

Лусинда Райли

Седемте Сестри

Историята на Мая

тръд

**ЛУСИНДА РАЙЛИ
СЕДЕМТЕ СЕСТРИ
ИСТОРИЯТА НА МАЯ**

Превод: Цветелина Тенекеджиева

chitanka.info

Тяхното бъдеще е написано в звездите...

Мая и петте и сестри се събират в дома от детството им — внушителния замък „Атлантис“, разположен на брега на Женевското езеро — за да почетат паметта на осиновителя им Татко Солт. Мая и нейните сестри са осиновени от него, когато са били още бебета, и сега, научавайки новината, че той вече е бил погребан в морето, са съкрушени. Но Татко Солт е оставил изненадващо писмо до всяка от дъщерите си. Първа го прочита Мая — най-голямата сестра. Инструкциите на Татко Солт я водят в екзотичния Рио де Жанейро в Бразилия.

Там тя започва да събира парчетата от пъзела на своя живот... Осемдесет години по-рано, отново в Рио, Изабела Бонифацио е обещана за жена на бразилски аристократ. В същото време архитектът Еитор да Силва Коста работи по статуята на Христос Спасителя и скоро ще трябва да отпътува до Париж, за да намери най-подходящия скулптор, който да завърши визията. Изабела — със страстен копнеж да види света — убеждава баща си да ѝ позволи също да види Париж. Там, в известното студио на Ландовски, сред опияняващите кафенета на Монпарнас, тя се запознава с амбициозния и красив Лоран и веднага разбира, че животът ѝ няма да е същият.

На дъщеря ми, Изабела Роуз

*„Всички сме в калта, но някои от нас
гледат към звездите.“*

Оскар Уайлд

ПЕРСОНАЖИ

АТЛАНТИС

Татко Солт — пастрокът на сестрите (покоен)

Марина (Мама) — настойницата на сестрите

Клаудия — икономката на Атлантис

Георг Хофман — адвокатът на Татко Солт

Крисчън — капитанът на кораба

СЕСТРИТЕ Д'АПЛИЕЗ

Мая

Али (Алкиона)

Ася (Астеропа)

Кики (Келено)

Тиги (Тайгета)

Електра

Меропа (изчезнала)

МАЯ
ЮНИ 2007 Г.
ПЪРВА ЛУННА ФАЗА
13; 16; 21

1.

Никога няма да забравя къде се намирах и какво правех, когато научих за смъртта на баща ми.

Седях в красивата градина зад лондонската къща на някогашната ми съученичка с отворена в скута ми, но така и непрочетена „Одисеята на Пенелопа“ от Маргарет Атууд, наслаждавайки се на юнското слънце, докато чаках Джени да вземе момченцето си от детските ясли.

Чувствах се спокойна и започвах да осъзнавам колко добра идея е било да се отдели от всичко. Тъкмо съзерцавах напъпилия клематис, който слънчевите лъчи като грижовни акушерки насърчаваха да роди цветното си великолепие, когато мобилният ми телефон иззвъня. Беше Марина.

— Здравей, Мама, как си? — попитах с топъл глас.

— Мая, аз...

Марина замлъкна и в този миг разбрах, че нещо не е наред.

— Какво има?

— Мая, няма лесен начин да ти го съобщя, но вчера следобед баща ти получи инфаркт у дома и в малките часове... почина.

Не пророних и дума, докато милион всевъзможни, нелепи мисли препускаха из съзнанието ми. Първата беше, че Марина незнайно защо е решила да си направи жестока шега с мен.

— Казвам първо на теб, Мая, като най-голяма от сестрите. Искях да те попитам дали предпочиташ ти да съобщиш на останалите, или аз да го сторя?

— Ами...

Думите все още отказваха да образуват смислени изречения в устата ми, но лека-полека започнах да проумявам, че Марина, скъпата ни, обична Марина, жената, която цял живот имах за своя майка, не би ми казала подобно нещо, ако не беше истина. В този момент светът ми се завъртя шеметно около оста си.

— Мая, моля те, кажи ми, че си добре. Това е най-ужасният разговор, който някога ми се е налагало да проведа, но нима имам избор? Един бог знае как ще го понесат останалите момичета.

Долових мъката в гласа ѝ и разбрах каква нужда е изпитвала да сподели тежката новина с мен. Затова преминах към обичайното си поведение, част от което беше да утешавам околните.

— Разбира се, че аз ще съобщя на сестрите си, Мама, въпреки че нямам представа къде са. Али не замина ли да се упражнява за предстоящата регата?

Докато обсъждахме местонахождението на всяка от по-малките ми сестри, сякаш трябваше да ги съберем за тържество, а не за погребението на собствения им баща, разговорът ни придоби някак нереална атмосфера.

— Как смяташ, кога да направим погребението? Като се има предвид, че Електра е в Лос Анджелис, а Али плава из открития океан, можем да го организираме най-рано за идната седмица.

— Е... — Долових колебанието в гласа ѝ. — Май е най-добре да го обсъдим като се върнеш у дома. Не е спешно, Мая, така че ако предпочиташ да изкараш и последните дни от почивката си, просто остани в Лондон. Няма как да му помогнеш, дори да се прибереш... — Думите ѝ се размиха в тъга.

— Мама, качвам се на първия полет до Женева! Веднага ще звънна на летището, а после ще опитам да се свържа с момичетата.

— Толкова съжалявам, *chérie* — пророни горчиво Марина. — Знам колко го обичаше.

— Да — отвърнах аз. Странното спокойствие, което ме беше обзело, докато обсъждахме организационните въпроси, ме напусна като затишието преди свирепа буря. — Ще ти се обадя по-късно, като разбере кога можеш да ме очакваш у дома.

— Моля те, пази се, Мая. Претърпя ужасен удар.

Натиснах копчето за прекъсване на разговора и преди буреносните облаци в сърцето ми да се отворят над мен, се качих до стаята ми на горния етаж, за да взема документите си и да се обадя на летището. Докато чаках да приемат обаждането ми, погледнах към леглото, където тази сутрин бях посрещнала просто поредния ден. И благодарих на господ, задето не е надарил човеците със силата да виждат в бъдещето.

Деловият женски глас, който ми отговори накрая и равнодушно забърбори за пълни самолети, глоби и банкови сметки, едва не срути дигата, крепяща емоциите ми. След като с осезаема неохота ми

осигури място за полета в четири, което налагаше моментално да нахвърлям каквото мога в пътническата си чанта и да хвана такси до „Хийтроу“, седнах на леглото и толкова време се вирах в тапета на дребни цветчета, че започнаха да танцуват пред очите ми.

— Няма го вече — прошепнах в правната стая. — Завинаги. Повече никога няма да го видя.

Очаквах гласните думи да предизвикат буен поток от сълзи и останах изненадана, когато не се случи нищо. Просто седях сковано на леглото си и в главата ми се прескачаха безброй практически въпроси. Мисълта да съобщя скръбната вест на сестрите ми — и на петте — беше ужасяваща, но все пак се разрових из емоционалната си картотека за онази, на която щях да се обадя първо. Естествено се спрях на Тиги, петата по възраст от шестте ни и моя най-близка приятелка.

Намерих номера ѝ с разтреперани пръсти и го набрах. Когато ми отговори гласовата ѝ поща, не знаех какво друго да кажа, освен да ѝ отправя мъглива молба да ми се обади при първа възможност. В момента се намираше някъде из шотландските планини, където работеше в център за осиротели и болни диви сърни.

Що се отнасяше до другите ми сестри... знаех, че реакциите им ще са различни, поне външно — от безразличие до драматични изблици на емоция.

Тъй като в момента нямах представа в коя посока на скалата на скръбта ще тръгна дори аз самата по време на разговорите си с тях, реших да постъпя по страхливия начин и изпратих съобщения до всички с апел да ми се обадят възможно най-скоро. После стегнах набързо багажа си и слязох по тясното стълбище в кухнята, за да напиша бележка на Джени с обяснение за внезапното ми заминаване.

Сметнах за най-разумно да си хвана такси от лондонските улици, затова тръгнах с бърза крачка през потъналия в зеленина Челси като съвсем нормален човек в съвсем нормален ден. Ако не се лъжа, дори поздравих един мъж с куче и съумях да му се усмихна.

Никой няма да разбере какво ми се е случило току-що, помислих си, когато най-сетне намерих свободно такси по оживения Кингс Роуд и поръчах на шофьора да ме закара до „Хийтроу“.

Никой няма да разбере.

Пет часа по-късно, докато слънцето се спускаше лениво над Женевското езеро, пристигнах до частния ни понтонен мост на брега му, откъдето щях да предприема последната част от пътешествието си до дома.

Крисчън ме чакаше в луксозната ни моторница „Рива“, а ако съдех по лицето му, вече беше научил новината.

— Как сте, мадмоазел Мая? — попита той със състрадание в сините си очи, докато ми помагаше да се кача на борда.

— Ами... радвам се, че съм тук — отговорих неутрално.

Отидох в задния край на лодката и седнах на тапицираната с кремава кожа пейка, която се извиваше по очертанията на кърмата. Обикновено по време на двайсетминутното скоростно плаване през спокойните води седях на пасажерската седалка до Крисчън, но днес имах нужда да остана сама. Крисчън запали мощния двигател, а аз загледах как слънцето проблясва по прозорците на разкошните къщи по бреговете на Женевското езеро. Често краткото пътешествие през него ми се струваше като преход към един неземеен свят, отцепен от реалността.

Светът на Татко Солт.

При мисълта за галеното име на баща ни, което аз самата му бях измислила като малка, усетих първото парене на сълзи в очите си. Открай време обичаше да плава и много често, когато се прибираще в крайезерния ни дом, носеше със себе си уханието на свеж въздух и морска вода. Прякорът някак се беше установил и с появата си по-малките ми сестри също започнаха да го наричат така.

Докато моторницата набираше скорост и топлият ветрец шпореше косите ми, се замислих за стотиците ми завръщания в Атлантис, приказния замък на Татко Солт. Беше недостижим по земя, тъй като се разполагаше на частен нос, обграден от задната си страна с полумесец от стръмни зъбери, затова единственият път до него беше по вода. Най-близките съседи се намираха на километри по езерния бряг, така че Атлантис беше нашето уединено кралство, откъснато от останалия свят. Всичко в него излъчваше магия... сякаш Татко Солт и ние, дъщерите му, живеехме на омагьосано кътче земя.

Татко Солт беше осиновил всяка от нас още като бебе от четирите краища на света и ни беше довел в дома си, за да живеем под

негова закрила. И както обичаше да казва, всяка от нас беше различна, единствена по рода си... ние бяхме неговите момичета. Беше ни кръстил на Седемте сестри, любимото му съзвездие, чиято първа, най-стара звезда се наричаше Мая.

В детството ми често ме водеше в обсерваторията с огромен стъклен купол на покрива на имението, вдигаше ме с големите си, яки ръце и ми даваше да гледам нощното небе през телескопа.

— Ето я — казваше, нагласяйки лещите. — Виждаш ли, Мая? Това е красивата ярка звезда, чието име носиш.

И аз наистина я виждах. Той ми разказваше легендите, от които бе взел имената ни, а аз почти не го слушах, доволна да чувствам силните му ръце около себе си и толкова щастлива, че този приказен момент беше само мой.

С времето осъзнах, че Марина, която някога бях смятала за своя майка — дори бях съкратила името ѝ на Мама — всъщност беше просто бавачка, наета от Татко Солт да се грижи за мен по време на множеството му странства. Но за нас със сестрите ми, разбира се, Марина беше много повече. Тя бършеше сълзите ни, мъмреше ни за лошите ни обноски на масата и ни направляваше търпеливо през тежкия преход от детството към зрелостта.

Винаги се грижеше за нас като за свои деца и едва ли щях да я обичам повече, дори да ме беше родила.

През първите три години от живота ми двете с Марина обитавахме сами магическия ни замък на брега на Женевското езеро, тъй като Татко Солт обикаляше света по работа. Тогава една по една започнаха да се появяват и сестрите ми.

Татко винаги се връщаше у дома с подарък. Чуех ли моторницата, хуквах през обширните ливади и малката горичка, за да го посрещна на кея. Като всяко дете, умирах от нетърпение да видя какво ми носи в магическите си джобове. Един път обаче, след като ми подари изящно дървено еленче, което уж взел от работилничката на Дядо Коледа на Северния полюс, иззад него се появи жена в униформа, прегърнала малко вързопче, увито с шал, което се движеше.

— Този път, Мая, ти нося един много специален подарък. Имаш си ново сестриче. — Той ми се усмихна и ме вдигна във въздуха. — Вече никога няма да си самотна, когато заминавам.

След това животът ни се промени. Бавачката, която Татко Солт беше довел със себе си, изчезна след няколко седмици и Марина пое грижите за невръстната ми сестричка. Аз обаче не можех да приема червендалестото, пищящо същество, което често понамирисваше и отклоняваше вниманието от мен като подарък. Докато една сутрин Алкиона — кръстена на втората звезда от Седемте сестри — не ми се усмихна от високото си столче до масата.

— Знае коя съм — казах удивено на Марина, която я хранеше.

— Разбира се, че знае, скъпа Мая. Все пак си голямата ѝ сестра, примерът ѝ за подражание. Ще я научиш на толкова много неща, които тя още не знае.

И с годините малката наистина се превърна в моя сянка. Преследваше ме навсякъде, а това едновременно ме радваше и дразнеше.

— Мая, изчакай ме! — пицеше, топуркайки след мен.

Въпреки че първоначално смятах Али — както ѝ виках на галено — за нежелана притурка към приказния ми живот в Атлантис, не можех да си представя по-сладка и обичлива спътница в игрите. Почти никога не плачеше и не се лигавеше като много от децата на нейна възраст. Буйните ѝ червено-златисти къдрици и огромни сини очи обайваха хората, включително баща ни. В редките случаи, когато Татко Солт си беше у дома, забелязвах как видеше ли я, лицето му грейваше така, както едва ли някога бе ставало покрай мен. Докато аз самата бях срамежлива и сдържана пред непознати, откритото, доверчиво поведение на Али пленяваше всеки.

Освен това се оказваше от онези деца, на които се отдаваше всичко — особено музиката и водните спортове. Спомням си как Татко Солт я учеше да плува в огромния ни басейн. Докато аз едвам се задържах на повърхността и мразех да се потапям под вода, малката ми сестричка беше същинска русалка. На мен ми беше трудно да понеса плаването дори на борда на „Титан“, грамадната, красива океанска яхта на баща ни, а Али постоянно му се молеше да я изведе с малката ветроходка, която държеше на частния ни кей. Докато двамата я управляваха по лъскавата езерна вода, аз клечах уплашено в кърмата. Общата им страст по плаването създаваше помежду им връзка, каквато аз нямах шанс да постигна.

Въпреки че Али завърши Женевската музикална консерватория и се славеше като даровита флейтистка, която можеше да започне кариера в професионален оркестър, тя избра живота на мореплавател. Сега редовно участваше в регати и множество пъти бе представлявала Швейцария в световни първенства.

Когато Али беше на почти три, Татко Солт се завърна от поредното си пътешествие със следващата ни сестричка, която кръсти Астеропа — на третата от Седемте сестри.

— Ще ѝ викаме Ася — усмихна се той, докато с Марина и Али оглеждахме любопитно новия член на семейството ни.

По онова време вече всяка сутрин имах уроци с частен учител, затова появата на новата ми сестричка ми повлия по-малко от тази на Али преди години. А само шест месеца по-късно към нас се присъедини и още едно бебе — дванайсетседмично момиченце на име Келено, което Али веднага реши да нарече Кики на галено.

Между Ася и Кики имаше само три месеца разлика, затова двете веднага си изградиха близка връзка. Бяха като близначки — дори си говореха на таен бебешки език, някои думички от който използваша и до ден-дневен. Живееха в свой собствен свят, където не допускаха сестрите си. Дори сега, макар и надхвърлили двайсетте, всичко помежду им си оставаше същото. Кики, по-малката от двете, вечно се изживяваше като шеф, а набитото ѝ тяло и бронзова кожа си контрастираха ярко с бледата, слаба като вейка Ася.

На следващата година пристигна още едно бебе — Тайгета, която веднага нарекох Тиги, понеже късата ѝ тъмна коса стърчеше във всички посоки върху малката ѝ главичка и ми напомняше на таралежчето от приказката „Мисис Тиги-Мигъл“ от Беатрикс Потър.

По онова време вече бях на седем, затова се привързах към Тиги веднага щом я видях. Тя беше най-болнавата от всички ни, но още от бебе проявяваше стоицизъм и скромност. Когато няколко месеца по-късно татко донесе поредното бебе — Електра — Марина, изтощена до смърт, често ме молеше да гледам Тиги, която постоянно страдаше от треска или болно гърло. В крайна сметка се установи, че има астма, затова рядко я извеждахме навън от страх, че студеният въздух и тежката мъгла на женевската зима могат да навредят на чувствителните ѝ дробове.

Електра беше най-малката ми сестричка и името ѝ подхождаше съвършено. Вече бях посвикнала с бебетата и капризите им, но тя се оказваше най-трудната от всички дотогава. Сякаш наистина излъчваше електричество; заради вродената ѝ способност да превключва мигновено от мрачно към ведро настроение и обратното, някога спокойният ни дом вече ехтеше от оглушителни писъци. ИстERICните ѝ изблици отекваха из спомените за детството ми, а бурният ѝ нрав не се смекчи дори с годините.

С Али и Тиги си имахме таен прякор за нея — викахме ѝ Сръдлата. Всички внимавахме какво правим край нея, за да не предизвикаме някоя от резките промени в настроението ѝ. Откровено казано, имаше моменти, когато я мразех заради смута, който внесе в Атлантис.

При все това, научеше ли, че някоя от нас е изпаднала в беда, Електра първа се притичаше на помощ. Макар и да беше способна на върховен егоизъм, имаше случаи, в които великодушието ѝ изпъкваше още по-силно.

След Електра цялото домакинство зачака появата и на Седмата сестра. Все пак всички бяхме кръстени на звезди от любимото съзвездие на Татко Солт и семейството ни нямаше да е завършено без нея. Дори знаехме името ѝ — Мeroпа — и се чудехме коя ще е. Само че мина цяла година, а след това още една, и още една, ала татко не доведе друго бебе.

Спомням си ясно едно посещение в обсерваторията му. Бях на четиринайсет и на път да се превърна в жена. Двамата с татко очаквахме важно слънчево затъмнение, което по негови думи беше съдбовен момент за човечеството и носеше със себе си голяма промяна.

— Татко — подхванах аз, — ще ни доведеш ли седма сестра?

Въпросът ми накара силното му, защитническо тяло да замръзне на място за няколко секунди. Внезапно придоби вид на човек, понесъл цялото тегло на света върху плещите си. Макар че не се обърна към мен и продължи да наглася телескопа си за предстоящото затъмнение, нещо ми подсказваше, че думите ми са го разстроили.

— Не, Мая, няма. Така и не я намерих.

Когато най-сетне видях познатия жив плет от смърчове, бранец крайезерния ни дом от нежелани погледи, и Марина да стои на кея, покъртителната истина за загубата на баща ми започна да се избистря в съзнанието ми.

И проумях, че мъжът, създал кралството, в което със сестрите ми бяхме живели като принцеси, вече го нямаше да поддържа магията.

2.

Като стъпих на кея, Марина ме прегърна ласкаво през раменете. Тръгнахме безмълвно през дърветата и прекосихме широката, полегата ливада, която водеше към къщата. През юни домът ни беше най-красив. Пищните градини цъфтяха буйно, примамвайки обитателите му да изследват всяка скрита пътечка, всяка тайна пещера.

Самата къща, построена в края на осемнайсети век в стил Луи XV, излъчваше изтънчено великолепие. Имаше четири етажа, по масивните ѝ бледорозови стени се редяха високи прозорци, а червеният ѝ покрив беше стръмен, с кули в двата ъгъла. Отвътре радваше окото с луксозни, съвременни мебели, дебели килими и меки дивани. Със сестрите ми спяхме на най-горния етаж, който предлагаше възхитителен, открит изглед към горичката и езерото отвъд нея. Апартаментът на Марина също се намиреше при нас.

Погледнах я и умореният ѝ вид ме притесни. Приветливите ѝ кафяви очи бяха обградени от дълбоки сенки, а на мястото на вечната ѝ усмивка имаше напрегнато изражение. Въпреки това, макар и на шейсет и няколко, изглеждаше по-млада. Високото ѝ тяло и ясно изразени, орлови черти ѝ придаваха завидна елегантност, която подчертаваше с изисканото си облекло, а вродената ѝ изтънченост сякаш отразяваше френските ѝ корени. В детството ми носеше копринената си тъмна коса разпусната, но сега я прибираше в шиньон на тила си.

Хиляда въпроса се надпреварваха в ума ми, ала само един от тях успя да вземе първото място.

— Защо не ми съобщи веднага след инфаркта на татко? — попитах, като прекрачихме прага и влязохме в просторната гостна с излаз към огромна каменна тераса, обточена с живописни червени и златисти латинки.

— Повярвай ми, Мая, умолявах го да ми позволи да се свържа с вас, с всичките му дъщери, но той така се разстрои, че трябваше да изпълня желанието му.

Разбирах, че ако татко ѝ беше забранил да ни се обади, нямаше как да му се опълчи. Той беше кралят, а Марина — просто най-доверената му придворна дама или дори негова слугиня, длъжна да се подчини на волята му.

— Къде е сега? — попитах. — Още ли е в спалнята си? Мога ли да се кача?

— Не, *chérie*, не е в спалнята си. Искаш ли да ти разкажа останалото на по чаша чай? — предложи тя.

— Ако трябва да съм откровена, май един джин с тоник би ми се отразил по-добре — признах си аз, стоварвайки се върху големия диван.

— Ще помоля Клаудия да ти приготви. А май и аз ще си позволя едно питие.

Марина напусна стаята да търси Клаудия, икономката ни, която живееше в Атлантис от също толкова дълго, колкото и тя. Строгийт ѝ немски вид криеше златно сърце и никой не се съмняваше в пълната ѝ всеотдайност към господаря ѝ. Внезапно се замислих какво очакваше двете им с Марина. И какво очакваше Атлантис сега, когато Татко Солт вече го нямаше.

Думите продължаваха да ми звучат нетипично в този контекст. Татко никога го нямаше — вечно пътуваше по работа, макар че нито персоналът, нито семейството му имахме ясна представа с какво точно се занимава. Реших, че трябва да го попитам, когато приятелката ми Джени ни дойде на гости по време на училищната ваканция и не спря да се диви на разкоша, в който живеехме.

— Баща ти сигурно е страшно богат — прошепна възхитено тя, като слязохме от частния му самолет на летище „Ла Мол“ в Сен Тропе. Шофьорът чакаше да ни отведе до пристанището, откъдето щяхме да се качим на „Титан“, семейната яхта с десет каюти, и да отплаваме на ежегодния си средиземноморски круиз до избрана от Татко Солт дестинация.

Като всяко дете, богато или бедно, израснало в своята си среда, начинът ни на живот никога не ми се беше струвал необичаен. Като по-малки ни бяха обучавали частни учители и чак когато заминах за пансионната гимназия на тринайсет, започнах да осъзнавах колко различно живеехме от повечето други хора.

Веднъж попитах татко как точно осигурява всеки възможен лукс на семейството ни, той ме изгледа по характерния си потаен начин и ми се усмихна.

— Занимавам се с нещо като магьосничество.

Което, разбира се, далеч не отговаряше на въпроса ми.

С годините започнах да се убеждавам, че Татко Солт наистина е майстор илюзионист и при него нищо не е такова, каквото изглежда.

Марина се върна в гостната с две чаши джин и тоник върху поднос, а аз внезапно осъзнах, че след цели трийсет и три години, още нямах представа кой е бил баща ми в света извън Атлантис. И ми стана чудно дали има шанс най-сетне да разбера.

— Заповядай — каза Марина, оставяйки едната чаша пред мен.

— Да пием за баща ти — вдигна после своята. — Дано почива в мир.

— Да, за Татко Солт. Да почива в мир.

Марина отпи солидна глътка, върна чашата си върху масата и взе ръцете ми в своите.

— Мая, преди да обсъдим каквото и да било друго, трябва да ти кажа нещо.

— Какво? — учудих се аз, поглеждайки към сбърченото ѝ от тревога чело.

— Преди малко ме попита дали баща ти още е в къщата. Истината е, че вече е погребан. Желанието му беше никоя от вас да не присъства.

Загледах я, сякаш беше загубила ума си.

— Но, Мама, преди няколко часа ми каза, че е починал в малките часове тази сутрин! Как е възможно да уредите погребението толкова бързо? И *защо*?

— Мая, баща ти настоя веднага след смъртта му да качим тялото му на самолета и да го отнесем до яхтата му. На борда ѝ трябваше да го сложим в оловен ковчег, който очевидно бе стоял в багажното отделение на „Титан“ години наред. След това държеше да го отведем в открито море. От любов към водата искаше да прекара вечността в океана. И не желаше дъщерите му да стават свидетели на... такова събитие.

— О, боже — пророних, изтръпнала от думите на Марина. — Но не му ли е хрумнало, че ще искаме да се сбогуваме с него? Как е могъл? Какво да кажа на сестрите ми? Това е...

— *Chérie*, двете с теб живеем в тази къща от най-отдавна и отлично знаем, че животът на баща ти винаги е тънел в мистерия. Предполагам — продължи тихо тя, — е искал да се раздели с този свят както е живял в него: потайно.

— И с пълен контрол — добавих, внезапно споходена от огнен гняв. — Имам чувството, че не е вярвал на най-близките си да направят каквото е нужно за него.

— Каквито и причини да е имал — отвърна Марина, — се надявам с времето да ви остане само споменът за това колко прекрасен баща ви беше. Единствено нещо, което знам със сигурност, е, че вие, момичета, бяхте всичко за него.

— Но няма някоя от нас го познаваше? — попитах с ядни сълзи в очите. — Извикахте ли доктор да потвърди смъртта му? Би трябвало да има смъртен акт. Може ли да го видя?

— Докторът ме попита за личните му данни, например място и година на раждане. Аз му отговорих, че съм просто служител и не притежавам подобна информация. Свързах го с Георг Хофман, адвокатът на баща ти.

— Но защо е цялата тази потайност, Мама? Днес в самолета си мислех, че не помня някога да е водил приятели в Атлантис. В редки случаи си уреждаше срещи с бизнес съдружници в кабинета му на яхтата, но така и не го видяхме да общува истински с хора.

— Държеше да не смесва семейния си живот с бизнеса, за да може поне докато е въкъщи, цялото му внимание да е за дъщерите му.

— Дъщерите, които осинови от всички краища на света. Но защо, Мама, защо?

Марина ме погледна безмълвно, но мъдрите ѝ спокойни очи не издаваха дали знае отговора, или не.

— Като деца всички приемаме начина си на живот за нормален — продължих аз. — Но и двете знаем, че е доста необичайно — направо странно — необвързан мъж на средна възраст да осинови шест момиченца и да ги приеме под покрива на швейцарското си име.

— Баща ти в действителност беше необичаен човек — съгласи се Марина. — Но няма приютяването на изпаднали в беда сирачета е нещо лошо? — изтъкна тя. — Много богаташи осиновяват деца, ако си нямат свои.

— Но обикновено са женени — заявих безцеремонно. — Мама, знаеш ли дали Татко Солт някога си е имал приятелка? Възлюбена? Познавах го цели трийсет и три години, но нито веднъж не го видях с жена.

— *Chérie*, нормално е след внезапната смърт на баща ти да осъзнаеш, че множеството въпроси, които си искала да му отправиш, ще останат без отговор, но не мога да ти помогна. Пък и сега не му е времето — добави с нежен глас. — Сега трябва да ознаменуваме присъствието му в животите ни и да си го спомним като благородния, любящ човек, когото всички от Атлантис познавахме. Не забравяй, че баща ти отдавна бе надхвърлил осемдесетте. Изживял си е дните.

— Но едва преди три седмици плаваше с ветроходната лодка и щъкаше из нея като млад мъж — спомних си аз. — Трудно ми е да приема, че онзи човек е бил с единия крак в гроба.

— Да, и слава богу, не си отиде бавно и мъчително като много негови връстници. Прекрасно е, че със сестрите ти ще го запомните като пъргав, бодър и здрав — рече окуражително Марина. — Несъмнено точно това е искал.

— Не е страдал накрая, нали? — попитах я колебливо, съзнавайки, че дори да беше, Марина за нищо на света нямаше да ми каже.

— Не. Знаеше какво го очаква, Мая, и като че ли се беше примирил със съдбата си. Мисля, че си отиде щастлив.

— Как, за бога, да съобщя на сестрите си, че баща им вече го няма? — оплаках й се аз. — И че дори не могат да го погребат? И те като мен ще останат с чувството, че просто се е изпарил.

— Баща ти е помислил за това. Георг Хофман, адвокатът му, се свърза с мен по-рано днес. Повярвай ми, че всяка от вас ще има своя шанс да се сбогува с него.

— Татко контролира всичко дори от оня свят — въздъхнах отчаяно. — Между другото оставих съобщения на сестрите ми, но още никоя не ми е отговорила.

— Е, Георг Хофман е в готовност да дойде веднага щом всички се съберете. Моля те, Мая, не ме питай какво има да ви казва, защото нямам ни най-малка представа. Така, помолих Клаудия да ти сготви супа. Сигурно не си яла от сутринта. В белведера ли ще хапнеш, или предпочиташ да останеш в къщата тази вечер?

— Ще хапна тук, после, ако нямаш нищо против, ще се прибера у дома. Имам нужда да остана сама.

— Разбира се. — Марина се пресегна към мен и ме прегърна. — Представям си колко ти е тежко. И съжалявам, че за пореден път на теб се полага да поемеш отговорността за останалите момичета, но баща ти държеше ти да научиш първа. Дано намираш поне малка утеха в това. Е, да помоля ли Клаудия да стопли супата? Май и двете имаме нужда от малко успокояваща храна.

След като се нахранихме, казах на Марина да си ляга и я целунах за лека нощ, защото си личеше колко е уморена. Преди да напусна къщата, изкачих множеството стълби до най-горния етаж и надникнах в стаите на всяка от сестрите ми. Стояха си същите като в деня, в който обитателките им бяха хукнали по избраните им пътища и сякаш излагаха на показ различните им характери. Винаги когато се завръщахме като гълъбици в родното гнездо, никоя от нас не проявяваше интерес да внася каквито и да било промени.

Отворих вратата на някогашната си стая и веднага отидох до рафта, където още държах най-скъпоценните си притежания от детинство. Взех старата порцеланова кукла, която татко ми беше подарил преди много, много години. Както винаги, беше оплел чудна магическа история около нея — някога принадлежала на млада руска графиня, но когато господарката ѝ пораснала и я забравила, останала самотна в заснежения си московски дворец. Казвала се Леонора и имала нужда от нова любезна стопанка.

Върнах куклата на мястото ѝ и взех кутийката с подаръка от татко за шестнайсетия ми рожден ден; отворих я и извадих колието.

— Това е лунен камък, Мая — беше ми обяснил, докато оглеждах чудноватия млечно-синкав минерал, обграден от ситни диамантчета. — По-стар е дори от мен и има много увлекателна история. — Спомням си как се поколеба, сякаш претегляше нещо в съзнанието си. — Може би някой ден ще ти я разкажа — продължи после. — Самото колие ми се струва малко неподходящо за младо момиче, но един ден ще ти пасне чудесно.

Татко Солт знаеше какво говори. По онова време и аз като всичките ми съученички се кичех с евтини сребърни гривни и големи кръстове, окачени на кожени върви около врата ми. Нито веднъж не

сложих лунния камък и още от рождения ми ден си стоеше забравен на рафта.

Сега обаче щях да си го сложа.

Отидох до огледалото, щракнах малката закопчалка на фината златна верижка върху тила си и се огледах. Може би си въобразявах, но камъкът като че ли грейна ярко при допира с кожата ми. Докоснах го инстинктивно с пръсти и надникнах през прозореца към блещукащите светлини на Женевското езеро.

— Почивай в мир, скъпи Татко Солт — прошепнах.

И преди да съм потънала в още повече спомени, напуснах някогашната си стая, излязох на двора и тръгнах по тясната пътека към настоящия ми дом, разположен на двестатина метра от самата къща.

Входната врата на закрития белведер никога не се заключваше; все пак охранителната система на цялото имение беше първокласна и нямаше опасност някой да открадне малкото ми притежания.

Влязох вътре и видях, че Клаудия вече е светнала лампите във всекидневната. Стоварих се на дивана и се отдадох на отчаяние.

Аз бях сестрата, която така и не отлетя от гнездото.

3.

Когато мобилният ми телефон иззвъня в два часа сутринта, будувах в леглото си, размишлявайки защо не успях да се отпусна и да поплача за татко. Като видях, че е Тиги, стомахът ми рязко се завъртя на сто и осемдесет градуса.

— Ало?

— Мая, извинявай, че звъня толкова късно, но току-що получих съобщението ти. Тук обхватът е доста зле. По гласа ти разбрах, че нещо не е наред. Добре ли си?

Сладкият, лек говор на Тиги моментално разтопи краищата на замръзналия камък, който сега заемаше мястото на сърцето ми.

— Да, аз съм добре, но...

— Нещо се е случило с Татко Солт ли?

— Да — преглътнах, останала без дъх от напрежение. — Как се досети?

— Не съм... тоест не знам... но тази сутрин ме обзе странно чувство, докато издирвах една от младите кошути, които маркирахме преди няколко седмици. Намерих я мъртва и незнайно защо веднага се сетих за татко. Прогоних мисълта с надеждата, че просто съм разстроена заради сърната. Да не би...?

— Тиги, много съжалявам, но... трябва да ти съобщя, че е починал по-рано днес. Всъщност вече е вчера — поправих се аз.

— О, не, Мая! Не мога да повярвам. Какво е станало? Злополука в морето? При последната ни среща му казах, че вече не бива да излиза сам с ветроходната лодка.

— Не, починал е у дома. От инфаркт.

— С него ли беше? Мъчил ли се е? Няма... — Гласът ѝ пресекна. — Няма да го понеса, ако е страдал.

— Не, Тиги, не бях тук. Гостувах на приятелката ми Джени в Лондон за няколко дни. Всъщност — спомних си най-внезапно — точно татко ме убеди да отида. Каза, че щяло да ми се отрази добре да се пооткъсна от Атлантис.

— О, Мая, колко ужасно. Толкова рядко напускаш имението, а веднъж ще се случи и...

— Знам.

— Нали не смяташ, че е усещал нещо? И е искал да ти го спести.

Тиги даде глас на мислите, които кръжаха из главата ми през последните няколко часа.

— Не, не смятам, че е така. Просто законът на Мърфи. Както и да е, не ме мисли. По-скоро се притеснявам за това как ти ще приемеш трагичната новина. Добре ли си? Ще ми се да бях при теб, за да те прегърна.

— Откровено казано, не знам как съм в момента, защото още не мога да го осмисля. И може би ще успея чак когато си дойда у дома. Ще опитам да се кача на самолета още утре. Съобщили ли на останалите?

— Оставих им по не знам колко съобщения да ми се обаждат спешно.

— Връщам се при първа възможност, за да ти помогна, скъпа Мая. Сигурна съм, че има много работа по организирането на погребението.

Сърце не ми даваше да ѝ разкрия, че вече е късно за това.

— Ще се радвам да те видя. Сега опитай да поспиш, Тиги, а ако имаш нужда да поговориш с някого, можеш да ми се обадиш по всяко време.

— Благодаря ти. — Треперливият ѝ глас ми подсказваше, че е на ръба на сълзите. — Мая, нали знаеш, че не ни е напуснал? Човешкият дух е безсмъртен, просто преминава в друг свят.

— Дано е така. Лека нощ, скъпа ми Тиги.

— Бъди силна, Мая. До утре.

Затворих телефона и се отпуснах уморено върху възглавниците. Искаше ми се да споделях горещата вяра на Тиги в задгробния живот. Но точно в момента не можех да се сетя за нито една кармична причина Татко Солт да напусне земята.

Да, преди време вярвах в Бог, или поне в някаква сила, непонятна за човека. Но с годините и тази успокоителна мисъл бе заличена.

А ако трябваше да съм откровена пред себе си, знаех точно кога се беше случило това.

Колко ми се искаше да *чувствам* отново, вместо да съществувам като робот с външния вид на спокойно, разумно човешко същество. Фактът, че не успях дори да скърбя по татко, ми подсказваше най-ясно колко дълбоко се коренеше проблемът ми.

В същото време, разсъждавах аз, с лекота утешавах околните. Знаех, че сестрите ми ме възприемат като семейния терапевт, човека, който щеше да им помогне, изникнеше ли трудност. Мая — вечно практична, съобразителна и, както Марина твърдеше, уж „най-силната“ от сестрите.

В действителност обаче се страхувах повече от тях. Всички те бях отлетели от гнездото, а аз си оставах тук, криех се зад оправданието, че татко вече е на възраст и има нужда от помощта ми. И че Атлантис отговаряше идеално на нуждата от уединение, която изискваше кариерата ми.

Ироничното беше, че независимо от липсата на мой собствен личен живот, прекарвах дните си във въображаем, често романтичен свят, превеждайки романи от руски и португалски на френски, първия ми език.

Татко Солт пръв забеляза дарбата ми да повтарям като папагал думички на всеки един език, на който ми проговореше. Тъй като и той самият беше лингвист по призвание, обичаше да преминава от един на друг и да ме увлича в езикови игри. До дванайсетгодишна възраст вече владеех като майчин френски, немски и английски — трите езика, използвани в Швейцария — и говорех спокойно на италиански, латински, гръцки, руски и португалски.

Езиците се оказваха истинската ми страст, безкрайно предизвикателство, защото колкото и да се усъвършенствах, винаги можеше да постигна повече. Думите и правилната им употреба ме влечаха неимоверно, затова когато дойде време да избира предмет за университетското си образование, дори не се поколебах.

Посъветвах се с татко върху кой от езиците да съсредоточа вниманието си. Той ме загледа умислено и отвърна:

— Е, Мая, изборът е лично твой, но ми се струва, че не бива да е онзи, който владееш най-добре в момента, тъй като три-четири години ще го изучаваш в университета.

— Наистина не знам, татко — въздъгнах. — Обичам ги всичките. Затова се обръщам към теб.

— В такъв случай, ще ти дам една практична прогноза и ще те уверя, че през следващите трийсет години в световната икономика ще настъпи преломна промяна. Затова ако бях на твое място и владеех отлично три от основните западни езици, бих насочил погледа си по-надалече.

— Тоест към страни като Китай и Русия? — попитах аз.

— Да, както и Индия и Бразилия, разбира се. Изобщо всички земи с огромен запас от неизползвани ресурси и интересна култура.

— Определено обичам да изучавам руски, както и португалски. И двата са много... — потърсих правилната дума в ума си — изразителни езици.

— Ето го отговора ти. — Татко се усмихна, видимо доволен от мен. — Защо не отдадеш еднакво внимание и на двата? Едва ли ще ти е трудно с вродените ти лингвистични умения. А мога да ти гарантирам, Мая, ако овладееш до съвършенство дори един от тях, светът ще е в краката ти. В наши дни малко хора са достатъчно прозорливи. Предстои голяма промяна и ти ще си сред първите, които ще я посрещнат.

Почувствах гърлото си пресъхнало, затова станах от леглото и отидох до кухнята да си наляя чаша вода. Мислех си какви надежди възлагаше татко на уникалните ми умения, как вярваше, че ще изгрея с новата зора, която предвиждаше. А по онова време и аз имах същите стремежи. Най-малкото защото си мечтаех да се гордее с мен.

Но както се случваше с повечето хора, животът ме изхвърли от планираната траектория. А и използвах уменията си вместо като ракетна площадка, от която да покоря света, като оправдание да се уединя в родната си къща.

Когато сестрите ми долитаха от новите си домове, пръснати по целия свят, често ме подиграваха за отшелническия ми начин на живот. Предупреждаваха ме, че има опасност да си остана стара мома, понеже нямало как да срещна някого, ако отказвах да напусна Атлантис.

— Толкова си красива, Мая. Всички така говорят, а ти стоиш сама и пилееш дните си — смъмри ме Али при последната ни среща.

И май наистина външната ми опаковка ме открояваше от останалите. Като малки и шестте сестри получихме своите етикети,

отразяващи характерните ни черти:

Мая, красавицата; Али, водачката; Ася, умиротворителката; Кики, прагматичката; Тиги, грижовницата; и Електра, огненото кълбо.

Въпросът беше следният: носеха ли ни тези особености успехи и щастие?

Някои от сестрите ми още бяха съвсем млади и не бяха живели достатъчно, за да знаят или за да преценя самата аз. Що се отнасяше до мен, „дарбата“ красота беше довела най-болезнения момент в живота ми, и то само защото по онова време бях твърде наивна, за да проумея каква сила притежава. Затова сега я криех, а покрай нея криех и себе си.

В последно време, когато ме навестяваше в белведера, Татко Солт все ме питаше дали съм щастлива.

— Разбира се, татко — отговорях неизменно.

Все пак, поне наглед, няхах причина да съм нещастна. Живеех в пълен лукс и само на един хвърлей разстояние ме чакаха два чифта любящи ръце. Реално погледнато, светът наистина беше в краката ми. Няхах връзка, нито отговорности... но започвах да изпитвам нужда от тях.

С усмивка си припомних как едва преди няколко седмици татко ми беше предложил да погостувам в лондонския дом на старата ми приятелка от училище. А тъй като вечно живеех с мисълта, че го разочаровам, бързо склоних. Знаех, че никога няма да съм „нормална“, но се надявах, че ако отида, поне той ще ме приеме за такава.

Затова заминах за Лондон... а като се върнах, него вече го нямаше. Завинаги.

Вече беше четири часът сутринта. Върнах се в спалнята и легнах, жадна за малко сън. Той обаче отказваше да ме навести. Бавно осъзнах, че сега, когато татко го нямаше, вече не можех да го използвам като оправдание да се крия тук и сърцето ми се разтуптя бясно. Вероятно щеше да се наложи да продадем Атлантис. Все пак татко никога не ми беше споменавал какво ще се случи с имението след смъртта му. А доколкото знаех, не беше обсъждал темата и с другите ми сестри.

Допреди няколко часа Татко Солт беше всесилен, вездесъщ. Природна стихия, която открай време ни държеше на повърхността.

Наричаше ни златните си ябълки. Зрели и съвършено обли, готови са беритба. А сега клонът се беше прекършил и всички бяхме полетели към земята, където нямаше кой да ни хване.

Някой почука на вратата ми и аз станах уморено от леглото, за да отворя. Преди няколко часа, на разсъмване, бях взела едно от приспивателните хапчета, които ми бяха изписали преди години. Като погледнах към часовника и видях, че минава единайсет, ми се прииска да бях устояла на изкушението.

Отворих вратата и ме посрещна угриженото лице на Марина.

— Добро утро, Мая. Опитах да ти звънна и по стационарния, и по мобилния ти телефон, но не ми отговори, затова идвам да проверя дали си добре.

— Извинявай, пих едно приспивателно и явно съм загубила контрола. Влизай — поканих я засрамено.

— Не, ще те оставя да се свестиш, а като си вземеш душ и се облечеш, заповядай в къщата. Тиги се обади, че пристига към пет следобед. Успяла е да се свърже с Ася, Кики и Електра, така че и те пътуват насам. Новини от Али?

— Ще проверя телефона си и ако няма нищо, ще я потърся отново.

— Добре ли си? Не ми харесваш, Мая.

— Ще се оправя, Мама, обещавам. Малко по-късно ще дойда при теб.

Затворих вратата и се довлчих до банята, за да наплискам лицето си със студена вода. Като погледнах в огледалото, разбрах защо Марина се е притеснила за мен. Около очите ми се бяха появили бръчки само за една нощ, а под тях имаше сини петна. Обичайно лъскавата ми тъмнокестенява коса висеше на изтощени мазни кичури около лицето ми. А иначе чистата ми медена кожа, върху която рядко използвах грим, беше подпухнала и бледа.

— Тази сутрин май не съм красавицата на семейството — измърморих на отражението си и затърсих мобилния си телефон из намачканите чаршафи на леглото ми. Намерих го под юргана и видях, че имам осем пропуснати повиквания. Изслушах гласовите съобщения на сестрите ми, всяко пропито с различна доза недоумение и шок.

Единствената, която още не беше отговорила на призива ми, беше Али. Затова ѝ оставих поредното гласово съобщение с молба да ми се обади при първа възможност.

Като се върнах в къщата, намерих Марина и Клаудия да сменят чаршафи и да проветряват стаите на сестрите ми. Усещах, че Марина, независимо от скръбта си, нямаше търпение да посрещне всичките си пиленца в курника. Напоследък рядко се случваше да се съберем в пълен състав под един покрив. Последното такова събитие беше през юли, преди цели единайсет месеца, за круиз около гръцките острови с яхтата на Татко Солт. На Коледа само четири от нас си бяхме вкъщи, тъй като Ася и Кики обикаляха Далечния изток.

— Изпратих Крисчън да вземе с лодката храната и другите провизии, които поръчах — уведоми ме Марина, докато слизахме по стълбището. — Сестрите ти са толкова придирчиви напоследък. Тиги е веганка, а един бог знае на каква модерна диета се е подложила този път Електра — мърмореше тя, но една част от нея видимо се наслаждаваше на внезапния хаос, който несъмнено ѝ напомняше за дните, когато всички бяхме поверени на грижите ѝ. — Клаудия се труди в кухнята от рано сутринта, но реших тази вечер да сме на по-елементарно меню. Спагети и салата.

— Знаеш ли кога ще пристигне Електра? — попитах я като достигнахме кухнята, където неустоимото ухание от пекарските творения на Клаудия ме обля с вълна от детски спомени.

— Сигурно чак през нощта. Успяла е да си купи билет от Лос Анджелис до Париж, а оттам ще се прекачи за Женева.

— Как ти звучеше?

— Плачеше — отвърна Марина. — Истерично.

— Ами Ася и Кики?

— Кики, естествено, отговаряше и за двете им. Така и не говорих лично с Ася. Горката Кики звучеше покрусено, сякаш някой беше отнел вятъра от платната ѝ. Прибрали са се от Виетнам едва преди десетина дни. Похапни си пресен хляб, Мая. Сигурно още не си закусвала.

Марина ми сервира филия, намазана с масло и конфитюр.

— Страх ме е да си помисля в какво състояние ще ги видим — пророних, отхапвайки от хляба.

— Всяка ще го понесе по своя си начин — отвърна мъдро Марина.

— Да, но освен това всички си мислят, че се прибират у дома за погребението на баща си — въздъгнах аз. — Колкото и тежки да са подобни събития, поне така щяхме да се сбогуваме с него, да си припомним с добро живота му, да оставим цветя на ковчега му и да опитахме да продължим напред. А сега просто ще намерят Атлантис празен.

— Знам, Мая. Но вече няма какво да направим по въпроса — рече тъжно Марина.

— Няма ли поне приятели или бизнес съдружници, на които да съобщим?

— Георг Хофман се зае с това. Тази сутрин ми се обади отново, за да попита кога ще се съберете всички, тъй като иска да ви види. Обещах му да го уведомя веднага щом се свържем с Али. Може пък той да хвърли малко светлина върху мистериозните планове на баща ти.

— Е, дано успее — пророних мрачно.

— Имаш ли нещо против да не ти правя компания? Чака ме цял куп работа преди да са дошли сестрите ти.

— Не, разбира се. Благодаря ти, Мама — отвърнах аз. — Не знам какво щяхме да правим без теб.

— Нито пък аз без вас.

Тя ме потупа по рамото и напусна кухнята.

4.

Малко след пет същата вечер, след като прекарах часове в безцелни разходки из градината, а после опитах да поработя, само и само да не мисля за татко, чух моторницата да влиза в кея. Доволна, че Тиги най-сетне пристигаше и поне нямаше да съм сама с мислите си, отворих входната врата и хукнах през ливадата да я посрещна.

Гледах я как излиза с елегантни движения от лодката. Когато беше малка, татко често ѝ предлагаше да я запише на балетни уроци; защото Тиги не ходеше, а сякаш носеше гъвкавото си стройно тяло по въздуха, без да докосва земята с крака. Имаше почти неземно излъчване, огромни искрящи очи, оброчени от гъсти мигли, и красиво сърцевидно лице. Докато я наблюдавах, внезапно ме порази приликата ѝ с крехките млади кошути, за които се грижеше с такава любов.

— Скъпа Мая — поздрави ме тя, протягайки ръце към мен.

За момент останахме вплетени в мълчалива прегръдка. Когато се отдръпна от мен, видях, че очите ѝ преливат от сълзи.

— Как се чувстваш? — поинтересува се тя.

— Потресена, все още вцепенена... Ти?

— По същия начин. Още не мога да повярвам — отвърна тя и тръгнахме към къщата, прегърнати през раменете.

Като стигнахме верандата, тя спря рязко и се обърна към мен.

— Татко още ли е...? — Тя вдигна поглед към къщата. — Ако да, просто искам да се настроя за момент.

— Не, Тиги, вече не е в къщата.

— О, предполагам са го откарали в някой... — Гласът ѝ заглъхна тъжно при мисълта.

— Да влезем вътре и ще ти обясня всичко на по чаша чай.

— Знаеш ли, опитах да го почувствам... духа му — въздъхна Тиги. — Но усещам само празнина; нищо.

— Сигурно е рано да почувстваш каквото и да било — утеших я, свикнала с причудливите виждания на Тиги и решена да не ги разбивам със суровия си прагматизъм. — Аз също не успявам — добавих на влизане в кухнята.

Клаудия беше пред мивката и като се обърна към Тиги — която открай време подозирах, че обича най-много — в очите ѝ проблесна състрадание.

— Не е ли ужасно? — каза Тиги и отиде да я прегърне.

Тя беше единствената сред нас, която не се стесняваше от подобна физическа близост с Клаудия.

— Да, наистина ужасно — съгласи се Клаудия. — А сега двете с Мая вървете в гостната. Ще ви донеса чай.

— Къде е Мама? — попита Тиги, докато вървахме през къщата.

— На горния етаж. Подготвя стаите ви. Пък и вероятно е искала да ни даде малко време насаме — добавих, сядайки.

— Била ли е тук? Била ли е с татко в последните му мигове?

— Да.

— Но защо не ни се е обадила по-рано? — попита Тиги също като мен по-рано.

И през следващия половин час отговарях на всички онези въпроси, с които аз бях обстрелвала Марина вчера. Освен това ѝ обясних, че тялото на татко вече лежи в оловен ковчег на дъното на океана, очаквайки остра реакция като моята. Тиги обаче просто сви рамене.

— Искал е да се завърне на любимото си място и тялото му да почива там завинаги. Пък и да ти кажа, Мая, радвам се, че не го видях... *безжизнен*, защото сега ще остане в спомените ми такъв, какъвто си беше.

Изгледах я смаяно. Като се имаше предвид, че тя беше най-чувствителната от всички ни, се изумявах, че смъртта на татко не я беше засегнала — не и външно — толкова, колкото очаквах. Гъстата ѝ кестенява коса лъщеше като буйна грива около лицето ѝ, а големите ѝ кафяви очи с вечно невинното, почти уплашено изражение направо сияеха. Спокойният ѝ поглед върху нещата ми вдъхваше надежда, че и останалите ни сестри ще приемат новината с такава позитивна нагласа, макар и аз самата да не успявах.

— По някаква ирония, Тиги, изглеждаш прекрасно — направих ѝ искрен комплимент. — Явно свежият шотландски въздух ти се отразява добре.

— О, несъмнено — потвърди тя. — След цяло детство, прекарано зад стените на имението, имам чувството, че и мен са ме

пуснали на свобода. Обожавам работата си, колкото и да е тежка, а колибата, в която съм отседнала, е повече от скромна. Няма дори вътрешна тоалетна.

— Леле — възкликнах, впечатлена от готовността ѝ да се откаже от всички съвременни удобства, за да се отдаде на страстта си. — Значи си много по-щастлива, отколкото в лабораторията на зоопарка „Сървиън“?

— О, боже, и още как! — Тиги вдигна вежда. — Откровено казано, макар и позицията ми там да беше доста добра, изобщо не ми харесваше, поради простата причина че не работех с животните, а само анализирах генетичните им особености. Сигурно ме мислиш за луда, задето се отказах от обещаваща кариера, за да кръстосвам шотландските планини денонощно срещу смешна заплата, но тази работа ми носи много по-голямо удовлетворение.

Тя вдигна поглед и се усмихна на Клаудия, която влезе в гостната с поднос, остави го на ниската масичка и излезе.

— Не те мисля за луда, Тиги. Напълно те разбирам.

— Всъщност преди снощния ни разговор се чувствах по-щастлива от всякога.

— Защото си намерила призванието си — усмихнах се аз.

— Да, това и... други неща — призна тя и по фините ѝ скули се разля лека руменина. — Но ще ти споделя друг път. Кога се прибират останалите?

— Кики и Ася би трябвало да пристигнат до седем, а Електра очакваме през малките часове — обясних, наливайки чай.

— Как реагира Електра, когато ѝ съобщи новината? — попита Тиги. — Всъщност няма нужда да ми отговаряш. Досещам се.

— Мама е говорила с нея. Доколкото разбрах, си е изплакала очите.

— Съвсем типично — коментира Тиги и отпи глътка чай. После въздъхна внезапно и светлината изчезна от лицето ѝ. — Толкова е странно. Все очаквам татко да се появи отнякъде. А повече няма да го видим.

— Така е, няма — отвърнах скръбно аз.

— Можем ли да направим нещо? — попита Тиги, стана рязко от дивана и отиде да погледне през прозореца. — Имам чувството, че трябва да правим... *нещо*.

— Адвокатът на татко щял да ни посети, когато се съберем всички, за да ни обясни как стоят нещата, но засега — свих отчаяно рамене — можем единствено да чакаме останалите.

— Май си права.

Тиги долепи чело до прозореца.

— Някоя от нас не го познаваше истински — пророни тихо.

— Така е — съгласих се аз.

— Мая, може ли да те попитам още нещо?

— Разбира се.

— Чудиш ли се понякога откъде идваш? Кой са истинските ти родители?

— Е, минавало ми е през ума, Тиги, но татко беше всичко за мен. Беше ми истински баща. Така че не съм изпитвала нито нужда, нито желание да се замислям по въпроса.

— Според теб ще се чувстваш ли виновна, ако опиташ да ги намериш?

— Може би — отвърнах. — Но татко винаги ми е бил достатъчен и не мога да си представя по-любещ и грижовен родител от него.

— Напълно те разбирам. Вие двамата открай време имахте специална връзка. Сигурно винаги е така с първото дете.

— Всяка от нас имаше специална връзка с него. Обичаше ни всичките.

— Да, знам, че ме обичаше — каза спокойно Тиги. — Но това не ме спира да се чудя откъде произхождам. Хрумвало ми е да го попитам, но не исках да го разстройвам. Затова така и не посмях. Както и да е, вече е късно за това. — Тя сдържа прозявката си и добави: — Имаш ли нещо против да се кача в стаята си, за да поспя? Не знам дали е от шока, или от това, че не съм почивала седмици наред, но се чувствам страшно уморена.

— Разбира се, че не. Отиди да си полегнеш, Тиги.

Изпратих я с поглед до вратата.

— Ще се видим после.

— Спи спокойно — отвърнах и отново останах сама.

И неочаквано подразнена. Може би си въобразявах, но чудатото поведение на Тиги, леката ѝ отчужденост от всичко, което се случваше покрай нея, ми се струваха някак натрапчиви днес. Нямах представа какво точно очаквах от нея; все пак още от самото начало се ужасявах

при мисълта за реакциите на сестрите ми. Трябваше да се радвам, че Тиги наглед понасяше спокойно новината.

А може би истинската причина за тревогата ми се коренеше в това, че всяка от тях си имаше свой собствен живот отвъд Татко Солт и дома от детството ни, докато моят свят се състоеше единствено от него и Атлантис?

Ася и Кики слязоха от моторницата малко след седем и аз ги посрещнах на кея. Макар и заклета противничка на физическата близост, Кики ми позволи да я прегърна за кратко, преди да се отдръпне от обятията ми.

— Колко ужасна новина, Мая — коментира тя. — Ася е много разстроена.

— Не се и съмнявам — отвърнах.

Ася стоеше зад сестра си, по-бледа дори от обичайното.

— Как си, скъпа? — загрижих се, протягайки ръце към нея.

— Съкрушена — пророни Ася и отпусна главата си с разкошна коса с цвят на лунна светлина върху рамото ми за няколко секунда.

— Поне вече всички сме заедно — казах аз, а Ася се отдръпна към Кики, която незабавно праметна силна, закрилническа ръка през раменете ѝ.

— Какво трябва да направим? — попита Кики, докато трите вървахме към къщата.

И тях заведох на дивана в гостната. И още веднъж разказах обстоятелствата около смъртта на татко и желанието му да не присъстваме на прощалната церемония.

— И кой точно е спуснал татко от борда на яхтата? — попита Кики с присъщата си неутралност.

Но знаех, че не иска да прозвучи безчувствено. Просто държеше на фактите.

— Откровено казано, така и не попитах, но със сигурност ще ни кажат. Вероятно някой от екипажа му от „Титан“.

— Къде са го направили? Близо до Сен Тропе, където е закотвена яхтата, или някъде в открито море? Предполагам второто — добави Кики.

И двете с Ася потреперихме от стремежа ѝ към такива подробности.

— Мама каза, че са го сложили в оловен ковчег, който сам бил приготвил на борда на „Титан“. Но нямам представа къде са го пуснали — обясних с надеждата да приключим темата.

— Предполагам адвокатът ще ни запознае със завещанието му?
— продължи сестра ми.

— Така мисля.

— Кой знае? Сигурно ни е оставил без пукната пара — сви рамене тя. — Спомняте си колко настояваше всяка от нас сама да изкарва прехраната си. Няма да се учудя, ако е раздал цялото си състояние за благотворителност — добави тя.

Макар и да съзнавах, че вродената нетактичност на Кики беше изострена в момента, за да ѝ помогне да се справи с вътрешната болка, която несъмнено изпитваше, всичко си имаше граници. Вместо да отговоря на коментара ѝ се обърнах към Ася, седнала мълчаливо на дивана до сестра си.

— Как си, мила? — попитах я угрижено.

— Ами...

— В шок е, като всички нас — взе ѝ думата Кики. — Но ще го преодолеем заедно, нали така? — Тя протегна здравата си бронзова ръка към нея и стисна тънките ѝ, бледи пръсти. — Много жалко, че се случва тъкмо сега. Имах да казвам на татко една хубава новина.

— Каква? — полюбопитствах.

— Предложиха ми място за едногодишен начален курс в Кралския колеж по изкуствата в Лондон.

— Наистина прекрасна новина, Кики — похвалих я аз.

Не разбирах странните ѝ „инсталации“, както ги наричаше самата тя, тъй като предпочитах по-традиционния стил пред модерното изкуство, но знаех, че това е страстта ѝ, и се радвах за нея.

— Да, много сме щастливи, нали?

— Да — съгласи се покорно Ася, макар че далеч не изглеждаше щастлива. Забелязах, че долната ѝ устна трепери.

— Ще се преселим в Лондон. Стига да получим някакви пари след срещата с адвоката на татко.

— Виж какво, Кики — подхванах аз с изчерпано докрай търпение. — Сега не е моментът за подобни приказки.

— Извинявай, Мая, знаеш каква съм. Много обичах татко. Беше гениален мъж и вечно ме е насърчавал в работата ми.

Само за няколко секунди в лешниковите очи на Кики се появи уязвимост и дори малко страх.

— Да, наистина беше неповторим — потвърдих аз.

— Е, Ася, какво ще кажеш да се качим горе, за да разопаковаме багажа си? — предложи Кики. — В колко е вечерята, Мая? И двете сме доста поизгладнели.

— Ще помоля Клаудия да я приготви възможно най-скоро. Електра ще пристигне чак след няколко часа, а с Али още не сме се чули.

— Значи ще се видим след малко — отвърна Кики и стана, а Ася последва примера ѝ. — Ако мога да помогна с нещо, само кажи — добави Кики с тъжна усмивка. Колкото и безчувствено да се държеше, знаех, че говори искрено.

След като двете напуснаха гостната, се замислих за енигматичната връзка между третата и четвъртата ми сестра. С Марина често я обсъждахме, притеснени, че с годините Ася все повече се криеше зад силната личност на Кики.

— Като че ли няма свое собствено мнение — повтарях редовно. — Нямам представа какво мисли за абсолютно нищо. Едва ли е добре за нея.

Марина беше откровено съгласна с мен, но когато споменах опасенията си пред Татко Солт, той ме удостои с мистериозната си усмивка и ми каза да не се тревожа.

— Един ден Ася ще разгърне крилете си и ще отлети като прелестен ангел. Имай търпение.

Думите му не ме бяха утешили, защото ми се струваше, че не само Ася се осланяше напълно на Кики, а независимо от привидното самообладание на Кики, зависимостта им е взаимна. И ако предсказанието на татко се окажеше вярно и Ася наистина отлетеше някой ден, Кики несъмнено щеше да е съкрушена.

По време на вечерята тегнеше печално настроение, тъй като трите ми сестри още се приспособяваха към някогашния ни дом, където всичко им напомняше каква огромна загуба бяха претърпели.

Марина видимо се стараяше да ни разведри, но като че ли ѝ беше трудно. Разпитваше скъпите си момичета коя с какво се занимава в момента, но неизказаните спомени за Татко Солт често пълнеха очите ни със сълзи. В крайна сметка, напъните за нормален разговор отстъпиха място на тишина около масата.

— Ще се радвам най-сетне да открием Али и да изслушаме последната воля на Татко Солт — заяви Тиги с дълга въздишка. — А сега извинявайте, но отивам да си лягам.

Тя целуна всички ни и напусна стаята, а Кики и Ася я последваха след няколко минути.

— О, боже — въздъхна Марина, като останахме само двете, — всичките са напълно покрусени. И съм съгласна с Тиги: колкото по-скоро открием Али, толкова по-бързо ще можем да продължим с живота си.

— Явно е на място без клетъчен обхват — отбелязах аз. — Сигурно си капнала от умора, Мама. Отивай да си лягаш, а аз ще дочакам Електра.

— Сигурна ли си, *chérie*?

— Абсолютно — отвърнах, съзнавайки колко трудно ѝ беше открай време да общува с най-малката ми сестра.

— Благодаря ти, Мая — склони Марина без нужда от повече уговорки.

Стана от масата, целуна ме нежно по главата и излезе от кухнята.

През следващия половин час настоях да помогна на Клаудия с разчистването след вечерята ни, благодарна да си намеря поне някакво занимание, докато чаках Електра. Бях свикнала с неразговорчивия характер на Клаудия и тази вечер стабилното ѝ, мълчаливо присъствие ми действаше утешително.

— Да заключи ли вратите, госпожице Мая? — попита ме тя като приключихме.

— Не, и ти имаше тежък ден. Върви в леглото, аз ще се погрижа.

— Както кажете. *Gute Nacht* — пожела ми тя и излезе от кухнята.

Докато скитах из къщата, съзнавайки, че има поне няколко часа до пристигането на Електра и напълно будна заради необичайно дългото ми излежаване същата сутрин, се озовах пред кабинета на Татко Солт. Обзе ме силното желание да го почувствам около себе си и завъртях дръжката на вратата. Но се оказа заключено.

Това ме изненада и притесни; за всичките часове, които татко бе прекарвал в кабинета си, вратата винаги стоеше отворена за дъщерите му. Почуках ли на нея, никога не беше твърде зает да ми се усмихне приветливо, а аз се наслаждавах на всеки момент, прекаран сред физическата и материална същина на татко, която се съдържаше в кабинета му. Въпреки че на бюрото му имаше няколко компютъра, а на отсрещната стена беше окачен голям екран за конферентни разговори, погледът ми винаги се задържаше върху личните му съкровища, подредени напосоки по рафтовете зад бюрото.

Тези простички предмети, събрани по време на многото му пътешествия из света — изящна миниатюрна икона на Богородица, поставена в златна рамка, която можеше да се събере в дланта ми, стара цигулка, протрита кожена кесийка, орфана книга на незнаен английски поет и още какво ли не.

Нищо скъпоценно — просто предмети, стойностни за него самия.

Макар и да не се съмнявах, че човек като татко можеше да напълни дома ни с безценни произведения на изкуството и изтънчени антики, всъщност нямахме много скъпи предмети. Даже имах чувството, че презираше всичко материално и неодушевено с висока стойност. Осмиваше безпощадно заможните си познайници, когато плащаха чудовищни суми за прочути творби на изкуството, тъй като твърдеше, че повечето ги държали заключени в сейфовете си от страх да не ги откраднат.

— Изкуството трябва да стои на показ — възмущаваше се често. — То е душевен дар от твореца. Всяка картина, скрита от хорските очи, е напълно безполезна.

Когато дръзнах да изтъкна, че и той самият притежаваше частен самолет и огромна луксозна яхта, той вдигна вежда насреща ми.

— Но, Мая, това са просто транспортни средства. Имат практична стойност за мен, служат ми. И ако утре избухнат, просто ще ги заменя. Достатъчни са ми шестте ми човешки произведения на изкуството: дъщерите ми. Единствените неща на земята, които си струва да ценя, защото всичките сте незаменими, Мая. Не го забравяй.

Беше ми го казал преди много години, а още помнех. Само дете ми се искаше да си бях припомнила точно тези му думи, когато наистина щяха да са ми от помощ.

Тръгнах си от вратата на кабинета му с неудовлетворена емоционална нужда и дори когато слязох в гостната, продължавах да се питам защо, за бога, беше заключена. Решавайки да попитам Марина на сутринта, отидох до масичката пред мен и вдигнах снимката върху нея. Беше направена на борда на „Титан“ преди няколко години и показваше татко, обграден от всичките му дъщери, до парапета на основната палуба. Той се усмихваше широко с красиво, спокойно лице, докато морският вятър брулеше назад посивяващата му коса, а слънцето жареше все още силното му, мускулесто тяло.

— Кой беше ти? — попитах със сбърчено чело образа от снимката.

Понеже нямаше какво друго да правя, пузнах телевизора и запрехвърлях каналите, докато не попаднах на един новинарски бюлетин. Както обикновено, историите бяха само за войни, болка и опустошение и тъкмо се канех да превключа на следващия канал, когато говорителят обяви, че тялото на Крийг Езу, индустриален магнат, собственик на солидна международна комуникационна компания, било изхвърлено от морето на брега на един гръцки остров.

Заслушах се внимателно със замръзнало в ръката ми дистанционно, докато говорителят обясняваше как семейството му обявило, че неотдавна Крийг бил диагностициран с краен стадий на рак. Изводът беше, че тежката диагноза го е подтикнала да отнеме собствения си живот.

Сърцето ми затуптя по-бързо. Не само защото и баща ми бе решил да прекара вечността на дъното на океана, но и защото историята имаше директна връзка с мен...

Говорителят заяви, че синът на покойника, Зед, който работел съвместно с баща си от няколко години, щял веднага да поеме длъжността на главен изпълнителен директор на „Атиниън Холдингс“. На екрана се появи снимка на Зед и аз затворих очи инстинктивно.

— О, боже — простенах, чудейки се защо ли съдбата бе избрала точно този момент да ми напомни за мъжа, когото отчаяно се бях опитвала да забравя цели четиринайсет години.

Излизаше, че по едно иронично стечение на обстоятелствата океанът бе погълнал и моя, и неговия баща в рамките само на няколко часа.

Станах и закрачих нервно из стаята, мъчейки се да прогоня образа му — по-красив дори отколкото си го спомнях — от съзнанието си.

Помисли за болката, която ти причини, Мая — казах си. — Всичко е свършило, приключи още преди толкова много години. Не поглеждай назад.

Но разбира се, когато седнах на дивана с въздишка, изтощена докрай, осъзнах, че нищо не беше свършило.

5.

След няколко часа чух тихото бръмчене на моторницата, предвещаващо появата на Електра. Поех си дълбоко дъх и опитах да се съвзема. Като излязох в озарената от лунна светлина градина, усещайки топлата роса под босите ми стъпала, Електра вече вървеше през ливадата към мен. Красивата ѝ абаносова кожа сякаш грееше под нощното небе, а дългите ѝ крака превзеха набързо разстоянието помежду ни.

Беше висока над метър и осемдесет и винаги ме караше да се чувствам незначителна с величествената си, естествена грация. Достигна ме и веднага ме взе в обятията си, притискайки главата ми към гърдите си.

— О, Мая! — простена жално. — Моля те, кажи ми, че не е истина. Не може да си е отишъл, просто не може. Аз...

Електра зарида гръмко и реших, че вместо да разбудяме сестрите ни, е по-добре да я отведа в белведера. Насочих я нежно в правилната посока, а тя не спря да плаче дори като затворих вратата след нас, отведох я във всекидневната и я настаних на дивана.

— Мая, какво ще правим без него? — попита ме тя, вперила умолително в мен лъсналите си кехлибарени очи.

— Няма как да премахнем болката от загубата му, но се надявам, че поне щом всички сме тук заедно, можем да се утешаваме една друга — отвърнах и се спуснах да взема кутия с носни кърпи от бюфета, която оставих до нея на дивана.

Тя взе една и избърса очите си.

— Откакто Мама ми съобщи, не мога да спра сълзите си. Просто не знам как ще го преживея, Мая, не знам.

— Всички се чувстваме така — уверих я аз.

А докато гледах и слушах изблика ѝ на скръб, си мислех как възхитителното ѝ, чувствено физическо присъствие си контрастира с уязвимото момиченце в душата ѝ. Често я гледах по снимки в разни списания, щипната за ръката на някой известен актьор или заможен плейбой, прелестна и горда, и се питах дали очите ми наистина

виждаха същата онази емоционално лабилна жена, която познавах. Бях се уверила, че Електра непрекъснато се нуждаеше от любов и внимание, за да потиска вродената си несигурност.

— Искаш ли нещо за пиене? — предложих, когато воплите ѝ стихнаха за момент. — Бренди може би? Ще ти помогне да се отпуснеш.

— Не, не съм близвала алкохол от месеци. Мич също е въздържател.

Мич беше настоящият ѝ приятел, познат на останалата част от света като Майкъл Дъган, прочут американски певец, който в момента беше на международно турне по най-големите зали на земята, претъпкани до пръсване с ревностни почитатели.

— Къде се намира сега? — поинтересувах се с надеждата да я разсея и да предотвратя поредния сълзлив изблик.

— В Чикаго. А следващата седмица има участие в „Мадисън Скуеър Гардън“. Мая, ще ми кажеш ли как е починал Татко Солт? Наистина искам да знам.

— Сигурна ли си, Електра? Очевидно си много разстроена, а и си имала толкова дълъг полет. Дали не е по-разумно първо да поспиш?

— Не, Мая. — Електра поклати глава и направи видим опит да се овладее. — Моля те, кажи ми още сега.

В крайна сметка предадох думите на Марина за трети път, покривайки набързо колкото можех повече информация. Електра ме изслуша мълчаливо, съсредоточено.

— А обмисляхте ли как да протече погребението? Мич каза, че ако го направим другата седмица, може да успее да долети дотук, за да е с мен.

За пръв път изпитах облекчение от избора на татко да се раздели така дискретно със света на живите. Мисълта за медийния цирк, който щеше да настане, ако свръхизвестният приятел на Електра се появеше на погребението на татко, ме накара да изтръпна.

— Електра — подхванах аз, — вече и двете сме уморени и...

— Какво има, Мая? — усъмни се Електра, почувствала колебанието ми. — Кажи ми, моля те.

— Добре, ще ти кажа, но ако обещаеш да не се разстройваш допълнително.

— Ще се постарая, обещавам.

Обясних ѝ, че вече се е състояло нещо като погребение. И за щастие, макар да стискаше ръцете си в юмруци, докато кокалчетата им не побеляха, сестра ми не се разплака отново.

— Но защо му е било да го прави? — изуми се тя. — Не е ли жестоко да ни лиши от възможността да се сбогуваме с него? Колко типично за него. — Златистите ѝ очи просветнаха гневно. — Не мога да си представя по-егоистична постъпка.

— Е, да се надяваме, че го е възприемал по обратния начин и е искал да ни спести болката от сбогуването.

— Но сега как ще осъзная, че вече го няма? В Ел Ей постоянно говорят за „примирение“ и колко важно било. Как ще го получим при това положение?

— Откровено казано, Електра, не вярвам, че е възможно човек да постигне примирение след загубата на близък.

— Може и да си права, но това не ми помага. — Електра ме изгледа злобно. — Е, с Татко Солт не бяхме на едно мнение за повечето неща. Съвсем очевидно не одобряваше професията ми. Май беше единственият човек, който смяташе, че имам мозък. Сигурно си спомняш колко ми се ядоса, когато се провалих на всичките си гимназиални изпити.

Наистина си спомнях, и то съвсем ясно, непрестанните спорове около лошите ѝ оценки и други аспекти на живота ѝ, които редовно огласяха кабинета му. Електра възприемаше правилата единствено като повод за поредното неподчинение и само тя дръзваше да се опълчи на татко. В същото време обаче не ѝ убягваше гордостта в очите му винаги когато говореше за огнената кръв на най-малката си дъщеря.

„Определено има буен дух — беше ми казал неведнъж — и това несъмнено ще я отлъчва от тълпата.“

— Електра, той те обожаваше — утеших я аз. — Да, наистина държеше да използваш мозъка си, но пък с кой баща не е така? А и все пак ти стана най-успешна и прочута от всички нас. Ето, сравни живота си с моя. Та ти имаш всичко.

— Напротив — въздъхна внезапно тя. — Всичко е само илюзия. В живота ми няма нищо истинско, но какво да се прави. Уморена съм, Мая. Имаш ли нещо против да спя в белведера тази нощ?

— Разбира се, че не. Резервното легло е оправено. Наспи се добре утре, защото докато не се свържем с Али, няма какво друго да

правим, освен да чакаме.

— Благодаря ти. И съжалявам, че се развълнувах така. Мич ми намери психотерапевт, който ми помага с резките промени в настроението ми — призна си тя. — Ще ме прегърнеш ли? — попита, като стана от дивана.

— Разбира се.

Приех я в обятията си и я притиснах към себе си. После сестра ми грабна пътническата си чанта и тръгна към вратата на всекидневната, спирайки пред нея.

— Мъчи ме ужасно главоболие — оплака се тя. — Случайно да ти се намира кодеин?

— Не, съжалявам. Май имам само парацетамол.

— Остави. — Електра ми се усмихна уморено. — До утре.

Изключих лампите в белведера и тръгнах към спалнята ми, размишлявайки върху бурната реакция на Електра, особено в сравнение с тази на Тиги. Усещах скрито отчаяние в поведението ѝ и това ме притесняваше.

Като се настаних под завивките — идеално пренаредени от Клаудия след неспокойния ми сън миналата нощ — се замислих, че смъртта на Татко Солт можеше да се окаже съдбоносен момент за всички ни.

На следващата сутрин, когато отидох да попитам Марина дали случайно не се е свързала с Али, никоя от сестрите ми не беше станала.

— Не — отвърна безпомощно Мама.

— Татко щеше да знае какво трябва да се направи. Винаги знаеше.

— Да — съгласи се Марина. — Как беше Електра?

— В шок, оскърбена и много ядосана, задето не е успяла да се сбогува с татко, но в крайна сметка успя да овладее емоциите си. Едвам.

— Добре. Георг Хофман ми се обади отново, за да провери дали сме намерили Али и му обясних, че още не сме. Какво да правим?

— Нищо. Просто трябва да сме търпеливи. Между другото, Мама — подхванах, докато си правех чай, — снощи опитах да вляза в

кабинета на татко, но вратата беше заключена. Знаеш ли защо?

— Защото преди да почине, баща ти ме помоли да я заключа. И да му дам ключа. Нямам представа къде го е оставил и, откровено казано, покрай всички... трудности напоследък, направо съм забравила за него.

— Е, ще трябва да го намерим. Георг несъмнено ще трябва да влезе там. Почти сигурна съм, че татко държеше в кабинета всичките си документи.

— Разбира се. И така, понеже сестрите ти още не са станали, а вече приближава обяд, ще помоля Клаудия да приготви нещо за хапване — каза Марина.

— Добра идея — съгласих се. — А аз ще се върна в белведера, за да проверя дали Електра не се е събудила.

— Добре, *chérie*. — Марина ми хвърли състрадателна усмивка. — Чакането ще приключи съвсем скоро.

— Знам.

Излязох от къщата и тъкмо вървах към белведера, когато мярнах през дърветата самотна фигура, седнала на кея с поглед, зареян към езерото. Доближих я и я потупах нежно по рамото, за да не я уплаша.

— Ася, добре ли си?

— Да, може да се каже — сви рамене тя.

— Може ли да поседна при теб?

Тя кимна едва забележимо, а когато седнах, премятайки крака през ръба на платформата, забелязах, че лицето ѝ е мокро от сълзи.

— Къде е Кики? — попитах.

— Още спи. Обича да си поспива, когато е разстроена. Аз не можах да мигна цяла нощ.

— И аз будувам по цяла нощ — признах си.

— Просто не мога да повярвам, че вече го няма, Мая.

Умълчах се до нея, съзнавайки колко рядко споделяше за чувствата си с друг, освен с Кики. Опасявах се да не кажа нещо, което да секне изповедта ѝ.

— Чувствам се... — продължи след малко тя — ... загубена. Винаги съм знаела, че татко е единственият човек, който ме разбира истински.

После обърна към мен лице, чиито удивителни, почти призрачни черти бяха разкривени в маска на отчаяние.

— Разбираш ли ме, Мая?

— Да — отвърнах бавно. — Мисля, че да. Но моля те, Ася, ако някога ти се прииска да поговориш с някого, знай, че винаги съм на разположение. Ще запомниш, нали?

— Да.

— Ето къде си била!

И двете подскочихме и се завъртяхме назад. Кики крачеше по кея към нас. Може и да си въобразявах, но ми се стори, че видях мимолетна искрица яд в лъскавите ѝ сини очи.

— Излязох да подишам малко свеж въздух, защото ти още спеше — обясни Ася, ставайки от бетона.

— Е, вече съм будна. Тиги също. Дойде ли Електра снощи? Току-що надникнах в спалнята ѝ и нямаше следи някой да е спал там.

— Да. Остана в белведера при мен. Тъкмо отивах да проверя дали се е събудила.

Станах и тръгнах след сестрите ми по ливадата.

— Предполагам не ти е било лесно снощи, Мая. Все пак познаваме Електра и нейните превземки — коментира Кики.

— В интерес на истината, се държа сравнително спокойно — отвърнах аз.

Знаех, че четвъртата и шестата ми сестра не се разбираха особено. Всъщност бяха пълна противоположност една на друга: практичната, безстрастна Кики и емоционалната Електра.

— Е, едва ли ще е за дълго — изсумтя Кики. — До после.

Отправих се към белведера, замислена за нещастния вид на Ася. Макар и да не го беше казала на глас, за пръв път ми се струваше, че властното отношение на Кики я смуцава. Като влязох в белведера, чух звуци откъм кухнята.

Електра, прелестна в халата си от смарагдова коприна, пълнеше чайника с вода.

— Как спа? — поинтересувах се аз.

— Като бебе. Познаваш ме, никога не съм имала затруднения със съня. Искаш ли чай?

Погледнах пакетчето мнително.

— Какъв е?

— Цейлонски. Цяла Калифорния пие такъв. Мич казва, че е много полезен.

— Е, аз пък съм пристрастена към добрия стар английски чай, тъпкан с кофеин — усмихнах ѝ се аз, сядайки на масата, — затова май ще пропусна.

— Всички сме пристрастени към нещо, Мая. Чаят не е страшен. Някакви новини от Али?

Предадох ѝ какво ми беше казала Марина в къщата.

— Съзнавам, че не съм надарена с голямо търпение, както терапевтът ми не пропуска да ми напомни, но всички трябва да висим тук, докато Али се появи ли? Ако е в открито море, може да минат седмици.

— Надявам се да не е така — отвърнах аз, наблюдавайки как се носи елегантно из кухнята.

Макар и да бях набедена за красавицата на семейството, открай време смятах, че титлата принадлежеше на Електра. Току-що беше станала от леглото, а разпуснатата ѝ коса падаше на разкошна ситно къдрава грива около раменете ѝ; прелестните ѝ скули и плътни устни изпъкваха без всякаква нужда от грим. Като прибавехме и атлетичното ѝ, но женствено тяло, сестра ми приличаше на амазонска кралица.

— Имаш ли нещо за хапване, което да не е пълно с изкуствени добавки? — попита тя, отваряйки хладилника, за да проучи съдържанието му.

— Съжалявам. Обикновените простосмъртни като мен не четат ситния шрифт по опаковките — отвърнах с надеждата да разбере шегата ми.

— Е, да не се лъжем, Мая. Няма особено значение как изглеждаш, ако по цели дни не се срещаш с други човешки същества.

— Да, права си — признах спокойно.

Все пак си беше напълно вярно. Накрая Електра се спря на банан за закуска, обели го и отхапа печално.

— Имам важна фотосесия за „Вог“ след три дни. Дано не се наложи да я отменя.

— Дано, но кой знае кога ще се появи Али. Снощи проучих в интернет какви регати се провеждат в момента, но не намерих информация за нито една. Затова не можем дори да изпратим съобщение до морските власти с молба да се свържат с нея. Както и да е — продължих аз, — останалите са будни, така че предлагам, като се облечеш, да отидем в къщата при тях.

— Щом се налага — отвърна равнодушно Електра.

— Е, ще се видим след малко.

Станах от масата, понеже знаех, че когато сестра ми се намираще в такова настроение, не беше разумно да говоря с нея. Влязох в стаята, която използвах за кабинет, седнах зад бюрото и включих компютъра си. В електронната ми поща ме чакаше мило писмо от един бразилски писател на име Флориано Кинтелас, чийто прекрасен роман „Тихият водопад“ бях превела от португалски преди няколко месеца. Свързвах се с него, когато по време на работата ми изникнеше някоя по-особена фраза — исках да пресъздам възможно най-автентично лиричния му, изящен стил на писане — и оттогава поддържахме връзка.

В имейла си ми съобщаваше, че през юли щял да лети до Париж за издаването на книгата си и много щял да се радва, ако присъствам на партито по случай пускането ѝ на пазара. Освен това беше прикачил първите глави от новата си книга с молбата да ги прочета, когато имам време.

Думите му стоплиха сърцето ми, защото понякога преводаческата работа можеше да е доста анонимна и съответно неблагоприятна. Затова ценях редките случаи, в които някой автор общуваше директно с мен и усещах връзката с него.

Позната фигура, препускаща по ливадата откъм кея, отвлече вниманието ми от компютърния екран.

— Али — пророних смаяно и скочих от бюрото си. — Електра, Али е дошла! — провикнах се, изхвърчайки от белведера, за да я посрещна.

Другите ми сестри я бяха видели и докато достигна верандата на къщата, Кики, Ася и Тиги вече се бяха струпали край нея.

— Мая — възкликна Али, като ме видя. — Колко тъжна новина.

— Да, непоносима. Но как разбра? Опитваме да се свържем с теб от два дни.

— Да влезем вътре — предложи тя — и ще ви обясня.

Поизостанах назад, а сестрите ми влязоха по петите ѝ. Въпреки че аз бях най-голямата и онази, към която се обръщаха поотделно, ако ги мъчеше нещо, като група винаги ги ръководеше Али. Затова с радост ѝ отстъпих командването.

Марина вече я чакаше с отворени обятия в дъното на стълбището. След като двете се прегърнаха, Мама предложи да се

настаним в кухнята.

— Добра идея. Направо умирам за кафе — отвърна Али. — Пътят беше дълъг.

Докато Клаудия приготвяше голяма кана кафе, Електра влезе в кухнята и всички я посрещнаха топло, с изключение на Кики, която единствено ѝ кимна за поздрав.

— Така. Ще ви разкажа какво се случи. Честно казано, и аз самата още съм объркана — започна Али, когато всички се настанихме около масата. — Мама — обърна се после към Марина, която кръжеше развълнувано из кухнята, — и ти трябва да чуеш историята ми. Може да ми помогнеш да си я обясня.

Марина седна при нас.

— И така, бях в Егейско море и се упражнявах за регатата около Цикладските острови идната седмица, когато един приятел моряк ме покани на яхтата си за няколко дни. Времето беше фантастично и много се радвах, че най-сетне ми се удава възможност да си почина сред морето, вместо само да се бърхтя — призна Али с печална усмивка.

— Чия беше яхтата? — попита Електра.

— Казах ти, на един приятел — отвърна рязко Али и всички вирнахме вежди от смайване.

— Както и да е — продължи тя, — на нейния борд бяхме, когато приятелят ми получи радиосообщение от един свой познайник моряк, който забелязал „Титан“ закотвен до остров Делос. Приятелят ми знаеше, че това е яхтата на татко и двамата решихме, че би било забавно да го изненадаме. Бяхме само на час бързо плаване от него, затова вдигнахме котва и потеглихме.

Али отпи глътка кафе, преди да продължи.

— Като приближихме, видях „Титан“ с бинокъла и се обадох по радиото на Ханс, капитанът на татко, за да го уведомя кои сме. Но — Али въздъхна — поради още непонятни ми причини така и не получих отговор. Пък и виждахме, че яхтата вече се отдалечава от нас. Опитахме да я настигнем, но както знаете, тя е много маневрена.

Огледах съсредоточените лица на сестрите ми, всичките видимо заинтригувани от историята на Али.

— Мобилният ми телефон нямаше почти никакъв сигнал, затова едва вчера успях да получа спешните ви съобщения. От твоето, Кики,

научих какво точно е станало.

— Извинявай, Али — сведе засрамено очи Кики. — Не мислех, че има смисъл от заобикалки. Трябваше да те доведем у дома възможно най-скоро.

— Затова дойдох. А сега моля ви — продължи Али, — обяснете ми какво се случва тук, за бога. И какво е правила яхтата на Татко Солт в Гърция, при положение че той вече е бил... мъртъв.

Всички очи на масата, включително тези на Али, се насочиха към мен. Разказах й възможно най-сбито, обръщайки се към Марина за потвърждение от време на време. Като стигнах до частта за нетрадиционното му погребение, лицето на Али пребледня.

— О, боже — прошепна тя. — Значи е напълно възможно да съм попаднала на тайната церемония. Нищо чудно, че яхтата ни избяга така бързо. Аз...

Али зарови лице в ръцете си, а другите момичета станаха и се струпяха край нея. Двете с Марина си разменихме болезнени погледи от срещуположните краища на масата. След малко Али си възвърна самообладанието и се извини за инстинктивната проява на емоции.

— Сигурно е било страшен шок за теб да осъзнаеш какво се е случвало всъщност — отбеляза Тиги. — Много съжаляваме, че е станало така, Али.

— Благодаря — кимна тя. — Но сега, като се замисля, веднъж, докато плавахме заедно, татко ми сподели, че искал да го погребат в морето. Така че е съвсем логично.

— Като изключим това, че никоя от нас не е била поканена на събитието — коментира обидено Електра.

— Да, не бяхме — въздъхна Али. — Но ето че по една случайност се озовах там. Ще ми се сърдите ли, ако остана насаме за малко?

Всички се съгласихме, че така е най-добре и я изпратихме от кухнята с окуражителни думи.

— Горкичката — коментира Марина.

— Е, поне вече всички знаем приблизително къде е поискал Татко Солт да спуснат ковчега му — отбеляза Кики.

— Боже, Кики, само това ли ти е в главата? — възмути се Електра.

— Съжалявам, но знаеш, че съм прагматик по душа — отвърна необезпокоено Кики.

— Да, аз също се радвам, че знаем къде е — подкрепи я Тиги. — Всички сме наясно колко обичаше гръцките острови, най-вече Цикладите. Може пък това лято да излезем с яхтата му и да пуснем венец на мястото, където Али я е видяла на радара онзи ден.

— Да — обади се плахо Ася. — Прекрасна идея, Тиги.

— Е, момичета, какво ще кажете за ранен обяд? — предложи Марина.

— Без мен — отвърна Електра. — Аз ще изям една салата, ако ви се намира нещо зелено.

— Сигурна съм, че ще те уредим с нещо — отвърна търпеливо Марина и даде сигнал на Клаудия да започне подготовката на масата. — Е, тъй като Али се прибра, да помоля ли Георг Хофман да дойде възможно най-скоро?

— Разбира се — взе думата на всички ни Кики. — Иска ми се незабавно да чуем какво е имал да ни казва Татко Солт.

— Дали Али е в състояние за това? — подвоуми се Марина. — Днес ѝ се струпа много.

— Мен ако питате, и тя като всички нас ще предпочете да подходим възможно най-бързо към нещата — отвърнах аз. — Така че, Мама, обади се на Георг.

6.

Али не дойде за обяд, но решихме да ѝ дадем малко време, за да осмисли случилото се.

Марина влезе в кухнята, докато Клаудия разчистваше чиниите от масата.

— Говорих с Георг. Ще дойде преди залез довечера. Очевидно баща ви е имал специфични изисквания относно времето на разговора ни с него.

— Ясно. Е, малко свеж въздух след обилния обяд би ми се отразил добре — заяви Кики. — Кой иска да поизлезем с моторницата?

Сестрите ми се съгласиха, вероятно за да избягат от нарастващото напрежение в къщата.

— Дано не възразявате, но ще пропусна — отказах аз. — Някоя от нас трябва да остане, в случай че Али реши да слезе.

Когато четирите се качиха на моторницата с Крисчън, казах на Марина, че се връщам в белведера и Али може да ме намери там, ако ѝ потрябвам. Настаних се на дивана с лаптопа ми и зачетох началните глави от новата книга на Флориано Кинтелас. И тук, също като в първата му книга, прозата беше изключително поетична и точно от любимия ми тип повествование. Действието се развиваше преди сто години, в близост до водопада Игуасу, а историята се въртеше около живота на младо африканско момче, току-що спасило се от тиранията на робството. Сюжетът веднага ме грабна и явно ми е подействал толкова отпускащо, че съм задрямала, а в следващия момент осъзнах, че лаптопът ми е паднал на земята и някой вика името ми.

Свестих се рязко и видях, че е Али.

— Извинявай, Мая. Спеше ли?

— Май да — признах си, незнайно защо с гузна съвест.

— Мама каза, че останалите момичета са на разходка с моторницата, затова реших да поговоря с теб. Имаш ли нещо против?

— Разбира се, че не — отвърнах, скована от непредвидената следобедна дрямка.

— Да направя ли по чаша чай? — предложи Али.

— Да, благодаря. За мен обичайният английски.

— Знам — усмихна се тя с вдигнати вежди, преди да напусне стаята.

Като се върна с двете горещи чаши, седна до мен и вдигна своята към устните си, забелязах, че ръката ѝ трепери.

— Мая, трябва да ти кажа нещо.

— Какво има?

Али остави внезапно чашата в чинийката ѝ.

— Забрави чая. Да ти се намира нещо по-силно?

— В хладилника има бяло вино — отвърнах и отидох в кухнята да взема бутилката и една чаша.

Като се имаше предвид колко рядко пиеше Али, ми стана ясно, че онова, което искаше да сподели с мен, трябва да е доста сериозно.

— Благодаря ти — каза сестра ми, като ѝ подадох чашата. — Може да не е нищо особено — подхвана тя, отпивайки глътка вино, — но когато достигнахме мястото, където бяхме видели яхтата на татко, преди да ни се изплъзне, ми направи впечатление, че наблизко беше закотвена и друга голяма лодка.

— Е, едва ли е необичайно — отбелязах аз. — Все пак е краят на юни и Средиземно море несъмнено гъмжи от екскурзианти.

— Да, но... и двамата с приятеля ми разпознахме точно тази лодка. „Олимп“.

Чашата с чай беше на половината път до устата ми, когато чух името. Оставих я с дрънчене върху чинийката.

— А несъмнено знаеш какво се е случило на борда на „Олимп“. Аз лично почетох във вестника по време на полета си дотук.

Али прехапа долната си устна.

— Да, гледах репортаж по новините.

— Не е ли странно, че татко е избрал точно това място да спуснат ковчега му? И че навярно по същото време Крийг Езу е отнемал собствения си живот съвсем наблизко?

Естествено, че го смятах за абсурдно, почти противоестествено съвпадение — поради причини, които никога не бих разкрила пред Али. Но дали беше повече от това? Не ми се вярваше.

— Да — отвърнах накрая, опитвайки да прикрия собственото си изумление. — Странно е. Но съм сигурна, че няма връзка. Все пак

дватамата дори не са се познавали, нали?

— Не и доколкото знам — отговори Али. — Но нима познавахме нещо друго от живота на татко, освен къщата и яхтата му? Срещали сме само шепа от приятелите и бизнес партньорите му. А и никак не е изключено двамата да са се срещали в миналото. Все пак бяха крайно заможни и преуспели мъже.

— Да, Али, но съм сигурна, че това е било просто съвпадение. Все пак и вие някак сте попаднали там с вашата яхта. Чисто и просто Делос е много красив остров и предпочитана дестинация за летовниците.

— Да, така е. Не мога да се отърся от мисълта, че татко лежи сам на морското дъно. А по време на странната ни среща с яхтата му дори не съм предполагала, че е мъртъв. Камо ли, че се намира някъде под разкошните сини води на онова място. Просто...

Станах и отидох да преметна ръка през раменете на сестра ми.

— Али, моля те, забрави за другата лодка; тя няма нищо общо със случилото се. Но идеята, че си попаднала точно на мястото, където татко е решил да прекара вечността, е някак утешителна. Може пък лятото наистина да си направим пътешествие дотам и да пуснем венец във водата, както предложи Тиги.

— Най-лошото е — зариде Али, — че се чувствам толкова виновна!

— Защо?

— Защото... толкова се забавлявах на яхтата на приятеля ми! Бях толкова щастлива, повече от всякога в живота ми. А истината е, че не исках никой да ме безпокои, затова изключих мобилния си телефон. И през това време татко е умира! Не бях с него точно когато е имал нужда от мен!

— Али, Али... — Загалих косата ѝ и я залюлях нежно в прегръдките си. — Никоя от нас не беше с него. И най-искрено вярвам, че точно това е искал татко. Моля те, не забравяй, че дори аз, единствената му дъщеря, живееща тук, не си бях у дома, когато се е случвало. Ако съдя по думите на Мама, наистина не е имало с какво да му помогнем. Всички трябва да вярваме в това.

— Да, знам. Но толкова много неща имах да го питам, да му разказвам, а него вече го няма.

— Мисля, че всички се чувстваме така — уверих я печално. — Но поне имаме сестрите си.

— Да, така е. Благодаря ти, Мая — отвърна искрено Али. — Не е ли удивително — въздъхна после, — че животът ни може да се преобърне с главата надолу само за няколко часа?

— Безспорно — съгласих се аз. — Както и да е, когато се почувстваш готова, искам да ми разкажеш какво те е направило толкова щастлива.

— Обещавам. Но не точно сега. А ти как си, Мая? — попита тя, сменяйки внезапно темата.

— Добре — свих рамене аз. — Все още съм в шок като всички вас.

— Да, естествено, а и едва ли ти е било лесно да съобщиш неприятната новина на сестрите ни. Съжалявам, че не бях тук да ти помогна.

— Е, вече си тук и най-сетне ще можем да се срещнем с Георг Хофман, за да продължим напред.

— О, да, забравих да ти предам, че Мама ни иска в къщата след час. Би трябвало да пристигне всеки момент, но първо искал да поговори насаме с нея. Така че — добави Али, — ще ми сипеш ли още чаша вино, докато чакаме?

В седем часа двете с Али се върнахме в къщата и намерихме сестрите ни на верандата, под последните лъчи на вечерното слънце.

— Пристигна ли Георг Хофман? — попитах ги, след като и ние се настанихме до тях.

— Да, но ни помолиха да изчакаме тук. Двамата с Мама изчезнаха някъде. Типично за Татко Солт. Мистериозен до последно — коментира кисело Електра.

Шестте зачакахме напрегнато, докато Георг не се появи на верандата с Марина.

— Извинеше, че ви бавя, момичета, но трябваше да организирам нещо. Приемете искрените ми съболезнования — рече делово той, протегна ръка през масата и се здрависа с всяка от нас по обичаен швейцарски маниер. — Може ли да седна?

— Разбира се — отвърнах аз и го поканих на стола до мен.

Беше облечен в елегантен тъмен костюм, а бръчките по бронзовото му лице и олисяващата му сребриста коса ми подсказваха, че е прехвърлил шейсетте.

— Ще съм вътре, ако имате нужда от мен — кимна Марина и се прибра в къщата.

— Е, момичета — подхвана Георг. — Много съжалявам, че първата ни лична среща е при такива трагични обстоятелства. Но имам чувството, че познавам всяка от вас посредством баща ви. Първото, което искам да ви кажа, е, че ви обичаше безкрайно. И не само това, ами истински се гордееше с вас. Разговарях с него, тъкмо преди да... ни напусне и държеше да ви предам това.

Блясъкът на сълзи в очите му ме изненада — знаех колко необичайно е за човек като Георг да демонстрира емоции и веднага ми стана симпатичен.

— Първата ни работа е да отметнем финансовия въпрос, а ви уверявам, че всяка от вас ще бъде обезпечена в известна степен до края на дните си. Въпреки това баща ви държеше да не живеете като лениви принцеси, затова ще получавате доход, с който никога няма да изпаднете в недоимък, но и няма да се давите в лукс. За него ще трябва да се потрудите сами, както той самият е сторил. Въпреки това ви завещава имуществото си под мое попечителство, което е огромна чест за мен. По свое усмотрение ще мога да ви подсигуриявам допълнителна финансова помощ, ако се обърнете към мен с предложение или апел.

Всички мълчахме, съсредоточени в думите на Георг.

— Къщата също влиза в попечителския фонд, а Клаудия и Марина се съгласиха да останат тук, за да я стопанисват. След смъртта на последната от вас, попечителството ще бъде анулирано, вследствие на което Атлантис ще може да бъде продаден и печалбата ще може да бъде разделена между децата ви. Ако такива не съществуват, сумата ще постъпи по сметката на благотворителна фондация, посочена от баща ви. Аз лично смятам — коментира Георг, — че баща ви е постъпил много мъдро: направил е така, че къщата да остане ваша до края на дните ви, за да знаете, че винаги има къде да се завърнете. Но, разбира се, най-голямото желание на баща ви е всяка от вас да следва пътя си и да гради собствената си съдба.

Сестрите ми се спогледаха, но не можах да определя дали са доволни от решението на татко, или не. Аз самата осъзнавах, че почти

нищо не се променяше от практична и финансова гледна точка. Белведерът си оставаше мой — досега плащах на татко символичен наем за него — а с кариерата си можех да се издържам спокойно.

— И така, стигаме до последното нещо, завещано от баща ви. Ще ви помоля да ме последвате.

Георг стана и вместо да тръгне към входната врата на къщата, тръгна покрай фасадата, а ние го последвахме като агнета пастир през градината. Накрая стигнахме до малка градинка, скътана зад стена от безупречно окастрени тисови храсти. От нея се разкриваше директен изглед към езерото, обагрено от залеза, и планините отвъд него.

Горната тераса на градината водеше до стълбище, което се спускаше към малък, осеян с камъчета залив, в чиито бистри прохладни води често се бяхме къпали лятото. Това беше любимото място на татко в цялата градина. Ако не можех да го намеря в къщата, обикновено го откривах поседнал тук, сред грижовно поддържаните цветни лехи, бълващи благоухания на лавандула и роза.

— Е — каза Георг, — това исках да ви покажа.

Той посочи към терасата и всички отпавихме погледи към странната, но красива скулптура, която се беше появила в центъра ѝ.

Струпахме се край нея и я заоглеждахме в удивление. Състоеше се от каменен плинт, висок до ханша ми, върху който беше разположена причудлива обла фигура. Като я проучих по-задълбочено, установих, че представлява сложна плетеница от тънки, застъпващи се лентички, в чийто център имаше малка златна сфера. Приближавайки се, осъзнах, че златната сфера всъщност беше глобус с очертанията на континентите, пронизан от тънка метална стрела. По периферията му обикаляше плоска ивица, върху която бяха изобразени дванайсетте зодиакални знака.

— Какво е това? — попита Кики от името на всички ни.

— Армиларна сфера — отговори Георг.

Като видя неразбиращите ни погледи, поясни:

— Армиларната сфера съществува от хиляди години. С нея древните гърци определяли положението на звездите и дори часа. Тези обръчи — той посочи златните ленти, образуващи глобуса — изобразяват екватора и различни линии на географска ширина и дължина. А меридианът, обгръщаш всички тях, минавайки през Северния и Южния полюс, съдържа дванайсетте зодиакални знака.

Металната стрелка в центъра сочи право към Поларис, Северната звезда.

— Много е красива — прошепна Ася и се наведе да огледа сферата по-отблизо.

— Да, но какво общо има с нас? — попита Електра.

— Не мога да ви отговоря на този въпрос — отвърна Георг. — Но ако се вгледате, ще откриете, че имената на всички ви са гравирани върху златните обръчи.

Всички се приведохме напред и видяхме, че Георг е прав.

— Ето го твоя, Мая — посочи Али. — След името ти има цифри, които ми приличат на координати — отбеляза тя и обърна на своя обръч. — Да, точно координати са. Такива използваме в мореплаването.

— Има и други надписи, но са на чужд език — коментира Електра.

— На гръцки — обясних аз, разпознавайки азбуката.

— Какво пише? — попита Тиги.

— Ще трябва да ги препиша, за да ги преведа — отвърнах аз и се вгледах в моя надпис.

— Добре, имаме много красива скулптура на градинската тераса. Но какво е значението ѝ? — попита Кики нетърпеливо.

— Както вече казах, не мога да отговоря на този въпрос — отвърна Георг. — Е, Марина сипва шампанско на верандата по настояване на баща ви. Искаше всички да вдигнете тост в негова памет. След това ще предам на всяка от вас по един плик от него, чието съдържание се надявам да ви просветли повече, отколкото аз съм способен.

Последвахме го обратно през градината, онемели от смайване. Като се върнахме на верандата, наистина намерихме две изстудени бутилки шампанско „Арман де Бриняк“ и поднос с високи кристални чаши. Като се настанихме около масата, Марина закръжи край нас и ни наля.

Георг вдигна чаша за тост.

— Каня ви да почетем забележителния живот на баща ви. Мога да ви уверя единствено, че точно таква погребение искаше: всичките му момичета събрани в Атлантис, дома, който имаше честта да споделя с вас толкова години.

Със сестрите ми вдигнахме чаши като работи.

— За Татко Солт — казах аз.

— За Татко Солт — повториха в хор останалите.

Всички отпихме неловко, а аз вдигнах поглед към небесата, после го отправих към езерото и планините отвъд него и изпратих на татко любовта си.

— Е, кога ще получим писмата? — попита накрая Али.

— Веднага ще отида да ги донеса.

Георг стана и напусна масата.

— И това ако не е най-странното бдение, на което някога съм присъствала — коментира Кики.

— От Татко Солт всичко може да се очаква — отбеляза Електра с вяла усмивка.

— Може ли още малко шампанско? — помоли Али.

Марина забеляза, че всички сме пресушили чашите си и ни доля.

— Поне ти имаш ли представа какво се случва, Мама? — попита тревожно Ася.

— Не знам нищо повече от вас, *chérie* — отвърна тя с характерната си тайнственост.

— Просто ми се иска да беше тук — обади се Тиги и очите ѝ внезапно се изпълниха със сълзи, — за да ни обясни лично.

— За жалост не е — напомни ѝ тихо Али, — и някак имам чувството, че е предвидил всичко. Постарал се е да преживеем възможно най-леко ужасното събитие. А сега ни остава да се подкрепяме една друга.

— Права си — съгласи се Електра.

Погледнах към Али и ми се прииска и аз да намирах с такава лекота правилните думи, за да обединя сестрите ни.

Докато Георг се върне от къщата, шампанското ни беше поотпуснало малко. Той седна на масата и остави шест дебели кремави плика пред себе си.

— Баща ви ми повери тези писма преди около шест седмици и поръча да ви ги предам в случай на внезапната му смърт.

Със сестрите ми ги загледахме с равни дози интерес и подозрителност.

— Може ли още шампанско и за мен? — попита Георг с напрегнат глас.

Тогава осъзнах колко трудно му беше и на него. Известяването на шест скърбящи дъщери за необичайното наследство от покойния им баща би затруднило дори най-големия прагматик.

— Разбира се, Георг — отвърна Марина и напълни чашата му.

— Сега ли трябва да ги отворим — попита Али, — или по-късно, когато сме сами?

— Баща ви не посочи условия в това отношение — обясни Георг. — Каза единствено, че всяка трябва да отвори писмото си, когато се почувства готова.

Огледах своето. Името ми беше изписано с добре познатия ми, изящен почерк на татко. Очите ми запариха.

Всички се спогледахме, любопитни коя какво мисли.

— Аз предпочитам да отворя моето сама — обяви Али.

Около масата се разнесе одобрителен шепот. Знаех, че както винаги, Али инстинктивно бе прочела мислите ни.

— Е, работата ми тук приключи. — Георг пресуши чашата си, после бръкна в джоба на сакото си, извади шест визитни картички и ни ги раздаде. — Моля, не се колебайте да се свържете с мен, ако ви потрябва помощта ми. На ваше разположение съм денонощно. Но тъй като познавах добре баща ви, съм сигурен, че е предвидил какви ще са нуждите на всяка от вас. Засега ви оставям, момичета. И позволете отново да изкажа съболезнованията си.

— Благодарим, Георг — отвърнах аз. — Оценяваме помощта ти.

— Довиждане. — Той стана и кимна на всички ни. — Знаете къде можете да ме намерите, ако съм ви необходим. Няма нужда да ме изпращате.

Изпратихме го с мълчаливи погледи, а после и Марина стана от масата.

— Май дойде време да хапнем. Ще помоля Клаудия да ни сервира вечерята тук — заяви тя и влезе в къщата.

— Почти ме е страх да го отворя — призна Тиги, въртейки плика си в ръце. — Нямам никаква представа какво има в него.

— Мая, ще се върнеш ли при сферата, за да преведеш онези надписи? — попита Али.

— Разбира се — отвърнах. Марина и Клаудия вече идваха към нас с чинии в ръце. — Веднага след вечеря.

— Дано не се сърдите, момичета, но не съм гладна — каза Електра и стана от масата. — Ще се видим по-късно.

Когато тя си тръгна, усетих, че на всички останали ни се прииска да имахме смелостта да направим същото. Нуждаехме се да останем сами.

— А ти гладна ли си, Ася? — попита Кики.

— Мисля, че трябва да хапнем нещо — отвърна тихо Ася, стиснала здраво плика си.

— Добре — съгласи се Кики.

Всички изядохме доблестно храната, приготвена с любов от Клаудия. После сестрите ми започнаха да стават една по една от масата и да си тръгват мълчаливо, докато не останахме само двете с Али.

— Дано нямаш нищо против, Мая, но и аз отивам да си лягам. Напълно изтощена съм.

— Разбира се, че не — отвърнах аз. — Все пак научи новината последна и още си в шок.

— Да, май е така — съгласи се тя и стана. — Лека нощ, скъпа Мая.

— Лека нощ.

Изпратих я с поглед от терасата и взех плика, който бе стоял до чинията ми през последния час. После станах и тръгнах към белведера. Влязох в спалнята, за да оставя посланието от татко под възглавницата си, след което отидох в кабинета за лист и химикал.

Накрая, въоръжена с фенерче, тръгнах през градината към армиларната сфера. Вече се смрачаваше и първите звезди излизаха по небосклона. С Татко Солт много пъти бяхме наблюдавали от обсерваторията Седемте сестри между ноември и април, когато се намираха точно над езерото.

— Липсваш ми — прошепнах към небесата. — Дано някой ден разбере.

После се съсредоточих върху златните ленти, образуващи глобуса. Държейки фенера с лявата си ръка, преписах гръцките думи колкото можех по-четливо, но ми хрумна, че е добре да се върна по светло, за да се уверя, че не съм объркала нещо. Преброих надписите върху листа ми.

Бяха шест.

Но още не бях проверила седмия обръч. Като го осветих с фенерчето, за да намеря надписа, видях, че е празен.

7.

Прекарах малките часове на нощта в превод на цитатите от сферата. Нямах представа дали всеки от тях имаше истинска връзка с някоя от сестрите ми, но не смятах, че е моя работа да проучвам. Оставих моя за края, почти уплашена да разбере посланието му. Като приключих с превода, поех дълбока глътка въздух и прочетох:

Не позволявай на страха да определя съдбата ти.

Знаех, осемте думи, заветвани ми от Татко Солт, ме описваха повече от точно.

На следващата сутрин, след като си направих потребната чаша чай, се върнах в спалнята, извадих колебливо плика изпод възглавницата ми и го занесох във всекидневната, където първо го пооглеждах, пийвайки чай.

Накрая си поех няколко глътки въздух и го отворих. Вътре намерих очакваното писмо, но и нещо друго; бръкнах да го извадя и пръстите ми напипаха твърд, гладък предмет. Оказа се триъгълна каменна плочка, кремаво-зеленикава на цвят. Обърнах я и видях избледнял, нечетлив надпис на гърба ѝ.

Оставих плочката, разгърнах писмото с треперливи ръце и зачетох:

Атлантис
Женевското езеро
Швейцария

Скъпа Мая,
Сигурен съм, че докато четеш писмото ми, си безкрайно объркана и тъжна. Любима първородна дъщеря, не мога да ти опиша каква радост донесе в живота ти. Макар

и да не съм твой биологичен баща, повярвай, че те обичах като такъв. И трябва да ти призная, че точно ти ме вдъхнови да осиновя и прекрасните ти по-малки сестри. Всички вие изпълнихте дните ми с неописуемо щастие.

Нито веднъж не ме попита откъде произхождаш, как те намерих и защо реших да те осиновя. Уверявам те, ако беше проявила интерес, щях да ти разкажа, както направих за една от сестрите ти преди години. Но сега, когато напускам този свят, имам чувството, че е редно да ти предоставя свободата да откриеш истината, ако някога пожелаеш.

Не получих никоя от вас със свидетелство за раждане и както знаеш, със сестрите ти сте регистрирани като мои дъщери. Нищо не може да промени този факт. Но най-малкото мога да те упътя в правилната посока. Ти решавах дали да предприемеш пътешествието назад към миналото си.

На армиларната сфера, която вече си видяла, ще намериш географските координати, обозначаващи точното място, откъдето започна историята ти. А в този плик ще намериш и нещо друго, което ще ти помогне в търсенето.

Мая, не мога да ти кажа какво ще откриеш, ако решиш да се върнеш в родната си страна. Мога да те уверя единствено, че историята на истинското ти семейство докосна живота ми.

Тъжно ми е, че нямам време да ти споделя собствената си история и че навярно понякога си имала чувството, че крия разни неща от теб. Повярвай ми, правех го, за да ви защитя. Но както знаеш, никой не е роден да съществува сам. Затова когато съзря в жена, трябваше да ти дам свободата да отлетиш.

Всички крием тайни в себе си, но семейството е най-важно. А любовта на един родител към детето му е най-могъщата сила на земята.

Мая, разбираемо е, че обръщайки поглед назад, съжалявам за много от решенията, които съм взел през живота си. Човешко е да се допускат грешки — все пак

така се учим и растем. Но най-съкровено ми желание е поне да предам мъдростта, събрана през годините, на безценните ми дъщери.

Смятам, че една част от теб е загубила вяра в хората заради случилото се в живота ти дотук. Но, скъпа ми Мая, знай, че и аз страдах от същата горчивина, което често тровеше живота ти. Но през многото години, прекарани на тази земя, научих, че на всяка гнила ябълка има хиляди с добро сърце. Затова трябва да вярваш във вродената ни добрина. Само така ще можеш да живееш и обичаш истински.

Оставям те, скъпа ми Мая; несъмнено дадох и на теб, и на сестрите ти много материал за размисъл.

Вечно ще бдя над вас от небесата.

Твой любещ баща,
Татко Солт

Останах на мястото си, стиснала писмото с разтреперани ръце. Знаех, че трябва да го прочета отново, дори още два, три пъти, но няколко от думите му се загнездиха в съзнанието ми.

Знаеше ли той?

Обадих се на Марина по мобилния ѝ телефон и я помолих да дойде в белведера. Тя се появи след пет минути и веднага прочете смущението по лицето ми.

Поканих я във всекидневната и очите ѝ попаднаха върху отвореното писмо на масичката за кафе.

— О, Мая. — Тя протегна ръце към мен. — Сигурно гласът на баща ти от отвъдното много те е натъжил.

Аз не отидох в прегръдката ѝ.

— Мама, моля те, признай си, ако си разкрила на Татко Солт нашата... тайна.

— Разбира се, че не съм! Трябва да ми повярваш, за нищо на света не бих предала доверието ти!

Видях болката в любещите ѝ очи.

— Значи не е знаел?

— Не. Откъде би могъл да научи?

— В писмото му има нещо, което ме накара да си мисля, че просто няма как да не е знаел...

— Може ли да го погледна?

— Разбира се. Заповядай.

Взех писмото и ѝ го подадох, наблюдавайки внимателно как чете. Накрая Марина вдигна поглед с поотпуснато изражение на лице и кимна разбиращо.

— Виждам защо реагираш така, но наистина смятам, че баща ти просто е споделял с теб своя собствен опит.

Тръснах се на дивана и зарових лице в ръцете си.

— Мая. — Марина поклати глава с въздишка. — Както пише баща ти, всички допускаме грешки. Просто постъпваме така, както считаме за правилно в дадения момент. А точно ти цял живот поставяш чувствата на останалите пред своите собствени. Особено тези на баща ти.

— Просто не исках да го разочаровам.

— Знам, *chérie*, но баща ти си мечтаеше единствено да си щастлива и обичана. Моля те, не го забравяй точно днес. А може би сега, когато него вече го няма, е време да се замислиш за себе си и собствените си мечти. — Марина реши, че трябва да смени темата и стана от дивана. — Електра и Тиги ни съобщиха, че си тръгват. Кики се обади на Георг Хофман рано тази сутрин и двете с Ася заминаха за кантората му в Женева. Али пък е в кухнята и прави нещо на лаптопа си.

— Знаеш ли дали са прочели писмата си? — попитах, опитвайки да се съвзема.

— Дори да са, никоя не ми е казала нищо по въпроса — отговори Марина. — Защо не дойдеш да обядваш с нас в къщата преди Електра и Тиги да са тръгнали?

— Разбира се. Извинявай, че се усъмних в теб, Мама.

— Напълно разбираемо е, като се има предвид какво си прочела. А сега си дай малко време да се успокоиш и ще се видим в къщата в един.

— Благодаря ти — прошепнах и Марина тръгна към входната врата. Преди да я достигне обаче, спря и отново се обърна към мен. — Мая, ти си дъщерята, която винаги съм си мечтала да имам. И те обичам като такава.

След като Марина си тръгна, изплаках очите си на дивана. Сякаш поток от дълго потискани емоции напираше да бъде освободен, а аз, за свой срам, загубих контрол и се отдадох на приливната вълна от самосъжаление.

Знаех, че плача за *себе си*. Не заради татко и неочакваната му смърт, и болката, която навярно бе изживял, а заради собствената ми болка от загубата и ужасното прозрение, че го бях разочаровала, отказвайки да му доверя истината.

Що за човек бях? Какво бях направила?

И защо точно сега ме заливаха тези чувства, несвързани със смъртта на татко?

Държа се като Електра казах си с надеждата, че това ще секне изблика ми. Но не успя. Сълзите просто не спираха. Загубих представа за времето, а когато накрая вдигнах поглед, Тиги стоеше пред мен с угрижено лице.

— О, Мая, дойдох просто да ти кажа, че двете с Електра си тръгваме след малко и искахме да си вземем довиждане с теб. Но не мога да те оставя така...

— Не — подсмръкнах аз. — Извинявай, аз...

— Няма за какво да ми се извиняваш. — Тя седна до мен и взе ръцете ми в своите. — И ти си човешко същество. Май понякога го забравяш.

Видях, че надникна към писмото от татко, все още разгърнато върху масичката за кафе, и веднага го грабнах.

— Много ли те натъжи? — попита тя.

— Да... и не...

Знаех, че не мога да ѝ обясня. И от всичките ми сестри, точно за Тиги се бях грижила най-много, тя търсеше опората ми най-често. Затова веднага усетих смяната на ролите.

— Пропусна обяда, между другото — отбеляза тя.

— Съжалявам.

— Моля те, спри да се извиняваш. Всички те разбираме и те обичаме. Знаем колко тежък удар е за теб смъртта на татко.

— Погледни ме само! Та нали аз съм вечният стоик, аз се грижа за всичко! А сега хленча като хлапачка! Отвори ли твоето писмо? —

попитах я.

— Не, още не съм. Струва ми се — по-скоро *чувствам* — че трябва да го взема със себе си в Шотландия. И да го прочета на любимото си място сред тамошната природа.

— Е, моят дом е тук, тук е мястото ми, затова отворих своето. Но се чувствам толкова виновна, Тиги — признах ѝ аз.

— Защо?

— Защото... Плача за себе си. Не за татко, а за *себе си*.

— Мая — въздъхна тя, — наистина ли вярваш, че има друга причина хората да плачат след смъртта на близък?

— Да, има, разбира се. Плачат за прекъснатия живот, за страданията на любимия човек.

— Е... — По устните ѝ се появи лека усмивка. — Знам, че не вярваш като мен в живота след смъртта и вечните ни души. Но аз си представям татко някъде из вселената, най-сетне освободен от несъвършеното си човешко тяло. Защото виждах в очите му, че много е страдал през живота си. Мога да кажа само, че когато някоя от кошутите ми почине и се отърве от земните болки, аз плача, защото ще ми липсва. Мая, моля те, дори да не вярваш в отвъдното, опитай да разбереш, че всички скърбим за себе си. Заради загубата си. И не бива да терзаеш съвестта си с това.

Погледнах сестра ми, усещайки спокойното ѝ примирение. И безмълвно се съгласих, че от много години умишлено потисках онази част от мен, която тя бе нарекла „душа“.

— Благодаря ти, Тиги, и съжалявам, че не дойдох за обяда.

— Не изпусна нищо особено. В крайна сметка обядвахме само двете с Али. Електра се качи да стяга багажа си и заяви, че и бездруго била погълнала твърде много вредна храна, а Кики и Ася още са в Женева. Още сутринта заминаха към кантората на Георг Хофман.

— Мама ми каза. Предполагам Кики ще иска пари?

— И на мен така ми се струва. Сигурно ти е казала, че ѝ предлагат място в Кралския колеж по изкуствата в Лондон. В такъв случай ще ѝ трябва квартира, а тя струва скъпо.

— Така е.

— Разбира се, смъртта на татко ще засегне най-много твоя начин на живот. Все пак ти остана тук да му правиш компания и да се грижиш за него.

— Не бих казала, Тиги. Останах, защото нямаше къде другаде да отида — признах си безцеремонно.

— Както обикновено, си твърде осъдителна към себе си. Татко наистина беше една от причините да се задържиш тук. Сега обаче го няма и светът може да е в краката ти. Професията ти позволява да работиш където си поискаш, свободна си да отидеш навсякъде. — Тиги погледна часовника си. — Трябва да се връщам. Довиждане, скъпа Мая. — Тя ме прегърна през раменете. — Моля те, грижи се за себе си. Знаеш, че винаги можеш да ми се обадиш, ако имаш нужда от мен. И защо не ми дойдеш на гости в Шотландия? Природата е толкова красива и цялата атмосфера въздейства невероятно успокояващо.

— Може, Тиги. Благодаря ти.

След като тя си тръгна, реших, че е време да се сбогувам и с Електра. Докато вървах през градината към кея обаче, Електра изскочи пред мен.

— Тръгвам си — обяви тя. — От агенцията ми казаха, че ще ме съдят, ако не се явя за утрешната фотосесия.

— Разбирам.

— Ей. — Електра килна глава на една страна. — Добре ли си?

— Да, добре съм.

— Чуй какво, тъй като вече няма за кого да се грижиш тук, защо не наминеш през Ел Ей, за да ни погостуваш? Имаме прекрасна къщичка за гости в градината и си добре дошла по всяко време.

— Благодаря ти, Електра. Обаждай се.

— Разбира се. Е, доскоро — каза тя, като достигнахме кея.

Кики и Ася тъкмо слизаха от моторницата.

— Здравейте, момичета — поздрави ни Кики и усмивката ѝ ми подсказа, че мисията ѝ в Женева е минала успешно.

— Тръгваш ли си, Електра? — попита Ася.

— Трябва да се връщам в Ел Ей. Някои от нас си изкарват прехраната с труд — натърти тя и веднага се досетих, че коментарът е насочен към Кики.

— Е, поне някои от нас печелят пари с мозъците си, не с телата си — парира Кики, тъкмо когато Али и Тиги се появиха на кея.

— Стига, момичета, точно в този момент трябва да сме единни. Чао, Електра. — Али отиде до сестра ни и я целуна по двете бузи. — Хайде да се видим по-скоро.

— Разбира се — одобри Електра и отиде да целуне Ася, игнорирайки Кики. — Готова ли си, Тиги?

— Да — отвърна Тиги.

Вече беше прегърнала всички нас и се отправи към Ася. Докато прегръщаше и нея, видях как прошепва нещо в ухото ѝ. Ася ѝ отвърна.

— Е, да потегляме — нареди Електра. — Не бива да изпускам полета си.

Двете с Тиги се качиха на моторницата и когато двигателят забуча, четирите останали сестри им помахаме, после тръгнахме обратно към къщата.

— Май и ние двете с Ася ще тръгваме скоро — обяви Кики.

— Така ли? Защо не поостанем още малко? — попита умолително Ася.

— Какъв е смисълът? Татко го няма вече, говорихме с адвоката, а и възможно най-скоро трябва да се върнем в Лондон, за да си намерим квартира.

— Права си — съгласи се Ася.

— А ти какво ще правиш в Лондон, докато Кики посещава курса? — попита Али.

— Още не знам — отвърна Ася.

— Мислеше да се запише на курс по приготвяне на кордон бльо. Страхотна готвачка е — обясни вместо нея Кики. — Е, аз отивам да резервирам билети за полета. Знам за един в осем от Женева до „Хийтроу“, който ни устройва идеално. До после.

Сестрите ни влязоха в къщата, а ние двете с Али останахме в градината.

— Не го казвай — въздъхнах аз. — Знам.

— В детството ни винаги съм се радвала, че са толкова близки — каза Али. — Все пак са средните сестри и беше хубаво, че се разбираха една с друга.

— Спомням си, че татко опита да ги изпрати в различни училища, но Ася се разплака истерично и го замоли да я прати в това на Кики — замислих се аз.

— Лошото е, че никоя от нас не успява да говори насаме с Ася. Дали е добре? Изглежда ужасно, откакто пристигна.

— Али, нямам никаква представа. Всъщност понякога ми се струва, че изобщо не я познавам — признах си аз.

— Е, ако Кики ще е заета с курса по изобразително изкуство, а Ася реши да се занимава с нещо друго, може би ще успеят да се пооткъснат една от друга. А сега какво ще кажеш двете с теб да седнем на терасата и да помолим Клаудия да ти донесе сандвичи? Струваш ми се бледа, Мая, а и пропусна обяда. Освен това искам да обсъдим един въпрос.

Съгласих се и седнах под слънцето, чиято топлина замилва лицето ми, отпускаяйки напрегнатите ми нерви. Али се върна от къщата и зае мястото до мен.

— Клаудия ще ти донесе нещо за хапване — обясни тя. — Мая, не искам да ти досаждам, но случайно да си отворила твоето писмо снощи?

— Да, отворих го. Е, не снощи, а тази сутрин — отвърнах аз.

— И очевидно те е разстроило.

— Първоначално да, но вече съм добре, Али, наистина — уверих я, тъй като не ми се говореше повече по въпроса. Грижовното отношение на Тиги ме беше утешило, но знаех, че вниманието на Али можеше да ме накара да се почувствам като малко дете. — Ами ти?

— И аз отворих моето — отвърна Али. — Беше красиво и ме разплака, но и повдигна духа ми. Цяла сутрин издирвам координатите в интернет. Вече знам откъде идва всяка от нас. Имаше и малко изненади — добави тя, докато Клаудия сервираше чиния със сандвичи пред мен.

— Знаеш къде точно сме родени? Къде съм родена аз? — уточних.

— Да, или поне къде ни е намерил татко. Искаш ли да знаеш, Мая? Мога да ти кажа още сега, или да те оставя сама да откриеш.

— Ами... не съм сигурна — отвърнах с нервен трепет в стомаха.

— Тогава ще кажа само, че татко определено е видял много свят.

Погледнах я и ми се прииска да бях спокойна колкото нея сред тази парадоксална плетеница от мистериозна смърт и неочаквани прозрения за началата на всички ни.

— Тоест вече знаеш откъде си ти? — попитах я.

— Да, макар че още не мога да го проумея.

— Ами останалите? Поискаха ли да узнаят кои са родните им места?

— Не, но им обясних как да проверят координатите в „Гугъл Бърт“. Искаш ли да обясня и на теб? Или направо да ти кажа?

Али впери красивите си сини очи в мен.

— В момента наистина не знам какво искам.

— Е, както вече споменах, не е сложно да провериш сама.

— В такъв случай ще го направя, когато се почувствам готова — заявих категорично, макар че отново се чувствах една стъпка зад сестра си.

— Ще ти напиша на един лист как точно става. А ти имаше ли възможност да преведеш гръцките цитати от армиларната сфера?

— Да, готови са.

— Е, умирам от нетърпение да разбере какво е избрал татко за мен — каза Али. — Ще ми кажеш ли?

— Не си го спомням точно, но ще отида в белведера да ти го препиша.

— Благодаря.

Отхапах от единия сандвич, докато за хиляден път си мечтаех да бях като Али, която приемаше всичко мимоходом и не се страхуваше от нищо, поднесено ѝ от живота. Кариерата ѝ — пълна с опасности, самота и вълни, които с лекота можеха да преобърнат крехката ѝ ветроходка — беше съвършената метафора за личността ѝ. Имах усещането, че от всички нас тя се чувстваше най-удобно в кожата си. Никога не се отдаваше на негативни мисли; възприемаше всяка спънка като градивен житейски урок и продължаваше да дерзае.

— Май излиза, че двете с теб можем да подсигурием на сестрите ни информацията, която ще им е нужна, ако решат да опознаят миналото си — замисли се Али.

— Така е, но може би е твърде рано да решим дали искаме да се върнем назад и да проследим уликите от татко.

— Вероятно си права — въздъхна Али. — Пък и скоро започва регатата около Цикладските острови и ще трябва възможно най-скоро да се върна при екипа си. Откровено казано, Мая, след онова, което видях преди няколко дни, ще ми е трудно отново да изляза в морето.

— Предполагам — отвърнах аз. След размислите ми отпреди малко, внезапната ѝ проява на уязвимост ме изненадваше. — Но ще се справиш. Сигурна съм.

— Надявам се. Да призная, никога досега не съм се притеснявала преди състезание.

— От години влагаш цялата си енергия във ветроходството, Али, така че не позволявай на това да ти попречи.

— Права си. Ще вложа всичките си сили в победата. Заради него. Благодаря ти, Мая. Знаеш ли, осъзнавам, че съм позволила на спорта да превземе живота ми. Помниш ли колко много си мечтаех да стана професионална флейтистка като малка? Но докато вляза в музикалното училище, ветроходството вече ме беше запленило.

— Разбира се, че си спомням — усмихнах се аз. — Имаш толкова много таланти, Али, но да ти призная, липсват ми изпълненията ти на флейта.

— Странно. Тъкмо започвам да усещам, че и на мен ми липсва флейтата. Както и да е, ще се справиш ли тук сама?

— Разбира се. Моля те, не се тревожи за мен. Имам си Мама и работата ми. Всичко ще е наред.

— Е, какво ще кажеш по-нататък през лятото да те поразходя на лодката ми за няколко дни? Ти ще избереш дестинацията; може да те водя до Амалфи. Там е толкова живописно; едно от любимите ми места на земята. Пък може и да взема флейтата на борда — добави тя с лека усмивка.

— Звучи прекрасно. Но ще видим. Имам доста работа в момента.

— Успяхме да си резервираме две места на полета до „Хийтроу“ — похвали се Кики, изскачайки от къщата. — След час Крисчън ще ни заведе до летището.

— В такъв случай ще проверя дали не мога да се кача на някой полет до Ница и да тръгна с вас. Не забравяй да ми препишеш превода на гръцкия цитат, Мая — напомни ми Али, стана от масата и влезе в къщата.

— Добре ли мина срещата с Георг? — попитах Кики.

— Да — кимна тя. — Значи си превела цитатите? — поинтересува се тя, сядайки до мен.

— Да.

— Али пък е проучила координатите.

— А отвори ли писмото си? — попитах аз.

— Не. С Ася решихме да ги отворим заедно на някое тихо място. Но ще сме ти благодарни, ако препишеш и нашите цитати, за да ги

вземем на тръгване. Помолих Али да направи същото с координатите.

— Ще ти препиша твоя цитат, Кики. Но в писмото си до мен татко настоява да предам посланието му на всяка поотделно. Затова Ася ще получи своето лично — заявих, изненадвайки самата себе си с изкусната си лъжа.

— Добре — сви рамене Кики. — Ние, разбира се, ще си ги споделим. — Тя надникна внезапно към мен. — Сигурна ли си, че ще се справиш тук без татко? Как ще прекарваш времето си?

— Имам си достатъчно работа — отвърнах аз.

— Да, но всички знаем, че живееше тук заради него. Както и да е, ще се радваме, ако ни навестиш в новия ни апартамент в Лондон. Вече се свързах с няколко брокерски агенции. Компанията ти ще ни е приятна.

— Много мило, Кики. Ще се чуем.

— Добре. Мая, може ли да те попитам нещо?

— Разбира се, Кики.

— Според теб дали... дали татко ме харесваше?

— Ама че въпрос! Разбира се, че те харесваше. Обичаше всички ни еднакво.

— Просто...

Късите нокти на Кики забарабаниха по масата.

— Какво има? — попитах я.

— Ами, честно казано, ме е малко страх да отворя писмото си. Както знаеш, не съм от най-емоционалните хора и с татко никога не сме били особено близки. Не съм глупава и знам, че всички ме мислят за груба и прекалено прагматична — с изключение на Ася, естествено — но всъщност си имам свои чувства. Разбираш ли ме?

Неочакваната изповед на Кики ме накара да протегна инстинктивно ръка към нейната.

— Напълно те разбирам. Но, Кики, спомням си много добре как татко те донесе като бебе и Мама остана смаяна, защото пристигаше толкова скоро след Ася. Като го попитах защо ни е довел още една сестра толкова скоро, той отговори, че просто не е могъл да не вземе със себе си толкова необикновено дете. И това е самата истина.

— Сериозно?

— Сериозно.

За пръв път, откакто я помнех, четвъртата ми сестра изглеждаше на път да се разплаче.

— Благодаря ти, Мая — пророни тя откровено. — А сега трябва да намеря Ася и да ѝ съобщя, че потегляме скоро.

Докато я изпращах с поглед, си мислех как смъртта на татко вече променяше всички ни.

Час по-късно, след като предадох на всяка от сестрите си превода на цитатите от златните им обръчи в сферата, стоях на кея за поредното сбогуване. Погледах как моторницата шпори водата с Али, Кики и Ася на борда си, всичките тръгнаха обратно към живота си. Като се върнах в белведера, си налях чаша вино и се замислих как всяка от моите сестри ми беше предложила местенце в живота си; ако имах желание, буквално можех да прекарам следващата година в пътешествия по цялото земно кълбо, опознавайки света на всяка от тях.

Само аз продължавах да живея в дома от детството ни. Макар че идвах от друго място. От живот, който не си спомнях и за който не знаех нищо.

Отидох в кабинета си и включих лаптопа. Може би беше крайно време да науча коя бях всъщност. Откъде произхождах. И къде ми беше мястото.

Влязох в сайта на „Гугъл Ърт“ с разтреперани ръце. Вписах старателно координатите, както ме беше инструктирала Али, и задържах дъха си в очакване да разбере къде можех да търся корените си. Накрая, след като малкото кръгче на екрана се въртя цяла вечност — досущ като глобус около оста си — картината се появи пред мен. И узнах кое е родното ми място.

8.

За моя изненада, същата нощ ме споходи дълбок, непробуден сън, от който се събудих истински отпочинала. Поизлежах се, вперила поглед в тавана, докато съзнанието ми различаваше наученото вчера.

Новата информация като че ли не ме изненадваше толкова — сякаш открай време я знаех някъде в ДНК-то си. И всъщност, по чисто съвпадение, една част от нея вече присъстваше в живота ми. Не можех да повярвам, че бях видяла на компютърния екран къщата, в която вероятно се бях родила. На сателитната картина от „Гугъл Ърт“ изглеждаше огромна и внушителна и ми стана чудно защо, предвид очевидното охолство на собствениците ѝ, Татко Солт ме беше отвел от нея като бебе.

Тъкмо ставах от леглото, когато мобилният ми телефон иззвъня. Пресегнах се да го взема, но преди да вдигна, звъненето спря. Номерът на екрана беше непознат — вероятно търговско обаждане — затова оставих телефона си и тръгнах към кухнята, за да се освежа с традиционната си утринна чаша английски чай.

Докато го пиех, си мислех колко е невероятно, че ако пожелаех, можех просто да скоча на някой самолет още утре и до двацет и четири часа щях да почукам на вратата на миналото си.

А Каса дас Оркидеас, Ларанжейрас, Рио де Жанейро, Бразилия.

Претърсих паметта си за подробностите около разговора ни с татко относно избора ми на университетска дисциплина. Несъмнено ме подтикваше към португалския и си спомням, че го научих лесно като майчиния ми език, френския. Влязох във всекидневната, извадих малката триъгълна плочка от плика на писмото и огледах избледнелия надпис на гърба ѝ.

Този път ми се стори много по-разбираем, защото осъзнах, че е на португалски. Различавах някои от буквите, както и една година — 1929 — но останалото не се четеше.

През тялото ми внезапно пробяга тръпка на вълнение, но успях да я потуша мигновено. Би било абсурдно просто да тръгна към

Бразилия.

Нали така?

Поразмишлявах върху идеята, пийвайки втора чаша чай. След като се успокоих, реших, че може би някой слънчев ден щях да предприема пътешествието до Бразилия. Все пак имах основателна причина да посетя страната — нали превеждах бразилски книги на френски. Можеше да си уредя среща с тамошните издатели на Флориано Кинтелас — автора, който ми беше писал неотдавна — за да проверя дали не биха ме свързали и с други писатели, нуждаещи се от услугите ми.

Мобилният ми извънтя отново. Станах, отидох да го взема от нощното шкафче и получих известие за гласово съобщение след пропуснатото обаждане от преди малко. Сложих си слушалката на хендсфрито и тръгнах обратно към кухнята, докато един твърде познат глас говореше в ухото ми.

— Мая, здрасти, аз съм, Зед. Дано не си ме забравила — изкиска се небрежно той. — Виж какво, не знам дали си чула ужасната новина за баща ми; абсолютна трагедия. Откровено казано, още не можем да преодолеем шока. Не бих ти се обадил, но вчера един приятел ми събщи за твоя баща. Разбрах, че и той току-що е починал. Както и да е, налага ми се да посетя Женева през следващите няколко дни и просто си мислех колко хубаво би било да се видим. Може да поскърбим заедно. Странно нещо е животът, не смяташ ли? Нямам представа дали още живееш в Женева, но пазя домашния ти телефонен номер. Затова като пристигна, ще звънна на мобилния ти или дори в прочутия Атлантис, в случай че не отговориш на това ми съобщение. Моите съболезнования за баща ти. Грижи се за себе си.

Прозвуча сигналът за край на съобщението, а аз не можех да помръдна от мястото си, вкоренена от изненадата да чуя гласа му за пръв път от цели четиринайсет години.

— О, боже — пророних при мисълта, че Зед можеше да се появи на прага ми след няколко дни.

Чувствах се като заек пред фаровете на кола; една част от мен искаше да пропълзи под леглото и да се скрие там — все пак можеше вече да е в Женева и да се появи всеки момент.

Досетих се, че Марина или Клаудия като нищо щяха да вдигнат телефона в къщата и най-невинно да му съобщят, че съм си у дома.

Цялата изтръпнах при мисълта. Трябваше моментално да отида до къщата и да ги предупредя да не казват на никого, че съм тук.

Ами ако Зед просто цъфнесе на прага? Знаеше къде се намира Атлантис. Веднъж му бях обяснила подробно.

— Ще трябва да замина — прошепнах сама на себе си и краката ми най-сетне се подчиниха на командата ми да ме отведат във всекидневната, където закрачих нервно, умувайки поканата на коя от сестрите си да приема.

Нито една не ме привличаше особено, затова ми хрумна просто да се върна в Лондон и да се укрива при Джени, докато не станеше безопасно да се прибера у дома.

Но за колко време? Зед можеше да е в Женева на дълго посещение; бях готова да се обзаложа, че огромното състояние на баща му беше поверено на някоя швейцарска банка.

— Защо точно сега? — простенах към тавана.

Точно когато ми трябваше време да се съвзема. А нямаше начин да остана в имението. Ако го видех отново, щях да рухна напълно, особено предвид настоящото крехко състояние на психиката ми.

Сведох поглед към масичката за кафе и протегнах инстинктивно ръка към гладката повърхност на триъгълната плочка. Вгледах се в нея, докато мозъкът ми обработваше мисълта, току-що изникнала в съзнанието ми.

Ако исках да се отдалеча от него, да се скрия някъде, то Бразилия беше идеалното място. Можех да взема лаптопа си и да работя оттам. Защо не?

— Да, Мая, защо не? — попитах се на глас.

Час по-късно влязох в кухнята на къщата и попитах Клаудия къде е Марина.

— Отиде в Женева по работа, Мая. Искаш ли да ѝ предам някакво съобщение, като я видя?

— Да — отвърнах и свиках всичката си смелост, за да изрека думите. — Предай ѝ, че тази вечер заминавам и ще отсъствам поне няколко седмици. И още нещо, Клаудия. Ако някой ме търси по телефона или лично, кажи му, че няма да ме има доста време.

По обичайно безизразното лице на Клаудия се изписа изненада.

— Къде отиваш, Мая?

— Просто заминавам — отвърнах неутрално.

— Добре — склони тя.

Очаквах да продължи с разпита, но тя ми го спести.

— Е, връщам се в белведера да стегна багажа си — обясних аз.

— Ще бъдеш ли така добра, като се върне Крисчън, да го предупредиш, че към три часа ще искам да ме откара с моторницата до Женева?

— Да ти приготвя ли обяд?

— Не, благодаря — отказах. Едва ли стомахът ми щеше да понесе каквато и да било храна. — Ще намина да си вземем довиждане, преди да тръгна. И не забравяй, Клаудия, ако някой ме търси дотогава, не съм си у дома.

— Разбрах, Мая, вече ми каза.

Два часа по-късно, след като си резервирах нужните полети и хотелска стая, напуснах Атлантис с набързо стегнат куфар в ръка. Докато моторницата се носеше гладко към Женева, внезапно осъзнах, че нямах представа дали бягам *от* миналото си или *към* него.

9.

Заради петчасовата времева разлика стъпих на бразилска почва в шест на следващата сутрин. Очаквах веднага да се озова под жаркото южноамериканско слънце, но за мое разочарование ме посрещна облачно небе. И нищо чудно — все пак пристигах по време на зимата им и макар че температурите не спадаха под двайсет градуса, тропическата жегата, която си бях представяла, я нямаше. Като влязох в салона за пристигащи пасажери, видях мъж, вдигнал табела с моето име.

— *Olá, eu sou Senhorita D'Aplíese. Como você está?* — попитах шофьора на португалски и изненадата по лицето му ми достави голямо удоволствие.

Той ме отведе до колата си и потеглихме към Рио, а аз не можах да отлепя очи от прозореца. Това беше родният ми град — или поне така предполагах. Бях посещавала Бразилия по време на втората ми година в университета, но седалището на програмата за студентски обмен се намираше в университета на Сао Пауло и пътешествията ми ме бяха отвели само до старата столица Салвадор. Подочутите истории за престъпността, мизерията и дивия нощен живот на Рио ме бяха възпрели да го посетя, особено като сама жена. Но сега правех точно това и ако информацията на Татко Солт беше вярна, аз бях част от ДНК-то на града и той — от моето.

Шофьорът, доволен от рядката възможност да вози чужденка, говореща свободно португалски, ме попита откъде съм.

— Оттук. Родена съм тук — отвърнах аз.

Той ме проучи в огледалото за задно виждане.

— Ама разбира се! Сега забелязвам бразилските ви черти! Но фамилията ви е Д'Аплиез, затова реших, че сте францужойка. Гостувате на роднини ли?

— Да, може да се каже — отвърнах аз и истинността на думите отекна в мозъка ми.

— Погледнете. — Шофьорът посочи нагоре, към висока планина, на чийто връх се издигаше бяла статуя с разперени ръце,

сякаш прегърнала града. — Ето го нашия Христос Спасителя. Като го видя, винаги усещам, че съм си у дома.

Вдигнах поглед към светлата, изящно изваяна фигура, която сякаш се рееше сред облаците като ангелско привидение. Макар че и аз като всички останали бях виждала снимки на статуята, на живо ме оставяше без дъх, разчувстваше ме с изненадваща сила.

— Ходихте ли да го посетите? — попита ме шофьорът.

— Не, още не съм.

— Значи наистина сте местен жител на Рио — *кариока!* — възкликна той с широка усмивка. — Макар че статуята на Исус е едно от Седемте чудеса на света, ние от Рио я приемаме за даденост. Само туристите се роят край нея.

— На всяка цена ще я посетя — обещах му.

В следващия момент влязохме в тунел и статуята на Христос Спасителя изчезна от погледа ми.

Четирийсет минути по-късно спряхме пред „Цезар Парк Хотел“. Отвъд широкия булевард се намираше плажът Ипанема, пустеец заради ранния час, но безкрайно живописен и ширнал се чак до хоризонта.

— Това е визитката ми, сеньорита Д'Аплиез. Казвам се Пиетро и съм на ваше разположение винаги когато ви се прииска разходка из града.

— *Obrigada* — благодарих му на португалски и му дадох бакшиш от няколко реала, преди да последвам портиера до рецепцията във фойето.

След няколко минути бях настанена в просторен апартамент с големи прозорци, предлагащи разкошен изглед към плажа Ипанема. Цената му ми се стори безбожна, но не можеха да ми предложат стая без предварителна резервация. Пък и като се имаше предвид, че рядко харчех пари от хонорарите си, изобщо не се чувствах гузна. Ако нещата през идните няколко дни се развиеха така, че да реша да остана за по-дълго, просто щях да си наема апартамент от някоя брокерска агенция.

Но какво точно очаквах да се случи през идните няколко дни?

Последното денонощие мина във вихрушката около паническото ми бягство от Швейцария и не бях имала време да размишлявам какво ще правя след пристигането си. Сега обаче, след неспокойния сън на

самолета и изтощението от миналите няколко дни, реших да закача табелата „Не безпокойте“ на вратата, после се пъхнах между свежите ароматни чаршафи и заспах.

Като се събудих след няколко часа, установих, че съм гладна, но и нетърпелива да разгледам града, затова взех асансьора до ресторанта на най-горния етаж. Седнах на малката тераса с прекрасен изглед към морето и планината и си поръчах салата Цезар с чаша бяло вино. Облаците се бяха разнесли като спомен и плажът под мен вече гъмжеше от бронзови тела, припичащи се на слънце.

След като хапнах, мозъкът ми се избистри достатъчно, че да помисля върху следващата си стъпка. Погледнах отново адреса от координатите, който бях прехвърлила в мобилния си телефон, и стигнах до заключението, че не се знае дали същото семейство все още обитава къщата. Пък и не знаех нито имената им, нито каквото и да било друго за тях. При мисълта да се появя на прага им с обявлението, че издирвам отдавна загубеното си семейство, от гърдите ми се изтръгна нервен смях.

Но в желанието си да почета цитата, който татко ми беше оставил върху армиларната сфера, установих, че в най-лошия вариант просто щяха да затръшнат вратата в лицето ми. Явно чашата вино и умората вследствие на часовата разлика ми даваха необичайна доза кураж. Затова се върнах в апартамента си и преди да съм размислила, звъннах на рецепцията, за да проверя дали Пиетро, шофьорът от летището, е свободен да ме откара до онзи адрес.

— Разбира се — отвърна рецепционистката. — Веднага ли да извикаме колата?

— Да.

И така, десетина минути по-късно отново се возех на задната седалка в колата на Пиетро, този път към периферията на града.

— Май знам тази къща, *А Каса дас Оркидеас* — коментира той.

— А аз не — признах си.

— Ами, ако е онази, която си мисля, определено е интересна. Много е стара и някога в нея живееше богато португалско семейство — обясни той и за пореден път спря колата рязко в ужасяващото задръстване, което по негови думи никога не секваше.

— Значи може да има нови собственици — замислих се аз.

— Така е. — Той ме погледна в огледалото за задно виждане и несъмнено усети напрежението ми. — Някой ваш роднина ли издирвате?

— Да — отговорих искрено, а като вдигнах поглед, статуята на Христос Спасителя се извисяваше точно над мен.

Макар и да не бях особено религиозна, незнайно защо в този момент изпитах странно облекчение от широко отворените му обятия.

— Скоро ще минем покрай адреса, който ми дадохте — обяви Пиетро петнайсетина минути по-късно. — Едва ли ще видите много от улицата, защото къщата е обградена с висок жив плет. Някога този квартал съдържаше само охолни имения, но сега за жалост е потънал в ново строителство.

Улицата наистина беше обточена с индустриални сгради и жилищни блокове.

— Ето я къщата, сеньорита.

Погледнах накъде ми сочи Пиетро и видях дълъг неподдържан жив плет, сред чиито клонки и листа стърчаха красивите, но унищожителни глави на диви цветя. В сравнение със старателно обгрижваната ни градина в Женева, тази като че ли не беше докосвана от много време.

Над плета се виждаха само два старовремски комина, чиито червени тухли бяха почернени от дългогодишни сажди.

— Може би никой не живее вътре — сви рамене Пиетро, и той забелязал занемарения външен вид на къщата.

— Може би — съгласих се аз.

— Да спра ли? — попита той, намалявайки скоростта, и отби встрани на няколко метра от адреса.

— Ако обичаш.

Той паркира, изгаси двигателя и се обърна към мен.

— Ще ви чакам тук. Успех, сеньорита Д'Аплиез.

— Благодаря.

Слязох от колата и затворих вратата с повече сила, отколкото беше нужно, подготвяйки се за предстоящото. Докато вървах по паважа, си повтарях, че каквото и да се случеше през следващите няколко минути от живота ми, всъщност не беше от особено значение. Винаги бях имала любещ баща, жена, която можех да нарека своя

майка, и пет сестри. И в интерес на истината причината да дойда тук имаше по-малко общо със скритото зад живия плет, отколкото с инстинктивното ми бягство от нещо коренно различно.

Тази мисъл ми даде нужната увереност, за да вляза през огромните отворени порти от ковано желязо и така за пръв път видях къщата, в която бе започнала историята ми според онези координати.

Попаднах пред елегантно имение от осемнайсети век, чиито квадратна форма и бели хоросанови стени, украсени с естетични гипсови конзоли и корнизи, напомняха за колониалното минало на Бразилия. Но с всяка следваща стъпка ми правеше впечатление, че мазилката е стара и напукана, а боята по касите на десетките високи прозорци се лющеше, разкривайки вехтото дърво отдолу.

Здраво стиснала куража си, продължих напред по входната алея, покрай основата на красиво изваян мраморен фонтан, в който някога бяха бликали струйки вода. Забелязах, че кепенците на повечето прозорци бяха плътно затворени и ми стана чудно дали Пиетро не беше прав в предположението си, че къщата пустееше.

Изкачих широкото стълбище към входната врата и натиснах античния звънец. Но той не издаде звук. След като опитах още два пъти, почуках на вратата колкото можах по-уверено. Изчаках отговор, но от другата страна не се чува приближаващи стъпки. Затова реших да почукам по-силно.

След като постоях на прага още няколко минути, осъзнах, че е безполезно и никой няма да ми отвори. Погледнах нагоре и затворените кепенци на стаите от горния етаж ме убедиха, че къщата навярно е необитаема.

Слязох по стълбището, умувайки дали да се върна при Пиетро и да забравя за цялата си налудничава идея, или да се поразходя наоколо и поне да надникна през някоя пукнатина в кепенците на долния етаж. В крайна сметка се спрях на втория вариант и тръгнах към едната страна на къщата.

Чак сега осъзнавах, че всъщност сградата е доста по-дълга, отколкото широка, а пътят ми покрай страничната стена ме водеше към градина, вероятно красяла имението някога. Продължих напред, но за жалост така и не открих пролука, през която да надникна във вътрешността на къщата. Като достигнах ъгъла, се озовах на потънала в мъх тераса.

Погледът ми веднага попадна върху каменната статуя на млада жена в далечния ѝ край, заобиколена от спукани глинени саксии. Беше в седнало положение и се взираше право напред. И макар че като я доближих, установих, че носът ѝ е отчупен, чистите, класически черти на лицето ѝ бяха смайващо красиви.

Тъкмо се канех да огледам задната част на къщата, когато нечия фигура, седнала под едно от дърветата в градината, привлече очите ми.

Сърцето ми затуптя в ушите ми и бързо долепих гръб до страничната стена, надничайки иззад ъгъла, за да огледам по-добре фигурата. От такова разстояние беше трудно да ѝ дам точно физическо описание; от седежа ѝ върху стола можех да определя единствено, че е жена, и то много възрастна.

Гледката запрати хиляди мисли през синапсите ми. Вярна на типичната си нерешителност, останах скрита, наблюдавайки с половин око старицата, която може и да ми беше роднина.

Вдигна поглед към небесата и нещо ме наведе на мисълта, че татко никога не се бе изплъзвал от подобни моменти. И за пръв път в живота ми аз също нямах намерение да го правя.

Излязох пред полезрението на жената и тръгнах към нея. Тя не обърна глава към мен дори като я доближих. От такова разстояние се виждаше, че очите ѝ са затворени и навярно спи.

А това ми даде възможността да огледам лицето ѝ по-внимателно. Чудех се дали няма да открия по него черти от своето, но знаех, че не беше изключено да няма никаква връзка с мен — просто жена, обитавала къщата през трийсет и трите години, в които аз бях живяла другаде.

— *Desculpe?* Мога ли да ви помогна, сеньорита?

Уплашена до смърт, се завъртях рязко към тихия глас зад мен. Тънка като вейка стара африканка с посивяла къдрава коса и старовремска прислужническа униформа ме наблюдаваше подозрително.

— Съжалявам — казах бързо. — Никой не ми отвори входната врата и...

Жената долепи показалец до устните си.

— Тихо. Господарката спи. Какво търсите тук?

— Ами... — Как, за бога, можех да събера истината в няколко прошепнати думи? — Наскоро научих, че имам връзка с тази къща и

бих искала да говоря със собственика.

Тя плъзна преценяващ поглед по мен и когато очите ѝ достигнаха врата ми, в тях просветна нещо.

— Сеньора Карвальо не е в състояние да говори с никого. Тежко болна е и много страда.

— В такъв случай ще бъдете ли така добра да ѝ предадете, че съм наминала? — Отворих чантата си, извадих една визитка я и подадох на прислужницата. — Отседнала съм в „Цезар Парк Хотел“. Ще ѝ предадете ли, че имам голямо желание да говоря с нея?

— Да, но едва ли ще е от значение — отсече прислужницата.

— Мога ли да попитам от колко време господарката ви обитава тази къща?

— Цял живот. А сега ще ви изпратя.

От думите ѝ ме побиха тръпки и хвърлих един последен поглед към старицата в стола. Ако Татко Солт беше прав, значи имаше някаква връзка с мен. Обърнах се и прислужницата тръгна да ме изпрати. Наближавахме ъгъла на къщата, когато ни застигна слаб женски глас.

— Кое е момичето?

Двете спряхме и се обърнахме. В очите на прислужницата проблесна страх.

— Простете, сеньора Карвальо, не исках да ви безпокоим — отвърна тя.

— Не ме безпокойте. Гледам ви от пет минути. Доведи я при мен. Не можем да проведем нормален разговор от сто метра разстояние.

Прислужницата се подчини и неохотно ме съпроводи през терасата и надолу по стълбите към градината. Заведе ме пред старицата и прочете на глас визитната ми картичка.

— Това е сеньорита Мая Д'Аплиез, преводачка.

Лице в лице с жената, виждах колко е съсухрена; кожата ѝ беше мъртвешки сива, сякаш жизнената ѝ сила бавно чезнеше. Но когато пронизителните ѝ очи ме обходиха от глава до пети и за миг в тях просветна същинско изумление, установих, че поне разсъдъкът ѝ си е на мястото.

— Защо си дошла? — попита старицата.

— Дълга история.

— Какво искаш?

— Нищо, просто...

— Сеньорита Д'Аплиез ми каза, че имала връзка с тази къща — обясни прислужницата с почти окуражителен тон.

— Така ли? И каква точно?

— Наскоро научих, че тук съм се родила — обявих аз.

— Е, съжалявам, че ще ви разочаровам, сеньорита, но под този покрив не се е раждало друго дете, освен моето преди цели петдесет и пет години. Нали така, Яра? — поиска потвърждение от прислужницата тя.

— *Sim*, сеньора.

— Кой ви даде тази информация? Някой, който иска да намери връзка с мен, за да наследи къщата ми, когато си отида?

— Не, сеньора, уверявам ви, че не идвам за пари. Причината е съвсем друга — заявих категорично.

— Тогава, ако обичате, разяснете ми каква е.

— Причината е, че... осиновена съм като бебе. Приемният ми баща почина миналата седмица и ми остави писмо, в което ме известяваше, че семейството ми някога е живяло именно в тази къща.

Вперих поглед в нея с надеждата да види истината в очите ми.

— Разбирам. — Старицата отново ме огледа и като че ли се поколеба, преди да отвърне: — В такъв случай трябва да ви информирам, че баща ви е допуснал грешка и само сте пропилили времето си. Съжалявам, че не мога да ви помогна повече. Довиждане.

Позволих на прислужницата да ме изпрати до вратата, макар и да знаех с абсолютна сигурност, че старицата лъже.

10.

Въпреки че се върнах в хотела едва в осем вечерта, тялото ми говореше, че минава полунощ и направих грешката да потъна в дълбок сън, от който се разбудих в пет призори.

Останах в леглото, обмисляйки случката от предишния ден. Колкото и категорично да бе отричала старицата, всеки мой инстинкт ми нашепваше, че Татко Солт не е грешал. Но за жалост нямах представа какво да направя по въпроса. Каквото и да знаеха болната жена и прислужницата ѝ, ми бяха дали да разбере, че не желаят да го споделят с мен.

Извадих триъгълната плочка от чантата си и отново опитах да разчета надписа на гърба ѝ, но скоро се предадох. Какъв смисъл имаше? Разполагах само с няколко избледнели думи и дата. Момент от времето, запечатан върху парче камък.

За да се поразсея, реших да прегледам имейлите си и намерих съобщение от бразилското издателство, за което работех. Бях се свързала с него по време на дългия престой от три часа и половина на парижкото летище „Шарл дьо Гол“.

Скъпа сеньора Д'Аплиез,

Радваме се, че сте решили да посетите Бразилия. Офисите ни се намират в Сао Пауло, затова се опасяваме, че може да не ви е удобно да ни посетите, но с голямо удоволствие бихме се запознали лично с вас. За всеки случай препратихме имейла ви до Флориано Кинтелас, който живее в Рио. Сигурен съм, че на драго сърце би ви приветствал в красивата ни страна. Моля, не се колебайте да се свържете отново с нас, ако имате нужда от нещо.

С най-добри пожелания,
Лусиано Барачини

Топлият, приятелски тон на писмото ме накара да се усмихна. От последното си посещение тук помнех колко различна беше бразилската култура от много по-официалния швейцарски стил. Не се съмнявах, че ако изпаднех в някакво затруднение, тези хора, които дори не ме познаваха, щяха да ми помогнат по всеки възможен начин.

Отпуснах се в леглото и отправих поглед през прозореца. Слънцето тъкмо се издигаше над морето и широкият булевард под мен започваше да бучи от утринния трафик. Градът се пробуждаше.

Въпросът беше дали след вчерашния ми провал беше редно да задълбая по-надълбоко в тайните на Рио.

Като се имаше предвид единствената ми алтернатива — да се върна в Женева, което за момента беше невъзможно — реших да остана поне още няколко дни и да си поиграя на турист. Макар и вече да бях ударила на камък с разбулването на миналото ми, можех поне да опозная града, в който навярно бях родена.

Облякох се, хванах асансьора до фоайето и като пресякох булеварда, се озовах на плажа Ипанема. Още пустееше заради ранния час. Отидох до вълните, разбиващи се в мекия пясък под краката ми, и се обърнах към Рио, за да видя града от гледната точка на морето.

Цял куп сгради — всичките с различна височина и размер — сякаш се бореха за място по крайморския булевард, а иззад тях надничаха билата на хълмовете. Дългият пясъчен залив от дясната ми страна завършваше със скалист нос, а отляво се разкриваше впечатляващ изглед към двойния връх на Моро Доис Ирмаос.

Докато стоях съвсем сама на това величествено място, през вените ми пробяга странна енергия и усетих внезапно чувство на лекота и освобождение.

Това е част от мен и аз съм част от него...

Някакъв инстинкт ме накара да забягам по плажа, разперила ръце в миг на съвършена възбуда, докато пръстите на краката ми се вкопчваха в хлъзгавия пясък, за да ме задържат. Накрая спрях задъхана и се превих надве, смеейки се на крайно нетипичното си поведение.

Тръгнах си от плажа, пресякох булеварда и се запътих към сърцето на града. Колониални и съвременни сгради се редяха една до друга по улиците, принудени да съжителстват заради изменящите се архитектурни стилове.

Свърнах зад един ъгъл и се озовах на площад, където търговците вече подреждаха сутрешната си стока. Спрях на една сергия да си купя праскова и младият мъж зад нея ми се усмихна приветливо.

— Моля, вземете я, сеньорита.

— *Obrigada* — благодарих му аз и продължих напред, забивайки зъби в нежната, сочна плът на прасковата.

Като вдигнах поглед, спрях на място. Бялата фигура на Христос отново се извисяваше над мен.

— Ето какво ще правя днес — казах си.

Тъй като внезапно осъзнах, че нямам представа къде се намирам и колко съм се отдалечила от хотела, последвах звука на вълните и досущ като полетял към дома гълъб успях да се върна на мястото, откъдето бях тръгнала.

Закусих на терасата на ресторанта и установих, че апетитът ми се е върнал за пръв път след смъртта на татко. Като се прибрах в апартамента си, видях, че на мобилния телефон ме чакат няколко съобщения. Реших да ги игнорирам, тъй като не исках реалността да разваля новооткритото ми въодушевление. Писмото в електронната ми поща обаче привлече вниманието ми. Беше от Флориано Кинтелас.

Скъпа сеньорита Д'Аплиез,

От издателството ми току-що ме зарадваха, че сте пристигнали в Рио. Много ще се радвам, ако успеем да се срещнем лично и, ако позволите, да ви заведем на вечеря или обяд, за да ви благодаря за усърдната работа върху книгата ми. Френското издателство, на което я поверих, храни големи надежди за нея. А може би просто искате да разгледате красивия ни град през очите на един истински кариока. Ще намерите мобилния ми номер в края на това писмо. Най-откровено казано, ще ме обидите, ако не се свържете с мен по време на престоя си тук.

Оставам на ваше разположение.

Поздрави,
Флориано Кинтелас

Имейлът му успя да ме разсмее. Тъй като през последната година поддържахме връзка заради „Тихият водопад“, вече знаех, че не е от хората, които пилееха думите си.

Той щеше ли да се свърже с мен, ако беше дошъл в Женева — замислих се аз, — и му бях предложила разходка из града?

И щях ли да се обидя, ако не ме потърсеше?

Отговорът и на двата въпроса беше положителен.

Реших, че най-добрият и най-пасивен начин да приема предложението му беше чрез есемес. Нямам представа колко минути отделих на съчиняването и редактирането му, но когато останах доволна от текста, натиснах „изпрати“.

След това, разбира се, го прочетох отново.

Скъпи Флориано, за мен е истинска радост да съм в Рио и би било хубаво — бях изтрила „чудесно“ — да се срещнем. Сега отивам към Корковадо, както подобава на всеки уважаващ себе си турист, но можеш да ме намериш на този номер. С най-добри пожелания, Мая Д'Аплиез.

Доволна от факта, че бях успяла да предам посланието си с равни дози топлина и резервираност — все пак и аз бях писател — слязох до рецепцията, за да попитам какъв транспорт е най-добре да взема до статуята на Христос Спасителя.

— Сеньорита, можем да ви предложим луксозен превоз, но аз лично ви препоръчвам истинското приключение — обясни рецепционистката. — Вземете такси до Козме Вельо — кажете, че отивате към статуята — после се прехвърлете на влака към планината Корковадо.

— Благодаря ви.

— Пак заповядайте.

Десет минути по-късно вече се возех в таксито на път към Козме Вельо и прословутата статуя на Христос. Мобилният ми телефон иззвъня от чантата ми и аз вдигнах. Беше Флориано Кинтелас.

— Ало?

— Сеньорита Д'Аплиез?

— Да.

— Флориано се обажда. Къде сте?

— В такси на път към статуята на Христос. Вече приближавам гарата.

— Приемате ли компания?

Поколебах се и той усети.

— Ако предпочитате да го посетите сама, разбирам.

— Не, заповядайте. Местен гид ще ми е от полза.

— Е, в такъв случай защо не хванете влака, а аз ще ви чакам до стълбите на върха на планината?

— Добре — съгласих се. — Но как ще ме познаете? Сигурно ще е пълно с хора.

— Ще ви позная, сеньорита Д'Аплиез. Виждам съм снимката ви в интернет. *Adeus*.

Платих на шофьора и слязох пред малката гара в подножието на планината, питайки се какъв ли беше Флориано Кинтелас на живо. Все пак не го познавах лично, макар че се бях влюбила в стила му на писане.

Купих си билет и се качих на двугонния влак, който ми напомняше на паянтовите влакчета, пълзящи по хълмовете на Швейцарските Алпи. Седнах и се заслушах в какофонията от различни езици — никой от тях португалски. Накрая влакът потегли нагоре и аз отправих поглед към покрития с гъста гора планински склон, впечатлена от факта, че подобна джунгла можеше да вирее толкова близо до голям град. В Женева не биха го позволили.

Докато се изкачвахме, усетих, че отмятам глава назад, смаяна от човешкия гений, създал транспортно средство, което можеше да превози мен и спътниците ми по почти вертикалния планински скат. Гледката ставаше все по-поразителна, докато накрая не спряхме на малка гара и всички слязоха от влака.

Вдигнах поглед и видях петите на Христос Спасителя, стъпили върху висок плинт. Статуята беше толкова висока, че почти не виждах останалата ѝ част. Спътниците ми от влака започнаха да се изкачват по стълбите, а аз се зачудих дали Флориано бе имал предвид да се срещнем в дъното или на върха им. Тъй като не исках да губя повече време, тръгнах нагоре. И нагоре. След стотици стъпала спрях да си поема дъх под знойното слънце.

— *Olá*, сеньорита Д'Аплиез. Радвам се най-сетне да ви видя на живо.

Чифт топли кафяви очи се усмихнаха насреща ми, поразвеселени от видимата ми изненада.

— Вие ли сте Флориано Кинтелас?

— Да! Не ме ли познахте от снимката на книгата ми?

Обходих дискретно с поглед красивото му, бронзово лице, плътните устни, отворени в широка усмивка, която разкриваше изключително бели, равни зъби.

— Да, но... — Махнах към стълбите под мен. — Как, за бога, успяхте да ме изпреварите?

— Просто вече бях тук, сеньорита — усмихна се Флориано.

— Как? Защо? — попитах объркано.

— Очевидно не сте прочела внимателно краткия ми биографичен опис. В противен случай щяхте да знаете, че съм историк по професия. И че от време на време работя като екскурзовод, но само за специални хора, които желаят да почерпят от богатите ми познания за Рио.

— Разбирам.

— Всъщност истината е, че все още не мога да се препитавам с печалбите от книгата ми, затова допълвам писателската си кариера с екскурзоводство — призна си той. — Но така или иначе ми е приятно да показвам на туристите прекрасния ни град. Тази сутрин имах група заможни американци, които искаха да посетят статуята, преди да са се излели тълпите екскурзианти. Както виждате, вече е доста оживено.

— Да.

— Е, сеньорита Д'Аплиез, на ваше разположение съм.

Флориано ми се поклони театрално.

— Благодаря — отвърнах, все още посмутена от неочаквано бързата му поява.

— Готова ли сте за историята на най-прословутата бразилска забележителност? И не се безпокойте, накрая няма да искам бакшиш — пошегува се той и ме поведе през тълпите от туристи към терасата с изглед към статуята. — Оттук се вижда най-добре. Не е ли величествен?

Вдигнах очи към топлото лице на Христос, а Флориано се зае да ми разказва за изграждането на статуята. Но гледката изпълваше мозъка ми до такава степен, че почти не чувах думите му.

— Чудото е, че нито един работник не е пострадал по време на строежа... Друг интригуващ факт е, че ръководителят на проекта започнал работа по статуята като евреин, но до привършването ѝ вече бил приел християнството. Сеньор Леви написал имената на всичките

си роднини и ги скътал в сърцето на Христос, където ги запечатали навеки с бетон.

— Трогателна история.

— Съществуват още много като нея. Елате да видите нещо. — Той ме привика напред, докато не се озовахме досами статуята. — Цялата външна част на статуята е покрита с мозайка от триъгълни парчета талк. Жените от висшето общество месеци наред редили плочките по големи мрежи, които подсигурявали гъвкаво външно покритие, неподатливо на пропуквания. Една старица, участвала в процеса, ми разказа, че много от жените изписвали имената на възлюбените си и послание до тях или молитва върху гърбовете на плочките. И ето, думите им ще останат завинаги върху Христос.

Сърцето ми прескочи и вперих смаян поглед във Флориано.

— Сеньорита Мая, добре ли сте? Разстроих ли ви с нещо?

— Дълга история — скалъпих аз, като успях да си върна гласа.

— Е, както се досещате, точно такива ги обичам — отвърна той с дяволита усмивка и зачака да му отвърна със същото. Но след миг по лицето му изплува тревожно изражение. — Внезапно пребледняхте, сеньорита. Може да е от слънцето. Снимката е задължителна, разбира се. Трябва да позирате пред статуята с разперени ръце. После ще слезем в кафето, за да ви вземем вода.

Подчиних се и заех позата, в която стотици хиляди туристи се бяха снимали преди мен, макар че се чувствах доста глупаво, застанала с изкуствена усмивка и разперени ръце сред тълпите от хора.

Като направихме традиционната снимка, Флориано ме поведе надолу по стълбите, към сенчестото кафене, където ме покани да седна на някоя от масите. След малко се върна с голяма бутилка вода и зае мястото срещу мен, наливайки в две чаши.

— Е, да чуем. Каква е вашата история?

— Флориано, наистина е доста оплетена — въздъхнах аз, неспособна да обяснявам повече.

— А аз съм непознат мъж, с когото не желаете да споделяте толкова лични неща. Напълно разбирам — отвърна той, кимвайки мудно с глава. — И аз бих се чувствал по същия начин. В такъв случай позволявате ли да ви задам само два въпроса?

— Разбира се.

— Първо, заради тази „доста оплетена“ история ли сте в Рио?

— Да.

— И второ, с какво точно успях да ви разстроя така?

Замислих се по въпроса му, пийвайки вода. Проблемът беше там, че разкриех ли му това, щеше да се наложи да му обясня всичко. Но тъй като той беше един от малкото хора, които можеха да ми кажат дали гладката триъгълна плочка с избледнелия надпис на гърба е била предвидена за легендарната статуя, като че ли няхах голям избор.

— Искам да ви покажа нещо — склоних накрая.

— Да видим — поощри ме той.

— За жалост е в сейфа на хотела ми.

— Ценно ли е? — вдигна вежда Флориано.

— Не, не и от финансова гледна точка. Само за мен.

— Е, тъй като вече прекарах цели три часа край статуята, предлагам да ви заведа до хотела ви, за да ми го покажете.

— О, Флориано, не искам да ви затруднявам.

— Сеньорита Мая — каза той, ставайки от масата, — и на мен ми е време да сляза от планината, така че може поне да ме придружите. Хайде, да вървим.

— Добре, благодаря.

За моя изненада, вместо към гарата, Флориано се запъти към малко микробусче, паркирано пред кафето. Като се качи, поздрави шофьора и го потупа по гърба. Вече имаше и други пасажери и до няколко минути заехме местата си и потеглихме по криволичещ път, граничещ с гъста джунгла. След неколкоминутно пътуване пристигнахме на един паркинг и Флориано отключи малък червен фиат.

— Понякога клиентите ми не изявяват желание да тръгнат по панорамния път с влака, затова ги прекарвам директно оттук — обясни той. — Е, сеньорита Мая, накъде? — попита после.

— „Цезар Парк Хотел“ в Ипанема.

— Идеално, защото любимият ми ресторант се намира на няколко крачки от него, а стомахът ми подсказва, че приближава обяд. Обичам да ям — заяви той, докато тръгвахме с бърза скорост по следващата отсечка от стръмния, лъкатушещ край джунглата път. — Да призная, нямам търпение да видя какво имате да ми показвате — добави, когато напуснахме Корковадо и се вляхме в натоварения трафик през Козме Вельо към центъра на града.

— Може и да си въобразявам — предупредих го аз.

— В такъв случай няма да загубите нищо, ако ми покажете — отвърна спокойно той.

Докато пътувахме, огледах скришом новия си приятел. Открай време ми беше странно да се запозная лично с някого, с когото единствено сме поддържали кореспонденция. А Флориано се оказваше точно такъв, какъвто си го бях представяла, съдейки по романите и имейлите му.

Беше изключително привлекателен — доста повече на живо, отколкото на снимката от книгата му, вероятно заради естествения му чар и енергията, която излъчваше. Всичко в него — от буйната му черна коса и бронзова кожа до силното му, мускулесто тяло — беше отражение на южноамериканските му корени.

Но по една ирония не беше мой тип мъж. Открай време ме привличаше точната му противоположност — западните мъже със светла коса и кожа. Които се явяваха точната противоположност и на мен самата, със смуглия ми вид.

— Е — подхвана той, като паркира пред хотела, — ти върви да вземеш тайнствения си предмет, а аз ще те изчакам тук — явно вече минавахме на „ти“.

Като се качих в хотелския апартамент, сресах набързо косата си и освежих червилото си, а после взех триъгълната плочка от сейфа и я пъгнах в дамската си чанта.

— А сега отиваме на обяд — обяви Флориано, когато се върнах в колата му, и потегли. — Ресторантът е съвсем наблизо, но може да ми отнеме малко време да паркирам. — След няколко минути той посочи бяла къща в колониален стил с приветливи масички на красивата си тераса. — Това е мястото. Ти отиди да ни запазиш маса. Аз ей сега ще дойда.

Направих както ми заръча и една сервитьорка ме отведе до сенчесто местенце. Докато го чаках, гледайки минавачите, реших да проверя гласовите съобщения на мобилния ми. Сърцето отново заблъска в гърдите ми, като чух гласа на Зед, който ме уведомяваше, че е звънял в Атлантис, но икономката му каза, че съм в чужбина. Съжалявал, че сме се разминали, но още утре заминавал за Цюрих.

Тоест беше безопасно да се прибера у дома...

— *Meu Deus!* Оставям те сама за няколко минути и лицето ти отново придобива странен цвят — възкликна Флориано, като седна на масата с въпросително изражение. — Какво има този път?

Учудих се, че отново е забелязал напрежението ми. И осъзнах, че ще е трудно да укривя каквото и да било от този мъж, видимо надарен с безпогрешна интуиция.

— Нищо особено — отвърнах и прибрах телефона в чантата си. — Всъщност съм доста облекчена.

— Чудесно. Е, аз ще изпия една бира „Бохемия“. Ти искаш ли?

— Откровено казано, не съм голям почитател на бирата.

— Но, Мая, ти си в Рио! Трябва да изпиеш една бира. Другият ти вариант е коктейл „Кайпириня“, който е доста по-силен, уверявам те — добави той.

Предпочетох бирата, а когато дойде сервитьорката, и двамата си поръчахме от сандвичите с пържола, които Флориано ми препоръча.

— Говеждото е от Аржентина и макар да ги ненавиждаме, задето толкова често ни бият по футболните първенства, обожаваме кравите им — обясни той с усмивка. — Е, май няма да издържа още дълго. Хайде, покажи ми този твой безценен предмет.

— Добре.

Извадих плочката от чантата си и я поставих внимателно върху грубата дървена маса между нас.

— Позволяваш ли? — попита той, пресягайки се към нея.

— Разбира се.

Той взе триъгълното парче и го заоглежда. Накрая го обърна и видя избледнелите думи на гърба му.

— Ясно — пророни изненадано. — Чак сега разбирам какво те е шокирало преди малко. И да, преди да попиташ, струва ми се, че плочката ти е трябвало да украсява тялото на Христос Спасителя. Интересно — коментира той и за миг се умълча от благоговение пред късчето история. Накрая попита: — Ще ми кажеш ли как си се сдобила с нея?

И така, докато пийвахме бира и хапвахме сандвичи с пържола, разказах на Флориано цялата история. Той ме изслуша търпеливо, прекъсвайки ме само когато искаше да му обясня нещо. Като приключих, чинията му вече беше празна, а аз почти не бях докоснала своя сандвич.

— Добре, сега ще си сменим ролите. Ти ще ядеш, а аз ще говоря. — Той посочи чинията ми и аз подхванах храната си. — Мога да ти помогна с малко информация и това е името на семейството, което живее в *A Casa das Orquideas*. Аристократичният род Айрес Кабрал е прочут в цял Рио. Произлиза от някогашното португалско кралско семейство. Някои от членовете му са вземали дейно участие в историята на Рио през последните двеста години.

— Но аз нямам с какво да докажа на онази старица, че имам връзка със семейството ѝ — напомних му.

— Още не знаем със сигурност. Всъщност няма да знаем нищо със сигурност, докато не проведем истинско разследване — добави Флориано. — Съвсем лесно ще е да проследя историята им чрез архивите за ражданията, браковете и смъртните случаи в рода им. Сигурен съм, че са попълвани старателно, щом става дума за толкова прочуто католическо семейство. После ще трябва да разчетем имената на плочката и да проверим дали не съвпадат с такива от рода Айрес Кабрал.

Бирата беше завъртяла главата ми, а и се чувствах изтощена от часовата разлика и ранното ми ставане тази сутрин.

— Но струва ли си? — попитах. — Дори имената да съвпадат, едва ли старицата ще признае каквото и да било.

— Стъпка по стъпка, Мая. И моля те, не се предавай толкова лесно. Все пак си дошла чак до Рио, за да опознаеш миналото си и не бива да се отказваш още на първия ден. Така че, ако нямаш нищо против, докато ти си почиваш в хотела, аз ще си поиграя на детектив. Става ли?

— О, Флориано, не искам да ти създавам излишна работа.

— Работа? За историк като мен това е същински подарък! Но все пак те предупреждавам: някои части от историята ти може да попаднат в следващата ми книга — отбеляза той с усмивка. — Е, може ли да взема плочката? Смятам да отскоча до „Музея на Републиката“, за да проверя дали някой от приятелите ми в лабораторията би се съгласил да ми помогне с магическото им оборудване за ултравиолетово разпознаване на образи. С него почти несъмнено ще успеем да разчетем надписа на гърба ѝ.

— Разбира се — отговорих аз, тъй като ми се струваше грубо да откажа.

Внезапно забелязах, че две млади жени около двайсетте се навъртат свенливо зад Флориано.

— Извинете, но случайно да сте сеньор Флориано Кинтелас? — попита едното момиче, престашавайки се да доближи масата ни.

— Да, аз съм.

— Просто искахме да ви кажем колко много харесахме книгата ви. И да ви помолим за автограф.

Момичето подаде на Флориано малко тефтерче и химикал.

— Разбира се — прие го той с усмивка и се заприказва свободно с момичетата.

Като си тръгнаха, и двете се бяха изчервили от радост.

— Значи вече си известен? — пошегувах се аз, докато ставахме от масата.

— Да, поне в Рио — сви рамене той. — Тук книгата ми стана бестселър, но само защото плащах на хората да я четат — отвърна на шегата ми той. — Доста други страни я купиха за превод и издаване през следващата година. Така че ще видим дали ще успея да оставя професията си на гид и да се отдам изцяло на писателство.

— Е, аз смятам, че книгата ти е много трогателна и ще пожъне големи успехи.

— Благодаря ти, Мая — отвърна той. — Така, хотелът ти е съвсем наблизко — посочи той. — А аз трябва да вървя, преди отделите, които ми трябва в „Музея на Републиката“, да са затворили. Какво ще кажеш да те чакам във фоайето на хотела ти довечера към седем? Може дотогава да имам отговори за теб.

— Да, стига да имаш време.

— Имам. *Tchau*.

Той ми махна за довиждане и тръгна целеустремено надолу по улицата. Потегляйки в обратната посока, осъзнах, че този мъж — историк, писател, звезда и екскурзовод в свободното си време — беше пълен с изненади.

11.

— И така... — подхвана развълнувано Флориано, докато се возехме в асансьора на път към панорамния бар на покрива на хотела няколко часа по-късно. — Имам новини за теб. И тъй като са хубави, смятам, че моментът е подходящ да опиташ първата си „Кайпириня“.

— Добре — съгласих се аз.

Намерихме си маса в предната част на терасата, откъдето можех да се любувам на залязващото слънце, бавно снишаващо се зад планината Двамата братя, отстъпвайки място на благоуханна здрачина.

— Заповядай. — Флориано извади един лист от найлонов джоб. — Това е списък на всички отчетени раждания, бракове и смъртни случаи в рода Айрес Кабрал от 1850-а насам.

Плъзнах поглед по имената, все още смаяна, че имаха нещо общо с мен.

— Както виждаш, Густаво Айрес Кабрал се оженва за Изабела Бонифацио през януари 1929-а. През април 1930-а им се ражда момиченце, което кръщават Беатриз Луиза. Не намерихме смъртен сертификат за нея, тоест за момента може да приемем, че именно тя е старицата, която си срещнала вчера.

— А тя имала ли е деца? — осмелих се да попитам.

— Да. През 1951-а се е омъжила за Евандро Карвальо и през 1956-а им се родило момиченце на име Кристина Изабела.

— Карвальо беше фамилията на старицата! Чух прислужницата й да я нарича така. А Кристина? Какво е станало с нея?

— Тук свършва линията на записаните в Рио раждания и смъртни случаи — обясни Флориано. — Не намирам информация за дете, родено от Кристина. Но все пак, не знаем фамилията на бащата, ако изобщо се е омъжила. За жалост кабинетът затваряше и нямаш достатъчно време за повторна проверка.

— Значи... ако изобщо имам някаква връзка с това семейство, а това е едно голямо „ако“, то вероятно Кристина ми е майка — пророних тихо. В този момент ни сервираха питиетата. — *Saúde* — казах и с Флориано чукнахме чашите си.

Отпих стабилна глътка от коктейла и едва не се задавих, когато силната горчива течност се разля в гърлото ми.

Флориано се засмя.

— Извинявай. Трябваше да те предупредя, че е доста силничък. — Той пийна от своя коктейл сякаш беше вода. — Освен това отскочих до „Музея на Републиката“ и помолих приятеля ми там да погледне набързо надписа върху гърба на плочката в ултравиолетовата машина. Единственото, което можа да ми каже със сигурност, беше, че първото име е „Изабела“. А това според архивите би трябвало да е прабаба ти.

— Ами другото име на плочката?

— То е доста по-избледняло и приятелят ми ще трябва да се потруди повече върху него. Успя да разгадае само първите три букви.

— И предполагам това са първите три букви от името на потенциалния ми праядо, Густаво Айрес Кабрал? — попитах аз.

— Не, не са. Ето, Стефано ми преписа каквото е успял да разгадае досега.

Флориано извади още един лист от найлоновия джоб.

— *Лау...*? — прочетох аз и го погледнах въпросително.

— Дай му още двамайсет и четири часа и несъмнено ще разшифрова остатъка от името. Гарантирам, че е най-добрият. Искаш ли още един? — попита той, кимвайки към коктейла ми.

— Не, благодаря. Май по-скоро ще изпия чаша бяло вино.

След като Флориано ни поръча по още едно питие, впери съсредоточен поглед в мен.

— Какво има? — попитах аз.

— Трябва да ти покажа още нещо, Мая. И ако то не е абсолютно доказателство, че наистина имаш родствена връзка със семейство Айрес Кабрал, не знам какво тогава. Готова ли си?

— Не е нещо ужасно, нали? — попитах плахо.

— Не. Според мен е даже прекрасно. Ето.

Получих поредния лист. Този път целият беше зает от зърнеста снимка на женско лице.

— Коя е тя?

— Изабела Айрес Кабрал, чието първо име е на плочката и която вероятно ти е прабаба. Кажу ми, Мая — подкани ме той, — виждаш приликата, нали?

Вгледах се в чертите на жената. И наистина дори аз разпознах собственото си лице в нея.

— Може да се каже — свих рамене.

— Май приликата е поразяваща — заяви категорично Флориано. — И мога да те уверя, че тази снимка не е единствена. Попаднах на цял архив от снимки на Изабела от стари вестници. Разгледах ги на микрофиш в „Библиотека Насионал до Бразил“. По онова време я считали за една от най-красивите жени в Бразилия. Омъжила се за Густаво Айрес Кабрал в тукашната катедрала през януари 1929-а. Това била сватбата на годината.

— Е, може да е просто съвпадение — казах аз, леко посмутена от факта, че Флориано ме беше сравнил с една от най-красивите бразилки по онова време, — но...

— Да? — подкани ме той.

— Когато бях в *A Casa das Orquideas*, видях една статуя в ъгъла на терасата. Набиваше се на очи, защото никой не очаква да види такова нещо в градина. Беше жена, седнала в стол. А като гледам тази снимка, съм сигурна, че е същата жена. И наистина още тогава си помислих, че ми изглежда познато.

— Защото прилича на теб! — обяви той, докато сервитьорката ни поднасяше питиетата. — Е, имам чувството, че вече постигнахме напредък.

— Много съм ти благодарна, Флориано, но продължавам да си мисля, че старицата от вчера няма да ми каже нищо. И защо ѝ е да го прави? Ти не би ли постъпил по същия начин на нейно място? — предизвиках го аз.

— Да си призная, ако в градината ми се появеше напълно непозната жена, макар и почти двойница на майка ми, и ми съобщеше, че има връзка със семейството ми, щях да подходя с подозрение — съгласи се трезво Флориано.

— И сега какво? — попитах аз.

— Трябва да я посетиш отново. И е най-добре да дойда с теб. Струва ми се, че като чуе името ми, ще те приема по-на сериозно.

Не можах да не се подсмихна на пълната увереност на Флориано, че старицата ще знае кой е. Все повече ми правеше впечатление, че южноамериканците говореха без всякаква свенливост за дарбите и постиженията си.

— Пък и искам да видя статуята, за която спомена, Мая — продължи Флориано. — Имаш ли нещо против да те придружа?

— Никак даже. Толкова много ми помогна.

— Уверявам те, за мен беше удоволствие. Все пак си одрала кожата на една от най-красивите бразилки, раждани някога.

Изчервих се, смутена от комплимента. Циничното ми съзнание веднага се запита дали не очакваше да му се отблагодаря някак за помощта. Знаех, че в наши дни небрежният секс е нещо съвсем приемливо, но аз самата не можех дори да си го помисля.

Мобилният му телефон иззвъня и след като ми се извини, Флориано заговори на бърз португалски с жена, която наричаше „querida“.

— Няма проблем — завърши той разговорът им. — Ще дойда до петнайсет минути. — После ме погледна с въздишка. — За жалост трябва да те оставя — обяви, пресушавайки втория си коктейл. — Петра, момичето, с което живея, отново е успяла да загуби ключа си.

Той въртна очи и поиска да му донесат сметката.

— Не — отсякох аз. — Аз ще платя. Като благодарност за цялата ти помощ.

— В такъв случай и аз ти благодаря — кимна галантно той. — Кога да те взема утре?

— Когато ти е удобно. Нямам други планове.

— Тогава предлагам да е в десет и половина, преди сенъора Беатриз Карвальо да се е отдала на следобедна дрямка. Не ставай — каза ми, като се надигна от стола си. — Остани да си допиеш виното. До утре, Мая. *Tchau*.

После си тръгна, кимвайки ведро на сервитьорката, която го наблюдаваше с благоговение. Аз отпих от виното си, засрамена от факта, че макар и за момент, си бях помислила, че ще иска да спи с мен.

Но и той като всички останали си имаше собствен живот. Е, казах си, пийвайки още глътка вино, може би и аз щях да намеря своя.

12.

На следващата сутрин Флориано пристигна точно в уговорения час и потеглихме в червеното му фиатче. Провираше се уверено през оживения трафик, а аз на няколко пъти настръхвах от опасните ситуации, в които попадахме.

— Откъде си? — попитах го, за да отвлека вниманието си от ужасяващото му шофиране. — Истински бразилец ли си?

— А какво според теб е „истински бразилец“? — поинтересува се той. — Няма такова нещо. Расата ни се състои от хора със смесена кръв, различни националности, вероизповедания и цвят на кожата. Единствените „истински“ бразилци са били коренните жители на Бразилия, или *нативос*, както ги наричаме тук, които португалците започнали да изстребват, след като пристигнали по тези земи преди петстотин години, завладявайки тукашните богатства. Оцелелите след кланетата измрели от болестите, донесени от заселниците. С няколко думи дългата ми семейна история би звучала така: майка ми има португалски корени, а баща ми е италианец. Чистокръвни бразилци просто не съществуват.

Научавах все повече за страната, която можеше да се окаже моя родина.

— Ами родът Айрес Кабрал?

— Интересното е, че са били чисти португалци, докато Изабела, потенциалната ти прабаба, не се появила на сцената. Баща ѝ бил много заможен човек с италиански произход, който, подобно на доста свои съвременници, забогатял от търговия с кафе. Предполагам точно по онова време семейство Айрес Кабрал се намирало в тежък период като повечето мързеливи аристократи в страната. Изабела била поразителна красавица от заможното семейство, така че навярно са сключили сделка.

— Значи в момента по-скоро гадаеш? — попитах го.

— Абсолютно. Което, като изключим наличието на конкретни дати, писма и дневници, е типичният подход при първичните разследвания на исторически събития — обясни начетено Флориано. — Нищо никога не е сигурно, защото хората, способни да потвърдят

дадена история, вече не са сред живите. Ние, историците, трябва да подредим парчетата от пъзела, за да съставим цялостната картина.

— Да, прав си — замислих се аз.

— Разбира се, тъй като живеем в епохата на интернет, където всяко събитие бива отбелязвано в подробности, историческите проучвания ще се променят. Навлизаме в нова ера с все по-малко тайни и мистерии. Слава богу, че съм и писател, защото Господин Уикипедия и другарчетата му лека-полека взимат хляба на историка. Няма смисъл да пиша мемоари на преклонна възраст; историята ми ще бъде всеобщо достояние в глобалната мрежа.

Замислих се върху думите му, а той — без дори да ме попита накъде да кара — свърна по входната алея на *А Каса дас Оркидеас*.

— Откъде знаеш къде точно се намира? — учудих се, когато паркира уверено пред къщата.

— Скъпа ми Мая, потенциалното ти отдавна загубено семейство е прочуто в Рио. Всеки историк знае тази къща. Все пак е един от малкото исторически паметници от една отминала епоха. И така — рече той, изгаси двигателя и се обърна към мен. — Готова ли си?

— Да.

И Флориано ме поведе нагоре по стълбището към входната врата.

— Звънецът не работи — известих го аз.

— Тогава ще почукам.

Така и направи. Достатъчно силно, че да събуди и мъртвите. Като не получи отговор до трийсетина секунди, почука отново, още по-силно. Този път откъм другата страна на вратата се чува забързани стъпки, дърпане на резета и щракане на ключалки. Накрая вратата се отвори и на прага се появи сивокосата прислужница, с която се бях срещнала при първото ми посещение. Веднага щом ме видя, чертите на лицето ѝ се сгърчиха от паника.

— Простете за безпокойството, сеньора. Аз съм Флориано Кинтелас. Приятел на сеньорита Д'Аплиез. Уверявам ви, че нямаме намерение да притесняваме господарката ви. Но смятаме, че имаме информация, която може да я заинтригува. Аз съм уважаван историк и писател.

— Знам кой сте, сеньор Кинтелас — каза прислужницата, без да откъсва очи от мен. — Сеньора Карвальо пие кафето си във

всекидневната, но както вече уведомих приятелката ви, тя е тежко болна жена.

Слушайки официалния изказ на прислужницата, направо ме досмеша. Имах чувството, че играе роля във второкласна викторианска мелодрама.

— Предлагам да влезем с вас и лично да обясним на сенъора Карвальо кои сме — настоя Флориано. — След това, ако не се чувства в състояние да говори с нас, ще си тръгнем.

Спътникът ми вече беше прекрачил прага с един крак, което принуди възмутената прислужница да отстъпи назад и да ни пусне във внушителен вестибюл с широко вито стълбище, водещо към горните етажи. В центъра му стоеше кръгла махагонова маса, а до едната стена се разполагаше импозантен висок часовник. Под извивката на стълбището се виждаше дълъг тесен коридор, който явно водеше към задната част на къщата.

— Моля, сенъора, водете — покани Флориано прислужницата, усвоявайки официалния ѝ тон.

Тя спря колебливо, сякаш претегляше нещо в ума си. После кимна и ни поведе към коридора. Когато пристигнахме пред една от вратите в дъното на смътно осветения коридор обаче, прислужницата се обърна към нас. Този път личеше, че е твърдо решена да не ни пуска в стаята, преди да поиска разрешение от господарката си.

— Изчакайте тук — нареди неумолимо.

Когато почука на вратата и влезе, затваряйки я пред лицата ни, аз се обърнах към Флориано.

— Тя е просто една болна старица. Редно ли е да я притесняваме?

— Не, Мая, но редно ли е да крие от теб истината за произхода ти? Та това може да е баба ти. Дъщеря ѝ може да е истинската ти майка. Толкова ли е страшно, че ще нарушим сутрешната ѝ рутина за няколко минути?

Прислужницата се показва на вратата.

— Ще ви отдели пет минути. Не повече.

Отново впи поглед в мен, преди да ни въведе в тъмна стая, напоена с миризма на мухъл и влага. Интериорът ѝ очевидно не беше променян от десетилетия и когато очите ми се приспособиха към сумрака, забелязах протрития персийски килим под краката ни и

провисналите, избелели жакардови завеси на прозорците. Запуснатият вид на стаята обаче оставаше на заден план пред красивите антични мебели от палисандрово дърво и орех и превъзходния полилей над главите ни.

Сеньора Карвальо седеше в кадифено кресло с висока облегалка, загърнала коленете си с одеяло. На масичката до нея имаше кана с вода и множество шишета с хапчета.

— Връщате се значи — каза тя вместо поздрав.

— Моля, простете на сеньорита Д'Аплиез, че ви безпокои отново — подхвана Флориано. — Но навярно разбирате колко важно е за нея да открие истинското си семейство. Не можете просто да я отпратите.

— Сеньор Кинтелас — въздъхна старицата, — още вчера обясних на приятелката ви, че няма с какво да ѝ помогна.

— Сигурна ли сте, сеньора Карвальо? Трябва само да погледнете портрета над камината, за да се уверите, че сеньорита Мая не е дошла с подмолна цел. Не преследва парите ви, а просто иска да намери семейството си. Толкова ли е грешно? Нима можете да я вините?

Погледнах към стената над камината и видях маслен портрет на жената, която вече познавах като Изабела Айрес Кабрал. Този път нямаше никакво съмнение. Дори аз самата осъзнавах, че съм нейно копие.

— Изабела Айрес Кабрал ви е била майка — продължи Флориано. — А през 1956-а вие сте родили дъщеря на име Кристина.

Старицата седеше неподвижно в креслото си, стиснала упорито устни.

— Значи не желаете дори да приемете, че е възможно пред вас да стои внучка ви? Държа да ви уведомя, сеньора, че в момента един мой приятел от „Музея на Републиката“ събира доказателства за произхода на сеньорита Д'Аплиез. Очаквайте ни отново — заяви Флориано.

Старицата продължаваше да мълчи, без дори да поглежда Флориано в очите. Внезапно изтръпна от болка.

— Моля, вървете си — процеди тя и този път видях агонията по лицето ѝ.

— Стига толкова — прошепнах отчаяно на Флориано. — Жената е болна. Не е справедливо.

Флориано кимна примирително.

— *Adeus*, сеньора Карвальо. Желая ви приятен ден.

— Много съжалявам, сеньора Карвальо — казах аз. — Няма да ви безпокоим повече, обещавам.

Флориано се обърна и закричи решително към вратата, а аз го последвах, засрамена почти до сълзи. Видяхме прислужницата в коридора и тръгнахме към нея.

— Благодарим ви, че ни пуснахте, сеньора — каза Флориано, докато я следвахме към изхода. После се обърна към мен и прошепна: — Заговори я. Искам да видя нещо.

Той изчезна надолу по стълбището, а аз извърнах тъжен поглед към прислужницата.

— Много съжалявам, че разстроихме сеньора Карвальо. Обещавам, че няма да се върна без нейно съгласие.

— Сеньора Карвальо страда от сериозна болест, сеньорита. Остава ѝ съвсем малко време на тази земя.

Прислужницата спря на прага до мен и усетих, че иска да ми каже още нещо.

— Исках само да ви попитам — продължих аз, сочейки към спящия фонтан в средата на входната алея, — била ли сте тук по времето, когато имението е процъфтявало?

— Да, родена съм тук.

Тя отправи носталгичен поглед към фонтана и очите ѝ се премрежиха от спомени. Флориано вече изчезваше зад ъгъла на къщата. Прислужницата се обърна внезапно към мен.

— Сеньорита — прошепна тя, — имам нещо за вас.

— Моля?

Мислите ми бяха отклонени към Флориано и дори не чух какво каза.

— Искам да ви дам нещо. Но моля ви, не споделяйте със сеньора Карвальо. Никога няма да ми прости такова предателство.

— Разбира се — отвърнах аз. — Обещавам да си мълча.

Прислужницата извади тънък хартиен плик от джоба на бялата си престилка и ми го подаде.

— Умолявам ви, не казвайте на никого, че ви ги давам — пророни дрезгаво тя. — Получих ги от моята майка на смъртния ѝ одър. Били част от историята на семейство Айрес Кабрал.

Загледах я смаяно.

— Благодаря ви — прошепнах, доволна да видя, че Флориано се е върнал и вече ме чака до колата. — Но защо? — попитах.

Тя посочи с дълъг, кокалест пръст лунния камък, висящ на фината си златна верижка около врата ми.

— Знам коя сте. *Adeus*.

Тя се върна в къщата и затвори вратата. Леко зашеметена, пъхнах плика в чантата си и слязох по стълбите към колата.

Флориано ме чакаше вътре със запален двигател. Качих се и потеглихме с обичайната му бясна скорост към входните порти.

— Видя ли статуята? — попитах го.

— Да — отвърна той, изкарвайки колата на пътя. — Съжалявам, че старицата отказва да признае коя си, Мая, но ловкият ми мозък успя да намери липсващото парче от пъзела. И май разбирам защо е толкова потайна. Като се върнем в града, те оставям в хотела и тръгвам право към „Музея на Републиката“ и библиотеката. Да ти се обадя ли покъсно, ако имам някакви новини? — попита той, когато пристигнахме пред хотела.

— Ще съм ти благодарна — отвърнах на слизане от колата.

Той ми махна и отпраши надолу по улицата, а аз хванах асансьора до апартамента ми. Затворих вратата, слагайки на дръжката табелката „Не безпокойте“, отидох до леглото и извадих хартиения плик от прислужницата. Вътре намерих купчина плътно завързани писма. Оставих я върху завивките, развързах възела и взех първия плик, старателно отворен с нож за писма. Оказваше се, че всичките бяха адресирани до „Сеньорита Лоен Фагундес“.

Извадих внимателно писмото от плика и усетих колко крехка беше вехтата хартия между пръстите ми. Отворих листа и видях, че адресът в горния му десен ъгъл беше в Париж, а датата — 30 март 1928 г. Прегледах и следващите няколко писма, установявайки, че не бяха подредени хронологично, тъй като някои бяха изпратени до Лоен Фагундес на друг адрес — този в Бразилия — през 1927-а. Отворих още няколко плика и видях, че в долния край на всички се беше подписала Изабела, жената, която вероятно ми беше прабаба... В този миг си припомних думите на прислужницата.

Знам коя сте...

Докоснах с пръсти лунния камък на врата си. Хрумваше ми единствено, че може да съм го получила като спомен, навярно от майка

ми, когато Татко Солт ме е осиновил. Като ми даде колието, татко ми обясни, че зад него се криела интересна история. Сигурно ми намекваше, че някой ден може да го попитам каква; може би по онова време още не е искал да ме разстройва с разкази за миналото. Чакал е сама да го попитам. А сега си мечтаех от все сърце да бях.

През следващия час продължих да оглеждам писмата — които бяха над трийсет — и да ги подреждам по дата.

Нямах търпение да зачета посланията, изписани с красивия почерк. Мобилният ми телефон иззвъня и от другия край на линията ме посрещна развълнуваният глас на Флориано.

— Мая, имам новини. Може ли да се срещнем в хотела ти след час?

— Имаш ли нещо против да е утре сутринта? Май съм пипнала някакъв стомашен вирус — излъгах виновно, нетърпелива да се заема с писмата.

— Утре в десет?

— Да. Предполагам ще съм добре дотогава.

— Ако имаш нужда от нещо, Мая, моля те, обади ми се.

— Добре, благодаря.

— Няма защо. Оздравявай по-бързо — пожела ми той.

Изключих телефона си и поръчах две бутилки вода и сандвич от румсървиса. Като ми ги донесоха и излапах храната умислено, взех първото писмо с разтреперани пръсти и зачетох...

**ИЗАБЕЛА
РИО ДЕ ЖАНЕЙРО
НОЕМВРИ 1927**

13.

Изабела Роза Бонифацио се събуди от стържещо трополене на малки крачета по теракотения под. Надигна се рязко в леглото, надникна надолу и срещна втренчения поглед на тамарина. В дребните си ръчички — миниатюрни, космати подобия на нейните — маймунката държеше четката ѝ за коса. Бел се изкиска, а тамаринът продължи да я гледа умолително с воднистите си черни очи, сякаш я увещаваше да го пусне навън с новата му играчка.

— Искаш да си срещеш косата ли? — попита го тя, легна по корем и запълзя напред по леглото. — Моля — тя протегна ръка към маймунката, — върни ми я. Моя си е и *маи* ще се ядоса, ако ми я откраднеш.

Маймунката килна глава към маршрута си за бягство, а когато Бел замахна с дългите си слаби пръсти да грабне четката, косматата гадинка скочи ловко на прозореца и изчезна.

Бел въздъхна и се отпусна назад в леглото, сигурна, че я очакваше поредното конско от родителите ѝ, задето държеше кепенците отворени нощем. Четката за коса беше седефена, подарък за кръщенето от баба ѝ по бащина линия и, както беше казала на маймуната, майка ѝ нямаше да остане доволна, ако изчезнеше. Бел пропълзя нагоре по гръб и отново се намести върху възглавниците с празната надежда тамаринът да изпусне четката някъде в градината, докато препускаше към хълмистата джунгла зад къщата им.

Кроткият полъх на вятъра духна кичур от гъстата ѝ тъмна коса през челото ѝ, носейки със себе си нежните аромати на гуава и лимони от градината под прозореца ѝ. Макар и часовникът на нощното ѝ шкафче да показваше едва шест и половина сутринта, жегата на предстоящия ден вече се усещаше. Бел вдигна поглед и не видя нито едно облаче по бързо проясняващото се небе.

Лоен, прислужницата ѝ, щеше да почука на вратата ѝ чак след час. Замисли се дали да не събере куража да се измъкне от къщата, докато всички други спяха, и да поплува в хладната вода на

прекрасния басейн със сини плочки, който Антонио, баща ѝ, току-що беше построил в градината.

Басейнът беше последната му придобивка и много се гордееше с него, тъй като беше един от първите толкова луксозни в частен дом в Рио. Преди месец баща ѝ покани всичките си бележити приятели да го видят, нареди ги на терасата и ги остави да му се любуват. Мъжете бяха облечени в скъпи поръчкови костюми, а жените — в имитации на последните парижки модели облекла, купени от бутиците по „Авенида Рио Бранко“.

Бел се чудеше защо никой от тях не си беше донесъл бански костюм, но ѝ се наложи да стои напълно облечена в нетърпимата жегата, мечтаейки да съблече официалната си рокля и да се гмурне в прохладната бистра вода. Всъщност до ден-дневен не беше виждала никой да използва басейна по предназначение. Когато веднъж се претраши да попита дали може да поплува в него, баща ѝ бе поклатил глава.

— Не, *керίδα*, не бива да се показваш по бански пред всички слуги. Може да плуваш само когато тях ги няма.

Но тъй като слугите винаги бяха наоколо, Бел проумя, че басейнът е просто поредната украса — скъпо притежание, с което баща ѝ можеше да впечатлява приятелите си. Още една стъпка от неуморния му порив да достигне бленуваното обществено положение.

Когато попита *маи* защо *паи* никога не беше доволен, при положение че живееха в една от най-красивите къщи в цял Рио, редовно вечеряха в хотел „Кобакабана Палас“ и дори имаха чисто нов автомобил форд, майка ѝ просто сви кротко рамене.

— Защото колкото и коли и ферми да притежава, никога няма да промени фамилията си.

През седемнайсетте си години на тази земя Бел беше научила, че Антонио произхожда от италиански имигранти, пристигнали в Бразилия, за да работят в една от множеството кафеени плантации из тучните плодородни земи около Сао Пауло. Баща му бил не само трудолюбив, но и умен човек, който успял да спести достатъчно пари за свой собствен парцел и да започне бизнес.

Докато дойде време Антонио да наследи семейния бизнес, кафеената плантация вече процъфтявала и могъл да купи още три като нея. Семейството им заживяло в охолство и когато Бел беше на осем,

баща ѝ купи красива стара *fazenda* на пет часа път с кола от Рио. Това беше мястото, което до ден-дневен смяташе за свой истински дом. Скътана високо в планината, голямата къща сред кафеените масиви беше спокойна и уютна и още пазеше най-скъпите спомени на Бел, която, свободна да скита и язди на воля из двете хиляди хектара на имота, се бе радвала на идилично, безгрижно детство.

Но макар Антонио вече да живееше по-близо до Рио, продължаваше да ламти за още. Бел си спомняше как по време на една вечеря баща ѝ бе обяснил на майка ѝ защо някой ден трябва да се преселят в самия град.

— Рио е столицата, центърът на политическата власт в Бразилия. И ние трябва да сме част от нея.

Разгръщайки бизнеса си, Антонио все повече ги затрупваше с богатства. Преди три години баща ѝ се беше прибрал у дома с новината, че е купил къща в Козме Вельо, един от най-престижните квартали в Рио.

— Португалските аристократи вече няма да могат да ме пренебрегват, защото ще са ни съседни! — похвали се, блъскайки триумфално по масата.

Бел и майка ѝ се спогледаха ужасено при мисълта да напуснат планинския си дом и да се пренесат в големия град. Въпреки това обикновено кротката ѝ майка настоя да не продават *fazenda* „Санта Тереза“^[1], за да имат къде да избягат от жарките лета в Рио.

— Защо, *маи*, защо? — поплака си същата вечер Бел, когато майка ѝ дойде да я целуне за лека нощ. — Тук ми харесва. Не искам да живея в града.

— Защото на баща ти не му стига да се мери по богатства с португалските благородници в Рио. Иска да достигне и общественото им положение. Да спечели уважението им.

— Но, *маи*, дори аз виждам колко пренебрежително гледат португалците от Рио на италиански *паулистас*^[2] като нас. Това е загубена кауза.

— Е — отвърна уморено майка ѝ, — Антонио е постигнал всичко, което си е наумил досега.

— Но как ще се впишем двете с теб във висшето общество? — попита я тя. — Почти целия си живот съм прекарала в планината. Никога няма да бъдем дамите, в каквито иска да ни превърне *паи*.

— Баща ти вече ни е уредил среща със сенъора Наталия Сантос, жена от португалската аристокрация, чието семейство е изпаднало в затруднение. Сега изкарва прехраната си, обучавайки хора като нас как да се държат сред висшето общество на Рио. Освен това ги запознава с важните фигури от него.

— Значи ще се превърнем в кукли, които се обличат изтънчено, говорят подобаващо и използват правилните прибори за хранене? Предпочитам да умра.

Бел изрази недоволството си с гърлен звук. Карла се подсмихна на коментара на дъщеря си и топлите ѝ кафяви очи грейнаха.

— Май така излиза, да — съгласи се. — А ти, Изабела, любимата му и единствена дъщеря, си неговата гъска, която един ден може да снесе златно яйце. Превърнала си се в голяма красавица, Бел, и баща ти смята, че ще привлечеш добър съпруг.

Бел изгледа ужасено майка си.

— *Паи* иска да ме използва като стълбица към високите кръгове на обществото? Е, няма да стане!

Тя се обърна по корем и забуха възглавниците с юмруци. Карла отиде до леглото и настани закръглената си фигура на ръба му, потупвайки скования гръб на дъщеря си с пухкава ръка.

— Не е толкова лошо, колкото звучи, *кериде* — утеши я тя.

— Но аз съм само на петнайсет! Искам да се омъжа по любов, не за социално положение. Пък и португалците са бледи, кльощави и мързеливи. Предпочитам италианците.

— Стига, Бел, не говори така. Всяка раса си има своите положителни и отрицателни качества. Сигурна съм, че Антонио ще ти намери някой симпатичен младеж. Рио е голям град.

— Няма да дойда!

Карла се приведе и целуна лъскавата тъмна коса на дъщеря си.

— Е, едно е сигурно: наследила си духа на баща си. Лека нощ, *кериде*.

Това се беше случило преди почти три години, а възгледите на Бел си оставаха непроменени. Баща ѝ продължаваше да е все така амбициозен, майка ѝ — все така кротка, висшето общество на Рио —

все така непреклонно в традициите си като преди двеста години, а португалските мъже — все така отблъскващи на външен вид.

Въпреки това къщата им в Козме Вельо беше удивителна. Зад гладките ѝ охрени стени и високите ѝ прозорци се криеха симетрични стаи, обзаведени според високите изисквания на баща ѝ. Той беше настоял да ги оборудват и с всички възможни съвременни удобства, като телефон и бани на горните етажи. Съвършено поддържаният ѝ двор можеше да си съперничи по разкош с великолепната ботаническа градина на Рио.

Къщата носеше името *Мансао да Принсеза* и беше кръстена на принцеса Изабел, която някога дошла да пие от водата на река Кариока, течаща през територията на имението и прославена с лечебните си свойства.

Но независимо от красивия пейзаж наоколо, Бел намираще мрачното присъствие на планината Корковадо — извисяваща се точно зад къщата — за потискащо. Често си мечтаеше за откритата шир и свежия въздух на планинския им дом.

Още откакто пристигнаха в града, сеньора Сантос, учителката ѝ по етикет, се беше превърнала в ежедневна част от живота ѝ. Наставляваше я как да влиза в стая — изправи рамене, вдигни глава, носи се *грациозно* — и я караше да наизусти цялото семейно дърво на всеки знатен португалски род в Рио. Заедно с уроците по френски, пиано, история на изкуството и европейска литература у Бел се зароди желание да пътешества до Стария свят.

Но най-тежката част от обучението ѝ беше това, че сеньора Сантос настояваше да забрави родния език на семейството си, с който майка ѝ я беше закърмила. Бел продължаваше да говори португалски с лек италиански акцент.

Често се поглеждаше в огледалото и си позволяваше самодоволен кикот. Защото колкото и да се стараше Наталия Сантос да заличи произхода ѝ, чертите ѝ безспорно го издаваха. Съвършената ѝ кожа, която и най-малката целувка на слънцето караше да придобие екзотичен бронзов цвят — сеньора Сантос непрекъснато ѝ повтаряше да се крие от слънчевите лъчи — се допълваше идеално с тежките вълни на тъмната ѝ коса и огромните ѝ кафяви очи, нашепващи за страстни тоскански нощи под хълмовете на истинската ѝ родина.

Плътните ѝ устни загатваха за чувствената ѝ природа, а гърдите ѝ ежедневно роптаеха в стегнатия им корсет. Докато Лоен дърпаше връзките на гърба му всяка божа сутрин, мъчейки се да прикрие външните белези на женствеността ѝ, Бел възприемаше този уред за изтезания като идеалната метафора за настоящия ѝ начин на живот. Чувстваше се като диво, пламенно животно, затворено в клетка.

Малък гекон^[3] пробяга като светкавица от единия край на тавана до другия и Бел се замисли, че и той можеше всеки момент да избяга през отворения прозорец, както беше направил тамаринът. Докато на нея ѝ предстоеше за пореден ден да я овържат като пиле и да я пъхнат в светската пещ на Рио, където да я учат как да потиска природата си, за да се превърне в дамата, която баща ѝ искаше да бъде.

А само след седмица плановете му за бъдещето ѝ щяха да достигнат връхната си точка. Бел навършваше осемнайсет и щеше да дебютира във висшето общество на Рио с тържествен прием в красивия „Копакабана Палас“.

След това несъмнено щяха да ѝ натрапят най-добрата партия жених, който баща ѝ успееше да намери. И последните остатъци от свободата ѝ щяха да си отидат завинаги.

Чак по-късно познатото чукане на вратата я извести за появата на Лоен.

— Добро утро, сеньорита Бел. И колко е красиво само, нали? — попита прислужницата на влизане в стаята.

— Не — отвърна кисело Бел.

— Хайде, трябва да станете и да се облечете. Чака ви много натоварен ден.

— Така ли? — престори се на неосведомена Бел, макар и отлично да знаеше с какви задължения бяха изпълнени дните ѝ.

— Недей така, *миня пекена*^[4], не си играй игрички с мен — предупреди я Лоен, прибягвайки до галеното обръщение, което ѝ беше дала още като дете. — Много добре знаеш, че имаш урок по пиано в десет, а после пристига учителката ти по френски. А и следобед чакаме мадам Дюшен за последна проба на балната ти рокля.

Бел затвори очи и се престори, че не я чува.

Лоен отиде невъзмутимо до леглото ѝ и разклати нежно рамото ѝ.

— Какво те прихваща? Само след седмица навършваш осемнайсет, а баща ти е организиран приказно тържество. Цял Рио ще присъства! Не се ли вълнуваш!

Бел не отговори.

— Какво искаш да облечеш днес? Кремавата или синята рокля?
— настоя Лоен.

— Не ме интересува!

Лоен отиде спокойно до гардероба, сама подбра дрехите ѝ и ги нареди в дъното на леглото ѝ.

Бел се надигна неохотно.

— Извинявай, Лоен. Тъжна съм, защото тази сутрин един тамарин влезе в стаята ми и открадна четката ми за коса, подарък от баба. *Mau* със сигурност ще се ядоса, задето отново съм оставила прозорците отворени.

— Не! — ужаси се Лоен. — И сега маймуните си играят с красивата ти седефена четка в джунглата. Колко пъти ти повтаряме да затваряш кепенците нощем?

— Много — съгласи се дружелюбно Бел.

— Ще помоля градинарите да поогледат наоколо. Може пък да изскочи отнякъде.

— Благодаря ти — каза Бел и вдигна ръце, за да помогне на Лоен да съблече нощницата ѝ.

На закуска Антонио Бонифацио преглеждаше списъка с гости за приема на дъщеря му в „Копакабана Палас“.

— Сеньора Сантос наистина е събрала само каймака на обществото и повечето са приели поканата ни — коментира доволно Антонио. — Е, с изключение на семейство Карвальо Гомес и Рибейрос Барселос. Извиняват се, но имали друга работа — вдигна вежда Антонио.

— Не знаят какво пропускат. — Карла сложи утешително ръка върху рамото на съпруга си, съзнавайки, че това бяха две от най-влиятелните семейства в Рио. — Из целия град ще се говори за нашия прием и несъмнено ще чуят за него.

— Надявам се — изсумтя Антонио. — Ще ни струва прескъпо. А ти, *принсеза*, ще си в центъра на събитията.

— Да, татко. Много съм ти благодарна.

— Бел, знаеш, че не трябва да ми викаш „татко“. Аз съм „паи“ — смъмри я Антонио.

— Извинявай, *паи*, още ми е трудно да свикна.

— И така... — Антонио сгъна старателно вестника си и стана от масата, кимвайки за довиждане на съпругата си и дъщеря си. — Отивам в кабинета да изкарвам пари за всичко това.

Бел изпрати баща си с поглед, мислейки колко напет изглеждаше все още с високата си елегантна фигура и гъста тъмна коса, едва посребряла по слепоочията.

— *Паи* е толкова напрегнат — въздъхна Бел пред майка си. — Според теб за приема ли се тревожи?

— Бел, баща ти вечно е напрегнат. Дали ще е заради продукцията в някоя от кафеените ни плантации, или заради приема ти, все ще си намери причина за безпокойство. Такъв си е — сви рамене Карла. — А сега и аз трябва да вървя. Имам среща със сенъора Сантос, за да обсъдим още някои неща около подготовката на приема ти. Помоли да дойдеш при нас след уроците ти по пиано и френски, за да прегледаме заедно списъка с гости.

— Но, *маи* аз вече го знам наизуст — простена Бел.

— Сигурна съм, *кериди*, но всичко трябва да мине съвършено гладко.

Карла се запъти към вратата, но преди да излезе, спря и се обърна към дъщеря си.

— Трябва да ти кажа още нещо. Скъпата ми братовчедка София се възстановява след тежка болест, затова поканих нея и трите ѝ деца във *фазендата* ни. Тъй като в момента само Фабиана и съпругът ѝ са там, ще се наложи да изпратя Лоен да се грижи за децата, за да си почива София. Боя се, че Лоен трябва да замине до края на седмицата.

— *Маи!* — ахна ужасено Бел. — Приемът ми е само след няколко дни. Какво ще правя без нея?

— Съжалявам, Бел, но нямаме избор. Габриела ще ти помага. А сега трябва да вървя, инак ще закъснея.

Карла потупа дъщеря си по рамото и напусна стаята.

Бел се отпусна назад в стола си и опита да преглътне неприятната новина. Тревожеше я, че трябва да се раздели с най-

близкия си съюзник точно преди едно от най-решаващите събития в живота ѝ.

Лоен беше родена във *фазендата* им, където африканските ѝ предци бяха работили като роби в кафеената плантация. Когато през 1888-а притежанието на роби в Бразилия било забранено, много от новоосвободените работници напуснали досегашните си господари още на същия ден, но родителите на Лоен избрали да останат във фермата и продължили да се трудят за тогавашните собственици — заможни португалци — докато и те, като много други аристократски семейства от Рио, останали без робска работна ръка, не били принудени да продадат плантацията. Бащата на Лоен решил да се възползва от момента и да изчезне безследно, оставяйки майка ѝ, Габриела и деветгодишната Лоен да се борят сами с живота.

Когато Антонио купил *фазендата* няколко месеца по-късно, Карла се смилила над тях и настояла да останат в дома им като прислужници. Преди три години и майката, и дъщерята се бяха пренесли със семейството ѝ в Рио.

Въпреки че Лоен беше просто прислужница, двете с Бел бяха отраснали заедно в отцепената от света *фазенда*. Тъй като наоколо почти нямаше други деца на тяхна възраст, помежду им се беше зародила специална връзка. Макар и с малко по-голяма от Бел, Лоен надхвърляше възрастта си по мъдрост и служеше като бездънен източник на съвети и утеха за младата си господарка. Бел пък ѝ се отблагодаряваше за добрината и предаността като през дългите си скучни вечери във *фазендата* я учеше да чете и пише.

Затова поне беше доволна, че имаше как да поддържат връзка, докато бяха разделени, мислеше си Бел, пиейки кафе.

— Приключихте ли, сеньорита? — попита Габриела със състрадателна усмивка, която наведе Бел на мисълта, че вероятно е чула разговора им с Карла.

Бел надникна към масата, отрупана с пресни манго, смокини, бадеми и кошница топли хлебчета. С такова изобилие можеха да нахранят цяла улица, камо ли тричленно семейство.

— Да, можеш да раздигаш масата. И съжалявам, че ще ти се налага да работиш допълнително, докато Лоен отсъства — добави тя.

Габриела сви стоически рамене.

— Дъщеря ми също ще е разочарована, че няма да е тук за рождения ви ден. Но не се притеснявайте; ще се справим някак.

След като Габриела си тръгна, Бел взе вестника „Жорнал до Бразил“, който баща ѝ беше оставил на масата, и го разгърна. На предната страница имаше снимка на Берта Луц, застъпничката на женските права, строена пред Градския съвет с поддръжниците си. Сеньорита Луц беше основала Бразилската федерация за напредък на жените преди шест години и сега бе подела кампания за правото на бразилките да гласуват. Бел следеше постиженията ѝ с интерес. Струваше ѝ се, че времената се меняха за всички други жени в Бразилия, докато тя самата живееше с баща, закотвен в миналото, който още вярваше, че ролята на нежния пол е да се омъжи изгодно и да произведе здрави потомци.

Откакто се бяха преселили в града, Антонио държеше безценната си дъщеря като в затвор и дори не ѝ позволяваше да се разходи навън без по-възрастна придружителка. Като че ли не разбираше, че малкото ѝ връстнички, с които сеньора Сантос я беше запознала по разните чаени партита, идваха от семейства, живеещи в крак с новото време, а не против него.

Приятелката ѝ Мария Елиза да Силва Коста например произхождаше от семейство на истински португалски аристократи. Но *паи* се лъжеше, че единственото им занимание беше да обикалят от обществено събитие на друго. Старият португалски двор, в който си мечтаеше да ги внедри баща ѝ, беше останал в историята и последните му крепители бяха просто тесен кръг хора, вкопчени в един отмиращ свят.

Мария Елиза беше една от малкото ѝ нови познайнички, с които чувстваше някаква връзка. Баща ѝ Еитор изкарваше прехраната си като прочут архитект и неотдавна беше заслужил честта да му поверят строежа на планираната статуя Христос Спасител на върха на Корковадо — планината, издигаща се драматично зад къщата им. Семейство Да Силва Коста живееше в близкия квартал Ботафого и когато баща ѝ ходеше до върха да взема мерки за статуята, Мария Елиза често го придружаваше чак до Козме Вельо и гостуваше на Бел, докато Еитор се качваше с влака до строителната площадка. Бел я очакваше отново по-късно днес.

— Сензорита, мога ли да ви донеса още нещо? — попита Габриела, застанала до вратата с тежкия поднос.

— Не, благодаря, Габриела, свободна си.

Няколко минути по-късно Бел стана от масата и напусна стаята.

— Сигурно много се вълнуваш за дебютантския си бал — отбеляза Мария Елиза, докато седяха под сянката на гъстата тропическа гора край градината.

Баща ѝ беше наел цяла армия градинари да овладява набезите на буйната растителност върху безупречно поддържаната територия на имението, но отвъд този периметър зеленината бе превзела планинските склонове.

— Честно казано, нямам търпение да отmine — сподели с нея Бел.

— Е, аз пък нямам търпение да дойде — усмихна ѝ се Мария Елиза. — Александър Медейрос ще е един от гостите ти, а съм хлътнала до уши по него. Сигурно ще съм на седмото небе, ако ме покани на танц — добави тя, отпивайки от прясно изцедения си портокалов сок. — Някой младеж не хвана ли и твоето око? — попита после Бел.

— Не, пък и съм сигурна, че баща ми ще иска сам да избере бъдещия ми съпруг.

— О, толкова старовремски разсъждава! Като те слушам, направо се радвам на моя *паи*, макар че в момента витае в облаците с онази негова статуя. Знаеш ли какво е ироничното? — сниши поверително глас Мария Елиза. — Баща ми е атеист, а са му поверили строежа на най-големия християнски монумент в света!

— Може пък работата по него да възроди вярата му — подхвърли Бел.

— Снощи го чух да говори с *маи*, че мислел да отпътува за Европа, за да търси подходящ скулптор. А понеже щял да отсъства дълго време, искал да вземе и нас със себе си. Представяш ли си, Бел? Ще разгледаме прочутите забележителности на Флоренция, Рим и Париж.

Мария Елиза сбърчи хубавото си луничаво носле от радост.

— Европа? — възкликна Бел, обръщайки лице към приятелката си. — Мария Елиза, точно в този момент с ръка на сърцето мога да заявя, че те мразя. От цяла вечност мечтая да посетя Стария свят. Особено Флоренция, откъдето идва семейството ми.

— Защо не дойдеш с нас поне за част от времето? И за мен ще е добре, в противен случай ще имам за компания само двамата си братя. Какво ще кажеш? — попита Мария Елиза с грейнали от вълнение очи.

— Звучи ми прекрасно, но баща ми по всяка вероятност ще откаже — отвърна унило Бел. — Щом не ми позволява дори да се разходя по улицата сама, едва ли ще ме пусне отвъд океана. Пък и ме иска тук, в Рио, за да ми намери жених възможно най-скоро — обясни печално Бел и смачка една мравка под обувката си.

По входната алея се чу двигател на кола — бащата на Мария Елиза идваше да я вземе.

— Е. — Приятелката ѝ стана и я прегърна топло. — Ще се видим идния четвъртък на приема ти.

— Да.

— *Adeus*, Бел — каза тя и тръгна през градината. — И не се безпокой, ще съставим някакъв план.

Бел остана на мястото си, бленувайки да види катедралата „Санта Мария дел Фиоре“ и Фонтана на Нептун във Флоренция. От всички културни уроци, които сеньора Сантос ѝ преподаваше, историята на изкуството я влечеше най-много. Бяха ѝ наели и художник, за да я учи на скициране и рисуване. Следобедите, прекарани в просторното му ателие в Ескола Насионал де Белас Артес, бяха едни от най-приятните моменти, откакто бе пристигнала в Рио.

Художникът се занимаваше и със скулптура и ѝ беше позволил да изпробва зложбите си с буца плътна червена глина. Бел още помнеше влажната мекота на материала в ръцете си, колко лесно се поддаваше на пръстите ѝ, докато се опитваше да му придаде форма.

— Имате истинска дарба — бе кимнал одобрително художникът, след като му беше показала изключително жалката си по нейно мнение репродукция на „Венера Милоска“.

Но независимо от това дали имаше талант във ваятелството, или не, Бел се наслаждаваше на атмосферата в ателието и когато уроците приключиха, ежеседмичните посещения в него ѝ липсваха.

Чу Лоен да я вика от терасата, известявайки я, че мадам Дюшен е пристигнала за последната проба на балната ѝ рокля.

Затова Бел остави мислите за Европа и разкоша ѝ в джунглата зад себе си и тръгна към къщата.

---

[1] Бразилски тип плантация за производство на захар или кафе; ферма. — Бел.прев. ↑

[2] Жителите на бразилския щат Сао Пауло. — Бел.прев. ↑

[3] Дребен гущер. — Бел.прев. ↑

[4] От португалски: „малка моя“. — Бел.прев. ↑

14.

В сутринта на осемнайсетия ѝ рожден ден отвъд прозореца я посрещнаха тежки сиви облаци и грохотът на прииждащи гръмотевици. Тази гледка предвещаваха свирепа буря, която несъмнено щеше да набере злокобна мощ с проблясването на първите светкавици. После небесата щяха да се отворят и да изляят безпощадно товара си над Рио, удавяйки клетите му обитатели.

Габриела се суетеше из стаята на Бел, обстрелвайки я със задачите за деня, докато и нейният поглед не попадна върху смраченото небе отвъд прозореца.

— Да се молим, че облациите ще решат да се разпръснат преди тържеството ви и дъждът ще се е излял преди гостите да започнат да прииждат. Ще е същинско бедствие, ако опръскате разкошната си рокля с кал на излизане от колата. Мисля да посетя параклиса и да се помоля на Богородица бурята да отшуми до вечерта и слънцето да пресуши локвите. Хайде, сеньорита Изабела, родителите ви очакват в стаята за закуска. Баща ви иска да ви види, преди да замине за офиса си. Денят е празничен за всички ни.

Колкото и да обичаше Габриела, Бел за стотен път си мечтаеше не тя, а Лоен да споделяше празника ѝ с успокоителното си присъствие.

Десет минути по-късно се яви в стаята за закуска. Антонио стана от масата и протегна ръце към нея.

— Скъпоценната ми дъщеря! Днес навършваш зрялост и съм безкрайно горд с теб. Ела да прегърнеш баща си.

Бел влезе в силните му покровителски обятия, вдишвайки утешителния аромат на любимия му одеколон и маслото, с което приглаждаше косата си.

— А сега отиди да целунеш майка си и ще ти поднесем подаръка си.

— *Пиколина*^[1] — възкликна Карла, използвайки несъзнателно италианското умилително обръщение. Стана от масата и целуна

любецо дъщеря си, после се отдръпна назад и разпери въодушевено ръце. — Погледни се само! Каква красота!

— Наследена от скъпата ти майка, разбира се — обади се Антонио, хвърляйки нежен поглед към съпругата си.

Бел видя, че очите му се изпълваха със сълзи. Напоследък рядко му се случваше да изразява емоциите си и Бел мигновено си спомни за онези отминали дни, когато бяха обикновено италианско семейство, преди *пау* да натрупа богатствата си. При мисълта в гърлото ѝ се заклеци буца.

— Ела да видиш какво сме ти купили. — Антонио се пресегна към стола до неговия и ѝ показва две кадифени кутии. — Погледни — каза той и вдигна нетърпеливо капака на по-голямата, разкривайки съдържанието ѝ. — И това. — Отвори и втората, по-малка кутия.

Бел ахна, запленена от красотата на смарагдовите колие и обици.

— *Пау! Meu Deus!* Превъзходни са.

Приведе се да ги огледа отблизо и след като баща ѝ кимна поощрително, взе колието от копринената му възглавничка. Състоеше се от златна верижка с низ от нарастващи по размер смарагди, водещи до прелестен, лъскав скъпоценен камък, който щеше да попада точно в центъра на деколтето ѝ.

— Пробвай го — подкани я Антонио, махвайки на Карла да го закопчае на тила ѝ.

Когато колието увисна на врата ѝ, Бел погали с пръсти хладните гладки камъни.

— Добре ли ми стои?

— Преди да се огледаш, трябва да ти сложим и обиците — каза Антонио и Карла ѝ помогна да закрепят фините смарагди с форма на сълза върху ушите си.

— Готово! — Баща ѝ я отведе до огледалото, закачено над бюфета. — Стоят ти прекрасно! — възкликна той срещу отражението на дъщеря си.

Бижутата направо сияеха върху кремавата кожа на фината ѝ шия.

— *Пау*, сигурно са стрували цяло състояние!

— Смарагдите са от мините на Минас Жерайс. Лично огледах нешлифованите камъни и подбрах най-добрите.

— И разбира се, *кериди*, кремавата ти рокля със смарагдова бродерия е предвидена специално за да подчертава подаръка за

рождения ти ден — добави Карла.

— Тази вечер — умисли се доволно Антонио — никоя жена в залата няма да е по-красиво и по-скъпо пременена от теб. Би засенчила дори бижутата на португалското кралско семейство!

Внезапно цялата момичешка, естествена радост от толкова великолепен подарък се изпари. Загледана в отражението си, Бел осъзна, че Антонио не ѝ поднасяше бижутата, за да я зарадва на рождения ѝ ден. Просто искаше да впечатли знатните особи, поканени на приема ѝ.

Изведнъж лъскавите зелени камъни около врата ѝ придобиха вулгарен, показан вид... Бел се почувства като платно, върху което баща ѝ излагаше богатството си. И очите ѝ плувнаха в сълзи.

— О, керида, не плачи. — Карла веднага отиде до нея. — Сигурно си много развълнувана, но не бива да се разстройваш точно днес.

Бел прегърна инстинктивно майка си и отпусна глава на рамото ѝ, докато през вените ѝ препускаше същински страх от бъдещето.

Бел щеше да запомни тържеството по случай осемнайсетия си рожден ден в „Кобакабана Палас“ — нощта, в която тя и, по-важното, баща ѝ официално влязоха във висшето общество на Рио — като поредица от ярки, разбъркани снимки.

Габриела явно беше поднесла правилния дар на Богородица, защото макар и през целия следобед да бе валяло като из ведро, в четири часа, тъкмо когато Бел излезе от банята и фризьорката дойде да струпа гъстата ѝ лъскава коса върху главата ѝ, дъждът спря. В шиньона ѝ преплетоха нанизите от ситни смарагди — още един подарък от баща ѝ. А роклята ѝ от атлаз, който бяха поръчали специално от Париж, а мадам Дюшен беше ушила така, че да подчертава гърдите ѝ, фините ѝ бедра и плосък корем, прилепваше по тялото ѝ като втора кожа.

Като пристигна пред хотела, цяла войска фотографи, наети от баща ѝ, скочиха да снимат как двамата с Антонио слизат от колата. Залпът от светкавици едва не я заслепи по пътя към входа.

Фонтанът с шампанско шуртя цяла вечер, а келнерите черпеха гостите с редкия хайвер от белуга сякаш беше най-обикновени хлебчета *салгадиньос* от някой уличен търговец.

След разточителната вечеря от омар термидор, придружена с най-изтънчените френски вина, най-модерният оркестър на Рио засвири на терасата. Огромният плувен басейн беше покрит с дъски, за да могат гостите да танцуват под звездите.

Антонио категорично бе забранил да се свири самба, която, макар че набираще все по-голяма популярност, се считаше за музиката на бедните прослойки в Рио. Въпреки това сеньора Сантос го склонил да допусне няколко енергични изпълнения на *машиши*, чийто бърз ритъм напоследък го превръщаше в най-шикозния танц из актуалните клубове на Париж и Ню Йорк.

Бел си партнира на дансинга с цял куп мъже, чийто допир по голите ѝ рамене ѝ се струваше незначим като ухапване от досаден комар. Накрая Антонио ѝ доведе един младеж, с когото държеше да я запознае.

— Изабела, представям ти Густаво Айрес Кабрал. Досега ти се любува от разстояние, но ще се радва, ако му отредиш следващия танц.

По фамилията му Бел веднага се досети, че този дребен бледен мъж е представител на едно от най-аристократичните семейства в Бразилия.

— Разбира се — съгласи се тя и сведе почитателно очи. — За мен ще е чест, сеньор.

Ниският ръст на Густаво моментално ѝ направи впечатление, защото освен че очите му не бяха на едно ниво с нейните, когато се наведе да целуне ръката ѝ, Бел забеляза, че темето му вече олисява.

— Сеньорита, къде се криете досега? — пророни той, докато я водеше към танцувалната площадка. — Безспорно сте най-красивата жена в цял Рио.

Докато двамата танцуваха, на Бел дори не ѝ се наложи да погледне към баща си, за да усети, че ги наблюдава със самодоволна усмивка на лице.

По-късно, като разрязаха десететажната торта и всички получиха по още чаша шампанско от фонтана, за да вдигнат тост в нейна чест, внезапен шум връхлетя ушите на Бел. Всички глави на терасата се обърнаха към брега, където тържествено украсен кораб изстрелваше стотици пищни фойерверки. Пъстроцветната заря освети нощното небе над Рио и всички се удивиха от зрелището. Бел обаче, принудена

да търпи неприятната компания на Густаво, успя да извика само престорена усмивка на благодарност.

Събуди се в единайсет на следващия ден и след като написа писмо до Лоен — която несъмнено изгаряше от нетърпение да разбере как е минало партито — излезе от стаята си и тръгна към долния етаж. Семейство Бонифацио се беше прибрало у дома чак в четири сутринта, затова и родителите ѝ закусуваха късно с видимо замъглени погледи.

— Виж ти кой се появи — рече самодоволно Антонио. — Новокоронясаната *принсеза* на Рио!

— Добро утро, *паи*. Добро утро, *маи* — поздрави ги тя и седна на масата, а Габриела веднага дойде да я обслужи. — Само кафе, благодаря — поръча ѝ тя, отказвайки предложената храна.

— Как се чувстваш тази сутрин, скъпа?

— Малко уморена — призна си тя.

— Може би си прекалила с шампанското снощи? — предположи Антонио. — Моят случай определено е такъв.

— Не, за цялата нощ изпих само една чаша. Просто съм уморена. Няма ли да ходиш в офиса днес, нали?

— Не веднага. Реших, че поне днес мога да закъснея. Погледни. — Той посочи към сребърния поднос на масата, отрупан с писма. — Вече доста гости изпратиха по прислужниците си благодарствени картички за снощното тържество и покани към теб. Едно от писмата е адресирано лично до сеньорита Изабела. Разбира се, не съм чел съдържанието му, но по клеймото си личи от кого е. Вземи го, скъпа, и сподели с родителите си какво пише вътре.

Антонио ѝ подаде плика и Бел разпозна семейния герб на Айрес Кабрал във восъка на клеймото. Отвори го и прочете няколкото реда върху луксозната хартия.

— Е? — подкани я Антонио.

— От Густаво Айрес Кабрал е. Благодаря ми за снощи и се надява скоро отново да ме види.

Антонио плесна доволно с ръце.

— Изабела, каква си ми умница само! Густаво е потомък на последния португалски император и част от най-знатното родословно дърво в цял Рио.

— И такъв младеж да пише на нашата дъщеря! — залепи ръце на гърдите си Карла, въодушевена от мисълта.

Бел огледа оживените лица на родителите си и въздъхна.

— *Пау*, Густаво просто ми изпраща благодарствена картичка за хубавата вечер. Това не е предложение за брак.

— Не, *керίδα*, но един ден може и такова да получиш — смигна ѝ баща ѝ. — Усетих колко е запленил от теб. Пък и той самият ми го сподели. И как да не е? — Антонио вдигна „Жорнал до Бразил“. На предната му страница имаше снимка от пристигането ѝ в хотела. — Цял Рио говори за теб, *принсеза*. И твоят живот, и нашите ще претърпят големи промени.

И наистина през следващите няколко седмици, с приближаването на Коледа и развихрянето на сезона за социални събития в Рио, краката на Бел почти не докосваха земята. Отново извикаха мадам Дюшен в дома им и ѝ възложиха изработката на още рокли за танцови забави, оперни представления и купищата официални вечери по частни адреси. Съвършено обучена от сеньора Сантос, Бел се представяше на ниво.

Густаво Айрес Кабрал, когото двете с Мария Елиза тайно наричаха „пора“ заради физическата му прилика с дребното животно и навика му непрестанно да се навърта около Бел, присъстваше на много от събитията.

На премиерата на „Дон Жуан“ в Театро Мунисипал Густаво я пресрещна във фойето и настоя да я отведе в ложата на родителите си по време на антракта, за да я запознае официално с тях.

— Това е голяма чест — обяви Мария Елиза с вдигнати вежди, когато Густаво закрачи през тълпата с чаша шампанско в ръка. — Родителите му са най-близкото нещо до кралски особи в Рио. Или поне се държат като такива — изкиска се тя.

Затова когато Густаво я отведе в ложата на родителите си по време на антракта, Бел инстинктивно изпълни реверанс, сякаш се явяваше пред някогашния император. Майката на Густаво, Луиза Айрес Кабрал, надменна, отрупана с диаманти жена, я огледа със студени, присвити очи.

— Сеньорита Бонифацио, наистина сте толкова красива, колкото твърдят всички — заяви галантно тя.

— Благодаря ви — отвърна свенливо Бел.

— Ами родителите ви? Тук ли са? Не мисля, че досега сме имали удоволствието да се запознаем лично с тях.

— Не, не присъстват тази вечер.

— Доколкото разбрах, баща ви е собственик на няколко кафеени плантации в Сао Пауло? — поинтересува се бащата на Густаво, Маурицио, по-възрастен дубликат на сина си.

— Да, сеньор, така е.

— И вероятно му носят добро състояние. Онзи регион издигна много новобогаташи — отбеляза Луиза.

— Да, сеньора — съгласи се Бел, доловила високомерния ѝ намек.

— Е — побърза да се намеси Маурицио, стрелвайки предупредителен поглед към жена си, — трябва да ги поканим на обяд.

— Разбира се — кимна утвърдително сеньора Айрес Кабрал, преди да върне вниманието си към съседа ѝ по място.

— Мисля, че ви харесаха — коментира Густаво, докато я изпращаше обратно към нейната лежа.

— Наистина ли? — учуди се Бел.

— Да. Задаваха ви въпроси и проявиха интерес. Това винаги е добър знак. Ще им напомня за обещанието им да поканят родителите ви.

Както Бел сподели с Мария Елиза, като се върна при нея, искрено се надяваше Густаво да забрави.

Но семейство Бонифацио скоро получи обещаната покана за обяд в дома на Айрес Кабрал. Карла умува цяла вечност какво да облече за подобно важно събитие, пробвайки повечето рокли в гардероба си.

— *Маи*, моля те, това е просто обяд — опита да я успокои Бел. — Едва ли Айрес Кабрал ще ги е грижа с какъв тоалет ще се появиш.

— О, напротив. Не разбираш ли, че ни викат за проверка? Само една отрицателна дума от Луиза Айрес Кабрал и вратите, които така широко се отвориха за теб в Рио, ще бъдат затръшнати в лицата ни.

Бел въздъхна и напусна будоара на майка си, жадна да извика, че нямаше значение какво мислят Айрес Кабрал за родителите ѝ и нея самата, защото не би позволила да я продадат като парче месо на когото и да било.

— Ще се омъжиш ли за него, ако ти предложи брак? — попита Мария Елиза, когато ѝ дойде на гости същия следобед и Бел ѝ разказа за поканата.

— За бога! Та аз едва го познавам. Пък и съм сигурна, че родителите му искат португалска принцеса за негова съпруга, а не дъщерята на италиански преселници.

— Може и така да е, но според баща ми родът Айрес Кабрал е изпаднал във финансови затруднения. И те като много от старите аристократи са забогатели от златните мини на Минас Жерайс, но това е било преди цели двеста години. После са разчитали на кафеените плантации, но те пък са фалирали след забраната на робовладелчеството. По думи на баща ми до ден-днешен не са подобрили състоянието си и богатствата им лека-полека се изпаряват.

— Но как е възможно Айрес Кабрал да са бедни, щом живеят в едно от най-пищните имения в Рио, а майката на Густаво е отрупана с бижута? — попита Бел.

— Те най-вероятно са семейни реликви, а доколкото знам, къщата им не е боядисвана от петдесет години. Веднъж *паи* ходи да я огледа, защото беше в плачевно състояние. После ми разказа, че от жестоката влага вътре по стените на банята плъзвал зелен мухъл. Но когато казал на сеньор Айрес Кабрал колко ще му струва ремонтът, той ахнал от ужас и го изпратил да си върви. — Мария Елиза сви рамене. — Повярвай ми, крепи ги само името им. Баща ти обаче е много заможен човек. — Тя погледна многозначително Бел. — Колкото и да отричаш, със сигурност разбираш накъде вървят нещата?

— Дори да ми предложи брак, не могат да ме принудят да се омъжа за него, Мария Елиза. Не и ако така ще съм нещастна.

— Е, на мен ми се струва, че доста ще трябва да разубеждаваш баща си. За него ще е сбъдната мечта, ако дъщеря му придобие фамилията на Айрес Кабрал и собствените му внуци я наследят. Всеки

би видял колко ползотворен ще е един такъв съюз: ти подсигуряваш красотата и богатството, а Густаво — благородническото потекло.

Досега Бел усърдно бе избягвала да мисли за този сценарий, но откровените думи на Мария Елиза заехтяха в главата ѝ.

— Бог да ми е на помощ — въздъхна тя. — Какво да правя?

— Не знам, Бел, наистина не знам.

Бел смени темата, за да потуши отчаянието, което заплашваше да я погълне, и изрече на глас мисълта, която не напускате съзнанието ѝ от онзи разговор с Мария Елиза.

— Кога заминавате за Европа?

— След шест седмици. Толкова се вълнувам. *Пау* вече е резервирал каютите ни на парахода, с който ще плаваме до Франция.

— Мария Елиза... — Бел се пресегна и стисна ръката на приятелката си. — Умолявам те, попитай баща ти дали не би говорил с моя да ме пусне с вас до Париж. Дали не би го убедил, че за мен би било ползотворно да завърши образованието си с пътешествие до Стария свят, за да мога да си намеря добър съпруг след това. Ако не направя нещо още сега, ще стане както ти каза: до няколко месеца родителите ми ще ме омъжат за Густаво. Трябва да се спася. *Утолявам те.*

— Добре. — Сериозните кафяви очи на Мария Елиза доловиха отчаянието ѝ. — Ще говоря с *пау*. Но може и да е прекалено късно. Щом Айрес Кабрал вече са поканили теб и родителите ти в дома си, значи предложението е неизбежно.

— Но аз съм само на осемнайсет! Не съм ли прекалено млада за брак? Берта Луц ни насърчава да се борим за независимостта си, сами да изкарваме прехраната си, за да не ни се налага да се продаваме на най-заможния желаещ. Множество жени подкрепят искането ѝ за равенство между половете!

— Да, Бел, така е, но онези жени не са на твоето място. — Мария Елиза потупа утешително ръката на приятелката си. — Обещавам да говоря с баща ми и ще опитаме да те отвлечем от Рио поне за няколко месеца.

— Може и никога да не се върна — прошепна тихо Бел.

На следващия ден Бел и родителите ѝ се качиха в семейната кола и шофьорът ги откара в *A Casa das Orquideas*, дома на Айрес Кабрал. Карла седеше до нея и Бел усещаше напрежението ѝ.

— Спокойно, *маи*, това е просто обяд.

— Знам, *керид* — отвърна майка ѝ, вперила поглед право напред, докато шофьорът ги прекарваше през високите порти от ковано желязо, паркирайки пред внушителното бяло имение.

— Имотът им е наистина впечатляващ — коментира Антонио на слизане от колата и тримата се отправиха към оградената с портик входна врата.

Но независимо от размера на къщата и изящната ѝ класическа архитектура, виждайки неподдържаната градина и остарялата боя, Бел си спомни думите на Мария Елиза.

Посрещна ги икономът и ги покани в неприветлива гостна, пълна с антични мебели. Бел подуши въздуха. Стаята миришеше на влага и тя потрепери от студ, независимо от жегата навън.

— Ще съобщя на сеньора Айрес Кабрал, че сте пристигнали — обяви икономът и ги покани да седнат.

Те се настаниха и след прекомерно дълго чакане, през което никой от тримата не пророни и дума, Густаво най-сетне се появи в стаята.

— Сеньора и сеньор Бонифацио и сеньорита Изабела, радвам се, че гостувате в дома ни. За жалост, родителите ми ще закъснеят малко.

Густаво се здрависа с Антонио и целуна ръката на Карла, после взе тази на Бел.

— Позволи ми да отбележа колко си прелестна днес, Изабела. Е, мога ли да ви предложа нещо за пиене, докато чакаме родителите ми?

Най-накрая, след десетминутен скован разговор, сеньор и сеньор Айрес Кабрал се появиха в гостната.

— Простете, изникна ни един непредвиден семеен ангажимент, но вече сме на ваше разположение — обяви сеньор Айрес Кабрал. — Да се настаним ли на масата?

Трапезарията беше невероятно грандиозна, с маса, която можеше да побере четирийсет гости около елегантно извитите махагонови страни. Но когато Бел вдигна поглед към тавана над нея, видя големите пукнатини по някога изящните гипсови орнаменти.

— Как се чувствате, сеньорита Изабела? — поинтересува се Густаво от мястото до нея.

— Добре, благодаря.

— Чудесно.

Бел заблъска мозъка си за тема, която да подхване с него, тъй като по време на предишните събития в присъствието му вече бяха изчерпали основните посоки на салонния разговор.

— Откога обитава семейството ви тази къща? — скалъпи накрая.

— От двеста години — обясни Густаво. — И не мисля, че много се е променила оттогава — отбеляза той с усмивка. — Понякога имам чувството, че живея в музей, макар и много красив.

— Къщата наистина е красива — съгласи се Бел.

— Също като вас — добави галантно Густаво.

По време на обяда Бел го хващаше да се взира в нея всеки път, обърнеше ли глава в негова посока. Очите му бяха изпълнени с благоговение, за разлика от тези на родителите му, които вместо да разговарят учтиво със семейство Бонифацио, по-скоро ги подлагаха на кръстосан разпит. Бел видя бледото напрегнато лице на майка си от другата страна на масата — Карла се мъчеше да разговаря със сеньора Айрес Кабрал — и ѝ прати състрадателен поглед.

След известно време виното поотпусна всички около масата и Густаво заговори по-свободно с нея и Бел научи за влечението му по литературата, класическата музика, гръцката философия и португалската история. Тъй като никога през живота си не беше работил, Густаво запълваше времето си обогатявайки културните си познания и именно докато обсъждаше тези теми, се оживяваше истински. Бел му сподели за собствената си любов към изкуството и лека-полека отношението ѝ към него се постопли, благодарение на което остатъкът от обяда мина приятно.

— Мисля, че си учен по природа — коментира тя с усмивка, когато всички станаха от масата, за да пият кафе в гостната.

— Много мило от твоя страна, Изабела. Complimentът от теб е хиляда пъти по-ценен от всеки друг. Но и ти имаш завидни познания по отношение на изкуството.

— Винаги съм си мечтала да пътувам до Европа, за да видя с очите си творбите на великите майстори — призна си тя с въздишка.

Половин час по-късно семейство Бонифацио се сбогуваха с домакините си.

Когато колата им потегли по входната алея, Антонио се обърна с широка усмивка към жена си и дъщеря си на задната седалка.

— Е, едва ли можеше да мине по-добре от това.

— Да, скъпи — съгласи се както винаги със съпруга си Карла. — Обядът мина добре.

— Но къщата им... боже! Трябва да я съборят и да я построят отново. Навярно с помощта на някой кафеен магнат — подсмихна се самодоволно Антонио. — А храната, която ни сервираха... ял съм по-качествена и по плажните будки. Затова ще ги поканиш на вечеря следващата седмица, Карла, и ще им покажем как се прави. Кажете на готвача да ни снабди с най-хубавите риба и говеждо. Да не пести никакви средства.

— Добре, Антонио.

Като се прибраха у дома, Антонио незабавно тръгна към офиса. Карла и Бел се разходиха през градината на път към къщата.

— Густаво ми се струва мило момче — осмели се да започне майка й.

— Да, така е — съгласи се Бел.

— Предполагам знаеш, скъпа, че е много увлечен по теб.

— Не, *маи*, не е възможно. Днес за пръв път разговаряме нормално.

— Видях как те гледа на масата и мога да те уверя, че е много запленил от теб. — Карла въздъхна. — И поне това ме радва.

---

[1] От италиански: „мъничката ми“. — Бел.прев. ↑

15.

— Помоли ли баща ти да говори с моя за пътешествието до Европа? — попита Бел, когато Мария Елиза дойде да я види след няколко дни.

Долавяше отчаянието в собствения си глас.

— Да — отвърна приятелката ѝ, като седнаха на любимата си пейка в градината. — С удоволствие ще те вземе с нас, ако баща ти се съгласи. Обеща да говори с него, като дойде да ме вземе по-късно.

— *Meu Deus* — пророни Бел. — Моля се да успее да го убеди.

— Да, но не знам дали е възможно, Бел. От това, което ми разказа току-що, мога да съдя, че Густаво съвсем скоро ще ти предложи брак. А дори баща ти да се съгласи, годеникът ти едва ли ще те пусне толкова надалече.

Мария Елиза се умълча и огледа разтревоженото лице на Бел, преди да продължи.

— Наистина ли ще е толкова ужасно да се омъжиш за него? Все пак ти самата току-що каза, че поне е интелигентен, мил човек. Ще живееш в една от най-красивите къщи в Рио, която баща ти несъмнено ще реставрира по твой вкус. А като добавиш и новата фамилия към красотата си, веднага се превръщаш в кралицата на висшето общество в Рио. Толкова много момичета копнеят за такъв шанс — изтъкна тя.

— Какво искаш да кажеш? — обърна се към приятелката си Бел и тъмните ѝ очи проблеснаха свирепо. — Мислех, че си на моя страна?

— Така е, Бел, но нали ме познаваш. Прагматична съм и слушам повече главата си, отколкото сърцето. Искам да кажа единствено, че можеше да е и по-зле.

— Мария Елиза — закърши ръце Бел, — не го обичам! Не е ли това най-важното нещо?

— В един съвършен свят, да. Но и двете знаем, че нашият далеч не е съвършен.

— Звучиш като старица, Мария Елиза. Ти не искаш ли да намериш любовта на живота си?

— Може би — съгласи се тя. — Но освен това знам, че любовта е само един от многото аспекти по отношение на брака. Просто те съветвам да внимаваш, Бел, защото ако откажеш на Густаво, семейството му ще го приеме като голяма обида. А макар и да не са богати вече, имат голямо влияние тук, в Рио. Способни са да вчернят живота ви.

— Искаш да ми кажеш, че ако Густаво ми предложи брак, нямам друг избор, освен да приема. В такъв случай дали просто да не се кача на планината Корковадо и да се хвърля от върха ѝ?

— Бел... — Мария Елиза поклати глава с вдигнати вежди. — Моля те, успокой се. Сигурна съм, че има и друг начин. Но може да е нужен компромис между собствените ти желания и тези на околните.

Бел загледа Мария Елиза, която наблюдаваше как едно колибри се стрелка между дърветата. Както винаги приятелката ѝ излъчваше спокойствие, като езеро с кротка вода, без нито вълничка по повърхността. Тя самата се чувстваше като водопад, громолящ по планинските склонове.

— Ще ми се да бях като теб, Мария Елиза. Толкова си благоразумна.

— Не, просто умея да се примирявам. Но все пак, Бел, аз нямам твоя плам, нито красотата ти.

— Не ставай глупава. Ти си един от най-красивите хора, които познавам. И отвътре, и отвън. — Бел се пресегна спонтанно да я прегърне. — Благодаря ти за съвета и помощта. Ти си истинска приятелка.

Час по-късно Еитор да Силва Коста, бащата на Мария Елиза, пристигна на входната врата на *Мансао да Принсеза*. Габриела отвори, а Бел и Мария Елиза, скрити в съседната сутрешна стая, го чуха да пита дали Антонио си е у дома.

Бел беше разменяла само няколко любезности със сеньор Да Силва Коста по време на разни социални сбирки, но видяното ѝ допадаше. Смяташе го за много привлекателен мъж с изваяните му черти и светлосини очи, които често се отнасяха надалеч, сякаш към друг свят. А може би, мислеше си тя, към върха на планината

Корковадо и монументалната фигура на Христос, която твореше в момента.

Бел въздъхна, когато баща ѝ излезе от кабинета си и поздрави приветливо, макар и малко изненадано Еитор. Черпеше надежда единствено от факта, че Антонио го уважаваше, и то не само заради старото му португалско потекло, но и защото покрай работата си по монумента на Христос се беше превърнал в нещо като знаменитост в Рио.

Двете момичета чуха как бащите им влизат в гостната и затварят вратата след себе си.

— Не мога да понеса напрежението — каза Бел и се плъсна в едно кресло. — Цялото ми бъдеще зависи от този разговор.

— Толкова си драматична, Бел — усмихна ѝ се Мария Елиза. — Всичко ще бъде наред.

Двайсет минути по-късно, докато още се гърчеше от нерви, Бел чу вратата на гостната да се отваря и двамата мъже излязоха, приказвайки за Христос Спасителя.

— Ако някога ти се прииска да се качиш до върха и да видиш какво съм намислил, само се обади — предложи Еитор на баща ѝ. — А сега трябва да намеря дъщеря си и да я откарам у дома.

— Разбира се. — Антонио даде сигнал на Габриела да потърси Мария Елиза. — За мен беше удоволствие, че се видяхме. Благодаря за любезното предложение.

— Пак заповядай. А, ето те и теб Мария Елиза. Трябва да побързаме, защото имам среща в пет в града. *Adeus*, сеньор Бонифацио.

Когато двамата с баща ѝ тръгнаха към вратата, Мария Елиза се обърна към Бел, която сновеше в дъното коридора, и сви несигурно рамене. После напусна къщата им.

Бел видя как баща ѝ спира за няколко секунди, преди да тръгне обратно към кабинета си. Като я видя в коридора с тревожно изражение на лице, той поклати глава и въздъхна тежко.

— Е, по вида ти си личи, че си знаела за това.

— Идеята беше на Мария Елиза — побърза да го увери Бел. — Тя ме покани, понеже искаше някоя приятелка да я придружава по време на престоя ѝ в Европа. Както знаеш, има само двама по-малки братя и...

— Ще кажа и на теб каквото вече казах на сеньор Да Силва Коста: не може и дума да става, Изабела.

— Но защо, *пау*? Не разбираш ли, че едно пътуване до Европа би подпомогнало образованието ми?

— Нямах нужда от по-добро образование, Изабела. Похарчих хиляди реали по него и то ти се отплаща предоволно. Вече улови голяма риба. И двамата знаем, че предложението за брак от сеньор Густаво е само въпрос на време. Каж ми тогава защо, за бога, бих те изпратил в Стария свят, тъкмо в най-сублимния момент, когато предстои да бъдеш коронясана за кралица на Новия?

— *Пау*, умолявам те...

— Достатъчно! Не искам да слушам повече. Въпросът е приключен. Ще се видим на вечеря.

Бел простена, обърна му гръб и хукна през кухнята в задната част на къщата, слисвайки прислужниците, които подготвяха вечерята. Като излетя през вратата, се спусна през градината и без да я е грижа за роклята ѝ, се заизкачва по потъналия в дълбока растителност планински склон, хващайки се за храсти и стволоче на дървета.

Десетина минути по-късно, след като се изкачи достатъчно високо, че никой да не я чуе, се хвърли по лице в топлата пръст и зави като диво животно. Когато гневът и отчаянието ѝ най-сетне стихнаха, се завъртя по гръб и изтупа мръсотията от муселиновата си рокля. После седна със свити до брадичката си колене и уви ръце около тях. Живописният изглед към Рио лека-полека я успокои. Тя огледа пейзажа под себе си — цял Козме Вельо се ширеше под краката ѝ. Накрая вдигна поглед и към гиганта Корковадо, чийто връх бе забулен в сиви облаци.

В другата посока, на съседния планински хълм, се простираше един от бедняшките квартали по периферията на Рио, чиито мизерстващи жители бяха построили къщурките си от каквито материали им бяха попаднали. Ако се заслушаше, можеше да чуе далечния ритъм на барабаните сурдо, на които обитателите му свиреха денонощно, танцувайки самба, танца на планинците, за да забравят нищетата. Като се замисли за този окаян дял от населението на Бразилия, Бел мигновено се осъзна.

Аз съм просто една разглезена, егоистична богаташка дъщеря — смъмри се наум. — Как не ме е срам да се държа така, при

положение че имам толкова повече от тях?

Бел отпусна глава върху коленете си и се замоли горещо за прошка.

— Пресвета Дево, моля те, вземи пламенното ми сърце и го замени с такова като на Мария Елиза. Моето само ми вреди. Кълна се, че отсега нататък ще съм благодарна и покорна дъщеря и няма да се опълчвам на баща си.

Десет минути по-късно Бел слезе по планинския склон и мина през кухнята, оцапана и разрошена, но с гордо вдигната глава. Изтича до горния етаж, помоли Габриела да напълни ваната и се отпусна в нея с мисли за бъдещето си на идеалната, смирена дъщеря... и *съпруга*.

По време на вечеря никой не повдигна темата за отказаното ѝ пътешествие до Европа, а по-късно, докато лежеше в леглото си, Бел осъзна, че повече никога нямаше да я споменат.

16.

Две седмици по-късно тримата членове на семейство Айрес Кабрал присъстваха на грандиозна вечеря в *Мансао да Принсеза*. Антонио не спести никакви средства, за да впечатли гостите си, доказвайки колко добре се развива кафееният бизнес, тъй като търсенето на вълшебните зърна от Америка нарастваше с всеки изминал месец.

— Някога и нашето семейство притежаваше няколко кафеени плантации край Рио, но след забраната на робовладелството бързо загубиха продуктивността си — отбеляза бащата на Густаво.

— Да. Наистина имаме късмет, че нашите ферми се намират в близост до Сао Пауло, където поначало не разчитахме на робски труд — обясни Антонио. — Пък и земята около Сао Пауло е много подходяща за отглеждането на кафе. Смея да твърдя, че моето е със завидно качество. Ще го дегустирате след вечеря.

— Да, разбира се, все пак е време да приемем Новия свят — съгласи се сковано Маурицио.

— Без да пренебрегваме ценностите и традициите на Стария, естествено — натърти майката на Густаво.

По време на вечеря Бел наблюдаваше Луиза Айрес Кабрал, по чието лице рядко пробягваше усмивка. Не се и съмняваше, че с необикновено сините си очи и изящна костна структура като млада е била красавица. Но като че ли язвителната ѝ природа бе заличила външния ѝ чар, прояждайки я отвътре. Бел си обеща тържествено в каквато и посока да поемеше животът ѝ, да не допуска подобно нещо.

— Подочух, че познаваш дъщерята на Еитор да Силва Коста, Мария Елиза — заговори я с обичайния си тих глас Густаво. — Добра приятелка ли ти е?

— Да, много добра.

— Следващата седмица ще придружа баща ми на среща със сеньор Да Силва Коста на върха на Корковадо, за да ни разясни плановете си. *Пау* е член на Католическия кръг, чиято идея е издигането на паметника. Доколкото разбрах, намеренията на сеньор

Да Силва Коста се менят постоянно и не му завиждам за предизвикателството, с което се е нагърбил. Планината е висока повече от седемстотин метра.

— Не съм се качвала до върха ѝ, въпреки че живеем толкова близо до нея — призна Бел. — Полите ѝ започват от задната ни градина.

— Може би баща ти ще ми позволи да те заведа дотам.

— Много бих се радвала. Благодаря ти — отвърна вежливо тя.

— Значи имаме план. Ще го попитам по-късно.

Бел се обърна към вкусния си крем карамел, макар че погледът на Густаво се задържа върху нея.

Два часа по-късно, когато прислужницата затвори вратата след гостите им, Антонио се усмихна широко на Карла и Бел.

— Мисля, че успяхме да ги впечатлим и че ти, моя *принсеза* — той потупа леко брадичката на Бел, — ще имаш сериозен разговор с Густаво съвсем скоро. Преди да си тръгне, ме попита дали може да те води до върха на Корковадо идната седмица. А това е идеалното място за романтично предложение, не смяташ ли?

Бел отвори уста да опровергае твърдението на баща си, но бързо си спомни клетвата за покорност.

— Да, *паи* — съгласи се вместо това, свеждайки скромно очи.

По-късно, като си легна, за пореден път замечтана Лоен да беше при нея, за да си поприказват, на вратата ѝ се почука.

— Влез.

— *Керида*. — Карла надникна в стаята ѝ. — Дано не съм те събудила.

— Не, *маи*. Заповядай.

Тя потупа с длан дюшека на леглото си, а майка ѝ седна и взе ръцете ѝ в своите.

— Изабела, моля те, не забравяй, че си моя обична дъщеря и те познавам добре, затова сега, когато Густаво е на път да ти предложи брак, трябва да те попитам: това ли искаш?

Бел отново си припомни клетвата си и помисли внимателно, преди да отговори.

— *Маи*, истината е, че не обичам Густаво. Нито пък харесвам майка му и баща му. И двете знаем колко високомерно се държат с нас и че биха предпочели да оженят сина си за португалка. Но Густаво е

добро вежливо момче и добър човек. Знам колко ще се радвате, особено *маи*. Затова — Бел не успя да сдържи тихичката си въздишка, преди да изрече думите — ако ми предложи брак, ще приема.

Карла впери изпитателен поглед в дъщеря си.

— Сигурна ли си, Бел? Каквито и да са желанията на баща ти, аз, като твоя майка, трябва да знам истинските ти чувства. Би било жесток грях да те обречем на живот, какъвто не искаш. Най-много от всичко искам да си щастлива.

— Благодаря ти, *маи*. Сигурна съм, че ще бъда.

— Е — продължи Карла след кратко мълчание, — вярвам, че с годините между един мъж и една жена може да разцъфне любов. Повярвай ми, казвам го от личен опит. Все пак се омъжих за баща ти. — Тя се изкиска дяволито. — И аз имах своите съмнения в началото, но сега, колкото и недостатъци да виждам в него, не бих го заменила за друг. Не забравяй, че мъжът трябва да е влюбен в жената повече, отколкото тя в него.

— Защо мислиш така, *маи*?

— Защото, скъпа моя, женските сърца са непостоянни и могат да обикват много пъти, но мъжете — макар и привидно по-неемоционални — обикнат ли веднъж, обичат завинаги. А наистина вярвам, че Густаво те обича. Виждам го в очите му, когато те погледне. И това ще задържи съпруга ти до теб дълги години. — Карла целуна дъщеря си. — Приятни сънища, *кериди*.

Майка ѝ излезе от стаята и Бел се замисли върху думите ѝ. Много се надяваше да е права.

— Готова ли си?

— Да.

Бел стоеше търпеливо в гостната, докато родителите ѝ я оглеждаха.

— Изглеждаш прекрасно, моя *принсеза* — възхищаваше ѝ се Антонио. — Кой мъж би ти устоял?

— Притесняваш ли се, *кериди*? — попита я Карла.

— Просто ще се поразходя до Корковадо с Густаво, това е — отвърна Бел, усилено стараяйки се да сдържи надигацията се в нея гняв.

— Е — възкликна Антонио и буквално подскочи, когато звънецът иззвъня, — ще видим. Ето го и него.

— Успех и бог да те благослови — каза Карла и я целуна по двете бузи.

— Ще очакваме хубавата новина — обади се Антонио, докато Бел излизаше от стаята.

Габриела я чакаше отвън и бързо закрепил за косата ѝ новата ѝ копринена шапка клош, купена специално за повода. Густаво я чакаше на прага, необичайно шикозен в кремавия си ленен костюм, допълнен с веселяшка сламена шапка.

— Сеньорита Изабела, изглеждаш разкошно. Шофьорът ни чака отвън. Готова ли си?

Като се качила на задната седалка, Бел осъзна, че Густаво е доста по-притеснен от нея самата. Не пророни нито дума по време на триминутното пътуване до малката гаричка, откъдето тръгваше влакът към върха на Корковадо. Помогна ѝ да слезе от колата и се качила в един от двата вагона, закачени за миниатюрния локомотив.

— Дано гледката ти хареса, макар пътуването да не е особено удобно — коментира Густаво.

Влакът потеглил нагоре по планината. Хълмът беше толкова стръмен, че Бел усети как вратът ѝ се напруга да задържи главата ѝ изправена. Вагонът им подскочи внезапно и Бел сграбчи инстинктивно рамото на Густаво, който моментално преметна ръка през кръста ѝ.

Това беше най-интимният им допир досега и макар Бел да не усети никакво вълнение, не изпита и очакваната погнуса. По-скоро го почувства като утешителния жест на голям брат. Шумът на локомотива не им позволяваше да разговарят, затова Бел се отпусна и започна да се наслаждава на пътешествието, докато малкият влак пухтеше през тучната градска джунгла, чиито корени започваха от градината на дома ѝ.

Почти се разочарова, когато локомотивът спря на гарата на върха и пасажерите започнаха да слизат.

— Знам едно място с прекрасен изглед към Рио, а може и да изкачим многото стълби до самия връх и да погледаме как копаят основите за Христос Спасител — предложи Густаво.

— Бих искала да стигна до самия връх, разбира се — усмихна се Бел и той ѝ отвърна с одобрителен поглед.

Затова последваха смелчаците нагоре по стълбите, докато слънцето подлагаше на изпитание издръжливостта им, сварявайки ги в официалните им дрехи.

„Не бива да се потя“, мислеше си Бел, макар че усещаше бельото си влажно до кожата си. Накрая стигнаха до платото на върха на планината. Пред тях имаше беседка с изглед. Малко по-нататък по платото се виждаха багери, късащи парчета скала с гигантските си зъби. Густаво я хвана за ръката и я поведе към сянката на беседката.

— Сеньор Да Силва Коста обясни, че трябвало да прокопаят много метри надолу в скалата, за да подсигурят стабилността на статуята. Погледни нататък.

Той я завъртя за раменете и я отведе до ръба на беседката.

Бел проследи с поглед накъде сочи и видя лъскавия червен покрив на елегантна сграда.

— Това не е ли Парки Лажини^[1]?

— Да. Ботаническата градина е много впечатляваща. Но знаеш ли историята на къщата в нея?

— Не.

— Е, неотдавна един бразилец се влюбил в италианска оперна певица. Копнеел само да се ожени за нея и да заживеят заедно в Рио, но тя не искала да се пресели тук, тъй като обичала родната си страна. Затова бразилецът я попитал какво би могло да я убеди да напусне възлюбения си Рим. Тя му казала, че искала да живее в *палацо* като онези, които толкова обичала в собствената си страна. И така — продължи с усмивка Густаво, — той изпълнил желанието ѝ. Тя се омъжила за него и двамата заживели заедно в Рио. До ден-днешен героинята на историята ни обитава това приказно късче от родината си.

— Колко романтично — въздъхна Бел, преди да е успяла да се въздържи, после се провесил над парапета колкото може по-надолу, за да огледа красивия пейзаж под себе си.

Почти мигновено ръката му отново обгърна кръста ѝ.

— Внимавай. Как ще обяснявам на родителите ти, че си паднала от върха на Корковадо — усмихна ѝ се Густаво. — Знаеш ли, Изабела, ако можеш, и аз щях да ти построя толкова красив палат.

Бел, все още провесена над парапета и със скрито от него лице, чу думите му иззад гърба си.

— Много мило, Густаво.

— И е самата истина. Изабела... — Той я обърна нежно с лице към себе си. — Сигурно се досещаш какво ще те попитам.

— Аз...

Густаво побърза да допре показалец до устните ѝ.

— Мисля, че е най-добре да не казваш нищо за момента, в противен случай куражът може да ме изостави. — Той се прокашля смутено. — Толкова си красива, че несъмнено заслужаваш по-привлекателен съпруг от мен. И двамата знаем, че можеш да имаш всеки мъж, когото си пожелаеш. Цялото мъжко съсловие на Рио е запленено от красотата ти също като мен самия. Но искам да знаеш, че аз не виждам само външната ти прелест.

Густаво замълча за миг и Бел веднага се почувства длъжна да му отговори. Отвори уста да каже нещо, но той отново долепи пръст до устните ѝ.

— Моля те, остави ме да довърша. Още от първия момент, в който те видях, на тържеството по случай осемнайсетия ти рожден ден, разбрах, че искам да бъда с теб. Помолих баща ти да ни запознае, а останалото... — той сви рамене — е история, както казват. Разбира се, и двамата трябва да подходим прагматично и да приемем факта, че погледнато отвън, съюзът ни е по взаимна изгода, тъй като твоето семейство има пари, а моето — знатен произход. Но, Изабела, нека те уверя, че за мен бракът ни няма да се основава на толкова окаяни принципи. Защото... — Густаво провеси глава за момент, после вдигна поглед към нея. — Обичам те.

Бел прочете искреността в очите му. Макар и да бе очаквала предложението му за брак, далеч не се беше подготвила за толкова трогателни, откровени думи. И в този момент повярва на онова, което ѝ беше казала майка ѝ. За своя изненада, изпита искрено състрадание към Густаво и дори чувство на вина, тъй като тя самата можеше единствено да се моли един ден да го обикне. Така всички парчета от пъзела на живота ѝ щяха да си паснат идеално.

— Густаво, аз...

— Изабела, моля те — призова я отново той. — Почти приключих. Сигурен съм, че в момента ти не изпитваш същите чувства към мен. Но вярвам, че мога да ти подсигурия всичко онова, от което се

нуждаеш, за да процъфтяваш през живота си с мен. И се надявам един ден да ме обикнеш поне мъничко.

Бел надникна отвъд рамото на Густаво и видя, че останалите посетители на панорамната беседка си бяха тръгнали и двамата вече бяха сами.

— Ако е някакво успокоение за теб — продължи Густаво, — преди три дни се срещнах със сеньор Да Силва Коста и той ми сподели колко много искаш да пътуваш до Европа със семейството му. Изабела, и аз искам да отидеш. Ако склониш да се сгодим веднага и да се омъжиш за мен веднага след връщането си от Европа, ще уверя баща ти, че според мен една културна обиколка на Стария свят би те подготвила чудесно за моя съпруга.

Бел се взираше в него, напълно смаяна от предложението му.

— Много си млада, *керίδα*. Да не забравяме, че съм с почти десет години по-възрастен от теб — продължи Густаво, докосвайки бузата ѝ. — Искам да опознаеш света, както на мен ми се отдаде възможност на по-млади години. Е, какво ще кажеш?

Бел знаеше, че трябва бързо да му даде отговор. Густаво предлагаше да сбъдне една от най-големите ѝ мечти. Една дума от негова страна можеше да превърне в реалност най-съкровено то ѝ желание — свободата да пътешества извън тесните граници на Рио. Цената беше голяма, но и бездруго се беше подготвила да я плати.

— Густаво, много великодушно от твоя страна.

— Е, не мога да кажа, че съм особено щастлив, Изабела. Ще ми липсваш всеки божи ден, но съзнавам, че красивите птици не бива да бъдат държани в клетка. Ако ги обичаш, трябва да им дадеш свободата да отлетят. — Густаво се пресегна и хвана ръцете ѝ. — Разбира се, предпочитам аз лично да ти покажа красотите на Европа. Всъщност мислех да те водя на европейско пътешествие за медения ни месец. Но истината е, че на този етап просто не разполагам със средствата, необходими за такова приключение. Пък и родителите ми имат нужда от мен. Е, каква е присъдата?

Той я погледна с очакване.

— Но, Густаво, родителите ти и висшето общество на Рио едва ли биха одобрили идеята ти. Ако ще бъда твоя годеница, не е ли редно да стоя тук, в Рио, до деня на сватбата ни?

— В Стария свят, откъдето произхождат родителите ми, е съвсем приемливо една млада дама да види малко свят, преди да се обвърже с брак. Ще приемат идеята ми. Така че, *керид* Изабела, не ме дръж в напрежение повече. Мъча се жестоко.

— Мисля... — Бел си пое дълбока глътка въздух. — Мисля да кажа да.

— *Meu Deus*. Слава богу — възкликна с искрено облекчение Густаво. — В такъв случай мога да ти дам това.

Густаво бръкна във вътрешния джоб на самото си и извади протритата кожена кутийка.

— Пръстенът вътре е част от наследството на рода Айрес Кабрал. Носила го е братовчедката на император Педро II.

Бел погледна изящния диамант, разположен между два сапфира.

— Прекрасен е — отвърна искрено.

— Скъпоценният камък в средата е много стар, добит в мините на Тежуко, а златото е от Оуро Прето. Позволяваш ли да го сложа на пръста ти? Само за да проверим дали ти става — побърза да добави той. — Защото, разбира се, сега трябва да те изпратя до дома ти и да поискам официално ръката ти от сеньор Бонифацио.

— Разбира се.

Густаво сложи пръстена на десния ѝ безименен пръст.

— Готово — обяви после. — Ще трябва да го коригираме леко, за да пасне на красивия ти фин пръст, но ти стои чудесно. — Густаво взе ръката ѝ в своята и целуна пръстена. — Знаеш ли, скъпа моя Изабела, че първото нещо, което забелязах у теб, бяха ръцете ти? Толкова са — той зацелува върховете на всеки от пръстите ѝ — нежни.

— *Obrigada*.

Густаво свали внимателно пръстена от ръката ѝ и го върна в кутийката.

— А сега е най-добре да потегляме надолу, преди влакът да е спрял да се движи и да се наложи да останем тук цяла нощ. Едва ли баща ти би останал много доволен — пошегува се Густаво.

— Едва ли — съгласи се тя, а той я изведе от беседката и заслizaха по стълбите към малката гаричка. Тайно обаче Бел подозираше, че сега, когато бе уловила своя „принц“, баща ѝ щеше да е доволен от абсолютно всичко.

Като пристигнаха в имението, Бел веднага се затвори в стаята си, докато Густаво разговаряше с баща ѝ. Седна напрегнато на ръба на леглото и освободи Габриела, когато прислужницата я попита дали иска да се преоблече. Чувстваше се едновременно несигурна и развълнувана.

Докато чакаше, се замисли защо Густаво бе решил да я изпрати на пътешествието до Европа. Дали тайничко не си търсеше оправдание да отложи неизбежния им съюз, за който и той самият не се чувстваше готов? Кой знае, размишляваше Бел, може би и клетият Густаво беше подложен на натиск от родителите си, както тя от баща си. Но обичта в очите му, когато ѝ беше предложил, изглеждаше толкова истинска...

Габриела влезе в стаята с ярка усмивка на лице, прекъсвайки размислите ѝ.

— Баща ви помоли да слезете на долния етаж. И да сервирам от най-качественото ни шампанско. Поздравления, сеньорита. Дано бъдете щастлива и дано Богородица ви благослови с много деца.

— Благодаря ти, Габриела — усмихна ѝ се Бел, после излезе от стаята и заслиза бавно по стълбите, отправяйки се към гласовете в гостната.

— Ето я нея, бъдещата булка! Ела да целунеш баща си, моя принсеза. Току-що дадох благословията си за брака ви.

— Благодаря ти, *pai* — отвърна Бел, докато Антонио я целуваше по двете бузи.

— Скъпа Изабела, знай, че ме направи най-щастливият баща на света.

— А мен — най-щастливият мъж в Рио — обади се с грейнало лице Густаво.

— Ето, и майка ти идва да чуе прекрасната новина — добави Антонио, когато Карла влезе в стаята.

Поздравленията продължиха, а накрая четиримата вдигнаха тост с шампанско за бъдещото щастие на Бел и Густаво.

— И все пак да спомена, че малко ме притеснява решението ти да я изпратиш на хиляди километри оттук точно преди сватбата ви, сеньор — отбеляза Антонио със сбърчено чело, поглеждайки въпросително Густаво.

— Както ви обясних по-рано, според мен Бел е още много млада и вярвам, че пътешествието до Европа не само ще ѝ помогне да съзрее, но и ще обогати разговорите ни в бъдеще, когато остареем и гальовните ни думи се изчерпат.

Густаво се усмихна и смигна тайничко на Бел.

— Е, вие си знаете — коментира Антонио. — Хубавото е, че така ще има пряк контакт с най-изтънчените модисти в Париж, на които ще може да повери ушиването на булчинската си рокля — съгласи се той.

— Разбира се. И съм сигурен, че ще изглежда съвършено какъвто и модел да избере. А сега — Густаво пресуши чашата си — е време да съобщя радостната вест и на моите родители. Не че ще са особено изненадани — добави той с усмивка.

— Разбира се. Но преди годеницата ти да замине за Европа, трябва да организираме годежно парти. Може да е в „Копакабана Палас“, където за пръв път зърна бъдещата си съпруга. — Антонио се усмихна до уши. — Освен това ще трябва да пуснем обявление в социалните рубрики на всички вестници — добави той, докато изпращаше Густаво към вратата.

— Оставям тези решения на семейството на бъдещата ми булка — съгласи се той. После взе ръката на Бел и я целуна. — Лека нощ, Изабела. Отново ти благодаря, че ме направи толкова щастлив.

Антонио изчака колата на Густаво да се отдалечи от къщата, после грабна Бел в силните си ръце и я завъртя въодушевено, както бе правил в детството ѝ.

— *Принсеза*, ти успя! *Ние* успяхме! — Той я пусна на земята и отиде да прегърне жена си. — Не се ли радваш, Карла?

— Разбира се, че се радвам. Щом Бел е щастлива, новината е прекрасна.

Антонио огледа лицето на съпругата си и свъси вежди.

— Добре ли си, *керида*? Струваш ми се бледа.

— Просто ме боли глава. А сега — Карла се усмихна насила — ще отида да кажа на готвача да приготви нещо специално за вечеря.

Бел последва майка си по коридора към кухнята, отчасти за да се измъкне от прекомерната еуфория на баща си.

— *Маи*, наистина ли се радваш за мен?

— Разбира се, Изабела.

— А сигурна ли си, че си добре?

— Да, *керида*. А сега отиди да облечеш някоя красива рокля за тържествената ни вечеря.

---

[1] Обществен парк в Рио де Жанейро, разположен в полите на планината Корковадо. — Бел.прев. ↑

17.

През следващите няколко седмици годежът на Бел и Густаво бе ознаменуван подобаващо сред висшето общество на Рио. Всички важни клечки искаха да бъдат част от вълшебната приказка — най-близкото нещо, което им беше останало до коронован принц и красивата му годеница.

Антонио се дивеше на купищата покани за соарета и официални вечери в частни домове, чиито врати досега бяха затворени за семейството му.

Бел нямаше много време да мисли за предстоящото си пътуване до Европа, но поне вече имаше билет за парахода, а мадам Дюшен често идваше да подготвя гардероба ѝ за великата модна столица на Стария свят.

Лоен най-сетне се завърна от *фазендата* и Бел нямаше търпение да чуе мнението ѝ за Густаво.

— От видяното дотук, сеньорита Бел — коментира прислужничката, докато помагаше на Бел да се облече за вечеря, — той е почтен мъж, който ще ти бъде добър съпруг. А и фамилията му несъмнено ще ти донесе множество преимущества. Но... — Тя спря внезапно и поклати глава. — Не, нямам право да говоря така.

— Лоен, моля те, познаваме се от деца и на никого не вярвам повече. Трябва да ми споделиш мислите си.

— Тогава прощавай, че ти напомням, *миня пекена* — отвърна тя с посмекчено изражение на лице, — но в писмата си до мен твърдеше, че имаш големи колебания относно годежа. А като ви виждам заедно... ами, личи си, че не си влюбена в него. Това не те ли безпокои?

— *Маи* смята, че един ден ще го обикна. Пък и нима имам избор? — добави Бел с умотелен поглед.

— Сигурна съм, че майка ти е права. Сеньорита Бел, аз...

Лоен внезапно загуби увереността си.

— Какво има?

— Искам да ти кажа нещо. Докато бях във *фазендата*, срещнах един човек. Мъж.

— Божичко, Лоен! — подскочи Бел. — Защо не си ми казала по-рано?

— Срамувах се, а и ти беше толкова заета с годежа си, че така и не намерих подходящ момент.

— Кой е той? — полюбопитства Бел.

— Бруно Кантерино, синът на Фабиана и Сандро — сподели й тя.

Бел се сети за красивия младеж, който работеше във *фазендата* с родителите си, и се усмихна на Лоен.

— Голям красавец е и лесно мога да си ви представя заедно.

— Познавам го от доста години и открай време сме приятели. Този път обаче отношенията ни прераснаха в нещо повече — призна Лоен.

— Обичаш ли го? — попита я Бел.

— Да, и страшно ми липсва, откакто се върнах в Рио. Е, да те облечем, иначе ще закъснееш.

Бел се умълча, докато Лоен й помагаше, съзнавайки защо й бе споделила за собствената си любов, но и че бракът с Густаво вече беше уреден и нямаше какво да направи по въпроса.

Бел намираще поне някаква утеха в това, че колкото повече време прекарваше с бъдещия си съпруг, толкова повече печелеше симпатиите й той. Задоволяваше всяко нейно желание и изслушваше с интерес всяко изречение, излязло от устните й. Искрената му радост от съгласието й да се омъжи за него стопляше сърцето й.

— Вече не е пор, а малко кутре — засмя се Мария Елиза, когато двете приятелки се срещнаха на една благотворителна галавечеря в Ботаническата градина. — Поне вече не ти е антипатичен.

— Не, даже много ми допада — отвърна Бел, макар да й се искаше да добави, че не там беше въпросът. Все пак трябваше да обича бъдещия си съпруг.

— И направо не мога да повярвам, че те пуска в Европа със семейството ми. Много мъже не биха го допуснали на негово място.

— Явно иска най-доброто за мен — отбеляза предпазливо Бел.

— Да, май е така. Голяма щастливка си. Ще се върнеш при него, нали? — изглежда я изпитателно Мария Елиза. — Надявам се годежът

не е просто начин да се качиш на кораба към Европа?

— За каква ме имаш? — избухна Бел. — Разбира се, че ще се върна! Както току-що ти казах, много се привързах към Густаво.

— Хубаво — отвърна несмутено Мария Елиза, — защото не искам да ме нагърбваш със задачата да се върна тук и да му съобщя, че годеницата му е избягала с италиански художник.

— О, моля те, това са небивалици! — врътна очи Бел.

В деня преди заминаването на Бел за Франция със семейство Да Силва Коста Густаво дойде в *Мансао да Принсеза*, за да си вземат довиждане. Този път родителите ѝ постъпиха тактично и ги оставиха сами в гостната.

— Е, това е последната ни среща за месеци напред. — Той ѝ се усмихна тъжно. — Ще ми липсваш, Изабела.

— И ти на мен, Густаво — отвърна тя. — Не знам как да ти се отблагодаря, че ме пускаш.

— Просто искам да си щастлива. Освен това имам нещо за теб. — Густаво бръкна в джоба си и извади кожена кесийка. Отвори я и Бел видя колието в нея. — Заповядай. Това е лунен камък. Той предпазва носителя, особено ако пътува по море и надалече от любимите си хора.

Бел погледна изящния синкавобял камък, разположен сред кръг от ситни диаманти.

— Прекрасен е — възкликна искрено. — Благодаря ти, Густаво.

— Избрах го специално за теб — обясни той, доволен от реакцията ѝ. — Не е особено ценен, но се радвам, че ти харесва.

— Наистина ми харесва — увери го тя, трогната от жеста му. — Ще ми го сложиш ли?

Густаво ѝ помогна, после докосна с устни шията ѝ.

— *Миня линда*^[1] Изабела — каза с истинско обожание. — Стои ти чудесно.

— Обещавам да не го свалям от врата си.

— И да пишеш често!

— Да.

— Изабела...

Густаво вдигна брадичката ѝ с пръсти и я целуна по устните за пръв път. Тъй като никога досега не я бе целувал мъж, Бел от дълго

време се питаше какво ли е чувството. В книгите, които бе чела, жените обикновено се олюляваха на краката си. Е, когато езикът на Густаво се пъкна между устните ѝ и тя се зачуди какво да прави със своя, коленете ѝ определено не омекнаха. А след края на целувката реши, че изживяването не е било неприятно. Беше просто... неутрално. Не ѝ донесе никакво чувство.

— Довиждане, скъпа Лоен. Да се пазиш, чу ли? — каза Бел, когато дойде време да напусне стаята си и да тръгне с родителите си към пристанището.

— И ти, сеньорита Бел. Тревожа се за теб, като знам колко време ще си на цял океан разстояние от мен. Моля те, пиши ми често.

— Разбира се — обеща Бел. — Ще ти разказвам за всичко, което не мога да споделя с родителите си — добави със съзаклятническа усмивка. — Затова на всяка цена крий писмата ми. Е, време е да тръгвам, но ми обещавай, че и ти ще ми пишеш за всичко, което се случва тук. Грижи се за себе си, Лоен.

Тя я целуна и напусна стаята.

Като се качи в колата, се замисли, че дори прислужницата ѝ изпитваше единственото чувство, от което вече знаеше със сигурност, че ще е лишена цял живот: страст.

Родителите ѝ се качиха с нея на борда на кораба в главното пристанище на Рио — Пиер Мауа. Карла огледа впечатлено луксозната ѝ каюта.

— Прилича на хотелска стая — възкликна тя, отиде до леглото и седна на него, за да изпробва матрака. — Има си електрически лампи и дори красиви пердета.

— Не ми казвай, че си очаквала нашата Бел да пътува в каюта със свещи и хамак — пошегува се Антонио. — Повярвай ми, цената на билета ѝ гарантира всяко съвременно удобство, което можеш да си представиш.

На Бел за хиляден път ѝ се прииска баща ѝ да не определяше всичко според цената му. Камбаната на кораба иззвъня, известявайки,

че е време всички, освен пасажерите, да напуснат борда му и Бел прегърна майка си.

— Грижи се за себе си, докато се върна, *маи*. Напоследък не ми изглеждаш добре.

— Спри да се тревожиш, Бел. Просто остарявам, това е — настоя Карла. — Внимавай и те чакаме жива и здрава у дома.

Когато Карла пусна дъщеря си, Бел видя сълзите в очите ѝ. После дойде ред и на Антонио да я прегърне.

— Довиждане, *принсеза*. Дано красотите на Стария свят не те накарат да забравиш за майка си, баща си и годеника си.

Бел ги изпрати до горната палуба и им помаха, като тръгнаха по подвижния мост. Когато отдалечаващите им се фигури се смалиха до две точки под нея, във вените ѝ за пръв път пробяга истинско вълнение. Предстоеше ѝ дълго пътешествие със семейство, което едва познаваше. А когато сирената на кораба взриви нервните окончания в ушите ѝ и пролуката между парахода и брега започна да се разширява, тя замаха буйно на родителите си.

— *Adeus*, скъпи мамо и татко. Пазете се и нека Бог ви благослови.

Бел се забавляваше истински по време на презокеанското си пътешествие с безкрайната му поредица от развлечения, предвидени за заможните пасажери. Двете с Мария Елиза плуваха в басейна — което удоволствие ѝ се струваше още по-сладко, защото в Рио все ѝ бе забранявано — играеха крокет върху изкуствената трева на горната палуба и всяка вечер се кискаха, когато многото младежи на борда ги заглеждаха на влизане в трапезарията.

По време на танците след вечеря големият годежен пръстен на Бел я бранеше от прекалено настойчивите ѝ обожатели, натрупали смелост от виното. Мария Елиза обаче си позволяваше доста невинни флиртове, които Бел подкрепяше и изживяваше посредством приятелката си.

През дългото пътешествие опозна семейството на Мария Елиза много по-добре, отколкото бе възможно в Рио — все пак всички заедно плаваха през сърцето на океана. Двамата ѝ по-малки братя, четиринайсетгодишният Карлос и шестнайсетгодишният Пауло, току-

що навлизаха в шеметната фаза между детството и зрелостта и лицата им тепърва започваха да придобиват първите белези на мъжествеността. И двамата рядко събираха кураж да заговорят Бел. Майката на Мария Елиза, Мария Жоржиана, беше интелигентна, проницателна жена, склонна към внезапни изблици на гняв, ако нещо не ѝ харесваше. През по-голямата част от времето Мария Жоржиана играеше бридж в елегантния салон на кораба, докато съпругът ѝ рядко напускаше каютата си.

— Какво прави баща ти по цял ден? — попита Бел Мария Елиза една вечер, когато приближаваха островите Кабо Верде на запад от бреговете на Африка, където корабът щеше да акостира за няколко часа, за да се снабдят с провизии.

— Работи по статуята на Христос, какво друго? — отвърна Мария Елиза. — *Маи* твърди, че е загубила любовта на съпруга си заради месията, в когото той самият често казваше, че не вярва! Иронично, не смяташ ли?

Един следобед Бел почука на вратата на каютата, която по погрешка бе решила, че е на Мария Елиза. Когато никой не ѝ отговори, тя си позволи да отвори и извика името ѝ. Но веднага разбра, че се е объркала, защото Еитор да Силва Коста я погледна изненадано от бюрото си, отрупано със сложни архитектурски чертежи. Леглото и подът също бяха покрити с големи листове.

— Сеньорита Изабела, добър ден. Мога ли да ти помогна?

— Много съжалявам, че ви обезпокоих, сеньор. Търсех Мария Елиза, но явно съм объркала каютата.

— Не се притеснявай. И аз понякога се губя из тези коридори. Всички врати изглеждат еднакво — каза Еитор с утешителна усмивка. — Що се отнася до дъщеря ми, нейната каюта е съседната, но кой знае къде е в момента. Признавам си, не я следя особено. — Той посочи към бюрото си. — Занимавам се с други неща.

— Може ли... може ли да погледна чертежите ви?

— Наистина ли ти е интересно?

Светлите очи на Еитор се озариха от доволство.

— О, да! Всички в Рио са на мнение, че би било истинско чудо да издигнете статуята на толкова висока планина.

— Прави са. И тъй като Христос не може да го изпълни сам, аз ще трябва да се постарая. — Той се усмихна изморено. — Ела —

привика я той. — Ще ти покажа как смятам да го сторя.

Еитор ѝ показа кой стол да си придърпа и през следващия час ѝ обясни как възнамерява да изгради достатъчно силна конструкция, че да издържи статуята.

— Отвътре ще го поддържат железни греди и един иновационен материал от Европа, наречен железобетон. Така че, Бел, Христос Спасителя няма да е просто статуя, а сграда с формата на човешко същество. Трябва да оцелее на силните ветрове около върха и на дъжда, който ще брули главата му. Да не говорим за светкавиците, които баща му ни изпраща от небесата, за да ни напомня за могъществото си.

Бел го слушаше с благоговение. Дивеше се на поетичния, но и техничен начин, по който Еитор говореше за проекта си, и за нея беше истинска чест, че ѝ поверяваше такава информация.

— А като стигнем в Европа, трябва да намеря скулптор, способен да вдъхне живот на делото ми. Инженерната страна на статуята няма да е от значение за хората, които ще се възхищават само на външния му облик. — Той я погледна умислено. — Струва ми се, сеньорита, че и в живота е така. Не смяташ ли?

— Да — отвърна колебливо Бел. Никога не се беше замисляла по въпроса. — Може да се каже.

— Ти например — поясни Еитор — си красива млада дама, но познавам ли душата ти? Не, разбира се, че не. Затова е важно да намеря правилния скулптор и да се върна в Рио с лицето, тялото и ръцете, на които поклонниците да се възхищават.

Същата нощ Бел си легна с малко гузна съвест. Въпреки че Еитор беше достатъчно възрастен, че да ѝ е баща, трябваше поне пред себе си да признае за увлечението си по сеньор Да Силва Коста.

---

[1] От португалски: „красива моя“. — Бел.прев. ↑

18.

Шест седмици след отплаването си от Рио параходът акостира елегантно на пристанището в Хавър. Семейство Да Силва Коста се прехвърли на влака за Париж, а на гарата ги чакаше кола, която ги отведе до луксозен апартамент на „Авеню дьо Марини“, точно до „Шанз-Елизе“. Еитор искаше да настани семейството си близо до офиса, който беше наел, за да има къде да обсъждат с множеството експерти изграждането на статуята.

Планът беше след това всички да заминат заедно за Италия и Германия, където имаше срещи с двама от най-прочутите европейски скулптури.

Но поне през идната седмица Бел имаше време да опознае добре Париж. След първата им вечеря във френската столица, тя вдигна прозореца на високата им стая с Мария Елиза и надникна навън, вдишвайки непознатата, съвсем чужда миризма и потрепервайки леко на хладния вечерен въздух. Беше началото на пролетта, която в Рио идваше с температури над двацет градуса. Тук, в Париж, едва ли надвишаваха десет.

На красивия булевард под нея парижанките се носеха елегантно по паважа, хванали под ръка кавалерите си. Всичките бяха облечени според новата, почти момчешка мода, вдъхновена от „Шанел“, чиито семпли, свободни кройки и дълги до коленете поли бяха на светлинни години от строгите рокли с корсети, които познаваше Бел.

Тя въздъхна и разпусна лъскавата си коса от високия кок, чудейки се дали би дръзнала да я подстриже в нашумялата тук къса прическа. Баща ѝ почти несъмнено би се отрекъл от нея — открай време твърдеше, че косата ѝ беше най-впечатляващата ѝ черта. Но сега се намираше на хиляди километри от него и за пръв път в живота си далеч от хватката му.

През тялото ѝ пробяга внезапен трепет на вълнение и тя провеси шия наляво, за да види блещукащите светлини на Сена, величествената река, пресичаща Париж, и левия бряг отвъд нея. Беше слушала много за бохемските художници, населяващи улиците около

Монмартър и Монпарнас; за моделите, готови да позират голи пред Пикасо, и поета Жан Кокто, чийто ексцентричен начин на живот, според хорските приказки поддържан с много опиум, бе достигнал дори клюкарските рубрики на вестниците в Рио.

От уроците си по история на изкуството Бел знаеше, че левият бряг е бил любимото свърталище на художници като Дега, Сезан и Моне. Но в последно време го бяха превзели нова порода, далеч по-дръзки души, предвождани от сюрреалистите. Писатели като Ф. Скот Фицджералд и красивата му съпруга Зелда бяха заснемани да пият абсент с известните си бохемски приятели в прочутия ресторант „Ла Клозери де Лила“. Ако можеше да се вярва на слуховете, групичката им водеше див живот — по цял ден пиеха, а по цяла нощ танцуваха.

— Време е да си лягаме, Бел. Изтощена съм от всичкото това пътуване — прекъсна мислите ѝ Мария Елиза, нахлувайки в общата им спалня. — Ще затвориш ли прозореца, ако обичаш? Умирам от студ.

— Разбира се.

Бел дръпна прозореца надолу и отиде в банята да си облече нощницата. Десет минути по-късно вече лежаха една до друга в успоредните си легла.

— Божичко, колко е студено в Париж — оплака се разтреперано Мария Елиза и дръпна завивките до брадичката си. — Не смяташ ли?

— Не бих казала — отвърна Бел, протягайки се да изгаси нощната лампа. — Лека нощ, Мария Елиза. Приятни сънища.

Докато лежеше в мрака, опиянена от нетърпеливото очакване да опознае града и чудаците отвъд реката, чийто начин на живот толкова я вълнуваше, Бел не чувстваше никакъв студ, а напротив — приятна топлина.

На следващата сутрин Бел се събуди рано и до осем часа вече беше облечена; нямаше търпение да излезе навън и просто да кръстосва из парижките улици, вдишвайки атмосферата на града. Като влезе в трапезарията за закуска, Еитор беше единственият буден член на семейството.

— Добро утро, Изабела. — Той вдигна поглед към нея с химикал в ръка и отпи глътка кафе. — Как се чувстваш?

— Прекрасно. Надявам се, не те прекъсвам?

— Не, напротив. Ще съм ти благодарен за компанията. Очаквах да закусам сам, защото жена ми се оплака, че не е мигнала цяла нощ заради студа.

— За жалост, дъщеря ти също — докладва Бел. — Помоли прислужницата да ѝ занесе закуската в леглото. Смята, че може да е настинала.

— Е, радвам се да видя, че поне ти не страдаш от същото — коментира Еитор.

— О, дори да бях с пневмония, пак щях да стана рано тази сутрин — увери го тя, докато прислужницата ѝ наливаше кафе. — Как е възможно да се чувстваш зле в Париж? — добави и си взе тестен сладкиш с причудлива роговидна форма от кошницата в средата на масата.

— Това е кроасан — уведоми я Еитор, като видя учудения ѝ поглед. — Много е вкусен топъл с плодов конфитюр. Аз също обичам този град, макар че за зла участ няма да имам много време да го разгледам. Чакаат ме цял куп срещи.

— Със скулптори?

— Да, за които, естествено, се вълнувам. Освен това имам уговорка с един експерт по железобетонните конструкции. Сигурно не звучи особено интригуващо, но може да се окаже ключът към проекта ми.

— Ходил ли си някога в Монпарнас? — попита Бел и отхапа от сладката кифличка, а вкусовите ѝ рецептори веднага одобриха.

— Да, но доста отдавна. Посетих го като младеж по време на обиколката ми из европейските центрове на класическото изкуство. Да разбирам, че и ти си запленена от левия бряг и... необичайните му обитатели?

Бел забеляза блясъка в очите на Еитор.

— Да. Все пак това е рожденото място на някои от най-великите художници на нашето поколение. Много харесвам творбите на Пикасо.

— Значи се числиш към кубистите?

— Не. Нито пък съм експерт. Просто се възхищавам на безсмъртните произведения на изкуството — обясни тя. — Откакто минах обучението си по история на изкуството в Рио, у мен се зароди интерес към истинските творци.

— В такъв случай не се учудвам, че нямаш търпение да разгледаш бохемския квартал. Но те предупреждавам, сеньорита, атмосферата там е доста... упадъчна в сравнение с Рио.

— Навярно е упадъчна в сравнение с всяко друго място на света! — съгласи се Бел. — Хората там живеят по съвсем различен начин, изпробват нови идеи, тласкат света на изкуството напред...

— Да, така е. Но ако аз например реша да използвам стила на Пикасо като вдъхновение за статуята си, май ще сбъркам — изкиска се той. — Затова нямам работа в Монпарнас за съжаление. И се опасявам, че ще трябва да те оставя. Първата ми среща е след половин час.

— Нямам нищо против да го посетя сама — отвърна Бел, докато гледаше как Еитор става от масата и събира чертежите си.

— Благодаря ти за компанията. Разговорите ни са ми много приятни.

— На мен също — отговори свенливо Бел, а той ѝ кимна и напусна трапезарията.

Настинката на Мария Елиза прерасна в треска до обяд и извикаха лекар. Майка ѝ не изглеждаше много по-добре от нея, затова и на двете им изписаха аспирин и почивка в леглото, докато треската отминеше. Макар и Париж да я зовеше, Бел сновеше из апартамента като диво животно в клетка и ядът я правеше по-малко състрадателна към приятелката ѝ, отколкото сама знаеше, че трябва да бъде.

„Що за ужасен егоист съм“, мърмеше се тя, седейки до прозореца, отправила жаден поглед към кипящия от живот град под нея.

Накрая, тъй като вече умираше от скука, се съгласи да поиграе на карти с по-малките братя на Мария Луиза, докато скъпоценните часове на първия ѝ ден в Париж се нижеха неумолимо.

Продължителното боледуване на Мария Жоржиана и Мария Елиза накара търпението на Бел да достигне границите си в края на първата седмица, през която дори не беше стъпила на парижки булевард. Затова събра куража си и попита Мария Жоржиана дали ѝ

позволява да се разходи навън, за да подиша малко свеж въздух. Отговорът, естествено, беше не.

— Не и без придружителка, Изабела. А нито аз, нито Мария Елиза се чувстваме достатъчно добре, за да излезем с теб. Ще има време да разгледаме забележителностите на Париж като се върнем от Флоренция — заяви категорично Мария Жоржиана.

Бел напусна стаята ѝ, чудейки се как ли ще се устиска, докато дойдеше време да заминат за Флоренция. Чувстваше се като гладуващ затворник, надничащ през железните решетки на клетката си към кутия с шоколадови бонбони, оставени на няколко мъчителни милиметра от досега му.

В крайна сметка, Еитор я спаси. През последната седмица се бяха срещали за закуска и макар да беше твърде зает, дори той забеляза колко окаяно се чувства.

— Изабела, днес отивам в Булон Биянкур на среща със скулптора професор Пол Ландовски. Вече си писахме и се чувахме по телефона, но ще посетя и ателието му, за да ми покаже къде и как работи. За момента той е фаворитът ми, макар че предстои да се срещна и с други скулптори в Италия и Германия. Искаш ли да ме придружиш?

— О... за мен ще е чест, сеньор. Но няма ли да ви преча?

— В никакъв случай. Сигурно си отегчена от затворничеството си тук, а предполагам, че докато с професора говорим, някой от асистентите му ще се съгласи да те разведе из ателието.

— Сеньор Да Силва Коста, нищо друго не би ме зарадвало повече — отвърна въодушевено Бел.

— Е, не го приемай като голяма услуга — предупреди я Еитор. — Все пак бъдещият ти свекър е член на Католическия кръг, който подкрепи идеята за статуята ни на върха на Корковадо и организира набирането на средства за изграждането ѝ. Ще е върховен срам да те върна в Рио, без да съм те запознал с културните богатства на Стария свят. Така че — усмихна ѝ се Еитор — тръгваме в единайсет.

Докато пътуваха по моста Пон д'Алма, който щеше да ги отведе до левия бряг, Бел гледаше запленено през прозореца, сякаш очакваше да види самия Пикасо седнал в някое улично кафене.

— Ателието на Ландовски не е в този район — обясни Еитор. — Струва ми се, че го влече повече работата му, отколкото запойте с колеги по улиците на Монпарнас. Пък и е семеен мъж, което обикновено не се вписва в картината на левия бряг.

— Фамилията му не звучи френски — коментира Бел, леко разочарована, че скулпторът не беше част от тайфата, която толкова я влечеше.

— Не, има полски произход, макар че доколкото знам, семейството му живее във Франция от цели седемдесет и пет години. Може би неговият темперамент не отговаря на ексцентризма на някои от съвременниците му. Въпреки това е привърженик на новия стил ар деко, който набира все по-голяма популярност в Европа. И мисля, че това го прави доста подходящ скулптор за моята статуя.

— Ар деко? — попита Бел. — Не знам какво е това?

— Хмм... как да ти го опиша? — зачуди се под носа си Еитор. — Ами, представи си всичко от ежедневието ни свят, например маса, рокля и дори човешко същество, обрано до основите му. Стилът не е фантазърски и романтичен като творбите на много от класическите художници и скулптори. Доста по-опростен е, неподправен... както вярвам, че и Христос е искал да го възприемат.

Напред пейзажът ставаше все по-провинциален и гъсто застроенят град лека-полека отстъпваше място на спретнати крайпътни къщи. Бел не можеше да не си помисли колко иронично беше, че когато най-сетне бе успяла да се измъкне от апартамента, я откарваха надалече от туптящото сърце на града, който толкова жадуваше да опознае.

След като на няколко пъти сви в грешна посока, накрая шофьорът свърна вляво, към входа на голяма, несиметрична сграда.

— Това е — обяви Еитор и скочи от колата с грейнали от нетърпение очи.

Докато го следваше през градината, Бел видя от едната страна на къщата слаба фигура с буйна посивяла коса, дълга брада и оцапана с глина рубашка. Двамата мъже се здрависаха и се заприказваха въодушевено. Тя остана малко по-назад, тъй като не искаше да прекъсва разговора им, и минаха няколко минути, преди Еитор да си спомни, че е с него.

— Сеньорита — извика я той. — Прощавай. Винаги е вълнуващо да се срещнеш лично с човек, с когото досега си общувал само на хартия. Нека те запозная с професор Пол Ландовски. Професоре, това е сеньорита Изабела Бонифацио.

Ландовски протегна ръка и вдигна пръстите ѝ до устните си.

— *Enchanté.*

После сведе поглед към ръката ѝ и за нейна изненада започна да очертава контурите ѝ с върховете на пръстите си.

— Мадмоазел, имате разкошни пръсти. Не смятате ли, мосю Да Силва Коста?

— За жалост досега не им бях обръщал внимание — отвърна Еитор. — Но да, сеньор, имате право.

— Е, работата ни зове — отбеляза Ландовски, пускайки ръката на Бел. — Ще ви покажа ателието си, а после ще обсъдим по-подробно визията ви за статуята на Христос.

Докато следваше двамата мъже през градината, на Бел ѝ направи впечатление, че растенията сякаш още спяха — зеленееха, но цветовете им още не бяха разцъфнали. В нейната родина пъстрите багри на множеството пищни видове красяха пейзажа през цялата година.

Ландовски ги покани във висока, прилична на хамбар постройка със стъклени стени, разположена в далечния край на градината. Един младеж седеше приведен над тезгях в ъгъла на просторното помещение и се трудеше върху глинен бюст. Дори не вдигна поглед, когато влязоха — толкова съсредоточен беше върху работата си.

— В момента работя по примерен модел на Сун Ятсен и се мъча да усъвършенствам очите му. Както знаете, формата им е доста различна от тази на нашите — обясни Ландовски. — Асистентът ми се опитва да помогне в това трудно начинание.

— Главно с глина и камък ли работите, професор Ландовски? — поинтересува се Еитор.

— С каквото пожелае клиентът. Вие решихте ли от какъв материал ще е изработена статуята ви?

— Дълго време обмислях да е от бронз, разбира се, но се опасявам, че стареейки под влиянието на вятъра и дъжда, бронзът придобива зеленикав оттенък. Пък и искам цял Рио да го вижда в светла роба, а не тъмна.

— Разбирам — каза Ландовски. — Но ако говорим за трийсетметрова статуя, ще е невъзможно да я качите до планинския връх, камо ли да я издигнете върху постаментата ѝ.

— Разбира се — съгласи се Еитор. — Затова се надявам да довършат вътрешната му конструкция по време на престоя ми в Европа и смятам, че външността му трябва да представлява отливка, която да сглобяваме парче по парче в Рио.

— Е, ако няма какво друго да гледате тук, ще ви поканя в къщата ми, за да огледате скиците, които съм приготвил. Мадмоазел — обърна се към Бел Ландовски, — имате ли нещо против да останете в ателието, докато ние поговорим? Или предпочитате да ни изчакате в гостната с жена ми?

— Тук ще ми е много интересно, мосю, благодаря ви — отвърна Бел. — За мен ще е голяма привилегия да разгледам творбите ви.

— Сигурен съм, че ако го помолите учтиво, асистентът ми ще остави окоето на Сун Ятсен за момент и ще ви донесе нещо за пиене.

Ландовски кимна многозначително към младежа и двамата с Еитор напуснаха ателието.

Асистентът обаче дори не отчиташе присъствието ѝ, докато Бел се разхождаше наоколо. Беше ѝ любопитно да види по-отблизо работата му, но не смееше да го притеснява. В далечния край на работното пространство имаше грамадна пещ, която навярно използваша за опичане на глината. От лявата ѝ страна се виждаха две отделени стаи: едната — тоалетна с голяма мивка и торби с глина, наредени покрай стените ѝ; другата — малка кухничка без прозорци. Тя надникна през задния прозорец на ателието и видя множество гигантски скални късове с различни форми и размери, които Ландовски вероятно щеше да превърне в каменни скулптури.

След като разгледа всичко, което имаше за разглеждане, Бел поседна на един паянтов дървен стол и загледа как асистентът работи с наведена глава и съвършена концентрация. Десетина минути по-късно, когато часовникът удари пладне, той избърса ръце в работната си престилка и вдигна внезапно очи.

— Обяд — обяви и за пръв път я погледна. — *Bonjour*, мадмоазел — поздрави я с усмивка.

Тъй като досега бе седял с приведена глава, Бел не беше видяла чертите на лицето му. Но като ѝ се усмихна, в корема ѝ сякаш нещо се

преобърна.

— *Bonjour* — отвърна му свенливо тя.

Той стана и тръгна към нея. Бел също се изправи.

— Простете, мадмоазел, че не ви обърнах внимание — извини ѝ се на френски, — но се бях съсредоточил върху окото, а това е много деликатна работа. — Той спря на метър от нея и огледа внимателно лицето ѝ. — Срещали ли сме се преди? Струвате ми се позната.

— Не, боя се, че е невъзможно. Съвсем наскоро пристигнах от Рио де Жанейро.

— Значи, бъркам. — Асистентът кимна умислено. — Няма да се здрависвам с вас, тъй като ръката ми е изцапана с глина. Извинете, но ще ви оставя за няколко секунди, за да се измия.

— Разбира се — отвърна Бел с глас, който сякаш отказваше да напусне гърлото ѝ като повече от шепот.

Бе успяла да запази спокойната си стойка, докато вървеше към нея, за да я поздрави, но след като младежът влезе в стаичката с мивката, тя се сгромоляса в стола си, замаяна и останала без дъх. Запита се дали и тя не е пипнала настинката, която мъчеше Мария Елиза и майка ѝ.

Пет минути по-късно асистентът отново се появи в ателието, облечен в чиста риза. Пръстите ѝ самоволно се придвижиха няколко сантиметра напред в инстинктивното си желание да докоснат дългата му, вълниста кестенява коса, да погалят светлата кожа на лицето му, да проследят съвършените очертания на орловия му нос и плътните розови устни, прикрили равните му бели зъби. Отнесеното изражение в зелените му очи ѝ напомняше за това на Еитор: сякаш физически беше тук, но мислите му се рееха другаде.

Бел внезапно осъзна, че устните му се движат и от устата му излизат звуци. Осъзна, че иска да научи името ѝ. Смаяна от собствената си реакция, тя се изтръгна от бляновете и опита да си върне самообладанието достатъчно, че да проговори разбираем френски.

— Мадмоазел, добре ли сте? Изглеждате сякаш сте видели призрак.

— Извинете, просто се... поотнесох. Казвам се Изабела. Изабела Бонифацио.

— О, като някогашната кралица на Испания — кимна асистентът.

— И покойната принцеса на Бразилия — добави бързо тя.

— За жалост не съм добре запознат с историята на страната ви. Като изключим факта, че и вашите сънародници, подобно на нас, французите, са убедени, че правят най-доброто кафе.

— Е, без съмнение най-добрите кафеени зърна — заяви отбранително Бел. — Аз, разбира се, знам доста за вашата страна — добави тя, чудейки се дали звучеше толкова празноглава, колкото се чувстваше.

— Да. Изкуството и културата ни обикалят земното кълбо от стотици години, докато вашите все още не са напуснали границите на страната ви. Но не се съмнявам, че и този момент ще настъпи — додаде той. — А сега, тъй като ми се струва, че професорът и приятелят ви, архитектът, ви изоставиха, ще ви поканя на обяд, за да ми разкажете още за Бразилия.

— Ами...

Бел надникна през прозореца, леко стеснена от неуместната ситуация. За пръв път срещаше този мъж, а бе останала сама с него. Ако баща ѝ или годеникът ѝ я видеха сега...

Младежът долови тревогата ѝ и махна небрежно с ръка.

— Гарантирам, че са толкова потънали в разговори, че направо са забравили за вас. Може да се бавят часове. Затова ако не искате да умрете от глад, моля, седнете на онази маса, а аз ще приготвя обяда.

Асистентът се обърна и тръгна към кухнята, която беше забелязала по-рано.

— Простете, мосю, но мога ли все пак да попитам какво е *вашето* име?

Той спря и се завъртя към нея.

— Извинявайте, много съм несъобразителен. Казвам се Лоран. Лоран Бруи.

Бел седна на грубата дървена пейка, разположена в една малка нишичка в ъгъла на помещението. Като се замисли в какви обстоятелства е попаднала, тъничък смях напусна устните ѝ. Беше насаме с млад мъж, който отгоре на всичко им приготвяше обяд. Баща ѝ например никога не пристъпваше в кухнята, камо ли да ѝ приготви храна.

След няколко минути Лоран се появи с поднос, отрупан с две прясно опечени франзели — които Бел обожаваше — две парчета

френско сирене с доста натрапчива миризма, глинена кана и две чаши.

Остави го на масата и дръпна старата завеса по корнизата, закован за тавана.

— За да не влиза прахолякът от ателието при храната ни — обясни той и се зае да сервира съдържанието на подноса върху голите дъски на масата.

Накрая им наля и по щедра доза от светложълтата течност и ѝ подаде едната чаша.

— Пиете вино само с хляб и сирене? — удиви се тя.

— Мадмоазел, ние сме французи. Пием вино с всичко, по всяко време. — Лоран се усмихна и вдигна чаша към нейната. — *Santé*.

Той отпи голяма глътка от виното си, а Бел пийна колебливо, гледайки как откъсва парче от франзелата, разтваря го с пръсти и го пълни с парчета сирене. Тъй като не смееше да попита дали случайно няма чинии, тя последва примера му.

Толкова просто меню, а нищо не ѝ се беше услаждало повече, помисли си Бел. Макар че вместо да лапа храната на вълчи хапки като Лоран, тя възприе по-благовъзпитан подход, чупейки малки парчета хляб със сирене, които пъхваше деликатно в устата си. А неговите очи като че ли не я напуснаха през цялото време.

— Какво гледате? — попита го накрая, когато ѝ стана прекалено неловко от неотклонния му поглед.

— Вас — отвърна той, пресуши чашата си и я напълни отново.

— Защо?

Той отпи отново, после сви рамене по онзи отчетливо галски начин, който Бел бе започнала да разпознава, наблюдавайки парижаните по булеварда под прозореца на стаята ѝ.

— Защото, мадмоазел Изабела, сте изключително прелестна гледка.

Колкото и неблагоприятен да беше коментарът му, стомахът ѝ направи салто.

— Не изглеждайте толкова ужасена, мадмоазел. Сигурен съм, че жена като вас е получавала подобни комплименти хиляди пъти. Вероятно сте свикнали хората да ви зяпат.

Бел се замисли и установи, че наистина привличаше много обожателни погледи. Но никой досега не ѝ се бе струвал толкова дълбок, колкото неговият.

— Рисували ли са ви някога? А може би някой е правил ваша скулптура? — попита той.

— Когато бях малка, баща ми извика художник да ми направи портрет.

— Учудвате ме. В Монпарнас биха се редили на опашки, за да ви нарисуват.

— В Париж съм едва от седмица, мосю, а и не съм ходила никъде досега.

— Е, тъй като аз ви открих, възнамерявам да ви запазя за себе си и да не допускам никой от онези вагабонти до вас — обяви той ухилен до уши.

— Много бих се радвала да посетя Монпарнас — въздъхна Бел, — но едва ли ще ми позволят.

— Напълно разбираемо — съгласи се той. — Парижките родители предпочитат дъщерите им да се удавят в Сена, вместо да загубят целомъдрието и сърцата си на левия бряг. Къде сте отседнали?

— В апартамент на „Авеню дьо Марини“, съвсем близо до „Шанз-Елизе“. Дойдох със семейство Да Силва Коста. В момента са мои попечители.

— Но нямат ли желание да се порадват на Париж?

— Не.

Бел мислеше, че Лоран говори сериозно, докато не видя дяволитото му изражение.

— Е, както знае всеки уважаващ себе си човек на изкуството, правилата съществуват, за да бъдат нарушавани, а бариерите — да бъдат рушени. Имаме само един живот, мадмоазел, и трябва да го живеем както ни харесва.

Бел не отвърна, но еуфорията от това, че най-сетне намираще човек, който мислеше като нея, ѝ дойде много и в очите ѝ запариха сълзи. Лоран забеляза моментално.

— Защо плачете?

— Животът в Бразилия е различен. Там се подчиняваме на правилата.

— Разбирам, мадмоазел — отвърна кротко той. — И вече ми става ясно, че сте преклонила глава пред едно от тях. — Лоран посочи пръстена на ръката ѝ. — Сгодена сте?

— Да. Ще се омъжвам след екскурзията си в Европа.

— И щастлива ли сте?

Директният му въпрос я стресна. Този мъж беше напълно непознат, не знаеше почти нищо за нея, а вече седяха заедно на вино, хляб и сирене — и задушевен разговор — сякаш се познаваха цял живот. Ако такъв беше бохемският начин на общуване, Бел искаше да го приеме с отворени обятия.

— Густаво, годеникът ми, ще ми е верен и грижовен съпруг — подбра внимателно думите си тя. — Пък и вярвам, че не е задължително бракът да е по любов — излъга после.

Той я погледа известно време, преди да въздъхне, клатейки глава.

— Мадмоазел, животът без любов е като французин без вино или човешко същество без кислород. Но — въздъхна отново той — може би имате право. Някои хора се примиряват с липсата ѝ и са готови да се задоволят с други неща, като например богатства и високо обществено положение. Е, аз самият не съм сред тях. — Лоран поклати глава. — За нищо на света не бих се принесъл в жертва върху олтара на материализма. Ако ми предстои да прекарам живота си с една жена, искам всяка сутрин да се вирам в очите ѝ с искрена любов. Изненадан съм, че вие сте готова да се примирите с по-малко от това. Вече усещам колко пламенно сърце тупти в гърдите ви.

— Моля ви, мосю...

— Простете, мадмоазел, позволих си твърде много. Млъквам! Но за мен наистина ще е чест, ако ми позволите да направя ваша скулптура. Разрешавате ли да попитам мосю Да Силва Коста дали може да ви използвам за модел?

— Можете да го попитате, но аз не бих могла...

Бел не знаеше как да формулира изречението си. Бузите ѝ поруменяха от срам.

— Не, мадмоазел — прочете мислите ѝ Лоран. — Бъдете спокойна: няма да ви карам да се събличате. Не и засега — добави той.

Бел онемя от похотливия му намек. Думите му едновременно я развълнуваха и уплашиха.

— Къде живеете? — попита тя, само и само да смени темата.

— И аз като всеки истински човек на изкуството обитавам таванска стая под наем на една от малките улички на Монпарнас. С шестима съквартиранти.

— И работите за професор Ландовски?

— Не бих използвал точно този израз, защото ми плаща само с храна и вино — поправи я Лоран. — А когато таванското помещение в Монпарнас е твърде пренаселено, той ме пуска да спя в ателието. В момента уча занаята и няма по-добър ментор от Ландовски. Той експериментира с ар деко в скулптурата, както сюрреалистите в рисуването. Отхвърля тежкия, претруфен стил от миналото. Преподаваше ми във френската академия за изящни изкуства и когато ме избра за свой асистент, на драго сърце приех.

— Откъде е семейството ви? — поинтересува се Бел.

— Защо ми задавате такъв въпрос? — изкиска се Лоран. — Сигурно след това ще ме попитате от коя обществена класа произхождам! Разберете, мадмоазел Изабела, че всички парижки художници и скулптури сме просто себе си; захвърляме миналото си и живеем за мига. Определя ни талантът ни, не произходът. Но след като проявявате интерес — склони той, отпивайки глътка вино, — ще ви просветя. Семейството ми е от благородническо потекло и разполага с шато до Версай. Ако не се бях отцепил от тях и живота, който ми бяха избрали като техен най-голям син, вече щях да съм граф Куебедо Бруи. Но тъй като баща ми заяви, че ще ме изключи от завещанието си, когато му съобщих, че искам да стана скулптор, вече съм просто себе си. Нямам и сантим на свое име и всичките ми средства в бъдеще ще идват от тези две ръце.

Той я погледна, но тя продължи да мълчи. Какво можеше да каже, при положение че собственият ѝ живот изцяло се основаваше на ценностите, които току-що бе отрекъл?

— Изненадана ли сте? Е, повярвайте ми, много парижани са в моето положение. Пък и поне на баща ми вече не му се налага да се бори със срама от това, че синът му е хомосексуален, както бяха принудени родителите на няколко мои познати.

Бел впери поглед в него, ужасена от факта, че така свободно изричаше подобно признание.

— Но това е незаконно! — не успя да се стърпи тя.

Лоран килна глава и я загледа.

— Нима това, че тесногръдите режими забраняват хомосексуализма, го прави порочен?

— Аз... не знам — запъна се тя и опита да си върне самообладанието.

— Простете, мадроазел, боя се, че успях да ви шокирам.

Бел видя блясъка в очите му и усети, че всъщност събеседникът ѝ се забавлява. Тя отпи още глътка вино за кураж.

— Е, мосю Бруи, дадохте ми да разбера, че не ви е грижа за богатствата и материалните ценности. Но нима ви харесва да живеете без пукната пара?

— Да, поне за момента, когато съм млад, в добро здраве и се намирам в центъра на света — Париж. Въпреки това съзнавам, че достигна ли старост, без да съм изкарал пари от скулптурите си, тогава вероятно ще съжалявам за действията си. Много от приятелите ми художници имат благородни дарители, които им помагат в трудни моменти. Но тъй като доста от въпросните дарители са грозни вдовици, очакващи от младия талант, когото подпомагат, да им се отблагодари по един или друг начин, аз лично не желая да следвам този път. Това е все едно да проституираш и нямам намерение да падам толкова ниско.

Бел отново остана смаяна от лекотата, с която Лоран говореше за подобни неща. Естествено, беше чувала за бразилските бардаците в лапа, където мъжете ходеха да задоволяват физическите си нужди, но никой никога не подхващаше темата в открит разговор. Най-малкото мъж пред порядъчна дама.

— Струва ми се, че наистина ви плаша, мадроазел — усмихна ѝ се състрадателно Лоран.

— А на мен, че наистина имам много да уча за Париж, мосю — отвърна тя.

— Несъмнено. Затова може да ме възприемате като ваш ментор в света на авангардното. А, двамата отцепници се завръщат — добави той, надничайки през прозореца зад нея. — Професорът е усмихнат, което винаги е добър знак.

Двамата мъже влязоха в ателието, все още потънали в разговор. Лоран се зае да събира остатъците от обяда в един поднос и Бел побърза да сложи чашата си за вино в него, притеснена, че Еитор може да я укори.

— Сеньорита — обади се той, като я видя. — Извинявай, че те задържахме толкова дълго, но двамата с професор Ландовски имахме много за обсъждане.

— Няма нищо — побърза да го увери Бел. — Мосю Бруи ми разясняваше... основите на скулптурата.

— Чудесно. — Бел усети, че мислите му са другаде, тъй като веднага се обърна към Ландовски. — Другата седмица съм във Флоренция, а после заминавам за Мюнхен. Връщам се в Париж на двайсет и пети и веднага ще се свържа с вас.

— Разбира се — съгласи се Ландовски. — Възможно е да не намирате идеите и стила ми за съвместими с вашите виждания. Но каквото и решение да вземете, знайте, че се възхищавам на куража и решимостта ви да се нагърбите с толкова труден проект. Определено бих се радвал да стана част от него.

Двамата мъже се здрависаха и Еитор се обърна да излезе от ателието, последван от Бел.

— Мосю Да Силва Коста, преди да си тръгнете, бих искал да ви помоля за една услуга — обади се внезапно Лоран.

— Каква е тя? — попита Еитор, обръщайки се към него.

— Бих искал да направя скулптура на повереницата ви, мадмоазел Изабела. Има прелестни черти и ако позволите, ще опитам да ги пресъздам.

Еитор се поколеба.

— Да ви призная, не знам как да отговоря. Много ласкателно предложение, не смяташ ли, Изабела? И ако беше моя собствена дъщеря, лесно бих приел. Но...

— Чувал сте историите за купищата покварени парижки артисти и очакванията им от моделите. — Професор Ландовски се усмихна посветено. — Но нека ви уверя, мосю Да Силва Коста, че мадмоазел няма да е в опасност с Бруи. Не само че е даровит скулптор с голям потенциал, но и се труди под собствения ми покрив. Затова лично мога да ви гарантирам безопасността на Изабела.

— Благодаря, професоре. Ще обсъдя въпроса със съпругата ми и ще се свържем с вас след Мюнхен — съгласи се Еитор.

— В такъв случай ще очаквам обаждането ви — отвърна Лоран. После се обърна към Бел. — *Au revoir*, мадмоазел.

И Бел, и Еитор бяха мълчаливи по време на обратното пътуване, всеки потънал в собствените си мисли. Докато колата минаваше през покрайнините на Монпарнас, Бел усети странна тръпка във вените си.

Макар и неочакваният обяд с Лоран Бруи да я беше посмутил, в много други аспекти се чувстваше истински жива за пръв път в живота си.

19.

Противно на очакванията ѝ преди да замине за Европа — когато мисълта да посети Италия, земята на прадедите ѝ, я изпълваше с огромно вълнение — докато стягаше багажа си на следващия ден за пътешествието до Флоренция, изобщо не ѝ се тръгваше.

Дори като пристигна в града, който от дълго време си мечтаеше да посети, и зърна величествения купол на катедралата „Санта Мария дел Фиоре“ от прозореца на хотелската си стая, подуши аромата на чесън и пресни билки, носещ се от живописните ресторантчета по улицата под нея, пулсът ѝ не скочи, както си бе представляла.

Няколко дни по-късно, когато хванаха влака до Рим и двете с Мария Елиза хвърлиха монети във фонтана Треви, а после посетиха Колизеума, на чиято огромна арена едно време храбрите гладиатори се бяха борили за живота си, Бел изпита смътно чувство на отегчение.

Беше оставила сърцето си в Париж.

Онази неделя в Рим се присъедини към хилядите други католици на площада „Свети Петър“ за ежеседмичната литургия на папата. Коленичи, покрила лицето си с черното дантелено було, вдигна поглед към малката фигура в бяло на балкона и огледа светците, въздигнати на пиедестали около площада. Докато чакаше на опашка със стотиците молещи се поклонници, за да получи нафората, Бел също помоли Бог да благослови семейството и приятелите ѝ. А после му изпрати гореща молитва само за себе си.

Моля те, моля те, нека сеньор Еитор не забрави да попита за скулптурата ми и моля те, нека отново видя Лоран Бруи...

След като се срещна със скулпторите от Рим и проучи множество от прочутите творби на изкуството, изложени в града, дойде време Еитор да замине за Мюнхен. Държеше да види колосалната бронзова статуя „Бавария“, иновативно изработена от четири големи парчета метал, споени едно за друго.

— Може да ме вдъхнови за моя собствен проект, тъй като ще се сблъскам с почти същите конструктивни предизвикателства като нейния творец — обясни на Бел, когато го попита на масата една вечер.

Поради непонятни за нея причини Еитор внезапно бе решил, че останалата част от семейство Да Силва Коста няма да го придружава по време на дългото пътешествие до Мюнхен. Вместо това щяха да се върнат в Париж, където момичетата имаха среща с учител.

Като се качиха на влака на римската гара за дългото нощно пътуване до Париж, Бел въздъхна с облекчение.

— Тази вечер ми се струваш по-ведра — коментира Мария Елиза като се настани в своята кушетка, покрита с червено кадифе, в спалния им вагон. — През целия ни престой в Италия беше толкова мълчалива, сякаш мислите ти бяха другаде.

— Просто нямам търпение да се върна в Париж — отвърна уклончиво Бел.

Когато и тя се настани в кушетката си, главата на Мария Елиза надникна от ръба на горната.

— Просто отбелязвам, че ми се струваш променена, Бел, това е.

— Така ли? Не бях забелязала. В какъв смисъл?

— Ами... знам ли... — Мария Елиза въздъхна. — Сякаш през цялото време бленуваш. Както и да е, и аз нямам търпение да опозная Париж истински този път. Ще го разгледаме заедно, нали?

Бел се протегна да хване ръката, която Мария Елиза ѝ подаде отгоре.

— Да, разбира се.

Апартамент 4
Авеню дьо Марини 48
Париж
Франция
9 април 1928 г.

Скъпи май и паи,

Върнахме се в Париж след посещениято на Италия.
(Дано сте получили писмото, което ви изпратих оттам.)
Мария Елиза и майка ѝ се чувстват много по-добре,

отколкото при първия ни престой тук, затова през последните няколко дни разгледахме забележителностите. Посетихме Лувъра и видяхме „Мона Лиза“, базиликата „Сакре Кьор“ на върха на хълма Монмартър, в който район са живели и творили велики френски художници като Моне и Сезан, разходихме се из приказните градини на двореца Тюйлери и се качихме до върха на Триумфалната арка. Има още толкова много места за разглеждане — Айфеловата кула например — че едва ли някога ще ти омръзне от Париж.

Дори разходката по тукашните улици е същинско приключение, а какви магазини има само — май, много биха ти харесали! В близките квартали са разположени ателиетата на много от великите френски дизайнери и вече имам запазен час за първата проба на сватбената ми рокля в бутика на „Ланвин“ на „Рю дю Фобур Сен-Оноре“.

Жените тук са много шик и дори онези, които могат да си позволят само дрехи от универсални магазини като „Льо Бон Марше“, изглеждат също толкова стилно, колкото и богаташките. А храната... паи, ще те изненадам, че дъщеря ти опита ескарго, дребни охлюви, задушени в масло, чесън и билки. Вадиш ги от черупките им с малки вилички. Много ми се усладиха, макар че, да си призная, жабешките бутчета не бяха по вкуса ми.

Нощем градът като че ли не заспива и от прозореца си чувам джаз оркестрите, свирещи в хотела отвъд улицата. Този музикален стил е нашумял на много места в Париж и сеньор Да Силва Коста обеща някоя вечер да ни води в едно от порядъчните заведения, за да го послушаме.

Добре съм, чувствам се много щастлива и се старая да не пропиляя и секунда от прекрасната възможност, която получих. Семейство Да Силва Коста са изключително мили с мен. Сеньор Да Силва Коста е в Германия от десет дни и го очакваме да се върне тази вечер.

Запознах се с една млада бразилка от Рио, която ни гостува на чай с майка си преди два дни. Казва се Маргарида Лопес де Алмейда и вероятно сте чували за

майка ѝ, Жулия Лопес де Алмейда, прочута бразилска писателка. Маргарида е в Париж на стипендия от Националното училище по изящни изкуства в Рио и в момента изучава скулптура. Каза ми, че във Френската академия за изящни изкуства имало курсове по предмета, и ми хрумна, че може да се запиша на някой. Под влиянието на сеньор Да Симва Коста развих голям интерес към скулптурата.

Ще ви пиша отново идната седмица, но засега ви изпращам много целувки през океана.

Ваша любяща дъщеря,
Изабела

Бел остави писалката на бюрото, протегна се и надникна през прозореца. През последните няколко дни дърветата под нея бяха разцъфнали и сега се кичеха с нежни розови цветове. Лекият ветрец ги брулеше като благоуханен дъжд по паважа, покривайки го с мек килим.

Тя надникна към часовника на бюрото и видя, че минава четири следобед. Вече беше писала на Лоен, за да ѝ разкаже за Италия и имаше достатъчно време да подготви писмо и за Густаво, преди да се преоблече за вечеря. Но Бел нямаше особено желание, тъй като ѝ беше трудно да отговори на сантименталния тон, с който той ѝ пишеше на всеки няколко дни.

В крайна сметка реши да отложи този ангажимент за по-късно, стана от бюрото и отиде до масичката за кафе, пъхвайки разсеяно един бонбон в устата си. В апартамента цареше тишина, макар и да чуваше глухите гласове на момчетата, които учеха уроците си в трапезарията. Мария Жоржиана и Мария Елиза се бяха оттеглили за следобедната си дрямка.

Бел знаеше, че Еитор ще се върне от Мюнхен за вечеря със семейството си и това я радваше. Знаеше и че ще трябва някак да се въздържи да му напомни за Лоран и желанието му да я ползва за модел. Поне появата на Маргарида Лопес де Алмейда я разведри. Докато нейната майка и Жоржиана си приказваха, двете момичета също се заговориха. И Бел откри сродна душа в Маргарида.

— Ходи ли вече в Монпарнас? — попита тихо Бел на по чаша чай.

— Да, доста пъти — отвърна ѝ поверително Маргарида. — Но да си остане между нас. И двете знаем, че Монпарнас не е място за благовъзпитани млади дами.

Маргарида ѝ обеща да им гостува отново и да ѝ разкаже за курса по скулптура, който в момента посещаваше.

— Не ми се вярва сеньор Да Силва Коста да възрази, при положение че професор Ландовски ще бъде един от преподавателите ти — добави Маргарида на тръгване. — *À bientôt*, Изабела.

Еитор се прибра у дома по-късно същата вечер, видимо изтощен от дългото пътуване. Разказа им за възхищението си от паметника „Бавария“, но и за страховития възход на Националсоциалистическата германска работническа партия, оглавявана от човек на име Адолф Хитлер.

— Избра ли скулптор за статуята на Христос? — поинтересува се Бел, докато прислужницата им сервираше щедри парчета тарт татен.

— Само за това мисля през цялото пътешествие до Париж — отвърна Еитор — и продължавам да клоня към Ландовски, тъй като работата му притежава толкова съвършен стилистичен баланс. Съвременна е, но и достатъчно опростена и безвременна, че да пасва на проекта ми.

— Радвам се, че мислиш така — заяви Бел. — Аз също харесвам реалистичния му подход. А и техническите му умения са повече от очевидни.

— Е, не и за човек, който не ги е виждал на живо — измърмори Мария Жоржиана, седнала до Еитор. — Няма ли да запознаеш и мен със скулптора, който ще проектира външността на безценната ти статуя?

— Разбира се, скъпа — побърза да отвърне Еитор. — Стига да избера него, в крайна сметка.

— Бих казала, че и асистентът му е доста даровит — подхвърли Бел в отчаян опит да опресни паметта на Еитор.

— Да — съгласи се той. — А сега ме извинете, но съм много уморен от пътуването.

Разочарована, Бел изпрати Еитор с поглед и забеляза мрачното изражение по лицето на Мария Жоржиана.

— Е, май баща ви за пореден път ще прекара вечерта със скъпоценния си Христос, вместо със семейството си. Нищо — каза на децата им, дояждайки десерта си. — След вечеря ще изиграем една игра на карти.

След като си легна, Бел се замисли върху брака на семейство Да Коста Силва. И този на собствените си родители. Само след няколко кратки месеца и тя самата щеше да се врене във вярност. А все повече и повече започваше да ѝ се струва, че бракът се основава единствено на толерантност и примирение с недостатъците на партньора. Мария Жоржиана видимо се чувстваше отблъсната и пренебрегната, докато съпругът ѝ вливаше цялата си енергия в проекта си. Собствената ѝ майка беше напуснала любимата си *фазенда*, за да угоди на съпруга си и стремежа му към обществено извисяване.

Бел се завъртя неспокойно върху възглавниците, питайки се дали и нея това я чакаше. Именно заради това искаше да се срещне с Лоран Бруи възможно най-скоро.

Когато Бел се събуди на следващата сутрин, Еитор вече беше тръгнал към поредната среща. Тя въздъхна отчаяно, задето беше пропуснала възможността да му напомни за молбата на Лоран.

Нарастващото ѝ терзание около това не остана незабелязано от Мария Елиза, докато обядваха в „Риц“ с майка ѝ, разхождаха се по „Шанз-Елизе“ и накрая отидоха за проба на булчинската ѝ рокля в елегантния салон на Жан Ланвин.

— Какво ти има, Бел? Държиш се като тигър, хванат в клопка — оплака се приятелката ѝ. — Почти никакво внимание не обърна на скиците и платовете за красивата ти булчинска рокля, при положение че повечето млади дами биха дали мило и драго самата мадам Ланвин да работи за тях! Не ти ли харесва в Париж?

— Напротив, просто...

— Какво? — подкани я Мария Елиза.

— Просто имам чувството, че... — Бел отиде до прозореца на гостната. — Че навън има цял свят, който пропускаме да видим.

— Но, Бел, вече посетихме всички забележителности на Париж! Какво друго остана?

Бел едвам сдържа яда си. Щом Мария Елиза не подозираше нищо, не биваше да ѝ казва. Затова просто въздъхна и се обърна към нея.

— Нищо, нищо... Както сама каза, видяхме всичко интересно в Париж. Ти и семейството ти сте изключително мили с мен. Извинявай. Сигурно ме обзема носталгия — излъга Бел, защото така беше най-лесно.

— Съвсем разбираемо! — Състрадателната природа на Мария Елиза я накара да се спусне моментално към приятелката си. — Каква съм егоистка само! Тук съм с цялото си семейство, а твоето е на хиляди километри от теб. Както и Густаво, разбира се.

Бел влезе в утешителната прегръдка на Мария Елиза.

— Сигурна съм, че ако пожелаеш, можеш да се върнеш у дома и по-рано от предвиденото — добави приятелката ѝ.

Бел, отпуснала брадичка върху покритото ѝ с дантела рамо, поклати глава.

— Благодаря ти за разбирането, скъпа Мария Елиза, но утре несъмнено ще съм добре.

— Е, *маи* предложи да ми наеме учител по френски, с когото да се срещам всяка сутрин, докато момчетата учат уроците си. Не се справям добре с езика, а тъй като *паи* намекна, че може да се задържим тук още година, е редно да го овладее. Ти говориш френски много по-свободно, Бел, но ако искаш, може да присъстваш на уроците ми. Така поне ще убиваш по няколко часа на ден.

Идеята, че някой дори би си помислил, че и една секунда в Париж може да е отегчителна и трябва умишлено да се запълва с нещо допълнително, потисна Бел.

— Благодаря, Мария Елиза. Ще реша.

След поредната неспокойна нощ, в която се мъчеше да приеме факта, че и остатъкът от престоя ѝ в Париж щеше да протече по същия начин и прелестите му щяха да си останат мистерия за нея, Бел най-сетне получи приятна изненада.

Следобед Маргариде Лопес де Алмейда дойде на чай с майка си. Сподели им развълнувано за курса по скулптура във Френската академия за изящни изкуства и каза на Бел, че попитала дали може и тя да се запише.

— Естествено, ако посещавам курсовете със своя сънародничка ще ми е много по-приятно — обяви Маргариде пред Мария Жоржиана, сръчквайки тайно Бел под масата.

— Не знаех, че имаш желание да твориш скулптури, Изабела. Мислех, че си по-скоро ценител на изкуството — отвърна Мария Жоржиана.

— О, влюбих се във ваятелството по време на краткия курс, който посещавах в Рио — отвърна Бел и забеляза одобрителния поглед на Маргариде. — За мен ще е голямо удоволствие да се обучавам от най-добрите преподаватели в света.

— Да, *маи* — намеси се Мария Елиза. — Бел ме отегчаваше до смърт с приказки за уроците си по скулптура. А тъй като френският ѝ е много по-добър от моя, навярно ще ѝ е по-полезно да се запише на курсовете, които ѝ предлага сеньорита Маргариде, вместо да слуша как се гавря с горкия език.

На Бел ѝ идеше да целуне приятелката си.

— Пък и разбира се — добави Маргариде, поглеждайки към майка си, — така няма да е необходимо да ме изпращаш до училището и да ме взимаш всеки следобед. Ще си имам придружителка и шофьорът ще ни кара. Така ще имаш повече време за книгата си, *маи* — заключи поощрително тя. — Ще се пазим една друга, нали така, Изабела? — обърна се към мен Маргариде.

— Да, разбира се — побърза да потвърди Бел.

— Е, стига сеньора Да Силва Коста да не възразява, звучи напълно разумно — отвърна майката на Маргариде.

Мария Жоржиана, която благоговееше пред прочутата бразилка, кимна утвърдително.

— Щом вие сте съгласна, сеньора, ще последвам примера ви.

— В такъв случай — каза Маргариде и стана, целувайки Бел по двете бузи, както правеха французите, — следващия понеделник ще те взема с колата и тръгваме заедно към училището.

— Благодаря ти — прошепна Бел на Маргариде, докато двете с майка ѝ вървяха към вратата.

— Повярвай ми, Изабела, и за мен така ще е по-добре — отвърна ѝ тя. — *Ciao, chérie* — провикна се Маргарида, смесвайки езиците. Което, мислеше си Бел, единствено допринасяше за изтънченото ѝ излъчване.

Същата вечер Еитор се прибра в триумфално настроение.

— Помолих прислужницата да донесе шампанско в гостната. Имам прекрасна новина, която искам да полая със семейството си.

Когато напълниха чашите ни, Еитор вдигна своята.

— След обстояните ми разговори със сенъор Леви, сенъор Осуолд и сенъор Каку, днес посетих отново професор Ландовски. И му предложих той да изпълни статуята на Христос. Идната седмица ще подпишем договора.

— *Паи*, това е чудесно! — възкликна Мария Елиза. — Радвам се, че най-накрая намери подходящия човек.

— Наистина вярвам, че той е правилният избор. Скъпа — обърна се Еитор към Мария Жоржиана, — трябва да поканим него и очарователната му съпруга на вечеря, за да се запознаеш с тях. През следващите месеци професор Ландовски ще е голяма част от живота ми.

— Поздравления, сенъор Да Силва Коста — изказа подкрепата си Бел. — Отлично решение.

— Оценявам ентузиазма ти, Изабела — отвърна Еитор с усмивка.

20.

В десет часа в понеделнишката сутрин Бел, която вече цял час стоеше с палтото си до прозореца в гостната, видя лъскавия автомобил делаж да спира пред входа на сградата им.

— Сеньорита Маргарида пристигна — обяви тя на Мария Жоржиана и момчетата.

— Изабела, очакваме те точно в четири часа — припомни Мария Жоржиана на отдалечаващия се гръб на Бел, която изтърча от стаята, нетърпелива да се измъкне от апартамента.

— Обещавам да не закъснявам, сеньора Да Силва Коста — провикна се тя през рамо.

Мария Елиза я причакваше в коридора.

— Приятна сутрин и да внимаваш.

— Разбира се. Нали съм с Маргарида.

— Да, и имам чувството, че пускаме два изгладнели лъва от клетките им. — Мария Елиза вирна вежди. — Забавлявай се, скъпа Бел.

Бел взе асансьора до фойето, където я чакаше Маргарида.

— Хайде, закъсняваме. Утре ще трябва да тръгнем по-рано. Професор Паке добре ще ни смъмри, ако се появим след него — обясни Маргарида, докато се качваха в колата.

Когато делажът потегли, Бел огледа Маргарида, която беше облечена в семпла тъмносиня пола и поплинена блуза. Тя самата се беше пременила като за следобеден чай в „Риц“.

— Извинявай. Трябваше да те предупредя — каза Маргарида, забелязвайки тоалета на Бел. — Академията е пълна с гладуващи художници, които не гледат с добро око на богатшки като нас. Макар че несъмнено ние плащаме заплатите на преподавателите — добави тя с усмивка и пхна един кичур от късата си кестенява коса зад ухото си.

— Разбирам — въздъхна Бел. — Но все пак е важно сеньора Да Силва Коста да остане с впечатлението, че курсът е пълен с

благовъзпитани млади дами.

Маргарида отметна глава назад и прихна в смях.

— Бел, предупреждавам те, като изключим една стара мома и една друга... *личност*, която ми се струва от женски пол, но има къса мъжка прическа и, кълна ти се, истински мустак, ние сме единствените момичета в курса!

— Но майка ти не възразява? Предполагам знае какво е положението?

— Е, не съвсем — отвърна искрено Маргарида. — Но както се досещаш, тя е ревностна поддръжничка на междуполовото равенство. Затова вярва, че е полезно за мен да се боря за правата си в доминирана от мъже среда. Пък и нали съм тук на стипендия от бразилското правителство. Трябва да посещавам възможно най-престижното училище — сви рамене тя.

Когато колата свърна по авеню „Монтен“ и продължи напред към моста Пон д’Алма, Маргарита попита Бел:

— Майка ми каза, че си сгодена за Густаво Айрес Кабрал. Изненадвам се, че те е пуснал в Париж.

— Да, сгодена съм, но Густаво сам пожела да ме изпрати в Европа, преди да стана негова съпруга. Той е предприел същото пътешествие преди осем години.

— Значи трябва да направим краткия ти престой тук възможно най-вълнуващ. Изабела, ще те помоля да не споделяш с никого за видяното и чутото днес. Майка ми мисли, че курсът продължава до четири следобед. Но това не е... напълно вярно — призна си тя.

— Ясно. Къде ходиш вместо това? — попита колебливо Бел.

— В Монпарнас, на обяд с приятелите ми, но наистина трябва да ми обещаеш, че няма да кажеш на никого.

— Разбира се, че няма — увери я Бел, безкрайно развълнувана от признанието на Маргарида.

— А хората, които познавам... ами — въздъхна тя, — доста ексцентрични са. Възможно е да те шокират.

— Вече получих предупреждение от запознат човек — каза Бел и отправи поглед през прозореца към Сена, която тъкмо пресичаха по моста.

— Едва ли от сенъора Да Силва Коста?

И двете се изкискаха.

— Не, от един млад скулптор, с когото се запознах в ателието на професор Ландовски по време на посещението ни със сенър Да Силва Коста.

— Как се казва?

— Лоран Бруи.

— Сериозно?! — възкликна Маргарида и вдигна вежда. — Познавам го, или поне съм го срещала няколко пъти в Монпарнас. Понякога идва да ни преподава в училището, когато професорът е ангажиран. Голям е красавец.

Бел вдиша дълбоко.

— Поиска да ме използва за модел — разкри тя, доволна, че най-сетне можеше да сподели с някого тайното си вълнение от комплимента му.

— Наистина? Трябва да си поласкана. Казвали са ми, че нашият мосю Бруи е изключително взискателен по отношение на моделите си. Бил е почетен ученик в академията и се говори, че го очаква велико бъдеще. — Маргарида погледна Бел с ново възхищение. — Е, Изабела, успя да ме изненадаш — отбеляза тя, докато колата свиваше по една странична уличка.

— Къде се намира академията? — попита Бел, оглеждайки се наоколо.

— На две пресечки оттук, но не обичам останалите ученици да виждат, че ме карат с луксозна кола, при положение че много от тях извървяват по няколко километра дотук всеки ден, някои на гладен стомах дори — обясни тя. — Хайде.

Входът на академията се намираще зад бюстовете на великите френски художници Пиер Пол Пюже и Никола Пусан и богато украсена порта от ковано желязо. Двете момичета прекосиха симетричния вътрешен двор, ограден от елегантни сгради със стени от светъл камък. Високите сводести прозорци по фасадата на приземния етаж напомняха за свещените манастири, които някога се бяха издигали в този район на Париж.

Влязоха през главната врата и тръгнаха през еквивия вестибюл, изпълнен с глъчта на млади хора. Едно момиче прелетя покрай тях.

— Маргарида, тя е облечена в панталони! — смая се Бел.

— Да, много от ученичките тук ги носят — обясни Маргарида. — Представяш ли си ние с теб да се появим за чай в „Кобакабана

Палас“ *dans notre pantalon!* Е, днес сме тук.

Двете влязоха в просторна класна стая, чиито огромни прозорци хвърляха отрязъци светлина по редовете дървени пейки, заети от ученици с тетрадки и моливи.

— Но къде ще работим? — учуди се Бел. — А и никой не е облечен с престилка.

— Това не е практичен курс — обясни Маргарида, отваряйки тетрадката си, за да провери графика, — а нещо като семинар, в който ни запознават с техниката на каменоделството. Казано другояче, тук научаваме теорията, а в бъдеще ще имаме възможност да я приложим и на практика.

Мъж на средна възраст — който, ако можеше да се съди по чорлавата му коса, кървясали очи и няколкодневна брада, току-що беше станал от леглото и директно влизаше в час — се появи в предната част на стаята.

— *Bon matin, mesdames et messieurs.* Днес ще ви запозная с инструментите, необходими за изработката на каменна скулптура — обяви той на класа. — И така... — Мъжът отвори дървена кутия и се зае да реди по бюрото си сечива, които Бел оприличи на инструменти за изтезания. — Това е остро длето, което се използва за отчупването на големи парчета камък. Когато получите основната форма, ще ви е нужно нещо като това назъбено длето. Неговите зъбци издълбават симетрични бразди в камъка. С тази техника постигаме визуална обемност...

Преподавателят описа всеки от инструментите и приложението им, а Бел го слушаше съсредоточено. Но въпреки че френският ѝ беше отличен, той говореше толкова бързо, че едвам следваше мисълта му. А и много от думите бяха технически термини, които се затрудняваше да разбере.

В крайна сметка, просто се отказа и вместо това заоглежда съучениците си. Не беше виждала по-пъстра тайфа млади мъже със странните им дрехи, въздълги мустаци и новата мода сред художниците — бради и буйни коси. Бел надникна скришом към съседа си и установи, че под цялото лицево окосмяване се криеше младеж, не по-възрастен от нея. Из помещението се носеше натрапчива миризма на немити тела и мръсни дрехи и Бел се чувстваше съвсем не на място със спретнатия си тоалет.

Замисли се върху иронията, че в Рио се беше считала за нещо като бунтарка с ревността си, макар и дискретна подкрепа на борбата за правата на жените и безразличието си към материалните блага. И най-вече с пълното си нежелание да си улови добра партия съпруг.

Но тук... тук се чувстваше като предвзета принцеса от една отдавна отминала ера, насадена в свят, загърбил общоприетите правила. Беше повече от видимо, че никой в стаята не слугуваше на обществените условности; даже като че ли считаха за свой дълг да им се опълчват.

Когато преподавателят обяви края на часа, а учениците събраха тетрадките си и се отправиха към вратата, Бел се почувства като в небрано лозе.

— Струваш ми се бледа — коментира Маргарида. — Добре ли си, Изабела?

— Сигурно е от спарения въздух — излъга тя, следвайки приятелката си към изхода.

— И зловонието, предполагам? — изкиска се Маргарида. — Не се безпокой, ще свикнеш. Съжалявам, ако не си останала очарована от първия час. Гарантирам ти, че практическите уроци са доста повълнуващи. А сега какво ще кажеш да се поразходим и да обядваме някъде?

Бел с радост излезе на улицата и докато вървяха по „Рю Бонапарт“ в посока към Монпарнас, Маргарида ѝ разказа за досегашния си престой в Европа.

— В Париж съм само от шест месеца, но вече го чувствам като свой дом. Живях в Италия три години, а тук ще се задържа още две. Май ще ми е доста трудно да се върна в Бразилия след повече от пет години в Европа.

— Несъмнено — съгласи се откровено Бел.

Улиците се стесняваха все повече и по тротоарите им вече се нижеха оживени кафенета с външни дървени масички, скрити от обедното слънце с пъстри сенници. Въздухът беше напоен с ароматите на тютюн, кафе и алкохол.

— Какво е това питие в малки чаши, което всички пият? — попита Бел.

— Наричат го абсент. Хората на изкуството го предпочитат, защото е евтин и много силен. Аз лично намирам вкуса му за ужасен.

Макар че доста мъже им хвърляха одобрителни погледи, фактът, че две млади жени се разхождаха по улиците без по-възрастна придружителка не привличаше особено внимание. „Никой не го е грижа“, помисли си Бел, развълнувана от шеметната реалност на първата си среща с Монпарнас.

— Ще седнем в „Ла Клозери де Лила“ — обяви Маргарида, — а ако имаме късмет, може да видиш някои познати лица там.

Маргарида посочи едно кафене, подобно на онези, покрай които се бяха разхождали досега, и се запромъкна измежду пълните външни масички, струпани върху широкия паваж пред него. Като влязоха вътре, заговори келнера на бърз френски и той я упъти към маса в предния ъгъл на помещението, точно до прозореца.

— Е — подхвана тя, като се настаниха на кожената пейка, — тази маса предлага най-добрия изглед за наблюдение на монпарнасци. Интересно ми е колко ли време ще им трябва да те забележат — добави Маргарида.

— Защо мен? — учуди се Бел.

— Защото, *chérie*, си смайващо красива. А в Монпарнас няма добра валута за една жена. Мен ако питаш, до десетина минути ще дотърчат, нетърпеливи да разберат коя си.

— Много монпарнасци ли познаваш? — попита удивено Бел.

— О, да. Тукашната общност е изненадващо тясна и всички се познават един друг.

Вниманието им привлече мъж с отметната назад сива коса, който вървеше към рояла, поощряван от хората около масата му. Той седна пред инструмента и засвири. Цялото кафене се смълча; Бел също слушаше омагьосано, докато прекрасната мелодия се извисяваше бавно, съблазнително към кресчендото си. Когато и последната нота се понесе из въздуха, в заведението избухнаха одобрителни викове и мъжът се върна на масата си сред експлозия от аплодисменти.

— За пръв път чувам подобно нещо — пророни Бел, задъхана от наслада. — Кой е пианистът? Свири така вдъхновено.

— *Керида*, това беше самият Равел, а композицията, която изпълни, се нарича „Болеро“. Още не е имала официална премиера, така че е истинска чест да я чуем. Е, какво да си поръчаме за обяд?

Предположението на Маргаридата, че няма да останат сами за дълго се оказа вярно. Низ от мъже, и млади, и стари, посетиха масата им, за да я поздравят и да попитат коя е красивата ѝ приятелка.

— О, още една тъмноока жена с гореща кръв от екзотичната ти родина — коментира един джентълмен, чиито устни, забеляза Бел, бяха начервени.

Мъжете спираха пред масата им и се взираха в лицето ѝ, докато не се изчервеше като репичките в недокоснатата ѝ салата. Беше твърде развълнувана, за да яде.

— Да, бих могъл да те нарисувам — заявяваха мудро някои — и да обезсмъртя красотата ти. Маргаридата знае къде е ателието ми.

После поредният художник се покланяше леко и напускаше масата им. На всеки няколко минути келнерът идваше с питие в странен цвят и обявяваше например: „Господинът от шеста маса ви изпраща поздрави...“.

— Ти, естествено, няма да позираш пред никого — заяви прагматично Маргаридата. — Всичките до един са сюрреалисти, тоест ще уловят само същността ти, а не физическата ти форма. По всяка вероятност портретът ти ще представлява червен пламък от страст, с гърдите ти в единия ъгъл и очите ти в другия! — изкиска се тя. — Опитай това. Гренадин е. На мен лично ми харесва. — Маргаридата ѝ предложи чаша с алена течност, после изшушука внезапно: — Изабела, бързо! Погледни към вратата.

Бел откъсна колеблив поглед от чашата пред нея и го насочи към входа на кафенето.

— Знаеш ли кой е това? — попита Маргаридата.

— Да — прошепна Бел, обхождайки с очи слабата фигура и тъмна вълниста коса на мъжа, към когото гледаше приятелката ѝ. — Жан Кокто.

— Точно така. Принцът на авангарда. Удивителен, макар и прекалено чувствителен мъж.

— Познаваш го? — учуди се Бел.

— Може да се каже — сви рамене Маргаридата. — Понякога ме кара да свиря на онова пиано.

Тъй като вниманието ѝ бе приковано към Мосю Кокто, Бел не забеляза, че един млад мъж излиза от навалищата в кафенето и се отправя към масата им.

— Мадмоазел Маргарида, къде се загубихте? А вие бяхте мадмоазел Изабела, ако не греша?

Бел изтръгна поглед от масата на Кокто и очите ѝ срещнаха тези на Лоран Бруи. Сърцето ѝ се разтуптя лудо.

— Да. Простете, мосю Бруи, бях се отнесла.

— Мадмоазел Изабела, възхищавахте се на къде по-обаятелна личност от мен самия — усмихна ѝ се той. — Не предполагах, че двете се познавате.

— Отскоро — обясни Маргарида. — Помагам на Изабела да опознае сладостите на Монпарнас.

— И тя несъмнено им се любува най-искрено.

Лоран хвърли на Бел поглед, който казваше, че си спомня съвсем ясно последния им разговор.

— Както се досещате, всички художници в кафенето я помолиха да им позира — продължи Маргарида. — Но аз, разбира се, я предупредих да внимава с тях.

— За което трябва да ви благодаря. Защото, както мадмоазел Изабела знае, обеща тази чест първо на мен. Радвам се, че сте съхранили художественото ѝ целомъдрие — отбеляза с усмивка Лоран.

Дали от алкохола, или от вълнението, че присъстваше в този невероятен нов свят, думите му запратиха приятна тръпка по гръбнака ѝ.

Заедно с Лоран се беше появил и смугъл млад мъж, който сега пристъпи напред, за да отправи молбата си.

— Мадмоазел Маргарида, всички от масата на мосю Кокто ще сме ви благодарни, ако се съгласите да ни позабавлявате с великолепия си талант на пианото. Той лично ви моли за любимата си композиция. Предполагам знаете коя е?

— Да. — Маргарида хвърли един бърз поглед към часовника над бара и склони. — За мен ще е чест, макар че винаги ще бледнея пред върховната дарба на мосю Равел — обяви тя, после стана и се поклони към масата на прочутия пианист.

Докато си проправяше път през тълпата, заемайки столчето, което самият Равел беше освободил преди малко, из кафенето се разнесоха поощрителни възгласи.

— Може ли да седна при вас, за да се порадвам на музиката ѝ? — попита Лоран.

— Разбира се — отвърна Бел и Лоран се настани до нея на тясната кожена пейка, притискайки бедро до нейното.

Бел отново се изуми на лекотата, с която тези хора приемаха физическата близост.

Когато звънките начални акорди на „Рапсодия в синьо“ на Гершуин изпълниха кафенето, клиентите се умълчаха. Лоран огледа чашите по масата им, повечето недокоснати, избра си една и я хвана с фините си силни пръсти, поставяйки небрежно ръка върху бедрото си в типично мъжки жест. След няколко минути обаче я премести в пролуката между неговото и нейното. Бел затаи дъх, почти убедена, че допирът е бил случаен, макар и да усещаше как пръстите му гаят нежно бедрото ѝ през плата на роклята ѝ.

Сладка тръпка обля цялото ѝ тяло и кръвта запрепуска през вените ѝ, докато музиката се извисяваше към собствения си зенит.

— Мадмоазел Маргариде е много талантлива, не смятате ли?

Бел усети топлия дъх на Лоран до ухото си и кимна сковано.

— Нямах представа, че има музикална дарба — пророни, когато кафенето отново избухна в аплодисменти. — Има толкова много заложиби.

Собственият ѝ глас ѝ звучеше странно — някак заглушено, сякаш плуваше под вода.

— Искрено вярвам, че душите на творческите хора — продължи Лоран — са като небе, осеяно с падащи звезди; като кълбо, което непрестанно се върти към музата, уловила въображението им. Мнозина от хората в това заведение не само рисуват и скулптурират, но и пишат поезия, вадят приказни звуци от различни музикални инструменти, разчувстват всяка публика с актьорските си умения и пеят като пойни птици. А, мадмоазел. — Лоран стана и се поклони с възхищение на Маргариде, която се беше върнала при масата им. — Свирихте като същински виртуоз.

— Много сте мил, мосю — отвърна скромно Маргариде и седна.

— А доколкото разбирам, скоро ще творим в едно ателие. Професор Ландовски ми каза, че през следващите няколко седмици ще стажувате при нас.

— Беше така добър да ми предложи, но нямах намерение да споделям с никого, докато не потвърди — обясни Маргариде и даде

знак на келнера да им донесе сметката. — Ще съм много горда, ако ме приеме в ателието си.

— Смята, че демонстрирате голям талант. За жена, разбира се — подхвърли шеговито той.

— Ще го приема за комплимент — усмихна му се Маргарида.

Донесоха им сметката и тя сложи няколко банкноти отгоре ѝ.

— А по време на престоя ви в ателието, може да служите като придружителка на мадмоазел Изабела, докато ми позира — предложи Лоран.

— Може, но не мога да ви обещаю нищо — отвърна Маргарида, стрелвайки очи между Лоран, Бел и часовника зад бара. — А сега трябва да вървим. *À bientôt, мосю Бруи.*

Тя го целуна по двете бузи, Бел стана от масата.

— Мадмоазел Изабела, като че ли съдбата ни събира. Дано следващия път е за по-дълго.

Лоран целуна ръката ѝ, поглеждайки я изпод мигли. Колкото и наивна да беше Бел, веднага разтълкува погледа му.

За щастие, когато Бел се бърна в апартамента, Мария Жоржиана се беше оттеглила за следобедната си дрямка. Мария Елиза четеше книга в гостната.

— Как мина? — попита я тя.

— Прекрасно!

Бел се свлече в един стол, изтощена от вълнение, но все още зашеметена от неочакваната си среща с Лоран.

— Радвам се. И какво ново научи?

— Запознах се с инструментите за каменоделство — отговори небрежно тя.

Опияненият ѝ мозък не позволяваше на устните ѝ да оформят думите по обичайния начин.

— Цели шест часа учиш за каменоделски инструменти? — изгледа я подозрително Мария Елиза.

— Да, почти. После ходихме на обяд и... — Бел скочи внезапно на крака. — Капнала съм от умора. Ще отида да подремна преди вечеря.

— Бел?

— Да?

— Алкохол ли си пила?

— Не... е, само чаша вино с обяда. Все пак кой парижанин не пие вино.

Бел тръгна към вратата, заклевайки се пред себе си повече никога да не опитва питиетата, сервирани в „Ла Клозери де Лила“.

21.

Апартамент 4
Авеню дьо Марини 48
Париж
Франция
27 юни 1928 г.

Скъпи паи и май,

Не мога да повярвам, че напуснах Рио преди цели четири месеца; тук времето лети толкова бързо. Все още посещавам с удоволствие курсовете по скулптура в Академията по изящни изкуства с Маргарида Лопес де Алмейда. Макар и да съзнавам, че никога няма да стана велик творец като някои от колегите ми, уроците ми дават по-дълбок поглед върху рисуването и скулптурата и съм сигурна, че това ще ми е от голяма полза в бъдещия ми живот като съпруга на Густаво.

Лятото най-сетне пристигна и в Париж и градът се оживи още повече. Започвам да се чувствам като истинска парижанка!

Надявам се някога и вие да видите с очите си магията, в която имам щастието да участвам всеки ден.

Изпращам ви най-искрената си любов,
Изабела

Бел сгъна прилежно листа и го пхна в пощенския плик. После се отпусна назад в стола си. Искаше ѝ се да можеше да сподели с родителите си истинските си чувства към града, който обикваше все повече, да им разкаже за новите си свободи и познания. Но знаеше, че не биха я разбрали. И по-лошо — щяха да решат, че са сбъркали, пускайки я в Европа.

Единственият човек, с когото можеше да сподели, беше Лоен. Затова извади още лист хартия и написа съвсем различно писмо, в което изля истинските си емоции и разказа на приятелката си за Монпарнас и Лоран Бруи, младия асистент, пожелал да я използва за модел...

Благодарение на Маргаридата Бел се будеше с приятно чувство на възбуждане всяка сутрин. Курсовете, които посещаваша, наистина бяха информативни, но с най-голямо нетърпение очакваше обяда в „Ла Клозери де Лила“.

Там всеки ден беше различен, пир за творческия дух. Масите на кафенето бяха изпълнени с художници, музиканти и писатели. Миналата седмица бе видяла писателя Джеймс Джойс да седи на една от външните масички с чаша вино пред себе си и да се рови из голяма купчина машинописни страници.

— Надникнах над рамото му — разказа им задъхан от възбуждане Арно, един начинаещ писател, познаник на Маргаридата. — Ръкописът беше наименуван „Бдение над Финеган“. Точно тази книга пише от цели шест години!

Макар че Бел трябваше да е достатъчно щастлива, задето ежедневно се движеше сред такива светили, двете с Маргаридата все още отделяха по-голямата част от разходката си до Монпарнас в кроене на безплодни планове за бягство през вечерните часове, когато левият бряг наистина се събуждаше.

— Невъзможно е, знам, но поне мога да си мечтая — въздъхна веднъж Бел.

— Е, май трябва сме благодарни, че имаме такава свобода поне денем — отвърна Маргаридата.

Бел погледна часовника си, осъзнавайки, че колата на Маргаридата всеки момент щеше да я вземе. Облече моряшка рокля от тъмносин габардин, която често носеше, защото беше единствената ѝ по-семпла дреха, среса косата си, сложи си малко червило и извика довиждане на излизане от вратата.

— Как си тази сутрин? — попита Маргарида, когато Бел влезе в колата.

— Много добре, благодаря.

— Изабела, опасявам се, че имам лоша новина за теб. Професор Ландовски потвърди предложението си да ме вземе за своя стажантка в ателието си в Булон Биянкур. Затова вече няма да посещавам уроците в академията.

— Поздравления. Сигурно си много развълнувана.

Бел положи големи усилия да се усмихне заради успеха на приятелката си.

— Да, много се радвам — отвърна Маргарида. — Но пък разбирам, че това те поставя в неприятно положение. Не знам дали сеньора Да Силва Коста ще ти позволи да ходиш на уроците сама.

— Няма да ми позволи. Напълно ясно е.

Очите на Бел се изпълниха неканени сълзи.

— Бел, не се отчайвай. — Маргарида потупа утешително ръката ѝ. — Ще намерим решение, обещавам ти.

По ирония на съдбата преподавателят им за сутрешния урок беше самият Ландовски, чиито редки лекции обикновено заплениваха Бел. В повечето случаи професорът им разясняваше теорията си за простите линии и говореше за техническата трудност, с която се постигаше съвършенство. Днес обаче Бел дори не го чуваше.

А най-лошото беше, че след онзи пръв обяд в „Ла Клозери де Лила“ преди цял месец не беше виждала Лоран Бруи. Когато попита Маргарида с възможно най-небрежния си тон къде е изчезнал, тя ѝ обясни, че помагал усърдно на Ландовски в изработката на първия макет на статуята на Еитор.

— Доколкото знам, мосю Бруи спи в ателието всяка нощ. Сеньор Да Силва Коста изисква макета час по-скоро, за да започне с математическите изчисления.

След урока Ландовски привика Маргарида.

— Е, мадмоазел, ще дойдете ли в ателието ми идната седмица?

— Да, професор Ландовски, за мен е чест да получа такава възможност.

— Виждам, че сте довела и сънародничката си, момичето с красивите ръце — отбеляза Ландовски, кимвайки към Бел. — Бруи още изявява желание да направи статуя с облика ви. Какво ще кажете след края на тази седмица, когато изпратя първия си макет на попечителя ви, да дойдете с мадмоазел Лопес де Алмейда в ателието ми, за да задоволите желанието му? Появата ви ще е като награда за дългите часове, които вложи в Христос Спасителя през последните три седмици. Ще е добре за него да се съсредоточи в една красива женска фигура след толкова вгълбяване във Всевишния.

— Сигурна съм, че Изабела би дошла с удоволствие — побърза да отговори вместо нея Маргаридата.

Ландовски им кимна и напусна класната стая.

— Ето, виждаш ли, Изабела? — възкликна Маргаридата, като излязоха от академията и тръгнаха към Монпарнас. — Господ... не, Христос Спасителя е на твоя страна!

— Да — съгласи се Бел, окрилена от нова надежда. — Май си права.

— Бел, искам да си поговорим за нещо — обяви ненадейно Мария Елиза същата вечер, докато се приготвяха за лягане. — И искам да чуя мнението ти.

— Разбира се. — Бел седна, доволна от възможността да послужи като довереница на приятелката си, с която имаше чувството, че напоследък прекарваше по-малко време от необходимото. — Какво има?

— Реших да започна обучение за медицинска сестра.

— О, прекрасна новина — усмихна ѝ се одобрително Бел.

— Така ли мислиш? Тревожа се, че на *маи* може да не ѝ хареса. Никоя от жените в семейството ни не е имала кариера досега. Но го обмислям от дълго време и трябва да намеря смелост да ѝ съобщя за намерението си. — Мария Елиза прехапа долната си устна. — Как ще реагира според теб?

— Надявам се да каже, че се гордее с желанието на дъщеря ѝ да постигне нещо смислено в живота си. И съм сигурна, че баща ти ще е много доволен от решението ти.

— Е, дано си права — каза разпалено Мария Елиза. — Мислех си, че вместо да пиляя времето си в Париж, може да постъпя на доброволна служба в някоя болница. Сещам се за една на няколко минути път пеша от апартамента ни.

Бел се пресегна за ръцете на приятелката си и ги стисна силно.

— Толкова добър човек си, Мария Елиза, вечно мислиш за другите. Смятам, че си родена за медицинска сестра. Светът на жените се променя и не виждам причина да не постигнем нещо важно в живота си.

— Е, тъй като за момента нямам намерение да се омъжвам, и аз не виждам защо не. Разбира се, Бел, твоето положение е съвсем различно. Когато след шест седмици се прибереш у дома, ще станеш съпруга на Густаво, ще стопанисваш дома му, а скоро след това ще му родиш деца. Аз обаче се нуждая от друга цел в живота си. Благодаря ти за подкрепата. Ще говоря с *маи* още утре.

След като си легнаха и Мария Елиза изгаси нощната лампа, Бел отново впери безсънен поглед в тавана.

Шест седмици. Само толкова време ѝ оставаше в Париж, а после се завръщаше към живота, който приятелката ѝ бе описала кратко и ясно.

Колкото и да се опитваше да мисли позитивно за бъдещето си, не ѝ хрумна нито една позитивна мисъл.

Маргарида беше обещала да се свърже с Бел след няколко дни в ателието на Ландовски, за да ѝ каже кога ще е удобно за професора да ги навести. Но засега нямаше ни вест, ни кост от нея.

Бел отново бе заточена сама в апартамента, тъй като вече Мария Елиза го напускаше всяка сутрин в девет, след като беше получила неохотно разрешение от майка си и работеше на доброволни начала в близката болница. Мария Жоржиана прекарваше по-голямата част от сутрините в домакински задачи или писане на писма.

— Майка ми има рожден ден идния месец, затова много бих искала да ѝ купя нещо от Париж и да ѝ го изпратя. Имате ли нещо против да изляза на разходка по магазините, сеньора? — попита я Бел една сутрин на закуска.

— Да, Изабела. Родителите ти едва ли биха одобрили да се развяваш сама из Париж. А днес имам много работа.

— Е, в такъв случай — обади се Еитор, дочул разговора им — предлагам Изабела да ме придружи по „Шанз-Елизе“ на път към офиса ми. Може да избере нещо в някоя от галериите там. Сигурен съм, че спокойно ще успее да извърви и сама неколкостотинте метра обратно до апартамента, скъпа.

— Както кажеш — въздъхна подразнено Мария Жоржиана.

— Времето през последните дни е усилено дори за бразилци като нас — коментира Еитор, когато двамата напуснаха апартамента двайсет минути по-късно и тръгнаха към „Шанз-Елизе“. — Е, харесва ли ти в Париж? — поинтересува се той.

— Много — отвърна искрено Бел.

— Подочух, че опознаваш по-... бохемските свърталища на града.

Бел стрелна гузен поглед към Еитор.

— Ами...

— Вчера видях приятелката ти Маргарида в ателието на Ландовски и я чух да си приказва с младия му асистент за обедите ви в „Ла Клозери де Лиля“.

Бел се уплаши от коментара му, но Еитор видя изражението ѝ и побърза да я потупа утешително по ръката.

— Не се безпокой, ще си остане между нас. Пък и Маргарида е много разумно момиче. Познава добре Париж. Помоли ме да ти предам, че утре в десет сутринта ще мине да те вземе на път към ателието. Както знаеш, мосю Бруи иска да направи твоя статуя. Поне така ще си на сигурно и всички ще знаем къде си.

Еитор вдигна изпитателно вежда, но Бел усети, че просто се шегува.

— Благодаря ти, че ми предаде — отвърна скромно тя, укривайки вълнението, което я обзе, и побърза да смени темата: — Доволен ли си от работата на професор Ландовски по Христос Спасителя?

— Засега съм напълно сигурен, че взех правилното решение. Визията на Ландовски почти се припокрива с моята. И все пак имаме

много работа, преди спокойно да заявя, че разполагаме с окончателния макет. В момента умувам по няколко въпроса. Първият и най-важен е с какъв материал да облека статуята. Премислих толкова варианти, но никой от тях не отговаря напълно на естетическите и практическите ми изисквания. Какво ще кажеш да потърсим подарък за майка ти в този безистен? Купих прекрасен копринен шал на Мария Жоржиана от един от бутиците тук.

Двамата свърнаха в красивия пасаж и Еитор ѝ показа бутика, за който говореше.

— Ще те изчакам тук — обяви той и я покани да влезе.

Бел избра шал и носна кърпа в нежен прасковен цвят, който знаеше, че ще отива на кожата на майка ѝ. Като плати и излезе, намери Еитор надвесен над едно малко фонтанче в центъра на безистена. Той се взираше съсредоточено в дъното му. Бел отиде до него и той ѝ посочи мозайката, красяща дъното на фонтана.

— Това как ти се струва? — попита той.

— Прощавай, но не знам за какво говориш.

— Как ти се струва да облека статуята си в мозайка? Така външната ѝ обвивка няма да се напуква, тъй като всяка плочка ще е самостоятелна. Ще трябва да проуча какъв камък е най-добре да използвам, нещо поресто, трайно... да, например стеатит от Минас Жерайс. Светъл е на цвят и вероятно ще се получи добре. Трябва незабавно да доведе сеньор Леви тук, за да му покажа. Утре заминава за Рио и е крайно време да вземем решение.

Бел погледна развълнуваното изражение на Еитор и тръгна след него към изхода от безистена.

— Ще можеш ли да се прибереш сама оттук, Изабела?

— Разбира се — отвърна тя.

Еитор ѝ кимна и закрачи с бодра стъпка в обратната посока.

22.

— *Bienvenue*, мадмоазел Изабела. — Лоран я посрещна на входа ателието и я целуна по двете бузи. — Първо ще си направим кафе. О, мадмоазел Маргарида — добави той, докато Маргарида обличаше работната си престилка, — професорът каза, че трябва да поработите още малко върху левия лакът на скулптурата си, но в общи линии е добра.

— Благодаря — провикна се през рамо Маргарида. — От устата на професора това е истински комплимент.

— Е, Изабела — обърна се отново към нея Лоран, — ела с мен да ми покажеш как правите кафе във вашата страна. Предполагам силно и черно — додаде той, хвана я за ръката и я поведе към малката кухничка. Взе кафява хартиена торбичка от една полица, отвори я и подуши съдържанието ѝ. — Бразилско кафе, смляно тази сутрин в едно магазинче в Монпарнас. Купих го специално за вас, за да ви напомня за дома и да ви помогна да се отпуснете.

Бел вдиша аромата и моментално се озова отвъд океана.

— Е, покажете ми как го правите вие — настоя той, подаде ѝ чаена лъжичка и отстъпи назад, за да ѝ направи място.

Бел кипна вода на малкото котлонче, без да си признае, че никога в живота си не беше правила кафе. В дома ѝ тази задача се полагаше на прислугата.

— Имате ли чаши? — попита тя.

— Разбира се — отвърна Лоран, бръкна в един от шкафовете и извади две керамични чаши. — Простете, че не са от фин порцелан. Но ви обещавам, че няма да променят вкуса на кафето.

— Знам — съгласи се притеснено тя, сипвайки лъжици мляно кафе в чашите.

— Всъщност, мадмоазел — усмихна ѝ се сърдечно той и се пресегна до една полица за малък сребърен чайник, — тук правим кафето в ето това.

Бел се изчерви засрамено, а Лоран пресипа кафето от чашите в чайника и добави гореща вода.

— И така, като кипне, ще седнем да си поговорим.

Няколко минути по-късно Лоран я заведе обратно в ателието, където Маргарида вече работеше върху една скулптура. Той взе скицника си и я покани на дебелия дървен маса, на която бяха обядвали при първата си среща, и дръпна завесата зад тях.

— Заповядайте, седнете. — Лоран ѝ посочи пейката срещу неговата. — Е — той вдигна чашата с кафе, — разкажете ми за живота си в Бразилия.

Бел впери изненадан поглед в него.

— Защо ви е да знаете за Бразилия?

— Защото, мадам, в момента седите като дървена греда, крепила тежък покрив цели сто години. Искам да се отпуснете, за да омекнат мускулите по лицето ви, да изчезне напрежението по устните ви и очите ви да засияят. Ако не успея да го постигна, скулптурата няма да се получи добре. Разбирате ли ме?

— Май... май да — отвърна Бел.

— Не ми звучите убедително. Затова ще ви обясня — каза той. — Мнозина смятат, че скулптурното изкуство набляга на външната, физическата страна на обектите. И на техническо ниво реално са прави. Но всеки велик скулптор знае, че постигането на истинска прилика зависи от предаването на същността на обекта.

Бел го гледаше колебливо.

— Разбирам.

— Ще използвам един по-елементарен пример — продължи той. — Ако ми позира младо момиче, в чиито очи виждам, че има добро, състрадателно сърце, бих добавил някое животно в статуята ѝ. Бих я изобразил с гълъб в ръцете. Ако доловя алчността на някоя жена, навярно ще сложа кичозна гривна на китката ѝ или пък голям пръстен на пръста ѝ. Затова — Лоран отвори скицника и приготви молива си — сега ще ми поговорите, а аз ще ви скицирам през това време. Разкажете ми за родното си място например.

— Прекарах по-голямата част от детството си в една планинска ферма — подчини се Бел и споменът за *фазендата*, която толкова обичаше, веднага извика усмивка на лицето ѝ. — Отглеждахме коне и сутрин яздох по хълмовете или плувах в езерото.

— Звучи идилично — коментира Лоран, докато моливът му танцуваше по листа.

— Наистина беше — съгласи се Бел. — Докато не се преместихме в Рио, в къща в полите на планината Корковадо. На нейния връх ще издигнат Христос Спасителя един ден. Макар че имението е красиво и много по-голямо от *фазендата* ни, планината го притуля. Понякога, когато съм там, имам чувството, че... — тя спря, издирвайки правилните думи — ... че се задушавам.

— А как се чувствате тук, в Париж? — попита той. — И нашият град е голям. И тук ли се чувствате в плен като в Рио?

— О, в никакъв случай. — Бел поклати глава и сбърченото ѝ чело веднага се отпусна. — Обожавам този град. Особено улиците на Монпарнас.

— Хмм, значи не мястото е виновно, а по-скоро състоянието на духа ви. Париж също може да въздейства доста клаустрофобично, но вие твърдите, че ви харесва тук.

— Прав сте — призна си тя. — Всичко идва от живота, който вода в Рио, не от самия град.

Лоран продължи да скицира, наблюдавайки изражението ѝ.

— И какво не му е наред?

— Нищо. Тоест... — Бел се замисли как да му обясни. — Родена съм с голям късмет. Вода изключително привилегирован живот. По това време догодина ще съм омъжена. Ще живея в красив дом и ще имам всичко, за което може да си мечтае една жена.

— Тогава защо говорите за бъдещето си с тъга? Дали защото, както ми загатнахте при първата ни среща, предстоящият ви брак е по сметка, не по любов?

Бел се умълча, но бузите ѝ пламнаха, издавайки истинността думите на Лоран.

— Мосю Бруи, вие не разбирате — рече накрая. — В Рио всичко е различно. Баща ми държи да си намеря качествен съпруг. Годеникът ми произхожда от едно от най-знатните семейства в Бразилия. Пък и — добави отчаяно тя — аз нямам дарба като вашата, с която да изкарвам хляба си. Сега съм изцяло зависима от баща ми, а после ще е от съпруга ми.

— Да, мадмоазел, разбирам ви и ви съчувствам. Но за жалост — въздъхна той — само вие можете да си помогнете.

Той остави молива и заразглежда скиците си в продължение на няколко минути, докато Бел седеше напрегнато, разстроена и объркана

от разговора им.

Накрая Лоран вдигна поглед.

— Е, като гледам тези скици, мога да ви уверя, че сте способна да изкарвате прехраната си, позирайки на монпарнаските художници. Не само притежавате красиво лице, но и съм сигурен, че под дрехите си сте олицетворение на женствеността.

Той плъзна поглед по тялото ѝ и Бел отново усети как онази странна топлина се разлива от гърдите ѝ нагоре към лицето ѝ.

— Защо се стеснявате? — попита той. — Тук, в Париж, боготворим красотата на женската фигура. Все пак всички сме родени голи и единствено обществото ни принуждава да носим дрехи. Както и парижката зима, разбира се — засмя се той, вдигайки поглед към часовника на стената. — Но не се безпокойте — добави той, като видя изражението. — Ще ми позирате в този си вид. Идеален е.

Бел кимна облекчено.

— Е, докато ви изнудвах да ми разкриете душата си, стана обяд. Като награда ще ви донеса хляб, сирене и вино.

Лоран събра чашите от кафето и тръгна през ателието към кухнята, спирайки да покани и Маргаридата на обяд.

— Благодаря — отвърна тя и остави статуята си, за да измие ръцете си от глината.

Бел отправи поглед към лехите с лавандула отвъд прозореца, обзета от чувство на неспокойство и уязвимост. Лоран бе съумял да изтръгне от нея истината за страховете ѝ.

— Добре ли си, Изабела? — Маргаридата седна до нея и сложи угрижено ръка на рамото ѝ. — Подочух откъслеци от разговора ви. Дано мосю Бруи не те е притиснал твърде много в стремежа си да извлече истинската ти същност. И дано — снижи глас тя — наистина го прави от професионални съображения.

— Какво искаш да кажеш?

Маргаридата обаче нямаше време да ѝ отговори, тъй като Лоран се върна с подноса. Бел седеше мълчаливо по време на обяда и слушаше как Маргаридата и Лоран клюкарстват за техни общи познайници и последните им лудории.

— Кокто е наел една задна стаичка в някаква сграда на „Рю дьо Шатоден“ и редовно кани там приятелчетата си, за да пият коктейли, които сам е измислил и наименувал. Говори се, че били смъртоносни — добави Лоран, отпивайки щедра глътка вино. — И че напоследък се увеличал по спиритичните сеанси.

— Какво е това? — попита недоумяващо Бел.

— Когато някой опитва да се свърже с мъртвите — обясни Маргаридата. — Далеч не ми е по вкуса — потрепери тя.

— Освен това организира групови хипнотични сеанси в опит да достигне подсъзнанието на участниците. Това вече ми звучи интересно. Човешката психика ме вълнува почти колкото човешкото тяло. — Лоран надникна към Бел. — Както вероятно разбрахте тази сутрин, мадмоазел. А сега е време да продължим с работата. Предлагам ви да се разходите из градината, докато аз избирам място в ъгъла на ателието, където светлината е най-добра. Защото започнем ли, ще настоявам да сте неподвижна като камъка, с който ще работя.

— Аз ще я придружа, мосю Бруи. И аз имам нужда от глътка свеж въздух — обади се Маргаридата. — Хайде, Изабела.

Двете станаха, напуснаха ателието и излязоха в градината, където се спряха край благоуханните лавандулови лехи.

— Единственият звук, който чувам, е жуженето на пчелите, крадящи нектара на цветовете. — Маргаридата въздъхна блажено и хвана Бел под ръка. — Сигурна ли си, че си добре, Изабела? — попита я тя.

— Да — потвърди Бел, поотпусната от обедното вино.

— Е, само ми обещавай, че няма да му позволиш да те смуцава.

— Няма — увери я Бел. — Не е ли странно? — подхвана, докато се разхождаха бавно покрай градината, обградена от старателно окастрени кипарисови храсти. — Макар че с богатата си флора и фауна Бразилия не отстъпва по красота на Франция, тукашната енергия е така различна. Вкъщи ми е трудно да се умисля, да намеря мир. А тук, дори в сърцето на Монпарнас, някак успявам. Успявам да видя себе си по-ясно. — Маргаридата сви рамене. — А сега трябва да се върнем в ателието, за да започне мосю Бруи шедевъра си.

Три часа по-късно, в колата на път към дома, Бел установи, че е капнала от умора. Цяла вечност беше седяла на стол с ръце върху коленете и пръсти, разположени точно както Лоран ги беше поставил.

Вместо женствена, се бе чувствала като стара мома, чийто образ си представяше на червеникавокафява фотография. Сега гърбът я болеше от дългото стоене в изправена поза, а вратът ѝ беше скован. Посмееше ли да премести дори един от пръстите си в по-удобно положение, Лоран веднага забелязваше, ставаше иззад парчето камък, върху което работеше, и отиваше да го върне на предишното му място.

— Изабела, събуди се, *керид*. Пред вас сме.

Тя подскочи, засрамена, че Маргарита я бе видяла да дреме.

— Съжалявам. — Надигна се, а шофьорът излезе да ѝ отвори вратата. — Не предполагах, че ще е толкова уморително.

— Денят беше дълъг и труден за теб във всяко отношение. Всичко ти е ново, а това само по себе си е изтощително. Идва ли ти се в ателието утре?

— Разбира се — заяви стоически Бел на излизане от колата. — Лека вечер, Маргарита. До утре в десет.

Същата вечер, след като се измъкна от обичайната игра на карти след вечеря и отпусна немощно глава върху възглавницата, Бел стигна до заключението, че идеята на Лоран да изкарва прехраната си позирайки пред монпарнаски художници нямаше да е толкова лесен вариант, колкото първоначално бе смятала.

23.

През следващите три седмици Бел всяка сутрин придружаваше Маргарида до ателието на Ландовски в Булон Биянкур. На няколко пъти Еитор да Силва Коста се възползваше от превоза и ходеше с тях, понесъл нови планове и скици за статуята си.

— Ландовски работи по друг модел за Христос Спасителя, тъй като още търсим идеалния — обясни им веднъж, а когато колата спря пред дома на скулптора, моментално изхвърча от нея, нетърпелив да види дали Ландовски не е завършил новия макет.

Ландовски, от своя страна, получил поредния списък с дребни поправки, който налагаше изработката на нов модел, седеше на работния тезгях и мърмореше под носа си.

— Откачен бразилец. Как ми се ще да не се бях съгласявал да участвам в хвърковатата му идея.

Но мърмореше с осезаема сантименталност и възхищение към огромния мащаб на проекта.

Проектът на Бел също напредваше бавно и образът ѝ постепенно изникваше под умелите пръсти на Лоран. Докато позираше неподвижно, тя се научи да потъва в свой собствен въображаем свят. Повечето ѝ мисли се въртяха около Лоран, когото наблюдаваше непрестанно с ъгълчето на окото си, докато французинът обработваше камъка с чукче и рифелова пила.

Една особено знойна юлска сутрин Ландовски сложи ръка върху рамото на трудеция се Лоран.

— Току-що занесох последния си модел на Христос Спасителя в парижкия офис на мосю Да Силва Коста — обясни дрезгаво професорът. — Сега пък побърканият бразилец иска да му направя четириметров макет, по който веднага да започна работа. Ще ми е нужна помощта ти, Бруи, затова ще трябва да приключиш със скулптурата на красивата дама. Давам ти един ден.

— Да, професоре, разбира се — отвърна той, поглеждайки примирено Бел.

Бел опита да прикрие пълното отчаяние, което ѝ донесоха думите на Ландовски. Той отиде до нея и Бел усети преценяващия му поглед върху себе си.

— Е — обади се накрая професорът, — може да започнеш с отливка на красивите ѝ дълги пръсти. Ще ми е нужен образец за ръцете на Христос, а искам да ги направя също толкова чувствени и елегантни като нейните. Те ще прегръщат и закрилят всичките му чеда под върха на планината и не бива да са мазолестите, недодялани ръце на мъж.

— Да, професоре — отвърна покорно Лоран.

Ландовски взе ръката на Бел и я вдигна от стола. Заведе я до работния си тезгях и постави ръката ѝ настрани върху него, така че малкото ѝ пръстче да лежи върху повърхността му. После опъна останалите ѝ пръсти и ги долепи един до друг, като нагласи палеца ѝ в една линия с отворената ѝ длан.

— Ето. Искам отливка на ръцете ѝ в това положение. Знаеш как изглежда макетът ми, Бруи. Постарай се да се впишат в него. Освен това направи отливка и на ръцете на мадмоазел Маргарида. Нейните пръсти също са много елегантни. Ще видим кои ще стоят по-добре на статуята ни.

— Разбира се — подчини се Лоран. — Но позволявате ли да започнем от утре сутринта? Мадмоазел Изабела навярно е изморена след дългия ни работен ден.

— Ако мадмоазел няма нищо против, бих искал да се заемеш още сега. Така отливките ще изсъхнат до утре сутринта и ще имам с какво да работя. Съгласна ли сте, мадмоазел?

Ландовски надникна към нея сякаш отговорът ѝ така или иначе нямаше значение.

Тя кимна с глава.

— За мен ще е чест, професоре.

— Така — каза Лоран, след като покри ръцете ѝ в бял гипс. — Трябва да ми се закълнете, че няма да трепвате дори, докато пастата не изсъхне. В противен случай ще трябва да започнем отначало.

Бел остана неподвижна, опитвайки да пренебрегне дразнещия сърбеж по лявата си длан, и загледа как Лоран изпълнява същата

процедура и с Маргариди. Като приключи и с нея, погледна часовника и потупа внимателно гипса, съхнещ около ръцете на Бел.

— Още петнайсет минути и сме готови — обяви той, а после се засмя. — Ще ми се да имах фотоапарат, за да ви снимам как седите с гипсирани ръце. Интересна гледка сте. А сега ме извинете, но трябва да си наля чаша вода. Не се притеснявайте, мадмоазели, ще се върна... преди смрачаване.

Той им намигна и тръгна към кухнята. Двете момичета се спогледаха и устните им потрепераха от сдържан смях — не биваше да прихват, тъй като всяко движение можеше да засегне и ръцете им.

— Сигурно някой ден ще гледаме към Корковадо и ще си спомняме този момент — рече с усмивка Маргариди.

— Не се и съмнявам — отвърна умислено Бел.

Бяха нужни само няколко минути внимателна и — като се замисли по-късно Бел — опасна работа, за да направи Лоран тънки прорези по гипса върху ръцете ѝ с остър нож и да отлепи прилежно отливката от предварително омазнените ѝ пръсти. Като приключи, огледа доволно отливките, подредени върху тезгяха.

— Идеално — коментира. — Професорът ще се зарадва. Е, според теб как ще изглеждат ръцете ти, направени от гипс? — попита я той и се зае да освобождава тези на Маргариди.

— Като чужди — отвърна Бел, оглеждайки белите фигури на тезгяха. — Може ли да се измие вече?

— Да. Сапунът и четката за миене са до умивалника — обясни той.

Когато Бел се върна, доволна, че е изчистила мазното и гипсовия прах от ръцете си, Лоран се мръщеше, защото един от пръстите на отливката на Маргариди се беше отчупил.

— Със сигурност ще успеем да го спасим — каза той. — Ще си личи тънка пукнатинка на мястото, където ще го залепим, но не е страшно.

Маргариди също отиде да си измие ръцете, а Лоран се зае да разчиства ателието.

— Жалко, че професорът се нуждае спешно от помощта ми. Чака ме още доста работа по скулптурата ти, но поне вече имам пръстите ти — добави шеговито той.

— Трябва да си вървим — обяви Маргарида, като се върна при тях. — Шофьорът ни чака от часове, а и попечителката на мадмоазел Бел ще се чуди къде е.

— Кажете ѝ, че съм отвлякъл повереницата ѝ и ще я върна чак когато завърша скулптурата си — пошегува се Лоран, докато момичетата взимаха шапките си на път към вратата. — Изабела, не забравяте ли нещо? — провикна се Лоран след нея, когато Бел прекрачи прага. Годежният ѝ пръстен висеше на малкото му пръстче. — Май е най-добре да го върнем на мястото му, преди някой да е заподозрял, че сте го свалила нарочно — отбеляза той, докато Бел вървеше към него. — Позволете да ви го сложа. — Лоран взе ръката ѝ в своята и ѝ постави пръстена, взирайки се съсредоточено в очите ѝ. — Готово. Пак сте заедно. *À bientôt*, мадмоазел. И не се безпокойте, ще намеря начин да довършим скулптурата ви.

Момичетата напуснаха ателието, качиха се в колата и потеглиха обратно към центъра на Париж. Бел впери тъжен поглед през прозореца.

— Изабела?

Тя обърна глава и видя, че Маргарида я наблюдава умислено.

— Може ли да ти задам един личен въпрос?

— Предполагам — отвърна колебливо Бел.

— Всъщност се състои от две части. Както вече ти казах, без да искам подочух разговора ви с Лоран, докато те скицираше. Ти му призна за страховете си около завръщането ти в Рио и сватбата с годеника ти.

— Да. Но моля те, Маргарида, никой друг освен двама ви с Лоран не бива да разбира за това — побърза да добави тя, ужасена, че слухът може да стигне чак до Бразилия.

— Разбрах опасенията ти. Но просто се питах дали нежеланието ти да се омъжиш за годеника си не се е увеличило през последните няколко седмици.

Бел разпери ръката си и огледа отнесено годежния си пръстен, разсъждавайки върху въпроса на Маргарида.

— Когато напуснах Рио, бях благодарна на Густаво, че ми позволи да замина за Европа със семейство Да Силва Коста преди да се омъжа за него. Не бях очаквала да ме пусне и имах чувството, че ми е подарил огромен подарък. Но сега, когато този подарък е към края си

и след по-малко от три седмици ще трябва да се върна у дома, истината е, че... чувствата ми към него са различни. Да, Париж в действителност промени гледището ми върху много неща — въздъхна тя.

— Напълно нормално е да се влюбиш в свободата, която Париж ни предлага — съгласи се Маргаридида. — Същото се случи и с мен.

— Да — продължи оживено Бел и гласът ѝ пресекна от емоции. — А най-лошото е, че след като вкусих този различен начин на живот, мисълта за бъдещето е още по-горчива. На една част от мен ѝ се иска изобщо да не бях идвала тук, да не бях изживявала всичко онова, което е могло да имам, но никога няма да получа.

— И така стигаме до втората част на въпроса ми — продължи внимателно Маргаридида. — Наблюдавах двама ви с Лоран, докато работеше по скулптурата ти. Откровено казано, първоначално си мислех, че ласкателствата и намеците му са просто част от отношението му към всяка красива жена, която избира за свой модел. Но през изминалите няколко дни забелязвам как те гледа понякога, нежността, с която докосва камъка, сякаш си мечтае да милваше теб вместо него. Прости ми, Изабела — поклати глава Маргаридида. — Обикновено подхождам прагматично към любовта. Разбирам отлично мъжката природа, особено на парижани, но се чувствам длъжна да те предупредя. Боя се, че в несъмнената си страст по теб и заради близкия край на времето ви заедно може да забрави, че си обвързана.

— Аз, естествено, веднага бих му го напомнила — отвърна с подобаващо благоприличие Бел.

— Дали? Чудя се — каза умислено Маргаридида. — Защото както усещам увлечението на Лоран по теб, усещам и твоето по него. Всъщност го почувствах още в деня, когато дойде до масата ни в „Ла Клозери де Лила“, на първия ни обяд заедно в Монпарнас. И ако трябва да съм откровена с теб, този факт ме притеснява още от самото начало. Тогава реших, че навярно си играе игрички с теб, възползва се от наивността ти. Сред парижкото бохемско общество има много безскрупулни мъже, които възприемат любовта като развлечение, а женското сърце като играчка, съществуваща за тяхно забавление. А съблазнят ли плячката си с медени приказчици, обработят ли я добре, просто взимат каквото искат от нея. А после, разбира се, след като

постигнат целта си, играта спира да ги влече и продължават напред, към следващото предизвикателство.

Бел гледаше как чертите на Маргаридата се напрягат от болка и очите ѝ се навлажняват все повече с всяка следваща дума.

— Да, Изабела — стрелна ѝ внезапен поглед Маргаридата. — Правилно се ориентира. Когато бях в Италия, се влюбих точно в такъв тип мъж. И понеже идвах право от защитната мантия на Рио, бях също толкова наивна като теб. Затова успя да ме прелъсти. Във всеки смисъл на думата. Но след като заминах за Париж, сякаш напълно ме забрави.

Бел премисли в безмълвен шок изповедта на Маргаридата.

— Ето. Споделих ти най-голямата си тайна — пророни Маргаридата. — И го направих, защото вярвам, че от ужасния мрак и отчаянието, които преживях след това, може да се извлече поне една полза. Малко по-голяма съм от теб и за жалост по-мъдра след тази случка. А сега виждам в теб момичето, което бях тогава: влюбено за пръв път.

Бел имаше чувството, че ще избухне от чувствата си към Лоран. Досега ги бе изливала само в искрените си писма до Лоен. Но реши да се довери на Маргаридата, която също ѝ бе разкрила най-съкровената си тайна.

— Да — пророни. — Наистина го обичам. Обичам го с цялото си сърце. И дори не мога да си помисля как ще прекарам остатъка от живота си без него.

Облекчението от това, че бе разкрила тайните си чувства пред Маргаридата, сякаш пропука сдържаността ѝ и тя избухна в сълзи.

— Бел, много съжалявам, не исках да те разстройвам. Чуй какво — Маргаридата надникна през прозореца, — вече приближаваме квартирата ти, а не бива да се прибиращ в този вид. Да поседнем за малко на някое тихо местенце. И бездруго закъсняваме толкова, че няколко минути повече няма да са от значение.

Маргаридата даде насоки на шофьора и след няколко секунди колата спря до железния парапет на малкия парк на „Авеню дьо Марини“.

Двете слязоха и Маргаридата заведе Бел до една пейка. Бел погледа как залезващото слънце се спуска грациозно отвъд чинарите, които обрамчваха парка и красяха всеки парижки булевард.

— Моля те, прости ми, че постъпих толкова несъобразително — извини й се Маргаридида. — Съзнавам, че чувствата ти не са моя работа. Но като ви гледах толкова увлечени един по друг, изпитах нужда да направя нещо.

— Но не смяташ ли, че моето положение е различно от твоето в Италия? — настоя Бел. — Ти сама каза, че според теб Лоран изпитва чувства към мен. Че вероятно и той ме обича.

— По онова време и аз вярвах, че Марсело ме обича. Или поне така ми се искаше. Но каквото и да ти говори Лоран, Изабела, както и да те убеждава, моля те, не забравяй, че макар и да си мислиш, че имате бъдеще заедно, нямате такова. Лоран не може да ти предложи нищо: нито дом, нито сигурност, и повярвай ми, последното нещо, което му се иска, е да се върже със съпруга и домочадие. Недостатъкът на творческите личности е, че просто са влюбени в идеята за любовта. Но това не води до нищо, каквито и висини да достига взаимната ви страст. Разбираш ли ме?

Бел се взираше с празен поглед в една бавачка с двамата й малки повереника, единствените други посетители на парка.

— Да. Но ще бъда откровена с теб и ще ти кажа, че макар ушите ми да те чуват, а мозъкът ми да разбира предупреждението ти, не успяваш да убедиш сърцето ми.

— Така и предполагах — съгласи се Маргаридида. — Въпреки това те умолявам, Бел, поне се замисли върху думите ми. Не ми се иска да съсипваш остатъка от живота си, защото си позволила на сърцето си да управлява главата ти за няколко кратки минути. При положение че годеникът ти е дал съгласието си да дойдеш тук, разкрие ли тайната ти, едва ли някога ще ти прости предателството.

— Знам. — Бел прехапа гузно долната си устна. — Благодаря ти, Маргаридида. Признателна съм ти за съвета. Но сега наистина трябва да се прибирам, иначе Мария Жоржиана повече няма да ме изпусне от око.

Маргаридида, както винаги готова да помогне, се качи до апартамента на Да Силва Коста заедно с Бел и обясни пред каменното лице на Мария Жоржиана, че самият Ландовски ги е задържал, за да направи асистентът му отливки на ръцете им.

— Е, както вероятно се досещате, вече си представях какви ли не ужасяващи случки. Просто нека да не се повтаря.

— Добре, обещаваме — съгласи се Бел и отиде да изпрати Маргарида до вратата, където двете се прегърнаха разчувствано.

— Лека нощ, Изабела. Ще се видим утре.

Като си легна, вместо да размишлява върху черното бъдеще, което Маргарида ѝ вещаеше, ако се подадеше на обаянието на Лоран, Бел се предаде на умората.

Тя мисли, че Лоран ме обича... Обича ме...

Тази нощ лесно се унесе в сън с блажена усмивка на лице.

24.

— Говорих с професора — обяви Лоран, когато Бел и Маргаридата пристигнаха в ателието на следващата сутрин. — И му обясних, че не е възможно да довърша скулптурата си за един ден. Разбрахме се от сега нататък да идвате рано вечерта, след като сме приключили работа по статуята на Христос. Ако е нужно, мога да говоря със сеньор Да Силва Коста и да му обясня как стоят нещата.

Бел, която цяла сутрин се чувстваше безкрайно напрегната, изпита такова облекчение от думите му, че закима развълнувано.

— Но, мосю Бруи — намеси се Маргаридата с тревожна гримаса. — Аз няма да мога да придружавам мадмоазел Изабела толкова късно. Майка ми държи да се прибирам у дома в шест за вечеря.

— Е, мадмоазел, аз лично не виждам нищо неблагоприятно в тази ситуация — каза Лоран. — Професорът също ще присъства, а съпругата и децата му са на един хвърлей оттук, в къщата.

Бел отправи умолителен поглед към Маргаридата и видя примирението в очите ѝ.

— Да, прав сте — отвърна рязко. — А сега извинете, но трябва да се преоблека.

— Е, да се залавяме за работа — обърна се Лоран към Бел с триумфална усмивка на лице.

Същата вечер Еитор обяви на масата, че Лоран Бруи му се е обадил в офиса, за да му обясни защо е необходимо Бел да ходи в ателието по-късно от обичайното.

— Тъй като спешността на моя проект доведе до отлагането на твоя, смятам, че трябва да се съглася — заяви Еитор. — Изабела, шофьорът ми ще те кара в ателието в пет часа всеки ден и ще те взима в девет.

— Няма ли автобус, с който да се придвижвам? Не искам да ви ангажирам, сеньор Да Силва Коста — отвърна Бел.

— Автобус? — ужаси се Мария Жоржиана. — Едва ли на родителите ти би им харесало дъщеря им да се вози сама в градския транспорт на Париж късно вечерта. Задължително ще се придвижваш с кола.

— Благодаря. Ще ви заплатя разходите — добави тихо Бел, прикривайки облекчението и радостта си.

— В интерес на истината, Изабела — продължи Еитор, — присъствието ти в ателието на Ландовски ще ми е от полза. Тъкмо ще си ми шпионин и ще ми докладваш как вървят нещата с новия четириметров макет на Христос Спасителя — усмихна се той.

— Дали ще може някоя вечер да те придружа до ателието и да погледам? — попита Мария Елиза като си легнаха същата вечер.

— Ще попитам мосю Бруи — отвърна Бел. — Още ли се чувстваш добре в болницата? — попита я после, колкото да смени темата. Надяваше се приятелката ѝ да забрави желанието си.

— Много — отговори Мария Елиза. — Преди няколко дни споделих с родителите ми, че искам да започна кариера на медицинска сестра. Както вероятно се досещаш, *маи* не остана особено щастлива, но *паи* ме подкрепи и дори я смъмри за тесногърдството ѝ — усмихна се Мария Елиза. — Не че е виновна — побърза да я оправдае тя, вечно готова да прости. — Отраснала е в друга епоха. Но аз вече нямам търпение да се върна в Рио и да се впусна в избраната посока. За жалост *паи* смята, че ще приключи работата си в Европа чак след година. Голяма си късметлийка, че се прибиращ у дома само след две седмици, Бел. Лека нощ.

— И на теб — отвърна Бел и се замисли върху думите на приятелката си. „Де да можехме да си сменим местата“, помисли си сънено. Беше готова да продаде душата си, само и само да остане още цяла година в Париж.

Два дни по-късно Бел седеше в ателието, докато навън се спускаше здрач. С ъгълчето на окото си виждаше огромната четириметрова статуя на Христос, която лека-полека придобиваше форма. Маргарида вече си беше тръгнала, а тъкмо когато Бел

пристигна, Ландовски отиваше да вечеря със семейството си в къщата. Без обичайните човешки звуци ателието беше нетипично тихо.

— За какво си мислиш? — попита внезапно Лоран.

Бел забеляза, че ръцете му се трудят върху горната част на торса ѝ, където оформяха очертанятия на гърдите ѝ под муселиновата блуза с висока яка, която носеше.

— За това колко различно е тук вечер — отвърна тя.

— Да, определено е някак спокойно по залез-слънце. Често работя тук вечер, тъй като обичам тишината. По това време Ландовски обръща внимание на семейството си, пък и твърди, че не може да работи на слаба светлина.

— А ти можеш ли?

— Изабела, дори да не седеше пред мен, бих могъл да те пресъздам до последния детайл. Толкова време се вирам в теб, че образът ти е запечатан в паметта ми.

— Значи, в крайна сметка, не съм ти нужна тук?

— Е, може и така да е. — Той ѝ се усмихна лениво. — Но поне имам оправдание да се радвам на компанията ти. Не си ли съгласна?

За пръв път Лоран си признаваше директно, че желае присъствието ѝ не само по творчески причини. Тя сведе очи.

— Да — отговори.

Лоран се умълча и през следващия час работи, без да каже нито дума. След това се протегна и обяви, че е време за почивка. Като тръгна към кухнята, Бел стана и се разходи из ателието, за да пораздвижи скования си гръб. Надникна към недовършената си скулптура и се зарадва на простите ѝ линии.

— Би ли се разпознала? — попита Лоран, като се върна с кана вино и купа маслини, и тя го последва до дървената маса.

— Едва ли — отвърна искрено тя, изучавайки статуята, докато Лоран наливаше вино в две чаши. — Вероятно като завършиш лицето ми бих могла. В момента изглеждам толкова млада, почти като момиченце. Сигурно е заради позата.

— Чудесно! — възкликна Лоран. — Работя с мисълта за розова пъпка, тъкмо преди да се отвори и да разцъфне в приказно цвете. Моментът между детството и зрелостта; стоиш на прага на зрелостта и тръпнеш в очакване да вкусиш сладостите ѝ.

— Аз не съм дете — възрази Бел, леко засегната от обяснението му.

— Но и още не си жена — отвърна той и я погледна многозначително, отпивайки глътка вино.

Бел не знаеше как да му отговори. Затова просто пийна вино, докато ритъмът на сърцето ѝ се ускоряваше.

— Е, да продължим с работата — подкани внезапно той, — преди да се е смрачило напълно.

Два часа по-късно Бел стана, за да си върви. Лоран я изпрати до вратата на ателието.

— Лек път, Изабела. И прощавай, ако преди малко съм се изказал неуместно. Оттогава почти не ми говориш.

— Аз...

— Шшш. — Лоран долепи нежно показалец до устните ѝ. — Разбирам напълно. Знам какво е положението ти, но все пак ми се иска да не беше такава. Лека нощ, скъпа моя Бел.

Докато пътуваше към дома, Бел размишляваше върху завоалирания начин, по който Лоран ѝ бе признал, че ако беше свободна, щеше да иска връзка с нея. Но и че разбираше положението ѝ и тъй като беше джентълмен, нямаше да престъпи тази граница.

— Колкото и да му се иска... — пророни в захлас тя.

През следващите няколко вечери в ателието Лоран не се опитваше да я ухажда. Говореше само за скулптурата си или разказваше разни клюки за Монпарнас и обитателите му. Ироничното беше, че колкото по-неутрален ставаше разговорът им, толкова повече се покачваше емоционалното и физическо напрежение у Бел. В крайна сметка, тя започна да използва комплименти: честити му новата риза, отбеляза колко хубаво му стояла и възхвали таланта му на скулптор.

С всеки следващ ден смущението ѝ достигаше нови височини. След като Лоран бе спрял да флиртува с нея, вече се чудеше какво да прави. А и се питаше отново и отново какво иска да прави.

Но колкото и често да си задаваше този въпрос — а разумът ѝ подсказваше, че колкото по-скоро се качеше на кораба за Бразилия,

толкова по-добре — нямаше значение. Докато седеше с часове пред него фактът, че Лоран беше толкова близо, а в същото време толкова далеч беше като сладко мъчение за душата ѝ.

Една вечер, след като се сбогува скромно с Лоран и спря в градината, за да си върне самообладанието, преди да се качи в очакващата я кола и да потегли към апартамента, погледът ѝ бе привлечен от купчина парцали под кипарисовия жив плет. Беше сигурна, че не го е видяла при по-ранната си разходка в градината. Тръгна колебливо напред и побутна купчината с върха на обувката си. Тя се размърда и Бел отскочи уплашено назад.

От единия край на камарата се появи малко мърляво човешко краче, а след малко от другия изникна глава със сплъстена косица. Фигурата се поразви и пред Бел се озова момче на около седем-осем години. Чифт очи, видимо замъглени от умора, се отвориха за няколко секунди. После се затвориха отново и Бел осъзна, че детето е заспало.

— *Meu Deus* — пророни тя и в очите ѝ запариха сълзи.

Замисли се как да постъпи и накрая тръгна колебливо към момчето и коленичи тихо до него, внимавайки да не го уплаши. Протегна ръка към него и допирът ѝ го събуди. Той се надигна тревожно, моментално нащрек.

— Моля те, не се плаши, няма да те нараня. *Tu parles français?*

Момчето с ужасено, мърляво лице вдигна измършавели ръце пред себе си и заотстъпва назад към живия плет.

— Откъде си? — опита Бел отново, този път на английски.

Той продължи да се взира уплашено в нея, досущ като уловено в капан животно, а Бел забеляза дълбоката рана със засъхнала кръв под коляното му. Огромните, обзети от паника очи на момчето напълниха нейните с още сълзи и тя протегна бавно ръка да докосне бузата му. Усмихна му се с надеждата да спечели доверието му. Когато пръстите ѝ обгърнаха нежно едната му буза, усети как се отпуска под тях.

— Какво ти се е случило? — прошепна Бел, без да откъсва поглед от очите му. — Не знам какво си преживял, но си твърде млад, за да страдаш толкова.

Внезапно главата на момчето се отпусна тежко в дланта ѝ, но само няколко секунди по-късно подскочи тревожно нагоре. Накрая, когато най-сетне се увери, че утешителната ѝ милувка няма да изчезне, отново заспа.

Без да отлепя ръката си от бузата му, за да не го обезпокои, Бел съумя да пропълзи по-близо до него, шепнейки нежни думи на трите езика, които знаеше. Накрая праметна свободната си ръка през раменете му и го придърпа внимателно към себе си. Момчето вече скимтеше, но поне не изглеждаше уплашено от нея, макар че подскочи от болка, когато Бел премести ранения му десен крак, за да качи кокалестото му тяло върху коленете си.

Като се настани там, момчето въздъхна и зарови глава под шията ѝ. Мъчейки се да преглътне жлъчката, която се надигаше в гърлото ѝ заради ужасната му смрад, Бел го притисна към гърдите си и го залюля в обятията си.

— Изабела — чу се глас иззад гърба ѝ. — Защо, за бога, седиш на земята?

— Шшш! — изшътка тя на Лоран, милвайки спящото лице на момчето, за да не се уплаши. — Ще го събудиш.

— Къде го намери? — попита шепнешком Лоран.

— Под живия плет. Сигурно е на седем-осем години, но е толкова кльощав, че тежи по-малко от пеленаче. Какво ще правим с него? — Тя вдигна болезнен поглед към Лоран. — Не можем да го оставим тук. Има сериозна рана на крака и трябва да се погрижим за нея. Ако се инфектира, кръвта му ще се отрови.

Лоран погледна Бел и мръсното дете в ръцете ѝ и поклати глава.

— Изабела, нали знаеш, че улиците на Франция гъмжат от такива деца? Повечето са незаконни руски или полски имигранти.

— Да — изшушука тя. — В Бразилия е същото. Но това момче е тук, при нас, и точно аз го намерих. Да го захвърля на пътя пред дома на Ландовски ли очакваш, да го оставя да умре? Ще тегне на съвестта ми до края на живота ми.

Лоран видя как сълзите се стичат по лицето на Бел, а очите ѝ горят от болка и ярост. Той приклепна до нея, протегна ръка и погали плахо сплъстената коса на момчето.

— Извинявай — прошепна. — Вероятно гледките, които срещам ежедневно по парижките улици, са ме закалили срещу хорското страдание. Бог е сложил това дете на пътя ти, затова трябва да му помогнеш както можеш — съгласи се Лоран. — Твърде късно е да безпокоим семейство Ландовски. Тази вечер може да спи в кухнята. Имам ключ за вратата и мога да го заключа вътре, надалеч от

безценния Христос на професора. За жалост, човек не знае какво може да му хрумне на бездомник като него. Аз ще остана да спя в ателието, за да го пазя. Ще успееш ли да го внесеш вътре?

— Да — отвърна признателно Бел. — Благодаря ти, Лоран.

— Ще отида да предупредя шофьора ти, че ще се позабавиш.

Лоран помогна на Бел да се изправи със спящото момче в ръце.

— Лек е като перце — прошепна Бел, поглеждайки невинното му младо лице. Беше й се доверил просто защото нямаше друг избор.

Лоран я наблюдаваше как го носи внимателно, грижовно, за да не го събуди. А когато тръгна да говори с шофьора на Бел, и неговите очи се изпълниха със сълзи. Тя го чакаше на стола, където седеше всеки ден. Детето още беше в ръцете й.

— Ще му приготвя един палет в кухнята — каза Лоран, питайки се как ли щеше да реагира професорът, когато сутринта намери мръсно бездомно дете в ателието си. Въпреки това искаше да му помогне.

След няколко минути Бел занесе момчето в кухнята и го сложи да легне внимателно.

— Трябва поне да измия лицето му и да опитам да почистя раната му. Имаш ли парче плат и спирт?

— Има някъде — отвърна Лоран и се зае да преравя шкафовете, докато не намери спирта.

После напусна кухнята и се върна с парче бяла памучна мрежа, каквато използваша за гипсовите отливки, и я даде на Бел, за да почисти раната с нея.

— А случайно да имате бинт? — попита тя и когато Лоран отговори, че не намерил в шкафовете, овърза нежно раната с мрежестия плат, за да я защити.

Момчето потрепери от болка, но дори не се разбуди.

— Колкото и да е топла нощта, целият трепери от треска. Трябва ни одеяло — нареди тя и Лоран й донесе онова, с което той самият щеше да се завива тази нощ.

— Ще поседя тук малко. Ще го изкъпя със студена вода, за да сваля температурата му и ще се уверя, че е добре, преди да си тръгна — каза Бел, докато Лоран стърчеше над нея в тясната кухничка.

Той кимна и отиде да приготви собствения си палет в ателието.

— Мило детенце — прошепна тя, бършейки с мокър парцал челото му и милвайки косата му. — Като се събудиш утре, мен няма да

ме има, но не се бой. Обещавам, че като се върна, ще се погрижа за теб. Сега обаче трябва да вървя. Спокойни сънища.

Бел понечи да стане, но в този момент слаба ръчичка изскочи изпод одеялото и сграбчи полата ѝ. Момчето я гледаше с ококорени очи.

И прошепна на идеален френски:

— Никога няма да забравя какво направихте за мен тази вечер, мадмоазел.

После детето въздъхна доволно, завъртя се на една страна и отново затвори очи.

— Трябва да вървя — каза Бел на Лоран, напускайки кухнята. — Къде е ключът за килията? — добави саркастично.

— Изабела, знаеш, че го правя само за да защита професора и семейството му. Това е техният дом и неговото велико произведение на изкуството — напомни ѝ той, сочейки недовършената статуя на Христос.

— Разбира се — съгласи се тя. — Но трябва да ми обещаеш, че когато момчето се събуди утре, ще го успокоиш, че е в безопасност тук. А аз ще говоря лично с професора и ще му обясня, тъй като вината е моя. А сега трябва да вървя. Един бог знае колко ще ме хока сеньора Да Силва Коста на сутринта.

— Изабела... Бел... — Лоран я сграбчи за ръката, докато се отправяше към изхода. Най-неочаквано я придърпа към себе си и я взе в обятията си. — Ти си истински красива, и отвътре, и отвън. И повече не мога да търпя този маскарад, всички преструвки помежду ни. Моля те, знай, че ако ми кажеш да те пусна, веднага ще се подчиня, но бог да ми е на помощ, като усетих състраданието ти тази вечер... — Той поклати глава. — Искам поне да почувствам устните ти върху моите.

Бел го гледаше смаяно, съзнавайки, че е на ръба на пропаст и че нито една частица от съществуването ѝ не би възразила, ако скочеше в бездната.

— Твоя съм — прошепна тя.

И устните му се впиха в нейните.

А в съседната кухня момчето спеше спокойно за пръв път от месеци.

25.

Когато Бел се върна в ателието в пет на следващия ден, сърцето ѝ тръпнеше от безпокойство. Не само за съдбата на момчето, но и от нетърпение да разбере дали обяснението в любов на Лоран и целувката му не бяха просто последствие от снощното вълнение.

— А-ха! — възкликна Ландовски, който се почистваше след работния ден. — Ето я и самата Света Изабела!

— Как е той, професоре? — попита Бел, изчервена от коментара му.

— Намереничето ти в момента вечеря с децата ми — отговори Ландовски. — Когато извиках жена ми да види как спи като някое измършавяло плъхче на кухненския под, и тя като теб го съжали. Настоя да го изкъпем добре с маркуча и да го изтъркаме от глава до пети с карболов сапун, за да не ни донесе въшки. После го уви в одеяло и го сложи да поспи в дома ни.

— Благодаря ви, професоре. Извинете, че създавам грижи на домакинството ви.

— Честно казано, ако зависеше от мен, щях да го изритам обратно на улицата, където му е мястото, но вие, жените, имате толкова меки сърца. А ние, мъжете, сме благодарни за тях — добави нежно той.

— Каза ли ви откъде е?

— Не, защото не е проронил и дума, откакто жена ми го взе под крилото си. Според нея е глухоням.

— Мосю, уверявам ви, че не е. Проговори ми преди да го оставя снощи.

— Така ли? Интересно. — Ландовски кимна умислено. — Е, засега не е благоволил да използва своя дар слово пред другиго. И още едно интересно нещо: когато жена ми съблече мръсните му дрипи, намери кожена кесия, овързана около тялото му. Горкият заръмжа като бясно куче, като опита да я свали, за да го измие, и не ѝ позволи да я вземе. Ще видим. Според мен е от Полша. Обикновено разпознавам сънародниците си — добави трезво той. — Е, лека ноц.

Когато Ландовски напусна ателието, Бел се обърна и видя Лоран да ѝ се усмихва със скръстени на гърдите си ръце.

— Доволна ли си, че малкият ти бездомник е в добри ръце?

— Да, и трябва да ти благодаря, задето му помогна.

— Как си днес, мила моя Бел?

— Добре, мосю — отвърна тя, извърщайки поглед.

— Надявам се, не съжеляваш за случилото се помежду ни снощи.

Той протегна ръце към нея. А тя вдигна срамежливо своите, за да ги посрещне.

— Не, нито за момент.

— Слава богу — въздъхна си той и я издърпа на скришно в кухнята, където я целуна със същата страст.

Така започна любовната им афера, невинна, тъй като само устните им се докосваха. И двамата знаеха каква опасност имаше да ги спипа Ландовски, който напоследък се връщаше в ателието най-неочаквано, за да работи по недовършената си статуя. Ръцете на Лоран се трудеха по собствената му скулптура по-бързо от преди, тъй като искаше да оформи лицето ѝ час по-скоро, за да имат повече откраднати минути след това.

— Боже, скъпа Изабела, остава ни толкова малко време заедно. По това време идната седмица ще напуснеш живота ми — оплака ѝ се той една вечер, докато я прегръщаше. — Как ще го понеса?

— Ами аз?

— Когато те видях за пръв път, естествено се възхитих на красотата ти и признавам, че флиртувах с теб — сподели той, вдигайки брадичката ѝ, за да я погледне в очите. — А след това, като започна да ми позираш ден след ден и да разкриваш душата си пред мен, мислех за теб дълго след като напуснеш ателието. А накрая, онази вечер, когато видях състраданието ти към момчето, знаех, че съм те обикнал. — Лоран въздъхна и поклати глава. — Никога досега не ми се е случвало. Не вярвах, че съм способен да изпитам такива чувства към жена. А по ирония на съдбата ми се случва точно с жена, обещана на друг и която скоро ще ме напусне завинаги. Много от приятелите ми

писатели биха писали за такава трагична любов в романите и стихотворенията си. За жалост обаче, нашата е истинска.

— Да, така е — въздъхна отчаяно Бел.

— Затова, *ma chérie*, трябва да се възползваме максимално от времето, което ни остава.

Бел преживя последната си седмица в Париж в пълен шемет, неспособна да мисли за предстоящото си отпътуване. В края ѝ прислужницата донесе пътническият куфар в спалнята ѝ и започна да го пълни с вещи, принадлежащи на друго момиче. Приказките за пътуването ѝ до дома и страховете на Мария Жоржиана, че ще е сама на кораба просто минаваха покрай ушите ѝ.

— Но няма какво да се направи. Трябва да се върнеш, за да се подготвиш за сватбата си. И все пак трябва да ми обещаеш, че няма да слизаш по пристанищата, особено тези в Африка.

— Разбира се, че не — отвърна механично Бел. — Не се безпокойте; всичко ще мине нормално.

— Свързах се с офиса на корабната компания и те ми отговориха, че домакин-касиерът ще намери подходяща по-възрастна жена, която да те придружава по време на пътуването.

— Благодаря, сеньора — отвърна разсеяно Бел, почти глуха за думите ѝ, докато прикрепяше с фиби шапката си, за да тръгне към ателието. Мислите ѝ вече бяха при Лоран.

— Еитор ми каза, че скулптурата ти е почти готова. Значи тази вечер ще е последната ти в ателието на Ландовски. Утре със семейството ми искаме да ти направим прощална вечеря — усмихна ѝ се Мария Жоржиана.

Бел я изгледа с едва прикрит ужас, преди да осъзнае колко грубо се държи.

— Благодаря ви, сеньора. Много мило от ваша страна.

В колата на път към ателието ужасната мисъл, че това беше последната ѝ вечер с Лоран я връхлетя с жестока сила.

Като пристигна, Лоран ѝ се стори доволен и горд.

— След като си тръгна снощи, будувах цяла нощ, за да довърша статуята — обяви той и посочи каменната фигура, загърната с покривало. — Искаш ли да я видиш?

— Да, много — пророни тя, решена да не позволява на тъгата си да помрачава осезаемото вълнение на Лоран.

Той свали с артистичен жест защитния чаршаф, за да разкрие произведението си.

Бел загледа образа си; както с всеки предмет на визуално изследване, в първия момент не знаеше как да реагира. Беше пресъздал фигурата ѝ до последната подробност, а и лицето беше нейното. Но нещото, което ѝ направи най-голямо впечатление, беше спокойствието, излъчвано от статуята. Сякаш я беше уловил в момент на дълбоко съзерцание.

— Изглеждам толкова... самотна. И тъжна — добави тя. — Направил си ме безкрайно сериозна. Няма нищо момичешко в образа ми.

— Да, и както знаеш, на такъв стил ни учи Ландовски, затова ме е извикал в ателието си. Видя статуята ми преди да си тръгне тази вечер и ми каза, че това е най-доброто ми произведение досега.

— Радвам се за теб, Лоран — заяви Бел.

— Е, може пък някой слънчев ден да я видиш сред творбите в моя лична изложба и да си спомниш, че е твое изображение. Винаги ще ти напомня за мен и прекрасния откъслек от време, който прекарахме заедно в Париж.

— Недей! Моля те, недей! — простена тя, загубила самообладанието си, и отпусна глава в дланите си. — Не мога да го понеса.

— Изабела, умолявам те, не плачи. — Той скочи към нея и праметна утешителна ръка през раменете ѝ. — Ако можех да променя нещата, щях, кълна ти се. Но не забравяй, че аз съм свободен да те обичам; ти си заетата.

— Знам — отвърна тя. — А тази нощ ще е последната ни заедно, защото одеде, като тръгнах от апартамента, Мария Жоржиана ми каза, че семейство Да Силва Коста искали да ми направят прощална вечеря утре. На следващия ден се качвам на кораба за Рио. Пък и ти вече приключи с мен — кимна тъжно към статуята Бел.

— Бел, уверявам те, едва започвам.

Тя отново зарови глава в рамото му.

— Какво можем да направим? Нима има начин?

Лоран се умълча за момент преди да отговори:

— Не се връщай в Бразилия, Изабела. Остани в Париж с мен.

Бел вдиша дълбоко. Не смееше да повярва на ушите си.

— Виж какво — продължи той, хвана я за ръката и я заведе до пейката, сядайки до нея. — Знаеш, че не мога да ти предложа нищо в сравнение с богатия ти годеник. Аз имам само таванска стаичка в Монпарнас, която е като иглу през зимата и като пещ през лятото. И тези две ръце, с които един ден мога да променя положението си. Но се кълна, че ще те обичам, Изабела, повече от всеки друг мъж.

Сгушена в него, Бел слушаше думите му сякаш бяха капки вода, стичащи се в пресъхналата ѝ уста. И докато седеше така, за пръв път видя бъдещето, което можеше да има с него... и то беше толкова съблазнително, че просто трябваше да заличи мисълта от съзнанието си.

— Лоран, знаеш, че не мога. Това би съкрушило родителите ми. Бракът ми с Густаво е сбъдната мечта за баща ми, към това се стреми цял живот. Как да му причиня такова нещо, на него и на милата ми майка?

— Разбирам, че не можеш, но държа ти да разбереш преди да си тръгнеш колко ми се иска да можеше.

— Аз не съм като теб — поклати глава Бел. — Сигурно се привличаме, защото световите ни са толкова различни, или най-просто, защото ти си мъж, а аз — жена. Но в моята страна семейството е всичко.

— Това е похвално — отбеляза той. — Но ми се струва, че в даден момент човек трябва да спре да мисли за другите и да се погрижи за себе си. Да се омъжиш за мъж, когото не обичаш, и да се примириш с живот, какъвто не искаш — направо казано, да пожертваш собственото си щастие — е твърде крайно, дори за най-всеотдайната дъщеря на света.

— Нямам избор — отвърна отчаяно Бел.

— Разбирам защо смяташ така, но както знаеш, всяко човешко същество има свободна воля; именно тя ни отличава от животните. Пък и... — Лоран спря и обмисли следващото си изречение. — Каза ми, че годеникът ти е влюбен в теб?

— Да, вярвам, че е така.

— Тогава как ще живее с жена, която никога няма да изпитва същите чувства към него? Няма ли студенината ти, фактът, че си се

омъжила за него по принуда, да разяжда душата му ден след ден?

— Майка ми твърди, че рано или късно ще го обикна. Иска ми се да ѝ повярвам.

— Е, в такъв случай — Лоран свали ръка от раменете ѝ — ще ти пожелае успех и щастлив живот. Май приключихме тук.

Той стана внезапно и тръгна към центъра на ателието.

— Моля те, Лоран, недей така. Това са последните ни мигове заедно — примоли му се тя.

— Изабела, казах всичко, което можах. Уверих те в любовта и отдадеността си към теб. Помолих те да не се връщаш у дома, а да останеш тук с мен. — Той сви тъжно рамене. — Повече не мога да направя. Прости ми, но нямам сили да слушам, че един ден е възможно да обикнеш съпруга си.

В съзнанието на Бел се бореха силни противоречия. Сърцето ѝ препускаше и започваше да ѝ прилошава. Лоран покри скулптурата си с чаршафа, както някой опечален би покрил свой близък, напуснал този свят. Бел не знаеше дали постъпката му е символична или просто необходимост, но я накара да стане от пейката и да тръгне към него.

— Лоран, моля те, дай ми малко време за размисъл... Трябва да помисля — проплака тя, разтривайки слепоочията си с пръсти.

Лоран спря и като че ли се замисли за момент, преди да каже:

— Знам, че вече не може да идваш в ателието. Но, моля те, направи ми една последна услуга. Съгласи се да се срещнем утре следобед в Париж.

— Има ли смисъл?

— Умолявам те, Изабела. Просто ми кажи къде и кога.

Тя го погледа в очите и осъзна, че не може да устои на молбата му.

— До южния вход на парка на „Авеню дьо Марини“ и „Авеню Габриел“. Три часът.

Тоя я погледна и кимна.

— Ще те чакам там. Лека нощ, скъпа Бел.

Бел напусна ателието, защото нямаше какво друго да му каже точно в онзи момент. Като излезе в градината, видя момчето да се взира в звездите. Тръгна към него, а той ѝ се усмихна.

— Здравей — каза тя. — Изглеждаш много по-добре. Как се чувстваш?

Той ѝ кимна, сякаш за да ѝ покаже, че разбира.

— Вдругиден напускам Франция и се прибирам в родната си Бразилия. — Бел извади тефтерче и молив от чантата си и записа. — Ако някога имаш нужда от нещо, намери ме. Давам ти името ми и адреса на родителите ми.

Тя откъсна листа от тефтерчето и го подаде на момчето, което го зачете внимателно, оформяйки думите с уста. Пак бръкна в чантата си и извади банкнота от двайсет франка. Пъхна я в малките му ръчички, наведе се и го целуна по главата.

— Сбогом, *querido*, и успех.

По-късно, когато Бел се замислеше за престоя си в Париж, едно от нещата, които си спомняше най-ярко, бяха дългите, безсънни ноци. Докато Мария Елиза спеше спокойно в леглото си, Бел поотваряше пердето и сядаше на пейката край прозореца, откъдето съзерцаваше парижките улици, замечтана за всички сладости на града.

Тази нощ, докато притискаше пламналото си чело към хладното стъкло, ѝ се струваше най-дълга от всички досега. А от въпросите, които си задаваше, зависеше цялото ѝ бъдеще.

Когато тъмната нощ се изниза и сивата зора се просмука през пролуката между пердетата, отразявайки настроението ѝ, Бел се пъхна неутешимо в леглото, взела решението си.

— Дойдох да се сбогуваме — обяви тя и надеждата в очите на Лоран рухна и се посипа като пепел по каменистата земя под него. — Не мога да предам родителите си. Трябва да ме разбереш.

Той сведе поглед към краката си и пророни с мъка:

— Разбирам те.

— А сега е най-добре да вървя. Благодаря ти, че дойде да се видим и ти желая всичката радост, която можеш да извлечеш от живота. Сигурна съм, че един ден отново ще чуя за теб и скулптурите ти. И че хората ще говорят за тях с висока почит.

Бел стана и се протегна да го целуне по бузата. Всички мускули в тялото ѝ бяха обтегнати от усилието да сдържи емоциите си.

— Сбогом, Лоран, и бог да те благослови.

После тръгна.

Но само след няколко секунди усети ръката му върху рамото си.

— Бел, моля те, ако някога размислиш, знай, че те чакам. *Ai revoir*, любов моя.

След тези думи Лоран се обърна и хукна през тревата в обратна посока.

26.

Бел преживя някак следващите двайсет и четири часа и прощалната вечеря, която ѝ бяха подготвили семейство Да Силва Коста.

— За жалост няма да сме се прибрали в Рио, за да отпразнуваме с теб сватбения ти ден — отбеляза Еитор, когато семейството вдигна тост с шампанско в нейно име. — Но искаме да пожелаем на теб и годеника ти всичкото щастие на света.

След вечеря ѝ подариха красива порцеланова кана за кафе и сервиз чаши на „Лимож“, като спомен за престоя ѝ във Франция. Когато семейството се разпръсна, Еитор отиде при Бел с усмивка.

— Радваш ли се, че си отиваш у дома, Изабела?

— Нямам търпение да видя семейството си. И годеника си, разбира се — побърза да добави тя. — Но Париж ще ми липсва много.

— Може би един ден, когато видиш Христос Спасителя на върха на Корковадо, ще разказваш на децата си, че си станала част от създаването му.

— Да, и за мен беше голяма чест — съгласи се Бел. — Как върви работата по статуята?

— Както знаеш, Ландовски почти приключва четириметровия макет и сега трябва да си намеря място, достатъчно голямо, че с чертожниците ми да го увеличим до трийсет метра. Идната седмица Ландовски ще започне работа по главата и ръцете в реален размер. При последната ни среща ми каза, че накарал сеньор Бруи да направи отливки на ръцете ви със сеньорита Лопес де Алмейда, за да ги използва като модел. Кой знае — продължи Еитор, — един ден изящните ти пръсти може да благославят Рио от върха на Корковадо.

Мария Жоржиана настоя и тя да изпрати Бел до борда на кораба. За щастие веднага щом настаниха Бел в каютата ѝ, сеньора Да Силва Коста хукна да говори с домакин-касиера и остави двете приятелки насаме за няколко минути.

— Бъди щастлива, скъпа моя Изабела — каза Мария Елиза, целувайки Бел за довиждане.

— Ще опитам — обеща тя.

Мария Елиза заоглежда тревожно лицето ѝ.

— Станало ли е нещо?

— Не, просто... сигурно се притеснявам за сватбата — отвърна Бел.

— Е, на всяка цена да ми пишеш как е минала и ще се видим веднага щом се върна в Рио. Бел, чуй...

— Какво има?

Корабната камбана извести със звън, че остават трийсет минути до отплаване.

— Спомняй си за времето, прекарано в Париж, но моля те, опитай да приемеш бъдещето си с Густаво.

Бел загледа смаяно Мария Елиза и инстинктите ѝ подсказаха какво се опитва да ѝ каже.

— Добре, обещавам.

Мария Жоржиана се върна в каютата.

— Домакин-касиерът беше заобиколен от тълпа гости, затова не можах да говоря лично с него, но задължително му се представи. Вече знае, че пътуваш сама и несъмнено ще ти намери подходяща придружителка.

— Разбира се. Довиждане, сеньора Да Силва Коста. Благодаря ви за добрината.

— И трябва пак да ми обещаеш, че няма да слизаш от кораба, докато не акостира на пристанището в Мауа — добави тя. — Ще съм ти благодарна, ако ми изпратиш телеграма веднага щом се прибереш при родителите си.

— Ще ви уведомя на момента.

Бел ги последва до горната палуба, за да се сбогуват. След като двете си тръгнаха, тя се облегна на парапета. Плъзна поглед по пристанището на Хавър, съзнавайки, че е време да се сбогува с Франция.

Някъде на юг се простираше Париж, а някъде в него се намираще Лоран. Корабът излезе плавно от котвеното си място и Бел погледа крайбрежната ивица, докато не се сля с хоризонта.

— Сбогом, любов моя, сбогом — прошепна тя.

И слезе в каютата си, погълната от искрена тъга.

Бел вечеря в стаята си, неспособна да понесе веселата атмосфера в трапезарията, която гъмжеше от развълнувани туристи, щастливи да започнат пътешествието си. Легна на леглото, усещайки нежното люшкане на кораба, а когато нощта се спусна, небето отвъд илюминатора стана черно като сърцето ѝ.

Беше се питала дали след като напуснеше твърда земя, след като корабът и животът ѝ поемеха към дома, ужасяващата болка в душата ѝ ще поолекне. Все пак щеше да види обичните си родители и да се завърне в познатата атмосфера на родната ѝ страна. Сватбените планове вече се развиваха с пълна сила и Антонио ѝ беше писал възторжено, че предстои да се венчаят в красивата катедрала на Рио — чест, каквато малцина можеха да си позволят. Но колкото и да се мъчеше да повдигне духа си, докато корабът все повече и повече я отдалечаваше от Лоран, сърцето ѝ тежеше като каменните късове зад ателието на Ландовски.

— Пресвета Дево — замоли се тя, обливайки възглавницата си със сълзи, — дай ми силата да живея без него, защото точно в този миг не знам как ще оцелея.

МАЯ
ЮНИ, 2007 Г.
ПЪЛНОЛУНИЕ
13; 49; 44

27.

Като прочетох и последното писмо, видях, че минава полунощ. Изабела Бонифацио се беше качила на парахода и ѝ предстоеше да се завърне при мъж, когото не обичаше, оставяйки Лоран Бруи зад гърба си.

Ло...

С прилив на вълнение осъзнах, че вече знам откъде идват първите две букви от гърба на триъгълната плочка; Лоран, тайната любов на Бел. А скулптурата на седналата жена в градината на *Каса* вероятно беше същата онази, за която Бел бе позирала през онези шеметни дни в Париж. Макар че нямах представа как се беше озовала отвъд океана, в Бразилия.

Реших, че на сутринта не само ще препрочета писмата — толкова нетърпеливо бях погълнала историята, че несъмнено бях пропуснала някои подробности — но и ще проуча мосю Лоран Бруи в интернет. Името му определено ми звучеше познато. Но точно в момента бях толкова изтощена, че просто се съблякох, завих се с чаршафа и заспах с ръка върху историята ми.

Събуди ме остър дрънчащ звук и на дезориентираните ми сетива им бяха нужни няколко секунди да установят, че врявата идва от телефона до леглото ми. Пресегнах се до нощното шкафче, долепих слушалката до ухото си и пророних сънено: „Ало?“.

— Мая, Флориано е. Как се чувстваш?

— Като че ли... по-добре — отвърнах и незабавно ме обзе гузна съвест, задето го бях излъгала предишната вечер.

— Радвам се. Искаш ли да се срещнем днес? Имам много да ти разказвам.

„И аз на теб“, помислих си, но не го казах на глас.

— Разбира се.

— Времето е прекрасно, така че предлагам да се разходим по плажа. Да те чакам във фойето в единайсет?

— Да, но моля те, Флориано, ако имаш друга работа...

— Мая, аз съм писател. Всяко оправдание да не седна пред бюрото е винаги добре дошло. Ще се видим след час.

Поръчах си закуска от румсървиса и прочетох отново първите няколко писма, за да се доизбистрят в съзнанието ми. После си взех бърз душ и слязох във фоайето точно в единайсет.

Флориано вече ме чакаше, четейки една страница от дебелия найлонов джоб в скута му.

— Добро утро — поздравих го.

— Добро утро — отвърна той. — Изглеждаш добре.

— Да, така и се чувствам. — Седнах до него и моментално реших да му кажа истината. — Флориано, не само стомахът ми ме задържа в хотела снощи. Яра, възрастната прислужница, ми даде един пакет преди да си тръгнем от имението вчера — признах си аз. — И ме накара да се закълна, че няма да казвам на никого за него.

— Разбирам. — Флориано вдигна вежда. — И какво имаше вътре?

— Писма, написани от Изабела Бонифацио до прислужницата ѝ от онова време. Жена на име Лоен Фагундес. Майката на Яра.

— Ясно.

— Съжалявам, че не ти казах още вчера. Просто исках първо да ги прочета. Трябва да ми обещаеш, че ще си мълчиш за тях. Яра се страхуваше сеньора Карвальо да не разбере, че ми ги е дала.

— Дадено. Ще си мълча. — Той кимна сериозно. — Все пак говорим за твоята семейна история, не моята. А ми се струва, че ти не си от най-доверчивите хора. Сигурен съм, че имаш още много тайни. Е, ще споделиш ли съдържанието на писмата с мен? Решението е твое и няма да се обидя, ако откажеш.

— С радост ще ти разкажа — уверих го аз, смаяна от проницателната му оценка за мен, отразяваща думите на Татко Солт от прощалното му писмо.

— Хайде да се поразходим, докато си говорим.

Излязохме от фоайето, пресякохме улицата и тръгнахме по широкия крайбрежен булевард. Пред множеството павилиони с прясно кокосово мляко, бира и всякакви вкуснотии вече се рояха клиенти.

— Ще се разходим до „Кобакабана“ и ще ти покажа къде се е венчала прабаба ти.

— И къде е отпразнувала осемнайсетия си рожден ден — добавих аз.

— Точно така. Имам снимки и от него. Намерих ги във вестникарските архиви на библиотеката. Е — подхвана той, — ако нямаш нищо против, Мая, много бих се радвал да ми разкажеш какво си научила.

Докато се разхождахме по плажа Ипанема, му предадох възможно най-подробно историята, описана в писмата.

Стигнахме до плажа Копакабана и продължихме чак до прочутия хотел „Копакабана Палас“. Осъвременен и абсолютно забележителен, хотелът сияеше в ярко бяло под слънчевата светлина — едно от най-знаменитите бижута в архитектурната корона на Рио.

— Определено е впечатляващ — коментирах, оглеждайки внушителната му фасада. — Вече разбирам защо са го избрали за сватбата на Бел и Густаво. Представям си я в красивата й булчинска рокля сред овациите на всички някогашни големци на Рио.

Утринното слънце се засилваше все повече, затова се настанихме на два високи стола под чадъра на един от плажните павилиони. Флориано си поръча бира, а аз — кокосово мляко.

— Първата ми новина е, че приятелят ми от „Музея на Републиката“ успя да разчете двете имена на гърба на триъгълната плочка с помощта на ултравиолетовата машина. Още работи по датата и другия надпис, но имената определено са „Изабела Айрес Кабрал“ и „Лоран Бруи“. Естествено, благодарение на писмата, и двамата вече знаем без всякакво съмнение кой е бил парижкият възлюбен на Бел. Станал е бележит скулптор във Франция. Ето. — Флориано извади няколко страници от найлоновия джоб и ми ги подаде. — Това са негови творби.

Огледах зърнестите снимки на няколко от скулптурите на Лоран Бруи. Повечето бяха елементарни човешки фигури, подобни на статуята, която бях видяла в *А Каса дас Оркидеас*. Имаше и много мъже, облечени в старовремски войнишки униформи.

— Прочул се е по време на Втората световна война, в която се е бил като част от Съпротивата — обясни Флориано. — На страницата му в „Уикипедия“ пише, че получил почетен медал за храброст. Несъмнено интересен човек. Виж, това е негова снимка. Бил е доста привлекателен мъж — добави той.

Огледах красивото лице на Лоран. Ясно изразените му черти, изваяна челюст и остри скули му придаваха неоспоримо галски вид.

— А това са Густаво и Изабела на сватбения им ден.

Погледнах снимката, насочвайки вниманието си първо към Густаво. Контрастът с Лоран не можеше да се отрече. Слабоватата му физика и дребно издължено лице ми подсказаха защо Бел и Мария Елиза го бяха оприличили на пор. Но очите му излъчваха добрина.

Огледах и Изабела, чиито черти силно ми напомняха на моите собствени. Тъкмо се канех да оставя снимката, когато забелязах колието на врата ѝ.

— О, боже!

— Какво?

— Погледни.

Посочих му врата ѝ, докато пръстите на другата ми ръка инстинктивно стиснаха лунния камък около собствената ми шия. Той проучи внимателно снимката, а после и мен.

— Да, Мая. Колието е същото.

— Затова Яра ми даде писмата. Каза, че е разпознала колието.

— Значи вече вярваш, че произхождаш от рода Айрес Кабрал? — усмихна ми се той.

— Да, вярвам — отвърнах, този път истински убедена. — Това е неоспоримо доказателство.

— Сигурно си много щастлива.

— Да, но... — оставих страниците на масата и въздъгнах.

Флориано запали цигара и ме загледа.

— Какво има?

— Изоставила е възлюбения си във Франция, за да се омъжи за Густаво Айрес Кабрал, когото не е обичала. Тъжна история.

— Романтичка ли си по душа, Мая?

— Не, но ако прочетеш писмата на Изабела до прислужницата ѝ, в които ѝ споделя за любовта си към Лоран Бруи, и ти би се разчувствал.

— Е, надявам се скоро да ми позволиш.

— Разбира се — отвърнах аз. — Макар че чувствата на Изабела вероятно са били просто увлечение.

— Вярно е — съгласи се той. — Но ако е било така, защо баща ти е решил да ти даде точно онази триъгълна плочка като ключ към

разгадаването на миналото ти? Щеше да е много по-лесно да сложи в плика снимка на Изабела и съпруга ѝ.

— Не знам — въздъгнах аз. — И вероятно никога няма да разбере. След октомври на 1928-а, когато Изабела е напуснала Париж, писмата спират. Затова предполагам, че се е омъжила за Густаво и се е установила с него тук.

— Аз обаче не мисля, че това е цялата история — отбеляза Флориано, извади още една разпечатана снимка и ми я подаде. — Заснета е през януари на 1929-а. На нея се вижда гипсовата отливка на главата на Христос Спасителя тъкмо след свалянето ѝ от кораба, пренесъл я от Франция. Този странен предмет до нея е гигантска длан. На снимката има двама мъже. Единият е Еитор Леви, ръководителят на проекта по конструирането на статуята. А сега погледни внимателно другия.

Флориано го посочи с пръст. Вгледах се в чертите на човека, облегнал се на ръката на Христос. Сравних го със снимката, която Флориано ми беше дал преди няколко минути.

— Божичко, това е Лоран Бруи!

— Точно така.

— Значи е идвал в Рио?

— Така изглежда. Не е нужно да си гений, за да предположиш, че е пропътувал всичкия път от Франция заради работата си по легендарната статуя.

— И да види Изабела, може би? — додадох аз.

— Един историк не бива да прави подобни догадки, особено, при положение че си прочела само за чувствата на Изабела към Лоран. Не знаем какво е изпитвал той към нея — напомни ми Флориано.

— Вярно е. Но в писмата си тя говори за това как седяла в ателието на Пол Ландовски и позирала за статуята, която сега краси градината на *A Casa das Orquideas*. Освен това разказва на Лоен, прислужницата си, че Лоран я умолявал да остане във Франция и да не се връща в Бразилия. Чудя се дали не я е последвал тук... Но как да разберем дали наистина са се срещнали отново след като е пристигнал в Рио?

— Ще попитаме приятелката ти Яра — сви рамене Флориано. — Щом ти е дала писмата, можем да предположим, че поради една или друга причина иска да узнаеш истината.

— Но тя се страхува от господарката си. Едно е да ми даде писмата, и съвсем друго да ми разкрие всичко, което знае за миналото ми.

— Мая — каза твърдо Флориано, — спри да се държиш така пораженчески. Вече ти се е доверила достатъчно, че да ти даде писмата. А сега какво ще кажеш да се върнем в хотела ти, за да ги прочета?

— Добре — съгласих се аз.

Докато Флориано седеше в апартамента ми и четеше писмата на Бел, аз се върнах на плажа Ипанема и поплувах в бурните вълни на Атлантическия океан. Съхнейки на слънцето, реших, че Флориано е прав и няма нищо лошо в това да преследвам истината, заради която бях прекосила половината свят.

Питах се дали боязливостта ми не беше породена от факта, че всяка стъпка ме приближаваше все повече към откриването на биологичните ми родители. Нямах представа дали са живи, нито пък защо Татко Солт ми беше дал улика, която ме отвеждаше много по-назад в миналото, отколкото беше необходимо всъщност.

И защо сенъора Карвальо така ревностно отказваше да признае, че дъщеря ѝ е родила дете. Млада жена, която безспорно бе на възраст, подходяща да ми бъде майка...

В този момент си припомних думите на Татко Солт, гравирани върху армиларната сфера.

Не можех и не биваше да бягам от миналото си.

— Имаш ли желание пак да ме придружиш до имението, за да проверим дали Яра няма да ми каже още нещо? — попитах Флориано, като се върнах в хотела.

— Разбира се — отвърна той, без да вдига поглед от писмото, което четеше. — Остават ми само още няколко писма.

— Ще си взема душ, докато приключиш.

— Добре.

Затворих вратата на банята след себе си, съблякох се и влязох под душа, усещайки съвсем осезаемо присъствието на Флориано в

съседната стая. Макар че само преди два дни ми беше съвършено непознат, лекият му характер и спокойно поведение ме караха да се чувствам, сякаш го познавах от много по-отдавна.

Книгата, която бях превела, беше философска, трогателна и бликаща от човешки емоции. Затова очаквах писателят ѝ да се приема много по-на сериозно от мъжа, който в момента седеше на няколко метра от мен. Като излязох от банята, Флориано беше оставил писмата в спретнатата купчинка и стоеше до прозореца, загледан в плажа отвъд.

— Ще ги прибереш ли в сейфа? — попита ме той.

— Да.

Флориано ми подаде купчинката и аз тръгнах към сейфа.

— Благодаря ти, Мая — каза внезапно той.

— За какво? — попитах, докато набирах секретния си код.

— Задето ми позволи да прочета писмата. Сигурен съм, че много от колегите ми много биха се радвали на такава привилегия. Фактът, че прабаба ти е присъствала на конструирането на Христос Спасителя, живяла е под един покрив с Еитор да Силва Коста и семейството му и дори е седяла в ателието на Ландовски, докато той е правил отливките, е направо изумителен. За мен наистина е чест — отбеляза той и ми се поклони на шега.

— Всъщност ти заслужаваш благодарности. Толкова ми помогна да наредя някои от парчетата на пъзела.

— Е, хайде към имението, за да наредим още няколко.

— Ще трябва да ме изчакаш отвън, Флориано. Обещах на Яра да не казвам на никого за писмата. Не искам да предавам доверието ѝ.

— В такъв случай просто ще предложа шофьорските си услуги на сеньорита — ухили се той. — Тръгваме ли?

Излязохме от апартамента и Флориано извика асансьора. Когато вратите се отвориха и влязохме в кабината, забелязах, че оглежда отражението ми в огледалните стени.

— Хванала си тен. Отива ти. А сега — добави, когато стигнахме до фойето и закрачи целеустремено към изхода — напред и нагоре.

Двайсет минути по-късно паркирахме до тротоара срещу имението. Минавайки покрай ръждясалата желязна порта, бяхме

видели, че е заключена с масивен катинар след посещението ни от предишния ден.

— Какво е станало? — попитах аз, докато излизахме от колата. — Дали са заключили, защото сеньора Карвальо е знаела, че ще се върнем?

— Нямам представа — отвърна Флориано и тръгна покрай занемарения жив плет. — Ще проверя дали няма друг начин да влезем, бил той законен или не.

Надникнах през железните решетки на оградата, обзета от разочарование и чувство за безсилие. Може би беше просто съвпадение и старицата бе имала планове да напусне дома си за известно време — да погостува на роднини например. Но в този момент осъзнах колко отчаяно исках да опозная миналото, което вече бях уверена, че ми принадлежи.

Флориано дойде при мен.

— Това място е като крепост. Обиколих целия периметър и освен ако не си пробием дупка през живия плет с моторна резачка, няма как да влезем. Като надникнах откъм гърба му, видях, че дори кепенците на задните прозорци са затворени. Не мисля, че има някого въщи.

— Ами ако изобщо не се върнат? — замислих се аз, долавяйки притеснението в гласа си.

— Не е задължително, Мая. Може просто да уцелваме неподходящия момент. Виж, поне има пощенска кутия, така че може да оставиш бележка на Яра с адреса на хотела ти и телефонен номер за връзка.

— Ами ако старицата я намери?

— Мога да ти гарантирам, че когато сеньора Карвальо се върне, първата ѝ работа няма да е да прерови пощенската си кутия. Тя е представителка на една различна епоха и несъмнено смята това за задължение на прислужницата си. Сигурно получава писмата си на сребърен поднос — обясни Флориано с широка усмивка.

— Добре — съгласих се неохотно и извадих тефтер и химикал от чантата си, за да оставя бележка на Яра.

— Няма какво друго да направим тук. Хайде — подкани ме той, след като пуснах листа в ръждивата пощенска кутия.

В началото на двайсетминутното пътуване до центъра на Рио мълчах, умърлушена след вълнението ми около писмата и желанието

ми да науча цялата история.

— Дано не ти е хрумнало да се откажеш — прочете мислите ми Флориано, докато карахме покрай плажа Ипанема.

— Разбира се, че не. Но наистина нямам представа какво да правя оттук нататък.

— Търпение, Мая. Просто ще трябва да изчакаме отговора на Яра. И от време на време да проверяваме дали не са се върнали в имението. Обикновено, при такива обстоятелства се оказва, че няма никаква мистерия, а просто най-прозаично обяснение. Затова предлагам да поумуваме какво може да е то.

— Гостуват на роднини? — изказах първоначалното си убеждение.

— Възможно е, но като се има предвид колко слаба изглеждаше старицата, едва ли ѝ е било до дълги пътувания. И сладки приказки с познати.

— В такъв случай може да са напуснали имението от страх, че ще се върнем.

— И това е възможно, но малко вероятно. Сеньора Карвальо е прекарала целия си живот в тази къща, а и макар да не ѝ се говореше за евентуалната ви роднинска връзка, все пак не сме опрели нож в гърлото ѝ — размишляваше на глас той. — Аз лично смятам, че има само една причина и двете да не са у дома.

— И тя е?

— Сеньора Карвальо се е разболяла и са я взели в болница. Затова възнамерявам да се обадя в местните заведения и да проверя дали скъпата ми „пралеля“ не е била приета в някое от тях през последните двайсети и четири часа.

Изгледах Флориано с възхищение.

— Може да си прав.

— Отиваме в апартамента ми, за да намерим телефоните на местните болници и да проведем няколко разговора — обяви той и сви надясно от Авенида Виейра Соуто, вместо да продължи по крайбрежния булевард към хотела ми.

— Моля те, Флориано, не искам да те занимавам. Мога да го направя и от моя лаптоп.

— Мая, ще млъкнеш ли, ако обичаш. Писмата, които прочетох тази сутрин, са едни от най-интересните в кариерата ми на историк.

Освен това в тях намерих нещо, за което още не съм ти казал, но то ги прави още по-любопитни за мен. И навярно дори разбулва една дългогодишна мистерия около Христос Спасителя. Затова, моля те, повярвай ми, като ти казвам, че всъщност си помагаме един на друг. Но нека все пак те предупредя: домът ми далеч не е „Копакабана Палас“ — добави той, докато се отдалечавахме от плажа Ипанема.

Не след дълго Флориано сви рязко вдясно и паркира на тясна циментова площадка пред порутена жилищна сграда. Намираше се само на пет-десет минути път пеша от хотела ми, а имах чувството, че съм попаднала в различен свят.

— Е — подхвана той, като слязохме от колата и заизкачвахме стълбите към входната врата. — Добре дошла в *chez moi*^[1]. Боя се, че няма асансьор.

Той отвори входната врата и хукна нагоре по тясното стълбище, взимайки по две стъпала наведнъж.

Последвах го нагоре, нагоре и още по-нагоре, докато не се озовахме на малка стълбищна площадка с една врата, която Флориано отключи.

— Не съм кой знае какъв домакин, но и това е дом — предупреди ме отново той. — Заповядай.

Флориано влезе в апартамента, а аз останах на прага, изпитвайки мимолетна боязън при мисълта, че се озовавах в дома на почти непознат мъж. В този момент си спомних, че вечерта на първата ни среща си беше тръгнал по-рано, за да отключи на момичето, с което живееше, и се пристраших да вляза.

Всекидневната се оказа точно такава, какво Флориано я беше описал: бъркотия от предмети, използвани и невърнати по местата им. Мебелировката се състоеше от оръфан кожен диван, вехто кресло и масичка за кафе, отрупана с книги, хвърчащи листове, купа със засъхнала храна и препълнен пепелник.

— Да се качим на горния етаж. Там е доста по-приятно — обеща той и тръгна по коридора.

Изкачихме още едно стълбище и пристигнахме на малка площадка с две врати. Флориано отвори едната и видях тераса, защитена в по-голямата си част от полегат покрив. Под него се разполагаха диван и маса със столове, а в ъгъла имаше бюро с лаптоп и полица с книги на стената отзад. Предната част на терасата беше

открита и обточена със саксии с цветя, които добавяха живост и цвят към атмосферата на мястото.

— Тук живея и работя. Чувствай се като у дома си — покани ме той, после отиде до бюрото, отвори лаптопа и седна пред него.

Разходих се до ръба на терасата и веднага усетих жаркото слънце по лицето си. Облегнах лакти на парапета и погледнах нагоре. Само на неколкостотин метра от нас малък град от постройки се спускаше напосоки по хълма. От покривите им се развяваха хвърчила, а навсякъде около тях се носеше приглушената песен на барабани.

След стерилността на хотелската ми стая тук имах чувството, че усещам истинския пулс на града.

— Много е красиво — въздъгнах. — Това *фавела*^[2] ли е? — посочих към къщичките на склона пред нас.

— Да, и допреди няколко години беше доста опасно място. Трафикът на наркотици и убийствата бяха често срещано явление и макар да граничи с Ипанема, един от най-люксовите райони в Рио, никой не искаше да живее там — обясни Флориано. — Но в наши дни кварталът е облагороден и правителството дори подсигури лифт за жителите му. Според някои тези средства трябвало да се вложат в здравни грижи, но и това е някакво начало.

— Но нали Бразилия е просперираща страна? — попитах аз.

— Да, но като всяка бързо разрастваща се икономика, в началото само малък процент от населението се облагодетелства от новооткритото богатство и почти нищо не се променя за мнозинството, което продължава да тъне в нищета. Същото е и в Индия и Русия в момента. Както и да е — въздъгна Флориано. — Да не започваме темата за социалните несправедливости в Бразилия. Мога да ти изнеса цяла лекция по въпроса, но сега си имаме друга работа. — Той върна вниманието си към компютъра. — И така, предполагам, че сеньора Карвальо е от малкото привилегировани бразилци, които могат да си позволят да избягват ужасните държавни болници тук, в Рио. Затова търся телефоните за връзка с частните. А, ето. — Върнах се при него и се наведох над рамото му, за да погледна екрана. — Около десетина са. Ще принтирам телефонните им номера.

— Какво ще кажеш да си ги разделим? — предложих аз.

— Добре — съгласи се Флориано. — Но не забравяй да се представиш като близка роднина на регистратурата, внучка например

— Флориано ми стрелна ироничен поглед, — в противен случай няма да ти предоставят никаква информация.

През следващите петнайсет минути Флориано се изолира на долния етаж с мобилния си телефон, а аз останах на терасата с моя и всеки се зае със своята част от списъка с телефонни номера. Но в крайна сметка се оказа, че през последното денонощие сеньора Карвальо не е постъпвала в никоя от клиниките, с които се свързах. Когато накрая Флориано се върна на горния етаж с поднос в ръце, изражението му говореше за същия неуспех.

— Не изглеждай толкова отчаяна, Мая — каза ми, оставяйки платото със сирена, салами и пресни франзели на масата. — По-добре се мисли на пълен стомах.

Нахраних се лакомо, осъзнавайки, че беше станало шест вечерта, а не бях яла от закуска.

— Е, каква мистерия очакваше да разгадаеш с помощта на нещо, което си прочел в писмата на Бел? — подканих го аз, след като стана от масата и отиде в откритата част на терасата, за да запали цигара.

— Слушай сега — подхвана Флориано, облегна се на парапета и отпрати поглед към смрачаващото се небе. — Открай време се счита, че Ландовски използвал ръцете на момичето, което Бел споменава в писмата си, Маргариде Лопес де Алмейда, като модел за ръцете на Христос Спасителя. Бел потвърждава, че Маргариде наистина е била в ателието на професора и че се е славела като даровита пианистка. През целия си живот Маргариде не отрекла слуха, че именно нейните ръце красят легендарната статуя. Но преди няколко години, на смъртния си одър, тя отрекла твърдението си и признала, че всъщност Ландовски не използвал нейните ръце за модел.

Флориано ме наблюдаваше, за да разбере дали следвам мисълта му.

— Бел пише, че професорът направил отливка и на нейните ръце заедно с тези на Маргариде — заявих аз.

— Именно. Разбира се, възможно е никоя от отливките да не е била използвана за самата статуя, но Маргариде вероятно е имала своите съмнения. Кой знае? Може пък професорът да е избрал ръцете на Изабела, момичето, което водела със себе си в ателието по онова време.

— Боже — пророних.

Мозъкът ми не побираше онова, което Флориано намекваше. Че не е изключено ръцете на собствената ми прабаба да обгръщат с любов и закрила света под онази планина.

— Откровено казано, едва ли някога ще успеем да установим истината, но, предполагам, разбираш защо писмата ме развълнуваха толкова — продължи Флориано. — И биха развълнували още мнозина, ако Яра се съгласи да споделиш съдържанието им със света. Затова трябва да научим истината, не само заради твоето минало, Мая, но и заради това на цяла Бразилия.

— Прав си — съгласих се аз. — Но в момента се намираме пред задънена улица.

— От която просто можем да излезем, за да си начертаем нов маршрут.

— Е, всъщност ми хрумна още едно нещо — обявих аз.

— И какво е то? — подкани ме Флориано.

— Яра ми даде да разбера, че господарката ѝ е сериозно болна. Че сенъора Карвальо е с единия крак в гроба. В онзи момент реших, че просто се опитва да ни изгони. Но сенъора Карвальо наистина изглеждаше зле и масата до нея беше отрупана с лекарства. Опитвам се да кажа, че в Швейцария, ако някой достигне края на живота си и страда жестоко, обикновено постъпва в хоспис. Имате ли такива в Бразилия?

— Да, но само за богатите, естествено. В интерес на истината, се сещам за един в покрайнините на Рио, стопанисван от монахини. А семейство Айрес Кабрал определено са били набожни католици. Знаеш ли, Мая, може и да си права.

Флориано стана и тъкмо се отправяше към компютъра си, когато вратата се отвори със замах. Дребно тъмнооко дете с тениска на „Хелюу Кити“ и розови панталонки прелетя през стаята и се хвърли в ръцете му.

— *Papai!*

— Здравей, *миня пекена*. Как мина денят ти? — попита я той с усмивка.

— Добре, само дето ми липсваше.

Обърнах очи към отворената врата, където стоеше млада стройна жена. Погледна ме за кратко и ми се усмихна за поздрав, после върна вниманието си към детето.

— Хайде, Валентина, баща ти е зает, а теб трябва да те изкъпем. Ходихме до плажа след училище, понеже стана много топло — добави жената, без да поглежда никой от двамата ни.

— Не може ли да остана малко при теб, *papaui*? — попита нацупено Валентина, когато баща ѝ я остави на пода.

— Отиди да се изкъпеш, а когато си готова за лягане, ела с книжката и ще ти прочета следващата глава. — Той я целуна нежно по тъмната коса и я побутна към младата жена. — До после, *керида*.

— И аз трябва да вървя — обявих и станах, когато вратата се затвори след тях. — Вече ти отнех достатъчно време.

— Не и преди да се свържем с манастирския хоспис, за който се сетих — отсече Флориано, сядайки пред лаптопа си.

— Дъщеря ти е прекрасна. Прилича на теб — коментирах аз. — На колко години е?

— На шест — отвърна той, щракайки по клавиатурата. — Така. Намерих телефонен номер, макар че се съмнявам да има някого на рецепцията толкова късно вечерта. И все пак ще опитам.

Той набра номера от екрана на мобилния си телефон и го долепи до ухото си. След няколко секунди прекъсна връзката.

— Както и предполагам. Дали са номер за спешни случаи, но мисля, че ще предизвикаме твърде голямо подозрение, ако го използваме. Едно е разтревожен роднина да се обади в болницата, когато не може да открие свой близък, но е малко вероятно членовете на нечие семейство да не знаят, че човекът е постъпил в хоспис. Затова предлагам просто да се явим лично утре.

— Нищо чудно да е поредната задънена улица.

— Да, нищо чудно, но инстинктите ми подсказват, че това е най-логичният подход. Браво на теб, Мая — усмихна ми се одобрително той. — Ставаш за исторически детектив.

— Ще видим утре. А сега те оставям на мира — обявих, ставайки от мястото си.

— Ще те откарам до хотела — стана и Флориано.

— Няма нужда. Ще се прибера пеша — отказах категорично.

— Добре. Как ти звучи дванайсет часът утре? На родителска среща съм в девет и половина. Смятат, че Валентина може да има дислексия — въздъхна той.

— Разбира се. И съжалявам да го чуя. Но Електра, една от сестрите ми, също има дислексия. А е една от най-умните жени, които познавам — опитах да го успокоя аз. — Лека нощ, Флориано.

---

[1] От френски — „моят дом“. — Бел.прев. ↑

[2] От португалски: бедняшки квартал в Бразилия. — Бел.прев. ↑

28.

Като се събудих на следващата сутрин, извадих писмата на Яра от сейфа и препрочетох онези, които Бел беше изпратила на Лоен от Париж. Но този път вместо да издирвам отчаяно улики към собственото си минало, ги разгледах през очите на Флориано — историкът. И разбрах защо са го впечатлили толкова. Оставих ги и се отпуснах на възглавницата, замислена за него и красивата му дъщеря и за майката, която поне на мен ми се беше сторила на двайсет и няколко.

Незнайно защо се изненадвах, че Флориано е избрал толкова млада жена за своя партньорка. И откровено казано, изпитах лека ревност, когато майката и дъщерята се появиха в апартамента му снощи. Понякога имах чувството, че целият свят е влюбен, с изключение на мен.

Изкъпах се, облякох се и слязох във фойето, където имахме среща с Флориано. За пръв път не беше подранил, затова седнах да го изчакам. Той пристигна с петнайсет минути закъснение и нетипично угрижено лице.

— Извинявай, Мая. Родителската среща продължи по-дълго от очакваното.

— Няма нищо — уверих го, докато се качвахме във фиата му. — Добре ли мина?

— Ако да научиш, че скъпоценното ти дете има здравословен проблем, може да мине „добре“ — въздъхна той. — Поне откриваме дислексията ѝ в ранна възраст, така че се надявам да успеем да ѝ помогнем. Но е тъжно и иронично детето на писател цял живот да се мъчи с думите.

— Сигурно ти е тежко. Съжалявам — пророних, тъй като не знаех какво друго да кажа.

— Толкова добро момиче е, а животът ѝ досега далеч не беше лек.

— Е, ако съдя по видяното снощи, поне си има двама любещи родители.

— Един любещ родител — поправи ме Флориано. — За жалост съпругата ми почина още когато Валентина беше бебе. Постъпи в болницата за най-обикновена операция, но като се върна след два дни, раната се инфектира. Естествено, веднага потърсихме медицинска помощ и ни увериха, че с времето ще оздравее. Две седмици по-късно Андреа почина от отравяне на кръвта. Можеш да предположиш защо плюя толкова бразилското здравеопазване.

— Много съжалявам, Флориано. Снощи реших, че...

— Че Петра е майка й? — Флориано стрелна поглед към мен и изражението му се поотпусна. — Мая, та тя няма даже двайсет, но все пак съм поласкан, че според теб дъртак като мен е способен да омае такава млада красавица.

— О — изчервих се аз. — Извинявай.

— Петра е студентка и ползва една от стаите в апартамента ми в замяна на грижи за детето, най-вече по време училищните ваканции. За щастие бабата и дядото на Валентина живеят наблизко и често я взимат, особено когато пиша. След смъртта на съпругата ми дори предложиха да я приемат за постоянно в дома си, но аз отказах. Понякога е доста трудно, но като че ли се справяме някак. Пък и тя е много добро дете.

Погледнах на Флориано с нови очи и осъзнах, че мъжът пред мен вечно успява да ме изненада. Освен това се замислих колко празен беше моят живот в сравнение с неговата заплетена съдба.

— Ти имаш ли деца, Мая? — попита ме той.

— Не — отвърнах рязко.

— А един ден?

— Съмнявам се. Нямам човек в живота си, който да ме дари с деца.

— А била ли си влюбена някога?

— Веднъж, но не се получи.

— Сигурен съм, че ще се появи някой. Трудно е да живееш сам. Макар че си имам Валентина, пак ми е тежко понякога.

— Поне е по-спокойно — промърморих, преди да се възпра.

— Спокойно? — стрелна ми учуден поглед той. — *Meu Deus*, Мая! Преживял съм много болка, особено когато жена ми почина. Но никога не съм се стремил към „спокойствие“.

— Нямах това предвид — побързах да го уверя аз, изчервявайки се от срам.

— Напротив, и това е много тъжно. Няма смисъл човек да се крие от света, защото всяка сутрин вижда себе си в огледалото. Сигурно изобщо не те бива в хазартните игри. — Той се усмихна внезапно, усетил напрежението ми. — Е, как ще действаме, като стигнем до хосписа?

— Какво предлагаш? — попитах, все още афектирана от разговора.

— Може да попитаме дали са приемали баба ти. Останалото ще мислим в движение.

— Добре.

Продължихме пътя си в мълчание, през което време съжалявах за инстинктивния си коментар и обмислях с горчивина реакцията на Флориано. Надникнах през прозореца; отдалечавахме се от града и пътят започваше да се изкачва.

Накрая свърнахме по лъкатушеща чакълеста пътека и спряхме пред голяма, строга на вид каменна сграда. Женският манастир „Сао Себастиао“, светецът покровител на Рио, бе построен преди двеста години и ако съдех по вида му, оттогава не беше осъвременяван особено.

— Готова ли си? — попита ме Флориано и стисна окуражително ръката ми.

— Да — отвърнах.

Двамата слязохме от колата и тръгнахме към входа.

Влязохме и се озовахме в голям, еквив коридор. Беше свършено пуст и аз обърнах въпросителен поглед към Флориано.

— Тъй като това е действащ манастир, а не просто хоспис, вероятно има болнично крило от едната си страна. А, да опитаме с това.

Спряхме пред старовремски бакелитен звънец, монтиран на стената до вратата. Той натисна копчето и някъде от вътрешността на сградата се чу силно дрънчене. След няколко секунди една монахиня се появи във вестибюла и тръгна към нас.

— Мога ли да ви помогна?

— Да. Мислим, че бабата на съпругата ми се е настанила в манастира — обясни Флориано. — Не очаквахме да дойде толкова

скоро и естествено се притесняваме за здравето ѝ.

— Как се казва пациентката?

— Сеньора Беатриз Карвальо — отвърна Флориано. — Може да е дошла с прислужницата си Яра.

Монахинята ни огледа и накрая кимна.

— Да, двете с прислужницата ѝ са при нас. Но сега не е моментът за свиждания, а и сеньора Карвальо не желае да я безпокоят. Предполага се, че знаете колко е болна.

— Разбира се — съгласи се спокойно Флориано. — Не искаме да притесняваме сеньора Карвальо, но ще може ли да говорим с Яра, за да я попитаме дали господарката ѝ се нуждае от нещо? Ще ѝ донесем каквото трябва.

— Изчакайте тук. Ще я потърся.

Монахинята тръгна нанякъде, а аз изгледах с възхищение Флориано.

— Добра работа — похвалих го.

— Е, да видим дали Яра ще се съгласи да говори с нас, защото, повярвай ми, предпочитам да се изправя пред шайка въоръжени разбойници, отколкото пред група монахини, бранещи една от посестримите си в последните ѝ дни на земята.

— Поне вече знаем къде е.

— Да. Виждаш ли, Мая? — насърчи ме той. — Доверяваш ли се на инстинктите си, те рядко те предават.

За да се разсея докато чакахме, излязох навън и седнах на една пейка, разположена на място с красив изглед към Рио. Оживените му улици ми се струаха като далечен сън от толкова високо, а докато ги съзерцавах, молитвената камбана удари пладне, свиквайки монахините за молитва. Мирната атмосфера на манастира ми действаше успокояващо и осъзнах, че аз също бих се радвала да прекарам последните си дни тук. Имах чувството, че светото място е увиснало някъде между земята и небесата.

Нечия ръка ме потупа по рамото, изтръгвайки ме от унеса ми. Завъртях се и видях Флориано да стои с Яра, видимо притеснена.

— Ще ви оставя да си поговорите насаме, дами — обяви дипломатично Флориано и се отдалечи през градината.

Аз станах от пейката.

— Здравейте. Благодаря ви, че дойдохте.

— Как ни намерихте? — изсъска Яра, сякаш господарката ѝ, заточена някъде сред дебелите стени на манастира, можеше да я чуе.
— Сеньора Карвальо ще се ядоса, ако разбере, че сте тук.

— Ще поседнете ли за малко? — поканих я на пейката.

— Мога да остана само няколко минути, защото ако сеньора Карвальо разбере, че съм говорила с вас...

— Обещавам да оставя и двете ви на мира възможно най-скоро. Но, Яра, несъмнено сте чела писмата, които ми дадохте, и сигурно разбирате защо искам да ви видя отново.

Тя благоволи да седне на пейката.

— Да — въздъхна. — Още щом ви ги дадох, съжалих.

— Тогава защо ми ги дадохте?

— Защото... — Яра сви кокалестите си рамене. — Нещо ме накара. Но трябва да разберете, че господарката ми не знае почти нищо за миналото на майка си. Баща ѝ го скри от нея, след като...

Тя заглади полата си с треперливи жилести ръце.

— След какво? — настоях аз.

Прислужницата поклати глава.

— Не бива да говорим тук. Моля ви, не разбирате нищо. Сеньора Карвальо дойде тук да умре. Много е болна и ѝ остава малко време. Трябва да я оставите на спокойствие.

— Добре, сеньора, но моля ви, кажете ми, ако знаете какво се е случило с Изабела Бонифацио, след като се е върнала от Париж?

— Омъжила се е за працядо ти, Густаво Айрес Кабрал.

— Това го знам, но какво е станало с Лоран Бруи? Знам, че е идвал в Бразилия. Видях негова снимка в Рио със статуята на Христос. И...

— Тихо! — спря ме Яра, оглеждайки се тревожно наоколо. — Моля ви! Не бива да говорим за това точно тук.

— Къде тогава? И кога? — подканих я, тъй като виждах, че се разкъсва между предаността към господарката си и желанието да ми разкаже. — Моля те, Яра, кълна ти се, нямам намерение да ви създавам неприятности, просто искам да знам откъде идвам. Всяко човешко същество има това право. Затова, ако знаеш, умолявам те, кажи ми. Обещавам, че после ще те оставя на мира.

Тя отпрати поглед в далечината, към Христос Спасителя, чиито глава и ръце сега бяха забулени в плътен облак.

— Добре. Но не тук. Утре трябва да се върна в имението, за да взема някои неща на сенъора Карвальо. Ще те чакам там в два часа. А сега си върви!

Яра стана и аз последвах примера ѝ.

— Благодаря ти — провикнах се след нея, а тя побърза да се отдалечи от мен и влезе в манастира.

Видях, че Флориано ме чака облегнат на колата си и тръгнах към него.

— Имаме ли резултат? — попита той.

— Имаме среща в имението утре следобед — обявих, докато се настанявах на пасажерската седалка.

— Страхотна новина, Мая — зарадва се той, запали двигателя и потегли бързо.

Като наближихме центъра на града, осъзнах, че в очите ми парят сълзи.

— Добре ли си? — загрижи се Флориано, когато спря пред хотела ми.

— Да, благодаря — отвърнах рязко. Нямах си доверие да му кажа друго, защото долавях трепета в гласа си.

— Искаш ли да ми дойдеш на гости довечера? Валентина е решила да ми сготви вечеря. Добре дошла си.

— О, не искам да ви се натрапвам.

— Нищо подобно. Всъщност днес е рожденият ми ден — сви рамене той. — Както и да е, добре дошла си.

— Честит рожден ден — поздравих го аз, необяснимо гузна, задето не бях знаела, или засегната, че не ми беше казал по-рано. Нямах представа кое от двете.

— Благодаря. Е, ако нямаш желание да ми гостуваш тази вечер, какво ще кажеш да те взема утре, за да те откарам до имението?

— Флориано, вече ми помогна достатъчно. Мога да си взема такси.

— Мая, моля те, за мен ще е удоволствие — увери ме той. — Виждам, че си разстроена. Искаш ли да поговорим?

— Не. Просто трябва да се наспя.

Понечих да отворя пасажерската врата, но той докосна нежно китката ми.

— Не забравяй, че още скърбиш. Загубила си баща си едва преди няколко седмици, а това... пътешествие назад в миналото ти сигурно те натоварва още повече. Не бъди толкова жестока със себе си, Мая — добави грижовно той. — Ако имаш нужда от мен, знаеш къде да ме намериш.

— Благодаря ти.

Слязох от колата, прекосих с бърза крачка хотелското фоайе и взех асансьора до моя етаж. След като се затворих в стаята си, дадох воля на напирещите сълзи. Макар и да нямах никаква представа за какво точно плача.

Накрая успях да заспя и се събудих поотпусната. Минаваше четири часът, затова отидох на плажа и поплувах в буйните вълни на Атлантическия океан. На връщане към хотела се замислих за Флориано и рождения му ден. Толкова ми беше помогнал, че най-малкото, което можех да направя за него, беше да му занеса бутилка вино като подарък.

Докато отмивах солената вода от тялото си, си представих как Валентина, шестгодишната дъщеря на Флориано, му приготвя празнична вечеря. Картината беше толкова ярка, че едвам я понесох. Флориано я беше отгледал почти сам, въпреки че лесно можеше да я предаде на баба й и дядо й.

Съзнавах, че именно видимата любов между баща и дъщеря ме беше разстроила по-рано. Както и проницателните коментари на Флориано за мен на път към манастира.

„Мая, трябва да се вземеш в ръце“, смъмрих се, защото знаех, че всичко, което ми се беше случило и което ми се случваше сега, ме караше да се чувствам сякаш защитната ми обвивка се пропуква бавно, разкривайки уязвимата ми вътрешност. А беше крайно време да се преборя с това чувство.

След като се облякох, за пръв път от три дни прослушах съобщенията в гласовата поща на телефона си. Тиги и Али очевидно бяха чули от Мама за внезапното ми заминаване и искаха да им се обадя, за да разберат къде съм изчезнала. Реших да им се обадя след утрешната си среща с Яра, за да им разкажа със сигурност каква работа имам в Рио.

Писах им, че съм добре и скоро ще им изпратя имейл с повече информация, а после, подплатявайки одевешните си мисли с решително действие, напуснах хотела и тръгнах към сърцето на Ипанема. Намерих един супермаркет, откъдето купих две бутилки от най-доброто им червено вино и шоколадови бонбони за Валентина. Прекосих оживения площад, чийто вечерен пазар привличаше тълпи от местни жители, и се отправих към улицата на Флориано.

Като изкачих стълбището, се озовах пред пет звънеца. Натиснах първия и не получих отговор, затова пробвах втория и третия. Когато и от последния ми отвърна тишина, реших, че трябва да се предам и да се върна по обратния път, но ме спря вик откъм високите етажи на сградата.

— Ей, Мая! Натисни най-горния звънец и ще те пусна.

— Добре — провикнах се нагоре.

Няколко секунди по-късно вече стоях пред отворената врата на апартамента му.

— В кухнята сме — извика той. — Качи се на терасата, ей сега идвам.

Подчиних се, усещайки миризмата на изгоряла храна из стаите на долния етаж. Заставах до парапета на терасата и погледах как слънцето залязва зад хълма, приютил *фавелата*. Накрая Флориано се появи леко изпотен.

— Извинявай. Валентина настоя да претопли спагетите, които Петра ѝ е помогнала да направят по-рано за празничната ни вечеря. За жалост е включила газовия котлон на пълна мощност и се опасявам, че ще ядем въглени. Оставих я в кухнята да сипва по чиниите, защото ме изпрати да те питам дали и ти ще хапнеш с нас. Май ще ми трябва помощ с дъвченето — призна той.

— Ако сте сигурни, че има достатъчно, да, с радост бих останала.

— О, има предостатъчно — отвърна той и очите му попаднаха върху виното и шоколадовите бонбони.

— За рождения ти ден — обясних аз. — И като благодарност за всичката ти помощ.

— Много мило от твоя страна, Мая, оценявам го. Ще отида да взема още една чаша и да проверя как се справя готвачката. Ще ѝ съобщя, че имаме гост за вечеря. Заповядай, седни.

Той посочи масата на тръгване и видях, че е застлана с бяла дантелена покривка и старателно сервирана за двама. На почетно място в центъра ѝ стоеше голяма саморъчно изработена картичка с детински нарисувано човече и надпис „Feliz Aniversario Papai!“.

Флориано се върна с поднос с една чаша за вино, допълнителен комплект прибори и две чинии с храна.

— Валентина ни нареди да започваме — обясни той, сервирайки съдържанието на подноса върху масата, и се зае да отваря една от бутилките, които бях донесла.

— Благодаря — казах, като ми донесе стол. — Наистина се надявам да не ви се натрапвам. И Валентина да не ми се сърди, че идвам без покана на тържествената вечеря с татко ѝ.

— Точно обратното; безкрайно щастлива е. Но нека те предупредя, че най-упорито те нарича мое гадже. Просто не ѝ обръщай внимание; вечно се опитва да сватоса клетия си стар *papau! Saúde!* — обясни той и вдигна чаша към моята.

— *Saúde*. За рожденика — вдигнах тост аз.

Валентина се появи с още една чиния, която остави свенливо на масата пред мен.

— Здравей — поздрави ме тя. — *Papau* каза, че името ти е Мая; много е хубаво. Ти също си хубава, не смяташ ли? — добави тя, обръщайки се към баща си, преди да седне между двама ни.

— Мисля, че Мая наистина е много хубава — съгласи се кавалерски Флориано. — Вечерята изглежда превъзходно. Благодаря ти, *querida*.

— *Papau*, и двамата знаем, че е прегорена и ще има ужасен вкус. Нямам нищо против да я изхвърлим на боклука и да вечеряме шоколад — отвърна прагматично Валентина, надничайки към подаръка, който ѝ бях донесла. — Още не съм станала добра готвачка — сви рамене тя, обръщайки тъмните си очи към мен. — Омъжена ли си? — попита ме, когато всички вдигнахме колебливо вилници, за да опитаме храната.

— Не, не съм, Валентина.

Едвам устисках да не се засмея на безцеремонния ѝ разпит.

— А имаш ли си приятел? — продължи тя.

— Не, в момента нямам.

— Ами тогава защо *papau* не ти стане приятел? — предложи тя, после пъкна малко спагети в устата си, сдъвка ги и най-нехайно ги

изплю в чинията си.

— Валентина! Това беше ужасно! — нахока я строго Флориано.

— Това също — посочи храната в чинията си тя.

— Е, на мен пък ми харесва. Винаги съм обичала барбекю — смигнах ѝ аз.

— Много съжалявам. Не се чувствайте длъжни да ядете. Поне си имаме хубав десерт. Ти защо си тук, Мая? — попита ме тя, сменяйки темата, без дори да си поеме дъх. — Помагаш на *papai* с работата ли?

— Да. Преведох книгата му на френски.

— Не звучиш като францужойка, а и приличаш на бразилка. Нали, *papai*?

— Да, права си — съгласи се Флориано.

— А в Париж ли живееш? — попита Валентина.

— Не, в Швейцария, на брега на едно много голямо езеро.

Валентина опря длани под брадичката си.

— Никога не съм излизала от Бразилия. Ще ми разкажеш ли за мястото, където живееш?

Постарах се да ѝ опиша Швейцария възможно най-образно. Като споменах снега, който се сипеше тежко през зимата, очите на малката засияха.

— Виждала съм сняг само на снимки. Може ли някой ден да ти дойда на гости и да правим от онези снежни ангели, които казваш, че сте правили със сестрите ти като малки?

— Валентина, много невъзпитано е да се самопоканваш в нечий дом. Пък и май е време да отсервираме. — Флориано посочи недоядените чинии с храна.

— Да, *papai*. Не се притеснявай, аз ще го направя. Ти остани да си поприказвате с приятелката ти.

Тя намигна дяволито на двама ни, събра трите чинии върху подноса и тръгна надолу по стълбището с опасно дрънчене на порцелан.

— Извинявай — каза Флориано, стана от масата и се облегна на стената, за да запали цигара. — Боя се, че порасна преждевременно. Сигурно защото е единствено дете.

— Няма нужда да се извиняваш. Задава въпроси, защото е умна и любопитна да опознае света около себе си. Пък и от личен опит знам — добавих, — че не само „единствените“ деца порастват

преждевременно. Имам пет сестри и най-малката определено е доказателство. Дъщеря ти е прекрасна.

— Тревожа се, че ще я разглезя, понеже ѝ обръщам твърде много внимание заради липсата на майка — въздъхна Флориано. — А каквото и да е съвременното схващане по въпроса, мъжете чисто и просто не се раждат с майчинския инстинкт на жените. Макар че полагам големи старания — додаде той.

— Аз лично смятам, че няма значение кой те отглежда, мъж или жена, биологичен или приеман родител, стига детето да се чувства обичано. Но какво друго да каже човек като мен? — свих рамене.

— Е, така е. Ако съдя по историята, която току-що разказа на Валентина, определено си имала необичайно детство, Мая. Сигурно освен всички привилегии е имало и доста трудни моменти.

— И още как — усмихнах се горчиво аз.

— Ще ми е приятно да чуя повече по въпроса. Особено за баща ти. Май е бил интригуваща личност.

— Така е.

— Е, кажи ми, поуспокои ли се от тази сутрин? — попита ме той внимателно.

— Да. И имаш право, че шокът от загубата на най-обичния ми човек на света чак сега започва да ми се отразява. Тук ми е по-лесно, защото още мога да си представя татко у дома. Но откровено казано, мисълта да се върна към реалността, където него вече го няма, след като си тръгна от Рио, преобръща стомаха ми.

— Тогава остани по-дълго — поощри ме той.

— Е, ще видим какво ще стане при утрешната ми среща с Яра — отвърнах аз, отблъсквайки предложението му. — Но ако разговорът ни не ми изясни нищо, няма да се боря за истината повече. Все пак сеньора Карвальо ми даде да разбера, че не иска да ме вижда повече, независимо от това дали съм ѝ внучка или не.

— Разбирам защо мислиш така. Но, Мая, още не знаеш какво е станало в миналото, за да се отнесе така към теб — изтъкна Флориано. — Нито пък какво е било нейното детство.

— Мая — Валентина подаде глава през вратата, — ще дойдеш ли да ми помогнеш, ако обичаш? — изшушука звучно тя.

— Разбира се.

Станах от масата и я последвах до кухнята на долния етаж. Където сред хаоса от загорели тенджери стоеше торта със свещи. Валентина я взе внимателно.

— Ще запалиш ли свещичките? *Папаи* не ми дава да използвам кибрит. Наредих двайсет и две, защото не знам на колко години е.

— Струва ми се, че и двайсет и две ще свършат работа — усмихнах ѝ се аз. — Да ги запалим на горния етаж, за да не угаснат по стълбището.

Като изкачихме стълбите, запалих внимателно свещичките, усещайки очите на Валентина върху себе си. Беше наследила проницателния поглед на баща си.

— Благодаря, Мая — каза ми, като запалих и последната. Като се подготви да влезе през вратата, вдигна усмихнато лице към мен. — Радвам се, че си тук.

— Аз също — отвърнах. И осъзнах, че наистина е така.

Тръгнах си след половин час, тъй като Валентина започна да се прозява и да си иска приказка за лека нощ от Флориано.

— Е, аз ли ще те карам утре, или предпочиташ да отидеш сама в имението? — попита ме той, отваряйки вратата на апартамента.

— Много бих се радвала да дойдеш — признах откровено аз. — Май ще ми е нужна подкрепата ти.

— Чудесно. Тогава ще се видим в един часа. — Флориано ме целуна невинно по двете бузи. — Лека нощ, Мая.

29.

Онази нощ спях спокойно, тъй като тялото ми най-сетне се беше настроило към новата часова зона. Събудих се в девет и отидох на плажа за превърналото се в обичай ежедневно плуване. После се върнах в апартамента си и отново прочетох писмата, за да си набележа въпроси, които трябваше да задам на Яра. След това се качих в ресторанта на покрива и изпих чаша вино с обяда, уж за да успокоя нервите си. Съзнавах, че ако Яра откажеше да ми сподели или просто не знаеше как е станало така, че Татко Солт ме е осиновил, нямаше откъде другаде да разбере.

— Позитивно ли си настроена? — попита ме Флориано, като се качих в колата му.

— Да. Или поне се опитвам.

— Добро момиче. Трябва да вярваш, че Яра може да ти помогне, докато не се увериш в противното.

— Проблемът е там — обясних аз, — че внезапно осъзнах колко важно е всичко това за мен.

— Знам — потвърди той. — Усецам, че е така.

Като пристигнахме пред имението, с облекчение установихме, че макар портата да беше затворена, катинарът го нямаше.

— Дотук добре — коментира Флориано. — Ще те чакам тук.

— Сигурен ли си? Нямам нищо против да влезеш с мен.

— Напълно сигурен. Нещо ме навежда на мисълта, че този разговор трябва да се проведе между жени. Успех — каза той и стисна окуражително ръката ми, преди да сляза от колата.

— Благодаря ти.

Поех си дълбока глътка въздух, пресякох улицата и спрях пред високата порта. Бутнах едното ѝ крило и то се откряна със стон на занемарен метал. Като пристъпих в двора, надникнах към Флориано, който ме наблюдаваше от колата си. Махнах му и изкачих стълбището до входната врата.

Яра очевидно бе чакала до нея, защото моментално ми отвори. Покани ме да вляза, после я затвори и заключи.

— Нямам много време — заяви напрегнато тя и ме поведе по тъмния коридор към същата стая, в която двамата с Флориано се бяхме срещнали със сеньора Карвальо.

Този път обаче кепенците бяха плътно затворени и само призрачното сияние на един лампион осветяваше помещението.

— Заповядай, седни — покани ме тя.

— Благодаря. — Подчиних се и погледнах към Яра, която седна неспокойно на стола срещу мен. — Съжалявам, ако внезапната ми поява е обезпокоила двете ви със сеньора Карвальо — подхванах. — Но ми се иска да вярвам, че ти ми даде писмата с причина. И вероятно си предполагала, че след като ги прочета, ще искам да знам повече.

— Да, да... — Яра потри челото си. — Сеньорита, трябва да разбереш, че баба ти умира. А след като тя си отиде, не знам какво ме очаква. Нямам представа дали ми е завещала нещо.

Веднага се зачудих дали Яра не ми предлагаше информация срещу заплащане. И ако да, дали информацията ѝ беше надеждна. Тя забеляза изражението ми и побърза да ме успокои.

— Не, не искам пари от теб. Казвам само, че ако господарката ми разбере за този ни разговор, може да реши, че не заслужавам пенсия.

— Но защо? Какво толкова крие от мен?

— Сеньорита Мая, свързано е с майка ти Кристина. Тя напусна тази къща преди трийсет и четири години. Не искам сеньора Карвальо да се натъжава през последните си дни на тази земя. Разбираш ли?

— Не бих казала — отвърнах аз. За пръв път споменаваше *майка ми* и всичките ми нерви изтръпнаха от думата. — Тогава защо ми даде писмата? Писала ги е прабаба ми преди цели осемдесет години, три поколения преди раждането ми!

— Защото, за да разбереш какво се е случило с теб, трябва да знаеш какво е било преди това — обясни Яра. — Макар че мога единствено да ти предам думите на майка ми, Лоен, тъй като и аз самата съм била пеленаче, когато сеньора Изабела е родила сеньора Карвальо.

— Умолявам те, Яра, разкажи ми всичко, което знаеш — призовах я, съзнавайки, че всяка секунда преди смелостта да я напусне

беше скъпоценна. — Кълна се, че сеньора Карвальо няма да разбере за този ни разговор.

— Дори ако ти кажа, че можеш да наследиш имението? — впери поглед в мен Яра.

— Както вече ти споделих, осиновена съм от изключително заможен човек и не ми липсва нищо. *Моля те, Яра.*

Тя ме погледа няколко секунди, после въздъхна примирено.

— Знаеш, че писмата на сеньора Изабела до майка ми спират, когато се завръща в Рио, нали така?

— Да. Последното е изпратено от едно африканско пристанище по време на плаването ѝ към Бразилия — потвърдих. — Знам, че Бел се е върнала в Рио. Видях сватбената ѝ снимка с Густаво Айрес Кабрал в архивите на библиотеката.

— Да. А сега ще ти разкажа какво знам от майка ми за следващите осемнайсет месеца от живота на Изабела...

**ИЗАБЕЛА
РИО ДЕ ЖАНЕЙРО
ОКТОМВРИ, 1928 Г.**

30.

— Изабела! Скъпа моя дъще! Най-сетне си у дома! — възкликна Антонио, когато Бел слезе от рампата и се хвърли в обятията му. Той я притисна към себе си, после се отдръпна назад, за да я огледа. — Боже, Изабела. Слаба си като врабче. Не си ли яла през последните месеци? И си толкова бледа, *принсеза*, но предполагам за това е виновен северноевропейският климат. Жаркото слънце на родината ти ще върне цвета на лицето ти. Хайде, вече натовариха багажа ти в колата. Паркирана е малко по-надолу по кея.

— Къде е *маи*? — попита Бел, вървейки до него.

Небето ѝ се струваше необичайно сиво и свъсено за октомври, а толкова ѝ се искаше да види слънцето; то поне можеше да я разведри.

— Почива си у дома — отвърна баща ѝ. — Напоследък не се чувства добре.

— Не си ми споменал в писмата си — коментира Бел с тревожно изражение.

— Сигурен съм, че присъствието ти ще ускори възстановяването ѝ.

Баща ѝ спря до впечатляваща сребриста кола и шофьорът отвори вратата на задната седалка, за да се качи Бел.

— Какво ще кажеш? — попита Антонио, като седна до нея на меката тапицерия от сива телешка кожа. — Поръчах я от Америка. Ролс-ройс „Фантом“, първият в Рио, ако не се лъжа. С гордост ще откарам любимата си *принсеза* до катедралата на сватбения ѝ ден.

— Прекрасна е — отвърна механично Бел, все още умислена за майка си.

— Ще минем по панорамния път край плажа, за да припомня на дъщеря ми какво е изоставила за всички тези месеци — инструктира Антонио шофьора си. — Имаме толкова много да си разказваме, че направо не знам откъде да започна — обърна се после към нея. — Но по отношение на семейния бизнес всичко е наред. Цената на кафето се покачва с всеки изминал ден благодарение на търсенето от Америка и успях да купя още две плантации. Освен това ме предложиха като

кандидат за Федералния сенат — обяви гордо той. — Номинира ме бащата на Густаво, Маурицио. Току-що завършиха нова луксозна сграда на „Руа Монкорво Фильо“, чиито под и фасада са украсени с кафеени зърна. Ето каква мощ крие кафето в Бразилия.

— Радвам се за теб, *паи* — отвърна безизразно Бел, докато пътуваха по познатите улици.

— Нямам никакво съмнение, че твоята венчавка ще е най-пищната, която Рио някога е виждал. Говорих с Густаво и Маурицио, че се налага да ремонтират семейния им дом, защото и ти ще живееш там след сватбата. Както знаеш, самата сграда е наистина величествена, но старостта си е казала думата. Стигнахме до съгласие да финансирам реставрацията като част от зестрата ти и ремонтните дейности вече започнаха. Повярвай ми, *принсеза*, ще живееш в същински палат!

— Благодаря ти, *паи* — усмихна му се Бел с желанието да убеди и него, и себе си, че наистина му е благодарна.

— Мислим да направим сватбата след Нова година, точно преди Карнавала. Ти и новият ти дом ще имате три месеца за подготовка. Така че ще си доста заета, *керίδα*.

Бел почти очакваше да я пратят пред олтара още с пристигането в Рио. Така че и това беше нещо, мислеше си тя, докато минаваха покрай „Кобакабана Палас“ и съзерцаваше бурното сиво море, разбиващо се с бяла пяна в плажа.

— Като се съвземеш от дългото пътуване, ще организираме официална вечеря, на която да споделиш с всички за прекрасните си преживявания в Стария свят и да впечатлиш приятелите ни с новите си познания.

— Париж много ми хареса — позволи си да коментира тя. — Приказен град. А професор Ландовски, когото сеньор Да Силва Коста нае да изработи външната обвивка на Христос Спасителя, имаше асистент, който ме използва за модел на една от статуите си.

— Е, ако си я бива, трябва да се свържем с него. Ще я купя и ще я донеса в Бразилия — коментира Антонио.

— Едва ли е за продан — каза Бел умислено.

— *Керίδα*, всичко е за продан, ако обявиш правилната цена — заяви категорично Антонио. — Е, почти сме си вкъщи и майка ти вероятно е станала, за да те посрещне.

Антонио бе изразил загриженост заради бледия, изнурен вид на дъщеря си, но това не беше нищо в сравнение с шока, който Бел изживя, когато майка ѝ излезе да я посрещне. Карла, чиято фигура открай време беше пищна, като че ли беше свалила половината си тегло през осемте месеца и половина от последната им среща с Бел.

— *Маи!* — възкликна Бел и хукна да я прегърне. — Какво си си причинила? На диета ли си била?

Карла направи всичко по силите си да се усмихне и Бел забележа колко големи изглеждаха кафявите ѝ очи насред изпитото ѝ лице.

— Искам да изглеждам модерно за сватбата на дъщеричката ми — пошегува се тя. — Не смяташ ли, че новата фигура ми отива?

Привикнала към утешително голямата ѝ гръд, която я бе приютявала безброй пъти в детството ѝ, на Бел ѝ се струваше, че новият вид на Карла я състаряваше с години.

— Да, *маи* отива ти — излъга тя.

— Радвам се. Е — подхвана тя, хващайки дъщеря си под ръка, за да я отведе в къщата, — имам много да ти разказвам, но съм сигурна, че първо искаш да си починеш.

Тъй като беше прекарала цял куп дни на борда на кораб, където нямаше какво друго да прави, освен да почива, Бел далеч не се чувстваше уморена. Но когато майка ѝ потрепери внезапно, стана ясно, че всъщност тя се нуждаеше от почивка.

— Разбира се. Нека и двете подремнем, пък после ще си говорим — съгласи се Бел и по лицето на майка ѝ пробяга облекчение. — Струваш ми се много уморена, *маи* — обяви тя, като достигнаха спалнята на родителите ѝ. — Да ти помогна ли да легнеш?

— Не — отсече Карла. — Габриела ще се погрижи за мен. До после.

Тя кимна за довиждане и затвори вратата на спалнята след себе си.

Бел незабавно потърси баща си и го намери в кабинета му.

— *Паи*, моля те, кажи ми колко болна е *маи*.

Антонио вдигна поглед от документите си и свали очилата, които явно отскоро бе започнал да носи.

— *Керида*, майка ти не искаше да те тревожи по време на екскурзията ти, но преди месец я оперираха, за да отстранят бучка от едната ѝ гърда. Операцията беше успешна и хирурзите са убедени, че

ще се възстанови напълно. Просто всичко ѝ се отразява сега, това е. Като си възвърне силите, отново ще е същата.

— Пау, тя изглежда ужасяващо! Моля те, кажи ми истината. Не крий колко тежка е болестта ѝ.

— Кълна ти се, Изабела, не крия нищо от теб. Питай докторите ѝ, ако не ми вярваш. Трябва ѝ само почивка и качествена храна. Апетитът ѝ спадна доста след операцията.

— Сигурен ли си, че ще се възстанови?

— Напълно.

— Е, вече съм вкъщи и ще ѝ помагам.

Ироничното беше, че загрижеността на Бел по здравословното състояние на майка ѝ ѝ помогна много през следващите няколко дни. Даваше ѝ цел, нещо друго, в което да съсредоточи вниманието си, вместо в собствената си мъка. Лично следеше подготовката на храната ѝ, настоявайки кухненският персонал да ѝ сервира питателни ястия, лесни за преглъщане и храносмилане. Сутрин седеше с нея и ѝ разказваше ведро за приключенията си в Стария свят, за Ландовски и Академията за изящни изкуства, за красивата статуя на сеньор Да Силва Коста.

— Започнаха да копаят за основите ѝ на върха на Корковадо — съобща ѝ веднъж Карла. — Много ми се иска да се кача дотам някой ден.

— Аз ще те водя — отвърна Бел, за да даде на майка си повод да се възстанови възможно най-бързо.

— Освен това си мисля, че е крайно време да обсъдим плановете за сватбата ти — добави Карла. Вече беше заявила, че се чувства достатъчно добре, за да седи на терасата пред спалнята ѝ. — Чакат ни доста решения.

— Всичко с времето си, *маи*. Първо оздравей — настоя Бел.

На вечеря три дни след като Бел се беше прибрала у дома Антонио ѝ каза, че току-що е говорил с Густаво по телефона.

— Питам кога ще е удобно да те види.

— Когато *маи* се посъвземе — отвърна тя.

— Изабела, разделени сте от девет месеца. Затова му предложих да се обади утре следобед. Габриела ще прави компания на майка ти,

за да се видите вие с Густаво. Не бива да остава с впечатлението, че не ти е липсвал.

— Добре, *паи* — склони покорно Бел.

— Предполагам и ти искаш да го видиш?

— Разбира се.

Густаво пристигна в три на следващия ден. Карла настоя Бел да облече някоя от новите рокли, които ѝ бяха ушили в Париж.

— Трябва да изглеждаш още по-красива, отколкото си те спомня — подчерта майка ѝ. — Би било ужасно да размисли след толкова много време. Особено, при положение че и ти си не по-малко кльощава от мен — пошегува се тя.

Лоен помогна на Бел да облече роклята си и вдигна косата ѝ в елегантен шиньон.

— Как се чувстваш? — попита плахо Лоен.

— Не знам — отвърна откровено Бел. — Леко напрегната.

— Ами... парижанинът, за когото ми писа? Ще успееш ли да го забравиш?

Бел загледа отражението ѝ в огледалото.

— Никога, Лоен, никога.

Като се приготви, слезе в гостната на долния етаж. След малко чу звънеца и стъпките на Габриела към входната врата. Докато слушаше гласа на Густаво и се радваше на последните секунди, преди той да влезе в стаята, Бел се молеше годеникът ѝ да не усети бурята в сърцето ѝ.

— Изабела — поздрави я той и тръгна към нея с протегнати ръце.

— Густаво.

Тя вдигна своите и Густаво ги хвана, оглеждайки я от глава до пети.

— Божичко, май европейският въздух ти се е отразил добре, защото изглеждаш още по-прелестно. Превърнала си се в красива жена — възхити се той, докато очите му поглъщаха всеки сантиметър от тялото ѝ. — Хубаво ли прекара?

— Невероятно — отвърна тя и даде знак на Габриела да донесе кана с прясно изцеден сок от манго, а Густаво покани да седне. —

Особено в Париж.

— А, да, градът на любовта — коментира той. — Толкова съжалявам, че не бях с теб, за да му се порадваме заедно. Може пък някой ден, ако бог е рекъл, да го посетим заедно. Е, разкажи ми всичко за пътешествията си.

Докато му споделяше за преживяванията си от последните няколко месеца, Бел стигна до заключението, че Густаво изглежда още по-незабележителен, отколкото си го спомняше. Въпреки това реши да се съсредоточи върху топлите му кафяви очи и добрината в тях.

— Е — подхвана той, отпивайки глътка сок, — май си прекарала чудесно. Беше толкова лаконична в писмата си, че не знаех дали се забавляваш, или не. Ето например пропусна да споменеш, че някакъв парижки скулптор е искал да му позираш.

— Кой ти каза? — попита Бел, смаяна, че е научил за това.

— Баща ти, разбира се. Когато говорихме по телефона вчера. Сигурно е било много вълнуващо.

— Да — съгласи се вяло Бел.

— Знаеш ли — продължи той с усмивка, — преди около шест седмици, когато ти се готвеше да напуснеш Париж, ме обзе странното чувство, че няма да се върнеш при мен. Дори звъннах на баща ти, за да се уверя, че си се качила на кораба. Но естествено се оказа, че съм се страхувал напразно. Защото сега си тук, Изабела. — Той протегна ръка към нейната. — Липсвах ли ти както ти липсваше на мен?

— Да, много.

— Жалко, че не можем да се оженим по-рано, но трябва да дадем на майка ти време да се възстанови. Как е тя?

— Слаба, но лека-полека оздравява — обясни Бел. — Все още съм ядосана, че нито тя, нито баща ми са ми съобщили за болестта ѝ. На всяка цена щях да се върна по-рано.

— Изабела, има неща, които не бива да се съобщават с писмо, не смяташ ли?

Бел усети как се изчервява под погледа му, тъй като всяка негова дума като че ли загатваше, че знае тайната ѝ.

— Знам, че са го направили за мое добро, но трябваше да ми кажат — заяви сурово тя.

— Е. — Густаво пусна ръката ѝ. — Вече си у дома, с мен, и майка ти се възстановява. А това е най-важното, нали? И така, моята

майка също няма търпение да те види и да обсъдите някои подробности около сватбата. Каза ми, че не искала да притеснява сеньора Карла, но имало някои неща, които трябва да се уредят час по-скоро. Датата например. Имаш ли някакви предпочитания през кой ден на януари да се състои?

— Предпочитам да е към края на месеца, за да има майка ми повече време да се възстанови.

— Разбира се. През следващите няколко дни може да посетиш моята майка в *A Casa das Orquideas*, за да обсъдите плановете за сватбата. Както и съвместните ни виждания с баща ти за ремонта на имението. Конструктивната работа вече е в ход и баща ти намери архитект с много съвременни разбирания. Той предложи да преустроим горните етажи, така че да снабдим главните спални със собствени бани. Пък и съм сигурен, че ще искаш да имаш думата относно интериора на нашата част. Знам, че вие, дамите, сте много по-находчиви в това отношение от нас, мъжете.

Самата мисъл за обща стая — и общо *легло* — с Густаво запрати студена тръпка по гръбнака ѝ.

— С радост ще намина, когато е удобно за майка ти — отвърна тя.

— Е, какво ще кажеш за идната сряда?

— Звучи добре.

— Чудесно. Надявам се, че междуременно ще ми позволиш да се полюбувам на компанията ти. Удобно ли е да ти се обадя утре следобед?

— Тук ще съм — отвърна Бел и Густаво стана. Тя последва примера му.

— До утре тогава, Изабела — пророни той и целуна ръката ѝ. — Едвам ще дочакам деня, в който няма да ми се налага да си запазвам час за среща с теб.

Когато Густаво си тръгна, Бел се качи в стаята си, за да се съвземе, преди да отиде да види майка си. Застана до прозореца и се смъмри добре. Густаво беше мил, грижовен мъж и не биваше да забравя, че той няма вина, задето не можеше да отвърне на любовта му. Нито задето вече обичаше друг...

Бел потрепери при спомена за предупреждението на Лоран — че един ден истинските ѝ чувства щяха да излязат наяве — и наплиска

лицето си със студена вода, преди да се отпрати към стаята на майка си.

Седмица по-късно Бел с радост установи, че Карла, макар и все още бледа и слаба, определено се възстановяваше.

— О — въздъхна майка й един ден, след като Бел й почете от романа „Мадам Бовари“ на Гюстав Флобер, превеждайки й от френски на португалски, за да го разбере. — Колко умна дъщеря имам само! Кой би предположил? — Карла погледна любящо Бел и погали бузата й. — Много се гордея с теб.

— И аз ще се гордея с теб, ако изядеш цялата си вечеря — отвърна Бел.

Карла надникна към слънчевия следобед отвъд прозореца, където сенките танцуваха по тучната растителност в градината.

— В такъв приказен ден ми се иска да съм в обичната ми *фазенда* — пророни тя. — Планинският въздух и спокойната атмосфера там са толкова лековити.

— Искаш ли да отидем, *маи*?

— Знаеш колко ми харесва там, Изабела. Но баща ти е много зает и едва ли би напуснал Рио точно сега.

— Най-важно е здравето ти. Остави татко на мен — отвърна категорично Бел.

На вечеря Бел изрази пред Антонио желанието си да заведе Карла до *фазендата*.

— Мисля, че това ще повиши настроението й и така ще й помогне да оздравее по-бързо. Ще ни пуснеш ли, *паи*, само за няколко седмици? Сега е толкова горещо в Рио.

— Изабела — свъси вежди Антонио, — току-що се върна, а вече мислиш за нови пътешествия. Човек ще си каже, че не ти харесва тук.

— Знаеш, че не е така, *паи*. Но докато не се уверя, че *маи* се възстановява, нямам желание да избирам дата за сватбата. А си наясно с какво нетърпение очаквам този момент. Затова ако престоят във *фазендата* може да ускори оздравяването й, с радост ще я придружа.

— И ще ме оставите сам-самичък тук, без жена и дете, при които да се връщам вечер? — оплака се Антонио.

— Ще можеш да ни посещаваш през уикендите, когато не работиш, *пау*.

— Вероятно. Но не мен трябва да убедиш; на годеника ти едва ли ще му е приятно, ако изчезнеш отново.

— Ще говоря с Густаво — съгласи се Бел.

— Разбира се — кимна Густаво, когато Бел му сподели плана си на следващия ден. — Одобрявам всичко, което би ми позволило да те отведа по-скоро до олтара. Пък и — побърза да добави той — така ще е най-добре за майка ти. Но преди да тръгнеш трябва да вземем няколко решения.

Бел с радост съобщи на Карла, че ще могат да тръгнат за *фазендата* следващата седмица. Тази мисъл радваше не само тях двете. Лицето на Лоен засия, когато Бел я покани да ги придружи в планинския им дом. Макар и присъствието ѝ да не беше необходимо, тъй като Фабиана и Сандро, които стопанисваха имота им, можеха да се грижат за тях, Бел знаеше, че това ще ѝ даде шанс да прекара повече време с възлюбения си.

— О, сеньорита Бел — възкликна Лоен с грейнали от щастие очи. — Не мога да повярвам, че ще го видя отново! Той не може да чете и пише, затова не сме си общували от последната ни среща. *Obrigada! Obrigada!*

Лоен прегърна спонтанно господарката си и напусна стаята ѝ с ведра крачка. В този момент Бел реши, че дори тя самата никога да не се върне при възлюбения си, щеше да съпреживява щастието на Лоен.

На следващия ден Бел отиде на уговорената среща с Густаво и майка му, за да обсъдят плановете им за сватбата.

— Жалко е, че болестта на майка ти не ѝ позволява да помага с организацията в този ключов момент — коментира Луиза Айрес Кабрал. — Но ние трябва да вложим всичките си усилия в подготовката на церемонията.

На Бел ѝ се прииска да зашлеви безочливото лице на Луиза, но успя да се овладее.

— Сигурна съм, че ще оздравее съвсем скоро, особено след доза свеж планински въздух — отвърна тя.

— Е, ако успеем поне да обявим датата, Рио няма да реши, че нарочно отлагаме още повече, особено като се има предвид, че току-що се върна от дълъг престой в чужбина. И така... — Луиза сложи очилата си и прегледа тефтера си. — Архиепископът ми съобщи на кои дати е свободен. Както вероятно се досещаш, графикът му е зает за месеци напред. Густаво ми каза, че предпочиташ сватбата да се състои в края на януари. В петък, разбира се. Сватбите през почивни дни са проява на безвкусица.

— Както сметнете за най-добре — съгласи се скромно Бел.

— Що се отнася до приема след церемонията, баща ти желае сватбената закуска да се проведе в хотел „Копакабана Палас“. Аз лично мисля, че това е любимото свърталище на простолюдието и бих предпочела събитието да протече в по-тесен кръг тук, в имението, по стара семейна традиция. Но тъй като баща ти реши да ремонтира според мен достатъчно уютния ни дом, това е невъзможно. Къщата гъмжи от търговци и има голям риск да не е готова до януари. Затова трябва да се примирим с друго място.

— Ще се доверя на вашата преценка — отвърна в същия смирен дух Бел.

— Що се отнася до шаферките и шаферите, майка ти ми е дала имената на няколко от братовчедите ти от Сао Пауло. Общо осем — поясни Луиза. — От наша страна, има поне дванайсетима, които трябва да почета, тъй като са ни кръщелници и естествено ще очакват да вземат дейно участие в церемонията. Можем обаче да поканим най-много осем придружители, без да изглеждаме парадно. Има ли някой, когото държиш да включиш в окончателния списък?

Бел назова двете малки дъщери на братовчедката на майка си и едно момче от страна на баща ѝ.

— Нека останалите шафери бъдат от семейството на Густаво.

Тя надникна към годеника си, който ѝ се усмихна топло.

През следващите два часа Луиза разпитва Бел относно най-малките подробности около сватбата. Но дръзнеше ли Бел да предложи нещо, идеите бързо биваха отхвърляни, тъй като бъдещата ѝ свекърва очевидно беше решила всичко да се случва според нейните виждания.

Въпреки това Бел нямаше намерение да отстъпва по един въпрос: след сватбата Лоен щеше да я последва в новия ѝ дом като нейна лична прислужница.

Когато събра смелост да повдигне темата, Луиза впи леден поглед в нея, а после махна нехайно с ръка.

— Това е нелепо — обяви тя. — Имаме прислужници, които са повече от способни да отговарят на всичките ти нужди.

— Но...

— *Маи* — прекъсна я Густаво, най-сетне решил да се застъпи за годеницата си. — Щом Изабела желае да доведе със себе си прислужницата, която познава от детството си, не виждам нищо нередно в това.

Луиза вдигна подразнено вежда.

— Разбирам. Е, така да бъде — склони тя и му кимна рязко, преди да върне вниманието си към Бел. — Поне днешният ни разговор ми дава материал за работа, докато ти си почиваш в планината. Като се има предвид колко време си била разделена със сина ми, човек би решил, че просто избягваш компанията му.

Густаво отново се намеси:

— Стига, *маи*, не говори така. Изабела просто иска да помогне на майка си да оздравее.

— Разбира се. Ще я спомена в молитвите си на утрешната литургия. И ще изпълня моята част от подготовката, докато вие със сенъора Бонифацио се върнете в Рио и поемете своята. А сега — Луиза надникна към часовника върху полицата над камината, — прощавайте, но имам среща с ръководството на сиропиталището „Сестри на милосърдието“ след по-малко от половин час. Густаво, защо не изведеш Изабела на разходка из градината, за да подишате свеж въздух и да ѝ покажеш как вървят ремонтните дейности? — предложи тя. — Хубав ден.

Бел изпрати Луиза с поглед, чувствайки се като чайник, оставен прекалено дълго върху печката и готов да изкипи.

— Не ѝ обръщай внимание. — Густаво отиде до нея и я докосна утешително по рамото, усетил раздражението ѝ. — Колкото и да се оплаква, това е представата ѝ за забавление. Само за сватбата говори през последните девет месеца. А сега да се поразходим в градината.

— Густаво — подхвана Бел, докато напускаха къщата, — къде ще живеят родителите ти, след като се оженим и се пренеса тук, при теб?

Той вдигна учудено вежда.

— Ще останат в имението, разбира се. Къде другаде да отидат?

На следващата сутрин Бел настани Карла на задната седалка в ролс-ройса и седна до нея. Лоен зае предното пасажерско място и потеглиха на петчасовото пътуване до прохладния планински регион Пати до Алферес. В продължение на двеста години фазендата „Санта Тереза“ бе принадлежала на семейството на барон Пати до Алферес, португалски благородник и, както ги беше уведомил Антонио, преди да заминат, далечен братовчед на рода Айрес Кабрал.

Пътищата в тази посока бяха изненадващо добри, благодарение на това че някога заможните земевладелци трябвало да превозват кафето си до Рио и затова финансирали изграждането на качествена пътна мрежа. Карла спа необезпокоено през по-голямата част от пътя.

Бел гледаше през прозореца как се изкачват все по-нависоко в планината, как плавните склонове се разливат в долините, насечени от поточета с чиста изворна вода.

— *Mau*, пристигнахме — събуди майка си, когато колата заподскача по прашната входна алея на къщата.

Шофьорът спря и Бел изскочи навън, за да подиша приказния свеж въздух, с който се славеше местността. Вече се смрачаваше и щурците пееха с пълна сила, а Ванила и Дона — двете бездомни кучета, които Бел беше убедила родителите си да задържат, когато бяха пристигнали невръстни и изгладнели пред кухненската им врата преди седем години — заджавкаха развълнувано около краката на господарката си.

— Най-сетне у дома — въздъхна доволно Бел.

Фабиана и Сандро вървяха към тях.

— Сеньорита Изабела! — Фабиана я прегърна топло. — Боже, разкрасила сте се още повече от последния път, когато ви видях. Добре ли сте?

— Да, благодаря. Но — понижи глас тя — сигурно ще се смаеш, като видиш майка ми. Опитай да прикриеш шока си.

Фабиана кимна и загледа как шофьорът помага на Карла да излезе от колата. Потупа Бел по ръката и отиде да поздрави господарката си. Ако някой можеше да възвърне здравето на майка ѝ, мислеше си Бел, това определено беше Фабиана. Не само щеше да се

моли за нея в малкото параклисче в нишата до гостната, но и щеше да обгрижва Карла с какви ли не традиционни лекове: целебни смеси от различните билки и цветя, които никнеха в изобилие наоколо.

С угълчето на окото си видя Бруно — тъмноокия син на Фабиана и Сандро. Когато всички приближиха входа на къщата, видя Лоен да му хвърля срамежлива усмивка. Бруно ѝ отвърна със същото.

Бел последва Фабиана и Карла в къщата и забелязвайки, че икономката е преметнала майчински ръка през раменете на майка ѝ, въздъхна облекчено. След като досега се беше грижила сама за нея, вече знаеше, че Фабиана ще поеме тази отговорност. Тя заведе Карла в стаята ѝ, за да разопаковат багажа ѝ и да я настани, а Бел прекоси дървения под на гостната, зает от тежки махагонови и палисандрови мебели, и отвори вратата на стаята от детството си.

Прозорците бяха вдигнати, а външните кепенци — отворени докрай. Тя облегна лакти на перваза и погълна с очи любимата си гледка, наслаждавайки се на прекрасния прохладен ветрец. В кошарата под нея Лоти, понито ѝ, и Лупа, жребецът на баща ѝ, пасяха спокойно. Отвъд тях се издигаше познатият хълм, все още осеян със стари кафеени храсти, които бяха успели да оцелеят някак, независимо от дългогодишната липса на грижи. Стадо бели волове пасяха по склона, а олиселите късове земя разкриваха тъмночервената почва под щръкналата трева.

Бел се върна през гостната и застава пред входната врата, бранена от двете величествени древни палми, чието име носеше цялата местност. Тя седна на каменната пейка пред верандата, вдиша сладкия аромат на хибискуса, изобилстващ наоколо, и отправи поглед към езерото отвъд градината, където бе плувала всеки ден като дете. Докато слушаше монотонното жужене на водните кончета и наблюдаваше игривия танц на две жълти пеперуди, Бел усети как част от напрежението ѝ се изпарява.

На Лоран много би му харесало тук, помисли си с носталгия и макар да си беше обещала, че няма да мисли за него, в очите ѝ запариха сълзи. Отлично знаеше, че решението да го напусне в Париж значеше край на връзката им, но една момичешка, фантазьорска част от нея се питаше дали пък Лоран няма да опита да я намери. Всяка сутрин, видеше ли пощата за деня на сребърния ѝ поднос върху масата,

си представяше, че получава писмо от него, с което я умолява да се върне, уверява я, че не може да живее без нея.

Но естествено не се беше случило. И в течение на седмиците бе започнала да се пита дали обяснението му в любов не представляваше точно каквото я бе предупредила Маргариди: просто част от плана му да я прелъсти. Чудеше се дали Лоран още мислеше за нея или краткото време, което бяха прекарвали заедно, бе преминало през съзнанието му като останки от потънал кораб и отдавна бе забравено.

Не че имаше значение. Тя беше сложила край, беше избрала да се върне в Бразилия при годеника си. Атмосферата в „Ла Клозери де Лиля“ и допирът на устните му вече бяха само спомен, кратък танц с друг свят, който бе решила да напусне. И нито мечти, нито надежди можеха да променят избрания курс на живота ѝ.

31.

Париж, ноември 1928 г.

— Е, най-сетне статуята е готова. — Професор Ландовски думна с юмрук по тезгяха си от облекчение. — Но сега пък откаченият бразилец иска да направя макет на главата и ръцете. Главата ще е близо четири метра висока, така че едвам ще се събере в ателието. Пръстите ще достигат таванските греди. Всички тук, в ателието, най-буквално ще бъдем докоснати от Христос — пошегува се Ландовски. — А след като изпълня тази си задача, Да Силва Коста ще насече творенията ми като говеждо месо, за да ги превози до Рио де Жанейро. Никога досега не съм работил по този начин. Но — въздъхна професорът, — вероятно трябва да се доверя на лудостта му.

— Вероятно нямате друг избор — съгласи се Лоран.

— Е, парите са добри, Бруи, макар че не мога да приемам други проекти, докато главата и ръцете на месията не напуснат ателието ми. Просто няма да има място. Да започваме. Донеси ми отливките, които направи на ръцете на двете дами преди няколко седмици. Трябва ми модел, по който да работя.

Лоран отиде да вземе отливките от склада и ги подреди пред Ландовски. Двамата мъже ги заоглеждаха внимателно.

— И двете имат красиви, чувствени пръсти, но трябва да преценя как ще изглеждат на ръце с дължина повече от три метра — коментира Ландовски. — А ти, Бруи, нямаш ли си дом?

Това беше сигналът, че Ландовски иска да остане сам.

— Разбира се, професоре. До утре.

Като излезе от ателието, Лоран видя момчето да седи на каменната пейка отпред. Вечерта беше хладовита, но ясна и звездите образуваха разкошен балдахин над тях. Лоран седна до него и го загледа как съзерцава небесата.

— Обичаш ли звездите? — реши да попита Лоран, макар и отдавна да се беше примирил, че няма да чуе гласа му.

Момчето му отвърна с кратка усмивка и кимване.

— Това там е поясът на Орион — посочи Лоран. — А близо до него са Седемте сестри, струпани в едно съзвездие. Родителите им Атлас и Плейона бдят над тях.

Лоран видя, че момчето следи с очи пръста му и го слуша съсредоточено.

— Баща ми се вълнуваше от астрономия и имаше телескоп в една от таванските стаички на горния етаж в шатото ни. В ясни нощи го качваше на покрива и ми разказваше за звездите. Веднъж видях падаща звезда и съм я запомнил като най-красивото нещо на земята. — Той надникна към момчето. — Ти имаш ли си родители?

Момчето се престори, че не го чува и просто продължи да се взира в небето.

— Е, трябва да вървя. — Лоран го потупа по главата. — Лека нощ.

Един моторист го качи на стоп за една част от пътя му до Монпарнас. Като пристигна в таванската си стая, видя нечие тяло, свито в леглото му. Друго пък спеше на дюшек на пода. Това не го учудваше, особено, при положение че напоследък често спеше в ателието на Ландовски.

При други обстоятелства би оставил човека в леглото му да поспи още няколко часа — щеше да намери приятелите си по монпарнаските барове, а като се върне, да помоли гостенина да освободи мястото му, за да полегне и той. Тази вечер обаче се чувстваше необичайно уморен и не беше в настроение за социални сбирки.

Всъщност характерната му жизнерадост като че ли го беше изоставила напълно от момента, в който Изабела Бонифацио се беше качила на кораба за Бразилия.

Дори Ландовски бе забелязал, че асистентът му е по-мълчалив от обичайното, коментирайки:

— Да не си болен, Бруи? Или линееш по загубена любов? — попита го с блясъче в очите.

— Нито едно от двете — отвърна отбранително Лоран.

— Е, каквато и мъка да те гони, не забравяй, че лошото винаги отминава.

Лоран намери утеха в проникателните състрадателни думи на професора. Понякога си мислеше, че Ландовски до такава степен е

потънал в собствения си свят, че почти не забелязва присъствието му в ателието, камо ли настроението му. А в момента се чувстваше сякаш някой е изтръгнал сърцето му и го е стъпнал с обувки.

Той отиде до леглото си и разтърси тялото в него, но мъжът само простена, отвори уста и издиша облак застояли алкохолни пари, преди да се завърти отново. Лоран знаеше, че няма начин да го събуди, затова просто въздъхна тежко и реши да му даде още няколко часа отрезвителен сън, докато той самият отиде да вечеря някъде.

Тесните улици на Монпарнас както винаги кипяха от живот и бодрата глъч на безгрижни хора. Макар че нощта беше студена, тротоарните кафенета преливаха от клиенти и какофонията от различни музика върхлетя ушите на Лоран. Обикновено Монпарнас и оживената му атмосфера го разведряваха, но напоследък по-скоро го дразнеха. Не беше честно всички да се забавляват, когато той самият не успяваше да се изтръгне от вцепенението и душевната болка.

Заобикаляйки „Ла Клозери де Лила“, тъй като там щеше да има твърде много познати, които щяха да го приклепят в безсмислени разговори, Лоран се отправи към едно по-тихо заведение, седна на висок стол пред бара и си поръча абсент, който изпи на една глътка. Огледа масите наоколо и веднага забеляза смугла брюнетка, напомняща му на Изабела. Естествено, като се вгледа в нея, забеляза, че чертите ѝ далеч не са толкова изящни и че очите ѝ са безчувствени. Но напоследък където и да отидеше, все му се привиждаше Изабела.

Поръча си още един абсент и се размисли върху положението си. В миналото всички го познаваха като Казанова — обаятелен, чаровен мъж, чиито приятели му завиждаха и който с едно намигване можеше да омае всяка жена. А той определено се възползваше от това, тъй като обичаше нежния пол. Не само заради женското тяло, но и заради женската душа.

Що се отнасяше до любовта... на два пъти в миналото му се беше струвало, че изживява онова чувство, което всички велики писатели и художници описваха. Но и в двата случая еуфорията отшумя бързо и Лоран започна да се убеждава, че никога няма да разбере какво е любовта.

Но с Изабела...

Когато я срещна за пръв път, използва обичайните си трикове, за да я съблазни и се наслаждаваше на свенливостта ѝ, усещайки как

бавно я омагьосва. Все пак много пъти бе играл тази игра в миналото. Но обикновено хванеше ли рибката, попаднеше ли в коша му, увлечението се износваше и той продължаваше към следващата.

Но когато разбра, че Изабела си заминава и че чувствата му за пръв път са истински, Лоран направи първото си искрено обяснение в любов и я помоли да остане с него в Париж.

А тя му отказа.

В първите дни след заминаването ѝ Лоран отдаде терзанието си на факта, че за пръв път му се случваше да получи отказ от жена. Вероятно недостъпността ѝ го караше да я жадува още повече и мисълта, че плава до другия бряг на океана, за да се обрече до живот на мъж, когото не обичаше, засилваше драматичността на ситуацията.

Но в крайна сметка се оказа, че греши. Защото осем седмици по-късно, макар и да водеше други жени в леглото си, за да провери дали ще му помогнат — безуспешно — и да се напиваше така жестоко, че да проспиваше целия следващ ден — което му навлече гнева на Ландовски — отчаянието му не стихваше.

Така и не успя да прогони Изабела от мислите си. В ателието често се улавяше, че гледа в нищото, спомняйки си как седеше кротко пред него и той можеше да пълни очите си с нея ден след ден, часове наред... защо не бе ценял тези мигове повече? Тя беше различна от всички жени, които познаваше — толкова невинна, толкова добра... Но както научи след разговора им в деня, когато я скицира, Изабела кипеше от страст и желание да опознае всички тайнства на живота. А сърдечността ѝ онази нощ, когато така грижовно бе пренесла момчето на ръце, без дори да се замисли дали някой би я възпрял...

Лоран пресуши чашата си и поръча втора, вече убеден в божествеността на Изабела.

Нощем в леглото си често премисляше разговорите им, сритвайки се наум за всяко своеволие с емоциите ѝ; мечтаеше си да можеше да върне всички скандални намеци, с които я бе засрамвал в началото. Изабела не ги заслужаваше.

А сега бе напуснала живота му завинаги. И беше твърде късно.

Пък и какво можеше да предложи на жена като нея, размишляваше горчиво. Мърлява таванска стаичка, където дори леглото си не притежаваше, никакъв стабилен приход и репутация на женкар, за която несъмнено беше разбрала при някое от посещенията

си в Монпарнас. Беше срещал многозначителните погледи на Маргарида Лопес де Алмейда и знаеше, че е споделила с Изабела мнението си за него.

Лоран си поръча супа, преди абсентът да е надвил мозъчните му клетки, поваляйки го от бара, и за хиляден път се замисли дали да изпрати писмото, което пишеше в главата си още откакто го беше напуснала. Но разбира се, знаеше, че може да попадне в грешните ръце и да ѝ навлече неприятности.

Непрестанно се измъчваше с мисълта дали вече се е омъжила и дали всичко е загубено. Искаше му се да попита Маргарида, но тя вече не идваше в ателието, тъй като двумесечното ѝ стажантство беше приключило. В Монпарнас беше подочул, че двете с майка ѝ са заминали към по-топлия климат на Сен Пол дьо Ванс.

— Бруи.

Той усети нечия ръка върху рамото си и обърна кървясали очи към гласа.

— Как си?

— Добре, Мариус — отвърна Лоран. — А ти?

— Както винаги: без пукната пара, пиян и гладен за женска ласка. Но и ти ще свършиш работа. Питие?

Мариус си придърпа един висок стол до него. Поредният безименен художник на Монпарнас, преживяващ с евтин алкохол, секс и мечти за бляскаво бъдеще. Лоран се сети за тялото в леглото му и реши, че е по-добре да се изтъркаля от бара призори и да преспи в някой уличен ъгъл.

— Да — съгласи се той. — Още един абсент.

Онази нощ се оказа началото на уикенд, в който Лоран дави мъката си в алкохол и от който нямаше почти никакви спомени, когато се върна с мътен поглед в ателието на Ландовски.

— Виж ти кой реши да се появи — каза Ландовски на момчето, което с жив интерес наблюдаваше работата му от един висок стол.

— *Mon Dieu*, професоре, колко много сте напреднали!

Лоран впери смаян поглед в огромната ръка на Христос; не се съмняваше, че Ландовски е прекарал изминалите четирийсет и осем часа в непрестанен труд по статуята си.

— Е, нямаше те цели пет дни, така че все някой трябваше да продължи работата. Двата с момчето тъкмо се канехме да изпратим спасителен отряд да те издирва из канавките на Монпарнас — додаде той.

— Искате да кажете, че е сряда? — учуди се Лоран.

— Точно така — отвърна Ландовски и отново заработи със скалпела по влажния гипс на голямата бяла фигура. — Сега ще оформя ноктите на Спасителя — обяви той на момчето, умишлено игнорирайки Лоран.

Когато Лоран се върна от кухнята, след като наплиска лицето си с вода и изгълта две чаши, за да облекчи главоболието си, професорът го изгледа и заяви:

— Както виждаш, вече съм си намерил нов асистент. — Той смигна на момчето. — Той поне не изчезва за пет дни, връщайки се с махмурлук от предишната нощ.

— Извинете, професоре, просто...

— Достатъчно! Разбери, че няма да търпя такова поведение, Бруи. Трябваше ми помощта ти, а теб те нямаше. И преди да си докоснал ръцете на Спасителя, ще отидеш в къщата при жена ми и ще й кажеш, че съм наредил да поспиш.

— Да, професоре.

Лоран напусна ателието изчервен, мъмрейки се задето бе допуснал подобно нещо, и вечно отзивчивата съпруга на Ландовски, Амели, го сложи да си легне.

Събуди се след четири часа сън и след като си взе студен душ и изяде супата, сервирана му от Амели, се върна в ателието съживен.

— Така е по-добре — кимна професорът, оглеждайки Лоран. — Вече си готов за работа.

Гигантската ръка вече имаше показалец, а момчето още седеше на мястото, където Лоран го бе видял за последно, и гледаше съсредоточено работата на Ландовски.

— Така, започваме безименния пръст. Ето по този модел работя.

Професорът посочи една от отливките, които Лоран бе направил на ръцете на Изабела и Маргарида.

Лоран ги доближи и попита:

— Чии ръце избрахте в крайна сметка?

— Нямам представа, не бяха надписани. И може би така е най-добре. Все пак ще бъдат само и единствено на Христос.

Лоран огледа отливката, търсейки издайническата пукнатина в малкия пръст, който бе залепил внимателно, след като беше свалил гипса от ръката на мадмоазел Маргарида. Но така и не я намери.

С внезапна радост Лоран осъзна, че Ландовски е избрал ръцете на Изабела за Христос Спасителя от Рио.

32.

Пати до Алферес, Бразилия, ноември 1928 г.

През двете седмици, които Бел прекара в планинската *fazenda*, майка ѝ възвръщаше силите си пред очите ѝ. Дали от чистия въздух, красотата и спокойствието на местността или грижите на Фабиана, Карла бе качила килограми и вече имаше енергията да се разхожда без чужда помощ из разкошната им градина.

Всичко, с което се хранеха, беше или отгледано във фермата, или купено от местни производители: месо от близката кравеферма, сирене и мляко от козите, отглеждани в долината, зеленчуци и плодове от местните ферми. Регионът се славеше с доматиите си и Фабиана се кълнеше в лечебните им свойства, затова ги прибавяше кълцани, смлени и намачкани във всякакви ястия.

Бел имаше чувството, че и тя самата се изчерява душевно. Като станеше сутрин, обличаше банския си костюм и се освежаваше в езерото, преди да седне на закуска с неустоимия кейк на Фабиана. В имота им имаше водопад, чиято свежа вода се спускаше буйно от планината над тях. Бел обичаше да седи под него, съзерцавайки природата, докато леденостудените струи масажираха гърба ѝ.

Денем, ако майка ѝ си почиваше, тя полягваше на сенчестата веранда и четеше книги на философски теми или за изкуството на вътрешния мир, вместо любовните романи, които бе предпочитала като по-млада. Сега вече знаеше, че историите в тях са измислици и че в реалния живот любовта невинаги имаше щастлив завършек.

През повечето следобеди Бел оседлаваше Лоти и яздеше по черните пътеки и хълмовете до любимото си било, където спираше да си почине и да се наслади на прелестната гледка.

Вечер с майка ѝ играеха карти, след което Бел се качваше в стаята си спокойна и сънлива. Преди да затвореше очи, отправяше молитва към бог да дари майка ѝ с крепко здраве, баща ѝ — с успешен бизнес, а Лоран, толкова далеч от нея, но все още в сърцето ѝ — с щастлив живот.

Само това можеше да му поднесе, затова опитваше да го прави свободно и без угризения.

Не ѝ ставаше по-леко, като засичаше Лоен и Бруно да се разхождат прегърнати вечер. Веднъж дори ги видя да се целуват скришом до езерото и сърцето ѝ пламна от завист.

Тук, в планината, мислеше си Бел една вечер в леглото, докато отново си спомняше миговете на интимност с Лоран, чувстваше живота извън *фазендата* като друга реалност. Същото усещане бе имала и в Париж, където бракът ѝ с Густаво и бъдещият ѝ живот в Рио ѝ се струваха далечни като лабиринта от тесни улички на Монпарнас — където така често си представяше Лоран, където си го представяше и сега...

След третата седмица на престоя им във *фазендата*, Антонио дойде, за да прекара уикенд с тях. Атмосферата незабавно се промени, тъй като Фабиана се вгълби да чисти и накара съпруга си да изкоси вече съвършената ливада и да излъска вечно сияещите медни орнаменти на стената в трапезарията.

— Как е тя? — попита Антонио, като пристигна в ранния следобед, когато Карла си почиваше.

— Много по-добре, *pai*. Мисля, че след още няколко седмици ще е достатъчно силна да се върне в Рио. Фабиана се грижи толкова добре за нея.

— Е, ще я видя, като се събуди. Но приближава декември, Изабела — предупреди я Антонио. — Сватбата ти е в края на януари, а имаме още много работа. Щом майка ти се възстановява под грижите на Фабиана, смятам, че трябва да я оставиш тук и да се върнеш в Рио с мен.

— О, *pai*, сигурна съм, че *mai* би искала дъщеря ѝ да е с нея.

— А аз съм сигурен, че майка ти ще разбере, че булката трябва да е в Рио, за да помага с организацията на сватбата — парира я Антонио. — Както и да е близо до годеника си. Густаво беше крайно търпелив предвид обстоятелствата. Но вероятно си мисли, че годеницата му бяга от него при всяка удаля ѝ се възможност. А знам със сигурност, че родителите му стават все по-напрегнати около

приготовленията. Същото важи и за мен самия. Затова ще се върнеш с мен в Рио и точка по въпроса.

Когато баща ѝ излезе от стаята, за да види жена си, Бел вкуси собственото си поражение.

— *Маи* — каза Бел, като целуна Карла за довиждане два дни покъсно, — моля те, ако имаш нужда от мен, знаеш, че на драго сърце ще се върна. Фабиана ще ходи до телефона в селото, за да ме уведомява как си.

— Не се безпокой за мен, *пиколина* — погали нежно бузата ѝ Карла. — Вече се възстановявам, наистина. Извини се от мое име на сенъора Айрес Кабрал и ѝ предай, че се надявам скоро да се върна в Рио. А сега ела да прегърнеш майка си.

Бел я прегърна, а после Карла изпрати от прага съпруга и дъщеря си. Антонио ѝ прати въздушна целувка и колата потегли по чакълестата входна алея.

— Много се радвам, че най-сетне се оправя — отбеляза той внезапно. — Защото наистина не знам какво бих правил без нея.

Бел се изненада от необичайната уязвимост в очите на баща си. Все пак през по-голямата част от времето ѝ се струваше, че Антонио почти не забелязва жена си.

През следващия месец често пътуваха до *А Каса дас Оркидеас*, за да уреждат с Луиза последните подробности около сватбата. Бел се мъчеше да не ѝ се дразни, но покровителственото, арогантно поведение на жената я караше редовно да прехапва езика си.

В началото бе изразила предпочитанията относно музиката, модела на шаферските рокли, така че да подхождат на нейната, и менюто за сватбената закуска. Но при всяко предложение Луиза намираще причина да отхвърли идеите ѝ. Накрая Бел се убеди, че е най-безболезнено просто да се съгласява с мнението на бъдещата си свекърва.

Дойдеше ли време да си ходи, Густаво, който понякога присъстваше на срещите им в гостната, стисваше ръката ѝ.

— Благодаря ти, че си толкова търпелива с майка ми. Наясно съм колко властна личност е.

Бел се прибираше у дома изтощена и с главоболие след примиряването с всяка дума на Луиза и се питаше как, за бога, щеше да се владее, когато заживееш под един покрив с нея.

В разгара на лятото Бел установи, че докато майка ѝ я нямаше у дома, а баща ѝ стоеше в офиса от зори до здрач, разполагаше с много повече свобода от обичайното. Лоен, която бе потънала в дупка от отчаяние, след като се бе наложило да остави Бруно, за да се върне в Рио, придружаваше господарката си до малката гаричка и двете хващаха влака нагоре по Корковадо, за да гледат изграждането на Христос Спасителя. От панорамната платформа се виждаше буйната дейност, която кипеше на предвиденото място; работниците издигаха грамадни железни стълбове и вече се различаваше формата на кръста.

Бел намираще утеха, наблюдавайки строежа. След престоя си във *фазендата* донякъде се беше примирила с факта, че каквото и да мислеше за нея Лоран, независимо дали я обичаше, тя винаги щеше да го пази в сърцето си. С времето проумя, че нямаше смисъл да се бори с това. Затова просто се предаде, съзнавайки, че ще таи любовта си към Лоран до края на живота си.

33.

Париж, декември 1928 г.

— Е, готови са и остава само да ги надробим на парчета и да ги изпратим в онази кафеена страна отвъд океана — обяви Ландовски, оглеждайки главата и ръцете на Христос Спасителя, които вече заемаха всеки сантиметър от ателието.

Очите му постоянно се връщаха към главата.

— Брадичката продължава да ме притеснява. От това разстояние изпъква като грамадно свлачище, но откаченият бразилец така си я харесвал.

— Все пак ще се гледа от много по-голямо разстояние, професоре — успокой го Лоран.

— Само Всевишният знае дали шедевърът ми ще пристигне невредим до Рио де Жанейро — измърмори Ландовски. — Бразилецът е уредил да го превозят на борда на един товарен кораб. Да се надяваме, че океанът ще е спокоен и някой от другите контейнери в товарното отделение няма да смачка творението ми. Бих тръгнал с него, ако можех, за да следя товаренето и разтоварването, а после и първите етапи на строежа, но просто работата ме притиска. Този проект ми отне двойно повече време, отколкото се очакваше, а вече много изоставам с бюста на Сун Ятсен. Е — въздъхна той, — направих каквото можах; оттук нататък нещата са извън моите ръце.

Докато слушаше професора, в съзнанието на Лоран започна да се заражда една идея. Той не я сподели с ментора си, тъй като искаше да я обмисли добре, преди да му я предложи.

На следващия ден в ателието дойде Еитор да Силва Коста и двамата мъже решиха къде и как да разрежат главата на парчета. Ландовски отново изрази притеснение относно безопасността на отливките му по време на дългото пътуване.

— Прав сте — съгласи се Еитор. — Някой трябва да ги проверява редовно в товарното отделение, но не мога да изпратя никой от екипа си. Чертожниците ми още не са готови.

— Аз бих могъл да отида — побърза да предложи Лоран, изразявайки на глас идеята, покълваща в главата му от предишния ден. Двамата го изгледаха учудено.

— Ти ли, Бруи? Но аз си мислех, че си обвързан до живот с монпарнаските улици и тукашния ти бурен социален живот — коментира Ландовски.

— За жалост никога не ми се е удавала възможността да напусна Франция, професоре. Може би няколко месеца в чужбина, и то в толкова екзотична страна, ще разширят творческите ми хоризонти и ще ми помогнат да намеря ново вдъхновение.

— А като се върнеш, ще създадеш най-великата скулптура на кафеено зърно в света — пошегува се Ландовски.

— Сеньор Бруи — подхвана Еитор, — ако предложението ви е сериозно, мисля, че би се получило отлично. Присъствате още от самото начало на творческия процес. Дори сте допринесъл лично за някои негови части. Ако професорът няма против да се лиши от вас за известно време, бихте могли да сте очите му в Рио по време на конструкцията.

— И да се увери, че няма да залепят някой от пръстите на мястото на носа на Спасителя — измърмори под носа си Ландовски.

— На драго сърце ще отида, ако сметнете за добре, професоре — повтори Лоран. — Кога потегля корабът, мосю Да Силва Коста?

— Имам билет за следващата седмица, което ни дава достатъчно време да нарежем отливките на парчета и да ги опаковаме в сандъци. Колкото по-скоро стигнат в Рио, толкова по-добре. Съгласен ли сте да потеглите толкова скоро, мосю Бруи? — попита Еитор.

— Несъмнено ще трябва да прегледа графика си, за да провери дали може да отложи някои от възложените му проекти — отвърна вместо него Ландовски, затваряйки устата му с рязък поглед. — Предполагам ще има някаква финансова компенсация за дългото пътуване и загубеното му време? Квартира и храна например?

— Разбира се — потвърди незабавно Еитор. — Което ми напомня, че преди няколко дни получих обаждане от Густаво Айрес Кабрал, годеника на Изабела Бонифацио. Дочул е за скулптурата, която ѝ направихте, сеньор Бруи, и изяви желание да ѝ я поднесе като сватбен подарък. Обещах да ви попитам дали сте склонен да му я продадете?

— Ами...

Лоран се канеше да заяви, че при никакви обстоятелства не би продал статуята на безценната си Изабела точно на годеника ѝ, когато Ландовски му взе думата:

— Колко жалко, че се случва точно сега, когато намери толкова щедър купувач, Бруи. Прие ли вече офертата му?

— Не, аз... — изпелтечи объркано Лоран.

— Е, в такъв случай навярно годеникът на мадмоазел Бонифацио ще ти предложи по-добра цена за скулптурата, за да те склони. Каза, че първият купувач ти е предложил две хиляди франка, нали така?

Ландовски му стрелна убийствен поглед, за да внимава какво ще каже.

— Да.

— Затова, Еитор, кажи на този мосю Айрес Кабрал, че ако е готов да предложи повече и да покрие транспортната такса до Рио, скулптурата е негова.

— Добре — отвърна Еитор. Изражението му говореше, че далеч няма интерес да се пазари за цената на нечия чужда скулптура, при положение че трябваше да мисли за своята. — Сигурен съм, че ще се съгласи. Е, утре ще дойда да видя как вървят нещата с гигантския ни пъзел. Хубав ден.

Еитор им кимна и напусна ателието.

— Професоре, какво беше това? — попита Лоран. — Нямам купувач за статуята на мадмоазел Изабела. И всъщност нямах намерение да я продавам.

— Бруи, не разбра ли, че ти правех услуга, действайки като твой агент? — смъмри го Ландовски. — Трябва да си ми благодарен. Не си мисли, че истинската причина за внезапното ти желание да заминеш за другия край на света ми е неясна. А ако решиш да останеш в Бразилия, ще ти трябват пари. За какво ще ти е безценната ти скулптура, при положение че ще си близо до жената от плът и кръв? Нека годеникът ѝ я увековечава в камък и боготвори външната ѝ красота. Мен, ако питаш, едва ли някога ще достигне душата ѝ, както ти очевидно си успял. Сделката ми се струва изгодна — пошегува се Ландовски. — А сега да се залавяме за работа.

Същата вечер, когато Лоран се настани върху импровизираното си легло в ателието, вместено между главата и един от огромните

пръсти на месията, в главата му се завъртя въпросът какво, за бога, прави.

Изабела му беше дала да разбере какво бъдеще си е избрала. Бракът ѝ навярно беше неизбежен и по всяка вероятност щеше да е факт, преди той да пристигне в Рио. Затова не знаеше какво точно се надява да постигне с пътешествието си.

Но Лоран, като всеки влюбен човек, вярваше искрено в съдбата. И поглеждайки към гигантската длан, преди да затвори очи, си пожела съдбата да няма нищо против малко помощ.

34.

Рио де Жанейро, януари 1929 г.

Утрото, в което Густаво Маурицио Айрес Кабрал щеше да се венчае за Изабела Роза Бонифацио, беше горещо и ясно, без нито едно облаче по небето. Бел стана от моминското си легло за последен път. Беше рано и като излезе от стаята си, единственият звук, който чу, беше далечното дрънчане на тенджери и тигани в кухнята.

Слезе с боси крака на долния етаж, мина през гостната и влезе в малката ниша, където беше скътано параклисчето. Запали свещ на олтара, коленичи на тапицирания с червено кадифе молитвен стол, затвори очи и склучи ръце пред гърдите си.

— Днес, на сватбения ми ден, те моля, Свещена Богородице, дай ми силата да встъпя в брака си с открито сърце и да бъда добра, любеща съпруга на мъжа до себе си. И търпелива, грижовна снаха на родителите му — добави прочувствено тя. — Дари ме със здрави деца и с уменията да се радвам на това, което имам, вместо да се терзя с негодите си. Донеси трайно богатство на баща ми и крепко здраве на скъпата ми майка. Амин.

Бел отвори очи и погледна избледнелия лик на Богородица, мигайки, за да прогони сълзите от очите си.

— Ти си жена, затова се надявам да ми простиш за мислите, които още нося в сърцето си — прошепна тя.

След няколко минути Бел преви коляно, стана и поемайки си дълбока глътка въздух, напусна параклиса, за да започне деня, който уж трябваше да е най-щастливият в живота ѝ.

Реално погледнато, всичко мина повече от безупречно. По улиците се редяха хора, дошли да видят как Изабела и баща ѝ пристигнат пред катедралата. Всички заликуваха, когато тя излезе от ролс-ройса в прелестната си булчинска рокля от шантилска дантела, която Жан Ланвин ѝ беше ушила в Париж. Величествената катедрала преливаше от гости и докато баща ѝ я съпровождаше гордо към олтара и Густаво, тя надникна тайно през бялото си було и видя множество познати лица от елита на Рио.

Час по-късно камбаните зазвъняха и Густаво поведе булката си обратно по пътеката, към външните стълби на катедралата, откъдето я качи в каретата, която щеше да ги откара до „Копакабана Палас“. Като стигнаха хотела, Бел застана на входа на просторния банкетен салон с новия си съпруг, за да посрещнат триста гости.

След множеството блюда на сватбената закуска, Бел и Густаво се оттеглиха в младоженския си апартамент, за да починат преди големия бал по-късно вечерта. Веднага щом затвори вратата зад тях, Густаво я взе в обятията си.

— Най-сетне — пророни той, заравяйки лице в шията ѝ. — Вече мога да те целувам. Ела тук.

Той придърпа главата ѝ към своята и я целуна свирепо, като прегладнял човек. Ръцете му се спуснаха към финия пласт дантела, покриващ гърдите ѝ, и ги замачкаха грубо.

— Ох — оплака се тя. — Причиняваш ми болка.

— Извинявай, Бел — каза Густаво и я пусна, възвръщайки самообладанието си с видимо усилие. — Но трябва да разбереш от колко време чакам това. Нищо — смигна ѝ той. — Само още няколко часа, и ще мога да те държа гола в ръцете си. Искаш ли нещо за пиене? — предложи ѝ той, а като ѝ обърна гръб, Бел потрепери неволно.

Густаво отиде до малката масичка и си наля щедра доза бренди от гарафата.

— Не, благодаря.

— Мъдро от твоя страна. Сетивата ти не бива да са притъпени довечера. — Той ѝ се ухили пошло и вдигна чаша. — Пия за моята съпруга, красивата ми съпруга — добави той и изпи брендите на една глътка.

По време на социалните събития, на които го бе придружавала, Бел беше забелязала, че Густаво обича да си пийва. Веднъж дори ѝ се стори леко позамаян.

— Ще ти издам, че съм ти купил много специален сватбен подарък — продължи той. — За жалост още не е пристигнал, но докато се върнем от медения ни месец, вече ще е тук. Е — подхвана той, — искаш ли да ти помогна да съблечеш тази рокля, за да си починеш?

Бел погледна жадно към огромното двойно легло. Краката ѝ, втъкнати в сатенени обувки с високи токове — които, в допълнение

към тиарата и вдигнатата ѝ коса, я правеха с десетина сантиметра по-висока от младоженеца — я боляха жестоко. Корсетът ѝ, здраво стегнат от Лоен тази сутрин, ѝ беше крайно неудобен. Но мисълта Густаво да я освободи от него с бледите си кльощави пръсти я отвращаваше.

— Ще отида в банята — обяви тя, изчервена от срам.

Густаво кимна и си наля още едно бренди.

Бел влезе в пишно обзаведеното помещение с огледални стени и седна с облекчение в стола. Затвори очи и се замисли колко нелепо беше, че един пръстен и няколко кратки изречения можеха да променят живота ѝ така коренно.

Контрастът между неомъжената ѝ женска същност, чието целомъдрие трябваше на всяка цена да се брани от посегателствата на похотливи мъже, и жената, която сега, само няколко часа по-късно, трябваше да влезе с новия си съпруг в спалнята и да изпълни съпружеския си дълг, направо ѝ се струваше абсурден. Тя погледна отражението си в огледалото и въздъхна.

— Той е непознат — прошепна му, замислена за разговора, който беше провела с майка си миналата вечер.

Карла, видимо посъзвела се след престоя си във *фазендата*, влезе в стаята ѝ тъкмо преди Бел да изгаси нощната лампа и хвана ръцете на дъщеря си.

— Керида, искам да те подготвя за онова, което те очаква утре вечер — подхвана тя.

— *Маи* — спря я Бел, не по-малко засрамена от Карла, — мисля, че съм наясно.

Майка ѝ се поотпусна леко, но не се отказа.

— Значи си чула, че първия път може да е малко... неприятно? И може да прокървиш? Макар че според някои, ако си яздила кон, фината плът, която откроява една девствена жена, може вече да се е разкъсала. А ти яздиш толкова често във *фазендата*.

— Не знаех подобно нещо — коментира откровено Бел.

— Ще ти е нужно малко време да свикнеш с този... процес, но предполагам, че Густаво е опитен в това отношение и несъмнено ще е внимателен с теб.

— *Маи*, а... а подобава ли на една дама да извлича удоволствие от него? — попита плахо Бел.

Карла се засмя.

— Разбира се, *керида*. Ти ще си омъжена жена, а всеки мъж е щастлив, когато съпругата му с радост изследва интимните удоволствия, които могат да си доставят един на друг. Така ще го задържиш: и аз така задържах своя съпруг. — Бузите ѝ поруменияха леко. — И не забравяй, че го правиш с божествена цел: да раждаш деца. Съюзът между двама съпрузи е свещен. Лека нощ, Изабела. Спокойни сънища и не се бой от утрешния ден. Ще мине по-добре, отколкото очакваш, обещавам ти.

Спомняйки си този разговор, Бел си припомни и инстинктивното отвращение при мисълта Густаво да я докосва по начина, описан от майка ѝ. Тя тръгна към спалнята с надеждата, че нервите ѝ бяха породени от това, че щеше да ѝ е за пръв път и че след тази нощ всичко щеше да се нареди, както ѝ беше обещала майка ѝ.

В голямата бална зала се спусна възхитено затишие, когато Изабела влезе с удивителна рокля на Жан Пату, чийто лъскав бял плат обгръщаше извивките на тялото ѝ и се разстилаше в елегантен шлейф зад нея.

Густаво я прегърна и гостите избухнаха в овации.

— Прелестна си, скъпа моя, и всеки мъж в залата ми завивда, че аз ще споделям леглото ти тази нощ — прошепна той в ухото ѝ.

Двамата изпълниха първия си танц, а през следващите три часа Бел почти не видя Густаво. Всеки от тях обръщаше внимание на собственото си семейство и Бел танцува с незнайно колко безименни мъже, всеки от които я уверяваше, че Густаво е голям щастливец, задето е успял да я хване на въдицата си. Не пи почти никакъв алкохол, тъй като вече ѝ се гадеше от напрежение заради предстоящото — чувство, което изплува с още по-голяма мощ, когато гостите започнаха да се трупат край главното стълбище, за да ги изпратят с радостни възгласи към горния етаж.

— Време е — обяви Густаво и я поведе през тълпата.

После призова гостите да запазят тишина.

— *Mens senhores, senhoras e amigos*. Искам да ви благодаря, че дойдохте да отпразнуваме заедно този прекрасен ден. Но дойде време да отведе новата си съпруга в стаята ни.

Разгулни свирукания последваха коментара му.

— Затова ще ви пожелаая лека вечер. Хайде, Изабела.

Той ѝ предложи лакътя си и тя го хвана. После се обърнаха и тръгнаха нагоре по стълбището.

Този път, веднага щом вратата на апартамента им се затвори, Густаво не подходи така деликатно. Направо я бутна на леглото и прикова китките ѝ към матрака, обсипвайки лицето и шията ѝ с трескави целувки, докато ръцете му обхождаха красивата ѝ рокля.

— Почакай малко — прошепна тя. — Нека се обърна, за да разкопчаеш копчетата ми — предложи, доволна, че можеше да се откъсне за момент от вонята на застоял алкохол в дъха му.

Усети как ръцете му чоплят непохватно малките бисерни копченца по гърба ѝ, а после нервно разгръщат плата.

Накрая смъкна роклята от тялото ѝ, разкопча сутиена ѝ и я обърна по гръб, устремявайки устни право към зърната ѝ. Едната му ръка се плъзна към вътрешността на облеченото ѝ в чорап бедро, а после се пъкна дръзко под копринения триъгълник, покриващ най-съкровената ѝ част.

След още няколко секунди на несръчно опипване, той изхлузи коприната през краката ѝ, после се надигна на колене, за да разкопчае панталона си. Накрая, без дори да се съблече, притисна втвърденото си мъжество към нежната ѝ кожа, стенойки недовошно, когато не успя да проникне в нея. Решавайки да си помогне с ръка, намери входа, който търсеше, и нахлу с тласък.

Бел лежеше под него, прехапала устна от болката. Светът над нея чернееше, затова затвори очи и задиша дълбоко, за да потуши надигащата се паника. За щастие само след няколко секунди Густаво нададе изненадващо женствен писък и се срути върху нея.

Бел остана неподвижна, заслушана в тежкото дишане до ухото ѝ. Главата му беше потънала до нейната с прихлупено върху покривката лице и тя лежеше приклещена под теглото му с превити над ръба на леглото колене. Накрая, когато опита да се изтръгне изпод него, Густаво вдигна глава и я погледна.

— Най-сетне си истински моя. — Той докосна бузата ѝ с усмивка. — А сега отиди да се почистиш. Предполагам знаеш, че първият път...

— Знам — побърза да го прекъсне тя, отправяйки се към банята, преди да е имал възможност да ѝ дообясни.

Бел се радваше, че двете с майка ѝ бяха провели онзи разговор в нощта преди сватбата. Защото макар и вътрешно да чувстваше болка, когато се избърса, по тоалетната хартия нямаше нищо. Тя пусна косата си и облече нощницата и пенъоара, предвидливо оставени на гърба на вратата от хотелската камериерка. Като се върна в спалнята, Густаво вече лежеше гол в леглото. На лицето му имаше объркано изражение.

— Погледнах, но не намерих кръв по покривката. — Той се взираше изпитателно в нея. — Как е възможно?

— Майка ми ме предупреди, че ако няма, е защото като дете много често яздех във *фазендата* — обясни тя, засрамена от безцеремонния му въпрос.

— А-ха. Е, ясно значи. Но допреди малко беше девствена, нали?

— Густаво, обиждаш ме! — възмути се Бел.

— Разбира се, разбира се. — Той потупа мястото на леглото до себе си. — Тогава ела в спалнята при съпруга си.

Бел се подчини, все още ядосана от безочливия му въпрос.

Той преметна ръка около раменете ѝ, придърпа я към себе си и се пресегна да изгаси нощната лампа.

— Вече спокойно може да се каже, че сме истински съпрузи.

— Да.

— Обичам те, Изабела. Това е най-щастливата нощ в живота ми.

— В моя също — съумя да изтръгне очакваните думи от гърлото си тя, независимо от безгласния протест, който проехтя откъм дълбините на душата ѝ.

А докато Бел лежеше будна до съпруга си от няколко часа, товарният кораб, носещ на борда си главата и ръцете на Спасителя и Лоран Бруи, акостира на пристанището в покрайнините на Рио де Жанейро.

35.

Когато Лоран се събуди след първата си нощ на твърда земя от шест седмици насам, и той, и чаршафите му бяха подгизнали от пот. Дори през най-горещите дни в Монпарнас не бе усещал жега като тази в Рио.

Довлачи се до масата, където прислужницата му беше оставила гарафа с вода, и я изгълта до дъно, за да утоли жаждата си. После влезе в малката баня, пусна студената вода и пъкна главата си под струята. Накрая уви голото си тяло с кърпа и малко поосвежен се върна в стаята си и отиде да отвори кепенците.

Миналата нощ, когато пристигна в хотела, където Еитор му бе препоръчал да остане, докато му намери квартира, вече минаваше полунощ и беше твърде тъмно, за да види къде се намира. Но лежейки в леглото си, чуваше как вълните се разбиват в брега и това му подсказа, че е някъде в близост до морето.

А тази сутрин... каква гледка го посрещаше! От другата страна на улицата, докъдето се простираше погледът му, се стелеше най-великолепният плаж, който някога бе виждал. Километри чист бял пясък, пустеещ в този ранен час, и двуметрови вълни, бушуващи неумолимо в драматична стихия от бяла пяна.

Дори самата гледка охлаждаше кръвта му; Лоран открай време обожаваше да плува в Средиземно море, когато семейството му посещаваше лятната им вила до Сен Рафаел, и сега копнееше да изхвърчи от хотела, да прехвърли в галоп улицата и да се гмурне в пенливата вода. Но първо трябваше да попита дали тукашните води са безопасни; кой знае — можеше да гъмжат от акули или човекоядни риби. Преди да замине от Париж го бяха предупредили, че по тропиците трябва да си предпазлив.

Дори миризмата на въздуха му се струваше нова и екзотична. И той като много от френските си сънародници, които се радваха на всички сезони в родината си — от вълнуващите заснежени склонове на Алпите до приказната Южна Франция с чудните ѝ пейзажи и климат — досега не се беше изкушавал да пътува в чужбина.

Но стоейки тук, започваше да се срамува от доскорошното си убеждение, че никоя друга страна не можеше да му предложи повече.

Искаше му се да опознае Рио, но преди това трябваше да се срещне с ръководителя на проекта на мосю Да Силва Коста, Еитор Леви, който му беше оставил бележка на хотелската рецепция, за да го уведоми, че ще мине да го вземе в единайсет същата сутрин. Главата и ръцете на статуята бяха разтоварени от кораба вчера, преди да акостира на главното пристанище, и сега се намираха на открито, в малката ферма на мосю Леви. Лоран се надяваше крехките парчета гипс да са оцелели по време на дългото пътуване. Беше ги проверявал по четири пъти на ден и сега се молеше да не са пострадали при разтоварването.

Започна да се облича, забелязвайки, че краката му са покрити с малки червени точки. Той ги почеса и нахлузи панталона си; някой гладен бразилски комар явно беше пирувал с кръвта му изминалата нощ.

Като слезе на долния етаж за закуска и намери трапезарията, видя дълга маса за гостите на хотела, отрупана с всевъзможни екзотични плодове. Повечето дори не познаваше, но опита от всеки, решен да опознае новата култура, в която попадеше; освен това опита и парче от някакъв ароматен сладкиш, все още топъл от фурната. Една сервитьорка му поднесе горещо силно кафе и той го изпи с облекчение, доволен, че поне някои неща бяха същите като у дома.

В единайсет се отправи към рецепцията и видя един мъж да проверява часовника си. Предположи, че това е мосю Леви и отиде да му се представи.

— Добре дошъл в Рио, сеньор Бруи. Как пътувахте? — поинтересува се мъжът на сносен френски.

— Повече от удобно, благодаря. Научих доста видове игри на карти и мръсни вицове от съпасажерите ми — отвърна с усмивка Лоран.

— Чудесно. Е, колата ми е отвън. Потегляме към *фазендата* ми.

Докато караха през улиците на града, Лоран с изненада установи колко съвременен облик има. Ландовски очевидно се бе шегувал с него, когато му беше обяснил, че жителите на Рио били туземци, които търчали голи по улиците, мятали копия и ядели бебета, защото градът всъщност изглеждаше не по-малко цивилизован и западняшки от много френски такива.

Въпреки това му се стори странно, че мургавите бразилци се обличаха в абсолютни копия на модните в неговата родина тоалети. Докато пътуваха през покрайнините на Рио, Лоран видя огромно гето от дясната си страна.

— Наричаме такива места *фавели* — обясни Леви, проследил погледа на Лоран. — И, за жалост, имат твърде много жители.

Лоран се замисли за Париж, където бедните бяха почти незабележими. Тук богатството и бедността като че ли се бяха разделили напълно.

— Да, сеньор Бруи — сякаш прочете мислите му Леви. — Тук, в Бразилия, богатите са много богати, а бедните... гладуват — сви рамене той.

— Вие португалец ли сте, мосю?

— Не. Майка ми е италианка, а баща ми — германец. А аз съм евреин. Тук, в Бразилия, се смесват множество различни националности, макар че португалците се считат за истинските бразилци. Имаме имигранти от Италия и Испания и да не забравяме африканците, които португалците докарвали като роби, за да обработват кафеените им плантации. Напоследък в Рио нахлува и голяма вълна японци. Всеки идва в страната ни да търси късмета си. Някои го намират, но други за зла участ не успяват и попадат във *фавелите*.

— Във Франция е съвсем различно. Повечето ми сънародници са чисти французи — коментира Лоран.

— Но това е Новият свят, сеньор Бруи — отбеляза Леви, — и всички ние го правим такъв, какъвто е, независимо откъде идваме.

Лоран нямаше да забрави до края на живота си колко чудновато изглеждаше гигантската гипсова глава на Христос насред полето. Кокошки кълвяха земята около нея, а един млад петел чоплеше перата си върху носа на Спасителя.

— Сеньор Да Силва Коста ми се обади в пет часа сутринта, нетърпелив да разбере дали безценната му статуя е пристигнала невредима. Затова реших да сглобя парчетата още тук, за да се уверя, че няма транспортни щети. Дотук всичко е наред — каза Леви.

При вида на главата, която за последно бе видял цяла в ателието на Ландовски, а сега откриваше на хиляди километра оттам, в Рио, в гърлото му заседна бучка.

— Струва ми се, че е оцелял по време на дългото си пътуване. Сигурно Всевишният го е закрилял — отбеляза Леви, също заплепен от гледката. — Още няма да сглобявам ръцете, но ги проверих и ми се струва, че те също са се разминали без драскотина. Някой от работниците ми ще направи снимка, за да запечати момента. Ще я изпратя и на сеньор Да Силва Коста, и на професор Ландовски, разбира се.

След като позира за снимката и огледа внимателно главата и ръцете, за да изпрати успокоително писмо на Ландовски, Лоран се замисли за статуята на Бел, която сега се намираше в сандък някъде из главното пристанище.

Колкото и да се измъчваше при мисълта да я продаде, Лоран в крайна сметка прие съвета на професора и реши да се възползва от предложението на сеньор Айрес Кабрал за две и половина хиляди франка. Ландовски имаше право: винаги можеше да направи нова статуя, а такава сума не се отказваше, каквото и да криеше бъдещето му.

— Е, главната ви мисия е завършена успешно, макар че несъмнено имате желание да посетите строителната площадка на върха на Корковадо — продължи Леви. — Гледката наистина е впечатляваща. Аз самият направо живея горе с работниците, тъй като разполагаме с доста кратко време да завършим проекта.

— Много ще се радвам да видя докъде сте стигнали — потвърди ентузиазирано Лоран. — Не мога да си представя как се издига подобна грамада на планински връх.

— С всички ни е така — призна флегматично Леви. — Но бъдете спокоен, ще се случи. И така, сеньор Да Силва Коста ми каза, че ви трябва квартира за престоя ви тук. Помоли ме да ви помогна с намирането ѝ, тъй като едва ли говорите португалски.

— Не, мосю, не говоря.

— Е, по една щастлива случайност в момента имам свободен апартамент. Намира се в Ипанема, недалеч от плажа Кобакабана, където сте отседнали сега. Купих го в ергенските си години, но сърце не ми даде да се разделя с него след сватбата ми. С радост ще ви го отстъпя. Разбира се, сеньор Да Силва Коста ще поеме всичките ви разходи, както сте се уговорили във Франция. Мисля, че ще ви

допадне; има невероятен изглед и е много светъл. Идеален за скулптор като вас — добави той.

— Благодаря ви, мосю Леви. Щедростта ви ме трогва.

— Ще отидем да го видите. Ако ви хареса, може да се нанесете още днес.

До късния следобед Лоран вече беше горд обитател на просторен, проветрив апартамент на третия етаж в красива жилищна сграда край плажа Ипанема. Елегантните високи стаи бяха обзаведени с вкус, а сенчестата тераса предлагаше изглед към плажа. Топлият вятър носеше със себе си свежия аромат на океана.

След като взеха багажа му от хотела, Леви го остави да се настани в апартаментата, обещавайки да се върне по-късно, за да го запознае с прислужницата, която щеше да му готви и чисти по време на престоя му.

Лоран обиколи стаите с възхищение. Не можеше да повярва, че разполага с толкова пространство на фона на мизерната таванска стаичка в Монпарнас, а отгоре на всичко щяха да му прислужват. Седна на огромното махагоново легло и се отпусна назад, наслаждавайки се на полъха от таванския вентилатор, който сякаш милваше лицето му с нежни крилца. Той въздъхна доволно и бързо се унесе в сън.

Същата вечер, както му беше обещал, Леви доведе Моника, африканка на средна възраст.

— Предупредих я, че не говорите португалски, но ако сте съгласен, мосю Бруи, тя ще чисти апартаментата, ще пазарува вместо вас и ще ви готви. Ако имате нужда от нещо друго, използвайте телефона в гостната. Моля, не се колебайте да ми звъннете по всяко време.

— Наистина не знам как ви се отблагодаря, мосю Леви — отвърна признателно Лоран.

— Вие сте наш почетен гост тук, в Бразилия, и не бива да докладвате на сеньор Ландовски и цял Париж, че живеем като диваци — усмихна се Леви, вдигайки многозначително вежда.

— В никакъв случай, мосю. От видяното дотук, бих казал, че сте по-цивилизовани от парижани.

— Между другото, пристигна ли вашата скулптура? — поинтересува се Леви.

— Да, на пристанището е. Морските власти ще уведомят купувача и ще уредят транспортирането ѝ.

— Но Айрес Кабрал несъмнено са заминали на медения си месец. Омъжиха се едва вчера.

Лоран впери смаян поглед в Леви.

— Мадмоазел Изабела се е омъжила вчера?

— Да. Сватбената им снимка е на първата страница на всички днешни вестници. Била е прелестна булка. Всички големци в Рио са присъствали на събитието. Явно музата ви си е уредила живота.

На Лоран буквално му прилоша от новината. Иронията да пристигне в Рио в деня на сватбата ѝ беше непоносима.

— Е, трябва да вървя. Лека нощ, сеньор Бруи.

Леви си тръгна, напомняйки му, че ще го вземе в понеделник в два часа, за да го води до строителната площадка на върха на Корковадо. Моника тропаше с разни съдове в кухнята и оттам се носеха неустоими аромати.

Тъй като имаше нужда от питие, Лоран извади бутилка френско вино от куфара си, отвори я и я занесе на терасата. Вдигна краката си на масата, наля си чаша и отпи. Вкусът моментално му напомни за дома. После погледа с натезало сърце как слънцето залязва зад планините.

— Изабела — прошепна на въздуха. — Тук съм, в красивата ти родина. Идвам толкова отдалече, за да те намеря, а вече е твърде късно.

36.

Седмица след сватбата Бел се върна напрегната и уморена от медения си месец. Бяха го прекарали в Минас Жерайс, в старата и позагубила някогашния си блясък къща на пралелята на Густаво. Времето беше задушно и тъй като в региона нямаше нито океански бриз, нито планинска прохлада, въздухът беше толкова горещ, че сякаш прогаряше ноздрите ѝ.

Беше ѝ се наложило да изтърпи безброй вечери, по време на които Густаво я запознаваше с по-възрастните членове на семейството си, чието крехко здраве не им беше позволило да присъстват на сватбата. С всичко това можеше да се справи, ако ги нямаше нощите.

Майка ѝ не я беше подготвила за едно нещо: колко често се очакваше да изпълнява съпружеските си задължения в леглото. Бел предполагаше, че ще е веднъж седмично, но апетитът на Густаво като че ли беше неутолим. Колкото и да се опитваше да се отпусне, да изпита удоволствие от поне някои от интимните му игри с нея — игри, за които никой не ѝ беше обяснил и само при мисълта за които още се изчервяваше — все не успяваше.

Всяка нощ, затвореха ли вратата на спалнята, Густаво ѝ се нахвърляше и разкъсваше дрехите ѝ — а в няколко случая дори това не беше сметнал за нужно. Тя лежеше под него, докато той се тласкаше с всички сили в накрънената ѝ, болезнена вътрешност, и просто чакаше ужасът да премине.

Поне свършеше ли всичко, Густаво незабавно заспиваше, но понякога и сутрин усещаше ръцете му върху себе си и само след секунди тялото му отново се озоваваше върху нейното.

Миналата нощ се опита да проникне в устата ѝ без нейно съгласие. Тя се задави и той се изсмя с думите, че ще свикне, че всички съпруги го правели, за да доставят удоволствие на мъжете си и не бива да се срамува от това.

Бел изпитваше огромна нужда да поиска съвет от някого — от човек, който можеше да ѝ каже дали наистина беше нормално и дали просто щеше да ѝ се наложи да го търпи до края на живота си. Къде

бяха нежността, любовната интимност, за която ѝ бе говорила майка ѝ, питаше се всеки път, влезеше ли в новообзаведената им младоженска спалня в *A Casa das Orquideas*. В момента, мислеше си тя, свличайки се в един стол, се чувстваше като парцалена кукла в грубите ръце на съпруга си.

В някогашния ѝ дом баща ѝ имаше гардеробна стая с легло, в която често спеше. Тук обаче нямаше такова убежище, страдаше безгласно тя, влизайки в новата баня до спалнята им. Може би ако успееше да зачене, щеше да я остави на мира?

Бел опитваше да се утеши с факта, че денем Густаво проявяваше искрена любов към нея. Постоянно я хващаше за ръката, прегръщаше я през раменете, докато се разхождаха, и разказваше на всеки срещнат колко е щастлив с нея. Спряха ли нощните ужаси, вероятно щеше да свикне с новите си обстоятелства. Но докато дойдеше този момент, всяка сутрин щеше да се буди със свито сърце.

— Струваш ми се бледа, скъпа моя — коментира на вечеря Луиза. — Дали вече не носиш дете в утробата си?

Луиза надникна гордо към сина си.

— Кой знае, *маи*. Ще видим — отвърна той.

— Мислех утре да посетя майка ми в Козме Вельо — осмели се да подхвърли в последвалата тишина Бел. — Искам да видя как се чувства.

— Разбира се, Изабела — съгласи се Густаво. — Аз пък мислех да намина през клуба ми, така че може да изпратя шофьора да те закара и да те вземе после.

— Благодаря — отвърна Бел на път към гостната за кафе.

Докато тя разговаряше с Маурицио, забеляза, че съпругът ѝ си сипва втора чаша голямо бренди.

— Ще те помоля, Изабела — намеси се Луиза, — утре сутринта да дойдеш при мен в библиотеката, за да прегледаме сметките на домакинството. Сигурна съм, че в дома на родителите ти не е имало нужда да следите бюджета си, но тук не обичаме разточителството.

— Добре, Луиза.

Бел не посмя да изтъкне факта, че нейният баща плащаше за ремонта на имението им. И на сватбата им беше дал на Густаво доста щедра сума, която трябваше да покрива ежедневните им разходи и тези по гардероба ѝ.

— Да си лягаме, любов моя — подкани Густаво и сърцето на Бел се разтуптя болезнено бързо при мисълта.

Той ѝ даде знак да стане и мазното солено ястие, което готвачката им беше приготвила, натежа още повече в стомаха ѝ.

— Лека нощ, *маи* и *паи*. — Той им се поклони леко. — Ще се видим на сутринта.

После Густаво я поведе нагоре по стълбището, а Бел си пое дълбоко въздух и последва съпруга си в спалнята им.

— *Керида* — поздрави Карла дъщеря си на входната врата. — Толкова ми липсваше. Влез и ми разкажи за медения ви месец. Хубаво ли беше?

Като видя майка си, на Бел ѝ се прииска да се хвърли в обятията ѝ и да зариде на рамото ѝ.

— Да — отвърна тихо вместо това и последва Карла до гостната. — Роднините на Густаво се държаха много мило.

— Чудесно — коментира майка ѝ, докато Габриела им сервираше кафе. — Ами Густаво? Надявам се е добре?

— Да. Този следобед е в клуба си. Откровено казано, нямам представа какво прави там.

— Мъжки клуб — обясни Карла. — По всяка вероятност проверява състоянието на акциите и облигациите си. Които, ако мога да съдя по тези на баща ти, са много добре в момента. Търговията с кафе продължава да процъфтява. Миналата седмица баща ти купи още две плантации. Един ден двамата с Густаво ще ги наследите. Е, разкажи ми, как ти се струва брачният живот?

— Още се... приспособявам.

— „Приспособяваш“? — свъси вежди Карла. — Изабела, какво значи това? Не си ли щастлива в новия си живот?

— Мамо — подхвана Бел, връщайки се към обръщението от детството си, — аз...

— Моля те, Изабела, кажи каквото ти е на сърцето.

— Интересува ме дали... ами, дали Густаво винаги ще иска да имаме... близост... в леглото всяка нощ?

Карла погледа дъщеря си, после се засмя.

— Вече разбирам. Имаш топлокръвен съпруг, който не може да се насити на красивата си нова съпруга. Изабела, това е хубаво. Значи, че те обича и те желае. Не разбираш ли?

Бел едвам се сдържаше да не я попита за другите неща, които Густаво ѝ причиняваше, но просто не можеше да изрече думите на глас.

— *Маи*, страшно уморена съм.

— Не си dospиваш, нормално е — увери я Карла, или решена да игнорира напрежението на дъщеря си, или истински сляпа за него. — И ние с баща ти бяхме така в дните след сватбата ни. Съвсем естествено е, *керид*, и да, след известно време нещата ще се уталожат. Може би като забременееш, а това май ще стане скоро — добави тя с усмивка. — Открай време си мечтаеш да стана баба.

— И аз искам да бъда майка.

— Как е животът в прекрасния ти нов дом? Добре ли се държи с теб сенъора Айрес Кабрал?

— Добре ме прие — отвърна лаконично Бел. — Но тази сутрин говорихме за разходите на домакинството. Тяхното семейство живее доста по-спестовно от нашето.

— Но това не би ли трябвало да се промени, след като баща ти им отпусна толкова щедра сума? Всъщност искахме да ти кажем нещо. Нека само се върне баща ти — додаде потайно Карла.

— А ти добре ли си, *маи* — смени темата Бел, усетила, че Карла просто не искаше да знае за негодите на дъщеря ѝ. Освен това ѝ се струваше прекалено слаба и бледа.

— Чувствам се отлично — отвърна ведро майка ѝ. — Макар че у дома е странно без теб. По време на екскурзията ти в Стария свят знаех, че ще се върнеш при нас. А сега знам, че си ни оставила завинаги. Но все пак не си толкова далеч и се надявам да се виждаме често.

— Разбира се.

Бел се натъжи от странното чувство на отчужденост, което внезапно бе изникнало помежду им. Сякаш Карла се бе примирила с факта, че дъщеря ѝ вече не принадлежи на нея, а на съпруга си и неговото семейство.

— А, ето го и баща ти. Казах му, че ще ни идваш на гости и той обеща да се прибере по-рано от офиса, за да те види.

Антонио се появи с обичайната си бодрост. След като прегърна дъщеря си, седна до нея и взе ръцете ѝ в своите.

— Исках да се върнеш от медения ви месец, преди да ти подарим подаръка за сватбата. Вчера, Изабела, прехвърлих нотариалния акт на *фазенда* „Санта Тереза“ на твое име.

— *Пау!* — Бел загледа с искрено щастие баща си. — *Фазендата* е моя? Само моя?

— Да, Изабела. Но — продължи баща ѝ, — има едно малко усложнение, за което трябва да знаеш. — Антонио потри умислено брадичката си. — Вероятно не си наясно, че в момента в Бразилия съпругът обикновено придобива законовите права върху всеки имот, притежание на съпругата му. Но тъй като майка ти настоя *фазендата* да е изцяло твоя, трябваше да използвам малко... хитрина. С адвоката ми съставихме тръстов фонд на твое име, който включва *фазендата* и правото ти върху всички доходи от нея. Както и правото да живееш на територията ѝ до края на живота си. Да се надяваме, че дотогава консервативните закони на страната ни ще бъдат променени и имотът ще стане лично твоя собственост. Освен това включихме клауза, според която тръстовият фонд автоматично преминава в притежание на децата ти.

— Разбирам. Благодаря ви — прошепна Бел, толкова развълнувана, че едвам говореше. — С нищо друго не бихте могли да ме ощастливите така.

Тя стана да прегърне майка си, която несъмнено беше главният отговорник за прекрасния подарък.

— Имах чувството, че баща ти е крайно щедър със семейството на съпруга ти — обясни Карла. — Дори Густаво да разбере за *фазендата*, не може да се оплаче, задето Антонио е решил да прояви същата щедрост към собствената си дъщеря. Особено, при положение че цял живот се труди, за да ѝ подсигури удобен живот.

Бел долови нотката на неодобрение в очите на майка си и осъзна, че една част от Карла ненавиждаше финансовата благосклонност на Антонио към семейство, чиито членове никога не бяха работили.

— А сега... — Антонио извади купчина документи от папката, която носеше със себе си. — Ела да подпишем тези. Майка ти и Габриела ще са ни свидетели.

Бел се подписа на документите под името на баща си, а после Карла и Габриела се подписаха като свидетели. Настроението ѝ се повиши безкрайно при мисълта за дом, който принадлежеше само на нея. Имаше истинска нужда от чувство на сигурност, особено като се имаха предвид настоящите ѝ опасения около брака ѝ.

— Готово — усмихна се Антонио, както винаги щастлив да се раздава. — Ще занеса документите на адвоката ми възможно най-скоро — обяви той и ги прибра в чекмеджето на бюрото си.

Густаво пристигна след час да я води у дома. Като се поздравиха с новите му тъстове, той заяви, че трябва да вървят, защото родителите му ги чакали за вечеря.

— При първа възможност ще дойда отново, *маи*. Какво ще кажеш да се качим отново до върха на Корковадо, за да видим как върви строежът на Христос Спасителя? — предложи тя.

— Много бих се радвала, Изабела — съгласи се Карла. — В четвъртък удобно ли ще ти е?

— Да, до четвъртък значи — отвърна тя и последва покорно Густаво.

Когато шофьорът потегли, Бел реши да не споменава пред съпруга си за подаръка от родителите си. Това беше приказната ѝ тайна и тя искаше да я пази само за себе си. Като минаваха покрай малката гара в подножието на Корковадо, Бел се загледа как пасажерите от влака слизат на перона. А сред тях, тръгнал в нейна посока по тясната пътека... Сърцето ѝ прескочи, но той свърна надолу по улицата твърде бързо, за да е абсолютно сигурно, че наистина го бе видяла. Тя затвори очи и поклати глава. Разбира се, че не беше Лоран, просто някой, който приличаше на него. Все пак каква работа би имал Лоран в Бразилия?

— Утре ще доставят в имението сватбения ми подарък за теб — обяви Густаво, изтръгвайки Бел от унеса ѝ, и сложи ръка върху нейните. — Видях го и мисля, че е много красив. Дано и на теб ти хареса.

— Нямам търпение — отвърна Бел с престорен ентузиазъм.

След вечеря Бел се чувстваше капнала от умора. Миражът с Лоран я беше разстроил и сега стомахът ѝ се свиваше в болезнени спазми. Когато двамата с Густаво влязоха в спалнята си, тя побърза да

се заключи в банята. Там облече нощница, изми си зъбите и си среса косата. Накрая отключи вратата и се върна в спалнята, където Густаво вече я чакаше гол в леглото. Като се пресегна към нея, тя се отдръпна, клатейки глава.

— Съжалявам, но тази вечер не може. По женски причини.

Густаво кимна рязко, стана от леглото и си облече халата.

— В такъв случай ще спя в някогашната ми стая и ще те оставя да си почиваш. Лека нощ, скъпа моя.

Когато вратата се затвори след него, Бел седна на леглото и се изкиска тихо на реакцията му. Поне щеше да има няколко дни спокойствие в месеца.

Два дни по-късно, както се бяха уговорили с Карла, Бел пристигна в някогашния си дом, за да вземе майка си и да я качи на влака към върха на Корковадо. Като се качиха в един от вагоните и потеглиха нагоре, Карла стисна ръката на дъщеря си от страх.

— Безопасно ли е? Склонът е толкова стръмен, как е възможно да се изкачим до върха?

— Не се бой, *маи*. Като стигнем и видиш красивия изглед към Рио, ще се убедиш, че си е струвало.

Докато изкачваха стълбите до върха, Карла спираше от време на време, за да си поеме дъх. Бел я отведе до панорамната платформа.

— Не е ли прекрасно? — усмихна ѝ се тя. — Както знаеш, тук ще издигат статуята на Христос. Толкова ми е странно, като се сетя, че проектираха и изработваха скулптурата пред мен в ателието на професор Ландовски. Той дори направи отливка на ръцете ми, за да ги използва като модел за Христос...

Когато Бел откъсна очи от гледката под нея, за да види строителната площадка, забеляза двама мъже да се отдалечават от нея, дълбоко потънали в разговор. Тя впи смаян поглед в него и сърцето ѝ едва не спря, когато той вдигна очи към нея. Взираха се един в друг няколко секунди, после той ѝ се усмихна и върна вниманието си към стълбите, следвайки спътника си надолу по тях, докато не изчезнаха от погледа ѝ.

— Кой беше това?

Карла наблюдаваше заинтригувано дъщеря си.

— Ами... това беше сеньор Леви, ръководителят на проекта на Еитор да Силва Коста.

— Да, разпознах го от снимката му във вестника. Питам за другия мъж?

— О, не съм сигурна, но ми заприлича на един от асистентите на професор Ландовски.

— Ясно. Е, той определено те позна.

— Срегнахме се в Париж — обясни Бел, мъчейки се да запази самообладание. Всяко нервно окончание в тялото ѝ викаше да хукне надолу по стълбите и да се хвърли в обятията на Лоран. Впрегна цялата сила на духа си, за да не го стори.

Петнайсет минути по-късно, след като Карла заяви, че се е наситила на нетърпимата жега и двете тръгнаха бавно надолу по стълбите към перона, за да хванат влака, двамата мъже вече ги нямаше никъде наоколо.

Като се върнаха при къщата, Карла я покани вътре за студена напитка, но Бел отказа и заръча на шофьора да я откара право у дома. Трябваше ѝ малко време насаме, за да се съвземе, а знаеше, че ако остане с майка си, може да се издаде.

„Как е възможно да е тук? Защо е дошъл?“

Но все пак беше със сеньор Леви, затова вероятно служеше като пратеник на Ландовски, следящ развитието на проекта вместо него.

Да, мислеше си Бел, изкачвайки с нежелание стълбите на новия си дом, така беше. Появата на Лоран в Рио не криеше никаква мистерия. Тя се отправи директно към спалнята си на горния етаж, знаейки, че Густаво няма да се върне поне още няколко часа от клуба и облекчена при тази мисъл.

Бел се настани на леглото, въздъхна дълбоко и опита да размишлява рационално. По всяка вероятност повече нямаше да го зърне тук. Едва ли пътищата им в Рио щяха да се пресекат отново, тъй като инженерът сеньор Леви не присъстваше в техния обществен кръг, а Еитор да Силва Коста още беше в Париж. Просто съдбата ѝ бе изиграла жесток номер, показвайки ѝ го днес. А като си спомни топлата му усмивка, когато погледите им се бяха срещнали за част от секундата, ѝ се прииска изобщо да не го бе виждала.

На следващата вечер Густаво се върна рано от клуба и я помоли да не влиза в гостната, докато не я извика. По изражението му си личеше, че какъвто и да беше сватбеният му подарък към нея, определено му носеше радост. Тя се подготви да изрази благодарност, независимо дали ѝ харесаше, или не.

— Родителите ти ще дойдат на вечеря утре заедно с един гост изненада, затова облечи най-красивата си рокля — посъветва я съпругът ѝ.

Лоран също се развълнува да зърне Изабела на панорамната платформа. Когато бе вдигнал поглед, слънцето грееше иззад нея, придавайки ѝ почти ангелски вид; сякаш цялата сияеше. В следващите дни, докато научаваше за сватбата ѝ от Леви, вълнението, което бе изпитал при първата си среща с Рио, помръкна от тъга. Затова реши, че най-разумният подход е да разгледа строителната площадка час по-скоро, за да може поне да успокои Ландовски, че скулптурата му е добре. После щеше да поразгледа още малко страната, до която бе пътувал толкова дълго, и да се върне във Франция. Вече знаеше със сигурност, че Изабела никога няма да му принадлежи и мястото му не е в Рио. Хулеше се, задето изобщо му бе хрумнало да се качи на онзи кораб. Въпреки това се задържа през изминалия месец, подтикнат от увереността, че рано или късно Изабела щеше да се върне в родината си от медения си месец, воден от сляпа вяра, че случайността ще ги срещне отново.

На предишния ден мосю Леви му съобщи, че мосю Да Силва Коста се свързал с него и поискал телефонния номер на Лоран.

— Густаво Айрес Кабрал искал да се запознае лично със скулптора, сътворил статуята на жена му. Утре те кани на вечеря в красивото им имение. Освен това иска да ти плати, ако не се лъжа — добави Леви. — Ще ти се обади, за да се разберете.

— Благодаря.

Първоначално Лоран реши да отхвърли поканата за вечеря и да поиска среща с мъжа в клуба му в Рио, където да получи пари за скулптурата си. Далеч нямаше желание да опознава съпруга на Изабела.

Но след като на предишния ден я бе видял...

Затова след безкрайни размисли взе решение да си позволи една последна вечер с нея, за да се полюбува на красивото ѝ лице поне още веднъж, макар и в присъствието на съпруга ѝ. Но дали толкова часове в близост до нея не бяха убийство за сърцето му? Имаше опасност страстта му по нея отново да пламне. При всички случаи, мислеше си той, когато колата свърна по дългата входна алея на елегантна къща в колониален стил, вече беше тук и все някак щеше да се справи.

Лоран слезе от таксито, плати на шофьора и загледа с удивление фасадата на сградата, която несъмнено беше една от най-впечатляващите в Рио. Изкачи широките мраморни стъпала до изящната входна врата и натисна звънеца.

Отвори му една прислужница и го покани в гостна, където завари две двойки на средна възраст. В ъгъла на стаята, загърнат с покривка, стоеше статуята му — разпозна я по формата.

— А, ето ви и вас! — възкликна слаб мъж с черти на гризач, влизайки в стаята след него. — Самият скулптор! — Той се усмихна и протегна бледа ръка за поздрав. — Густаво Айрес Кабрал. Вие трябва да сте сеньор Лоран Бруи.

— Да, приятно ми е да се запознаем, сеньор — отвърна той.

Направи му впечатление, че ръкостискането му е слабо и е с поне десетина сантиметра по-нисък от него. Нима бе възможно, мислеше си той, докато Густаво го водеше към другите хора в стаята, този кльощав, непривлекателен мъж да е новият съпруг на Изабела?

— Шампанско, сеньор? — попита една прислужница, предлагайки му чаша от поднос.

— *Merci* — прие той, докато се здрависваше с родителите на Густаво, а след това и с тези на Изабела.

Антонио Бонифацио, висок, атрактивен мъж, с посребряваща черна коса, стисна сърдечно ръката му, а Карла му се усмихна приветливо. Беше красива жена и Лоран вече знаеше от кого Изабела е наследила знойния си, смугъл чар. Никой от двамата им не говореше френски, затова Густаво им превеждаше.

— Сеньор Бонифацио казва, че Изабела му е разказвала много за професор Ландовски и времето, което е прекарала в ателието, докато сте работил по скулптурата ѝ. Няма търпение да види дали сте уловил успешно красотата ѝ — предаде Густаво.

— Надявам се да одобрите, сеньор — отвърна Лоран, усещайки преценяващия поглед на майката върху себе си. Нея беше видял с Изабела предишния ден на върха на Корковадо.

— Сеньора Карла ви предупреждава, че Изабела не знае нито за подаръка, нито че сме ви поканили — преведе Густаво. — Много ще се изненада, когато слезе при нас.

— Несъмнено — отвърна искрено Лоран.

— Готова ли си? — попита Густаво, като влезе в спалнята и намери Бел да седи на леглото с умислено изражение.

Тя се обърна към него с усмивка.

— Да.

Густаво огледа жена си в красивата ѝ рокля от зелена коприна и смарагдовите бижута, подарък от баща ѝ за осемнайсетия ѝ рожден ден.

— Изглеждаш ослепително, *керид* — коментира тоя и ѝ предложи ръката си. — Тръгваме ли?

— Не мога да си представя що за подарък изисква такава тържественост — коментира Бел, докато слизаха заедно по стълбището.

— Е, скоро ще видиш. — Густаво потупа носа си и отвори вратата на гостната. — Ето я и нея — обяви той на компанията и Бел се усмихна, когато родителите ѝ се спуснаха да я поздравят. Густаво обаче я поведе към собствените си родители, които разговаряха с друг гост.

— Това е първата част от изненадата ти, която вероятно ще ти помогне да отгатнеш какъв е подаръкът ти. Посрещни сеньор Лоран Бруи, дошъл чак от Париж.

Лоран се обърна към нея, докато Густаво се усмихваше помежду им, доволен от плана си. Тя се вторачи недоумяващо в Лоран, съзнавайки, че всички погледи в стаята бяха обърнати към тях двамата от интерес каква ще е реакцията ѝ. Бел онемя от смайване и усети, че мълчанието ѝ се проточва твърде дълго.

— Мадам Айрес Кабрал — подхвана Лоран и спаси положението хващайки ръката ѝ, — много се радвам отново да ви срещна. — Той целуна пръстите ѝ и я огледа. — Преди няколко минути баща ви

питаше дали според мен съм успял да уловя красотата ви, но като ви виждам отново, бих казал, че не съм.

— Ами... — Бел принуди мозъка си да отвори устата ѝ и накрая му заговори на френски. — Сеньор Бруи, каква приятна изненада. Не очаквах да ви видя в Рио.

— По едно щастливо стечение на обстоятелствата — обясни Густаво — сеньор Бруи е в Бразилия заради статуята на Христос. Предполагам вече си познала какъв е подаръкът ми за теб?

Лоран изпълваше съзнанието ѝ толкова, че дори не се беше замислила за връзката между присъствието му и сватбения подарък от съпруга ѝ. За щастие преди да е отговорила, Густаво я поведе към загърнат с покривка предмет и всички останали се струпаха край тях.

— Да сваля ли покривалото? — попита Густаво.

— Да — преглътна Бел, вече досетила се какъв е подаръкът.

Когато съпругът ѝ отгърна скулптурата на Лоран, в стаята се разнесоха одобрителни възгласи. И Бел се благодари на господ, че Лоран я бе представил като невинна млада жена. Никой, видял образа ѝ, нямаше да сметне статуята за неблагоприлична.

— Е? — Очите на Густаво обходиха стаята, преценявайки мнението на зрителите.

— Боже, колко си прилича — коментира пръв Антонио. — Добре сте я уловил, сеньор Бруи.

— Да, наистина, това е обликът на дъщеря ми — съгласи се Карла.

Густаво преведе положителните им отзиви на Лоран и той им се поклони признателно.

— Не съм сигурна за устните — обади се на френски Луиза, вечно готова да намери недостатък. — Не са достатъчно плътни.

— Е, сеньора — отвърна Лоран, — сега, когато виждам снаха ви след сватбата ѝ, определено мога да кажа, че се е разхубавила от последната ни среща. Явно брачният живот с всичките му удоволствия ѝ се отразява добре.

Бел едва сдържа изумлението си от отговора му, привидно цивилизован, но всъщност така пропит със скрити значения, че не ѝ се вярваше да са убягнали на някого в стаята. Луиза имаше благоприличието да се изчерви.

— Какво мислиш за подаръка ми, Изабела? — попита Густаво, премятайки собственически ръка през кръста ѝ.

— Не бих могла да оценя скулптура с моя собствен облик, без да прозвуча арогантно, но подаръкът ти е изключително трогателен, Густаво. Много ме зарадва.

Също толкова механично, колкото бе изговорила тези думи, Бел целуна съпруга си по бузата. И през цялото време усещаше — или ѝ се струваше, че усеща — как погледът на Лоран я прогаря.

Един възрастен прислужник влезе в стаята и обяви, че вечерята е сервирана. Като седнаха на масата, Бел се благодари, че са разположили Лоран между Луиза и Карла; тя самата седеше между баща си и свекъра си, а Густаво заемаше челното място. За жалост Лоран се намираще точно срещу нея и очите ѝ вечно попадаха върху него. Хрумна ѝ, че тази ситуация представляваше жестока пародия на часовете, които бяха прекарвали един срещу друг в ателието на Ландовски.

Отпивайки голяма глътка от виното, за да успокои нервите си, Бел се обърна надясно и подхвана задълбочен разговор с Маурицио за всичко, което ѝ идваше на ум. Антонио, дочул, че обсъждаха цените на кафето, бързо се присъедини и двамата мъже заговориха за опасенията си, че настоящата продукция на Бразилия пренасищаше пазара, което от своя страна водеше до спад на цените.

— Приятелите ми от Сената обсъждат варианта за трупане на запаси — изтъкна Маурицио.

— Да, и аз лично възнамерявам да приложа тази идея в моите ферми — призна Антонио. — Цените спаднаха драстично само в рамките на един месец и печалбите далеч не са толкова стабилни колкото преди.

Макар че не можеше да се включи в разговора, Бел нямаше друг избор, освен да се пооблегне назад в стола си, за да позволи на двамата мъже да говорят през нея. А така очите ѝ още по-често попадаха върху Лоран.

Когато погледите им се срещнаха за няколко секунди, и двамата разбраха, че нищо помежду им не се е променило.

По-късно, на кафе в гостната, Бел се озова в разговор с Густаво и Лоран.

— Кога се връщате в Париж? — попита го Густаво.

— Още не съм решил — отвърна Лоран. — Зависи как ще се развият нещата и какви възможности ще ми се открият тук — отговори той, поглеждайки към Бел. — Майка ви, мосю, беше така добра да ми обещае среща с някои потенциални клиенти, които може да изявят желание да направя скулптури на техни близки. Кой знае — усмихна се той. — Може пък да се влюбя в красивата ви страна и да реша да остана завинаги.

— Е, ако сте успял да си осигурите покровителството на майка ми, имате голям шанс — увери го Густаво. — Още бренди? — предложи той, ставайки от мястото си на дивана до Бел.

— Не, благодаря, сеньор — отказа Лоран.

Густаво се отдалечи и двамата за пръв път останаха насаме.

— Как си, Изабела? — попита я той.

Бел впери поглед в масата, в дъските на пода, къде ли не, само и само очите ѝ да не срещнат тези на Лоран. Искаше да му каже толкова много, а не можеше.

— Ами... омъжена — скалъпи накрая.

Тя надникна към него, за да види реакцията му и го завари да проверява скришом стаята за нежелани погледи.

— Бел — прошепна ѝ после, привеждайки се към нея от стола си. — Трябва да знаеш, че дойдох тук заради теб. Трябва да го знаеш — натърти той. — Ако искаш да хвана следващия кораб за Франция, ще го сторя. Но държа да го чуя от твоята уста. Е — подкани я, виждайки, че Густаво вече си налива бренди от гарафата. — Каж ми, щастлива ли си с новия си съпруг?

Тя не знаеше как да му отговори, а и видя, че Густаво слагаше кристалната запушалка на гарафата.

— Не мога — отвърна накрая, съзнавайки, че секундите изтичат неумолимо.

— Каж ми поне дали още ме обичаш.

— Да.

Густаво се наведе до ухото на майка си и ѝ прошепна нещо.

— Тогава утре следобед ще те чакам на моя адрес, Руа Висконде де Пиража, номер седемнайсет. Това е жилищна сграда в Ипанема. Живея в шести апартамент на най-горния етаж.

Бел запамети адреса, а след миг Густаво закрачи обратно към тях. Усети, че и на Лоран му направи впечатление колко е пиан, и

потрепери, когато съпругът ѝ седна до нея, праметна грубо ръка през кръста ѝ и я придърпа към себе си за целувка.

— Жена ми е прекрасна, не смятате ли? — обърна се той към Лоран.

— Така е, мосю.

— Понякога имам чувството, че не я заслужавам — добави Густаво, отпивайки още една голяма глътка от брeндито си. — Сигурно можете да си представите колко се радвам на първите седмици от брачния ми живот.

— О, да, представям си — потвърди Лоран. — А сега простете, но трябва да вървя.

Той стана внезапно и отиде да се сбогува с останалите.

— Възстанови ли се, скъпа? — прошепна в ухото ѝ Густаво, докато Бел гледаше как Лоран целува ръката на Карла.

— За жалост, не. Може би утре ще съм по-добре.

— Наистина жалко — съгласи се Густаво. — Искях да правя любов с красивата си съпруга тази вечер.

Лоран се върна и застана пред двама им.

— Желая ви приятна вечер и ви благодаря за поканата.

Густаво и Бел станаха, а Лоран се здрависа с него и долепи за кратко устни до нейната ръка.

— *À bientôt*, мадам Айрес Кабрал.

— *Bonne nuit*, сеньор Бруи.

След като Лоран си тръгна, всички останали в гостната започнаха да се разотиват.

— Лека нощ, *керида* — пожела ѝ на входа Карла. — Ела ми на гости по-скоро — добави и хвърли въпросителен поглед към дъщеря си, преди да заслиза по стълбището след Антонио.

На горния етаж, на стълбищната площадка пред стаята им, Густаво целуна страстно Бел.

— Едвам ще дочакам утрешния ден — каза той.

Бел затвори вратата, съблече се и си легна, благодарна, че поне тази нощ щеше да прекара сама.

37.

Като се събуди на сутринта, Бел реши, че е препила на предишната вечер. Или най-малкото здравият ѝ разум я бе изоставил. Защо иначе би се съгласила на среща с Лоран в апартамента му?

Обърна се по гръб в леглото и простена. Преди да заспи с радост бе изживяла отново всички горещи погледи и думи, които си бяха разменили с Лоран, но чак сега осмисляше ужасните последици от появата му тук.

Беше омъжена за Густаво от по-малко от месец. Въпреки това снощи призна на Лоран не само че е нещастна в брака си, но и че още го обича.

Що за лудост я бе обсебила?

Лудостта на любовта...

Но каквото и злощастие да я бе сполетяло, дори не ѝ се мислеше за последствията, ако Густаво научеше за връзката им във Франция, камо ли за това, че още продължаваше.

Бел стана, влезе в банята и погледна отражението си в огледалото, сякаш искаше съвет от него. Най-безопасно беше просто да не ходи в апартамента на Лоран. Ако странеше от него, той несъмнено щеше да се примири и да не я потърси отново.

Очите на Лоран мигновено заеха мястото на нейните в отражението ѝ, изпълнени с любов, обещания и радост и тя потрепери от удоволствие.

Като излезе от банята, намери Лоен в стаята си.

— Как си, сеньора Бел? — попита я прислужничката, слагайки на закачалка копринената рокля, която господарката ѝ бе захвърлила на пода миналата вечер.

— Ами... малко уморена — призна си тя.

— Снощи скулпторът ти дойде в имението, нали? — поинтересува се Лоен, докато разчистваше стаята.

— Да. О, Лоен.

Бел се свлече на леглото, отпусна лице в ръцете си и зариде. Лоен седна до нея и праметна ръка през кръста на господарката си.

— Моля те, не плачи. Не се ли радваш поне малко, че е дошъл в Бразилия?

— Да... не... — Бел вдигна очи към Лоен. — Направих голяма грешка — призна си тя. — Обещах му да отида в апартамента му в Ипанема днес следобед.

— Разбирам — кимна спокойно Лоен. — Ще отидеш ли?

— Как бих могла? Омъжена съм, а си уреждам срещи с друг мъж! Ти как би постъпила, Лоен? Моля те, кажи ми.

— Не знам — въздъхна Лоен. — Иска ми се да те предупредя, че би било нередно да се срещнеш с него. Но ако беше Бруно, едва ли аз самата бих се удържала. Особено, при положение че може да е тук за кратко.

— Значи ме съветваш да отида, така ли, Лоен? — погледна приятелката си Бел. — Точно когато трябваше да ми кажеш, че е пълна лудост.

— Лудост е — съгласи се Лоен. — Но ти това си го знаеш. Може би ще е най-добре да се срещнете само веднъж и да му кажеш, че повече не бива да го виждаш. И да се сбогувате.

— Но как да го направя? Сеньора Айрес Кабрал следи всяко мое движение.

— Днес в два имаш проба за новия си гардероб в Ипанема с мадам Дюшен — напомни ѝ Лоен. — Може да се явим, а после да кажеш, че не се чувстваш добре и да си тръгнеш, което ще ти даде достатъчно време да видиш скулптора си. Така ще имате поне няколко часа заедно.

— Лоен, какво правиш с мен? — пророни отчаяно Бел, съзнавайки колко лесен беше за изпълнение планът ѝ.

— Постъпвам като твоя приятелка, Бел, както ти постъпи като моя. Всеки ден след сватбата виждам тъгата в очите ти. Искам да си щастлива. Животът е кратък, а бракът за човек, когото не обичаш — прекалено дълъг. Затова — добави Лоен, ставайки от леглото — реши какво искаш, а аз ще направя всичко по силите си да ти помогна.

— Благодаря ти. Ще си помисля — съгласи се Бел.

— Добро утро — поздрави я Луиза на масата. — Как спа, мила?

— Спокойно, благодаря.

— Тази сутрин получих съобщение от една моя приятелка. Търсят млади дами за Игрежа де Носа Сеньора да Глория до Оутейро, църквата недалеч от къщата на родителите ти. Сеньор Да Силва Коста, инженерът, работещ по Христос Спасителя, е решил да украси статуята с талкова мозайка. Затова му трябват много ръце, които да прикрепват триъгълните плочки върху мрежата една по една. Работата ще е продължителна, но от приятелката ми знам, че ще я изпълняват само жени от елита. И тъй като ми прави впечатление, че нямаш много пристойни познайнички в Рио, това ще е идеалният начин да завържеш нови познанства.

— Да, разбира се, с радост ще помогна — съгласи се Бел. — Особено за толкова смислена и близка до сърцето ми кауза.

— В такъв случай ще кажа на приятелката ми, че ще участваш. Може да започнеш от утре.

— Да — отвърна Бел, докато прислужницата ѝ сервираше кафе.

След закуска Бел се разходи из градината, потънала в мисли. Поне мозайката щеше да ѝ предостави съдържателно занимание, защото беше повече от очевидно, че никога нямаше да стане господарка на собствения си дом. Макар че Луиза ѝ беше подхвърлила кокал, споделяйки с нея как движат финансовите въпроси в домакинството им, тя продължаваше да организира всичко сама. Ако Бел направеше предложение относно менюто за вечеря, обикновено свекърва ѝ го отхвърляше, а когато на предишния ден попита дали може да използват сервиза на „Лимож“, вместо този на „Уеджууд“, ѝ заяви, че го вадели само за семейни тържества като рождени дни и годишнини.

Всеки ден Густаво потегляше към клуба си веднага след обяд и Бел прекарваше безкрайните следобедни часове сама. Стомахът ѝ подскочи внезапно — какво щеше да прави *този* следобед?

До обяд вече изпадаше в паника. В един и половина извика шофьора.

— Луиза — каза, намирайки свекърва си да пише писма в гостната, — отивам на среща с мадам Дюшен в града. Лоен ще ме придружи. Възможно е да се забавя, тъй като ще ми взима мерки за целия ми зимен гардероб.

— Само дето съм чувала, че взима скъпо, а и понякога изработката ѝ не е особено качествена. Мога да те свържа с друга шивачка, която не иска толкова пари за услугите си и е много надеждна.

— В интерес на истината мадам Дюшен винаги се е справяла чудесно с моите рокли — защити я Бел. — Ще се видим на вечеря, Луиза.

Без да дочака изненадания поглед на свекърва си, задето бе дръзнала да оспори преценката ѝ, Бел тръгна към вратата, прикрепяйки шапката си. Лоен вече я чакаше до входа.

— Е? — прошепна тя, докато вървяха към колата.

— Не знам — простена Бел.

— В такъв случай отиваме при мадам Дюшен и ако решиш да излъжеш, че те боли глава, аз ще се включа в играта — каза Лоен.

Качиха се в колата и шофьорът потегли, а Бел отправи невиждащ поглед през прозореца с толкова разтуптяно сърце, че очакваше гръдният ѝ кош всеки момент да се пръсне.

Стигнаха пред ателието на мадам Дюшен и двете слязоха от колата.

— Няма нужда да ни чакаш, Жорж — каза Бел на шофьора. — Ще се позабавя. Ако обичаш, ела да ме вземеш в шест.

— Да, сеньора.

Той се отдалечи, а двете момичета влязоха в салона.

Десет минути по-късно Бел гледаше с празен поглед и бушуващи мисли отражението си в голямото огледало, докато мадам Дюшен се въртеше край нея с шивашки метър и карфици. Още я мъчеше жестока нерешимост и стомахът ѝ се свиваше от напрежение. Ако не измислеше нещо съвсем скоро, щеше да е твърде късно за каквото и да било.

Мадам Дюшен стана и отиде зад Бел, преценявайки изделието си в огледалото. Когато лъскавите ѝ очи достигнаха лицето на Бел, тя свъси вежди.

— Не изглеждате добре, сеньора. Много сте бледа. Да не ви е лошо?

— Леко ми прималява — отвърна Бел.

— Тогава защо не довършим работата си някой друг ден? Май е най-добре да си починете — посъветва я тя, тайно надничайки към

корема ѝ в огледалото.

В този кратък момент Бел срещна погледа на Лоен, най-сетне взела решение.

— Да, вероятно сте права. Ще ви звънна утре, за да си запиша друг час. Хайде, Лоен — обърна се тя към прислужницата си. — Да вървим.

Когато двете излязоха на улицата, Бел заяви:

— Е, това е. Сигурно съм загубила ума си, но отивам да го видя. Стискай ми палци.

— Разбира се. Само гледай да си тук навреме, за да ни вземе колата. И още нещо, сеньора Бел — добави тихо Лоен. — Дори след днешната ви среща повече никога да не го видиш, според мен взе правилното решение.

— Благодаря ти.

Бел тръгна бързо през улиците на Ипанема към Руа Висконде де Пиража. На два пъти се върна колебливо назад, само за да продължи плахо напред, докато не се озова пред жилището на Лоран.

„Да — каза си наум. — Ще вляза и ще му заявя в очите, че повече не бива да се виждаме, както направих и в Париж. После ще си тръгна.“

Тя се стрелна във входа и заизкачва стълбището, следейки номерата по вратите на апартаментите.

Като достигна номер шест се поколеба за малко, после затвори очи в безмълвна молитва и почука на вратата.

Дочу стъпки по дървения под отвъд нея, а когато се отвори, Лоран стоеше зад прага ѝ.

— *Bonjour*, мадам Айрес Кабрал. Заповядай, влез.

Той задържа вратата с усмивка, за да я пусне вътре. После я заключи и сложи веригата, за да се подсигури, в случай че Моника решеше да се появи неочаквано. Най-сетне оставаше насаме с Бел и не искаше никой да го безпокои.

— Прекрасен изглед — коментира нервно тя, загледана в океана отвъд прозореца в гостната.

— Да, прекрасен е.

— Лоран...

— Изабела...

Двамата се усмигнаха един на друг, задето бяха проговорили в хор.

— Искаш ли да седнем? — предложи тя и се настани на един стол, напразно мъчейки се да успокои ускореното си дишане.

Лоран си придърпа стол срещу нейния и седна.

— Е, за какво искаш да си говорим?

— Ами... — Тя поклати глава с въздишка. — Няма смисъл. Не биваше да идвам.

— Нито пък аз — съгласи се той. — Но като че ли независимо от решимостта ни да не идваме, и двамата сме тук.

— Да. — Бел вдиша дълбоко. — Дойдох да ти кажа, че не бива да се срещаме повече.

— Това ми каза и в парка в Париж. И виж какъв е резултатът.

— Не съм те молила да идваш в Рио.

— Не, не си. Съжаляваш ли, че ме виждаш?

— Да... Не... — Бел въздъхна отчаяно.

— Омъжена си — отбеляза безизразно той.

— Да. Намирам се в много сложно положение.

— Бел... — Той стана от стола си и коленичи бързо пред нея, хващайки ръцете ѝ. — Снощи те попитах дали си щастлива и ти ми отговори, че не си.

— Но...

— После те попитах дали още ме обичаш и ти каза, че продължаваш да ме обичаш.

— Аз...

— Тихо, остави ме да довърша. Разбирам какво е положението ти и колко неуместна е появата ми. И ти обещавам, че ако ми кажеш в очите да си ходя, както стори в Париж, ще напусна Рио при първа възможност. Но трябва да ми признаеш какво искаш. Защото вярвам, че аз самият ти показах какво искам за себе си.

— Да си ми любовник? — Бел го погледна в очите. — Защото само това мога да ти предложа. А ти не го заслужаваш — добави тя.

— Няма значение какво заслужавам. Съдбата реши да се влюбя в теб. Колкото и да се мъча, не мога да живея без теб. Нямах представа колко ми се иска да те отвлека още сега, да те пхна в куфара си и да те заведа с мен във Франция, за да прекараме заедно остатъка от живота си. Но съм готов и на компромис. А ти?

Искрените му очи се стрелкаха по лицето ѝ, издирвайки улики, поглъщаха чертите ѝ.

Бел сведе поглед към него и се зачуди как изобщо се бе съмнявала в чувствата му към нея. Беше напуснал живота си във Франция, за да я последва до другия край на света, макар и да нямаше никаква гаранция, че изобщо ще я открие тук. А горкият ѝ съпруг неволно им бе помогнал да се намерят. Мисълта за Густаво ѝ върна здравия разум.

— Миналото е минало — заяви колкото можа по-твърдо тя. — И не е честно просто да се появяваш, да ми връщаш толкова спомени, при положение че толкова се борих да те забравя. Аз... — Очите ѝ плувнаха в сълзи и гласът ѝ пресекна.

— *Ma chérie*, прости ми, в никакъв случай не исках да те разплача. Права си — съгласи се той. — Каза ми да стоя настрана, а аз не те послушах. Затова вината е изцяло моя.

— Но кажи как да намеря сили отново да се сбогувам с теб? — Бел заридя неутешимо и той я прегърна. — Не знаеш колко ми беше трудно първия път. А мисълта, че трябва да го направя пак...

— Тогава *недей*. Само ми кажи, че искаш да остана и ще го направя.

— Аз...

Лоран сведе бавно глава и зацелува шията ѝ толкова нежно, че сякаш пеперудени крилца милваха кожата ѝ. Тя простена.

— Моля те, умолявам те, не ме затруднявай още повече.

— Бел, спри да се изтезаваш. Нека просто бъдем заедно, докато можем. Обичам те, *chérie*, толкова те обичам — пророни той, бършейки с пръсти сълзите от бузите ѝ.

Бел стисна ръката му в своята.

— Нямах представа колко копнеех по теб — прошепна тя през сълзи.

— И аз по теб.

Той долепи устни до нейните.

Бел се разтопи от допира му и решимостта ѝ рухна. Не можеше да се съпротивлява повече.

— *Chérie* — промълви Лоран, когато устните им най-сетне се откъснаха, — позволи ми да те отведа в леглото си. Ще приема, ако просто искаш да лежиш до мен, но искам да те притисна до себе си.

Без да дочака отговора ѝ, Лоран я вдигна на ръце и я отнесе в спалнята, полагайки я внимателно върху леглото.

Бел се приготви за трескавата атака, каквато бе свикнала да очаква от Густаво, но Лоран просто легна до нея и я прегърна. Целуна я отново и пръстите му заобхождаха нежно очертанията на гърдите и кръста ѝ през дрехите, докато и тя самата не можеше да мисли за нищо друго, освен голото му тяло върху нейното.

— Аз ли да те освободя, или ти ще го направиш? — прошепна той в ухото ѝ.

Тя се обърна по корем, за да му позволи да разкопчае копчетата по гърба на роклята ѝ. Лоран разгърна бавно плата, целувайки късчето гола плът, което всяко копче разкриваше, после плъзна ръкавите надолу по ръцете ѝ. Накрая свали и сутиена ѝ, а след като го хвърли на пода, я завъртя нежно към себе си и обходи с очи тялото ѝ.

— Неописуемо красива си — прошепна той и Бел изви тяло към неговото, жадна за допира му. Когато устните му намериха зърната ѝ, от гърлото ѝ се изтръгна стон.

Той плъзна бавно ръка по съвършения ѝ, плосък корем, вдигна глава от гърдите ѝ и я погледна в очите, искайки разрешение да продължи. Тя му го даде безмълвно и Лоран разкопча жартиерите ѝ, после свали плавно копринените ѝ чорапи. Всеки допир на пръстите му пращаше електрически вълни от желание през нея. Накрая Бел лежеше напълно гола пред него.

Лоран спря задъхан и обходи с поглед тялото ѝ.

— Прости ми, но точно сега едвам се сдържам да не те извая от глина.

— Не, не бих могла...

Той заглуши думите ѝ с целувка.

— Шегувам се, моя красива Бел. Искам единствено да правя любов с теб.

Съвсем скоро и той самият беше гол и когато Бел се осмели да надникне свенливо към него, видя колко красив беше и той. Тялото му покри нейното и накрая, когато се увери, че е готова, проникна в нея. Тя го прие с искрено желание, с екстаз, и най-сетне разбра за какво ѝ бе говорила майка ѝ.

След това, докато лежаха блажено в обятията си един на друг, Бел се подаде на импулса си да го докосне, да погали всеки сантиметър от тялото му, да опознае физическата му същност. И изгаряше от нетърпение той да стори същото с нея.

Колкото и да се въздържаше, когато по-късно Лоран задряма до нея, Бел не можа да не направи сравнение между интимността с него и с Густаво. Как бе възможно едно и също действие да предизвика толкова различни реакции от съзнанието и тялото ѝ?

И с внезапна яснота проумя, че Лоран е бил прав, когато я увещаваше да не се омъжва за Густаво. Защото нищо нямаше да промени факта, че никога нямаше да обикне съпруга си, както той обичаше нея.

Густаво не беше виновен, че я отблъскваше физически — все пак не беше лош човек, тиранин, който не се интересуваше от нея. Всъщност я обичаше твърде много и искаше да ѝ го демонстрира по единствения известен му начин.

— Какво има?

Лоран се беше разбудил и я наблюдаваше съсредоточено.

— Мислех си за Густаво.

— Опитай да не мислиш за него, Бел. Нищо добро няма да излезе от това.

— Ти не разбираш — въздъхна тя и се завъртя с гръб към него.

Усети ръката му да милва плавния контур на бедрото ѝ, откъдето се плъзна нагоре към извивката на кръста ѝ. Той я придърпа към себе си и телата им се вписаха едно в друго.

— Знам, *ma chérie*, знам. Забъркала си се в ужасна каша. И двамата трябва да направим всичко по силите си, за да защитим съпруга ти от нея.

Дланта му обгърна едната ѝ гърда, а Бел въздъхна доволно и се намести още по-близо до него. И когато Лоран отново я облада, мислите за Густаво изчезнаха мигновено и тя се пренесе в измерения на удоволствието, непознати ѝ досега.

След това Бел също се унесе в сладък сън, от който се изтръгна внезапно, за да погледне часовника.

— *Meu Deus!* Трябва да вървя. Шофьорът ще ме чака пред ателието на мадам Дюшен — обясни панически и скочи от леглото.

Събра набързо дрехите си, едни от които бяха оплетени в чаршафите, а други — разпръснати по пода, и се облече трескаво. През цялото време Лоран я наблюдаваше мълчаливо от леглото.

— Кога ще те видя отново? — попита той.

— Няма да е утре, защото ще ме чакат в църквата, където ще помагам с лепенето на мозайката по Христос Спасителя. Може би в понеделник? — предложи тя, оправяйки набързо косата си.

Като си сложи шапката и тръгна към вратата, Лоран скочи от леглото и я прегърна.

— Ще ми липсваш във всяка една секунда.

Бел усети голото му тяло до себе си и потрепери.

— И ти на мен.

— До нови срещи, *ma chérie*. Обичам те.

Бел го погледна за последно и напусна апартамента.

38.

В следващите няколко месеца Бел се носеше през дните на вълна от въодушевление. Имаше чувството, че животът ѝ преди онзи февруарски следобед в апартамента на Лоран е бил просто сиво, безсмислено съществуване. Сега се будеше сутрин с мисли за възлюбения си и всяка част от тялото ѝ тръпнеше от адреналин. Лазурното небе отвъд прозореца на спалнята ѝ почти я заслепяваше с яркостта си, а цветята в градината избухваха пред очите ѝ в екзотичен калейдоскоп от цветовете.

Като слизаше за закуска и заемаше мястото си срещу киселото, вечно неодобрително лице на Луиза, веднага се умисляше за Лоран и позволяваше на тайна усмивка да се прокрадне по устните ѝ. Вече нищо и никой не можеше да я нарани. Беше защитена и неуязвима благодарение на любовта между двамата им.

Но когато не успяваше да го посети в апартамента му дни наред, Бел потъваше в отчаяние и се измъчваше с мисли къде ли беше Лоран, какво правеше и с кого. Обземаше я ледовит страх, който смразяваше кръвта във вените ѝ и я караше да трепери, макар и челото ѝ още да се потеше от жаркото слънце. Жестоката истина беше, че той имаше свободата да обича когото си пожелае, а тя — не.

— *Mon Dieu, chérie* — въздъхна Лоран, докато лежаха заедно на голямото му махагоново легло преди няколко дни, — да ти призная, все по-трудно ми е да те споделям. Мисълта, че *той* те докосва изобщо ме кара да изтръпвам. Камо ли че те докосва като мен — добави, милвайки нежно голите ѝ гърди. — Избягай с мен, Бел. Ще се върнем в Париж. И повече никога няма да се крием, а ще се отдадем на безкрайни часове, изпълнени с хубаво вино, добра храна, разговори, любов... — Гласът му заглъхна до шепот и устните му покриха нейните.

За радост, свекърва ѝ неволно им бе помогнала поне за момента. Както бе обещала, Луиза запозна Лоран с много от богатите си приятели в Рио, които видяха скулптурата на Бел и пожелаха да увековечат собствените си роднини по подобен начин. Сега Лоран

твореше статуя на едно чихуахуа, домашен любимец на заможни собственици. В общи линии по една ирония на съдбата свекърва ѝ бе станала покровителка на Лоран.

— Работата не е особено вдъхновяваща — беше ѝ признал той, — но поне имам с какво да се занимавам, докато теб те няма.

И така в следобедите, когато Бел не успяваше да се измъкне, Лоран дълбаеше блока талк, който Луиза му беше подсигурила от един свой близък, собственик на мина. Предложението ѝ Бел да работи като доброволец по обличането на Христос Спасителя в хилядите мрежи с триъгълни парчета талк в Игрежа да Глория ѝ осигуряваше идеалното алиби да отсъства от имението. Освен това намираше утеха, докосвайки със собствените си ръце гладките хладни парчета от същия материал, с който работеше и Лоран.

Единствено Луиза забелязваше кога излиза и кога се прибира от дома им, тъй като Густаво прекарваше все повече и повече време в клуба и си идваше преди вечеря смърдящ на алкохол. Пък и рядко се интересуваше как е минал денят ѝ.

Всъщност, мислеше си Бел, докато чакаше Лоен да се обади на Жорж, семейният шофьор, напоследък Густаво почти не я забелязваше. През последните четири месеца, откакто бе започнала тукашната ѝ връзка с Лоран, вниманието, което беше обръщал в началото на брака им, изчезна напълно. Макар че нощем, когато Бел влизаше със свит стомах в леглото им, той редовно опитваше да прави любов с нея, в повечето случаи неуспешно. Според нея това се дължеше на факта, че обикновено едвам стоеше на крак, преди да си легне. Неведнъж бе припадал, докато се мъчеше да проникне в нея. В тези случаи Бел го избутваше от себе си и се опитваше да заспи, заслушана в пиянското му хъркане и обляна от киселия му дъх, който сякаш се беше пропил в спалнята им. Сутрин Бел ставаше, обличаше се и закусваше, преди Густаво дори да се е събудил.

Родителите му не казваха и дума относно алкохолната му зависимост. Луиза подхващаше темата за брака им само за да я попита дали има някакви изгледи да е бременна, а когато Бел отрече, тя обикновено изсумтяваше недоволено.

Страстната ѝ плътска връзка с Лоран караше Бел — чието тяло не се беше подало на трескавите опити на Густаво да създаде наследник — непрестанно да копнее по нежните му ласки. Един

следобед любовникът ѝ забеляза тревожното ѝ изражение и ѝ обясни как да избягва зачатие на дете. Описа ѝ особеностите на тялото ѝ по-добре, отколкото майка ѝ бе успяла, и я научи как да разпознава моментите, в които е най-вероятно да зачене.

— Но и това не е гаранция, *chérie*, поради което мнозина от нас, католиците, имат толкова големи семейства. — Лоран ѝ се усмихна печално. — Аз самият също мога да ти помогна, когато се намираш в опасен период.

Бел го изгледа учудено.

— Откъде знаеш толкова неща по въпроса?

— В Монпарнас има много хора на изкуството като мен, които обичат да се забавляват, без да си имат работа с жени, твърдящи, че носят децата им. — Лоран видя скръбното ѝ изражение и побърза да я прегърне. — *Chérie*, за жалост положението е такова, но не искам да ти се случи нещо нежелано. Нито пък онова подобие на мъж, съпругът ти, да отглежда мое дете — добави той. — Затова трябва да сме внимателни.

Бел напусна имението и се качи в колата, отправяйки поглед през прозореца, докато Жорж я караше към дома на родителите ѝ в Козме Вельо. Тъй като прекарваше всеки свободен момент от времето си извън *A Casa das Orquideas* с Лоран, не ги беше виждала от поне месец. На предишния ден Лоен я попита кога възнамерява да посети майка си.

— Скоро, скоро — отвърна гузно Бел.

— Знам, че си... заета, но май е крайно време да я навестиш — натърти Лоен, докато ѝ помагаше да се облече. — Моята майка се тревожи за нея.

— Да не би да е болна?

— Не съм... сигурна — отвърна предпазливо Лоен.

— Тогава задължително ще отида да я видя още утре.

Като пристигнаха пред Мансао да Принсеза, Бел помоли Жорж да я вземе от „Копакабана Палас“ в шест и половина.

По-рано беше казала на Луиза, че след срещата с майка си ще се види с новата си приятелка Хелоиз, до която седеше в Игрежа да Глория, за чай в „Копакабана Палас“. Знаеше, че свекърва ѝ ще одобри, тъй като тя самата я бе подканила да се сприятелява с пристойни млади дами, отговарящи на новия ѝ статус, а Хелоиз произлизаше от

много старо аристократско семейство. А тъй като Луиза намираще пицното охолство на хотела за безвкусица, Бел с право бе предположила, че няма да изяви желание да отиде с тях.

Докато вървеше към входната врата на някогашния си дом, стомахът я стягаше при мисълта, че някой може да я спипа в лъжа, но просто нямаше избор. За жалост през последните два месеца се беше превърнала в опитна, макар и неволна лъжкиня.

Отвори ѝ Габриела, чието лице грейна, като я видя.

— Сеньора, радвам се да ви видя. Майка ви си почива в момента, но ме помоли да я събудя, когато дойдете.

— Зле ли ѝ е? — сбърчи чело Бел, следвайки Габриела към гостната. — Лоен каза, че се тревожиш за нея.

— Тя... — запъна се прислужницата. — Не знам дали е болна, но определено ми се струва много уморена.

— Нали не смяташ, че... — Бел събра сили да изрече думите. — ... че болестта ѝ се е върнала?

— Сеньора, не знам какво да ви кажа. Май е най-добре да я попитате сама. И да я убедите да отиде на доктор. Е, какво да ви предложи за пиене?

Габриела отиде да ѝ донесе портокалов сок и да събуди майка ѝ, а Бел стана и закрачи нервно из познатата стая. Когато Карла най-сетне се появи, изглеждаше не само бледа и уморена, но и кожата ѝ беше придобила странен жълтеникав цвят.

— *Маи*, извинявай, че не съм идвала толкова време. Как се чувстваш? — попита Бел и отиде да я целуне, мъчейки се да уталожии страха и гузната си съвест, задето не беше дошла да я види по-рано.

— Добре съм. А ти?

— И аз, *маи*...

— Ще поседнем ли? — предложи Карла, свличайки се тежко в един стол, сякаш краката вече не я държаха.

— *Маи*, очевидно е, че не си добре. Изпитваш ли болка?

— Съвсем малко. Едва ли е нещо сериозно. Така че...

— Моля те, много добре знаеш, че е сериозно. *Паи* не забелязва ли, че не си на себе си?

— Баща ти си има други грижи в момента — въздъхна Карла. — Кафеените плантации нямат същия добив като преди, а планът за запасяване, който правителството предложи, май не помага.

— Не смятам, че професионалните несгоди на *паи* са по-важни от здравето на жена му — парира Бел.

— *Керида*, баща ти е под такова напрежение, че не искам да го товара излишно.

В очите на Бел запариха сълзи.

— Може би моментът е лош, но не разбираш ли, че нищо не е по-важно от здравето ти? Пък и едва ли е нещо страшно.

— Тялото си е мое, *керида*, аз живея в него и усещам какво се случва вътре — прекъсна я строго Карла. — Не искам да подлагам себе си, теб и баща ти на стрес, който така или иначе няма да доведе до нищо.

— *Маи* — пророни Бел със заседнала в гърлото ѝ буца, — моля те, поне ми позволи да ти запазя час при доктора, който те лекува последният път. Имаш му доверие, нали?

— Да, мисля, че е най-добрият в Рио. Но те уверявам, Бел, че вече не може да ми помогне.

— Не говори така! Нужна си ми, на *паи* също.

— Може би — съгласи се с горчива усмивка Карла. — Но аз не съм кафе, нито реал, Изабела. А повярвай ми, само в тях е влюбен.

— Грещиш, *маи*! Моля те, макар и ти самата да не го осъзнаваш, дъщеря ти знае. Ти си всичко за него и без теб животът му ще е празен.

Двете се умълчаха за няколко минути.

— Ако така ще си по-спокойна, Изабела, запиши ми час при доктора и ела с мен на прегледа. Така ще чуеш и от него всичко, което току-що ти казах. Имам само една молба към теб, ако се съглася да отида на доктор.

— Каква е тя?

— За момента не казвай на баща ти. Не искам да страда по-дълго, отколкото е нужно.

Половин час по-късно Карла си призна, че има нужда да полегне и помоли шофьора им да закара Бел до Ипанема. Виеше ѝ се свят от шок и се надяваше майка ѝ да преувеличава заради страха си.

Бел слезе от колата две пресечки преди жилището на Лоран и ускори крачка, тичайки в съзнанието и с краката си към единствения човек, който вярваше, че може да я утеши.

— *Chérie!* Реших, че няма да дойдеш. *Mon Dieu!* Какво е станало?

Лоран се спусна да я прегърне.

— Майка ми — съумя да изрече между стоновете си Бел. — Мисли, че умира! — проплака върху рамото му тя.

— Какво? Доктор ли ѝ го е казал?

— Не, но преди година боледува от рак и е сигурна, че се е върнал. Убедена е, че това е краят за нея. Но не иска да тревожи баща ми, понеже имал проблеми в бизнеса. Естествено аз ѝ казах, че трябва да я прегледа доктор, но... в месеца от последната ни среща насам се е влошила видимо. И — Бел погледна Лоран в очите — толкова се страхувам, че интуицията ѝ може да не я лъже.

— Бел — Лоран хвана разтрепераните ѝ ръце и внимателно я придърпа на дивана до себе си, — задължително трябва да потърсите професионално мнение. Лесно е да си въобразиш, че не си се отървал от напаст като рака, но може да се окаже нещо съвсем различно. Майка ти е споделила с теб, че баща ти има затруднения в бизнеса? Но аз мислех, че е въшлив от пари.

— Така е, и съм сигурна, че ако наистина среща някакви трудности, едва ли са толкова непреодолими — потвърди Бел. — Е — подхвана тя с нов глас в опит да се съвземе, — ти добре ли си, Лоран?

— Да, *chérie*, добре съм, но мисля, че отдавна сме загърбили тези формалности. Страшно ми липсваше през изминалите дни — сподели ѝ той.

— И ти на мен — отвърна Бел, отпускаяки отново глава върху гърдите му, сякаш за да се скрие от болката, която ѝ се бе струпала през последните два часа.

Лоран замилва нежно косата ѝ и опита да я разсее поне временно от мъката ѝ.

— Тази сутрин тъкмо се чудех какво ще правя след няколко дни, когато завърша скулптурата на онова ужасно куче, и не щеш ли ми се обаждат мадам Силвейра и дъщеря ѝ Алесандра. Майката иска да направя скулптура на Алесандра като подарък за двайсет и първия ѝ рожден ден.

— Алесандра Силвейра? Познавам я — каза смутено Бел. — Майка ѝ е далечна братовчедка на семейство Айрес Кабрал и Алесандра дойде на сватбата ми. Запомнила съм, че е много красива.

— Е, със сигурност е по-привлекателна от онова чихуахуа — съгласи се спокойно Лоран. — А и вероятно ще е по-разговорлива. Френският ѝ е добър — добави той.

— И е неомъжена, доколкото знам — отбеляза вяло Бел, докато в сърцето ѝ бавно се зараждаше нов страх.

— Да. — Лоран продължаваше да гали косата ѝ. — Навярно родителите ѝ се надяват скулптурата ми да изтъкне красотата и изискаността ѝ пред някой достоен жених.

— Може пък да сметне един даровит млад френски скулптор за подходящ кандидат — заяви рязко Бел и се отдръпна от него, инстинктивно обгръщайки тялото си с ръце.

— Изабела! — смъмри я Лоран, вперил поглед в нея. — Моля те, не ми казвай, че ревнуваш.

— Не, разбира се, че не. — Бел прехапа устна. Мисълта друга жена да седи пред Лоран ден след ден, точно както тя самата бе седяла в ателието в Булон Биянкур, обля тялото ѝ с горещи вълни на завист. — Но не можеш да отречеш, че напоследък те канят на много обществени събития и постепенно си печелиш име.

— Да, но едва ли някой ме възприема като удачен кандидат за която и да е от младите дами във висшето общество. По-скоро ме имат за чудак.

— Лоран, уверявам те, фактът, че си французин от Стария свят в град като Рио, отгоре на всичкото заслужил покровителството на свекърва ми, те прави много повече от чудак — парира го твърдо Бел.

Лоран отметна глава и се засмя.

— Е, ще се радвам, ако си права — отвърна накрая. — Защото както знаеш, във Франция с шайката останали хора на изкуството сме считани за утайката на обществото. Не се шегувах когато ти казах, че френските майки предпочитат дъщерите им да умрат, вместо да се омъжат за несретен художник.

— Е, време е да разбереш, че тук те възприемат другояче.

Бел съзнаваше колко свадливо звучи, но не можеше да се възпре.

Лоран килна глава настрани и я загледа.

— Знам, че си разстроена, *chérie*, особено след лошата новина за майка ти. Но не усещаш ли колко нелепо звучиш? Все пак не аз търча обратно при съпруга си след редките ни следобедни срещи. Не аз споделям леглото си с друг всяка нощ. И не аз отхвърлям всяка мисъл

за промяна в настоящото ни положение. Не. Но точно аз търпя всичко това. Аз стискам зъби всеки път, като си помисля как съпругът ти си ляга с теб. Аз трябва да съм на разположение щракнеш ли с пръсти. И аз трябва да намеря нещо, с което да запълвам самотните часове без теб, за да не загубя ума си!

Бел отпусна глава върху коленете си. Лоран за пръв път говореше така рязко и гневно за положението им и ѝ се искаше да не допуска думите му в сърцето и съзнанието си. Защото знаеше, че носят истината.

Двамата се умълчаха за момент, докато Бел не усети ръката му върху рамото си.

— *Chérie*, разбирам, че сега не е моментът за подобни разговори. Но те моля и ти да разбереш, че още съм тук, в Бразилия, и гледам да убивам празните си часове само и единствено поради една причина. И тази причина си ти.

— Извинявай, Лоран — пророни в коленете си тя. — Както сам каза, днес не съм на себе си. Но какво ще правим?

— Сега не му е времето за такива решения. Трябва да се съсредоточиш върху здравето на майка си. И колкото и да ми е неприятно, ще те посъветвам веднага да вземеш такси до „Кобакабана Палас“, за да излезеш оттам сякаш си пила чай с приятелката си — напомни ѝ той. — Вече минава шест.

— *Meu Deus!*

Бел скочи на крака и веднага се обърна към вратата. Лоран хвана ръката ѝ и я издърпа до себе си.

— Бел — погали бузата ѝ той, — моля те, не забравяй, че обичам и искам само теб. — Целуна я нежно и очите ѝ плувнаха в сълзи. — А сега побързай, преди да те отвлека и да те заключа тук, при мен.

39.

Два дни по-късно Бел излезе сама от болницата. Докторът, с когото се бяха консултирали току-що, настоя Карла да остане за изследвания, а Бел трябваше да я вземе в шест вечерта.

Луиза и Густаво знаеха, че е в болницата, затова лесно можеше да прекара следобеда в обятията на Лоран, докато чакаше Карла, но просто не можеше да го понесе. Глождеше я чувство на вина, задето така егоистично бе изоставила майка си заради Лоран. Затова остана пред болницата, наблюдавайки как потокът от човешки трагедии се влива и излива през входа ѝ.

В шест часа се яви в отделението, където бяха приели майка ѝ.

— Докторът помоли да ви вода при него — обяви медицинската сестра. — Елате с мен.

— Как е тя? — поинтересува се Бел, докато вървеше след сестрата по болничния коридор.

— Седнала е на чаша чай — отговори рязко сестрата и почука на една врата.

Бел влезе в кабинета и докторът я покани на стола пред бюрото му.

Петнайсет минути по-късно Бел излезе от кабинета и тръгна с разтреперани крака по коридора, за да вземе майка си. Докторът бе потвърдил, че ракът се е разпространил до черния дроб на Карла, вероятно и до други органи. Интуицията на майка ѝ не я бе излъгала. Нямаше надежда.

В колата на път към дома Карла изглеждаше доволна, макар и само защото си тръгваше от болницата. Правеше си шеги, на които Бел не можеше да се засмее, и разправяше как се надявала готвачът да е запомнил, че Антонио иска риба за вечеря. Като пристигнаха в къщата, Карла се обърна към дъщеря си и стисна ръцете ѝ в своите.

— Не се чувствай длъжна да влизаш с мен, *керидо*. Знам, че си говорила с доктора и знам какво ти е казал, защото обсъдихме

положението ми преди да те извика в кабинета си. Днес дойдох с теб, за да те убедя някак. Е, успех, и повече няма да говорим по въпроса. Особено пред баща ти.

Бел почувства горещия поглед на майка си и отчаянието, скрито в него.

— Но нали...

— Дойде ли моментът, ще му кажем — заяви категорично Карла.

Същата вечер Бел се върна в имението с чувството, че светът ѝ се е преобърнал. За пръв път ѝ се налагаше да осъзнае тленността на майка си. А чрез нейната — и своята собствена. Като седна да вечеря, надникна към Густаво, а после и към Маурицио и Луиза от другата страна на масата. И съпругът ѝ, и свекърва ѝ знаеха къде е ходила този следобед. Но никой от двамата им не си направи труда да попита как е Карла и какво е станало в болницата. Густаво вече беше замаян и неспособен на нормален разговор, а Луиза навярно смяташе, че обсъждането на толкова трагична тема можеше да попречи на стомаха ѝ да преработи пълноценно говеждото, което беше толкова жилаво, че би се опряло дори на най-върлия хищник.

След вечеря и безкрайните игри на карти, съпътствани с незнайно колко чаши бренди за съпруга ѝ, Бел го придружи до горния етаж.

— Лягаш ли си, керида? — попита Густаво, докато се събличаше.

— Да — отвърна тя, запътвайки се към банята. — Идвам след няколко минути.

Като затвори вратата след себе си, Бел седна на ръба на ваната и отпусна глава в дланите си с надеждата, че като излезе, Густаво вече ще спи непробудно. Докато тънеше в отчаяние, си спомни как преди сватбата Карла ѝ беше споделила, че и на нея ѝ се е наложило да свикне с Антонио и да се научи да го обича.

Колкото и да бе презирала в живота си досега раболепното ѝ отношение към Антонио, колкото и да се беше чудила как понася арогантността му и неспирния му стремеж към обществено издигане, за пръв път разбираше колко силна любов питаеше майка ѝ към него.

И ѝ се възхищаваше за това.

— Как е тя?

Загриженото лице на Лоран я посрещна на вратата на апартамента му няколко дни по-късно.

— Наистина умира.

— Много съжалявам, *chérie*. И сега какво? — попита Лоран, докато я водеше към гостната.

— Не... не знам. Още отказва да споделим с баща ми — пророни тя и се свлече в един стол.

— О, мила моя Бел, колко ли ти е тежко в момента. Не си навършила двайсет, а сякаш целият свят е увиснал на раменете ти. Лошата новина несъмнено те е накарала да се замислиш за собствения си живот.

Бел не знаеше дали да му се ядоса заради покровителствения тон, или да му благодари за утехата.

— Да — призна си накрая. — Така е.

— Сигурно те измъчва и чувство на вина. Чудиш се дали да изпълниш дълга си на предана съпруга и дъщеря и да ме забравиш. А може би внезапното ти прозрение за преходността на живота те кара да се замислиш дали не трябва да извлечеш максималното от времето си на тази земя и да послушаш сърцето си.

Бел го гледеше смаяно.

— Сякаш прочете мислите ми.

— Да, защото и аз съм човешко същество — сви рамене Лоран. — И вярвам, че небесните сили често ни подхвърлят такива дилеми, за да ни накарат да се осъзнаем. Но само ние самите можем да изберем посоката си.

— Мъдри думи — пророни тихо Бел.

— Както казах, и аз съм човешко същество. Освен това съм с няколко години по-възрастен от теб и в миналото ми съм се принуждавал да взимам решения, заради които ми се е налагало да си задавам същите тези въпроси. Разбирам те и не искам да те тласкам в никоя от двете посоки. Но отново ще ти напомня, че ако искаш да остана с теб, тук, в Бразилия, в този тежък момент, ще го направя. Защото те обичам и съм готов да ти помогна. Разбирам и че любовта ми към теб ме прави по-добър човек. Така че ето, и аз научих един урок! — Лоран й се усмихна шеговито. — Но... въпреки това не съм напълно безкористен. Затова ако остана, ще трябва да ми обещаеш, че

когато... положението с майка ти се разреши, двамата с теб ще решим какво да е бъдещето ни. Всичко с времето си. А сега ела да те прегърна.

Лоран отвори обятията си за нея и тя стана бавно, за да влезе в тях.

— Обичам те, мила моя Бел — пророни той, милвайки косата ѝ. — И съм с теб.

— Благодаря ти — отвърна тя, притиснала тяло до неговото. — Благодаря.

Един юлски следобед, когато Бел се прибра от Игрежа да Глория, Лоен я уведоми, че баща ѝ я чака в гостната.

— Как ти се струва? — попита тя Лоен, подавайки ѝ шапката си.

— Май е поотслабнал — отвърна предпазливо Лоен. — Но ти сама ще прецениш най-добре.

Бел си пое дълбока глътка въздух, отвори вратата на гостната и видя баща ѝ да кръстосва нервно из стаята. Като се обърна към нея, Бел видя, че Антонио наистина е отслабнал. Но по-лошото беше, че красивото му лице сега изглеждаше изпито и по кожата му се бяха появили тънки бръчици. Черната му вълниста коса, която някога бе имала само няколко снопчета сребристо около слепоочията, беше почти напълно посивяла. Бел имаше чувството, че се е състарил с десет години от последната им среща.

— *Принсеза*. — Той отиде да я прегърне. — Толкова време не сме се виждали.

— Да, сигурно около три месеца — съгласи се Бел.

— Е, все пак вече си омъжена жена със свой собствен живот и вече нямаш време за стария са *паи* — пошегува се неловко той.

— През последните седмици доста пъти идвах да виждам *маи* — възрази Бел. — Просто теб все те няма. Май ти си недостъпният, *паи*.

— Да, права си, бях много зает. Сигурно знаеш от свекър си, че пазарът на кафе изпадна в доста тежък период.

— Е, радвам се да те видя поне днес. Заповядай — Бел посочи един стол, — седни, а аз ще помоля да ни донесат по нещо за пиене.

— Не, не искам нищо — отказа Антонио и седна, където го беше поканила дъщеря му. — Изабела, какво ѝ е на майка ти? Прекара почти

цялата неделя в леглото. Каза, че имала мигрена, както многократно се оправдава през последните няколко месеца.

— Пау...

— Състоянието ѝ пак се е влошило, нали? Днес на закуска забелязах, че кожата ѝ е придобила ужасен цвят, а и не хапна нито залък.

Бел впери очи в баща си.

— Чак сега ли забелязваш, *пау*?

— Толкова е натоварено в офиса, че понякога тръгвам натам преди майка ти да е станала и се прибирам след като си е легнала. Но, да... — Антонио провеси глава. — Трябваше да видя белезите по-рано, просто не исках. Е — въздъхна с горчиво примирение той, — знаеш ли колко е зле?

— Да, *пау*. Знам.

— Да не би...? Да не би...? — Антонио не намери сили да изрече думите на глас.

— Да, това е — потвърди Бел.

Антонио стана и блъсна с длан слепоочието си.

— *Mei Deus!* Трябваше да се досетя по-рано! Що за човек съм аз? Що за съпруг?

— *Пау*, разбирам, че се чувстваш виновен, но *маи* държеше да не те безпокои точно сега, когато си толкова напрегнат покрай работата си. И тя е отговорна за неведението ти.

— Работата да не е по-важна от здравето на жена ми! Сигурно ме мисли за истинско чудовище, щом е крила такова нещо от мен! А ти защо не ми каза, Изабела? — изкрещя гневно той.

— Защото обещах на *маи* да си мълча — отвърна непоклатимо Бел. — Беше решена да не ти разкрива истината, докато не се наложи.

— Е, вече знам — овладя се донякъде Антонио. — Ще намерим най-добрите доктори, хирурзи, каквото ѝ е необходимо, за да се възстанови.

— *Пау*, вече я прегледа нейният доктор и аз присъствах. Каза ми, че няма надежда. Съжалявам, *пау*, но най-сетне трябва да се примириш с истината.

Антонио я загледа и по лицето му премина смесица от емоции — недоумение, гняв, отчаяние.

— Казваш ми, че умира? — съумя да прошепне накрая.

— Да. Ужасно съжалявам.

Антонио се стовари в един стол, отпусна глава в ръцете си и зариди шумно.

— Не, не... не моята Карла, *моля те*, не моята Карла.

Бел стана и отиде да го успокои. Преметна ръка през превитите му рамене, разтресени от горест.

— И като си помисля, че е носила този товар сама през цялото това време. Не ми се е доверила достатъчно да сподели с мен.

— *Пау*, уверявам те, че дори да беше, нямаше какво да правиш — повтори Бел. — *Маи* не желае да се подлага на повече процедури. Твърди, че е намерила мир и е приела съдбата си. Вярвам ѝ, *пау*. Затова моля те, за нейно добро, уважи желанието ѝ. Вече знаеш колко е болна. В момента се нуждае само от любовта и подкрепата ни.

Раменете на Антонио увиснаха още повече. Независимо от възмущението ѝ, задето му бе отнело толкова дълго да забележи влошаващото се здраве на майка ѝ, Бел внезапно го съжали. Той вдигна изпълнени с болка очи към нея.

— Каквото и да си мислите двете с нея, тя е всичко за мен и просто не мога да си представя живота без нея.

Той стана, обърна се и напусна стаята пред безпомощния поглед на дъщеря си.

40.

— Какво ти става напоследък? — попита заваяно Густаво, когато Бел излезе по нощница от банята. — Вече почти не говориш на вечеря. Мълчалива си дори когато сме насаме.

Тя легна до него и Густаво я загледа.

Беше минала седмица, откакто Антонио се появи в имението и си тръгна съкрушен от ужасната новина. На следващия ден Бел отиде да види майка си и го намери на стол до леглото ѝ. Държеше я за ръката и ридаеше тихо.

Карла ѝ се усмихна и посочи съпруга си.

— Казах му да върви в офиса, че Габриела ще ми помага, но той отказва и продължава да се суети край мен като кокошка майка.

Бел усети, че независимо от думите ѝ, Карла намираше утеха в близостта на Антонио. А съдейки по окаяния ѝ вид, Бел знаеше, че подкрепата му идва точно навреме. Когато най-сетне убедиха баща ѝ да ги остави насаме и да отиде в офиса за няколко часа, Карла проговори тихо:

— Е, вече и той знае, така че ще ти кажа как искам да прекарам остатъка от дните си...

Оттогава Бел събираше смелост да каже на Густаво къде желаше да отиде майка ѝ. Защото беше повече от ясно, че тя щеше да я придружи, а това нямаше да се понрави на съпруга ѝ.

Бел седна бавно на ръба на леглото и погледна Густаво в червените му очи с уголемени от алкохола зеници.

— Густаво — подхвана тя, — майка ми умира.

— Какво? — Той извърна глава към нея. — И чак сега разбирам? Откога знаеш?

— От няколко седмици, но майка ми настояваше да го пазя в тайна.

— Дори от съпруга си?

— Да, поне докато тя не съобщеше на собствения си.

— Разбирам. Ракът се е върнал, предполагам?

— Да.

— Колко ѝ остава? — попита той.

— Не дълго... — Гласът на Бел трепереше от възмущение заради безстрастната му реакция. Тя свика сили да му зададе належащия въпрос. — Помоли да прекара последните си дни в планинската ни *фазенда*. Густаво, ще ми позволиш ли да я придружа?

Той я гледаше с премрежени очи.

— За колко време?

— Не знам. Може да са седмици, а ако бог е рекъл, около два месеца.

— Ще се върнеш ли до началото на сезона?

— Ами... — Бел не можеше да направи график на оставащото ѝ време с Карла, само и само да угоди на съпруга си. — Предполагам — скалъпи накрая.

— Е, не мога да ти откажа. Макар че предпочитам да си тук, до мен. Особено, при положение че досега не сме се сдобили с наследник, а отсъствието ти ще забави процеса още повече. Майка ми започва да се тревожи, че си неплодна — заяви жестоко той.

— Извинявам се.

Бел сведе очи. Искаше ѝ се да отвърне, че не тя е виновна. Поне от два месеца Густаво не успяваше да прави любов с нея, но Бел съзнаваше, че вероятно не помни провалите си.

— Тази вечер пак ще опитаме — обяви той, сграбчи я внезапно и я хвърли назад върху леглото.

Скочи отгоре ѝ, вдигна нощницата ѝ несръчно и се замъчи да проникне в нея, многократно пропускайки целта. Устата му се спусна върху нейната, а тялото му се загърчи отгоре ѝ, сякаш мъжеството му беше в нея. Както обикновено, Бел усещаше теглото му все повече и повече, докато накрая не простена, търкулвайки се на леглото. Лепкавата течност вече засъхваше по бедрата ѝ и тя го погледна едновременно с отвращение и жалост.

— Може би тази вечер сме успели да направим дете — промърмори той, преди дъхът му да премине в пиянско хъркане.

Бел стана и отиде в банята да отмие следите от Густаво по кожата си. Не смееше да си помисли как бе възможно да вярва, че това жалко подобие на секс можеше да доведе до чудото на живота. Всяка

следа от апетита на любовник, който някога бе проявявал, се губеше в тинята на пиянството му — заедно със спомените за него.

И все пак, мислеше си Бел, връщайки се в спалнята, ако претърпяното току-що беше цената за това да напусне Рио и да остане с майка си до края, не съжаляваше, че я е платила.

На сутринта Бел остави Густаво да спи в леглото и слезе за закуска. Луиза и Маурицио вече бяха на масата.

— Добро утро, Изабела — поздрави я свекърва й.

— Добро утро, Луиза — отвърна любезно тя и седна.

— Густаво няма ли да закусва с нас?

— Сигурно ще дойде скоро — увери я Бел, учудвайки се от нуждата си да го защитава от собствената му майка.

— Добре ли спа?

— Много добре, благодаря.

Това беше началото и крайт на всеки сутрешен разговор, а мълчанието през останалото време на закуската бе нарушавано само от доволното или неодобрително сумтене иззад вестника на Маурицио.

— Луиза, трябва да ти съобщя, че здравето на майка ми се влоши рязко — обяви Бел, бъркайки кафето си. — Всъщност едва ли ще доживее идното лято.

— Съжалявам да го чуя, Изабела — отвърна свекърва й. Единствената й физическа реакция беше вдигната вежда. — Случва се много ненадейно. Сигурни ли сте?

— За жалост, да. Знам от известно време, но майка ми ме помоли да не споделям с никого, докато не се наложи. Този момент настъпи и желанието й е да прекара последните си дни във *фазендата* ни. Която, както знаеш, се намира на пет часа път оттук. Помоли ме да я придружа и да се грижа за нея до... края. Снощи говорих с Густаво и той е съгласен да отида.

— Така ли? — Луиза сви недоволно тънките си устни. — Много великодушно от негова страна. И колко време ще отсъстваш? — зададе същия въпрос като сина си тя.

— Ами...

Бел усети как сълзите се надигат в очите й.

— Колкото е необходимо, скъпа моя — обади се неочакван глас над вестника. Маурицио ѝ кимна състрадателно. — Моля те, изпрати най-искрените ми благопожелания на милата си майка.

— Благодаря — прошепна Бел, трогната от внезапната подкрепа на свекър си.

Тя извади носна кърпа и попи дискретно очите си.

— Реши ли поне кога заминаваш? — настоя Луиза.

— В края на седмицата — уведоми я Бел. — Баща ми ще ни придружи и ще остане няколко дни, но после трябва да се върне на работа в Рио.

— Да — потвърди мрачно Маурицио. — Предполагам, че му е доста трудно в момента. На всички ни е трудно.

Два дни по-късно, докато седеше на една маса с другите жени от Игрежа да Глория, лепейки малките триъгълни парчета талк по мрежата, Бел си мислеше как часовете, прекарани в прохладната църква, я даряваха с така необходимите мигове на тихо размишление. Жените — макар и склонни към типично женските раздумки — не бърбореха ненужно, а просто се съсредоточаваха върху съвместния им труд и помежду им цареше успокоителна хармония.

Хелоиз, приятелката, която веднъж бе използвала като алиби за поредната среща с Лоран, седеше до нея на дървената маса. Бел забеляза, че пише нещо на гърба на един от триъгълниците и се приведе да погледне какво.

— Какво правиш? — попита я тя.

— Пиша имената на близките ми. Както и това на любимия ми. Така ще бъдат част от Корковадо и Спасителя завинаги. Много от жените го правят, Изабела.

— Прекрасна идея — въздъхна Бел, загледана тъжно в имената на родителите на Хелоиз, на братята и сестрите ѝ... и на любимия.

Тя сведе поглед към плочката, която тъкмо щеше да намаже с лепило, и осъзна, че един безценен член от семейството ѝ нямаше да е на тази земя още дълго и нямаше да види Христос Спасителя завършен. Очите ѝ се изпълниха с неканени сълзи.

— Може ли да използвам химикала ти като приключиш? — попита Бел.

— Разбира се.

Когато Хелоиз ѝ даде химикала, Бел написа името на обичната си майка, после това на баща си, а накрая и собственото си. Химикалът закръжи под тях, но колкото и да се опитваше, не се реши да добави името на съпруга си.

След като се увери, че мастилото е изсъхнало, Бел нанесе тънък слой лепило върху плочката и я постави върху мрежата. В този момент отговорничката ги извести, че е време за почивка и останалите доброволки започнаха да стават от масите си. Тя грабна инстинктивно едно триъгълниче от купчината в средата на своята маса и го скъта в малката си ръчна чанта, която бе оставила в краката си. После стана и тръгна към групичката жени, пиещи кафе в дъното на църквата.

Отказа кафето, което прислужницата ѝ предложи, и се обърна към отговорничката.

— Сеньора, простете, но се боя, че се налага да си тръгна.

— Разбира се. Комитетът ви е благодарен за помощта, сеньора Айрес Кабрал. Моля, отбележете името си в разписанието на дежурствата както обикновено, за да знаем кога ще можете да се явите отново.

— Сеньора, опасявам се, че известно време ще отсъствам. Майка ми е тежко болна и трябва да съм до нея в последните ѝ дни — обясни Бел.

— Разбирам. Моля, приемете съболезнованията ми.

Жената докосна състрадателно рамото ѝ.

— Благодаря ви.

Бел напусна църквата и тръгна към Жорж, който я чакаше в колата. Качи се на задната седалка и го помоли да я откара до ателието на мадам Дюшен в Ипанема.

Като пристигнаха след петнайсетина минути, Бел му заръча да се върне за нея в шест. После отиде до входната врата на ателието и се престори, че натиска звънеца, докато не видя, че Жорж потегля с колата. Изчака още две-три минути на входа, след което закрачи бързо по улицата към жилището на Лоран.

Точно днес, на последната им среща за два месеца напред — може би — Бел не искаше да губи време в обсъждане на роклите за новия сезон с шивачката си. Знаеше, че така няма да разполага с алиби за часовете, в които щеше да липсва от дома, но докато изкачваше

стълбите към апартамента на Лоран, осъзна, че за пръв път не я беше грижа.

— *Chérie*, колко си бледа само! Влизай бързо и ще ти приготвя нещо за пиене — загрижи се Лоран, като позвъни на вратата му, задъхана от умора и разтреперана от тревога.

Той я вкара вътре и я накара да седне.

— Само вода, ако обичаш — пророни тя, внезапно примаяла.

Когато Лоран отиде да ѝ донесе, Бел отпусна глава върху коленете си, за да облекчи замаяността си.

— Зле ли ти е?

— Не... ще се оправя — увери го тя, взе водата и я изпи наведнъж.

— Бел, какво е станало?

Той седна до нея и хвана ръцете ѝ.

— Аз... имам да ти казвам нещо.

— Какво?

— Майка ми пожела да прекара последните дни от живота си в планинската ни ферма и трябва да замина с нея — обясни Бел. Изведнъж напрежението от миналите няколко седмици ѝ натеза твърде много и тя зариде. — Съжалявам, Лоран, но нямам избор. Майка ми се нуждае от мен. Дано ми простиш и разбереш защо трябва да напусна Рио за известно време.

— Бел, за какъв ме имаш? Разбира се, че ще отидеш с майка си. Защо си решила, че ще се разсърдя? — попита я умилително той.

— Защото... защото ми каза, че си тук само заради мен, а сега трябва да те напусна. — Тя го погледна отчаяно.

— Е, не ми е много приятно, признавам си. Но за да съм откровен, това че известно време няма да спиш в едно легло със съпруга си, макар и да си далеч от мен самия, всъщност не звучи толкова зле — успокои я той. — Поне за този период ще живея с мисълта, че си само моя. Ще можем да си пишем, нали? Възможно ли е да изпращам писма до фермата ви, адресирани до прислужничката ти например?

— Да — съгласи се Бел и си издуха носа в кърпичката, която Лоран ѝ даде. — Извинявай, но Густаво и Луиза реагираха така студено, като им казах, че очаквах същото от теб — призна си тя.

— Ще се въздържа от коментар относно съпруга и свекърва ти, но те уверявам, че в моето сърце има само искрено състрадание за теб. Освен това — очите му просветнаха внезапно и по устните му изникна усмивка — нали знойната Алесандра Силвейра ще ми прави компания, докато теб те няма.

— Лоран...

— Изабела, просто се шегувам. Може и да е привлекателна на външен вид, но е безчувствена като камъка, с който работя — засмя се той.

— Онзи ден видях във вестника снимка на двама ви с Парке. Даже на благотворителна галавечеря, организирана от прочутата Габриела Бесанзони — коментира мрачно Бел.

— Да, май станах голяма клечка в Рио. Но нали знаеш, че всичко това няма значение без теб, *chérie*. Надявам се и ти да чувстваш живота си празен без мен.

— Така е — отвърна искрено тя.

— А баща ти? Как е той?

— Съкрушен — сви печално рамене Бел. — Една от причините майка ми да избере фазендата е, за да не я гледа как умира бавно. Ще ни посещава когато може. Ако аз бях на нейно място, щях да постъпя по същия начин. Мъжете не понасят добре болестите.

— Повечето мъже. Моля те, не слагай всички ни под общ знаменател — смърти я Лоран. — Ако ти умираше, щях да съм неотлъчно до теб. Ще се видим ли отново, преди да заминеш?

— Не, прощавай, Лоран, но не мога. Чака ме много работа, включително среща с доктора на майка ми, за да ми даде нужните хапчета и морфин.

— В такъв случай да не губим повече време. Нека посветим малкото часове, които ни остават заедно, само на нас двамата.

Лоран стана, вдигна я на крака и я поведе към спалнята.

41.

Бел изпита ужасяващо чувство на безвъзвратност, когато баща ѝ помогна на Карла да се качи на задната седалка на ролс-ройса. Антонио зае шофьорското място, Лоен седна отпред до него, а Бел ограда крехкото тяло на майка си с възглавници. Когато баща ѝ запали двигателя и тръгна по входната алея, Карла протегна врат да види дома си. Знаеше, че ще ѝ е за последно.

Като пристигнаха във *фазендата*, Фабиана с мъка извика ярка усмивка на лицето си, за да поздрави немощната си господарка. Изтощена от пътуването, Карла залитна, когато Антонио ѝ помогна да излезе от колата. Той незабавно я грабна на ръце и я пренесе в къщата.

През следващите няколко дни Бел се чувстваше излишна, тъй като Антонио, съзнавайки, че скоро трябваше да се върне в Рио, за да се погрижи за потъващия си бизнес, не се откъсваше от Карла. Предаността му към нея трогваше до сълзи Фабиана и Бел, които седяха заедно в кухнята, в момента ненужни нито на пациентката си, нито на неочаквания ѝ гледач.

— Не вярвах, че баща ти може да е такъв — коментира Фабиана за стотен път, докато попиваше очите си с кърпа. — Толкова я обича... направо сърцето ми се къса, като ги гледам.

— Да — въздъхна Бел. — Моето също.

Единственият щастлив член на домакинството — колкото и да се опитваше да прикрие радостта си предвид обстоятелствата — беше Лоен, която отново се любуваше на Бруно. Бел ѝ отстъпи няколко свободни дни, тъй като нямаше какво толкова да прави, докато Антонио се грижеше така всеотдайно за жена си. Пък и в последните дни на Карла щеше да е достатъчно натоварена.

Бел отново бе принудена да гледа с лека завист как Лоен и Бруно прекарват всеки свободен час заедно; любовта им я караше да се замисли колко много се бяха променили нещата от последното ѝ идване във *фазендата*. Поне разполагаше с достатъчно време да пише дълги сантиментални писма на Лоран, които тайно даваше на Лоен, за да ги пусне по пощата, когато двамата с Бруно ходеха на разходка в

близкото село. Лоран ѝ отговаряше редовно, адресирайки писмата си до Лоен, както се бяха уговорили. Докато ги четеше отново и отново, Бел имаше чувството, че никога не ѝ бе липсвал толкова.

Що се отнасяше до съпруга ѝ, Бел мислеше за него възможно най-рядко. Независимо от скръбните обстоятелства, беше доволна, че се е откъснала от клаустрофобичната, потискаща атмосфера на имението и факта, че беше омъжена за човек, когото най-искрено презираше.

Десет дни след като бяха пристигнали във *фазендата*, Антонио, видимо покрусен, замина за Рио. На тръгване прегърна силно Бел и я целуна по двете бузи на ръба на сълзите.

— Ще се върна в петък вечерта, но за бога, Изабела, моля те, обаждай ми се всеки ден, за да ми казваш как е. Ако трябва да дойда по-рано, искам да ме извикаш. Край на тайните, нали?

— Така да бъде, *паи*, но *маи* поне е стабилна за момента.

Антонио кимна печално, качи се в ролс-ройса и потегли по входната алея, вдигайки облак от прахоляк и чакъл с гумите.

Докато четеше вестник в клуба си, Густаво забеляза, че библиотеката пустее този следобед. Президент Уошингтън Луис беше свикал всички едри производители на кафе на спешна среща относно падащите цени в бранша. По обяд в ресторанта също нямаше жива душа.

Пресушавайки третото си уиски, Густаво размишляваше за жена си и бледото ѝ, изнурено лице в деня на сбогуването им преди три седмици. Изабела му липсваше жестоко. Домът им сякаш се беше свил без нея, върнал се беше в състоянието си отпреди сватбата им.

Фактът, че майка му продължаваше да се държи с него като с палаво момченце и да му говори снизходително, му се струваше още по-натрапчив сега, когато жена му отсъстваше. А баща му продължаваше да го смята за все така непросветен по финансовите въпроси и редовно пренебрегваше скромните му опити за участие в ръководенето на семейния бюджет.

Густаво си поръча още едно уиски и лицето му се сбърчи в гримаса при мисълта за студената му реакция на лошата новина за майката на Изабел. Винаги се бе гордял със състрадателната си

природа, на която Луиза се бе подигравала в детството му, когато плачеше за някое мъртво птиче в градината или след бой от баща му.

— Прекалено си чувствителен — укоряваше го тя. — Мъжете не разкриват емоциите си, Густаво.

И наистина, признаваше си той, алкохолът му помагаше да притъпи болезнената си чувствителност. Откакто бе женен за Изабела — промяна, която се бе надявал да му вдъхне значително чувство за сигурност — всъщност самоуважението му бе спаднало, вместо да порасне. Което впоследствие го накара да посяга все по-често към алкохола.

Густаво въздъхна тежко. Макар и още от самото начало да знаеше, че Изабела не го обича колкото той нея, се беше надявал да го обикне постепенно след сватбата. Но усещаше студа ѝ към него — особено докато се любеха. А напоследък всеки път, когато го погледнеше, виждаше нещо като съжаление в очите ѝ, което от време на време преминаваше в отявлена ненавист. Мисълта, че разочароваше и съпругата си, и родителите си допринасяше за себеомразата му.

А това, че Изабела още не беше заченала, подсилваше чувството му на провал. Погледът на Луиза сякаш му натякваше, че не може дори да изпълнява съпружеските си задължения. И макар след сватбата им той да беше официалният господар на имението, а Изабела — негова господарка, Густаво съзнаваше, че досега не е успял да наложи авторитета си, нито да потуши желанието на майка си да държи всичко под свой контрол.

Келнерът намина да вземе празната му чаша.

— Още едно питие, сър? — попита механично той и понеже очакваше обичайното кимване, вече се обръщаше към бара, когато Густаво каза с усилие:

— Не, благодаря. Едно кафе, моля.

— Разбира се, сър.

Докато пиеше горещата горчива течност, Густаво размишляваше върху краткия им брак с Изабела и за пръв път призна пред себе си, че отношенията им са се влошили. Беше се стигнало дотам, че едва шест месеца след сватбата, двамата водеха отделен живот. Не си спести и жестокото прозрение, че той бе отговорен за повечето им несгоди, благодарение на това че прекарваше твърде много време в клуба, давейки чувството си на неудачност в алкохол.

И най-внезапно осъзна как бе успял да разочарова жена си.

Нищо чудно, че изглеждаше толкова нещастна. Хладното отношение на майка му и собственото му пиянство, породено от дълбоко самосъжаление, сигурно я караха да се чувства сякаш беше допуснала жестока грешка.

— Но аз я обичам — прошепна отчаяно Густаво в чашата си кафе.

Едва ли е късно, мислеше си той, да поправят връзката си. Да се разбират и да общуват както преди сватбата. Густаво си спомняше, че тогава Изабела поне го харесваше.

Ще поема нещата в свои ръце, зарече се той, подписа сметката и излезе при колата си, решен да говори с родителите си веднага щом се върне в имението. Защото ако не го стореше, щеше да загуби жена си завинаги.

През последните две седмици от живота на Карла Фабиана, Бел и Лоен се редуваха да стоят при нея, така че да не остава сама. Една вечер, в един от редките си моменти на бистър разсъдък, Карла хвана неомощно ръката на дъщеря си.

— *Керида*, трябва да ти кажа нещо, докато още мога — прошепна толкова безсилно, че Бел се приведе към нея, за да чуе думите ѝ. — Знам, че дотук брачният живот не ти е лесен и смятам, че е мой дълг да ти дам някои съвети...

— *Маи*, моля те — прекъсна я горестно Бел. — Като всички брачни двойки с Густаво си имаме своите трудности, но наистина няма за какво да се тревожиш.

— Може и така да е — продължи упорито Карла, — но ти си ми дъщеря и те познавам по-добре, отколкото предполагаш. Не ми убягна, че си се... привързала към един мъж, който не е съпругът ти. Усетих го онази вечер в имението, когато дойде да представи скулптурата си.

— *Маи*, уверявам те, няма такова нещо. Той е само... приятел — излъга Бел, смаяна, че майка ѝ бе забелязала.

— Съмнява ме — отвърна Карла с безрадостна усмивка. — Не забравяй, че станах свидетел и на погледите, които си разменихте онзи ден на върха на Корковадо. Ти се престори, че не го познаваш, но си личеше, че е точно обратното. А трябва да те предупредя, че този път

води само до болка за всички засегнати. Умолявам те, Изабела, омъжена си от толкова скоро. Дай на Густаво шанс да те направи щастлива.

Тъй като не искаше да тревожи майка си повече, Бел кимна.
— Добре. Обещавам.

Два дни по-късно Фабиана дойде в стаята на Бел още по изгрев.
— Сеньора, мисля, че е време да извикате баща си.

Антонио дойде незабавно и почти не остави жена си през последните часове от живота ѝ. Карла си отиде в мир, а след това Антонио и Бел застанаха прегърнати в края на леглото и поплакаха тихо.

След погребението — Карла бе пожелала да я погребат в малкото гробище в Пати до Алферес — двамата се прибраха заедно в Рио, неутешими в скръбта си.

— *Пау*, моля те — каза Бел, като пристигнаха в *Мансао да Принсеза* и дойде време да тръгне за *А Каса дас Оркидеас*. — Ако имаш нужда от нещо, само се обади. Да дойда ли да те видя утре? Да проверя как си? Сигурна съм, че Густаво не би възразил да остана с теб няколко дни.

— Не, не, *керида*. Ти си имаш свой собствен живот. А пък аз? — Антонио се огледа из гостната, в която бе прекарал толкова много часове с жена си. — Аз вече си нямам нищо.

— *Пау*, моля те, не говори така. Знаеш, че последното желание на *маи* беше да опиташ да намериш щастие в остатъка от живота си на тази земя.

— Знам, *принсеза* и обещавам да опитам. Но точно сега, когато се завръщам в тази пуста къща, ми е невъзможно.

Жорж вече я чакаше с колата пред къщата, затова Бел отиде да прегърне силно баща си.

— Не забравяй, че имаш мен. Обичам те, *паи*.

Като напусна гостната, Бел видя Лоен и Габриела да си шушукат на коридора.

— Жорж е тук, Лоен, трябва да вървим — обяви тя, после се обърна към Габриела. — Моля те, наблюдавай баща ми — каза ѝ безпомощно.

— Сеньора, ще направя всичко по силите си да го утеша. И ако бог е рекъл, ще се съвземе. Не забравяйте, че времето е най-добрият лечител.

— Благодаря ти. Утре ще дойда да го видя. Хайде, Лоен.

Майка и дъщеря се сбогуваха с любяща прегръдка, която накара Бел да изпита още по-тежко загубата си.

По време на краткото пътуване до имението Бел се питаше какво ли ще завари там. Беше игнорирала честите телефонни обаждания на Густаво колкото смееше по-често, молейки Фабиана да му съобщи, че е с майка си, и говореше с него само когато се налагаше. За нейна изненада, като го уведоми за смъртта на Карла, той изрази неочаквано състрадание. И звучеше трезвен. Тя го увери, че няма нужда да идва на погребението, което Карла бе пожелала да се състои само в тесен кръг, а Густаво отвърна, че разбира и ще чака с нетърпение да я види отново в Рио.

В странната сянка на приближаващата смърт Бел не беше отделила много време на размишления за бъдещето си, но като наближи брачния си дом, осъзна, че трябва да го погледне в очите. Особено онази негова част, която миналата седмица бе обсъдила с Лоен — приятелката ѝ я бе уверила, че стресът е отговорен за подобни неща. Бел си позволи да намери утеха в теорията на прислужницата си, тъй като нямаше сили да мисли за другия вариант, докато сърцето ѝ преливаше от скръб.

Влизайки в къщата, както винаги ѝ направи впечатление промяната от топлия външен въздух към хладната атмосфера вътре. Лоен ѝ помогна да свали шапката си, а тя потрепери неволно, питайки се дали просто да изкачи стълбището до стаята си на горния етаж, или да потърси съпруга си и родителите му. Защото естествено, не я чакаха на входа, за да изкажат съболезнованията си.

— Ще отнеса куфара ти горе, ще разопаковам багажа ти и ще ти приготвя ваната, сеньора Бел — каза Лоен, усетила притеснението ѝ, и я потупа леко по рамото, преди да тръгне по стълбището.

— Ехо? — провикна се Бел в празното фойе.

Никой не ѝ отговори. Извика отново, пак без отговор, и накрая реши да последва Лоен до горния етаж. В този момент от гостната

изникна нечия фигура.

— Най-сетне се прибираш.

— Да, Луиза.

— Съжалявам за загубата ти. Съпругът ми също.

— Благодаря.

— Вечерята е в обичайния час.

— Тогава ще отида да се приготвя.

След като получи единствено рязко кимване в отговор, Бел тръгна нагоре по стълбите, пристъпвайки механично с крака. Поне в стаята ѝ я чакаше утешителното, познато присъствие на Лоен, която ѝ помогна да се съблече — във фазендата не беше очаквала от нея подобна помощ, тъй като цялото им внимание беше съсредоточено върху Карла и не оставаше време за обичайните ритуали. Но като застана гола пред Лоен, видя учуденото ѝ изражение.

— Какво има?

Лоен се взираше в корема ѝ.

— Нищо, просто... нищо, сеньора Бел. Ваната е готова. Влизай, преди водата да е изстинала.

Бел я послуша и легна във ваната. А като погледна към тялото си, веднага забеляза промяната в познатите му контури. Във *фазендата* нямаха вани, а се къпеха със стоплени от слънцето кофи вода, пък и не се беше поглеждала в огледалото от седмици.

— *Meu Deus!* — възкликна Бел, докосвайки плахо с пръсти едва забележимата заобленост на иначе плоския ѝ корем, който сега стърчеше като полунадигнало се суфле от водата около него. Гърдите ѝ също изглеждаха по-едри и натезали.

— Бременна съм — прошепна тя с разтуптяно сърце.

Нямаше време да мисли повече за видяното, нито за наивното си доверие в думите на Лоен, че липсата ѝ на цикъл миналия месец се дължеше на стрес, защото чу пискливия глас на Густаво от стаята си. Изплакна се набързо, излезе от ваната, наметна халата си, завързвайки го хлабаво, за да не забележи съпругът ѝ промяната, и отвори вратата.

Густаво я погледна с плахо, дори малко свенливо изражение.

— Благодаря ти, Лоен. Свободна си — обърна се към прислужницата си тя.

Лоен напусна стаята, а Бел остана на мястото си, чакайки Густаво да проговори пръв.

— Много съжалявам за загубата ти, Изабела — повтори думите на майка си той.

— Благодаря. Признавам, че не ми беше лесно.

— Тук също не ни беше лесно без теб.

— Съжалявам — отвърна тя.

— Моля те, не се извинявай — побърза да я спре той. — Ужасно се радвам, че се върна. — Той се усмихна колебливо. — Липсваше ми, Изабела.

— Благодаря, Густаво. А сега трябва да се приготвя за вечеря, ти също.

Той кимна, влезе в банята и затвори вратата след себе си.

Бел отиде до прозореца и ѝ направи впечатление, че светлината се беше изменила леко заради смяната на сезоните. Минаваше седем часът вечерта, но слънцето едва започваше да се спуска към земята. Бел осъзна, че е средата на октомври — разгарът на пролетта в Рио. Като се обърна към леглото, все още зашеметена от откритието си в банята, видя, че Лоен ѝ е приготвила рокля, която рядко носеше заради широката ѝ кройка — Густаво предпочиташе жена му да облича дрехи, очертаващи хубавата ѝ фигура — и предвидливостта ѝ я накара да се просълзи. След като се облече, остави Густаво да се приготвя на горния етаж и тръгна към гостната; предпочиташе да срещне родителите му, вместо да остане насаме с него. В дъното на стълбището надникна към входната врата и ѝ се прииска от все сърце да можеше просто да изхвърчи от нея и да хукне към Лоран. Защото ни най-малко не се съмняваше, че детето в утробата ѝ е негово.

На вечеря Бел осъзна, че почти нищо не се е променило по време на отсъствието ѝ. Луиза си оставаше студена и надменна и далеч не ѝ съчувстваше. Маурицио беше малко по-внимателен, но през по-голямата част от вечерта обсъждаше с Густаво заплетената финансова ситуация на Уолстрийт, масовата продажба на акции миналия четвъртък и нещо, наречено „промишлен индекс на Дау Джоунс“.

— Благодаря на господ, че миналия месец реших да продам акциите си. Надявам се и баща ти да го е сторил — обърна се към нея Маурицио. — За щастие аз самият така или иначе нямах много. Никога не съм вярвал на онези янки. В момента се мъчат да закърпят пазара с

надеждата, че нещата са се уталожили през уикенда, но аз си мисля, че идват и по-лоши времена. В дългосрочен план обаче, ако пазарът наистина се срине, кафеената индустрия ще понесе тежък удар. Търсенето от Америка, най-големият ни купувач, ще падне като камък. Особено с огромното свръхпроизводство на Бразилия през изминалите няколко години — добави мрачно той.

— Май е цяло щастие, че нашето семейство се отказа навреме от американския пазар — натърти Луиза, стрелвайки поглед към Бел. — Винаги съм била на мнение, че алчните рано или късно получават заслужен десерт.

Бел дръзна да надникне към съпруга си, който ѝ отвърна с неочаквано състрадателна усмивка.

— Може вече да не сме богати, скъпа моя, но поне положението ни е стабилно — коментира безстрастно свекър ѝ.

Докато се качваха към спалнята си, Бел се обърна към Густаво.

— Много ли е тежка ситуацията в Америка? Наясно ли си? Притеснявам се за баща ми. Все пак през последната седмица отсъстваше от Рио и може да не е чул лошата новина.

— Както знаеш, никога не съм следил фондовите борси — призна си Густаво, отваряйки вратата на спалнята им. — Но ако съдя по думите на баща ми и фактите, които наскоро научих, положението наистина е сериозно.

Бел влезе в банята с глава, жужаща от събитията от изминалите няколко часа. Съблече се и отново загледа малката, но видима подутина, надявайки се, че се е объркала по-рано. Облече нощницата си, питайки се как да постъпи. Единственото, което знаеше със сигурност, беше, че няма да понесе съпругът ѝ да я докосва точно тази нощ. Забави се колкото можа повече с приготовленията за лягане, молейки се Густаво да е заспал, като излезе от банята. Той обаче легеше в спалнята им и я гледаше напълно буден.

— Липсваше ми, Изабела. Ела при съпруга си.

Докато влизаше колебливо в леглото до него, през ума ѝ минаваха милион оправдания. Но нито едно от тях не беше достатъчно за съпруг, живял без жена си цели два месеца.

Бел усети, че Густаво продължава да я гледа.

— Изабела, струваш ми се ужасена. Толкова ли те плаша?

— Не, не... разбира се, че не.

— Керида, разбирам, че скърбиш и ти е нужно време, за да се отпуснеш. Затова нека просто те прегърна.

Думите му я изненадаха безкрайно. А след прозрението ѝ от порано, болката от смъртта на майка ѝ и лошата новина за фондовата борса, състраданието му беше достатъчно да я трогне до сълзи.

— Моля те, Изабела, не се плаши от мен. Повярвай ми, тази нощ искам само да те утеша — повтори той и се пресегна да изгаси нощната лампа.

Тя позволи на Густаво да я притисне в обятията си и отпусна глава върху гърдите му, вперила изцъклени очи в мрака. Усети ръката му да милва косата ѝ и като се замисли за малкото сърчице в утробата си, всички други емоции започнаха да отстъпват място на чувството ѝ за вина.

— Докато те нямаше, разполагах с предостатъчно време да помисля — пророни Густаво. — Спомних си какви отношения имахме в началото на познанството ни, как разговаряхме за изкуство и култура и се смеехме заедно. Но откакто се оженихме, като че ли се отчуждаваме все повече и вината е моя. Знам, че прекарвах твърде много време в клуба. Отчасти за да се измъкна от тази къща, признавам си. Навярно и ти си усетила колко... неприветлива е атмосферата тук.

Бел лежеше заслушана в думите му, но реши да не казва нищо, докато Густаво не приключи.

— Но и това е по моя вина. Трябваше да съм по-строг с майка ми, когато се оженихме. Да ѝ заявя в прав текст, че вече ти ще си господарката на дома и е време да се оттегли благосклонно. Прости ми, Изабела, не проявих твърдост и не се застъпих за теб, нито за себе си, когато трябваше.

— Густаво, не си виновен ти, че Луиза не ме харесва.

— Съмнява ме да не харесва теб — отвърна горчиво той. — Не би ѝ се понравил никой, който заплашва да вземе позицията ѝ под този покрив. Дори ми предложи тъй като още не си заченала, да говори с епископа за анулиране на брака ни. На основание, че очевидно не сме имали интимни взаимоотношения.

Бел не можа да удържи възмущението си от думите на Густаво, особено предвид онова, което се спотайваше в тялото ѝ. Той помисли,

че реагира така заради безцеремонния укор на майка му и я придърпа по-близо до себе си.

— Естествено, аз ѝ се ядосах и ѝ заявих, че ако отново чуя подобна клевета от устата ѝ, тя ще изхвърчи на улицата, не жена ми. След това — продължи Густаво — реших, че е крайно време да предприема нещо. Помолих баща ми да прехвърли имението на мое име: нещо, за което трябваше да настоя още в деня на сватбата ни, защото протоколът е такъв. Той се съгласи и освен това ще предаде управлението на семейния бюджет в мои ръце веднага щом се почувствам достатъчно опитен за целта. Затова през следващите няколко седмици ще прекарвам доста време с него, за да ме обучава, вместо да пиляя дните си в клуба. След като всичко това се случи, ти приемаш отговорността за домакинството. А майка ми ще трябва да се примири с новото положение.

— Разбирам.

На Бел ѝ направи впечатление новата решимост в гласа му. Искаше ѝ се да намираше утеха в нея.

— И така, макар и по-късно от необходимото, най-сетне ще поемем заедно контрол върху собственото ни домакинство. Що се отнася до злоупотребата ми с алкохола, Изабела, кълна се, че през последните няколко седмици пийвам само по малко вино на вечеря и нищо повече. Ще простиш ли на съпруга си, задето не се поправи навреме? Разбирам колко трудно ти е било през изминалите няколко месеца. Но както ти казах, решен съм да започнем отначало. Дано си съгласна, защото те обичам страшно много.

— Разбира се... разбира се, че ти прощавам — скалъпи тя, неспособна да намери друг отговор на сърдечното му обещание.

— И отсега нататък няма да има — Густаво потърси подходящите думи — насилствена близост. Ако ми кажеш, че не искаш да правим любов, ще се съобразя с желанието ти. Макар че се надявам в бъдеще, след като видиш как ще се променя, сама да го пожелаеш. Е, това исках да ти кажа. А сега, *кериде*, след тези ужасяващи седмици, дано ми позволиш да те държа в обятията си, докато заспиш.

След няколко минути Бел чу тихото хъркане на Густаво и се измъкна от ръцете му, обръщайки се на другата страна. Сърцето ѝ туптеше бясно, а в дъното на стомаха ѝ сякаш пърхаха пеперуди. Дали не бе възможно нероденото ѝ дете да е на съпруга ѝ? Спомни си с

отчаяние за последния път, в който успешно бяха правили любов, и се увери, че не е възможно.

Нощните часове се влачеха мудро и Бел се въртеше измъчено в леглото. Трябваше незабавно да вземе решение. Все пак Лоран можеше да се уплаши, ако му съобщеше, че е бременна и носи неговото бебе. Двамата не си бяха правили подобни планове, затова Лоран я бе защитавал всячески от това. Бел се замисли за предупреждението на Маргарида: че мъже като Лоран не желаеха да имат каквито и да било постоянни връзки с жена.

Когато зората засия през процепите на кепенците, всичките й някогашни опасения около Лоран се върнаха в съзнанието й с пълна мощ. Само едно можеше да направи — да се срещне с него възможно най-скоро.

42.

— Къде ще ходиш днес, *meu amor*? — попита Густаво с усмивка, докато си сипваше още кафе от сребърната кана на масата за закуска.

— Отивам на последната ми проба в ателието на мадам Дюшен преди началото на новия сезон — усмихна се ярко Бел. — Надявам се дрехите да са готови до края на седмицата.

— Чудесно — коментира той.

— И ако нямаш нищо против, ще пропусна обяда, за да навестя баща ми. Обадох се у дома и Габриела ми каза, че дори не се е облякъл и не възнамерявал да ходи в офиса днес. — Лицето на Бел се сбърчи в горестна гримаса. — Много се притеснявам за психическото му състояние.

— Разбира се — отвърна Густаво. — Аз отивам с баща ми в Сената. Президентът Уошингтън Луис е свикал спешно събрание с всички кафеени барони, за да обсъдят кризата в Америка.

— Нали баща ти вече няма желание да се занимава с бранша? — учуди се Бел.

— Няма, но като старши член на комитета в Рио, трябва да присъства.

— В такъв случай не е ли редно и баща ми да е там?

— Да, разбира се. Положението се влошава с всеки изминал ден. Но му кажи, че на драго сърце ще му предам разговора ни. Ще се видим преди вечеря, *керид*.

Густаво я целуна нежно по бузата и стана от масата.

След като съпругът ѝ тръгна с баща си към сената, Луиза се затвори в кухнята с готвачката, за да обсъдят менюто за идната седмица, Бел изтича до горния етаж да вземе тефтера си с телефонни номера. После изтича обратно по стълбището, вдигна с разтреперани ръце слушалката на телефона във фойето и помоли да я свържат с номера, който Лоран ѝ беше дал.

— Моля те, бъди си у дома — прошепна тя, като чу сигнал свободно в другия край на линията.

— *Isi* Лоран Бруи.

Гласът му накара стомахът ѝ да се преобърне от притеснение.

— Обажда се Изабела Айрес Кабрал — отговори тя, за да не заподозре нещо Луиза, ако случайно излезе от кухнята. — Възможно ли е да ме приемете в два часа днес?

След кратка пауза Лоран отвърна:

— Мадам, мисля, че мога да го уредя. Тук ли ще дойдете?

— Да.

— Ще ви очаквам с нетърпение.

Бел почти чуваше дяволитата усмивка в гласа му.

— Довиждане.

— *À bientôt, ma chérie* — прошепна той и Бел побърза да затвори.

Пръстите ѝ покръжаха над слушалката няколко секунди, докато се чудеше дали да се обади на мадам Дюшен, за да си запише час при нея като алиби, но нямаше смелост да изтърпи втренчения ѝ поглед върху заобления корем и клюките, които щеше да разпространи. Затова уговори пробата за след два дни. След това грабна шапката си, съобщи на Луиза, че отива първо при баща си, а после при шивачката и се качи в колата, заръчвайки на Жорж да я откара до *Мансао да Принсеза*.

Още преди да е изкачила стълбите, Габриела се появи на входната врата с угрижено лице.

— Как е той? — попита Бел на влизане в къщата.

— Още е в леглото. Твърди, че няма сили да стане. Да му съобщя ли, че сте дошла, сеньора?

— Не, аз ще се кача при него.

Почука на вратата на баща си, а като не получи отговор, я отвори и влезе в стаята. Кепенците бяха плътно затворени, изолирайки помещението от яркото обедно слънце, и Бел едвам видя фигурата, свита под завивките.

— *Паи*, аз съм, Изабела. Зле ли ти е?

Откъм леглото се чу гърлен стон и нищо друго.

— Ще отворя кепенците, за да те виждам — обяви Бел и отвори широко прозорците.

Като се обърна, видя, че баща ѝ се прави на заспал, затова отиде до леглото и седна на ръба му.

— *Паи*, моля те, кажи ми, какво ти има?

— Не мога да живея без нея — простена Антонио. — Какъв е смисълът да правя каквото и да било, ако нея я няма?

— *Пау*, на смъртния ѝ одър обеща, че няма да се предаваш. Сигурно сега те гледа от рая и ти крещи да станеш!

— Не вярвам в рая, нито в господ — изръмжа унило той. — Що за божество би взело от този свят скъпоценната ми Карла, която цял живот не е сторила никому нищо лошо?

— Е, тя вярваше в Бог. Аз също — не отстъпи Бел. — И двете знаехме, че подобни събития не се случват с причина. С *маи* прекарахте двайсет и две прекрасни години заедно. Трябва да си благодарен за тях. И да изпълниш желанието ѝ, като продължиш да живееш в нейна памет.

Баща ѝ не отвърна, затова Бел избра друг път.

— *Пау*, знаеш ли какво се случва в Америка? Снощи Маурицио ми каза, че всеки момент очакват още един срив на Уолстрийт. В Сената се провежда спешно събрание, на което ще обсъждат влиянието на фондовата криза върху Бразилия. Всички големи производители на кафе ще присъстват. Не смяташ ли, че и ти трябва да си там?

— Не, Бел, твърде късно е — въздъхна Антонио. — Не продадох акциите ни навреме, защото си мислех, че всички останали се плашат излишно. Вчера, след като ти си тръгна, борсовият ми посредник се обади да ми съобщи, че пазарът се е сринал и голяма част от акциите ми вече не струват пукната пара. Според него днес ще стане още по-страшно. Изабела, повечето от парите ни бяха инвестирани на Уолстрийт. Загубих всичко.

— *Пау*, не ми се вярва да е така. Дори да си загубил акциите си, все пак притежаваш много ферми, които сигурно струват много. Дори пазарът на кафе да изпадне в дългосрочна криза, имотите си остават твои, нали така?

— Изабела — въздъхна тихо Антонио, — моля те, не се мъчи да разбереш света на бизнеса. Заех пари от банките, за да купя тези земи. И те с готовност ми ги дадоха, когато продукцията и продажните цени на кафето стигаха до небето. Откакто цените спаднаха, едвам плащам вноските. Банките искаха да се подсигурят допълнително, затова се наложи да им дам къщата ни като гаранция в случай на неизпълнение на задълженията ми към тях. Разбираш ли какво ти казвам, Изабела?

Сега ще вземат всичко, което притежавам, за да покрият дълговете ми. Ако и акциите ми в Америка се обезценят, ще остана без нищичко, дори без покрив над главата си.

Бел слушаше поразена изповедта на баща си, мъмрейки се задето не разбираше от финанси. Ако беше наясно с тези въпроси, вероятно все някак щеше да вдъхне на Антонио надеждата, от която така се нуждаеше.

— Но, *пау*, не смяташ ли, че именно затова трябва да присъстваш на днешното събрание в Сената? Не си единственият, изпаднал в такова положение, а и си ми казвал, че бразилската икономика се крепи на производството на кафе. Нима правителството би допуснало да рухне?

— *Керида*, уравнението е съвсем просто: ако никой няма пари да купува продукцията ни, никое правителство не може да ни помогне. А мога да те уверя, че американците ще мислят само за собственото си оцеляване, а не за ароматна чаша кафе. — Антонио потри гневно челото си. — Разбира се, от Сената държат да се преструват, че се борят с кризата. Но всичките му членове вече знаят, че е твърде късно. Затова ти благодаря, че ме уведомяваш за събранието, но трябва да знаеш, че това е само фарс.

— В такъв случай поне ще попитам Маурицио какво са обсъждали — заяви решително Бел. — Пък и дори да си прав, дори да си останал без нищо, не забравяй, че фазендата е *моя* собственост. Няма да си бездомник, скъпи *пау*. А и като се има предвид колко беше щедър с Густаво след сватбата ни, той несъмнено ще се погрижи да не умреш от глад.

— И какво ще правя сам-самичък във *фазендата*? — попита горчиво Антонио. — Без бизнес и компанията на безценната ми съпруга?

— *Пау*, стига! Както сам каза, много хора ще бъдат засегнати от създалата се ситуация, някои ще мизерстват дори, и ти трябва да си щастлив, че няма да си един от тях. Само на четирийсет и осем години си. Имаш предостатъчно време да започнеш отначало.

— Изабела, репутацията ми е съсипана. Дори да реша да започна отначало, никоя бразилска банка няма да ми отпусне парите, които ще са ми необходими за целта. Свършено е с мен.

Баща ѝ отново затвори очи и Бел си спомни как едва преди няколко месеца я бе съпроводил гордо до олтара. Макар и винаги да бе ненавиждала безочливия начин, по който Антонио парадираше с новопридобитото си богатство, от все сърце ѝ се искаше да му го върне някак. Чак сега осъзнаваше, че цялото му самочувствие се крепеше на него. А сега бе загубил и обичната си съпруга. Нищо чудно, че беше толкова покрусен.

— *Паи*, аз си оставам твоя дъщеря — пророни тихо. — И имам нужда от теб. Моля те, повярвай ми, не ме е грижа дали имаш всичко, или нищо. Винаги ще те обичам и уважавам като свой баща.

Този път, когато Антонио отвори очи, Бел видя искрица надежда в тях.

— Да, права си — съгласи се той. — А ти, *принсеза*, си единственото нещо в живота ми, с което истински се гордея.

— В такъв случай ми се довери, като ти казвам, че не е свършено с теб. *Маи* би го потвърдила. Моля те, *паи*, стани от леглото и заедно ще решим какво да правим. Ще ти помогна с каквото мога. Имам бижута, а и *маи* ми завеща нейните. Ако ги продадем, ще съберем достатъчно пари, които да вложиш в нов бизнес.

— Ако изобщо някой може да купува нещо след тази финансова касапница — коментира ядосано Антонио. — Е, Изабела, благодаря ти, че се отби и се срамувам, че ме виждаш такъв. Обещавам ти, че ще стана от леглото веднага щом си тръгнеш. Но сега искам просто да остана насаме с мислите си.

— Обещаваш ли, *паи*? Предупреждавам те, по-късно ще се обадя на Габриела, за да проверя дали си удържал на думата си. А утре ще се върна, за да видя как си.

Бел се наведе да го целуне и той ѝ се усмихна.

— Благодаря ти, *принсеза*. До утре.

Бел си поговори с Габриела и ѝ каза, че ще ѝ звънне по-късно, после се качи в чакащата я кола и помоли Жорж да я откара до ателието на мадам Дюшен в Ипанема. Както обикновено, му заръча да се върне в шест и отново се престори, че чака пред вратата, докато колата не свърна зад ъгъла, след което тръгна с бърза крачка към блока на Лоран.

— *Chérie!* — възкликна Лоран и я издърпа през прага си, за да я прегърне, обсипвайки лицето и врата ѝ с целувки. — Нямах представа

колко ми липсваше.

Разтопена от облекчение в прегръдката му, Бел не възрази, когато я грабна на ръце и я отнесе в спалнята. И за няколко скъпоценни минути всички ужасяващи мисли в главата ѝ сякаш се изпариха от екстаза на единението им.

След това, сгушена в него сред оплетените чаршафи, Бел отговори на множеството внимателни въпроси за изминалите седмици, които Лоран ѝ зададе.

— Ами ти, Лоран? — попита тя накрая. — Намираше ли си работа?

— За жалост след Алесандра Силвейра не съм намирал друг клиент. Всички са разтревожени около кафеената индустрия в Бразилия и фондовата борса в Ню Йорк. Вече не харчат пари по прищевки като скулптурата. Затова през последния месец единствено ям, пия и плувам в океана. Изабела — подхвана Лоран със сериозно изражение на лице, — дори положението в Бразилия да не се влошаваше с всеки изминал ден, чувствам, че повече не мога да стоя тук. Франция ми липсва и е време да спра да тъпча на едно място. *Chérie*, прости ми, но трябва да се върна у дома. — Той хвана ръката ѝ и я целуна. — Въпросът е ти искаш ли да дойдеш с мен?

Бел не намери думи да му отговори. Остана мълчалива в прегръдката му, стиснала очи с чувството, че всички елементи, съставляващи живота ѝ, се извисяваха до непоносимо кресчендо.

— Сеньор Да Силва Коста ми е купил билет за един параход, заминаващ в петък — продължи той с напрегнат глас. — Трябва да се възползвам, тъй като много от корабните компании са собственост на американци. Ако финансовата ситуация се влоши още повече, е възможно пристанищата на Рио месеци наред да са в застой.

Слушайки Лоран, Бел най-сетне осъзнаваше колко тежка беше всъщност кризата в Америка.

— Потегляш в петък? След три дни? — намери сили да прошепне накрая.

— Да. И те умолявам, *mon amour*, ела с мен. Мисля, че е време ти да ме последваш — прикани я той. — Колкото и да те обичам, тук няма нищо за мен: няма живот, не и с теб, предвид обстоятелствата. Неудобно ми е, че те карам да вземеш такова решение толкова скоро

след смъртта на скъпата ти *tatan*. Но дано разбираш защо трябва да си тръгнеш оттук.

Очите му претърсиха лицето ѝ за отговор.

— Да, чака ме достатъчно дълго време. — Бел се надигна в леглото и придърпа чаршафа върху голите си гърди. — Лоран, трябва да ти кажа нещо...

Густаво излезе с облекчение от претърпаната сграда на Сената. Вътре и температурата, и напрежението бяха достигнали точката на кипене — отчаяните производители на кафе настояваха да разберат как възнамерява да им помогне правителството. Имаше дори кавги — цивилизовани мъже прибегваха до насилие при мисълта, че богатствата им се бяха изпарили за нула време.

Беше издържал колкото можа, готов да демонстрира подкрепата си, но и сигурен, че няма с какъв съвет да помогне. Повече от всякога му се пийваше нещо. Тръгна в посока на клуба, направи няколко крачки, но бързо се овладя.

Не. Трябваше да устои на изкушението, или отново щеше да влезе в онзи омагьосан кръг, а едва снощи се беше закълел на Изабела, че е напълно променен.

Тогави си спомни, че на закуска му беше казала за часа си при шивачката в Ипанема. Ателието се намираще само на десет минути път пеша от сградата на сената и внезапно му се прииска да я изненада. Можеше след това да се разхождат по крайбрежния булевард, да седнат в някое от кафенетата с изглед към океана и просто да погледат как светът се върти край тях. Нали така правеха брачните двойки, които обичаха да прекарват време заедно?

Той свърна наляво и тръгна към Ипанема.

Петнайсет минути по-късно Густаво излезе объркан от ателието на мадам Дюшен. Можеше да се закълне, че по-рано Изабела му беше казала, че идва насам след срещата с баща си, но шивачката не знаеше жена му да си е запазвала час при нея. Густаво сви рамене и си хвана такси за дома.

Лоран се взираше смаяно в нея.

— Сигурна ли си, че бебето е мое?

— Обмислях и премислях всички случаи, в които би могло да се е случило с Густаво, но както ти каза, ако няма истинско... проникване, е невъзможно да зачена. — Бел се изчервяваше от срам говорейки за интимните си отношения със съпруга си. — А в двата месеца, преди да замина за *фазендата* с майка ми, нямаше... нямаше нищо подобно. Не че на Густаво му правеше впечатление — добави тя.

— Смяташ, че си бременна в третия месец?

— Може да е и повече, но няма как да знам със сигурност. Не исках да ходя при семейния ни доктор, без да съм говорила с теб.

— Позволяваш ли да видя?

— Да, макар че още не се вижда много.

Лоран отметна чаршафа от голото ѝ тяло и докосна нежно с ръка малката изпъкналост. Очите му напуснаха корема ѝ и се изкачиха до нейните.

— И можеш да ми се закълнеш, че според теб детето е мое?

— Лоран — Бел задържа погледа му, — нямам никакво съмнение. Ако имах, просто нямаше да съм тук.

— Да. Е... — въздъхна той. — Предвид обстоятелствата, които обсъждахме преди да ми съобщиш новината, е още по-важно да тръгнем заедно за Париж възможно най-скоро.

— Тоест искаш детето ни?

— Искам *теб*, скъпа ми Изабел. А ако това — той посочи към заоблението ѝ корем — е част от теб, колкото и неочаквана, то да, искам го.

Сълзи замъглиха погледа на Бел.

— Страхувах се да не го отхвърлиш. Приготвих се психически за това.

— Откровено казано, ако се роди с вид на пор, вероятно ще размисля, но разбира се, че ти вярвам, Бел. Не се сещам за причина да ме излъжеш, като се има предвид какъв живот мога да предложа на детето ти и какъв може да ти предложи Густаво. — Лоран сведе поглед с въздишка. — Трябва да си наясно, че нямам представа как ще оцеляваме. Дори аз осъзнавам, че не можем да отглеждаме дете в таванската ми стаичка в Монпарнас.

— Имам бижута, които бихме могли да продадем — предложи Бел за втори път в един ден. — И малко пари за начало.

Лоран я изгледа смаяно.

— *Mon Dieu!* Вече си мислила по въпроса.

— Всяка минута, откакто научих със сигурност — призна си тя.
— Но...

— Винаги има „но“. — Той врътна очи. — Какво е твоето?

— Видях се с баща ми, преди да дойда при теб. В толкова дълбока депресия е потънал, че не иска да стане от леглото. Каза ми, че е загубил всичко на американската фондова борса. Фалитът и загубата на майка ми го съсипват.

— Тоест вече ти е съвестно да напуснеш не само съпруга си, но и баща си?

— Разбира се! — възмути се Бел, задето Лоран като че ли не проумяваше колко тежко решение е паднало върху плещите ѝ. — Ако замина с теб, *паи* наистина ще реши, че не му е останало нищо.

— А ако не заминеш с мен, бебето ни ще загуби баща си. А ние с теб — един друг — парира я Лоран. — *Chérie*, не мога да ти помогна с това решение. Мога единствено да ти напомня, че пропътувах половината свят, за да бъда с теб, и от девет месеца кисна в този апартамент, само и само да те виждам от време на време. Естествено, ще разбере, ако решиш да останеш тук, но ми се струва, че вечно си намираш причина да не помислиш за собственото си щастие.

— Толкова много обичах майка си и продължавам да обичам баща си. Моля те, не забравяй, че докато бях в Париж, Густаво не ме е карал да се връщам в Рио — отвърна с парещи от сълзи очи. — Не исках да разбивам сърцата на родителите ми.

— Струва ми се, Изабела, че ти трябва малко повече време за размисъл. — Лоран вдигна брадичката ѝ към себе си и я целуна нежно по устните. — Вземеш ли решение, няма връщане назад.

— Признавам, че в момента не знам коя посока да избира.

— За жалост, ме съмнява в бъдеще да има по-добър „момент“ за подобен избор. Никога няма. И все пак — въздъхна той — предлагам да се срещнем тук след два дни. Тогава ще ми съобщиш окончателното си решение и ще измислим какво да правим.

Бел беше станала от леглото и вече се обличаше. Закачи шапката си и кимна.

— Каквото и да става, *кериди*, ще те чакам тук в два часа в четвъртък.

Като се прибра в имението, Бел звънна на Габриела, за да попита как е баща ѝ. Прислужницата я уведоми, че наистина е станал от леглото и е излязъл от къщата, съобщавайки ѝ, че отива в офиса. Облекчена, Бел реши вместо да се качва на горния етаж, да помоли Лоен да ѝ донесе малко сок от манго на терасата, за да се полюбува на приятното вечерно слънце.

— Искаш ли нещо друго, сенъора Бел? — попита Лоен, като остави чаша и кана със сок на масата до господарката си.

Бел се изкуши да ѝ сподели за ужасното затруднение, в което беше изпаднала, но знаеше, че колкото и близка приятелка да ѝ беше Лоен, не биваше да я обременява с истината.

— Не, благодаря ти, Лоен. Би ли ми приготвила ваната след десетина минути? След малко ще се кача в стаята си.

Бел погледа как прислужницата ѝ изчезва зад ъгъла на къщата. Сега, когато майка ѝ вече я нямаше, трябваше да вземе това решение сама. Отпи от сока и се впусна в размишления. Макар и Густаво да се държеше значително по-добре през последното денонощие, ако съдеше по миналото му, очакваше подобрението да е временно. Независимо от обещанието си, не вярваше съпругът ѝ да прояви куража да се опълчи на Луиза.

А по-важното беше, че не изпитваше нищо към него — дори чувството на вина се беше изпарило напълно. Пък и ако го напуснеше, майка му вече имаше резервен план за него. Бракът щеше да бъде анулиран и Густаво щеше да е свободен да си търси по-подходяща съпруга. Бел не се съмняваше, че този път майка му щеше да избере булката вместо него.

Но с баща ѝ беше съвсем друго. Мъчеше я мисълта, че майка ѝ никога не би ѝ простила, ако оставеше Антонио в най-тежкия момент. Спомни си думите ѝ на смъртния ѝ одър — че последваше ли сърцето си към Лоран, щеше да пожъне единствено страдание.

А сега вече в живота ѝ имаше и нов човек, за когото трябваше да помисли. Трябваше да реши кое е най-доброто за рожбата в утробата ѝ. Ако останеше с Густаво, можеше да подсигури на бебето си сигурност и фамилно име, което щеше да му е изгодно цял живот. Пък и можеше да си представи колко щеше да се зарадва баща ѝ, ако му съобщеше, че

очаква първото си внуче. Това несъмнено щеше да му даде причина да живее.

Но беше ли склонна детето ѝ да отрасне в студената, строга атмосфера под покрива на Айрес Кабрал? Върху крехките му плещи щеше да натежи съдбата на майка, която щеше да прекара остатъка от живота си в съжаления, че е останала, и тайни блянове за един друг, отдавна изоставен свят. И баща, с когото дори нямаше да споделя една кръв...

Бел въздъхна отчаяно. Откъдето и да погледнеш нещата, не успяваше да измисли решение.

— Здравей, Изабела. — Густаво се появи на терасата иззад ъгъла на къщата. — Какво правиш навън?

— Любувам се на прохладната вечер — отвърна рязко тя, усещайки как се изчервява заради мислите, населявали главата ѝ преди миг.

— Да — съгласи се той и седна. — Днес в Сената определено се разгорещихме. На Уолстрийт наричали днешния ден Черния четвъртък. От вчера индексът Дау Джоунс е спаднал с още трийсет пункта и семейство Рокфелер изкупува огромни количества акции, за да стимулира пазара. Едва ли се е получило, но чак утре ще разберем със сигурност какви са загубите. Както и да е, поне баща ми, за разлика от много други, май постъпвал разумно през изминалите няколко месеца. Как се чувства баща ти? — поинтересува се той.

— Ужасно. Мисля, че е един от онези, за които говориш. Заложил е много и е загубил.

— Е, няма нищо срамно. Множество бизнесмени паднаха в същия трап. Не е имало как да знаят.

Бел се обърна към него, утешена от спокойните му, мъдри думи.

— Би ли отишъл да поговориш с баща ми? Да му разкажеш всичко това, което току-що разказа на мен?

— Разбира се.

— Почти седем е и ваната ми изстива — обяви тя, ставайки от пейката. — Благодаря ти, Густаво.

— За какво?

— Че ме разбираш.

Бел понечи да тръгне към входа на къщата.

— Между другото, как мина пробата ти при шивачката? — попита той.

Думите му я спряха на място и Густаво впери поглед в гърба ѝ.

— Успешно, благодаря.

Тя се обърна да му се усмихне, преди да се скрие зад ъгъла на къщата.

43.

След поредната неспокойна нощ, Бел се събуди изтощена, тъй като бе задрямала чак призори. Леглото до нея беше празно. Тръгна към банята, умислена колко странно беше това; Густаво обикновено не ставаше преди нея. Може би наистина възнамеряваше да обърне нова страница. Като слезе в трапезарията за закуска, Бел намери само Луиза на масата.

— Съпрузите и на двете ни са в кабинета и преглеждат сутрешните вестници. Вероятно Густаво те е уведомил, че вчера фондовата борса на Уолстрийт отново е претърпяла крах. След малко двамата тръгват към Сената, за да участват в дискусиите за спасяване на кафеената индустрия. А ти ще ходиш ли в Игрежа да Глория днес? — попита безцеремонно Луиза, сякаш нищо не се бе променило от вчера и половината свят не беше банкрутирал.

— Не. Трябва да видя баща ми. Както си представяш, в момента е... неразположен — отвърна със също толкова неутрален глас Бел.

— Разбира се. Е, както казах и преди, каквото посееш, такава ще пожънеш. — Луиза стана. — Аз ще продължа да изпълнявам семейния си дълг в твое отсъствие и ще поема дежурството ти в църквата.

Свекърва ѝ напусна стаята с вирната глава, а Бел остана без дъх от смайващата ѝ коравосърдечност — още по-смайваща, заради факта че финансовата стабилност на домакинството ѝ — включително наскоро ремонтираното имение — беше подпомогната от Антонио и усърдната му работа.

Бел взе един портокал от фруктиерата и го метна ядосано по стената тъкмо когато Густаво влизаше в трапезарията. Той вдигна вежда, а портокалът се търкулна обратно към нея и влезе под масата.

— Добро утро, Изабела — поздрави я Густаво, коленичи да вземе плода и го върна във фруктиерата на масата. — Тренировки по тенис ли правиш?

— Извинявай, Густаво. Боя се, че майка ти направи особено обиден коментар.

— А, да, вероятно защото днес преди закуска баща ми я уведоми, че отсега нататък ти ще отговаряш за семейния бюджет. Както се досещаш, не го прие добре. Опасявам се, че просто ще трябва да игнорираш внезапната ѝ избухливост.

— Ще се постарая — съгласи се тя. — Разбрах, че отново отивате в Сената?

— Да. Получаваме нови и нови вести от Ню Йорк. Вчера е било касапница — въздъхна Густаво. — Доста хора са се хвърлили от прозорците по Уолстрийт. Акциите са се обезценили с цели трийсет милиарда долара. Само за няколко часа цената на кафето се е сринала главоломно.

— Значи баща ми с право се е депресирал?

— Катастрофата определено е жестока за всички производители, и по-важното, за бразилската икономика като цяло — обясни Густаво. — Какво ще кажеш да поканя баща ти на вечеря днес? Може пък да успее да му помогна някак. Поне двамата с моя баща можем да му предадем становището на правителството, ако той самият няма сили да се яви в Сената.

— Би било много мило от твоя страна, Густаво. По-късно ще отида да го видя и ще му предложа — отвърна с благодарност Бел.

— Чудесно. И позволи да отбележа колко си красива тази сутрин. — Густаво я целуна нежно по главата. — Ще се видим на обяд.

След като звънна на Габриела и разбра, че Антонио е отишъл в офиса си, Бел я помоли да го уведоми за поканата на Густаво. После се качи в стаята си и видя през прозореца, че Жорж се връща пред имението, след като бе откарал Маурицио и съпруга ѝ в сградата на сената в Рио. Двайсет минути по-късно колата отново потегли нанякъде, този път с Луиза.

Бел слезе на долния етаж и закрачи из фойето, доволна, че най-сетне оставаше сама в къщата. На сребърния поднос имаше писмо, адресирано до нея. Тя го взе, излезе през входната врата и отиде да го прочете на пейката на задната тераса.

Апартамент 4
Авеню дьо Марини 48
Париж

Франция
5 октомври 1929 г.

Скъпа Бел,

Не мога да повярвам, че мина повече от година, откакто напусна Париж. Пиша, за да знаеш, че тръгваме към Рио, тъй като паи приключи с планирането на Христос Спасителя и иска да наблюдава лично завършителните етапи на изграждането му. Докато прочетеш това писмо, вече ще сме някъде из Атлантическия океан. Ще се радваш да научиш, че ще мога да си говоря с теб на френски, тъй като уроците и работата ми в болницата ми помогнаха да го овладеея, макар и не свободно като теб. Напускам Париж със смесени чувства. Когато пристигнах, почти се боях от него; сега обаче мога най-откровено да заявя, че ще ми липсва — с всичките му чудатости — и вероятно Рио ще ми се стори клаустрофобичен в сравнение с него. Но все пак нямам търпение да пристигна и да те видя, скъпа ми приятелко.

Как е майка ти? В последното си писмо ми сподели, че се тревожиш за нея. Дано се е възстановила. А като стана дума за здраве, писах до болница „Санта Каса де Мисерикордиа“ и се съгласиха да ме приемат в обучителната си програма за медицински сестри. Така поне няма да скучая. За жалост така и не срещнах френския си граф тук, а и никой друг мъж не прояви интерес към мен, затова реших поне за момента да се венчая за кариерата си.

Как е Густаво? Ще ехти ли скоро детски плач у вас? Сигурно нямаш търпение да станеш майка — това е единствената част от брака, по който копнея и аз самата.

Параходът ни ще пристигне в средата на ноември. Ще ти се обадя веднага щом се прибера, за да се видим.

Маргарида също ти изпраща поздрави. Още е в Париж и развива творческите си таланти. Каза да ти предат, че професор Ландовски питал за теб. Чух, че мосю Бруи е в Рио и работи по статуята. Виждала ли си го?

С най-добри пожелания,

Бел потъна в тъга, спомняйки си относително простичкия живот, който бе водила в Париж преди осемнайсет месеца. Родителите ѝ бяха добре, живи и доволни, а бъдещето ѝ — макар и не точно очакваното — беше начертано пред нея. Сега вече беше съпруга на един, любовница на друг, с един покоен родител, и втори — разорен и съкрушен, и с дете в утробата си, което трябваше да брани на всяка цена. Изобщо животът ѝ се беше превърнал във въртележка от радости и болки. Променяше се с всеки изминал ден и нищо никога не беше сигурно.

Замисли се за хилядите — а може би милиони — хора, финансово подсигурени и щастливи допреди няколко дни, които тази сутрин бяха загубили всичко.

А тя самата седеше в тази прекрасна къща, със съпруг, който макар да не приличаше на чаровния принц от момичешките ѝ фантазии, ѝ подсигуряваше всичко желано. Нима имаше право да се оплаква? И как изобщо ѝ хрумваше да напусне клетия си баща, при положение че *той* се беше трудил така усърдно, за да ѝ осигури такъв живот?

Що се отнасяше до бебето, мисълта да избяга в Париж, към несигурно бъдеще, в което детето ѝ можеше да мизерства, вместо да се радва на тукашната сигурност, ѝ помогна да осъзнае в какъв егоист я бе превърнала любовта ѝ към Лоран.

Колкото и да я натъжаваше тази идея, Бел се принуди да обмисли варианта да остане на мястото си. Макар и със сигурност да знаеше, че детето не е на Густаво, имаше достатъчно доказателства, за да му внуши обратното. Представи си реакцията му, след като му съобщеше, че е бременна. Новината ѝ щеше да поднови вчерашните му преговори за ново начало и щеше да сложи Луиза на мястото ѝ веднъж завинаги.

Бел отправи поглед в далечината. Естествено това я задължаваше да се откаже от човека, когото обичаше най-много на тази земя... и от шанса за щастие, за който толкова често мечтаеха заедно. Но нима най-важното в живота беше личното щастие? И доколко щеше да е щастлива, ако знаеше, че е изоставила овдовелия си баща в най-тежкия момент? Бел знаеше, че никога няма да си прости такава нещo.

— Сеньора Бел? Искаш ли нещо за пиене? Слънцето е много жарко тази сутрин — попита Лоен, изниквайки на терасата.

— Благодаря, Лоен. Ще съм ти благодарна за малко вода.

— Разбира се. Сеньора, добре ли си?

Бел се умисли за момент, преди да отговори:

— Ще бъда, Лоен. Ще бъда.

Същата вечер Антонио дойде за вечеря. Густаво го приветства сърдечно и тримата мъже се затвориха в кабинета на Маурицио за час. Антонио излезе видимо успокоен, следван от Густаво.

— Оказва се, че любезният ти съпруг може да ми помогне. Поне има идеи как. Все нещо е, Изабела, и съм ти благодарен, сеньор — добави баща ѝ, покланяйки се на Густаво.

— Не се притеснявай, Антонио. Нали сме семейство.

Бел си пое дълбока глътка въздух, съзнавайки, че трябва да разкрие истината още сега, в противен случай куражът можеше да я напусне и да размисли.

— Густаво, може ли да поговорим насаме преди вечеря?

— Разбира се, скъпа.

Маурицио и Антонио продължиха към трапезарията, а Бел отведе Густаво в гостната и затвори вратата.

— Какво има? — попита Густаво, сбърчил чело в тревожна гримаса.

— Не се притеснявай, не е нищо лошо — побърза да го увери Бел. — Всъщност се надявам новината да ти хареса. Искях да ти я разкрия сега, за да я обявим пред родителите ни на вечеря. Густаво, нося детето ти.

Тревогата по лицето на съпруга ѝ моментално отстъпи място на искрена радост.

— Изабела, казваш ми, че си бременна?

— Да.

— *Meu Deus!* Не мога да повярвам! Ах, ти, умното ми момиче! — възкликна той и я прегърна. — Тази новина ще запуши устата на майка ми завинаги.

— И радва сина ѝ, надявам се — отвърна с усмивка тя.

— Разбира се, разбира се, *керид*. — Густаво се хилеше от ухо до ухо. — Едва ли някога съм бил по-щастлив. Моментът е безкрайно подходящ за всички в семейството ни. И за теб, Изабела; съвсем наскоро понесе толкова тежка загуба. За баща ти също, но и ние с моя баща може би ще успеем да му помогнем. Много настоявах — добави той. — Така е редно, като се има предвид каква щедрост прояви към нас в миналото. Напълно сигурно ли е, че си бременна, Изабела?

— Да. Докторът го потвърди. Вчера ходих при него и той ми се обади по-рано днес.

— Това обяснява всичко! — По лицето на Густаво се разля облекчение. — Вчера следобед реших да те взема от шивашкото ателие след събранието в сената. Мадам Дюшен ми каза, че не си имала уговорка с нея и не те е виждала. А ти си била при доктора, нали?

— Да — излъга Бел с вкаменено от страх сърце.

— В първия момент се зачудих защо, за бога, би ме излъгала. Дори ми хрумна, че може да имаш любовник — изкиска се Густаво, целувайки я по челото. — Колко съм грешал само. Знаеш ли кога ще се роди бебето?

— След около шест месеца.

— Значи си прескочила опасния период и е време да обявим новината — почти подскочи от вълнение той и я поведе към вратата. — О, красива моя Изабела, направи ме най-щастливият мъж на света. И ти се кълна, че ще направя всичко по силите си, за да има детето ни бащата, който заслужава. А сега върви към трапезарията, а аз ще сляза до избата за бутилка от най-хубавото ни шампанско!

Густаво ѝ прати въздушна целувка и замина. Бел остана на място няколко секунди, съзнавайки, че пътят ѝ вече бе определен. И вече беше длъжна да живее с лицемерната си постъпка до края на дните си.

На вечеря всички празнуваха и щастието по лицето на баща ѝ, когато Густаво му съобщи новината, затвърди у Бел чувството, че е постъпила правилно. Мразовитото изражение на Луиза пък породитънка искрица на доволство в нея. След вечеря Густаво се обърна към съпругата си.

— Минава десет, скъпа, и сигурно си изтощена. Хайде. — Той издърпа стола ѝ и ѝ помогна да стане. — Ще те изпратя до стаята.

— Няма нужда — пророни засрамено Бел. — Чувствам се отлично.

— Нищо. Двамата с бебето преживяхте няколко тежки седмици и сега всички трябва да се грижим за теб — добави той, хвърляйки поглед директно към майка си.

Бел се сбогува с всички и заобиколи масата, за да прегърне силно баща си, без да я е грижа за етикета.

— Лека нощ, *паи*.

— Сладки сънища, Изабела, и нека ти обещаая, че ще накарам малкото да се гордее с дядо си — прошепна той, сочейки корема ѝ. — Ела да ме видиш скоро.

— Задължително, *паи*.

Густаво изпрати жена си до спалнята и застана колебливо на прага.

— Изабела, трябва да ми кажеш, ако в това си... състояние предпочиташ да спиш сама, докато се роди детето. Доколкото знам, така правят брачните двойки в подобна ситуация.

— Ако смяташ, че така е най-удачно — съгласи се тя.

— И отсега нататък трябва да почиваш възможно най-много. Не бива да се уморяваш.

— Густаво, уверявам те, не съм болна, а просто бременна. И предпочитам да продължа с живота си по възможно най-нормален начин. Утре следобед на всяка цена трябва да отида при мадам Дюшен и да я помоля да прекрои дрехите ми, за да пасват на новата ми фигура. — Тя му се усмихна свенливо.

— Да, разбира се. Е, лека нощ тогава. — Той отиде до нея и я целуна по двете бузи.

— Лека нощ.

Густаво ѝ се усмихна и напусна стаята. Тя седна на ръба на леглото и даде воля на противоречивите емоции в сърцето си. Мислите ѝ се понесоха към Лоран и уговорената им среща в апартамента му на следващия ден. Бел стана, отиде до прозореца и загледа същите онези звезди, които бяха светили така ярко над ателието на Ландовски в Булон Биянкур. Спомни си вечерта, когато намери момчето под храсталака в градината и как неговото страдание донякъде подтикна връзката им с Лоран.

— Винаги ще те обичам — прошепна тя на звездите.

Бел се приготви за лягане, после отиде до писалището под прозореца. Тъй като Густаво я бе последвал до шивашкото ателие на

предишния ден — макар и само от грижовност, не заради подозрения — Бел не можеше да рискува друга среща с любовника си. Вместо това щеше да отиде на проба в ателието и да изпрати по Лоен писмото, което възнамеряваше да напише сега.

Извади лист хартия и химикал, после седна, отправяйки поглед към небето отвъд прозореца и помоли звездната нощ да ѝ помогне с написването на последните ѝ думи към Лоран.

Два часа по-късно прочете писмото за пореден път.

Mon chéri,

Самият факт, че изпращам Лоен с писмо до теб вероятно ти подсказва, че не мога да дойда с теб в Париж. Колкото и да страдам от тези думи, знам какъв е дългът ми. И дори любовта ми към теб не може да ме накара да го забравя. Само се моля да разбереш, че взех решението си единствено заради това, а не защото не те обичам. Искам да прекарам с теб вечността. Сега гледам звездите и от все сърце си мечтая да се бяхме срещнали в друг момент, защото не се съмнявам, че ако беше така, щяхме да останем заедно.

Но не това ни е отредила съдбата. И се надявам да го приемеш като мен. Не се съмнявай, че всеки божи ден ще се будя с мисъл за теб и ще те обичам с цялото си сърце.

Най-ужасният ми страх е, че любовта ти към мен може да се превърне в омраза заради предателството ми. Но те умолявам, Лоран, не ме мрази, а носи магията помежду ни в душата си и продължи напред към бъдещето, което се моля да ти донесе щастие и доволство.

Au revoir, mon amour,

Твоя Бел

Бел сгъна писмото и го пхна в пощенски плик без да напише името си отгоре от страх, че може да я разкрият. Отвори чекмеджето на писалището и го скри в дъното му, под купчина празни пликове.

Като го затвори, очите ѝ попаднаха върху триъгълничето от талк, върху което държеше мастилницата си. Взе го в ръце и погали с пръст гладката му повърхност. После най-импулсивно го обърна и пак натопи писалката си в мастилото.

30 октомври 1929 г.
Изабела Айрес Кабрал
Лоран Бруи

След това изписа старателно под имената един от любимите си цитати от Гилбърт Паркър.

Когато мастилото изсъхна, Бел скри плочката при писмото, под купчината пощенски пликкове. На сутринта, докато Лоен ѝ помагаше с обличането, щеше да ѝ каже какво да направи с тях. Ако плочката не попаднеше върху Христос Спасителя, то поне щеше да служи на Лоран като спомен от споделеното им време.

Бел стана бавно от писалището и влезе в леглото, където се сви като ембриона в утробата ѝ, сякаш кръстосвайки ръце пред гърдите си, можеше да облекчи разбитото си сърце.

44.

— Изабела няма ли да закусва с нас? — попита сина си Луиза.

— Не, помолих Лоен да ѝ занесе поднос в стаята ѝ — отвърна Густаво, сядайки на масата.

— Да не би да ѝ е лошо?

— Не, *маи*, но през последните два месеца се е грижила за бедната си майка ден и нощ. А това, както се досещаш, ѝ се е отразило.

— Дано не се превзема твърде много около бременността си — отбеляза Луиза. — Аз определено не бях такава по време на моята.

— Сериозно? Защото снощи татко спомена, че си повръщала седмици наред и почти не си ставала от леглото — парира я той, докато си наливаше кафе. — Както и да е, дълго време чакаше тази новина, нали? Сигурно си много щастлива.

— Да, но...

Луиза махна на прислужницата да ги остави насаме.

— Затвори вратата след себе си, ако обичаш — добави тя.

— Какво има сега, *маи*? — въздъхна отегчено Густаво.

— Тази сутрин се молих дълго в параклиса за съвет от горе дали да ти кажа какво знам, или да си премълча.

— Е, като се има предвид, че току-що помоли прислужницата да излезе, предполагам си решила да ми кажеш. И вероятно тайната ти ще е свързана с някаква простъпка на съпругата ми. Прав ли съм?

По лицето на Луиза се появи драматична болка.

— За жалост, да.

— Да чуем тогава. Чака ме натоварен ден.

— Имам причина да вярвам, че Изабела не ти е... вярна по време на брака ви.

— Какво? — възкликна гневно Густаво. — *Маи*, определено бъркаш! Имаш ли доказателство за подобно обвинение?

— Густаво, разбирам недоверието и гнева ти, но те уверявам, че не бъркам. И да, имам доказателство.

— Така ли? И какво е то?

— Шофьорът ни Жорж, който, както знаеш, работи за мен от много години насам, е видял Изабела да влиза в жилището на един млад — Луиза изсумтя — господин.

— Искаш да кажеш, че Жорж я закарал на гости на неин приятел в града, а ти изопачаваш истината до такова нелепо обвинение? — Густаво стана от масата. — Не искам да слушам клеветите ти! Какво се надяваш да постигнеш?

— Моля те, Густаво, седни и ме изслушай — настоя Луиза. — Съпругата ти никога не е молила Жорж да я откара директно до адреса на въпросния младеж. Всъщност е искала от него да я остави пред ателието на мадам Дюшен. Но един следобед, докато висял в задръстване, видял Изабела да напуска ателието само няколко минути, след като я бил оставил, и да хуква по улиците на Ипанема.

Густаво се стовари тежко в стола си.

— И Жорж сам е дошъл да ти разкрие тази информация?

— Не — призна си Луиза. — Заподозрях нещо, когато един майски ден отидох в Игрежа да Глория, където ми беше казала, че отива съпругата ти, напускайки къщата един час по-рано. Само че нея я нямаше там. Естествено, вечерта попитах Жорж откъде е взел Изабела. Той ми каза, че я взел от шивашкото ателие и добави историята, която току-що ти споделих. Аз му заръчах следващият път, когато я кара там и я види да си тръгва след няколко минути, да я последва и да разбере къде ходи.

— Тоест си му заръчала да я шпионира?

— Както искаш го наричай. Но просто се опитвах да те защитя, скъпи ми сине, и трябва да повярваш, че действах добронамерено. Нещо ме глождеше от самото начало на брака ви.

— И какво беше то?

— Ами... — Луиза прояви благоприличието да се изчерви. — Все пак съм ти майка и исках да се уверя, че първата ви брачна нощ е минала успешно. Затова попитах камериерката от „Кобакабана Палас“ дали е било така.

— *Какво?*

Густаво скочи на крака и тръгна към майка си с пламнали очи.

— Моля те, Густаво! — Луиза вдигна ръце да се предпази. — Жена ти бе прекарала много месеци в Париж. Възприемах го като свой

дълг да се уверя, че още е... чиста. Камериерката ми каза, че по чаршафите и покривката на леглото нямало и следа от кръв.

— Платила си на камериерката за информацията относно непорочността на жена ми? — Густаво поклати глава, мъчейки се да овладее гнева си, макар и да знаеше, че казва истината за първата им брачна нощ.

— Е — Луиза го изгледа, — имаше ли кръв по чаршафите?

— Как смееш да ми задаваш такъв въпрос! — възмути се Густаво. — Това касае само мен и съпругата ми!

— Да разбирам, че не е имало — заключи почти доволно Луиза. — Е, Густаво, да продължавам ли? Усещам колко си ядосан. Можем да оставим темата, ако решиш.

— Не, *маи*, стигна твърде далеч. А и несъмнено умираш от нетърпение да ми съобщиш с кого се среща тайно Изабела.

— Уверявам те, че далеч не ми е приятно. — Триумфалното изражение по лицето на Луиза говореше точно обратното. — Но... става дума за човек, когото всички познаваме.

Густаво заблъска главата си за нечие име, преди да го е чул от майка си, но не му хрумна нищо.

— Кой е?

— Млад господин, когото сме посрещали в дома ни. Дори му плати доста пари, тъй като искаше най-специалният сватбен подарък за жена си. Адресът, който Изабела посещава редовно, е на сеньор Лоран Бруи, скулптора.

Густаво отвори уста да проговори, но думите така и не излязоха.

— Разбирам, че това е ужасен шок за теб, Густаво, но като се има предвид, че жена ти е бременна — и то след месеци на неуспешни опити — реших, че е редно да ти разкрия истината.

— Достатъчно! — изрева Густаво. — Няма да се учудя, ако Изабела е посещавала този човек по време на престоя му в Бразилия. Все пак са се сприятелили в Париж. Пък и ти самата изпрати Алесандра Силвейра при него. Но дори ти, *маи*, не си могла да се промъкнеш в спалнята с тях. А намекът ти, че детето в утробата на жена ми е незаконно, ме обижда жестоко!

— Разбирам реакцията ти — подхвана с успокоителен тон Луиза. — И ако съм права, наистина трябва да си обиден, но не на мен.

Густаво крачеше напред-назад, мъчейки се да укроти нервите си.

— Тогава ми отговори защо стана покровителка на мъж, когото очевидно си подозирала в прелюбодеяние с жена ми? Ти го въведе във висшето общество на Рио, препоръча го на познатите ти. И ако не се лъжа, дори му подsigури голям къс талк от мините ни, за да му помогнеш с работата! Ти удължи престоя му в Рио. Защо, за бога, би сторила подобно нещо, щом си подозирала, че има връзка с Изабела? — Густаво я изгледа бясно. — Защото, *маи*, си искала да zlepоставиш жена ми. Ненавиждаш я още от самото начало. И всеки ден от брачния ни живот тук, в имението, се държиш с нея като с неканен гостенин. Няма да се изненадам, ако целта ти е била да провалиш брака ни още преди да е започнал! — Густаво вече й крещеше през масата. — Няма да те слушам повече. И те уверявам, че ще направя всичко по силите си Изабела да поеме полагащата й се роля в домакинството час по-скоро. Ако отново опиташ да се намесиш в отношенията ни, ще те изгоня! Ясно ли е!

— Да — отвърна Луиза без нито капка емоция. — Пък и вече няма нужда да се притесняваш за сеньор Бруи, защото утре заминава за Париж.

— Продължаваш да го шпионираш? — подскочи Густаво.

— Напротив. Спрях да го покровителствам веднага щом жена ти замина за *фазендата* с майка си. Знаех, че като няма работа, а Изабела не е в Рио, бързо ще реши да се върне в Париж. Преди два дни ми писа, за да ме уведоми, че напуска Бразилия и да ми благодари за помощта. Ето — Луиза му подаде едно писмо, — прочети го. Обърни внимание на адреса му в Ипанема.

Густаво грабна плика с омраза и го загледа. Ръцете му трепереха толкова силно, че едвам го пхна в джоба на панталона си.

— Колкото и да твърдиш, че си го направила от любов към мен, не ти вярвам ни най-малко. И не искам да чувам нито дума повече по въпроса. Разбра ли ме?

— Да.

Густаво закрачи гневно към вратата, а Луиза го изпрати с поглед. По устните й играеше лукава усмивка.

Густаво някак успя да запази поне външно спокойствие, когато Изабела тръгна с прислужничката си към ателието на мадам Дюшен.

Докато гледаше как колата се отдалечава по лъкатушешката входна алея, си мислеше, че един от начините веднага да разбере дали в думите на майка му имаше нещо вярно беше да попита Жорж, шофьорът им. Но все пак Жорж работеше за Луиза от повече от трийсет години, затова можеше да изопачи истината заради нея. Като влезе в гостната, първият му инстинкт беше да грабне бутилката с уиски, но се въздържа, съзнавайки, че позволеше ли си малко, щеше да му се прииска още, а точно сега му трябваше бистър разсъдък.

Докато крачеше напред-назад из гостната, чудейки се как бе възможно радостта, с която се бе събудил тази сутрин, да отстъпи място на толкова гняв и несигурност само два часа по-късно, Густаво опита да намери логично обяснение за историята на майка му. И зрънце истина да имаше в нея, нима можеше да обвини Изабела, че му пробутва чуждо дете, без да прозвучи налудничаво? Все пак много омъжени жени си имаха почитатели, а Густаво не се заблуждаваше, че красивата му съпруга си няма такива. Може би Бруи се беше увлякъл по нея в Париж — и дори я беше помолил да му позира и тук, в Рио — но просто не можеше да повярва, че му се е отдала физически.

Въпреки това един от доводите на майка му го караше да се замисли: липсата на кръв по чаршафите след първата им брачна нощ. Густаво не беше доктор и вероятно Изабела му казваше истината, но...

Той се стовари в един стол и отпусна печално глава в ръцете си.

Ако наистина го лъжеше, нямаше да понесе предателството ѝ. Беше я насърчил да отиде в Париж от чист алтруизъм, защото ѝ вярваше и я обичаше.

Дали не беше най-разумно да остави цялата тази гнусна история? Писмото на Бруи до майка му в действителност потвърждаваше, че на следващия ден отплава за Париж. Ако изобщо помежду им е имало нещо, то вероятно е приключило, нали така?

Да, реши Густаво, стана и тръгна решително към кабинета на баща си, за да прегледа днешните вестници. Щеше да забрави клеветите на майка си. Но колкото и да опитваше да се съсредоточи върху финансовата катастрофа в Бразилия и Америка, не успяваше. Думите на Луиза бяха посели неударжимите си семена на съмнението в ума му, тъкмо както се бе надявала. И докато не разбере със сигурност, Густаво нямаше да има мира. Виждайки, че Жорж се е

върнал след като бе оставил Изабела в града, той грабна шапката си и се качи в колата, за да я проследи.

Бел стоеше пред огледалото, докато мадам Дюшен я обсипваше с поздравления и я уверяваше, че съвсем лесно ще прекрои вече започнатите рокли, така че да пасват на наедряващото ѝ тяло през идните месеци.

— Винаги съм смятала, че във фигурата на бременната жена има нещо магично — чуруликаше мадам Дюшен.

Бел намери очите на Лоен и ѝ кимна едва забележимо. Лоен стана и тръгна към господарката си.

— Сеньора, трябва да купя подсилващия сироп, който докторът ви предписа. Аптеката е съвсем близо и няма да се бавя.

Бел потисна болезнената си усмивка, чувайки как прислужницата ѝ повтаря като папагал репликата, измислена от нея самата.

— Върви спокойно. Все пак съм във вещите ръце на мадам Дюшен.

— Разбира се — потвърди с топла усмивка шивачката.

Лоен кимна и напусна ателието с напрегнато изражение. Бел се опасяваше, че иска твърде много от прислужницата си, но нима имаше друг избор?

— Бог да е с теб — прошепна си наум, после вдиша дълбоко и отново се обърна към огледалото.

Густаво заръча на Жорж да го откара до клуба му, който се намирал само на няколко минути пеша от ателието на мадам Дюшен и адреса на Бруи. Без да влиза в клуба, закрачи бързо по улицата — тъй като тръгна двайсет минути след жена си, щеше да отиде директно пред сградата на французина. От другата страна на улицата имаше кафене; Густаво се скъта на една масичка в ъгъла му и, колкото и глупаво да се чувстваше, вдигна вестника си, за да се прикрие зад него. Очите му шареха трескаво над страниците, а когато сервитьорката дойде до масата му, той си поръча кафе без да окъсва поглед от оживената улица.

Изнизаха се двацет минути, но жена му още не беше дошла за тайна среща с предполагаемия ѝ любовник. Всеки инстинкт му подсказваше да си тръгне, да забрави цялата история. Но все пак Бел можеше да е отишла първо на проба в шивашкото ателие, за да има стабилно алиби след това. Затова Густаво стисна зъби и си наложи да остане.

Не след дълго по улицата със забързани стъпки прелетя познато лице. Не беше това на жена му, а на прислужницата ѝ Лоен. Густаво скочи от масата толкова рязко, че преобърна недокоснатата си чаша кафе, а после хвърли няколко монети върху покривката и се стрелна през трафика към другата страна на улицата. Подмина сградата, умишлено отдалечавайки се от Лоен, която пристъпваше колебливо към вратата и поспираше от време на време, сякаш не знаеше къде точно отива. Накрая Густаво се шмугна в съседния вход.

„Нека е съвпадение“, молеше се той, но само след броени секунди, когато Лоен спря пред вратата, намираща се на няколко метра от него, се увери, че не е. Той изскочи пред нея, тъкмо преди да влезе в сградата.

— Здравей, Лоен — поздрави я възможно най-любезно. — Накъде така?

Ако на Густаво му трябваше доказателство за вината на съпругата му, то вече го имаше в страха по лицето на прислужницата ѝ.

— Ами...

— Да? — Густаво скръсти ръце и зачака отговора ѝ.

— Ами...

В този момент забеляза, че държеше едната си ръка върху джоба на престилката си, сякаш криеше нещо. Ако можеше да съди по формата му, очевидно беше писмо.

— Изпълняваш поръчка на господарката си може би?

— Сеньор, помислих, че това е входът на аптеката. Явно... явно съм объркала адреса. Простете...

— Така ли? Ще взимаш някакво лекарство на жена ми?

— Да — отвърна видимо облекчена тя, защото Густаво и подсигуричаше оправдание. — Сигурно аптеката е по-надолу.

— Всъщност знам къде е. Дай ми рецептата и аз ще я занеса на фармацевта.

— Сеньор, сеньора Бел ме помоли лично да я предам в аптеката.

— Да, но тъй като аз съм ѝ съпруг, със сигурност би ми я доверила.

— Да — сведе смирено очи прислужницата. — Разбира се.

Густаво отвори длан, а Лоен извади плика от джоба си, впервайки болезнен, умолителен поглед в него.

— Благодаря. — Той го взе от пръстите ѝ и го пхна в джоба на самото си. — Обещавам да го предам на правилния получател. А сега тичай обратно към господарката си, която несъмнено се чуди къде се губиш толкова време.

— Сеньор, моля ви...

Густаво вдигна ръка да възпре протестите ѝ.

— Сеньорита, ако не искаш да те изгоня на улицата без препоръки веднага щом се прибера у дома, те съветвам да не обсъждаш срещата ни със съпругата ми. Колкото и да си ѝ предана, аз решавам кой ще обслужва домакинството ни. Разбираш ли ме правилно?

— Да, сеньор — отвърна прислужницата с разтреперан глас и плувнали в сълзи очи.

— А сега се връщай при мадам Дюшен, като първо мини за необходимото лекарство през аптеката, която, между другото, е само на няколко крачки от ателието. Все пак трябва да подсигуриш алибито си.

— Да, сеньор.

Лоен изпълни треперлив реверанс, обърна се и тръгна в посоката, от която беше дошла.

Густаво незабавно спря едно минаващо по улицата такси. Тъй като знаеше, че каквото и да съдържа пликът, щеше да му е нужно едно силно уиски, за да го отвори, упъти шофьора към клуба си.

Лоен се беше скрила зад ъгъла, защото краката ѝ трепереха като фиданки в ураган и отказваха да я носят напред. Сега клечеше в един вход и таксито на Густаво мина точно покрай нея.

Тя зарови глава между коленете си и пое няколко дълбоки глътки въздух, за да прочисти съзнанието си от шока, който я беше връхлетял току-що. Макар и да не знаеше със сигурност какво съдържа пликът, можеше да си представи. Нямаше представа как да постъпи и ѝ се искаше Бруно да беше с нея, за да ѝ даде съвет.

В момента и тя си имаше своите трудности — само че така и не бе споделила за тях с господарката си, която беше така покрусена от смъртта на майка си, а после и от неочакваната бременност.

Всъщност сеньора Бел не беше единствената обитателка на *А Каса дас Оркидеас*, изпаднала в подобно затруднение. И тя самата от три седмици знаеше, че носи дете в утробата си. Преди да напусне *фазендата*, сподели с Бруно и той я накара да му обещае, че ще говори с Бел. Възнамеряваше да помоли господарката си да я остави за постоянно на работа във фермата, за да могат двамата да се оженят и да отгледат детето си там.

Лоен нямаше представа кой е собственик на *фазендата*, но знаеше, че обикновено след сватбата мъжът наследяваше притежанията на съпругата си. Ако случаят беше такъв, Густаво можеше да направи така, че нито тя, нито Бруно да продължат работата си за семейството. А от това следваше, че всичките им планове за бъдещето щяха да рухнат. Щяха да останат просто поредната мизерстваща, скитаща по улиците чернокожа двойка; да очакват детето си без пукната пара, на път към *фавелите*, които ежедневно се разрастваха заради прииждащите несретни души.

Всичко това щеше да се превърне в реалност... ако разкриеше на господарката си какво се беше случило току-що.

Когато дишането ѝ се нормализира, а разсъдъкът ѝ се избистри, Лоен докосна с пръсти непознатите очертания на живота, който раснеше в нея. И тя като Бел трябваше да вземе трудно решение. И то бързо. Господарят я беше заставил да мълчи — в общи линии да предаде доверието, което господарката открай време ѝ имаше. При други обстоятелства в никакъв случай нямаше да изпълни искането му. Щеше да хукне към шивашкото ателие и да изведе сеньора Бел на кратка разходка, за да я уведоми какво се е случило, предоставяйки ѝ време да се подготви за онова, което я очакваше у дома.

Все пак служеше на сеньора Бел още от дете. И дължеше всичко, което двете с майка ѝ имаха, на семейство Бонифацио.

Но сега Лоен трябваше да помисли за себе си. Пръстите ѝ се плъзнаха от корема ѝ към другия джоб на престилката ѝ. Докоснаха гладката плочка в него. Може би щеше да ѝ е по-лесно да излъже, ако изпълнеше поне половината от мисията си.

Тъй като знаеше, че сеньор Густаво замина за някъде с таксито и нямаше да се върне поне в следващите минути, Лоен стана и хукна сляпо към апартамента на Лоран Бруи.

След малко пристигна задъхана пред входната му врата и почука гръмко.

Вратата се отвори незабавно и две ръце се протегнаха към нея.

— *Chérie*, започвах да се притеснявам, но...

Когато Лоран Бруи осъзна, че пред него не стои възлюбената му, Лоен видя как радостното му изражение моментално се превръща в маска на потресена осъзнатост.

— Изпраща теб? — учуди се той, залитна леко назад и се хвана за вратата.

— Да.

— Значи няма да дойде?

— Не, сеньор, съжалявам. Помоли ме да ви донеса нещо.

Лоен му подаде плочката от талк, без да откъсва поглед от него.

— На гърба ѝ има послание за вас — прошепна тя.

Лоран я обърна бавно и прочете надписа. После вдигна очи към нея и Лоен вида сълзите в очите му.

— *Merci...* тоест *obrigado*.

После вратата се затръшна в лицето ѝ.

Густаво седеше в едно тихо кътче на библиотеката, благодарен, че помещението беше почти пусто заради кризата на Уолстрийт. Поръча си уискито, от което толкова се нуждаеше, и заоглежда пощенския плик на масата до себе си. Пресуши чашата си наведнъж и веднага си поиска второ питие. След като му го сервираха, вдиша дълбоко и отвори писмото.

Няколко минути по-късно изпрати сервитьорката за трето уиски и впери сляп поглед в пространството.

Независимо дали можеше да послужи като доказателство за историята на майка му, или не, писмото без всякакво съмнение му разкриваше, че жена му е била страстно влюбена в друг мъж. Толкова страстно, че дори бе обмисляла да избяга с него в Париж.

Това само по себе си беше достатъчно съкрушително, но заключението, което Густаво си извади, беше още по-ужасно: щом

Изабела бе имала сериозно намерение да избяга с Бруи, любовникът ѝ нямаше как да не знае за настоящото ѝ състояние. От което пък следваше, че детето в утробата на жена му почти несъмнено беше чуждо...

Густаво прочете писмото още веднъж, вкопчен в мисълта, че всъщност можеше да го възприеме като начин да се отърве от Бруи завинаги, без да разкрива публично неприятното си положение. Изправен пред знанието, че Изабела ще го обича винаги, но е невъзможно да бъдат заедно, един ревностен, отчаян обожател би могъл просто да си тръгне кротко, проумял жестоката истина.

Густаво въздъхна и осъзна, че се лови за сламки. Представи си Бруи — атлетичното му тяло и изваяни галски черти. Несъмнено всяка жена би го намерила за привлекателен, а за мнозина талантът му също би послужил като афродизиак. Бел бе прекарала часове в парижкото му ателие... Един бог знаеше какво се е случило помежду им през това време.

А той самият я беше пуснал като агне на заколение, точно както майка му още от самото начало бе подозирала, че ще стане.

През следващия половин час, докато гълташе уиски след уиски, в сърцето му се прескачаха какви ли не емоции: от тъга и отчаяние до ужасяващ гняв при мисълта, че Изабела му беше сложила рога. Знаеше, че е в пълното си право, като се прибере у дома, да ѝ покаже писмото и да най-безцеремонно да я изрита на улицата. Дори бе предложил на баща ѝ солидна сума пари, за да му помогне да се изправи на крака и да погаси част от дълговете си, така че да има поне някакъв шанс за щастливо бъдеще. Ако решише да използва това писмо като доказателство, можеше да унищожи репутациите и на двама им и да се разведе с нея на основание изневяра.

Да, да, най-спокойно можеше да стори всичко това. Не беше хрисимото, уплашено момченце, за което го имаше майка му.

Но в никакъв случай нямаше да понесе самодоволното изражение по лицето на Луиза, ако ѝ признаеше, че е била права за Изабела...

Възможно беше и да се изправи очи в очи с Бруи — все пак вече знаеше къде живее. Кой би го винил, ако просто решише да го застреля в собствения му апартамент? Е, поне можеше да изиска истината от него. И несъмнено щеше да я получи, защото французинът вече

нямаше какво да губи с признанието си. Изабела щеше да остане със съпруга си.

Тя ще остане с мен...

Тази мисъл успокои Густаво. Независимо от това, че признаваше огромната си любов към Бруи, жена му не ѝ се беше отдала и нямаше да го напусне, за да избяга с французина в Париж. Може би Бруи не подозираше, че Изабела е бременна. Все пак ако Бел наистина вярваше, че той е бащата на детето ѝ, несъмнено щеше да тръгне с него, каквито и последици да имаше това.

Докато си тръгна от клуба един час по-късно, Густаво бе успял да убеди сам себе си, че каквото и да се беше случило между жена му и скулптора, тя беше избрала съпруга си пред него. Утре Бруи щеше да отплава за Франция и да изчезне от живота им завинаги.

Той слезе по стълбището на клуба и тръгна към плажа, за да опита да изтрезнее. Вече беше взел решение.

Каквото и да беше сторила съпругата му, Густаво нямаше да спечели нищо, ако ѝ разкриеше, че знае и я изгонеше от дома си. Тя веднага щеше да избяга в Париж с Бруи и това щеше да е краят на брака им.

Много жени от висшето общество си имаха любовници, размишляваше той. И много мъже, добави наум, спомняйки си една забелка на баща му, на която беше станал свидетел на един благотворителен бал. Поведението на жената с него доказваше, че помежду им имаше повече от приятелство.

Освен това щеше да си достави по-голямо удоволствие, ако прибирайки се у дома, съобщеше на майка си, че е проучил ситуацията и не е открил нито едно доказателство, което би наложило да повдигне въпроса пред Изабела.

Густаво загледа вълните, яростно разбиващи се в копринено финия пясък, и въздъхна с примирение.

Каквито и прегрешения да имаше жена му, той продължаваше да я обича.

Затова извади писмото от джоба си, приближи се до водата и разкъса листа на парчета, които хвърли във въздуха, гледайки как пърхат като миниатюрни хвърчила, преди да се спуснат към морето и вълните да ги погълнат.

45.

Париж, декември 1929 г.

— Е, Бруи, връщаш се цял — коментира Ландовски, когато Лоран влезе в ателието. — Бях те отписал, понеже реших, че си се присъединил към някое амазонско племе и си се оженил за дъщерята на главатаря.

— Да, връщам се — потвърди Лоран. — Ще ме приемете ли обратно?

Ландовски откъсна вниманието си от гигантската каменна глава на Сун Ятсен, за да огледа някогашния си асистент.

— Може би — отвърна той, обръщайки поглед към момчето, пораснало и наедряло, откакто Лоран го беше видял за последно. — Как мислиш? Имаме ли работа за него тук?

Момчето плъзна очи към Лоран. После ги върна към професора и кимна с усмивка.

— Новият ми помощник е съгласен. А като гледам колко си измършавял, май този път ще трябва да охраняваме теб. Дизентерия или любов? — попита Ландовски.

Лоран сви тъжно рамене.

— Ако не се лъжа, престилката ти още е на кукичката, където я остави. Отиди да се преоблечеш и ела да ми помогнеш с окото, върху което се трудеше така усърдно, преди да избягаш в джунглата.

— Добре, професоре.

Лоран понечи да тръгне към закачалката до вратата.

— О, Бруи?

— Да, професоре?

— Със сигурност ще намериш начин да влееш всичките си скорошни изживявания — и добрите, и лошите — в скулптурите си. Преди да заминеш имаше добра техника. Сега имаш шанса да се превърнеш в майстор. Страданието поражда величие. Разбираш ли какво ти казвам? — попита грижовно Ландовски.

— Да, професоре — отвърна Лоран с пресекващ глас. — Разбирам.

По-късно същата вечер Лоран въздъхна и избърса ръце в работната си престилка. Ландовски се беше прибрал при съпругата и децата си още преди часове. Докато миеше ръцете си от глината в осветената от свещи кухня, Лоран замръзна внезапно. Отнякъде долиташе смътната, но изящна песен на цигулка. Музикантът свиреше печалните първи акорди на „Умиращия лебед“.

Ръцете му останаха като парализирани под течащата вода, а в очите му запариха непролени сълзи. И точно тук, в малката кухничка, където беше гледал как Изабела се грижи с безкрайна нежност за едно изстрадало дете и където бе разбрал, че я обича, Лоран зариде. Заради себе си, заради нея, заради бъдещето, което вече не им принадлежеше.

Когато музиката наближи драматичния си финал, той избърса грубо очите си в кърпата и излезе от кухнята да потърси музиканта, който му бе помогнал да разбие дигата, заприщвала емоциите му още откакто Лоен му беше донесла плочката от Изабела в Рио.

Цигулката вече свиреше друга мелодия — „Утринно настроение“ на Едвард Григ, която композиция винаги извикваше у него чувство за нова зора, ново начало. Утешен донякъде, той последва ушите си, а като излезе в градината, вдигна свещта, за да освети цигуларя.

Момчето седеше на пейката пред ателието. В ръцете си държеше очукана цигулка. Песента на инструмента обаче караше слушателя да забрави окаяния ѝ вид. Беше чиста, сладка и неземна.

— Къде се научи да свириш така? — попита смаяно Лоран, когато музиката спря.

Както обикновено, в отговор получи само пронизителен поглед.

— Кой ти даде цигулката? Ландовски ли?

Момчето кимна. Спомняйки си думите на професора, Лоран огледа внимателно младежа.

— Виждам — пророни той, — че и ти като всеки артист, говориш чрез изкуството си. Наистина имаш дарба. Обещай ми да я цениш.

Момчето кимна и най-неочаквано му се усмихна в знак на благодарност. Лоран го потупа по рамото, а после му махна и тръгна да размишлява върху собствената си участ из баровете на Монпарнас.

МАЯ
ЮНИ 2007 Г.
ПОСЛЕДНА ФАЗА
16; 54; 44

46.

Когато Яра се умълча, задържах погледа си върху нея още миг, преди да го вдигна към портрета на Изабела, окачен на стената над камината, замислена върху тежкия избор, който баба ми е била принудена да направи. Нямах представа как бих постъпила аз на нейно място. Макар и да бе живяла в различна епоха, в съвсем друга култура, основните житейски дилеми като че ли си оставаха същите и днес, особено за жените...

— А Густаво споменал ли е някога пред Бел, че е открил писмото й? — попитах Яра.

— Не, никога. Но макар да не е изговорил думите на глас, според майка ми болката си е личала в очите му. Особено погледнел ли дъщеря си.

— Сеньора Карвальо? Първото й име е Беатриз, нали?

— Да. Спомням си как веднъж, когато двете с нея бяхме на по десет или единайсет години, сеньор Густаво влезе в гостната и впери поглед в дъщеря си, сякаш беше непозната. Тогава не ми направи особено впечатление, но сега като се замисля, сигурно се е мъчил да прецени дали е възможно да бъде негова кръв. Сеньора Беатриз е със зелени очи, а майка ми веднъж каза, че такива били и на сеньор Лоран.

— Значи майка ти е подозирала, че той е бил биологичният баща на Беатриз?

— Като ми разказа тази история на смъртния си одър, заяви, че никога не се е съмнявала — обясни Яра. — По нейни думи сеньора Беатриз била същинско копие на сеньор Бруи, а и била наследила артистичния му талант. Нарисувала е онзи портрет на Изабела едва в юношеска възраст. — Яра посочи картината над камината. — На мен ми е казвала, че го е нарисувала в памет на скъпата си покойна майка.

— Изабела е починала когато Беатриз още е била дете?

— Да — кимна Яра. — И двете сме били само на по осемнайсет месеца; през 1931-а, когато освещаваха статуята на Христос. В Рио плъзнала жълта треска и нас двете със сеньора Беатриз не ни извеждали от къщата. Сеньора Изабела обаче държала да гледа

церемонията по откриването на Спасителя. Явно е имала голяма стойност за нея предвид миналото ѝ. Три дни по-късно треската я повалила. Била само на двайсет и една.

Сърцето ми се сви. Въпреки че Флориано ми беше показал датите на раждането и смъртта ѝ в регистрите, тогава не ми направи такова впечатление.

— След толкова грижи и мъки да умре толкова млада — пророних умислено.

— Да. И все пак... прости ми, боже, че говоря така — прекръсти се Яра, — но единственото хубаво нещо е било, че треската взела и сеньора Луиза след няколко дни. Организирали им общо погребение и ги сложили заедно в семейния мавзолей.

— Божичко, горката Бел, обречена да прекара вечността до онази жена — промълвих аз.

— А момиченцето ѝ останало без майка и трябвало да живее само с мъже — добави Яра. — От чутото дотук вероятно си представяш колко съкрушен е бил баща ѝ след смъртта на съпругата си. Продължавал да я обича, независимо от всичко. И както се досещаш, сеньор Густаво посегнал към бутилката за утеха и започнал да потъва все по-надълбоко в себе си. Сеньор Маурицио правеше всичко по силите си да отглежда добре внучка си — поначало бил добър човек, но след смъртта на съпругата си станал още по-мил — и поне нае учител, който да преподава на сеньора Беатриз, защото баща ѝ дори това не успяваше да направи.

— А ти тук, в имението ли си живяла през това време?

— Да. Когато майка ми казала на сеньора Изабела, че и тя е бременна и помолила да я прехвърли във *фазендата*, за да живее с баща ми, Изабела не можела да си представи, че ще се разделят. Затова уредила Бруно, баща ми, да се премести тук и да работи като помощник и шофьор на семейството, тъй като Жорж приближавал пенсионна възраст. И аз съм отраснала в имението — каза умислено Яра. — Но смятам, че аз съм имала много повече щастливи мигове в него, отколкото господарката ми.

— Изненадана съм, че Густаво е приел искането на Изабела Лоен да остане тук. Все пак тя е била единственият друг човек, запознат с истината — замислих се аз.

— Може би не е имал друг избор. — Яра я гледаше многозначително. — С тайната, която само двамата знаели, всеки от тях имал власт над другия, нищо че били господар и прислужница.

— Значи с Беатриз сте отраснали заедно?

— Да, ако не е по-правилно да кажем, че тя отрасна с нас. Прекарваше повече време в малката ни къщичка, която сеньора Изабела настояла да построят за родителите ми и мен в единия край на градината, отколкото в имението. Моето семейство стана и нейно. Беше толкова мило момиче, грижовно и приветливо. Но и толкова самотно — добави печално Яра. — В пиянството си баща ѝ забравяше, че съществува. Или пък я игнорираше умишлено, защото непрестанно му напомняше за съмненията, които таеше относно покойната си съпруга. Май стана добре, че почина, когато сеньора Беатриз беше на седемнайсет. Тя наследи имението и акциите на семейството. Дотогава сеньор Густаво все ѝ отказваше да развива артистичните си дарби, но след като си отиде, нямаше какво да я спира — обясни Яра.

— Разбирам защо Густаво не е подкрепял творческите ѝ способности. Сигурно е било като да втрива сол в открита рана. Всъщност, Яра, донякъде му съчувствам — признах си.

— Той не беше лош човек, сеньорита Мая, просто слабохарактерен — съгласи се Яра. — И така, когато Беатриз навърши осемнайсет, заяви на дядо си, че отива в Париж, за да се запише във Френската академия за изящни изкуства, както бе направила майка ѝ преди нея. Задържа се в Париж повече от пет години и се прибра в Рио чак когато дядо ѝ Маурицио почина. Мен ако питаш, добре си е прекарала там — усмихна се носталгично Яра. — И много се радвах за нея.

Картината, нарисувана от Яра за жената, която бях срещнала преди пет дни тук, в градината, беше толкова различна от собствените ми представи за нея. Осъзнах, че я бях възприемала като човек от типа на Луиза. Но явно това се дължеше на факта, че беше стара и решена да не откликне на молбата ми.

— А какво стана с Антонио? — попитах.

— О, възстанови се, както предсказваше майка ми — отвърна усмивка Яра. — Заживя във *фазенда* „Санта Тереза“, а с малката сума пари, която Густаво му беше отстъпил, за да започне отначало, си купи доматена плантация. По-рано ти споменах, че доматите са финансовата

опора на Пати до Алферес. Благодарение на бизнесменския му нюх до деня на смъртта му вече ръководеше доматена империя и притежаваше повечето ферми край *фазендата*. Спомням си, че и сеньора Беатриз като майка си обичаше да ходи там. Дядо ѝ я обожаваше и я учеше да язди и плува. Завеца плантациите си на нея и именно с тях се издържа, откакто съпругът ѝ почина. Приходите не са кой знае колко, но ѝ стигат.

— Кой е бил съпругът на Беатриз и мой дядо? — попитах аз.

— Евандро Карвальо, много талантлив пианист. И добър човек, сеньорита Мая. Обичаха се истински. След тежкото детство на сеньора Беатриз, семейството ни толкова се радваше да я види щастлива. А и имението сякаш оживя отново. Беатриз и Евандро често организираха соарета за творческата общност на Рио. Освен това създадоха благотворителен фонд за набиране на средства за фавелите. Уверявам те, сеньорита Мая, макар старостта и болката да си казват своето сега, когато краят ѝ приближава, беше голяма красавица като млада. Всички нейни познати я тачеха и обичаха.

— Съжالياвам, че не ми се е отдала възможност да опозная тази ѝ страна — отвърнах умислено.

— Да... — въздъхна тежко Яра. — Но смъртта прибира всички ни рано или късно.

— И... — Събрах смелост да задам въпроса, прогарящ мозъка ми през последните десет минути. — На Беатриз и Евандро им се е родило дете, нали?

Очите на Яра зашариха колебливо из стаята.

— Да.

— Само едно?

— Имаше и второ, момче, но почина невръстно. Така че да — съгласи се тя. — Само едно.

— Момиче?

— Да.

— И се е казвала Кристина?

— Да, сеньорита Мая. Помагах с отглеждането ѝ.

Умълчах се, несигурна какво да кажа. Думите, бликали от Яра като бълбукащо поточе през последния час, също бяха пресъхнали. Погледнах я с очакване, приканвайки я да продължи.

— Сензорита, не смятам, че съм навредила някому, като ти разкрих миналото, но... — Тя въздъхна. — Нямам право да продължа. Останалото не бива да чувате от мен.

— От кого тогава? — настоях аз.

— От сензора Беатриз.

Колкото и да ми се искаше да изкопча още информация от нея, забелязах, че вече надничат тревожно към часовника на стената.

— Имам нещо за теб — обяви тя, бръкна в един от големите си джобове и ми подаде четири писма. Сякаш ми се реваншираше, задето не можеше да продължи с историята си. — Това са писмата, които Лоран Бруи е изпратил на сензора Изабела чрез майка ми по време на престоя им във *фазендата* през последните дни на сензора Карла. Те ще ти разкрият по-добре от мен какви чувства съществуваха между двама им.

— Благодаря ти — отвърнах аз и тя стана.

Толкова благодарна бях, че най-сетне научавах откъде произхождах и трагичната история зад корените ми, че внезапно ми се прииска да я прегърна, но се сдържах.

— Трябва да се връщам при сензора Беатриз — обяви Яра.

— Разбира се — отвърнах аз и също станах, скована от напрегнатата ми поза, докато се бях опитвала да уловя всяка нейна дума.

— Ще те изпратят, сензорита — каза тя.

— С удоволствие ще те откараме до манастира — предложих ѝ, докато вървахме по коридора и прекосяхме фойето. Яра отвори вратата. — Навън ме чака кола.

— Благодаря, но имам още работа тук.

Аз се поколебах до нея и тя ме изгледа с очакване.

— Благодаря ти за всичко, което ми разказа. Позволяваш ли да ти задам един последен въпрос?

— Зависи какъв — отвърна тя и усетих как очите ѝ ме подканват да прекрача прага и да си тръгна.

— Жива ли е още майка ми?

— Не знам, сензорита Мая — въздъхна Яра. — И това е самата истина.

Усетих, че срещата ни е приключила и няма да чуя повече от нея.

— Довиждане, Яра. — Тръгнах неохотно надолу по стълбището.
— Моля те, предай най-сърдечните ми поздрави на сеньора Беатриз.

Тя не отвърна веднага, а чак когато подминавах рушация се каменен фонтан.

— Ще говоря с нея, сеньорита. Довиждане.

Продължих надолу по входната алея, а Яра заключи вратата зад мен. Докоснах нагорещеното желязо на ръждивата входна врата, минах през нея и тръгнах през улицата, вдигайки поглед към натежалото небе, където се мътеше буря.

— Как мина?

Флориано се беше принудил да седне на сянка върху една тревна ивица. Виждах купчина фасове до него.

— Научих много — отвърнах аз, а той стана да отключи колата.

— Радвам се.

Качихме се във фиата и той запали двигателя, а после потегли към Ипанема, без да ме разпитва повече, навярно усетил, че ми трябва малко време да се завърна от миналото. Аз мълчах и размишлявах върху историята, която току-що бях научила. Като пристигнахме пред хотела ми, Флориано се обърна към мен.

— Сигурно си уморена и искаш да останеш сама. Знаеш къде съм, ако по-късно изпиташ нужда от храна и компания. И обещавам тази вечер аз да готвя, не дъщеря ми — намигна ми той.

— Благодаря ти — отвърнах и слязох от колата. — За всичко — добавих, а той ми кимна и изкара колата на улицата.

Влизайки в хотела, не можех да си обясня защо чувствах краката си като два дълбоко вкоренени дънера, които трябваше да изтръгвам от земята всеки път, за да пристъпя напред. Прекосих бавно фоайето, хванах асансьора до горния етаж и закрачих с почти пиянска стъпка към апартамента ми. След като изразходих и последната си капка енергия в отключването на вратата, влязох в стаята, стоварих се в леглото и така заспах.

Събудих се след два часа с жестоко главоболие като от махмурлук и изпих един ибупрофен с голяма глътка вода. Останах в леглото, заслушана в злокобния тътен на приближаващата буря, докато облаците се скупчваха в сивосинкавото небе. Твърде изтощена, за да

стана, отново потънах в сън и се свестих час по-късно, тъкмо когато бурята се развихряше с пълна мощ. Назъбени светкавици раздираха мътното небе над бушуващите вълни, а в ушите ми кънтяха гръмотевици, каквито не бях чувала досега.

Когато първите дъждовни капки затрополяха по тесния перваз, надникнах към часовника си и видях, че е почти седем вечерта. Издърпах един стол пред прозореца и седнах да се полюбувам на могъщата хала. Косият дъжд беше толкова силен, че отскачаше от всяка твърда повърхност в прави ъгли, заливайки паважа под мен с буйни, бълбукащи потоци. Плъзнах прозореца, за да подам глава навън, и хладните бистри капки моментално наквасиха косата и раменете ми.

Прихнах в спонтанен смях, почти в еуфория от величието на природните сили. В този миг се почувствах като част от стихията, неразривно свързана и с небето, и със земята; не разбирах чудото на сътворението ѝ, но мисълта, че ѝ принадлежах, ме караше да се вълнувам до мозъка на костите си.

След като осъзнах, че ако не затворя прозореца и не прибера горната част на тялото си, дъждът ще ме удави, хукнах към банята, пръскайки капки вода по килима, и влязох под душа. Като се върнах в стаята, главоболието вече го нямаше и се чувствах свежа като пречистения от бурята въздух около мен. Легнах на леглото, погледнах към писмата, които Яра ми беше дала, и опитах да навържа в главата си всичко, чуто по-рано от нея. Мислите ми обаче постоянно се връщаха към Флориано, към търпението, с което ме беше чакал цял следобед, и тактичността, която бе проявил след това. И осъзнах, че каквото и да съдържаха пликите пред мен, исках — *наистина* исках — да го споделя с него. Взех мобилния си телефон и намерих номера му.

— *Olá*, Флориано, Мая се обажда — казах, когато ми отговори.

— Мая, как си?

— Гледам бурята. Не съм виждала такова нещо досега.

— Ние, *кариоките*^[1], определено можем да се похвалим с това — съгласи се той. — Искаш ли да дойдеш за вечеря? Съвсем обикновена е, но си добре дошла.

— Ако дъждът спре, с удоволствие.

— Като гледам небето, му давам още девет минути. Така че предлагам да се видим след двайсет, става ли?

— Да, благодаря ти, Флориано.

— Приятно газене из локвите. — Дочух усмивката в гласа му. — *Tchau.*

Точно след девет минути хванах асансьора до фоайето и излязох навън. Джапанките и глезените ми потънаха в реките от дъждовна вода, които още шуртяха по паважа и се стичаха в недостатъчното канавки. Въздухът беше пропит с разкошна свежест и местните лека-полека започваха да се връщат по улиците.

— Качвай се — извика Флориано, когато позвъних на домофона му.

Като изкачих стълбището до вратата му, той ме посрещна с показалец до устните си.

— Току-що сложих Валентина в леглото. Ако разбере, че си тук, веднага ще скочи — прошепна той.

Аз кимнах мълчаливо и го последвах до терасата, която по едно чудо бе останала суха и уютна под полегатия покрив.

— Сипи си вино, а аз ще сляза да подготвя вечерята.

Налях си малка чаша червено вино, мъмрейки се, задето бях дошла без подарък, и реших следващия път да водя Флориано на вечеря, за да му се отплатя за гостоприемството. На масата горяха свеци, тъй като вече се смрачаваше, а от скритите под стрехите колони се носеше тиха джаз музика. Атмосферата беше изненадващо спокойна за пъпа на толкова оживен град.

— Енчилади с всички екстри — обяви той, появявайки се с поднос в ръце. — Преди няколко години ходих в Мексико и се влюбих в кухнята им.

Станах и му помогнах да сервира чиниите с горещи енчилади и купичките с гуакамолe, сметана и салса. Стана ми чудно дали обикновено вечеря така.

— Заповядай — покани ме той, като седна.

Ядох лакомо, впечатлена от готварските му заложби. Едва ли аз самата можех да сервирам дори толкова елементарно ястие с неговата лекота. Всъщност, замислих се горестно, не бях канила никого на вечеря, откакто се преместих в белведера в Женева преди цели тринайсет години.

— Е — подхвана Флориано, като приключихме с вечерята и запали цигара, — научи ли всичко, което те интересуваше, днес?

— Научих много неща, но за жалост не и онова, заради което дойдох в Бразилия.

— Говориш за майка си, предполагам?

— Да. Яра каза, че не било редно тя да ми разказва.

— Права е. Особено ако майка ти е сред живите — съгласи се Флориано.

— Яра ме увери, че не знаела. И май й вярвам.

— В такъв случай... — Флориано ме гледаше заинтригувано. — Оттук накъде?

— Не знам. Доколкото си спомням, ти каза, че не си успял да намериш смъртен акт за Кристина в градските регистри.

— Така е, не намерих, но пък може да е напуснала Бразилия. Мая, ще ти е трудно ли да ми предадеш историята, която Яра ти е разказала днес? — попита той. — Да ти призная, страшно ми е любопитно.

— Ако обещаеш, че няма да изпълниш заканата си да я използваш в някой от следващите си романи? — отвърнах не съвсем на шега.

— Романите ми са художествена измислица, Мая. Това е реалността и имаш думата ми.

През следващия половин час предадох на Флориано колкото можах да си спомня от разказа на Яра. После извадих от чантата си четирите плика, които ми беше дала като тръгвах.

— Още не съм ги отваряла. Сигурно се притеснявам, както Густаво, когато е трябвало да отвори писмото, взето от Лоен — заключих и му подадох пликовете. — Яра ми обясни, че Лоран ги е писал на Изабела, докато се е грижила за майка си във *фазендата*. Искам ти да прочетеш първото.

— С радост — отвърна той и очите му грейнаха, както бях очаквала да стане, видеше ли вещественото доказателство, което му носех, за поредното парче от историческия ми пъзел.

Той извади пожълтелия лист от първия пощенски плик и зачете. Накрая вдигна поглед към мен, видимо развълнуван от прочетеното.

— Е, мосю Лоран Бруи може да е бил велик скулптор, но ако съдя по това писмо, е бил и майстор на словото. — Флориано кимна

глава настрани. — Защо ли всичко, написано на френски, звучи много по-поетично? Ето. — Той ѝ подаде писмото. — Прочети го и ти, докато аз преборвам следващото с помощта на ученическите ми познания по френски.

— *Meu Deus*, тези писма едва не разплакаха стария циник в мен — възкликна Флориано след няколко минути, сякаш прочел мислите ми.

— Нали? Макар че знам от Яра колко са се обичали Бел и Лоран, неговите собствени думи някак съживяват историята — пророних. — Знам, че краят е трагичен, но донякъде завиждам на Бел — признах му, докато си наливах още една чаша вино.

— Влюбвала ли си се някога? — попита Флориано с обичайната си безцеремонност.

— Да, веднъж. Май ти споменах — побързах да добавя. — Споменах ти и че не се получи.

— А, да, и очевидно това изживяване те е белязало за цял живот.

— Беше малко по-сложно, отколкото предполагаш — казах отбранително.

— Тези неща винаги са сложни. Вземи Бел и Лоран например. Ако само прочетеш писмата, вероятно ще решиш, че са просто влюбена двойка.

— Е, точно така започна първата ми любов, но другояче приключи. — Свих рамене, а той се пресегна за още една цигара. — Може ли и аз да запаля?

— Разбира се. Заповядай — предложи ми пакета си той.

Запалих цигара, вдишах дима и му се усмигнах.

— Не съм пушила от университета.

— Ще ми се и аз да можех да кажа същото. Валентина вечно се мъчи да ме откаже от цигарите. И вероятно един ден ще успее — отбеляза той, дръпвайки от своята. — Та, искаш ли да ми разкажеш за този твой любим, разбил сърцето ти?

След четиринасет години мълчание по темата и избягването ѝ на всяка цена, се чудех как, за бога, се канех да разкажа всичко на мъж от Рио, когато едва познавах.

— Виж, Мая, не си длъжна — отстъпи Флориано, зърнал страха в очите ми.

Но вътре в себе си знаех, че именно заради това бях дошла при него тази вечер. Историята, която разучавах през изминалите няколко дни — съчетана със смъртта на Татко Солт — бе отприщила болката и чувството ми на вина за стореното преди толкова години. Естествено, роля в това имаше и Флориано, чийто живот сякаш поставяше плашещо огледало пред моето собствено самотно съществуване.

— Ще ти разкажа — изстрелях, преди да съм размислила. — Когато бях в университета, срещнах един човек. Беше с няколко години по-голям от мен и се запознахме в последния семестър на втората ми година. Той тъкмо завършваше. Влюбих се в него и постъпих лекомислено. Като се прибрах у дома за лятната ваканция, открих, че съм бременна. Но вече беше твърде късно да направя нещо по въпроса. Затова... — въздъгнах, съзнавайки, че трябваше да разкажа историята бързо и да стигна до края ѝ, преди да съм рухнала. — Марина, жената, за която ти казах, че ни отгледа с петте ми сестри, уреди да замина и да родя детето другаде. А веднага след това... — спрях, събирайки всяка капка смелост, за да изрека думите — ... го дадох за осиновяване.

Отпих голяма глътка вино и затърках очите си с юмруци, за да възпра потока, който заплашваше да се излее от тях.

— Мая, няма нищо, поплачи си. Разбирам напълно — каза нежно той.

— Просто... не съм го споделяла с никого — признах си, усещайки бурния бяг на сърцето си. — И толкова се срамувам... толкова много...

Сълзите рукнаха, колкото и да се мъчех да ги удържа. Флориано седна до мен на дивана и ме прегърна. Замилва косата ми, докато аз бърборех несвързано, че е трябвало да проявя повече воля и да задържа детето независимо от всичко. И че откакто взеха детето ми, само няколко минути след като го родих, всеки божи ден изживявам онзи ужасяващ момент.

— Дори не ми позволиха да видя лицето му... — простенах. — Казаха, че така било по-добре.

Флориано не изказа състрадание, нито ме обсипа с изтърканите утешителни фрази, докато и последната частица отчаяние не ме напусна като крайната струйка въздух от спукан балон и тялото ми не увисна от изтощение. Останах мълчаливо сгушена в гърдите му,

чудейки се какво, за бога, ме беше накарало да му призная потресаващата си тайна.

Флориано не продумваше. Накрая не се стърпях и попитах:

— Не си ли шокиран?

— Не, разбира се, че не. Защо да съм шокиран?

— Защо не си?

— Защото — въздъхна горчиво той — си постъпила както си сметнала за редно предвид обстоятелствата. И това не е престъпление.

— Вероятно и убийците оправдават собствените си действия — парирах го мрачно.

— Мая, била си много млада и уплашена и предполагам таткото се е измъкнал от задълженията си? Не ти е предложил брак, нито подкрепа?

— Правилно предполагаш. — Потреперих при спомена за последния ни разговор със Зед в края на лятната ваканция. — В неговите очи не бях нищо повече от забежка. Тъкмо се дипломираше и бъдещето го чакаше. Заяви ми, че според него връзките от разстояние рядко се получавали и че му било забавно с мен, но всичко трябвало да приключи възможно най-скоро. Докато още сме били приятели — добавих с безрадостен смях.

— И не си му казала, че си бременна?

— Не знаех със сигурност, докато не се прибрах у дома и Марина не ме заведе на доктор. Дотогава вече беше твърде късно за друго, освен да родя. Бях толкова наивна, толкова глупава — охулих младините си. — И толкова влюбена, че бях готова да направя всичко за него.

— Включително да не разваляш удоволствието му с контрацептиви?

— Да — скрих срама си в ризата му. — Но трябваше... можех да се пазя повече. Все пак не бях дете, но явно просто вярвах, че няма да се случи точно на мен.

— С много неопитни млади жени е така, Мая. Особено при първата среща с любовта. Сподели ли с баща си? — попита той. — Струва ми се, че двамата сте били много близки.

— Бяхме, но не и в това отношение. Не знам как да ти го обясня, но аз бях неговото малко момиченце, първото му дете. И той хранеше толкова големи надежди за мен. Предстоеше ми да постъпя в

Сорбоната и всички очакваха да получи първокласна диплома оттам. Откровено казано, предпочиташ да умра, вместо да му призная за глупавата си постъпка.

— Ами Марина? Не опита ли да те склони да кажеш на баща си?

— Да, опита, но аз държах да го пазим в тайна. Иначе щях да разбия сърцето му.

— Затова си разбила своето — каза Флориано.

— Това беше най-допустимият вариант за момента.

— Разбирам.

Поседяхме в мълчание, а аз гледах свещта, мъждукаща в мрака, изживявайки наново болката от съдбовното ми решение.

— Сигурно ти е хрумнало в даден момент, че след като баща ти е осиновил шест момичета — подхвана внезапно Флориано, — вероятно би ти влязъл в положение?

— Не и тогава. — Раменете ми увиснаха от нова вълна на отчаяние. — Но откакто почина, не мога да спра да мисля за това. И все пак не знам как да опиша истинското му място в живота ми. Боготворях го и вечно преследвах одобрението му.

— Повече от помощта му — поясни Флориано.

— Вината не беше негова, а моя — изрекох жестоката истина. — Нямах му доверие, не вярвах, че ме обича. А сега съм сигурна, че ако му бях казала, щеше да ме подкрепи, щеше... — Гласът ми заглъхна до шепот и нови сълзи заляха очите ми. — Като се замисля, че и вие двамата с Валентина сте в подобно положение, осъзнавам какъв е можел да бъде животът ми сега, ако бях проявила смелост, каква грешка съм направила.

— Всички правим неща, за които съжаляваме после, Мая — отбеляза тъжно Флориано. — Всеки ден ми се ще да бях по-твърд с докторите, които ми казаха да взема жена си от болницата, при положение че аз самият усещах колко е зле. Ако бях по-настоятелен, може би сега дъщеря ми щеше да си има майка, а аз — съпруга. Но какво печелим със самообвинения? — въздъхна той. — Нищо.

— И все пак да се откажеш от детето си, особено по съвършено егоистични причини, а не заради бедност или война, вероятно е най-тежкото престъпление — заявих аз.

— Всеки от нас смята, че собствените ни грешки са най-непростими, защото ние сме ги допуснали. Всички живеем с чувство

на вина заради действията ни, Мая. Особено ако толкова време сме ги пазили в тайна. В момента единствено ти съчувствам, не те коря. И наистина вярвам, че всеки, който чуе историята ти, би изпитвал същото. Само ти се виниш. Не разбираш ли?

— Вероятно е така, но няма мога да направя нещо по въпроса?

— Прости си. Само това можеш да направиш. В противен случай няма как да продължиш напред с живота си. Знам го от личен опит.

— Всеки божи ден се питам къде ли е синът ми, дали е щастлив и дали приемните му родители го обичат достатъчно. Понякога го чувам да плаче за мен в сънищата ми, но никога не успявам да го намеря...

— Разбирам, но не забравяй, *керид*, че ти също си осиновена. Е, страдала ли си? — попита ме Флориано.

— Не, защото само този живот познавах.

— Именно — потвърди той. — Току-що отговори на собствения си въпрос. Веднъж ми каза, че според теб не е важно кой ще отгледа едно дете, стига то да се чувства обичано. Същото е и със сина ти, където и да се намира. Готов съм да се обзаложа, че единственият човек, който страда заради всичко това, си ти. Е, струва ми се, че едно бренди би ми се отразило добре. — Той ме пусна и отиде до една тясна полица за бутилката. — Ти искаш ли? — предложи ми, наливайки малко количество в чашата си.

— Не, благодаря.

Той отиде до парапета на терасата, запали цигара и впери поглед в тъмнината наоколо. След малко, отново обзета от чувство на уязвимост, отидох при него.

— Вероятно съзнаваш — подхвана пръв той, — че всички тези разкрития за собственото ти минало те карат да мислиш още повече за сина си?

— Да — съгласих се аз. — Все пак Татко Солт предостави шанс на всичките си осиновени дъщери да научат откъде произхождат. Нима моето дете не заслужава същото?

— Е, поне правото да реши дали иска да научи — поправи ме Флориано. — Сама каза, че първоначално не си имала желание да се ровиш из миналото си. Пък и всички вие още от самото начало сте знаели, че сте осиновени. Синът ти може да не подозира. Напълно възможно е да живее в неведение.

— Просто ми се иска да го видя поне веднъж, да се уверя, че е добре... щастлив.

— Съвсем нормално. Но може би трябва да помислиш първо за него и да проумееш, че не е изключено така да му навредиш — посъветва ме внимателно той. — Виж какво, минава един сутринта, а трябва да ставам рано заради малката сеньорита на долния етаж.

— Разбира се. — Веднага се обърнах, прекосих терасата и взех чантата си от под масата. — Тръгвам.

— Всъщност, Мая, щях да ти предложа да останеш тук. Не мисля, че е добре да си сама точно тази нощ.

— Ще се справя — уверих го аз, смутена от предложението му, и закрачих към вратата.

— Почакай. — Флориано ме настигна с тихо кискане. — Нямах предвид да останеш при мен. Можеш да спиш в стаята на Петра. Тази седмица е при семейството си в Салвадор. Моля те, остани. Иначе ще се тревожа за теб.

— Добре — склоних, твърде изтощена, за да споря. — Благодаря.

Флориано духна свещите и изключи компютъра си, а после двамата слязохме по стълбите и той ме упъти към стаята на Петра.

— Да знаеш, че след като Петра замина, смених чаршафите и изчистих с прахосмукачка, така че стаята ѝ е доста спретната за разнообразие. Банята е по коридора вдясно. Първо дамите. Лека нощ, Мая. — Той ме доближи и ме целуна нежно по челото. — Сладки сънища.

После ми махна и отново се качи на горния етаж, а аз влязох в банята. След няколко минути вече бях в стаята на Петра и оглеждах учебниците по биология, наредени по рафтовете над бюрото ѝ, козметиките, разхвърляни по тоалетната масичка, и дънките, метнати небрежно върху един стол. Съблякох се по тениска и легнах в тясното легло, спомняйки си, че някога и аз бях безгрижна студентка с целия живот пред себе си — чисто бяло платно, готово да нарисувам съдбата си по него — докато не открих, че съм бременна.

И с тази мисъл се унесох в сън.

---

[1] Бразилски танц и нарицателно за бразилците. — Бел.прев. ↑

47.

Събуди ме звукът от отваряща се врата и чувството, че не съм сама в стаята. Отворих очи и видях Валентина. Малката стоеше в долния край на леглото и ме наблюдаваше втренчено.

— Вече е десет часът. С *papai* направихме сладкиш за закуска. Ще станеш ли, за да го изядем заедно?

— Да — съгласих се, макар и още да се опомнях от дълбокия си сън.

Валентина кимна доволно и излезе от стаята, а аз станах от леглото и се облякох бързо. Докато вървах по тесния коридор, приятна миризма на печено тесто изпълни ноздрите ми и ми напомни за кухнята на Клаудия в Атлантис. Следвайки развълнувания глас на Валентина, изкачих стълбището към терасата на покрива и намерих двама им с баща ѝ на масата, където похапваха с удоволствие от пръстеновидния сладкиш в центъра ѝ.

— Добро утро, Мая. Как спа? — попита Флориано, бършейки трохи от устата си, докато ми придърпваше един паянтов дървен стол.

— Много добре — усмихнах му се, а той ми отрязва парче сладкиш и го намаза с масло.

— Кафе? — предложи после.

— Да, благодаря — приех и отхапах от още топлия сладкиш. — Така ли закусваш всяка сутрин, Валентина? Определено е по-добре от скучните мюсли и препечени филийки, които всеки ден ми сервират у дома.

— Не — въздъхна тя. — Само днес. Струва ми се, че татко се фука пред теб. — Тя сви небрежно рамене.

Флориано вдигна безпомощно вежда и бузите му поруменяха леко.

— Двамата с Валентина тъкмо си говорехме, че ти трябва повече забавления.

— Да, Мая — взе думата Валентина. — Ако моят *papai* отиде в рая, ще съм много тъжна и някой ще трябва да ме развесели.

— Затова двамата направихме график — обяви Флориано.

— Не, *papaui*, ти го направи. — Валентина обърна свъсена гримаса към мен. — Предложих да те водим на панаира, а после да изгледаме някой филм на „Дисни“, но *papaui* отказа, така че вместо това ще правите скучни неща. — Тя вдигна малките си длани и въздъхна отново. — Да не обвиниш мен.

— Е, може пък да пробваме и двата варианта — измислих компромис аз. — По една случайност обожавам филмите на „Дисни“.

— Да, ама аз дори няма да идвам с вас, защото *papaui* заминава за Париж утре заради книгата си и има да свърши малко работа, преди да тръгне. Мен ще ме остави при *avô* и *vonô*^[1].

— Заминаваш за Париж? — попитах учудено Флориано, пронизана от внезапен, неоснователен страх.

— Да. Май си забравила имейла, който ти изпратих преди няколко седмици. Още тогава те поканих да дойдеш с мен — напомни ми той с усмивка.

— О, да, разбира се — отвърнах, спомняйки си съобщението му.

— Аз пък не съм поканена — изтъкна нацупено Валентина. — *Papaui* смята, че ще му се пречкам.

— Не, *керида*, смятам, че ще умреш от скука. Нали знаеш колко мразиш да идваш на тукашните четения на книгите ми? Веднага щом пристигнем, започваш да ме теглиш за ръката и да питаш кога ще си тръгваме.

— Да, ама те са тук, не в Париж. А толкова много искам да видя Париж — каза замечтано Валентина.

— Обещавам да те водя някой ден — отвърна Флориано, привеждайки се към нея, за да я целуне по тъмната ѝ лъскава коса. — Така, баба и дядо ще дойдат всеки момент. Стегна ли си багажа?

— Да, *papaui* — отговори покорно тя.

— Мая, ще бъдеш ли така добра, докато аз разчиствам масата, ти да отидеш с Валентина и да провериш дали си е взела достатъчно дрехи за две седмици и четката за зъби? — помоли ме Флориано. — Понякога е малко... хаотична в стягането на багажа си.

— Разбира се — приех и последвах Валентина до малката ѝ стаичка на долния етаж.

Всичко в нея беше розово — стените, покривката на леглото и дори някои от плюшените играчки, подредени в редица в долния му край. Валентина ме покани да седна и извади куфара си на леглото, за

да прегледам съдържанието му, а аз се усмихнах: розовото ми се струваше най-баналният цвят за момичешка стая, но и го намирах някак уютно. Като че ли беше част от генетиката на всяко момиченце. И аз го обичах като малка.

— Пригответе съм си всичко нужно, честна дума — увери ме Валентина и скръсти стоически ръце, като отвори куфара ѝ.

Вътре бяха натъпкани барбита, дивидита, книжки за оцветяване и хвърчащи флумастери. Освен тях имаше и по един брой тениска, дънки и кецове.

— Няма ли да ти трябва и бельо? — попитах деликатно.

— О, да — съгласи се Валентина и отиде до скрина. — Него го забравих.

— И тази пижама може би? — допълних, вземайки дрехата, която малката очевидно беше захвърлила на пода, докато се беше обличала сутринта. — А дали не е добре да си вземеш и още малко дрехи?

След десетина минути чух домофона и стъпките на Флориано по стълбите.

— Пристигнаха. Дано си готова, Валентина — провикна се той от коридора.

— Не искам да тръгвам — обяви тя, вдигайки поглед от картинките, които ми показваше как е оцветила в книжката си.

Преметнах инстинктивно ръка през малките ѝ раменца.

— Обзалагам се, че много ще се забавляваш. Баба и дядо сигурно страшно те гледат.

— Така е, но *papai* ще ми липсва.

— Разбира се. И аз мразех, когато татко пътуваше. А на него му се случваше доста често.

— Да, ама ти си имала много сестри, с които да си играеш. Аз си нямам никого.

Валентина въздъхна смирено, стана от леглото и затвори куфара си. Аз го свалих на земята, издърпах дръжката му и го закарах до вратата.

— Е, мисля, че си готова.

— Ще се видим ли пак, като се върна у дома, Мая? — попита умолително тя. — Много по-симпатична си от Петра; тя по цял ден плямпа по телефона с приятеля си.

— Надявам се, *керид*, наистина. А сега върви, и много да се забавляваш — казах и я целунах по главата.

— Ще се постарая. — Валентина взе дръжката на куфара си и посегна да отвори вратата. — *Папаи* много те харесва, да знаеш.

— Така ли? — усмихна ѝ се аз.

— Да, сам ми го каза. Чао, Мая.

Докато я гледах как излиза от стаята, си мислех колко прилича на съвременен бежанец. А тъй като не исках да преча на сбогуването им или да смуцавам Флориано пред родителите на покойната му съпруга, седнах на леглото с ръце в скута си. Отново се замислих колко им беше трудно на двамата и колко се възхищавах на Флориано, задето успяваше да балансира между грижите за дъщеря си и работата си. Освен това ми стана доста приятно, когато Валентина ми каза, че баща ѝ ме харесвал. Ако трябваше да бъда откровена, и аз го харесвах.

След няколко минути Флориано почука на вратата и показа глава в стаята.

— Вече може да излезеш. Мислех, че ще дойдеш с Валентина да се запознаеш с Джоване и Ливиа. Както и да е — продължи той, хвана ме за ръката и ме вдигна от леглото, — както ти казах на закуска, мисля, че е време да се позабавляваш. Спомняш ли си как се прави?

— Разбира се, че си спомням! — заявих отбранително.

— Чудесно. В такъв случай, докато пътуваме към едно място, ще ми разкажеш за последния път, когато се забавлява.

— Флориано, не ми говори като на малоумна! — скарах му се, излизайки след него в коридора.

Той спря и се обърна така рязко, че едва не се блъснах в него.

— Мая, отпусни се, моля те, просто се шегувам. Дори аз с моята склонност към егоцентризъм знам, че не бива да се приемам твърде на сериозно. Била си сама прекалено дълго, това е. Мен поне дъщеря ми ме връща на земята от време на време — обясни той. — Но поне днес искам да загърбиш несгодите и да поживееш. Става ли?

Сведох засрамено глава. Хрумна ми, че от доста време не бях допускала друг човек толкова близо до себе си, че да ми чете конско.

— Просто искам да ти покажа *моя* Рио. Уверявам те, и аз имам нужда да поизлезе не по-малко от теб — добави той и тръгна надолу по стълбището.

— Добре — съгласих се аз.

— Хубаво — коментира доволно Флориано. Стигнахме до входната врата и той ми предложи лакътя си. — Готова ли си?

— Да.

Излязохме на улицата и Флориано ме заведе в едно кафене, вече гъмжащо от местни жители, пийващи студена бира. Той поздрави бармана, който очевидно го познаваше, и за мое смайване ни поръча по една *кайпириня*.

— Едва единайсет и половина е! — възмутих се, като ми подаде коктейла.

— Знам. Колко безразсъдно от наша страна. — Той кимна сдържано. — А сега — подхвана пак, чуквайки чашата си в моята, — на екс.

Като изпихме коктейлите на една глътка и прогарящият гърлото сладникав алкохол се стече в стомаха ми — благодарих се на бог, че сладкишът беше там да го попие — той плати и ме вдигна от щъркела, на който седях пред бара.

— Така, потегляме.

Флориано извика такси и се качихме на задната седалка.

— Къде отиваме?

— Искам да те запозная с един мой приятел — отвърна загадъчно той. — Преди да напуснеш Рио, задължително трябва да видиш нещо.

Таксито ни изведе от града и двайсетина минути по-късно ни остави на входа на една *фавела*.

— Не се бой — успокои ме Флориано, плащайки на шофьора, — няма да те застрелят, нито ще имаш близки срещи с местните наркобарони. — Той преметна ръка през раменете ми и тръгнахме нагоре по множеството стъпала към селото. — Гарантирам ти, че Рамон, приятелят ми, е цивилизован като нас.

Като стигнахме върха на хълма и влязохме във *фавелата*, дочух смътния тътен на барабаните *сурдо*. Тукашните улички бяха толкова тесни, че разперех ли ръце, щях да докосна тухлените бараки от двете им страни. Стори ми се доста тъмно и като вдигнах очи, видях, че върху домовете на уличното ниво клечаха странни постройки.

Флориано проследи погледа ми и кимна разбиращо.

— Собствениците на приземните жилища продават покривите си на други семейства, които изграждат домовете си над техните —

обясни той, докато се изкачвахме по витите улици.

Дори аз със завидната ми поносимост към жегите започвах да се потя обилно и главата ми се замайваше от клаустрофобичната задушна атмосфера. Флориано веднага забеляза и като се изкачихме до върха на една от уличките, ме издърпа в едно сенчесто помещение, което се оказа нещо като магазин, макар и да представляваше просто четири бетонни стени с няколко рафта с консерви и хладилник в ъгъла. Купихме бутилка вода, която изгълтах жадно, и продължихме нагоре, докато не пристигнахме пред яркосиня врата. Флориано почука и незабавно му отвори смугъл мъж. Двамата се прегърнаха с множество приятелски потупвания по гърба и закачливи юмруци в раменете, след което влязохме в къщата. За моя изненада в единия ъгъл на тясната стая примигваше компютърен монитор, а имаше и голям телевизор. Не се виждаха много мебели, но пък всичко блестеше от чистота.

— Мая, това е Рамон. Живее във *фавелата* още от раждането си, но сега работи за правителството като — Флориано погледна приятеля си за вдъхновение — ... като умиротворител.

Мъжът отметна глава назад и прихна в смях, разкривайки белите си зъби.

— Приятелю — обади се с дълбок, гърлен глас, — ти си истински романист. Сеньорита — обърна се после към мен и ми протегна ръка, — приятно ми е да се запознаем.

През следващите два часа, докато се разхождахме из *фавелата* и хапвахме с по бира в едно порутено кафене, направено от някой предприемчив тукашен върху скромното парче от улицата, което притежаваше, научих много за живота в бедняшките квартали на Рио.

— Естествено, все още има престъпност и бедност по улиците на всяка *фавела* — обясни ми Рамон. — В някои части дори аз не смея да пристъпя, особено нощем. Но ми се ще да вярвам, че положението се подобрява, макар и доста по-бавно от необходимото. А и тъй като вече всеки има достъп до образование и самочувствието, което идва с него, дано внуците ми имат по-добро детство от моето.

— Как се запознахте? — попитах, докато се пържех в задушния зной.

— Рамон спечели стипендия за моя университет — обясни Флориано. — Следваше социални науки, но и историята го влечеше.

Несъмнено е по-умен от мен. Все му повтарям, че трябва да напише книга за живота си.

— И двамата знаем, че никой не би я издал в Бразилия — отвърна Рамон, вече сериозен. — Но може би един ден, когато остареея и политическото положение в страната ни се промени, ще успеея. А сега ще ви вода в любимия ми комплекс.

Докато следвахме Рамон из лабиринта от тесни улички, Флориано ми разказа тихо, че баща му, прочут наркобарон, който сега излежавал доживотна присъда в затвора за двойно убийство, някога принудил майка му да проституира.

— Когато майка му умряла от свръхдоза хероин, Рамон трябвало да отгледа сам шестимата си братя и сестри. Удивителен мъж е. Такива като него ми вдъхват надежда за човечеството — замисли се Флориано. — Неуморно агитира управниците ни да подсигурят поне някакво здравеопазване на тукашните и по-добри условия за децата им. Посветил е целия си живот на *фавелите* — добави той и ме поведе надолу по неравния калдъръм на едно стълбище.

Далечният екот на барабаните се засилваше с всяко следващо стъпало, пулсирайки през тялото ми. Всички местни, които подминавахме край тесните входове на домовете им, поздравяваха Рамон с уважение и обич, и докато стигнахме до дъното на стълбището, откъдето ни преведе през дървена врата, обградена с високи стени, собственото ми уважение към него се беше умножило. Замислих се как бе преобърнал живота си и използваше тежкото си минало, за да подобри този на останалите. Всеотдайността и силният му характер ме впечатляваха неимоверно.

Във вътрешния двор, където се озовахме, имаше двайсетина деца — няколко по-малки дори от Валентина — танцуващи на огнения барабанен ритъм. Рамон ни поведе край стената, към дебелия сянка, която сградата над нас хвърляше, и посочи децата.

— Подготвят се за Карнавала. Знаеш ли, че традицията води началото си от *фавелите*? — прошепна той, предлагайки ми изкорубен от слънцето пластмасов стол, за да поседна, докато ги гледам.

Малките телца на децата сякаш следваха инстинктивно бумтежа на барабаните. Някои така се бяха вгълбили в музиката, че танцуваха със затворени очи.

— Учат се на танц, който наричаме *самба ну пе*. Той ме спаси, когато бях дете — пророни тихо в ухото ми Рамон. — Танцуват, за да спасят живота си.

По-късно съжалих, че не си носех фотоапарат, но едва ли с него щях да уловя захласа по лицата на малките танцьори. Знаех, че видяното ще остави траен отпечатък в съзнанието ми. Накрая Рамон ни даде знак, че е време да си вървим, и аз станах неохотно. Махнахме на децата и излязохме през дървената врата.

— Добре ли си? — попита ме Флориано, отново премятайки закрилнически ръка през раменете ми.

— Да — отвърнах с пресекващ от емоции глас. — Просто това беше най-красивото нещо, което някога съм виждала.

Напуснахме *фавелата* и хванахме такси до центъра на града. Сърцето и сетивата ми още преливаха от искрената сладостна жар, с която танцуваха децата.

— Сигурна ли си, че си добре, Мая? — попита Флориано, хващайки угрижено ръката ми.

— Да — отвърнах аз. — Добре съм, наистина.

— Хареса ли ти самбата?

— Влюбих се в нея.

— Радвам се, защото точно това ще правим довечера.

Погледнах го ужасено.

— Флориано, аз не мога да танцувам!

— Разбира се, че можеш, Мая. Всеки може, особено *кариоките*. В кръвта ти е. А сега — продължи той, след като каза на шофьора да спре на площада в Ипанема, където множество търговци изнасяха сергиите си, — трябва да ти намерим подходящ тоалет. О, да не забравяме и обувки за самба.

Последвах го като покорно агне до пазара, а той се впусна да преравя закачалките с рокли, позволявайки ми да си избира от подходящите според него.

— Мисля, че прасковеното ще стои най-добре на кожата ти — обяви и ми поднесе тясна рокля с прихлупване, ушита от копринено мек плат.

Свъсих вежди. Точно такава дреха никога не бих избрала сама за себе си, тъй като смятах подобни модели за твърде разголени.

— Хайде, Мая, обеща ми да се поотпуснеш днес! В момента се обличаш като майка ми! — пошегува се той.

— Благодаря — отвърнах невъзмутимо, а той настоя да плати няколкото реала за роклята.

— Така, да ти намерим и обувки.

Той отново ме хвана за ръката и тръгнахме през улиците на Ипанема, спирайки пред малко магазинче, което ми приличаше на старовремска обуцарница.

След десетина минути излязох с чифт кожени обувки с кубински ток и каишка с копче върху свода на ходилото ми.

— Тези определено биха допаднали на Марина — заядох се аз, докато се мъчех да му дам пари за обувките, които несъмнено струваха доста. Той категорично отказа и вместо това спря пред една будка за сладолед с всевъзможни вкусове.

— Какъв искаш? — попиша ме Флориано. — Гарантирам ти, че тук се продава най-добрият сладолед в цял Рио.

— Какъвто ще ядеш ти — отвърнах.

Като ни дадоха фунийките, тръгнахме по главния булевард и седнахме на една пейка с изглед към брега, ближейки вкусния сладолед, преди да се е стопил.

— Така — обади се Флориано, след като избърсахме изцапаните си усти. — Минава шест, затова предлагам да се прибереш в хотела си и да се приготиш за танцовия си дебют. Аз трябва да отскоча до вкъщи, за да изпратя няколко имейла и да си приготвя багажа за Париж. Ще те взема от фойето в осем и половина.

— Добре. Благодаря ти за прекрасния ден — провикнах се след него и пресякох улицата.

— Още не е приключил, Мая — отвърна ми той с усмивка.

Като отидох до рецепцията, за да поискам ключа от стаята си, ме посрещна загрижено лице.

— Сеньорита Д'Аплиез, притеснихме се за вас. Не се прибрахте снощи.

— Да, останах при приятел.

— Разбирам. Е, по-рано днес получихте телефонно обаждане. След като операторът не можа да се свърже с вас, жената му

продиктувала съобщение. Било спешно.

Рецепционистката ми даде хартиен плик.

— Благодаря ви.

— И ако е възможно, следващия път като решите да пренощувате другаде, ще ни уведомите ли? Понякога Рио е опасно място за чужденците. Ако се бяхте забавили още, щяхме да се обадим в полицията.

— Разбира се — обещах и тръгнах леко засрамена към асансьора, размишлявайки върху това, че вероятно Рио наистина беше опасно място за чужденците. За коренячка като мен обаче беше напълно безобиден.

Като се качих в стаята си, отворих плика, зачудена кой ли можеше да ми е оставил спешно съобщение и прочетох напечатания текст:

Скъпа сеньорита Мая,

Сеньора Беатриз изяви желание да ви види. Силите ѝ намаляват с всеки изминал ден, затова е важно да дойдете възможно най-скоро. Утре сутринта в десет ще е най-удобно.

Яра Кантерино

Тъй като си бях взела цял почивен ден и поне за няколко скъпоценни часа напълно бях забравила за мъглявото си минало и несигурно бъдеще, на мозъка ми му отне известно време да осмисли писмото. Като пуснах душа и влязох под топлата вода, реших, че каквото и да ме чакаше утре сутринта, щях да мисля за него тогава, не тази вечер.

Облякох роклята, която Флориано ми купи, сигурна, че ще изглеждам ужасно с нея, но като обух обувките и заставах пред огледалото, останах изненадана от резултата. Прихлупената горна част подчертаваше едрият ми бюст и тънката талия, а полата, стелеща се на красиви дипли от средата на бедрата ми, разкриваше деликатно краката ми, чиято дължина изпъкваше благодарение на изтънчените кубински токове.

Престоят в Рио беше придал слънчев загар на кожата ми и когато изсуших косата си и я вдигнах, а после нанесох очна линия, спирала за мигли и тъмночервено червило, което веднъж си бях купила от някаква приумица, но така и не бях използвала, ме досмеша при мисълта, че сестрите ми нямаше да ме познаят. Шеговитият коментар на Флориано за стила ми на обличане ме ужили, но в действителност не беше далеч от истината. Носех само съдържани тоалети, с които се сливах с тълпата. Знаех, че тук, в Рио, жените разкриваха гордо извивките на телата си и сексуалността си, докато аз години наред ги криех.

В половината час, който ми оставаше до срещата с Флориано, изпратих цял залп от имейли до сестрите ми, за да им споделя колко хубаво си прекарвах и колко по-добре се чувствах. И пийвайки вино от бутилката, която бях намерила в минибара, се изумявах от това, че всъщност не преувеличавах. Сякаш грамадно тегло бе паднало от плещите ми и тази вечер се чувствах лека като перце. Може би всичко се дължеше на изповедта ми пред Флориано, но едно вътрешно гласче ми нашепваше, че не е само това.

Дължеше се и на него.

Енергията, позитивизмът и здравият му разум, да не говорим за отношението към дъщеря му и сръчността, с която въртеше домакинството им, ми служеха като така необходимия житейски урок. Най-малкото ми подсигуряваше модел за подражание, и то такъв, който отчаяно исках да следвам. В сравнение с неговия моят живот изглеждаше като бледо сиво подобие и съзнавах, че Флориано — макар и някои от коментарите му да ме засягаха — бе успял да ми покаже, че досега просто оцелявах, вместо да живея истински.

И някак комбинацията от този град и този мъж беше пропукала защитната черупка, в която се криех. Аналогията ме накара да се засмея, тъй като наистина се чувствах като новоизлюпено пиленце.

Да, признах пред себе си, бях малко влюбена в него.

Като погледнах часовника си и установих, че е време да сляза във фойето, стигнах до заключението, че дори никога повече да не видех Флориано, той ми беше върнал живота. И тази вечер щях да отпразнувам възраждането му без страх от утрешния ден.

— Леле! — Флориано ме загледа с откровено възхищение, като се появих във фоайето. — Все едно виждам феникс, излитащ от пепелта.

Вместо да се изчервя и да махна скромно с ръка, му се усмихнах топло.

— Благодаря ти за роклята. Прав беше, наистина ми стои добре.

— Мая, изглеждаш ослепително и повярвай ми — добави той, хващайки ръката ми, за да ме изведе навън, — единствената ми заслуга е, че изведох на показ онова, което ти така усърдно прикриваше. — Той застана на върха на стълбището и надникна към мен. — Готова ли си?

— Да.

Спряхме едно такси и Флориано упъти шофьора към квартал, наречен Лапа, който по негови думи беше една от най-старите части на града, любимото свърталище на бохемите.

— Да знаеш, че хич не е безопасно да скиташ тук сама — предупреди ме той, като слязохме на една калдъръмена улица, обточена със стари тухлени сгради. — Но тази вечер аз ще те пазя — обяви после.

Тръгнах внимателно по неравната настилка, стиснала ръката му за опора, тъй като още не бях свикнала с токовете на новите ми обувки. Заведенията бяха претъпкани с хора, излезли за питие или вечеря, но ние свърнахме от главната улица, тръгнахме надолу по едно стълбище и се озовахме в едно помещение в сутерена на сградата.

— Това е най-старият клуб по самба в Рио. Тук не идват туристи, а само коренните *кариоки*, желаещи да потанцуват на най-добрата самба в града.

Сервитьорката му се усмихна, целуна го по двете бузи и ни отведе до сепарето с оръфани кожени седалки в ъгъла. Даде ни менюта, а Флориано веднага ни поръча по бира, понеже тук виното било негодно за пиене.

— И да знаеш, Флориано, тази вечер черпя аз — заявих, поглеждайки към танцовата площадка, където музикантите вече се събираха и нагласяха инструментите си.

— Благодаря — кимна галантно той. — Между другото, ако искаш да ми казваш нещо, Мая, гледай да го кажеш в следващия един час. След това няма да чуваме нищо.

Поръчахме си специалитета на заведението, любимия на Флориано, а когато бирите ни пристигнахме, той чукна бутилката ми със своята.

— Мая, за мен беше удоволствие да прекарам това време с теб. И съжалявам, че трябва да го прекъсна заради полета си до Париж.

— Аз пък искам да ти благодаря от сърце. Страшно много ми помогна, Флориано.

— Значи си съгласна да преведеш и следващата ми книга? — пошегува се той.

— Ще се засегна, ако не ми я предложиш. Между другото — подхванах, докато ни сервираха някаква бобена яхния, — като се върнах в хотела, ми дадоха съобщение от Яра. Сеньора Беатриз искала да ме види утре сутринта — обявих с възможно най-небрежния си тон.

— Така ли? — учуди се Флориано, дъвчейки храната си. — А ти какво мислиш по въпроса?

— Ти сам ми каза, че днес е ден за забавления — напомних му закачливо. — Затова не съм мислила по въпроса.

— Браво на теб. Но все пак ми се иска да можех да те придружа. Или поне да те закарам. Голямо приключение си спретнахме през последните дни. И за мен беше удоволствие да съм ти спътник. Обещава ли да ми разкажеш какво е станало?

— Ще ти изпратя имейл.

Помежду ни внезапно се спусна напрегната атмосфера, която запълнихме дояждайки вкусната яхния. Флориано си поръча още една бира от отзивчивата сервитьорка, но аз отказах, решена да опитам „негодното за пиене“ вино. Междувременно оркестърът засвири пламенната музика на *фавелите* и две двойки превзеха танцовата площадка. Съсредоточих се върху танца им, премерените им движения, отразяващи силното напрежение между двама ни с Флориано.

— Е — подхванах аз, когато и други двойки започнаха да излизат на дансинга, — ще ме научиш ли да танцувам самба?

Подадох му ръката си през масата и той кимна. А после, без да каже и дума, стана и ме поведе към центъра на помещението.

Едната си ръка сложи около кръста ми, пръстите на другата преплете с моите и прошепна в ухото ми:

— Просто усети ритъма с тялото си, Мая, само това се иска от теб.

Послушах го и музиката запулсира във вените ми. Бедрата ми се заклатиха в такт с неговите и краката ни се раздвижиха, моите тромаво, докато изучавах стъпките на неговите и тези на другите танцьори край нас. Не след дълго обаче някакъв инстинкт се събуди в мен, накара ме да се отпусна и да следвам ритъма ведно с неговото тяло.

Нямам представа колко време танцувахме заедно онази нощ. Когато танцовата площадка се напълни, имах чувството, че всички се превърнахме в една хомогенна амалгама — група човешки същества, отдали се на щастието от живота. Всеки наблюдател, вещь в танца, несъмнено би сметнал самбата ми за аматьорска и неправилна, но за пръв път, откакто се помнех, не ме беше грижа какво мислят околните. Флориано ме водеше, въртеше ме и ме притискаше към себе си, докато не се разсмях на глас от въодушевление.

Накрая, след като и двамата плувахме в пот, той ме изкара от танцовата площадка, грабна водата от масата ни и ме изведе на улицата за глътка свеж въздух, който незабавно замърси с цигарата си.

— *Meu Deus*, Мая! Справи се невероятно за начинаещ! Ти си истинска *кариока*.

— Така и се чувствам тази вечер благодарение на теб.

Пресегнах се да взема цигарата му и си дръпнах, усещайки погледа му върху себе си.

— Имаш ли представа колко си красива точно в този момент? — пророни той. — Много по-красива от прабаба си. Тази вечер в теб гори огън.

— Да — съгласих се, — заради теб, Флориано.

— Мая, аз нямам никаква заслуга. Ти реши да заживееш отново — прошепна той.

После най-ненадейно ме издърпа в обятията си и преди да усетя какво се случва, вече ме целуваше. А аз му отвърщах със същата страст.

— Моля те — промълви той, когато устните ни се откъснаха, за да си поемем дъх, — ела с мен у дома тази вечер.

Тръгнахме си от клуба и едва изкачихме стълбището към апартамента му, преди да смъкне роклята от раменете ми и да ме обладва на място, в тесния коридор, докато музиката на *фавелите* продължаваше да тътне в ушите ми. Накрая отидохме до леглото му и отново правихме любов, този път по-бавно, макар и със същия плам.

След това той се надигна на лакът и ме загледа с онзи познат ми, пронизателен поглед.

— Колко си различна — пророни. — При първата ни среща и аз като всеки мъж отчетох красотата ти, но беше толкова затворена, толкова напрегната. А виж се сега. — Той целуна хълтнатината в основата на шията ми и помилва гърдите ми. — Направо си... неустоима. След толкова месеци нетърпеливо чакане да замина за Париж, тази вечер искам единствено да остана тук с теб. Мая, обожавам те. — Внезапно се качи отгоре ми и притисна голото си тяло към моето. — Ела с мен в Париж — примоли ми се.

— Флориано, тази нощ е наша — прошепнах аз. — Ти ме научи да живея за мига. Пък и знаеш, че не мога.

— Не, не утре, но моля те, след като говориш със старицата, вземи самолета и ела при мен. Ще прекараме няколко прекрасни дни заедно. Късче от вечността — подкани ме той.

Не му отговорих. Точно сега не исках дори да се замислям за утрешния ден. Накрая той заспа до мен и аз го загледах, окъпан в лунната светлина, изливаща се през прозореца.

— Благодаря ти — промълвих, докосвайки нежно бузата му. — Благодаря.

---

[1] На португалски: „баба и дядо“. — Бел.прев. ↑

48.

За моя изненада, като се имаше предвид, че не бях спала в чуждо легло от поне четиринайсет години, не се събудих, докато не усетих лек допир по рамото си. Отворих очи и Флориано стоеше пред мен, вече облечен.

— Донесох ти кафе — посочи той чашата на нощното шкафче до мен.

— Благодаря ти — отвърнах сънено. — Колко е часът?

— Осем и половина. Мая, трябва да тръгвам към летището. Полетът ми е след три часа.

— А аз трябва да отскоча до хотела, за да се преоблека. — Веднага понечих да стана от леглото. — Трябва да съм в манастира в десет.

Флориано сложи ръка на рамото ми да ме спре.

— Виж какво, не знам какво мислиш да правиш, след като се срещнеш с Беатриз, но държа да ти повтора предложението си от снощи. Ела в Париж, *керид*. Много искам да си с мен. Обещай ми да си помислиш.

— Добре — съгласих се. — Обещавам.

— Чудесно. — Флориано почеса носа си и устните му се разтегнаха в дяволита усмивка. — Не ми се ще да го казвам, но май звучим като Бел и Лоран точно в този момент. И все пак ми се иска нашата история да е по-щастлива от тяхната. — Той се пресегна и заглади рошавата ми коса назад, а после се наведе да ме целуне нежно по челото. — *À bientôt*, и успех на срещата. А сега наистина трябва да вървя.

— Приятен път — пожелах му и го изпратих с поглед.

— Благодаря ти. Просто затвори вратата след себе си, като си тръгнеш. Петра ще се върне тези дни. До скоро, *керид*.

След няколко секунди чух входната врата да щраква и скочих от леглото, за да се облека. Напуснах апартамента и закрачих чевръсто през улиците на Ипанема към хотела ми. Прекосих фойето с гордо вдигната глава независимо от размъкнатия си вид, поисках ключа за

стоята си на рецепцията, без да обръщам внимание на втренчения поглед на рецепционистката, и попитах дали Пиетро ще може да ме откара до манастира след двайсетина минути.

Като се качих в апартамента ми, си взех бърз душ, макар и да не ми се искаше да отмивам миризмата на Флориано от тялото си, облякох подходящи дрехи и до петнайсетина минути слязох във фойето. Пиетро ме чакаше отвън и ме посрещна с усмивка, като се качих в колата.

— Сеньорита Д'Аплиез, как сте? Не съм ви виждал от няколко дни. Към манастирския хоспис сме, нали? — попита той.

— Да — отвърнах и се заех да подреждам бъркотията в главата си преди срещата.

Като пристигнахме, Яра вече ме чакаше тревожно пред манастира.

— Здравей, сеньорита Мая. Благодаря, че дойде.

— Аз ти благодаря, че ни уреди среща.

— В интерес на истината, не съм направила нищо. Сеньора Беатриз сама ме помоли да се свържа с теб. Знае, че ѝ остава съвсем малко. Готова ли си? — попита Яра със състрадателен поглед.

Отвърнах, че съм готова и тя ме поведе по широките тъмни коридори на манастира към болничното крило. Веднага щом минахме през двойната му врата, усетих острия мирис на дезинфектант, примесен с друга, неясна миризма, с която като че ли бяха пропити всички болници. А последно бях влизала в болница, за да родя момченцето си.

— Сеньора Беатриз е вътре. — Яра посочи една от вратите в дъното на коридора. — Ще отида да проверя дали се е подготвила.

Седнах на пейката отпред с мисълта, че каквото и да чуех от Беатриз днес, нямаше да падам духом. Миналото си беше минало, а вчера най-сетне бях открила бъдещето си.

Вратата на стаята ѝ се отвори и Яра ме покани вътре.

— Много е бодра тази сутрин. Каза на сестрата, че не иска никакви лекарства, докато не говори с теб, за да е с бистър разсъдък. Разполагате с около час, преди болката да я надвие.

Стаята беше светла и просторна, с красив изглед към планината и морето. Леглото на Беатриз беше единственото нещо, което напомняше, че се намират в болница.

— Добро утро, Мая — поздрави ме с изненадваща сърдечност Беатриз, седнала в един стол до прозореца. — Благодаря ти, че дойде. Заповядай, седни. — Тя посочи дървения стол срещу нейния. — Яра, свободна си.

— Да, сеньора. Натиснете звънеца, ако имате нужда от нещо — каза Яра на излизане.

Докато двете разговаряха, аз се възползвах да огледам Беатриз. И след разказа на Яра, опитах да я възприема в нова светлина. Физически определено не приличаше на Изабела, майка ѝ, и несъмнено клонеше към бледите, европейски черти на баща си. Освен това чак сега забелязвах яркозелените ѝ очи, изпъкващи на фона на изпитото ѝ лице.

— Първо, Мая, бих искала да ти се извиня. Като те видях онзи ден в градината, имах чувството, че ме е навестила мъртвата ми майка. Пък и колието ти... и аз като Яра го познах веднага. Завещано ми е от майка ми, Изабела, а аз го подарих на моята дъщеря за осемнайсетия ѝ рожден ден. — Внезапно очите на Беатриз се замъглиха, незнайно дали от болка или силни чувства. — Прости ми, Мая, но ми трябваше малко време да реша как да подходя към ненадейната ти поява точно преди... моето оттегляне.

— Сеньора Беатриз, както ви казах по-рано, не съм дошла нито за пари, нито за наследство, нито...

Беатриз вдигна разтреперана ръка.

— Първо, моля те, викай ми Беатриз. За зла участ ми се струва малко късно за „бабо“. И второ, макар и да съзнавах, че пристигаш в доста удобен момент, за да е просто съвпадение, не се притесних. В наши дни се правят тестове за доказване на генетичните връзки между предполагаеми роднини. Но твоите корени прозират от всяка черта на лицето ти. Не — въздъхна тя, — нещо друго ме накара да се поколебая.

— И какво беше то?

— Мая, обикновено всяко дете, което или е било осиновено, или е загубило родител в крехка възраст, издига биологичния си създател на пиедестал. Аз така направих с майка си. Във въображението ми Изабела се превърна в мадона, съвършената жена. Макар че в реалния живот несъмнено е имала множество недостатъци като всички нас — призна Беатриз.

— Да, вероятно е така — съгласих се.

Тя се умълча за момент, изучавайки замислено лицето ми.

— Затова като видях колко си решена да научиш коя е била майка ти и защо те е дала за осиновяване, разбрах, че нямаше да мога да те лъжа, ако се съгласях да отговоря на въпросите ти. И че ако ти разкриех истината, за жалост щях да унищожа представата, която по инстинкт си изградила в съзнанието си.

— Вече разбирам пред каква дилема си била изправена — опитах да я поощря. — Но май е добре да знаеш, че преди осиновителят ми да почине, почти не се бях замисляла коя е биологичната ми майка. Нито пък кой е баща ми. Радвах се на щастливо детство. Обожавах приемния си баща, а Марина, жената, която отгледа мен и сестрите ми, ми е като истинска майка.

— Е, това вероятно помага — съгласи се Беатриз. — Защото се боя, че историята, довела до осиновяването ти, не е особено приятна. Ужасно е майка да признае, че насила се е мъчила да харесва собственото си дете, но за жалост, точно така беше с Кристина, твоята майка. Прощавай, Мая, далеч не искам да ти причинявам още скръб. Но ти очевидно си интелигентна жена и би било нередно да ти замазвам очите с баналности и лъжи. Несъмнено ще ги усетиш. Но не бива да забравяме, че също както родителите не могат да избират децата си, така и децата не могат да избират родителите си.

Проумявайки какво се опитваше да ми каже Беатриз, за момент се поколебах дали в крайна сметка не беше по-разумно да не знам. Но вече бях стигнала дотук и трябваше да позволя на Беатриз да ми обясни, за нейно добро. Поех си дълбока глътка въздух.

— Ще ми разкажеш ли за Кристина? — попитах я тихо.

Беатриз разбра, че съм направила избора си.

— Добре. Яра ми сподели, че вече ти е разказала за живота ми, тоест вече знаеш, че със съпруга ми — твоят дядо — имахме много щастлив брак. А най-хубавият момент в него беше, когато разбрах, че съм бременна. Първородният ни син почина само няколко седмици след раждането си, затова когато Кристина се появи след няколко години, ни беше още по-скъпа.

Вдишах дълбоко и мислите ми прелетяха за миг към собствения ми загубен син.

— След преживяванията от собственото ми детство — продължи Беатриз, — бях решена със съпруга ми да отгледаме бебето си с всичката любов на света. Но откровено казано, Мая, Кристина беше

трудно дете още от самото начало. Почти никога не спеше нощем, а като поотрасна, започна редовно да изпада в жестоки истерии, които понякога продължаваха с часове. Когато тръгна на училище, вечно си намираше белята и учителите ѝ често ни уведомяваха, че тормози съучениците си. Боли ме да го призная — гласът на Беатриз вече трепереше от мъчителните спомени, — но Кристина нараняваше околните, без да ѝ мигне окото и без да изпитва угризения след това. — Тя вдигна пълни с агония очи към мен. — Мая, скъпа, моля те, кажи ми, ако искаш да спра.

— Не, продължавай — насърчих я вцепенено аз.

— Както се досещаш, тийнейджърските ѝ години бяха най-тежки. С баща ѝ се отчаяхме от пълното ѝ неуважение към по-възрастните, било то към нас, или към други хора, с които си имаше работа. Трагичното в случая беше, че имаше много ум в главата, както постоянно ни напомняха учителите ѝ. Като по-малка бяха тествали коефициента ѝ за интелигентност и се оказа доста над средния. През последните няколко години, с напредъка на проучванията относно психическото здраве, изчетох много статии за така наречения синдром на Аспергер. Чувала ли си за него? — попита тя.

— Да, чувала съм.

— Е, страдащите от него почти винаги са надарени с голям интелект, но не проявяват почти никаква човещина към околните. Поддържано не мога да опиша майка ти. Макар че Лоен, майката на Яра, твърдеше, че Кристина ѝ напомняла за моята баба Луиза, която почти не си спомням. Починала е когато съм била двегодишна, заедно с майка ми.

— Да, Яра ми каза.

— И така, дали по наследство, или заради някакъв синдром, както в наше време описват подобни състояния, или пък смесица от двете, характерът на Кристина беше почти нетърпим. И никой от множеството експерти, с които се консултирахме, не успя да намери решение. — Беатриз поклати тъжно глава. — Като навърши шестнайсет, дъщеря ни започна да излиза често и да ходи по някои от най-долнопробните барове в града, където попадна в лоша компания. А в Рио, както можеш да си представиш, това беше опасно, особено преди трийсет и пет години. Неведнъж ни я водеха полицаи, пияна и раздърпана. Накрая я заплашиха със съд заради неправомерна

употреба на алкохол и това я укроти за малко. Но тогава открихме, че е спряла да ходи на училище и вместо това се вижда с приятелите си от *фавелите*.

Беатриз се умълча за момент и отправи поглед към далечните планини отвъд прозореца. Когато очите ѝ се върнаха към мен, продължи с разказа си.

— Накрая от училището се принудиха да я изключат. Бяха я хванали с бутилка ром в раницата. Пробутвала го и на други момичета, затова всички се явили пияни на следобедните занятия. С баща ѝ наехме частен преподавател, за да може поне да вземе изпитите си и да я следим по-изкъсо. Понякога стигахме дотам, че я заключвахме в стаята ѝ, за да не излиза вечер, но тогава изпадаше в нечовешки амоци. Пък и винаги намираше начин да се измъкне. Беше напълно неконтролируема. Скъпа, ще бъдеш ли така добра да ми подадеш водата от нощната масичка? Устата ми изсъхна от говорене.

— Разбира се — отвърнах аз и отидох да ѝ донеса чашата със сламка.

Като ѝ я подадох, забелязах, че ръцете ѝ треперят твърде силно, за да я поеме, затова доближих сламката до устните ѝ, докато отпие.

— Благодаря — каза Беатриз и вдигна тревожни зелени очи към мен. — Сигурна ли си, че ще понесеш историята ми, Мая?

— Да — уверих я, оставих чашата и се върнах на стола си.

— Добре тогава. Един ден установих, че смарагдовите украшения на майка ми — колието и обиците, подарък от родителите ѝ за осемнайсетия ѝ рожден ден, които струваха цяло състояние — са изчезнали от кутията ми за бижута. Нищо друго не липсваше, така че нямаше как да е било обир. Кристина вече прекарваше почти цялото си време във *фавелата* — с баща ѝ предполагаме, че е намесен мъж — и започна да ми прави впечатление, че погледът ѝ вечно е замъглен, а зениците ѝ — разширени. Консултирах се с един мой приятел доктор и той ми каза, че Кристина вероятно употребява наркотици. — Беатриз видимо потрепери при мисълта. — Естествено, като ми спомена колко стрували подобни субстанции, веднага се досетих защо са изчезнали накитите на майка ми. Беше ги откраднала, за да ги продаде и да си купи наркотици. До този момент с баща ѝ вече бяхме на ръба на развод. Евандро не можеше да търпи повече. Кристина беше навършила осемнайсет преди няколко месеца; спомням си съвсем ясно

как ѝ подарих колието с лунен камък от майка ми, а тя посърна, защото знаеше, че не струва много. Тази ѝ постъпка — продължи Беатриз и очите ѝ се насълзиха за пръв път — ме смути най-много от всичко. Лунният камък беше най-скъпоценното ми притежание, защото знаех, че баща ми го е подарил на майка ми, а по-късно разбрах, че след смъртта ѝ го е предал на мен. Аз самата го поднесох на дъщеря си, която е мислила единствено колко реала ще може да му вземе от някой магазин за бижута втора ръка. Извинявай, скъпа Мая — пророни старицата, ровейки за носна кърпа из джоба на халата си.

— Моля те, Беатриз, не се извинявай. Представям си колко е тежко да ми разказваш всичко това. Но не забравяй, че на мен ми описваш непозната жена, независимо добра или лоша. Не мога да изпитвам любов към нея, защото никога не съм я виждала — успокоих я внимателно.

— Добре тогава. И така, със съпруга ми решихме да ѝ се опълчим и да я предупредим, че ако не спре да взима наркотици и да краде от нас, ще трябва да я изгоним от имението. В същото време бяхме готови да ѝ предложим помощ и подкрепа, ако самата тя решише да си помогне. Но Кристина вече беше пристрастена, а и животът ѝ беше другаде, с приятелите ѝ от *фавелата*. Затова накрая стегнахме багажа ѝ и я помолихме да напусне дома ни.

— Беатриз, много съжалявам. Сигурно ви е било страшно трудно — казах аз и се пресегнах да стисна състрадателно ръката ѝ.

— Така беше — потвърди с дълбока въздишка тя. — Натъртихме ѝ, че ако някога пожелае да се върне при нас и да се откаже от зловредния си навик, ще я приемем с отворени обятия. Спомням си как слезе по стълбището с куфара, докато аз я чаках до входната врата. Подмина ме, после се обърна само за секунда. Омразата в очите ѝ ме преследва до ден-днешен. — Беатриз вече ридаеше. — И се боя, че това беше последният път, в който видях дъщеря си.

Двете потънахме в мълчание, всяка загубена в собствените си мисли. Колкото и да се бях клела, че няма да позволя разказът на Беатриз да ме разстройва, сега тази задача се оказваше непосилна. Защото във вените ми течеше кръвта на Кристина. И аз ли бях толкова сбъркана?

— Мая, знам какво си мислиш — обади се внезапно Беатриз, бършейки очите си. — И нека те уверя, че нищичко в теб не ми

напомня за майка ти. Разправят, че гените прескачали по едно поколение и ти наистина си същинско копие на майка ми Изабела. И ако съдя по разказите на онези, които са я познавали, си наследила характера ѝ.

Знаех, че Беатриз се опитва да ме успокои. И наистина още като чух малко за прабаба ми и видях колко много си приличаме физически, изпитах някакво инстинктивно влечение към нея. Но това не променяше факта, че биологичната ми майка е била такъв човек.

— А щом повече никога не си видяла Кристина, откъде знаеш, че е имала дъщеря? — попитах, отчаяно ловейки се за сламки с надеждата, че е станала някаква грешка. — И че не съм свързана с това семейство. Нито с майка ми.

— Нямах да узная, скъпа, ако моя приятелка не работеше като доброволка в едно от многото сиропиталища в Рио по онова време. Повечето бебета идваха от *фавелите* и приятелката ми случайно се оказала на смяна, когато Кристина доведе теб. Не си дала името, само оставила бебето и избягала, както правеха много от майките. На приятелката ми ѝ трябвали няколко дни да се досети откъде познавала Кристина; била страшно измършавяла и дори ѝ липсвали зъби. — Гласът на Беатриз пресекна от тъга. — Но накрая си спомнила. И дойде да ми каже, че внучка ми е оставена в сиропиталището с колие с лунен камък. С Евандро веднага отидохме да те вземем, за да се грижим за теб като наше дете. Но въпреки че беше постъпила в сиропиталището едва преди седмица, вече те бяха осиновили. Приятелката ми страшно се изненада, понеже в сиропиталището имало много новородени по онова време и обикновено престоявали поне по няколко седмици, преди да ги осиновят — ако изобщо някога се случи. Но ти явно си била много красиво бебе, скъпа моя — усмихна се Беатриз.

— А приятелката ти — подхванах плахо, съзнавайки, че трябва да задам въпроса, увиснал на устните ми, — видяла ли е приемния ми баща?

— Да — потвърди Беатриз. — Както и жената с него. Приятелката ми ме увери, че и двамата били изключително мили. Естествено, двамата с Евандро ѝ се примолихме да ни каже къде са те отвели, но тя беше просто доброволка и нямаше как да знае.

— Разбирам.

— Въпреки това успя да ни подsigури нещо, Мая. В онова чекмедже — посочи Беатриз — ще намериш един хартиен плик. В сиропиталището правели снимка на всяко доведено бебе за архивите. Тъй като теб вече те бяха взели и досието ти беше закрито, приятелката ми помолила управителката на сиропиталището да ни отстъпи снимката за спомен. Хайде, виж я.

Отидох до чекмеджето и извадих плика от него. Вътре имаше неясна черно-бяла снимка на бебе с гъста тъмна коса и огромни, уплашени очи. Бях виждала много мои снимки в ръцете на Марина или в скута на Татко Солт. Затова веднага се разпознах и тук.

— Значи така и не сте разбрали кой ме е осиновил? — попитах Беатриз.

— Не. Макар че опитвахме всячески. Обяснихме на управителката, че сме ти баба и дядо и сме дошли да те осиновим и да те отгледаме като наше дете. Тя попита какво доказателство имаме за кръвната ни връзка с теб. За жалост нямахме такава — въздъхна дълбоко Беатриз, — защото името на биологичната ти майка не беше упоменато в картоната ти. Дори й показах моя снимка, на която носех колието с лунен камък, но тя заяви, че това не било доказателство в очите на закона. Помолих я — не, умолявах я — поне да ме свърже с новите ти приемни родители. Тя отказа, понеже в много случаи контактът на роднини от старото семейство с новото не водел до нищо хубаво. Политиката на сиропиталището беше безусловна. О, скъпа — въздъхна отново тя, — всичките ни усилия удряха на камък.

Върнах снимката в хартиения плик, само и само да се занимая с нещо. После станах и понечих да я върна в чекмеджето.

— Не, мила, задръж я. Вече не ми трябва. Внучка ми стои от плът и кръв пред мен.

Беатриз изтръпна от болка и осъзнах, че времето ми изтича.

— Значи така и не сте разбрали кой е истинският ми баща? — попитах.

— Не.

— Ами Кристина? Знаете ли какво е станало с нея?

— За жалост, както вече ти казах, не чух и дума повече от нея. Боя се, че дори не знам дали още е сред живите. След като те е оставила в сиропиталището, просто е потънала вдън земя. Както се случваше с много младежи в Рио по онова време. — Беатриз въздъхна.

— Може пък ти да откриеш нещо, ако решиш да разследваш случая по-задълбочено. Знам, че в наши дни властите са по-склонни да помагат на хората, издирващи загубените си родители. Майчиният ми инстинкт, ако такова нещо съществува, ми подсказва, че Кристина е мъртва. Реши ли някой да се самоунищожи, обикновено успява. Въпреки това сърцето ми още се къса, като се сетя за нея.

— Не се и съмнявам — отвърнах състрадателно. Чувството ми беше до болка познато. — Но не те ли утешава поне малко фактът, че е взела колието с лунния камък, като си е тръгвала от имението. А после го е предала на мен. Явно връзката ти с него е значела нещо за нея, независимо от всичко. Може би това доказва, че каквато и да е била, дълбоко в себе си те е обичала.

— Може би — кимна бавно Беатриз и по сухите ѝ устни се изписа вяла усмивка. — А сега, скъпа, ще бъдеш ли така добра да извикаш сестрата? Боя се, че ще трябва да се предам и да изпия едно от онези ужасяващи хапчета, от които не съм на себе си, но поне правят болката поносима.

— Разбира се.

Натиснах звънеца, а Беатриз протегна немощно ръка към мен.

— Мая, моля те, обещавай ми да не позволяваш на историята, която току-що ти разказах, да повлияе на бъдещето ти. Родителите ти може и да са те разочаровали, но трябва да знаеш, че ние с дядо ти не сме спирали да мислим за теб и да те обичаме. Появата ти сега ще ми позволи да си отида в покой.

Отидох до нея и я прегърнах, за пръв път усещайки физическото присъствие на мой кръвен роднина. Само дето ми се искаше да имахме повече време.

— Благодаря ти, че ме прие. Макар и да не намерих майка си, поне намерих теб. А това е достатъчно — пророних нежно.

Сестрата влезе в стаята.

— Мая, в Рио ли ще си и утре? — попита внезапно Беатриз.

— Възможно е, да.

— Тогава ела да ме видиш отново. Разказах ти лошото, но ако имаш достатъчно време, нека го използваме, за да се опознаем. Нямах представа колко си мечтаех да разбера в що за жена си се превърнала.

Беатриз отвори покорно уста да глътне хапчетата, които сестрата ѝ бе донесла.

— Ще се видим утре по същото време — отвърнах аз.
Тя ми махна немощно и аз напуснах стаята ѝ.

49.

Върнах се в хотела, свих се на топка в леглото и заспах дълбоко. Като се събудих, полежах замислена за Беатриз и разказа ѝ, търсейки някаква емоционална реакция от просветленото си съзнание. За моя изненада не усещах почти никаква душевна болка, колкото и ужасна да беше историята на баба ми от чисто човешка гледна точка.

Размислих се за бурния изблик на чувства, който бях изживяла предишния ден във *фавелата*, гледайки пламенния танц на децата, и проумях, че навярно се дължеше на връзката ми с тях, тогава все още неосъзната; вече нямах почти никакво съмнение, че и аз самата бях родена във *фавела*. Постъпката на майка ми — каквото и да я бе мотивирало в онзи момент — безспорно ме беше спасила от крайно несигурно бъдеще. Но дори да не се знаеше кои са истинските ми родители, поне бях открила кръвната си баба, която най-откровено милееше за мен.

Обсъдих със себе си дали да потърся майка си. И реших да не го правя. От разказа на Беатриз ставаше ясно, че бях просто вторичен, нежелан продукт от разгулния ѝ живот. Но тези размишления неминуемо ме наведоха на убеждението, че и аз самата бях сторила същото с моето дете. Нима можех да виня майка ми и да вярвам, че никога не ме е обичала, без да знам пълните обстоятелства около решението ѝ?

И все пак, ако не друго, събитията от изминалия ден ми бяха дали да разбера, че за мен е важно да оставя на сина си нещо, с което да обоснова решението си да го оставя. В неговия случай нямаше колие с лунен камък, нито баба и дядо, готови да го осиновят. Никакви улики около истинския му произход. Както Флориано бе изтъкнал, беше напълно възможно приемните му родители да не са му разкрили откъде идва. Но ако бяха, или възнамеряваха да го сторят в бъдеще, и някой ден той тръгнеше да ме търси, исках да му оставя следа.

Като онези, които Татко Солт беше оставил на шестте си дъщери.

Вече разбирах защо координатите на Татко Солт ме отведоха до *А Каса дас Оркидеас*, а не в сиропиталището. Макар и да не бях

родена там, явно бе знаел, че ще открия Беатриз, единственият ми кръвен роднина, благоволил да ме потърси.

И за пореден път се замислих каква работа е имал баща ми в Рио по времето, когато съм се родила, и защо бе избрал да осинови точно мен от всички бебета в сиропиталището. Беатриз не спомена да са ме приели там с триъгълна плочка, освен с колието. Тогава как се беше сдобил с нея Татко Солт?

Това беше още една главоблъсканица, чийто отговор едва ли щях да намеря някога. Затова реших да спра да питам „защо“ и просто да приема, че съм имала щастието да ми бъде любящ баща и ментор в живота, който винаги се отзоваваше, когато се нуждаех от него. И да се науча да вярвам в добрината на околните. А тази мисъл естествено ме върна на темата за Флориано.

Надникнах инстинктивно през прозореца и вдигнах очи към небето. Навярно вече летеше над Атлантическия океан. Виждаше ми се толкова странно, че след цели четиринайсет години на празно съществуване, нарочно лишено от проникновени размисли, сега жонглирах с толкова много емоции. Чувствата ми към Флориано се бяха зародили най-внезапно — като свитата пъпка на роза, магически разцъфнала в приказни цветове само за една нощ — и бяха неочаквано силни, но и някак свършено естествени.

Липсваше ми, и то не заради някаква мимолетна страст, а с кротката осъзнатост, че вече е част от живота ми. И знаех, че аз съм част от неговия. Вместо дълбока потребност, чувствах спокойно примирение с онова, което се бе зародило помежду ни и което се нуждаеше от ласкави грижи, за да не увехне.

Грабнах лаптопа си, отворих го и му написах имейл, както бях обещала. Предадох му възможно най-кратко и ясно думите на Беатриз от тази сутрин. И му споделих, че на следващия ден отново ще я посетя в манастира.

Вместо да се колебая и да препрочитам написаното, както обикновено правех, последвах инстинкта си и натиснах „изпрати“ без да редактирам текста. После излязох от хотела и пресякох булеварда, за да поплувам в буйните вълни, разбиващи се в плажа Ипанема.

На следващата сутрин Яра отново ме чакаше в преддверието на манастира. Този път обаче ме посрещна с ярка усмивка и стисна свенливо ръката ми.

— Благодаря ти, сеньорита.

— За какво? — попитах я.

— Задето върна светлината в очите на сеньора Беатриз. Макар и за кратко. Добре ли си, след като чу разказа й?

— Откровено казано, Яра, не беше каквото очаквах, но се справям някак.

— Тя не заслужаваше дъщеря като теб, нито пък ти заслужаваш майка като нея — пророни напрегнато Яра.

— Май често не заслужаваме онова, което получаваме. Но понякога бъдещето ни носи заслуженото — казах почти на себе си, следвайки я по коридора.

— Сеньора Беатриз е полегнала, но въпреки това държи да те види. Ще влезем ли? — попита ме тя.

— Да.

Този път влязохме в стаята заедно, без да се налага Яра да проверява дали господарката й е готова да ме приеме. Беатриз изглеждаше ужасно крехка в леглото си, но по лицето й грейна усмивка веднага щом ме видя.

— Мая. — Тя даде знак на Яра да ми придърпа един стол до леглото й. — Ела да поседнеш до мен. Как си днес, скъпа? Нощес много те мислих. Историята ми сигурно те е разстроила.

— Добре съм, Беатриз, наистина — уверих я, седнах до нея и потупах плахо ръката й.

— Радвам се да го чуя. Силна жена си и ти се възхищавам. А сега — подхвана с по-ведър тон, — да оставим миналото. Искам да ми разкажеш за себе си. Къде живееш, Мая? Омъжена ли си? Имаш ли вече деца? С какво се занимаваш?

През следващия половин час разказах на баба ми всичко, за което се сещах. За Татко Солт и сестрите ми, и красивия ни дом на брега на Женевското езеро. Разказах й за преводаческата си кариера и дори се изкуших да й споделя за Зед, бременността ми и отказът от детето ми. Но инстинктите ми подсказваха, че старицата искаше да чуе само колко щастлива съм била, затова й спестих подробностите.

— Ами бъдещето ти? Разкажи ми за онзи красавец, който веднъж те придружи до имението. Доста е известен в Рио. Само приятел ли ти е? — Тя ме изглежда лукаво. — Струва ми се, че е повече от това.

— Да, много го харесвам — признах си аз.

— Е, какво те чака оттук нататък, Мая? Ще се върнеш ли в Женева, или ще останеш в Рио с приятеля си?

— Всъщност той замина за Париж вчера сутринта — обясних.

— О, Париж! — Беатриз стисна ръце замечтано. — Там прекарах най-щастливите дни от живота си. Както вече знаеш, прабаба ти също го е посетила в младините си. Видя ли статуята в градината ми, която татко доставил от Париж за неин сватбен подарък?

— Да, забелязах я — потвърдих небрежно, питайки се в каква ли посока ще поеме разговорът ни.

— Скулпторът ѝ беше един от професорите ми във Френската академия за изящни изкуства. Един ден след занятията отидох да му се представя и да му кажа, че съм дъщеря на Изабела. За моя изненада професор Бруи отвърна, че си я спомня съвсем ясно. А като му казах, че е починала, той искрено се натъжи. След това ме прие под крилото си или поне започна да ми обръща по-специално внимание; дори ме покани в красивата си къща в Монпарнас и ме заведе на обяд в „Ла Клозери де Лила“. Каза, че някога обядвал там с майка ми. Води ме и до ателието на професор Пол Ландовски и даже ме запозна с него. По онова време, разбира се, Ландовски вече беше доста възрастен и рядко твореше, но ми показа снимки от работата по отливките за статуята на Христос. Оказа се, че майка ми е присъствала в ателието, докато Ландовски и професор Бруи са работили по нея. Ландовски изрови от един шкаф отливката на ръцете на майка ми, която направили като възможен прототип за тези на Спасителя. — Беатриз се усмихна сърдечно на спомена. — Професор Бруи ми отдели много от времето си и вечно се държеше мило с мен. Години след това поддържахме връзка, чак до смъртта му през 1965-а. Добрината на непознатите — пророни умислено Беатриз. — Е, скъпа Мая, ще последваш ли стъпките на прабаба си и баба си, предприемайки пътешествието от Рио до Париж? Сега поне е къде-къде по-лесно. На нас двете с майка ми ни отне цели шест седмици. А ти можеш утре по това време да пийваш абсент в „Ла Клозери де Лила“! Мая, миличка? Чу ли ме?

От думите на Беатриз в гърлото ми бе заседнала буца. Нищо чудно, че в началото Яра не бе искала да ми разкаже историята на миналото ѝ. Личеше си, че жената пред мен нямаше представа кой е истинският ѝ баща.

— Да. Може пък да отскоча до Париж — съгласих се аз, опитвайки да си върна равновесието.

— Чудесно — зарадва се Беатриз. — А сега, Мая, се опасявам, че трябва да преминем към по-сериозни теми. Този следобед съм поканила един нотариус. Възнамерявам да пренапиша завещанието си и да оставя повечето от притежанията си на теб, внучка ми. За жалост нямам много, само рухнала къща, в която трябва да се вложат стотици хиляди реали. Средства, с каквито едва ли разполагаш. Затова вероятно ще е най-разумно да я продадеш и искам да знаеш, че нямам нищо против. Но имам едно условие и то е Яра да живее тук до смъртта си. Знаем колко се страхува за бъдещето си и искам да я успокоя, че ще има кой да се грижи за нея. Имението е колкото мой, толкова и неин дом. Ще ѝ завеща сума пари, която би трябвало да ѝ стигне до края на дните ѝ. Но ако живее дълго и парите ѝ свършат, те моля да се погрижиш за нея. Тя е най-близката ми приятелка. Отраснахме като сестри.

— Разбира се — отвърнах, мъчейки се да сдържа сълзите си.

— Имам и малко бижута, някои от които наследих от прабаба ти. Както и *фазенда* „Санта Тереза“, където майка ми е прекарала детството си. Ръководя скромна благотворителна фондация в помощ на жени от *фавелите* и използвам фермата за тяхно убежище. Ще съм ти много благодарна, ако успееш да запазиш дейността ѝ.

— Разбира се, Беатриз — прошепнах през стегнато гърло. — Беатриз, не мисля, че заслужавам такова наследство. Със сигурност имаш приятел, роднини...

— Мая! Как може да ти хрумне дори, че не го заслужаваш! — възкликна с искрено възмущение Беатриз. — Майка ти те остави, отне ти фамилиното име, което някога имаше тежест тук, в Рио. Ти си потомка на рода Айрес Кабрал и макар че парите не могат да заличат загубата ти, само на толкова съм способна. И ти го дължа — натърти тя.

— Благодаря ти, Беатриз.

Виждах, че започва да се вълнува, а не исках да я разстройвам.

— Вярвам, че ще използваш разумно наследството си — рече тя и по лицето ѝ се изписа познатата болезнена гримаса.

— Да извикам ли сестрата?

— След малко. Но първо, Мая, преди да си заявила, че ще останеш с мен до края, ти казвам най-категорично, че държа днешната ни среща да бъде последна. Знам накъде съм тръгнала и не искам да ставаш свидетел на кончината ми, особено, при положение че още скърбиш по приемния си баща. Яра ще е до мен и тя ми е напълно достатъчна.

— Но, Беатриз...

— Никакво „но“, Мая. Болката вече е толкова силна, че макар досега да стисках зъби, днес ще помоля сестрата за малко морфин. Така краят ще настъпи бързо. Затова... — Беатрис се усмихна с мъка. — Радвам се, че имах късмета да споделя последните си съзнателни мигове с красивата си внучка. И наистина си красива, скъпа Мая. Толкова много неща искам да ти пожелаая. Но най-вече да намериш любовта на живота си. Само тя прави болката от съществуването ни поносима. Моля те, не го забравяй. Сега вече може да извикаш сестрата.

След няколко минути прегърнах Беатриз и се сбогувахме. На излизане от стаята забелязах, че клепачите ѝ вече натежават, но все пак успя да ми махне немощно. Седнах на пейката отпред, отпуснах глава в ръцете си и заридях тихо. Усетих нечия ръка върху рамото си и като вдигнах поглед, видях, че Яра е седнала до мен.

— Не е разбрала, че Лоран Бруи е истинският ѝ баща, нали?

— Не, сеньорита Мая, не знае.

Яра ме хвана за ръката и се умълчахме за миг, потънали в скръб заради тъжните обстоятелства.

След като написах адреса, телефонния номер и имейла си на листа хартия, който Яра ми даде, тя ме изпрати до колата.

— Довиждане, сеньорита. Радвам се, че със сеньора Беатриз оправихте отношенията си, преди да е станало твърде късно.

— Благодарение на теб, Яра. Беатриз е имала голям късмет да намери приятелка като теб.

— И аз като нея — отвърна Яра, докато се качвах в колата.

— Моля те, обещавай, че ще ме уведомиш, когато... — Нямах сили да изрека думите на глас.

— Разбира се. А сега върви да живееш живота си, сеньорита. Както вероятно научи от историята на семейството си, всеки миг е ценен.

Вслушах се в съвета на Яра и още като се прибрах в хотела, проверих имейлите си с много по-голям ентузиазъм от обичайно. Дори се усмихнах, когато видях, че Флориано ми е отговорил. В Париж било прекрасно, пишеше той, но му трябвал преводач, защото френският му бил окаян.

Освен това открих нещо, което трябва да видиш,
Мая.

Моля те, пиши ти кога мислиш да дойдеш.

Засмях се на глас, защото не ме питаше дали мисля да отида, а кога. Обадох се на рецепционистката и я помолих да провери дали има свободни места в следващия самолет от Рио за Париж. След десетина минути ми съобщи, че имало само в първа класа. Като чух цената, преглътнах смаяно, но въпреки това се съгласих и й заръчах да ми резервира място. Имах чувството, че Татко Солт, Беатриз и Бел ме окуражаваха.

Излязох от хотела и тръгнах към сърцето на Ипанема, обратно към пазара, където ме беше водил Флориано, и си купих няколко „дръзки“ рокли, които предишната Мая не би докоснала с пръст. Но сега бях новата Мая, която живееше с мисълта, че един мъж я обичаше и искаше да го зарадва с красива рокля.

„Повече няма да се крия“, казах си строго, купувайки два чифта обувки с ток и отидох до близката дрогерия, за да си харесам парфюм — не бях носила от години. Купих си и ново червено червило.

Същата вечер се качих на терасата върху хотелския покрив, за да видя за последно Христос Спасителя на фона на залязващото слънце. Наслаждавайки се на чаша студено бяло вино, благодарих на него и на небесата, задето ми бяха върнали живота.

А когато рано сутринта напуснах Рио с колата на Пиетро, отново погледнах назад към него, извисил се на върха на Корковадо, и ме обзе

странна увереност, че съвсем скоро ще се върна в прегръдката му.

50.

— Ало? — каза познат глас от другата страна на телефонната линия.

— Мама, аз съм, Мая.

— Мая! Как си, *chérie*? Имам чувството, че от цяла вечност не сме се чували — добави Марина с укорителна нотка.

— Да, съжалявам, че не ти се обаждам по-често, Мама. Бях... заета — обясних, мъчейки се да стърпя смеха си, когато една ръка се прокрадна по голия ми корем. — Просто исках да ти кажа, че ще се прибера у дома утре следобед. И че — преглътнах леко притеснено — ще си вода гост.

— Да приготвя ли стая в къщата, или ще я поканиш при теб в белведера?

— Ще отседне при мен — обърнах се към Флориано с усмивка.

— Чудесно — отвърна ведрият ѝ глас. — Да ви приготвя ли вечеря?

— Не, моля те, не се притеснявай. Ще ти звънна утре, за да ти кажа в колко часа да ни изпратиш Крисчън.

— Ще чакам. До скоро, *chérie*.

— До скоро.

Върнах слушалката във вилката ѝ на нощната масичка и отново се отпуснах в обятията на Флориано, чудейки се как ли щеше да му се стори домът от детството ми.

— Не бива да се стряскаш или да си мислиш, че съм голяма клечка. Просто такъв живот ми се е паднал — обясних аз.

— *Керида* — притисна ме към себе си той, — интересно ще ми е да видя как живееш сега. Но не забравяй, че знам откъде произхождаш. И така, в последния ни ден в Париж ще те вода да видиш нещо много специално.

— Налага ли се? — попитах, протягайки се лениво до него.

— Мисля, че да — отвърна Флориано. — Малко по-късно обаче...

Два часа по-късно се облякохме, излязохме от хотела и Флориано извика такси. Дори успя да даде адреса на сносен френски.

— Значи сме към „Шанз-Елизе“, нали така? — попитах колкото за себе си, толкова и за шофьора.

— Да. Да не би да се съмняваш в уменията ми по новия ми любим език? — усмихна се той.

— Не, разбира се, че не — уверих го. — Но сигурен ли си, че искаше да кажеш „парк“?

— Тихо, Мая — долепи показалец до устните ми той. — Имай ми вяра.

И наистина слязохме до желязната преграда на малко, квадратно парче зеленина на няколко крачки от авеню „Дьо Марини“. Флориано плати на шофьора, хвана ме за ръката и ме поведе през портата и надолу по пътеката, водеща към центъра на градината, където бликаше красиво фонтанче. Той посочи бронзовата статуя на полегнала гола жена върху него. Тъй като бях свикнала с множеството еротични образи из Париж, обърнах въпросителен поглед към него.

— Погледни я внимателно, Мая, и ми кажи коя е.

Подчиних му се и внезапно осъзнах какво виждаха очите ми. Изабела, прабаба ми, чисто гола и прелестна, отметнала сладостно глава назад. Дланите на разперените ѝ ръце бяха отворени към небесата.

— Разбра ли какво исках да ти покажа?

— Да — прошепнах аз.

— В такъв случай няма да те изненадам, като ти кажа, че е дело не на кой да е, а на професор Лоран Бруи, праядо ти. Направил я е в памет на любовта си към прабаба ти. Погледни ръцете ѝ, Мая.

Огледах дланите и фините ѝ пръсти. И веднага се досетих.

— Смалени са доста, разбира се, за да си пасват с размера на тази статуя, но ги сравних с ръцете на Христос Спасителя и съм убеден, че са идентични. После ще ти покажа и снимковите доказателства, но за мен лично няма никакво съмнение. Особено като се има предвид, че именно в тази градина Изабела се е сбогувала с Лоран, преди да си тръгне от Париж.

Вдигнах поглед към лицето на прабаба си и се запитах как ли щеше да се почувства, ако можеше да види как е била увековечена.

Тази статуя, за разлика от първата, не я представяше като невинна девица, а като чувствената муза на влюбен мъж. И баща, комуто съдбата бе отредила да опознае и обикне рожбата на любовта им. Флориано праметна ръка през раменете ми и ме поведе.

— Мая, с теб няма да се сбогуваме тук, както на Бел и Лоран им се е наложило. Никога няма да сме като тях. Разбираш ли ме?

— Да.

— Добре. Тогава спокойно можем да си тръгнем от Париж. И един ден — прошепна в ухото ми той, — аз ще напиша красива книга, посветена на теб.

Наблюдавах лицето на Флориано, докато хвърчах по Женевското езеро към дома ми. Макар и да имах чувството, че бях отсъствала отгук месеци наред, всъщност бяха само три седмици. Езерото гъмжеше от малки плавателни съдове, чиито платна пърхаха на вятъра като ангелски криле. Денят все още беше доста топъл, въпреки че минаваше шест вечерта, и слънцето висеше ясно и златно в безоблачното синьо небе над нас. Като зърнах познатата стена от дървета в далечината, се почувствах сякаш бях живяла друг живот, откакто напуснах Атлантис.

Крисчън вкара моторницата в кея, върза я и ни помогна да излезем. Флориано понечи да вземе багажа ни, но той го спря.

— Не, мосю. Аз ще ги донеса в къщата.

— *Meu Deus!* — коментира Флориано, докато прекосявахме ливадата. — Май си истинска принцеса, завърнала се в двореца си — подразни ме той.

Като влязохме в къщата, го запознах с Марина, която се постара да прикрие изненадата си от това, че гостът ми е от мъжки пол. После го разведох из стаите и градината и през неговите очи наново видях красотата на дома си.

Когато слънцето започна да се спуска зад планината на другия бряг на езерото, взехме чаша бяло вино за мен и бира за Флориано и го заведох в тайната градина на Татко Солт до брега. Тя преливаше от юлски цветове — всяко растение беше в зенита на красотата си. Днес ми напомняше на една известна градина в Южна Англия, която посетихме с Джени и родителите ѝ: всичко беше подредено в

съвършена симетрия и фигуралните цветни лехи бяха обточени със старателно подрязан жив плет.

Седнахме на пейката под красивата беседка, обвита с благоуханни пълзящи рози — мястото, където често намирах баща ми да съзерцава водата, потънал в размисли — и вдигнахме тост.

— Да прием за последната ти нощ в Европа — казах с пресеклив от емоции глас. — И за успеха на книгата ти. Щом още в първата си седмица на френския пазар вече е номер шест в класацията на бестселърите, нищо чудно съвсем скоро да я оглави.

— Кой знае. — Флориано сви небрежно рамене, но знаех, че много се вълнува от положителната реакция на френските медии и литературни клубове. — Естествено, всичко се дължи на прекрасния превод. Какво е това? — попита той, сочейки към центъра на терасата.

— Нарича се армиларна сфера. Май ти споменах, че се появи в градината веднага след смъртта на Татко Солт. Името на всяка от нас беше гравирано на отделна лента заедно с координати. И послание на гръцки език — обясних аз.

Флориано стана и отиде да я огледа по-отблизо.

— Ето я твоята. — Той посочи една от лентите. — Какво е твоето послание?

— *Не позволявай на страха да определя съдбата ти* — усмихнах му се иронично.

— Май баща ти те е познавал добре — отбеляза той, връщайки поглед към армиларната сфера. — Ами тази лента? На нея няма нищо.

— Да. Татко е кръстил всички ни на звездите, от съзвездието Седемте сестри, но макар че всички очаквахме да ни доведе още една, така и не стана. Само шест сме. А сега — замислих се тъжно, — никога няма да има седма.

— Чудесен прощален подарък е избрал за дъщерите си. Струва ми се, че баща ти е бил интересен човек — отбеляза Флориано, връщайки се на пейката до мен.

— Така е, но след смъртта му осъзнах, че със сестрите ми сме знаели толкова малко за него. Беше същинска загадка — свих рамене аз. — И да си призная, постоянно се питам каква работа е имал в Бразилия по времето, когато съм се родила. И защо точно мен е избрал.

— Все едно да питаш защо една душа избира родителите си или защо точно ти преведе книгата ми, покрай което се запознахме.

Животът се ръководи от случайности, Мая, като лотария е.

— Може и така да е, но вярваш ли в съдбата? — попитах го.

— Преди месец почти несъмнено щях да отговоря с не. Но ще ти споделя една тайна — каза той и ме хвана за ръката. — Точно преди да те срещна, беше годишнината от смъртта на съпругата ми и се чувствах много натъжен. Не забравяй, че и аз като теб прекарах доста време сам. Спомням си как стоях на терасата ми, отправил поглед към статуята на Христос и звездите над нея. Помолих Андреа да ми изпрати някой, който да ми даде причина да живея. На следващия ден издателят ми предаде имейл от теб с молба да се погрижа за теб по време на престоя ти в Рио. Така че да, Мая, вярвам, че нещо те е изпратило при мен. — Той стисна ръката ми, а после, в типично свой стил, разведри настроението с думите: — Макар че като гледам как живееш, не очаквам повече да се върнеш в тесния ми апартамент.

Като си тръгнахме, Марина, въпреки че ѝ бях казала да не ни приготвя вечеря, ни пресрещна на път към белведера.

— Клаудия е сготвила буябес и го държи на котлона в кухнята, в случай че някой от вас огладнее.

— Аз съм гладен — обяви доволно Флориано. — Благодаря ти, Марина. Ще вечеряш ли с нас? — покани я той на скован френски.

— Не, благодаря, Флориано, вече хапнах.

Докато седяхме в кухнята, наслаждавайки се на вкусния буябес, внезапно осъзнахме, че това беше последната ни вечеря заедно. Тъй като Флориано веднъж беше удължил престоя си в Европа — бабата и дядото на Валентина се бяха съгласили да я погледат още малко — знаех, че този път ще трябва да се върне у дома при дъщеря си. А аз... е, аз не бях решила какво ще правя.

След вечеря го отведох в кабинета на татко, за да му покажа любимата ми семейна снимка и да го запозная със сестрите си, макар и на хартия.

— Всички сте толкова различни — коментира той. — Баща ти също е бил голям чаровник — добави Флориано, връщайки снимката на полицата. В този момент нещо привлече погледа му и той прикова очи в него. — Мая, виждала ли си това?

Той ме привика с ръка и ми посочи статуетката върху рафта със сувенирите на Татко Солт. Веднага разбрах защо ме пита.

— Да, много пъти. Това е просто умален макет на Христос Спасителя.

— Не съм сигурен... Може ли да го взема?

— Разбира се — отвърнах, чудейки се защо го интересуваше толкова статуетка, купена за няколко реала от някой магазин за сувенири в Рио.

— Погледни колко изящно е изваяна. — Той плъзна пръсти по диплите на робата. — И погледни тук.

В основата на статуетката имаше надпис.

ЛАНДОВСКИ

— Мая — възкликна той с искрено изумление в очите. — Това не е просто евтина дрънкулка от магазин за туристи. Подписана е от самия скулптор! Не си ли спомняш, че в писмата си до Лоен Бел споменавах за миниатюрните макети, които Еитор да Силва Коста поръчал на Ландовски да изработи, преди да се спрат на окончателния модел? Ето.

Той ми подаде макета на Христос Спасителя и аз го поех внимателно, изненадана от тежестта му. Проследих с пръсти деликатните очертания на лицето и ръцете му. И веднага разбрах, че Флориано има право — че държах творение на истински майстор.

— Но как, за бога, е успял татко да се сдобие с това? Дали не го е купил от някой търг? Или пък е било подарък от приятел? Или... Нямам представа — предадох се накрая, потъвайки в смаяно мълчание.

— Възможно е. Но като изключим семейство Ландовски, единствените други притежатели на такива статуетки са роднините на Еитор да Силва Коста. Ще трябва да я оцени експерт, разбира се, но находката определено си я бива.

Виждах вълнението по лицето му и знаех, че възприема дребния предмет през очите на историк, докато аз самата единствено се опитвах да проумея как баща ми се беше натъкнал на него.

— Извинявай, Мая, поувлякох се. А и несъмнено ще искаш да го задържиш. Но ще възрази ли някой, ако го вземем с нас в белведера само за тази нощ? Бих се радвал на привилегията да го погледам още малко.

— Ще го вземем, разбира се. Всичко в къщата вече принадлежи на нас със сестрите ми, а едва ли някоя от тях би имала против.

— Тогава да си лягаме — прошепна той и ме погали нежно по бузата.

Тази нощ не спях добре, натъжена от мисълта, че на следващи ден Флориано ще си тръгне. Колкото и да си повтарях, че трябва да изживявам връзката ни миг по миг, докато часовникът напредваше към утрото, установих, че не съм способна. Обърнах се към Флориано и загледах спокойното му лице. Замислих се, че след като той напуснеше Атлантис, животът ми тук щеше да си продължи постарому.

Двамата с Флориано почти не бяхме обсъждали бъдещето си — поне не си бяхме кроели конкретни планове. Макар и да знаех, че изпитва чувства към мен, както ми повтаряше отново и отново, докато правехме любов, връзката ни беше в самото си начало. А като се имаше предвид, че живеехме в различни краища на света, трябваше да се примиря с мисълта, че отношенията ни щяха да избледнеят и накрая просто да се превърнат в скъп спомен.

Благодарих на бог, когато часовникът най-сетне иззвъня, слагайки край на дългата нощ. Веднага скочих от леглото и отидох да си взема душ, докато Флориано още дремеше, за да не реши случайно да ме утешава с безсмислени, предсмъртни думи на раздяла. Облякох се бързо и му заявих, че отивам да приготвя закуска в кухнята, тъй като Крисчън щеше да ни чака на кея след двайсетина минути. Когато Флориано слезе, побързах да изляза от стаята с оправданието, че трябва да отида до къщата и ще го чакам на кея след десет минути.

— Мая, моля те... — чух го да вика след мен, но вече крачех забързано по пътеката към къщата.

Тъй като не исках да попадна на Марина или Клаудия, се заключих в тоалетната на долния етаж, молейки минутите да отлетят по-бързо, за да приключи възможно най-скоро мигът на раздялата ни. Когато до заминаването му останаха само броени секунди, излязох от

тоалетната, отворих входната врата и тръгнах през ливадата. Флориано вече стоеше на кея и разговаряше с Марина.

— Къде се загуби, *chérie*? Приятелят ти трябва веднага да се качи на моторницата, иначе ще изпусне полета си. — Марина ме изгледа въпросително, преди отново да се обърне към Флориано. — Беше ми приятно да се запознаем и се надявам скоро отново да ни гостуваш в Атлантис. А сега ще ви оставя да се сбогувате.

— Мая — подхвана Флориано, когато Марина си тръгна. — Какво има? Какво ти е?

— Нищо, нищо... Виж какво, Крисчън те чака. Най-добре върви.

Той отвори уста да каже нещо, но аз му се измъкнах ловко и тръгнах пред него към моторницата, а на него му остана единствено да ме последва. Крисчън му помогна да се качи на борда и запали двигателя.

— *Adeus*, Мая — каза Флориано с тъжен поглед.

Моторницата започна да се отдалечава от кея с шумно ръмжене.

— Ще ти пиша! — надвика бумтежа той. Добави и нещо друго, което не успях да чуя, тъй като моторницата вече го отдалечаваше от Атлантис. И от мен.

Върнах се нещастно в къщата, хулейки се за детинското ми поведение. Та аз бях възрастна жена, за бога — още от самото начало знаех, че неизбежно ще дойде и този момент. Съзнавах, че това е инстинктивна реакция заради миналото ми и болката от раздялата със Зед, която, макар и след толкова години, продължаваше да гори като с лазер психиката ми.

Марина ме чакаше пред белведера със скръстени ръце и сбърчено чело.

— Какво беше това, Мая? Да не би да сте се скарали? Флориано ми се стори толкова свястно момче. А ти дори не си взе довиждане с него. И двамата не знаехме къде си.

— Имах... малко работа. Съжалявам — свих рамене, чувствайки се като разглезена тийнейджърка, мъмрена заради лошо поведение. — Между другото отивам в Женева да говоря с Георг Хофман. Трябва ли ти нещо? — смених демонстративно темата.

Марина ме изгледа и прочетох нещо като отчаяние в очите ѝ.

— Не, благодаря ти, скъпа. Нищо.

После си тръгна и ме остави да се чувствам толкова нелепо, колкото се бях държала преди малко.

Кантората на Георг Хофман се намираше в бизнес района на Женева, близо до „Рю Жан Петито“. Неговият кабинет беше изтънчен и модерен, с грамадни прозорци, предлагащи внушителна гледка към пристанището в далечината.

— Мая — поздрави ме той, ставайки от бюрото си. — Какво неочаквано удоволствие. — Той ме покани с усмивка на черен кожен диван и двамата седнахме. — Дочух, че си била в чужбина.

— Да. Кой ти каза?

— Марина, разбира се. И така, с какво мога да съм ти полезен? — попита той.

— Ами... — Прокашлях се. — С две неща.

— Добре. — Георг долепи пръсти пред брадичката си. — Да чуем.

— Имаш ли представа защо Татко Солт е избрал да осинови точно мен?

— За бога, Мая. — По лицето му се изписа изненада. — Боя се, че бях адвокат на баща ти, не довереник.

— Но нали двамата бяхте приятели?

— Да, може да се каже, или поне аз така мислех. Но както знаеш, баща ти беше много потайна личност. И макар да ми се ще да вярвам, че ми е имал доверие, в крайна сметка му бях първо служител и никога не съм си позволявал да го разпитвам. Разбрах за теб чак когато ме потърси да те регистрирам пред швейцарските власти и да попълня необходимите формуляри за първия ти паспорт.

— Значи нямаш представа каква връзка е имал с Бразилия? — настоях аз.

— Не и в лично отношение. Беше подел доста бизнес начинания там, но пък това важеше за много места по света — обясни Георг. — Затова се страхувам, че наистина не мога да ти помогна по този въпрос.

Разочарована, но и не особено изненадана от отговора му, продължих с питанията си.

— Докато бях в Бразилия, където отидох благодарение на координатите, оставени ми от татко, се запознах с баба ми, която за жалост почина преди няколко дни. Тя ми разказа, че когато баща ми отишъл да ме осинови, го придружавала някаква жена. От сиропиталището предположили, че е съпругата му. Татко бил ли е женен?

— Не, доколкото знам.

— Тогава възможно ли е тази жена да му е била любовница?

— Мая, прощавай, но наистина не съм запознат с личния живот на баща ти. Съжалявам, че не мога да ти помогна повече, но това е положението. И така, с какво друго искаш да ти помогна?

Тъй като беше очевидно, че няма да получа друга информация, се примирих с мисълта, че никога няма да науча цялата истина около осиновяването ми. Затова вдишах дълбоко и продължих с другото си искане.

— Преди малко ти казах, че баба ми по майчина линия почина наскоро. Завеща ми два имота в Бразилия и малка сума пари.

— Разбирам. И би искала да ти съдействам с легализирането на завещанието?

— Да, но по-важното е, че и аз искам да напиша своето. И да завеща имотите на един... роднина.

— Добре. Това е лесно. Всъщност съветвам всичките си клиенти да го сторят, независимо от възрастта им. Ако съставиш списък с лицата, на които искаш да завещаеш всичките си притежания, аз ще го пренапиша с правна терминология.

— Благодаря ти. — Поколебах се за момент, умувайки как най-добре да изразя следващия си въпрос. — Исках да те попитам и доколко трудно е родители, отдали децата си за осиновяване, да ги открият.

Георг ме погледна умислено, но като че ли не се изненада от въпроса ми.

— Изключително трудно, поне за родителите — поясни той. — Както вероятно се досещаш, едно осиновено дете, особено в ранна възраст, трябва да чувства спокойствие и сигурност. Осиновителните служби не поемат риска биологичните му родители да съжалят за първоначалното си решение и да се представят на детето си. Можеш да си представиш колко смущаващо би било. А и за осиновителите,

обикнали детето като свое собствено, появата на истинските му родители може да е много неприятна изненада, освен ако нямат предварителна уговорка. Но ако осиновено дете като теб пожелае да издири естествените си родители след навършване на пълнолетие, това е друго нещо.

Слушах внимателно обяснението на Георг.

— А ако едно осиновено дете реши да намери биологичната си майка, към кого ще трябва да се обърне?

— Към осиновителните агенции. В наши дни, поне в Швейцария, водят много подробни архиви. И той ще трябва да се свърже с някоя от тях. Тоест — побърза да се поправи Георг — оттам ще трябва да започне всяко осиновено дете.

По светлите му бузи се разля лека руменина и в този момент разбрах, че знае.

— И ако например един биологичен родител реши да състави завещание и да остави нещо на детето, което е дал за осиновяване, каква е процедурата по усвояването?

Георг обмисли внимателно отговора си.

— Наема се адвокат, който тръгва по същия път, по който би тръгнало осиновеното дете. Обръща се към някоя от осиновителните агенции и обяснява какво е положението. Ако детето е над шестнайсетгодишна възраст, агенцията се свързва с него.

— А ако не е?

— В такъв случай осиновителните служби се свързват с приемните родители, които имат правото да решат дали да кажат на детето си за завещанието.

— Ясно. — Кимнах. Странно, но вече чувствах, че държа нещата под свой контрол. — А ако осиновителните служби не успеят да открият детето и на адвоката му се наложи да прибегне до по-... *нетрадиционни* методи, доколко ще се затрудни?

Георг ме гледаше съсредоточено. И в този момент очите му ми казаха онова, за което думите мълчаха.

— За един компетентен адвокат, Мая, далеч не би било трудно.

Казах на Георг, че ще изпълня моята част от уговорката ни и ще съставя завещанието. Освен това обещах да му изпратя писмо, което да

съхранява и предаде, в случай че някоя осиновителна агенция или момче с правилната рождена дата се свърже с него. После напуснах кабинета му.

Тъй като не исках да се прибирам, преди да съм асимилирала току-що наученото, се настаних в едно кафене с изглед към езерото и си поръчах бира. По принцип мразех бира, но като долепих бутилката до устните си, отказвайки чашата, която сервитьорката ми донесе, вкусът ми подейства утешително.

Щом Георг знаеше за сина ми, значи и Татко Солт бе знаел. Спомних си думите от прощалното му писмо към мен и колко ме бяха разстроили.

Моля те, повярвай ми, че семейството е всичко. И любовта на един родител към детето му е най-могъщата сила на света.

Докато пиех бирата си под яркото слънце, ми хрумна да се върна в кабинета на Георг и да го хвана на тясно. Да го накарам да ми каже кой е осиновил сина ми и къде точно се намира. Но и съзнавах, че в предупреждението на Флориано имаше смисъл. Колкото и да копнеех да кажа на обичния ми син защо го бях изоставила, да намеря поне някакво изкупление, в момента тази нужда беше чисто егоистична.

Внезапна вълна на гняв ми напомни за невидимата, всемогъща ръка на Татко Солт, който сякаш продължаваше да контролира живота ми дори от гроба. Може би дори този на сина ми, осъзнах.

Какво право имаше да знае неща за мен, които даже аз самата не знаех?

В същото време, също като онези, които се молеха пред олтара на невидима сила, в която вярвах безрезервно — заради някакъв древен инстинкт, не фактически доказателства — и аз изпитвах утеха от всемогъществото на Татко Солт. Щом баща ми знаеше — а вината в очите на Георг, след като бе допуснал съвсем човешката си грешка, го потвърждаваше — то можех да съм сигурна, че момчето ми е на хубаво място.

Все пак не баща ми бе отказал да сподели с мен, а аз с него. Вече не се съмнявах и че е разбирал причината зад мълчанието ми. Беше ми

позволил сама да направя своя избор, който — признавах си с горчива прямота — не се основаваше единствено на страха ми от родителската му реакция. Засягаше ме съвсем лично. Бях на деветнайсет, току-що вкусила свободата, с бляскаво бъдеще пред себе си — не бях готова да отглеждам сама дете. И може би, мислех си, ако бях потърсила съвет от татко, ако му бях признала и двамата заедно бяхме обсъдили вариантите, сигурно така или иначе щях да взема същото решение.

Замислих се и за майка си. На почти същата възраст и тя се беше изправила пред подобна дилема, макар и в друго време.

— Прощавам ти — пророних внезапно. — И ти благодаря — добавих, съзнавайки, че каквото и да я бе накарало да постъпи така, решението ѝ в крайна сметка е било правилно за мен, дъщеря ѝ.

Съзнанието ми отново прескочи към Татко Солт. Изкисках се тихичко при мисълта, че не бих се учудила да е интервюирал потенциалните осиновители на детето ми. Какъвто и да беше случаят, точно в онзи момент, докато пийвах студена бира, изпитах покой за пръв път след раждането на бебето ми преди тринайсет годни.

А сега... Осъзнах, че предлагайки ми миналото, Татко Солт навярно ми беше върнал и бъдещето. И изтръпнах, като се замислих как се бях държала с Флориано тази сутрин.

„О, Мая, какво направи?“

Обадих се на Крисчън и го помолих да ме чака на плаващия мост след петнайсет минути. Докато вървях из пренаселените улици на Женева, копнеех за отпускащата атмосфера на Рио. Там хората работеха и се забавляваха, и уважаваха онова, което не можеха да променят или разберат. И ако бях осуетила бъдещето си, поддавайки се на стари страхове, приемах пълната отговорност за това.

Като се качих на моторницата, вече знаех, че макар животът ми да се кроеше от събития извън моя контрол, аз и само аз избирах как да откликна на тях.

Позната, но и крайно неочаквана фигура ме посрещна, когато Крисчън спря моторницата на кея пред Атлантис.

— Изненада! — извика тя и ме прегърна веднага щом слязох от лодката.

— Али! Какво правиш тук?

— Колкото и странно да звучи, това е и моят дом — усмихна се, докато вървахме към къщата, хванати ръка за ръка.

— Знам, но не очаквах да те видя тук.

— Имах няколко свободни дни, затова реших да навестя Мама, докато теб те няма. Сигурно и на нея ѝ е много трудно след смъртта на татко.

Мигновено се почувствах виновна заради егоизма си. Не бях говорила с Мама нито веднъж по време на престоя си в Рио. А откакто се бях върнала вчера, бяхме разменили само няколко думи.

— Изглеждаш прекрасно, Мая! Чух, че не си скучала. — Али ме побутна приятелски с лакът. — Мама ми каза, че снощи си имала гостенин. Кой е той?

— Един мъж от Рио.

— Е, да си вземем по едно студено питие и ще ми разкажеш за него.

Седнахме на терасата, наслаждавайки се на слънцето. И когато обичайната ми първоначална сдържаност към „съвършената“ ми сестра се поразсея след няколко минути в приятната ѝ компания, започнах да се отпусках и доброволно ѝ разказах за случилото се в Бразилия.

— Еха — възкликна тя, когато спрях да си поема дъх и отпих от домашната лимонада, която Клаудия знаеше колко обичаме. — Какво приключение си имала само! Постъпила си много смело да отидеш до другия край на света, за да разкриеш миналото си. Не знам дали аз бих понесла причината да ме дадат за осиновяване, колкото и щастливо детство да имах с Татко Солт и всичките ми сестри. Не те ли заболя, когато баба ти е разказала за майка ти? — попита тя.

— Да, разбира се, че ме заболя, но се примирих. Али, искам да ти кажа и нещо друго. Нещо, което навярно е трябвало да ти споделя отдавна...

Разказах ѝ за сина си и тежкото си решение да се откажа от него. Али изглеждаше откровено смаяна и дори видях сълзи в очите ѝ.

— Мая, ужасно е, че си преживяла всичко това съвсем самичка. Защо, за бога, не ми сподели? Нали съм ти сестра! Винаги съм мислила, че сме близки. Щях да ти помогна.

— Знам, Али, но тогава ти беше само на шестнайсет. Пък и се срамувах от себе си.

— Какво бреме си носила — пророни тя. — Между другото, извинявай, че питам, но кой беше бащата?

— О, не го познаваш. Един човек, когото срещнах в университета, на име Зед.

— Зед Езу?

— Да. Сигурно си чувала името му по новините. Баща му е магнатът, който неотдавна се самоуби.

— И чиято яхта видях близо до тази на татко в онзи ужасен ден, когато научих, че е починал — потрепери Али.

— Да — потвърдих, напълно забравила тази подробност покрай вихъра от събития през изминалата седмица. — Ироничното е, че точно Зед неволно ме подтикна да се кача на самолета за Бразилия, докато умувах дали да тръгна, или не. След четиринайсет години на мълчание, най-ненадейно реши да ми остави гласово съобщение, в което ме уведомяваше, че имал работа в Швейцария и можело да се видим.

Али ме изгледа странно.

— Искал е да се видите?

— Да. Каза, че чул за смъртта на татко и вярвал, че можем да се утешим един друг. Едва ли нещо друго можеше да ме изгони от Швейцария толкова бързо.

— Зед знаел ли е, че е баща на детето ти?

— Не. А и да знаеше, едва ли щеше да го е грижа.

— Добре че си се отървала от него — каза мрачно Али.

— Да разбирам, че го познаваш?

— Не лично. Но един... приятел го познава. Както и да е — продължи тя, сменяйки темата, — май това, че си се качила на самолета е най-доброто ти решение досега. Е, още не си ми разказала за онзи приказен бразилец, с когото си дошла вчера. Струва ми се, че Мама много го е харесала. Само за него говори. Писател е, нали така?

— Да. Преведох първата му книга. Миналата седмица я издадоха в Париж, придружена с чудни рецензии.

— И си била с него в Париж?

— Да.

— И?

— Ами... много го харесвам.

— Според Марина и той те харесвал. Много — натърти Али. — И какво ви очаква оттук нататък?

— Не знам. Не си правихме планове. Той има шестгодишна дъщеря и живее в Рио, а аз съм тук... Остави тази тема. Ти как си, Али? — попитах, тъй като вече не исках да говоря за Флориано.

— Плаването върви добре и ме поканиха да участвам във Фастнет Рейс идния месец. Освен това треньорът на швейцарския национален отбор по плаване иска да мина последния етап на обучението и ако се представя добре, есента с останалите от екипа започваме подготовка за Олимпиадата в Пекин.

— Али! Това е страхотно! Задължително да ми се похвалиш.

— Разбира се.

Тъкмо се канех да я поразпитам още, когато Марина излезе на терасата.

— Мая, *chérie*, не знаех, че си се прибрала, докато Клаудия не ми каза току-що. Крисчън ми даде това по-рано. Но така се изненадах да видя Али, че забравих да ти го предам.

Марина ми даде хартиен плик. Погледнах почерка върху него и веднага познах, че е на Флориано.

— Благодаря, Мама.

— Ще вечеряте ли, момичета? — попита ни тя.

— Ако сте приготвили нещо, задължително. Мая — погледна ме Али, — ще вечеряш ли с мен? Напоследък рядко ни се удава шанс да се наприказваме.

— Да, разбира се — отвърнах, ставайки от мястото си. — Но първо, ако нямаш нищо против, ще отскоча до белведера.

Двете погледнаха писмото ми многозначително.

— До после, *chérie* — каза Марина.

Като се върнах в белведера, отворих плика с разтреперани пръсти.

Извадих от вътре лист, който изглеждаше набързо откъснат от тетрадка.

В моторницата
Женевско езеро
13 юли 2007 г.

Mon amour, Мая,

Пиша ти на окаяния си френски и макар да не мога да се изразявам поетично на него като Лоран Бруи, чувствата зад думите ми са същите. (И извинявай, че пиша така разкривено, но моторницата доста друска.) *Chérie*, разбирам защо се натъжи така сутринта и толкова ми се искаше да те утеша някак, но вероятно още ти е трудно да ми се довериш. Затова ще ти призная на хартия, че те обичам. И макар да сме били заедно толкова малко време, вярвам, че историята ни тепърва започва. Ако беше останала с мен по-дълго, преди да замина, щях да ти кажа, че искам повече от всичко да дойдеш с мен в Рио, за да ядем загоряла бобена яхния, да прием негодно за пиене вино и да танцуваме самба всяка нощ до края на дните ни. Знам, че искам много — да оставиш живота си в Женева, за да бъдеш с мен. Но също както Изабела е трябвало да мисли за детето си, и аз трябва да се погрижа за своето. Валентина има нужда да бъде със семейството си поне засега.

Ще ти дам време да помислиш, защото решението е голямо. Но моля те, избави ме от мъките по-скоро. И до края на вечерта ми се струва дълго чакане, но предвид обстоятелствата, съм готов да го понеса.

В плика ще намериш и триъгълната плочка. Приятелят ми от музея най-сетне успя да дешифрира посланието, което Изабела е написала за Лоран на гърба ѝ.

*„Любовта разстояние не знае що е;
континенти не познава;
очите ѝ в звездното небе се реят.“*

Оставям те засега. И ще чакам да ме намериш.

Флориано Х

АЛИ
ЮЛИ 2007 Г.
НОВОЛУНИЕ
12; 04; 53

51.

С Марина махахме и пращяхме въздушни целувки на Мая, докато напускаше Атлантис. Двата ѝ куфара бяха натъпкани до пръсване с най-ценните ѝ притежания. И триста пакетчета английски черен чай на „Туайнингс“, какъвто никъде нямало в Рио. Макар и да ни уверяваше, че скоро щяла да се върне, някак знаехме, че няма. Затова и двете се разчувствахме, докато гледахме как голямата ми сестра потегля към новия си живот.

— Толкова се радвам за нея — каза Марина, тайничко бършейки очите си, като тръгнахме към къщата. — Флориано е прекрасно момче, а Мая каза, че и дъщеричката му е голяма хубавица.

— Май си е намерила готово семейство — коментирах аз. — Тъкмо бързо ще си навакса каквото ѝ е липсвало досега.

Марина ме стрелна с поглед на влизане в къщата.

— Казала ти е?

— Да, вчера. И да ти призная, доста се учудих. Не толкова от случилото се, колкото от това, че го беше пазила в тайна толкова години. В интерес на истината — продължих, — колкото и егоистично да звучи, ми стана малко обидно, че не ми е доверила тайната си. Предполагам ти си знаела? — попитах Мама, влизайки след нея в кухнята.

— Да, *chérie*, аз ѝ помогнах. Както и да е, стореното — сторено. Пък и Мая най-сетне започва свой живот. Откровено казано — сподели Марина, докато слагаше чайника на котлона, — понякога си мислех, че никога няма да стане.

— Май с всички ни беше така. Спомням си я толкова щастлива и позитивна в по-младите ѝ години, а после сякаш се промени изведнъж. Ходих да я видя, когато се беше върнала в Сорбоната, за да довърши третата година от следването си. Стори ми се толкова тиха и... затворена. — Въздъгнах. — Прекарахме уикенда много скучно, защото не ѝ се ходеше никъде, а аз бях на шестнайсет и за пръв път посещавах Париж. Вече разбирам защо. Знаеш, че едно време ми беше идол. Много се разстроих, като се отчужди така от мен.

— Май се отчужди от всички ни — утеши ме Марина. — Но ако някой е способен да ни я върне и да я научи на доверие, това е онзи младеж. Искаш ли чай? Или нещо студено?

— Само вода, благодаря. Честно казано, Мама, май много си се увлякла по този Флориано! — пошегувах се с нея, докато ми подаваше чаша вода.

— Е, определено е много симпатичен — съгласи се искрено Марина.

— Нямам търпение да се запозная с него. А ти какво ще правиш тук без Мая?

— О, не ме мисли, имам си много работа. Със сестрите ти учудващо често се връщате в гнездото. Обикновено без да ме предупредите навреме. — Тя ми се усмихна. — Ето, миналата седмица ми гостува Ася.

— Така ли? Без Кики?

— Да. — Марина ми спести тактично подробностите. — Но знаеш колко се радвам да ми гостувате.

— Толкова е различно тук без татко — казах внезапно.

— Да, така е. Но представяш ли си колко би се гордял, ако научеше какво те чака утре? Знаеш колко обичаше плаването.

— Да — отвърнах с тъжна усмивка. — За да сменим темата, предполагам си наясно, че бащата на сина на Мая е Зед, момчето на Криг Езу?

— Да. Както и да е — отклони рязко вниманието ми Марина, — ще помоля Клаудия вечерята да е готова за седем часа. Все пак сутринта ще тръгваш рано.

— Добре. Аз пък ще отида да проверя електронната си поща. Може ли да използвам кабинета на татко?

— Разбира се. Не забравяй, че къщата вече е твоя и на сестрите ти — отбеляза търпеливо Марина.

Взех лаптопа от моята стая, слязох на долния етаж и за пръв път в живота си седнах плахо в стола на Татко Солт. Докато компютърът ми зареждаше, аз обхождах с празен поглед купищата предмети, подредени по рафтовете на татко.

Лаптопът ми реши, че трябва да се изключи и докато чаках да зареди отново, станах и отидох до музикалната уредба на татко. Всички го склонявахме да си купи айпод, но макар кабинетът му да

беше пълен със съвременни компютри и електронни уреди за комуникация, той твърдеше, че е прекалено стар за такива промени и предпочиташе да „вижда“ музиката, която свиреше. Включих уредбата, нетърпелива да разбере каква музика е слушал последно, и стаята внезапно се изпълни с началните акорди на „Утринно настроение“ на Григ от сюитата „Пер Гинт“.

Застинах на място, обляна от буен прилив на спомени. Това беше любимата оркестрова композиция на татко и често ме молеше да му я свиря на флейта. Възприемах я като музикалния фон на детството си и ми напомняше за всички приказни изгреви, които бяхме споделяли, когато ме водеше на езерото и търпеливо ме учеше на платноходство.

Толкова много ми липсваше.

Липсваше ми и някой друг.

Докато музиката се изливаше от скритите колони, изпълвайки стаята с величествената си мелодия, вдигнах инстинктивно слушалката на телефона върху бюрото на татко.

Долепих я до ухото си и понечих да набера номера, когато установих, че някой друг от къщата вече използва линията. Смайването от познатия, пътен тон на гласа, който ме бе утешавал в детството, ме накара да прекъсна разговора.

— Ало? — казах в слушалката и побързах да намаля уредбата, за да се уверя, че наистина чувах него.

Но гласът в другия край на линията беше отстъпил място на монотонен сигнал и вече го нямаше.

БЕЛЕЖКА НА ЛУСИНДА РАЙЛИ

Поредицата „Седемте сестри“ е създадена по мотиви от митологичните предания за Седемте сестри от Плеядите, добре познатото съзвездие до прочутия пояс на Орион. Седемте сестри присъстват в писменото наследство и на маите, и на древните гърци, и на австралийските аборигени. Хиляди години наред мореплавателите ги използвали за пътеводни светлини, а японската марка автомобили „Субару“ носи името на *шестте* сестри...

Много от имената в поредицата представляват анаграми, получени от имената на персонажи от легендите, а и книгите са изпъстрени със свързани алегорични фрази, но не е задължително да сте запознати с тях, за да е пълноценен прочитът ви. И все пак, ако искате да научите повече за Татко Солт, Мая и сестрите ѝ, посетете уебсайта ми, www.lucindariley.com, където ще намерите полезна информация за многото легенди и истории.

БЛАГОДАРНОСТИ

Първо бих искала да благодаря на Мила и Фернандо Баракини и синът им Гий, тъй като именно на тяхната маса в Рибейрао Прето ми хрумна идеята да напиша история, чието действие се развива в Бразилия. И на прекрасната Мария Изабел Сеабра де Нороня, правнучката на Еитор да Силва Коста, архитектът и инженер, създател на статуята Христос Спасителя, задето така великодушно сподели с мен времето и познанията си, както и документалния си филм „De Braços Abertos“ („Широко отворени ръце“), а след това беше така добра да прочете ръкописа ми, за да провери дали всички подробности отговарят на истината. Но все пак в ръцете си държите художествено произведение, макар и изградено около реални исторически фигури. Затова персонажите на Пол Ландовски и семейство Да Силва Коста се основават по-скоро на въображението ми, вместо на реални факти. Благодаря и на Валерия и Луиз Аугусто Рибейро, задето ми отстъпиха фазендата си в планината над Рио по време на писането — изобщо не исках да си тръгвам — и особено на Ваня и Ивон Силва за сладкишите и още много. На Сузана Перл за безкрайното търпение, с което ми обясняваше за Рио и историята му, на Пиетро и Едуардо, прекрасните ни шофьори, на Карла Ортели за невероятната организация — никога от нищо не се оплака, и на Андрея Ферейра, задето винаги ми се отзоваваше по телефона, имах ли нужда от преводач.

Освен това бих искала да благодаря на издателите си по целия свят за подкрепата и насърчението, когато им обявих, че възнамерявам да започна писането на поредица от седем книги за Седемте сестри от Плеядите. Най-вече на Джем Треватан и Катрин Ричардс, Георг Раухлайн и Клаудия Негеле, Петер Борланд и Джудит Кър, Кнут Гьорбел, Джорид Матиасен и Пип Хален.

На Валери Брошанд, съседката ми в Южна Франция, която беше така добра да посети музея на Ландовски в Булон Биянкур вместо мен и да направи стотици снимки. На Адриана Хънтър, която преведе огромната биография на Ландовски и отся най-важното. На Дейвид

Хербър и екипа му, които ми помогнаха да разбера устройството на армиларната сфера.

На отзивчивата ми майка Жанет, сестра ми Джорджия и деветгодишния ѝ син Рейф, който използва „Среднощна роза“ за училищен проект! На Рита Калагейт, задето ми каза, че ще замина за Бразилия вечерта, преди да получа предложение от издателството, и на Изабел Латър, която страшно ми помагаше в Норфък и слушаше брътвежите ми, докато опитните ѝ ръце нежно прогонваха болките от тялото ми, прелетяло хиляди километра до другия край на света, или стояло прегърбено над ръкописа цяло денонощие.

На Сюзън Мос, най-добрата ми приятелка и вече съучастник в престъпленията с работата си по книгата ми, на Жаклин Хеслоп, моята „сестричка“ в някой друг живот, и на моята лична асистентка Оливия Райли, която по някакво чудо успява да дешифрира почерка ми — от нея научих за армиларната сфера.

Идеята за алегоричната история на седемте митични сестри ми хрумна в една звездна януарска нощ на 2013-а. Свиках семейния съвет край огъня и с едвам сдържано вълнение им обясних какво съм си наумила. Честно казано, ми се издигнаха в очите, защото никой от тях не заяви, че съм луда — макар че вероятно съм звучала доста умопомрачено, докато идеите са изскачали в главата ми. Затова на тях дължа най-голяма признателност. На скъпия ми съпруг и посредник Стивън — през последната година си спретнахме вълнуващо пътешествие и двамата научихме много. На фантастичните ми деца: на Хари, който прави всичките ми прекрасни филмчета; на Леонора, която измисли най-първата анаграма — „Татко Солт“; на Кит, най-малкия, който винаги е способен да ме разсмее; и разбира се, на Изабела Роуз, удивителното ми високоволтово бебче на осемнайсет, на което посвещавам тази книга.

Издание:

Автор: Лусинда Райли

Заглавие: Седемте сестри

Преводач: Цветелина Тенекеджиева

Година на превод: 2016

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо (не е указано)

Издател: Книгоиздателска къща „Труд“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2016

Тип: роман (не е указано)

Националност: ирландска (не е указано)

Печатница: „Симолени“

Излязла от печат: 30.09.2016 г.

Редактор: Надежда Делева

Технически редактор: Стефка Иванова

Коректор: Антоанела Станева

ISBN: 978-954-398-474-9

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/17179>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.